

A JUGOSZLÁVIAI MAGYAR
NÉPZENE TÁRA 2.

KISS LAJOS
BODOR ANIKÓ

AZ ALDUNAI
SZÉKELYEK
NÉPDALAI

A MAGYAR NYELV, IRODALOM ÉS
HUNGAROLÓGIAI KUTATÁSOK INTÉZETE

KISS LAJOS – BODOR ANIKÓ

**AZ ALDUNAI SZÉKELYEK
NÉPDALAI**

A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai
Kutatások Intézete
ÚJVIDÉK, 1984

A JUGOSZLÁVIAI MAGYAR NÉPZENE TÁRA

II.

Felelős szerkesztő

BOSNYÁK ISTVÁN

Kiss Lajos gyűjtését feldolgozta,
a bevezetőt és jegyzeteket írta
s a mutatókat készítette

BODOR ANIKÓ

Szakvéleményező

BOSNYÁK ISTVÁN

Műszaki szerkesztő

SLAVKO MILENTIJEVIĆ

Szerkesztőség

Ujvidék, Stevan Music utca sz. n.

Kiadja A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete a Tartományi Tudományügyi-, ill. Művelődési Öngazgatói Érdekközösség támogatásával.

Készült a szabadkai „Birografika” nyomdájában, 1984-ben.

A Vszat Oktatás-, Tudomány- és Művelődésügyi Titkárságának 413-266/75. VI. 24. sz. véleményezése alapján mentes az általános forgalmi adó alól.

KISS LAJOS
BODOR ANIKÓ

**AZ ALDUNAI
SZÉKELYEK
NÉPDALAI**

T A R T A L O M

BEVEZETŐ	1
1. Rövid történeti áttekintés	5
2. Az aldunai székelyek	11
3. Dallamaik	18
4. Tájékoztató a kötet összeállításáról	22
5. Zenei jelek magyarázata	28
DALLAMREND	31
I. Ütempár szerkezetű dalok: 1–19 sz.	33
II. Strofikus szerkezetű dalok: 20–399 sz.	53
A – A kezdősor magasabb a zárósornál: 20–128 sz.	55
B – A kezdő- és zárósor azonos: 129–253 sz.	165
Törzsréteg – B ₁ : 129–178 sz.	167
B ₁ – kis ambitusú kezdősor: 129–153 sz.	169
B ₁ – nagy ambitusú kezdősor: 154–172 sz.	188
B ₁ – az első két sor azonos: 173–178 sz.	202
Átmeneti réteg – B ₂ : 179–212 sz.	209
B ₂ – kis ambitusú kezdősor: 179–196 sz.	211
B ₂ – nagy ambitusú kezdősor: 197–205 sz.	225
B ₂ – az első két sor azonos: 206–212 sz.	232
Idegen réteg – B ₃ : 213–253 sz.	239
B ₃ – kis ambitusú kezdősor: 213–236 sz.	241
B ₃ – nagy ambitusú kezdősor: 237–244 sz.	256
B ₃ – az első két sor azonos: 245–253 sz.	262
C – A kezdősor magasabb a zárósornál: 254–349 sz.	271
Törzsréteg – C ₁ : 254–262 sz.	273
Átmeneti réteg – C ₂ : 263–310 sz.	283
Idegen réteg – C ₃ : 311–349 sz.	331
D – A kezdő- és zárósor hasonló: 350–369 sz.	371
Törzsréteg – D ₁ : 350–357 sz.	373
Átmeneti réteg – D ₂ : 358–364 sz.	381
Idegen réteg – D ₃ : 365–369 sz.	389
E – A kezdősor mélyebb a zárósornál: 370–399 sz.	397
Átmeneti réteg – E ₂ : 370–378 sz.	399
Idegen réteg – E ₃ : 365–369 sz.	409
Függelék: Székelykevei (hadikfalvi) betlehemes	429
JEGYZETEK	441
I. Ütempár szerkezetű dalok	443
II. Strofikus szerkezetű dalok	446
A osztály	446
B osztály	448
B ₁ – törzsréteg	493
B ₂ – átmeneti réteg	498
B ₃ – idegen réteg	503
C osztály	507
C ₁ – törzsréteg	507
C ₂ – átmeneti réteg	510
C ₃ – idegen réteg	516
D osztály	521
D ₁ – törzsréteg	521
D ₂ – átmeneti réteg	522
D ₃ – idegen réteg	523
E osztály	524
E ₂ – átmeneti réteg	524
E ₃ – idegen réteg	524

RÖVIDÍTÉSEK	529
IRODALOM	533
MUTATÓK	539
Zenei mutató sorvégző hangok szerint	541
Zenei mutató szótagszám szerint	546
Dallammutató	551
Műfajmutató	561
Dalszövegek mutatója	562
A gyűjtött dalok jegyzéke	568
A dalosok betűrendes mutatója	581
TÁJSZAVAK	585

BEVEZETŐ

Kötetünkben a délbánáti, Bukovinából idekerült székelytelepek: Hertelendyfalva (Vojlovica), Székelykeve (Skorenovac) és Sándoregyháza (Ivanovo) népdalait adjuk közre Kiss Lajos gyűjtésében. A jugoszláviai magyarság sokszínű népzenei hagyományának legarchaikusabb rétegét őrző területről első ízben jelenik meg nálunk ilyen méretű kiadvány.

A Bukovinába szakadt székelység értékes zenei hagyományaira első ízben Kodály Zoltán hívta fel a figyelmet 1914-ben.¹ 1935-ben Balla Péter járt ismét a bukovinai székelyeknél.² A II. világháború után Magyarországra telepített bukovinaiak folklórjából a magyarországi szakemberek gyűjtöttek hatalmasnak nevezhető anyagot (népzene, népmese, néphit, néptáncok stb.).³

Az aldunai székely községek népzenejével egészen az 1940-es évekig nem foglalkozott senki. Akkor kezdte meg gyűjtőmunkáját a jugoszláviai magyarság körében a zombori származású népzene kutató, Kiss Lajos. Első alkalommal 1940–1941-ben járt Hertelendyfalván, majd huszonöt évnyi szünet után az 1960-as években (1966–1969). Gyűjtéséből különböző népszerű és tudományos kiadványokban került közlésre eddig mintegy 70 dal.⁴ Ugyancsak a hatvanas évek végén (1968–1969) látogatott el a másik két székely faluba, Székelykevére és Sándoregyházára, és ott is gyűjtött, bár lényegesen kevesebbet, mint Hertelendyfalván.

Az ötvenes években a Vajdasági Múzeum megbízásából Király Ernő, az Újvidéki Rádió magyar népzenei osztályának vezetője végzett nagyobb arányú gyűjtést az idevalósi magyarok körében, köztük az aldunai székelyeknél is.⁵ Ugyanekkor kezdi nyelvjárás- és folklórkutatásait Penavin Olga, az újvidéki Magyar Tanszék tanára, aki a hetvenes évek elejétől folyamatosan publikál a délbánáti székely telepekről is.⁶

1966-ban Újváry Zoltán folytatott kutatómunkát Hertelendyfalván és Sándoregyházán. Hertelendi gyűjtésének egy része 1968-ban látott napvilágot.⁷

¹ Bartók – Kodály: *Erdélyi magyar népdalok* (30 bukovinai). A „Székelyfonó” c. daltjáték feldolgozott dallamainak jórésze is innen származik. L. a 40, 64, 81, 116j, 120. és 257. sz. dalainkat.

² *Ethnographia* XLVI, 1935, *A magyar népdal kistükre, Kis magyar daloskönyv*.

³ Andrásfalvi B.: 8.1.

⁴ Igy pl.: 108 *magyar népdal, Rozmaring*, MNT – I, II, III/A, B, IV, VI. stb. L. még az irodalomjegyzéket. Kiss Lajos a ma Magyarországon élő bukovinaiaktól is gyűjtött.

⁵ Különböző kiadványaiban 32 székely eredetű. L. az irodalomjegyzéket.

⁶ Többek között 22 ballada Hertelendyfalváról és Székelykevéről, egy székelykevei betlehemes (dallam nélkül) stb. L. az irodalomjegyzéket.

⁷ Újváry, Kovács Júliától gyűjtött 31 dal és egy betlehemes játék.

A hetvenes évek elején jelent meg Bori Imre irodalomtörténész összefoglaló áttekintése a jugoszláviai magyarság népköltészetéről.⁸

Meg kell még említeni az ötvenes évek elejéről két szerb nyelvű írást a hertelendifalviak húsvéti tojásfestéséről, valamint népszokásaikról. Ezek a *Vajdasági Múzeumok Munkája* (Rad vojvođanskih muzeja) c. évkönyvben jelentek meg.⁹

A Kiss Lajos által gyűjtött aldunai székely népdalanyag, különösen a hertelendi, mennyiségi szempontból eddig a legtekintélyesebb. De nemcsak terjedelemben az. Kiss Lajos gyűjtői felkészültsége, éles megfigyelőképessége és alaposága a hagyomány szempontjából különösen értékes dallamok nagy számú variánsfeljegyzésében, részletes lejegyzései (a negyvenes évek helyszíni majd a hatvanas évek gépi felvételeiről készült transzkripciók), és nem utolsósorban a két gyűjtés között eltelt huszonöt évnyi időszak, mind olyan szempontok, melyek az anyagközlésen kívül a gyűjtemény tudományos értékeit is növelik.

Ezt a figyelemreméltó munkát adjuk a maga teljességében az érdeklődő kezébe.

A teljesség, sajnos, csak az anyagra vonatkozik. A személyes kapcsolatot Kiss Lajos adatközlőivel és gyűjtőterületével, továbbá széleskörű ismereteit a népzene terén nincs módunkban birtokolni. Ezt a hiányt a gyűjtő megjegyzéseinek felhasználásával és a rendelkezésünkre álló forrásmunkákkal próbáljuk pótolni.

⁸ Bori 1971, 18 vajdasági székely népdal szövege.

⁹ Dergel, Stevan 1952 és 1953.

1. RÖVID TÖRTÉNELMI ÁTTEKINTÉS

Az aldunai székelyek népzenei hagyománya értékeinek méltatása előtt szükséges az előbb Bukovinába, majd az Alduna mentére települt székelység történetének vázlatos áttekintése, annál is inkább, mert a róluk szóló irodalom (az aldunai székelyekről) igen kevés.

Vajdasági székelyeink, akiket a közhiedelem „csángóknak” tart, annak a magyar néprajzi csoportnak egy kiszakadt része, amely ma Erdély délkeleti részén él. A székelység eredete még ma sem tisztázott. A krónikák az 1100-as években említik őket először, mint a magyar sereg elővédjeit a besenyőkkel együtt. Mai helyükre a XIII. sz. első felében költöztek. A keleti és a délkeleti határok védőiként nem kerültek földesúri fennhatóság alá. Nemzeti szervezeteük felbomlásával kialakul náluk is a rendi rétegződés, de kollektív szabadságuk, melyet olykor meg is vontak tőlük, késleltette a hűbéri viszonyok teljes kibontakozását.¹⁰ Soraikban kevés a kizsákmányolni képes nemesség, de a birtoktalan jobbágyság is. Egy 1767-es adóügyi tájékoztatás szerint a Székelyföld lakóinak 38,8%-a jobbágy, ellentétben a vármegyék 81,8%-ával.¹¹ A „nemesi” előjogok abban álltak, hogy a katonáskodás ideje alatt mindannyian adómentesek voltak, tekintet nélkül rendi hovatartozásukra; önkormányzatot kaptak, és csupán saját tisztjeik vezetése alatt voltak kötelesek hadba vonulni. Az adómentesség ellenére is igen súlyos katonai terhek, a természet adta lehetőségek következtében Magyarország más területeihez képest elmaradott gazdálkodás azt eredményezte, hogy az elnincstelenedettek önként vállalták a jobbágysort, vagy kivándoroltak. A hadiszervezet megőrzése érdekében születtek olyan rendeletek, melyek szerint „elnyomni nem lehet senkit, sem kényszerrel, sem önkéntes felkínálkozás esetében”, továbbá, hogy „minden lajstromba vett székelynek” tilos a kivándorlás.¹² A rendi súrlódások és a nincstelenek kivándorlása Mária Terézia székely határőrszervezésének idejére (1762 – 1764) már olyan méreteket öltött, hogy az osztrák kormány ezt ki is használta a „békés megszerzés” érdekében, sőt még szította is az ellentéteket, aminek végül is általános zavargások és jobbágylázadás lett az eredménye. Ezt tetőzte be a hírhedt „mádéfalvi veszedelem”, amikor 1764. január 7-e éjjelén az osztrák katonaság az összegyűlt tiltakozók tömegéből 200-at agyonlőtt. Ez az esemény, és az utána következő bűnvádi eljárások aztán lökést adtak a tömeges kivándorlásnak. A menekülők a

¹⁰ *Néprajzi Lexikon*, Székely címszó.

¹¹ Belényesy; 12. 1.

¹² Belényesy; 13. 1.

török főnhatóság alatt álló Moldvában telepedtek le, az ottani magyarok közé. A XIII–XIV. sz. óta Moldva nyújtott menedéket a gazdasági szorongatottság és a politikai üldöztetés elől menekülőknek (pl. a XV. sz.-ban a husziták, azután a Rákóczi-féle, majd az 1848-as szabadságharc üldözöttjeinek, stb.). A nagyrészt Csík és Háromszék megyékből kimenekült „mádéfalvi“ üldözöttek 15–20 évig éltek itt viszonylag békében és jólétben, mert a moldvai bojárok szívesen fogadták a jó munkaerőt.

A török birodalom gyengülése, Ausztria politikai erősödése a XVIII. sz.-ban Európa-szerte nagy kolonizációs folyamatokat indított el, az uralkodóház politikáján, de magánakciókon keresztül is. Galícia elfoglalása után Ausztria Bukovinát is kikényszeríti a Portától 1775-ben. Bukovinát (Buchenwald / Bükkös) 1514–1775 között csak földrajzi egységként tartják számon, mint Moldva tartozékát. 1775-től az I. világháborúig osztrák fennhatóság alatt van (kivéve egy rövid ideig tartó orosz megszállást 1828-ban), majd 1920-ban Romániához csatolják. A gyéren lakott terület benépesítésére irányuló nagy agitációk eredményeképp kerül át a határ-őrszervezés elől Moldvába menekült magyarok nagy része. Itt alapítottak öt székely falut a Sucsáva (Suceava) folyó mentén: Andrásfalvát (Maneuți), Hadikfalvát (Dornesti), Istensegítset (Tibeni), Fogadjistent (Jakubesti) és Józseffalvát (Verniceni).¹³ Bukovina volt a hazájuk másfél évszázadon át. Itt éltek együtt a galíciai rutén és román őslakókkal, németekkel, lengyelekkel, csehekkkel, szlovákokkal, lipovánokkal, zsidó és örmény kereskedőkkel – egészen a II. világháború idején véghezvitt végleges kitelepítésükig (1941). Az öt székely falu többsége katolikus vallású. 1776-ban Moldvából 40 református család vándorolt Bukovinába. Kívánságuk szerint egy helyre, Raráncsa községbe telepítették őket. Az orosz–török háború alatt (1787–1791) sok zaklatásnak voltak kitéve, ezért 1788-ban Raráncsáról szétszóródtak az öt székely faluba. Főleg Andrásfalvára költöztek.

A kezdeti jólétnek hamar vége szakadt. Az eredetileg kincstári birtokon a kincstár hamar túladott, és a falvak mind jobbágysorba kerültek. A környékbeli földesuraknak robotoltak, és dézsmát fizettek, egészen 1849-ig.¹⁴ Nem menekülhettek a katonáskodás elől sem.¹⁵ A családi létszámtól függően kiosztott föld a sokgyermekes családok között az öröklés folytán hamar fölaprózódott, úgyhogy a megélhetést nem tudta biztosítani.¹⁶ A földművelés és az állattenyésztés mellett konyhakertészettel, fuvarozással, rönkszállítással foglalkoztak. Legtöbbször pedig, beleértve a már cseperedő gyermekeket is, „módúvázni“ jártak bérmunkába, a moldvai bojárok birtokaira. Az idénymunka több hónapig tartott, az elszállásolás, étkezés, tisztálkodás lehetőségei rosszak voltak. A nyomor miatt gyakran előre felvették bérüket a következő idényre is, s így eladósodtak. Az andrásfalviak különösen sokat módúváztak; a vasúttól távol estek, így nem piacozhattak konyhakerti veteményekkel, földjeik is gyengébbek voltak. Nem volt ritka a mostoha éghajlati viszonyokból, vagy az elemi csapásokból eredő éhínség sem. Pusztított közöttük több ízben a kolera is (pl. az 1831, 1848 és az 1866-os nagy kolera-járványok). „Az ipar, mint említők, alig jöhet számba Bukovinában, s így a

¹³ A bevándorlás 1776-tól folyt, a székelyeken kívül más magyarlakta területekről is. Még 1828-ban is alakult új magyar település.

¹⁴ Az istensegítsiek Wolansky nevű földesura különösen kegyetlen. (Bodor Gy.)

¹⁵ 1809 – a Napóleon elleni háború Lengyelországban; 1848 – szabadságharc; 1866 – a porosz-osztrák háború; 1867 után a katonáévek alatt sokan megfordultak Magyarországon; 1878 – Bosznia annektálása; 1877 – az orosz–török háború (lőszerszállító fuvarosokként vettek részt néhányan); 1914 – az I. világháború.

¹⁶ 1786 és 1933 között Andrásfalva lakossága kb. 20-szorosára, Hadikfalvái kb. 10-szeresére nőtt (Belényesy; 24–25. l.).

kenyérkereset ez ága mintegy el van zárva a bukovinai csángótól. Azután különben is, az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy mindazok, akik az ipar valamely ágát kitanulták, a városban hátramaradva elvesztették nemzetiségüket.¹⁷ A műveltségi állapotokról László Mihály említi: „Bukovinában csak a németek vagy a német nyelvet beszélők képezik a művelt elemet.”¹⁸ Az anyanyelvű oktatás az öt magyar faluban, összehasonlítva más ottlő népekével (a németet kivéve), elég kedvező fokon állt, aszerint, hogy volt-e elegendő tanító. Ez természetesen csak az elemi iskolákra vonatkozik. Nagy részük megtanult írni, olvasni, számolni. A férfiak általában beszéltek románul, olykor ruszinul is. Andrásfalván külön iskolájuk volt a katolikusoknak és a reformátusoknak, ha nem is folyamatos tanítással.¹⁹ 1861-től az I. világháborúig a magyarországi Szent László Társulat feladata lett iskolaügyük és szellemi gyarapodásuk fellendítése. Gondoskodott elegendő számú papról, tanítóról, tanszerekről. Imakönyveket, a *Bukovinai Magyarok Nagy Képesnaptárát* és egyéb, hasznosnak ítélt magyar nyelvű olvasmányt juttatott el hozzájuk, néhány tehetséges gyermeket Magyarországra küldött tanulni.²⁰ Az andrásfalvi református iskolát kivéve, a magyar anyanyelvű oktatás 1920 után megszűnt.

A közvélemény a múlt század végén kezd felfigyelni rájuk. A korra jellemző beállítottsággal „haza akarja menteni” a „keleti testvéreket”, akikről az etelközi ősök²¹ jutnak eszébe. Ekkor kezdik őket „csángó” néven emlegetni.²²

Az Alduna szabályozásakor tényleges lehetőség nyílt a bukovinaiak „hazamentésére”. 1883-ban történt az első nagyobb telepítési akció. Ekkor létesült Pancsova környékén a három székely falu: Hertelendyfalva (Hertelend), Székelykeve és Sándoregyháza.²³ A látványos, ám elhamarkodottnak nevezhető telepítést országos mozgalom előzte meg, melyet a kormány is támogatott. Az árterületek lecsapolásához emberi munkaerőre volt szükség. Az ügy lebonyolítására alakult meg a Csángó Bizottság 1882-ben. Tagjai: gróf Apponyi Albert, Benedek Elek, Eötvös Károly, Jókai Mór, László Mihály, Odescalchi Artúr herceg, Szádeczky Lajos stb. A bukovinaiak körében olyan nagy volt az érdeklődés, hogy közel 4000-en hagyták el hazájukat az „ígéret földjéért”. (A fogadjisteniek „magyar menésnek” emlegetik ezt az időszakot).

A fogadtatás igen lelkes és szívélyes volt: ünnepélyes feliratok, meglehangú üdvözlő beszédek, étellel-itallal kínálás stb. A sajtóban is rengeteg szó esett róluk.

¹⁷ László M.: 164. l.

¹⁸ László M.: 154. l.

¹⁹ László M.: 165. l.

²⁰ Így pl. László Mihályt is (Sebestyén, 1972, 24. l.).

²¹ A honfoglaló magyarok utolsó állomáshelye a Kárpát-medence előtt ugyanis a Keleti Kárpátok és a Prút között, Moldva területén volt (*Néprajzi Lexikon*, Moldva címszó).

²² A bukovinaiak ezt sérelmesnek érezték. Egyrészt, mert a moldvai magyarokat, akiket környezetük csángóknak hív, nem tartják rokonuknak, nyilván azért sem, mert nekik inkább módjukban állt polgárosulni, mint a moldvaiaknak. (Belényesy, 16. l.) Másrészt a „csángó” név általában gúnynévnek számít, különösen a II. világháború idején szerzett elmarasztaló jelentést, „jött-ment telepest” értettek rajta. Maga a szó valószínű, egy már jelentését veszített ige „kóborol” származéka. A *Néprajzi Lexikon* (Csángó címszó) szerint a székelyektől különvált népcsoportok összefoglaló neve. A szakirodalom a moldvai magyarokat ma is csángó néven emlegeti, rosszindulatú értelmezés nélkül.

²³ Szervezett telepítések még ezután is voltak (pl. Dévára, Vjadahunyadra stb.) egészen a bukovinaiak végleges kitelepítéséig (1941). A magyar kormány Bácskában helyezte el őket. Az I. világháború után felosztott magyar nagybirtokokra telepített szerb önkéntesek gazdaságait és házaikat kapták meg. 1944 őszén elmenekültek. Ma Tolna, Baranya és Bács megyékben él a mintegy 17 000 bukovi és 1000 moldvai (Andrásfalvi; 7. l. és Domokos P. P.: 96. l.). A telepítéseken kívül állandóan folyt a nincstelenek kivándorlása. Migrációs útvonalak: Amerika, Kanada, Brazília (magyar nevű székely települések is keletkeztek), Erdély, Moldva, Regát, és a délbánáti telepítés után az aldunai székely falvak. Innen viszont szóróványosan vissza is települtek Bukovinába.

1883-ban a költözködés megtörtént, a Csángó Bizottság feloszlott, helyébe a Csángó-Magyar Társaság lépett. Ezután minden elcsendesült, lényegében elfeledtek róluk. Pedig azonnal jelentkeztek a bajok. A bukovinaiak rosszul ármentesített területen telepedtek le az Aldunánál, Pancsova és Kubin mellett. Nagy György,²⁴ telepítéssel megbízott kormánybiztos egyre hangzott, hogy túl nagy számban jöttek a települők: a javasolt 1000 munkás helyett 3460 lélek érkezett, a kubikos munkában többnyire járatlan. „A bukovinai székelyek naphosszat ott dolgoztak a töltéseken, és mégis felét sem voltak képesek elérni azon munkabéreknek, melyet a szegedi kubikosok kerestek.”²⁵ Az ellátás is rossz volt, rendes hajlék csak keveseknek jutott az első évben. A Vöröskereszt felállítja barrakjait és szegénykonyháit, és még 1887-ben is a telepéseket gyámolítja.²⁶ Hogy a sokgyerekes családokon (gyakran 13–15 gyermek) segítsenek valamit, Nagy György 34 felnőtt fiút és leányt esztendő cselédnek, 280-at hónapos cselédnek szerződtetett. De még így is sokan maradtak, akiknek nem jutott kubikos munka, vagy azt nem tudták elsajátítani, ezért 556 munkást és 46 gyermeket aratási munkára szerződtettek.²⁷ Az ígért földmennyiségnél kevesebbet kaptak, a föld, amit erdőirtással és a lápos vidék lecsapolásával maguknak kellett megszerezni, gyenge minőségű. Az árvízveszély nemcsak állandóan ott ólálkodik, de sokszor be is következik (1888-ban pl. ötévi munkájuk veszik oda). A nyomorúság és a „móduvázás” elől ideköltözött székelyek képtelenek versenyt tartani a magasabb gazdasági kultúrájú ittlakókkal. Önállótlanok, hisz előzőleg a moldvai bojárok uradalmain dolgoztak. Nagy százalékuk hamar nincstelenné vált, sokan megbetegedtek, lezüllöttek. Gyakran még súlyosabb körülmények közé kerültek, mint régi hazájukban voltak. Sokan vissza is szöktek a szigorúan ellenőrzött telepes falukból. A helyi lapok 1892-ben megróvó hangon nyilatkoznak Orsovánál elfogott „szökő gyászmagyarokról”. Egy cikk 25 vissza-költözött családról beszél.²⁸

Ezzel szemben az idevándorlás az I. világháborúig tart, sőt még azután is érkeznek szórványos rajok és magánszemélyek.²⁹ Az ittmaradtak több-kevesebb (inkább kevesebb) sikerrel megélhetést teremtettek maguknak. A két-három holdas családok közepes évi jövedelme négyszer kisebb a törvényesített adó és a kapott birtokok évi annuitásánál – egy földművelésügyi minisztériumnak címzett levél tanúsága szerint.³⁰ A Bukovinában már megszokott idénymunka itt is életforma lett. A férfiak hetekig odavoltak Boszniában, Désen, Sóson stb. Az első generáció felcseperedésével a birtokok itt is aprózódni kezdtek. A törlesztés 1901-ben kezdődött, és tartott volna 1941-ig, ha az I. világháború meg nem szakítja.³¹ A gyáripár fejletlen, nagybirtokok nincsenek. Az elszegényedés nem vonta maga után az egyes egyének meggazdagodását. 1938-as felmérések szerint a birtokok családonkénti megoszlása Hertelendyfalván a következő: hat család 20–50 hold, 23 család 10–20 hold, 126 család 1–10 hold, 223 család 1/4–2 hold, és 51 család földnélküli.³²

Az itt felnőtt második generáció zömmel általános iskolai végzettségű. Az SZHSZ Királyság, illetve a régi Jugoszlávia idején megfosztották őket szavazati joguktól, és kötelező volt az államnyelv használata. Az új Jugoszláviában egyenjogú

²⁴ Nagy György 1883 (Albert Gábor, 272 l.).

²⁵ Nagy Gy. 55. l.

²⁶ Nagysívó, *Dolgozók* 1968, 15. sz.

²⁷ Nagy Gy.

²⁸ Nagysívó, *Dolgozók* 1968, 15. sz.

²⁹ Penavin O. 1974.

³⁰ Nagysívó, *Dolgozók* 1868, 15. sz.

³¹ Nagysívó, *Dolgozók* 1968, 16. sz.

³² Albert Gábor, 273 l.

állampolgárok, nyolcosztályos anyanyelvű iskoláik vannak. Javarészüik megélhetését a háború után fellendített gyáripar biztosítja a közeli nagyvárosokban (Pancsova, Belgrád). „A fiatalok a faluból a városba, idegenbe tartanak... Mind a három falura jellemző, az utolsó években egyre több egyén és család hagyja el otthonát, új hazát vagy csak munkát keresve Ausztráliában, Svédországban, és még ki tudja, hol. Mindhárom faluban többnyire az öregek maradnak, előregedésre ítélve a falut.”³³

Röviden a három faluról:³⁴

Székelykeve (1922-től Skorenovac). Eredetileg Gyurgyevo³⁵ volt a Duna balpartján. Első lakói palócok, szegedkörnyéki magyarok, bolgárok. Később 80 német családot is telepítettek ide. 1883-ban kb. 645 család érkezett Andrásfalváról, Istensegítről, Fogadjistenről és Józseffalváról, majd 1889-ben Hadikfalváról is. Az állandó árvíz veszély miatt 1887-ben egy magasabb dombra, mai helyére helyezték át a falut. Kalákában építették fel egyforma, vertfalú háziakat, széles rendezett utcákban. A termőföldek a Duna mellett maradtak, és egészen a csatornázásig gyakran elöntötte őket a víz.

Sándoregyháza (volt Nagygyörgyfalva, ma Ivanovo)³⁶ 1876-ban épült határőrvidéki falu. Eredeti helyéről ez is elkerült az árvízveszély miatt. A bukovinaiak majd minden községéből települtek ide székelyek, kb. 262 család. Rajtuk kívül még paltyénok (bolgárok) élnek itt. A földek gyengék, halászzattal is foglalkoznak.

Hertelendyfalva (Hertelend, 1922 óta Vojlovica)³⁷ Pancsova közvetlen közelében fekszik. Ma Pancsova külvárosának számító munkásnegyed. „Pancsova II” néven is emlegetik. Az 1876-ban árvíz sújtotta Marienfeld szlovák és német lakosai költöztek elsőnek a vojlovicai erdő melletti ármentes földre. Közéjük telepítettek 401 bukovinai családot, többnyire andrásfalvi reformátusokat. Az első alkalommal 1883-ban Thomka Károly lelkész vezetésével 150 család települt Hertelendre.³⁸ A reformátusokon kívül kb. 600 főnyi katolikusról számol be a *Hitélet* 1976 novemberi száma, ezek szintén Andrásfalváról vándoroltak ki, de előbb Gyurgyevóra, majd az áradások elől Székelykevére költöztek. Katolikusokról Hertelenden 1911-ben hallani először.³⁹ A reformátusok lélekszáma 1950-ben 1820, 1972-ben 1560, 1981-ben 1410.⁴⁰ Az I. világháború előtti adatok 190 magyar, 67 szlovák és 76 német családot tartanak nyilván.⁴¹ Vojlovica és Topola helyi közösségekben együttesen számoltartott lakosok száma 1981-ben 8280, ebből Vojlovicára kb. 4000 ember esik, közülük 2629 magyar, 1275 pedig szlovák, a többi szerb és egyéb jugoszláv nép.⁴² A nemzetiségek utcákként elkülönülve települtek. A székelyek a Petőfi utcában laktak. Vojlovicának a II. világháború előtt is volt kultúrköre és

³³ Penavin O. 1978: 10–11 l.

³⁴ Penavin O. 1978. alapján.

³⁵ Gyurgyevity tábornok nevééről aki 1865-ben a régi határőrvidéki kormányzóság nevében az első lépéseket tette a török által elpusztított hajdani katonai őrhely újratelepítésére.

³⁶ Nagy György telepítési kormánybiztos nevééről. Ivanovo – Iván bolgár telepesről.

³⁷ Hertelendy József torontáli főispán nevééről: Vojlovica – a Vojlovica nevű pravoszláv kolostor kiirtott erdeje helyén épült.

³⁸ Belényesy; 20. l. A 401 család számadatát Nagy Gy.-től, a 150 református családot Szádeczky L. és Sánta A.-tól idézi az irodalom.

³⁹ Akkor 38–40 személy mindössze. Lelki gondozásukat Nigrényi tanító végezte hosszú éveken keresztül (egyszemélyben tanító, kántor és pap). Egyháztanácsot 1953-ban alapítottak. Kovács Juli néni, a kötetünkben szereplő énekes volt az ügy egyik buzgó kijárója.

⁴⁰ A vojlovicai református lelkészi hivatal adatait, dr Nagy Sándor szerezte be.

⁴¹ Nagysívó, *Dolgozók*, 1968. 16. sz.

⁴² Az adatokat dr Nagy S. szerezte be.

dalárdája, s ez új alapokra helyezve 1945-től folyamatosan működik. 1969 óta új, színházteremmel is rendelkező művelődési házuk van. Ennek ünnepélyes felavatásakor tartották a délbánati magyarok kétnapos szemléjét, amelyen a műkedvelők egész sora mutatkozott be a népművészet, az irodalom, a színjátszás stb. terén.⁴³

A lakosság zömének megélhetést biztosító pancsovai vegyiparnak áldatlan velejárója, a levegőszennyezés az utóbbi időben olyan méreteket öltött, hogy közvetlen környezetére komoly ártalmat jelent. Vojlovica a legveszélyeztetettebb részek egyike. Az egészségvédelmi szempontok a mérgezett levegőjű területek kilakoltatását sürgetik, a probléma megoldása viszont súlyos anyagi kiadásokkal jár. A közeljövőben Vojlovicát mégis ki kell üríteni, és ez áttelepítéssel, vagy széttelepítéssel jár.⁴⁴

⁴³ Pósa R., *Dolgozók*, 1969, 39 és 49.

⁴⁴ A Közegészség- és Munka egészségügyi Intézet 1982. évi jelentése; a pancsovai Községi Képviselő-testület Környezetvédelmi Bizottságának 1982. november 8-ai határozata; a sajtóban közölt cikkek egész sora (L. az irodalomjegyzéket). Az anyagot dr Nagy S. szerezte be.

2. ALDUNAI SZÉKELYEK HAGYOMÁNYAI

A bukovinaiak, hosszú évszázadokon át, elszigetelve a nyelvterület nagyobb, összetartozó tömbjétől, igen sok értékes hagyományt őriztek meg az utókor számára. Nem mindennapi módon alakult történetükön kívül tudatos hagyományápolásukról is nevezetesek. Sajátos összetartozási tudatuk a történelmi és gazdasági tényezők mellett a néphagyományon nyugszik.⁴⁵ Egységes magatartásukat magyarázza hajdani kiváltságaik emléke is, ami a mádéfalvi veszedelem idején már csak pusztai illúzió volt. A néphagyomány szerint annak idején nemességük és kiváltságaik miatt támadt rájuk az osztrák. Bukovinában a közös jobbágysor eltörölte minden eddig kialakult társadalmi különbség emlékét. A feudális viszonyok hosszas továbbélése gátolta a szabad polgári átalakulást. Összetartozásuk a vérszerinti (rokon) és etnikus kapcsolatok ápolásában nyilvánul meg.⁴⁶ A „mű népünket“, „mű nemzetünket“ emlegetik. Az idegenbeszakadás felelevenítette nemzeti szervezeteiket.⁴⁷ Egyes családok vissza tudják vezetni származásukat az 1764 előtti időkre, az ősök névszerinti felsorolásával. Az idők folyamán Bukovinából szertekerült székelység egymással kapcsolatot tart hosszú ideig.⁴⁸ Tudatos hagyományápolásuk egyik megnyilatkozása, hogy halottaskönyveikbe történetükre és más, a világról tudni való dolgokra vonatkozó adatokat jegyeznek be. Műveltebb parasztemberek tollából született néhány nagyobb lélegzetű leírás múltjukról, sorokról, hagyományaikról.⁴⁹ Népi kultúrájuk a hosszú elszigeteltség alatt sok régies vonást őrzött meg, de sok idegen hatást is felvett, így pl. román szavakat⁵⁰ és századvégi, provinciális német táncokat.⁵¹ Ideköltözésükkor újabb idegen hatások érték őket. A megváltozott életkörülmények és környezet hatására leghamarabb a népviselet tűnt el. Varrottásaik viszont még ma is híresek. Székelyeink nyelvjárását tanulmányozva Penavin O. megállapítja,⁵² hogy az idetelepültek második és har-

⁴⁵ Andrásfalvi; 19. 1.

⁴⁶ Belényesy; 11. 1.

⁴⁷ Fél E.: Vérségi, fiú ágon tartott intézmény, melyen azonban vagyoni közösséget nem kell érteni. Hasonló jelenséget gyakran emleget a jugoszláv népek migrációjával foglalkozó szakirodalom.

⁴⁸ A hertelendiek még sokáig Bukovinából hozattak egyes viseletdarabokat (Belényesy; 132. 1.).

⁴⁹ Ilyen pl. Sebestyén Á. (l. az irodalomjegyzékben), hat elemi és kántortanfolyamot végzett földműves két könyve is. (Andrásfalvi; 19. 1.). Ilyesfajta irodalomról Hertelenden nincs tudomásunk, ami persze nem zárja ki létezését. Nagysivó Zoltán, történelemszakos tanár Hertelendről készülő monográfiáját 1968-ban emlegetik.

⁵⁰ Penavin O. 1974.

⁵¹ Belényesy.

⁵² Penavin O. 1978; 36. 1.

madik generációja még töretlenül őrzi magával hozott nyelvét, az alcsiki dialektust. Az idősebbek csak minimális idegen nyelvtudással rendelkeznek. A mindennapi élet velejárói, mint a közlekedés, a piacozás, az orvos, a katonáskodás, az adminisztráció, stb. ezt meg is kívánja. Az ifjúság nyelvi ideálja az iskola, a rádió, a tévé, stb. hatására megváltozik. Nyelvjárásukat elhagyják, sokszor szándékosan szabadulnak tőle, végül, idegen, városi környezetbe költözve anyanyelvüket sem használják.⁵³ Újváry Zoltán⁵⁴ véleménye szerint Hertelend magyar közössége még számos vonatkozásban a száz év előtti bukovinai állapotokat mutatja. A generációk dalismere­téről pedig a következőket mondja: „Kovács Júlia, 80 éves paraszttasszony... repertoárjának teljes anyagát, elmondása szerint apjától, Kovács Pétertől sajátította el... Kovács Péter írástudatlan volt, Kovács Júlia is csupán hat osztályt végzett. Kitűnő előadó, nagyszerű improvizáló képességű asszony... leánya, Eröss Teréz, 53 éves asszony édesanyja énekeit lényegében kivétel nélkül ismeri, tudja... ő már sokkal szívesebben éneklir az újabb stílusú dalokat, műdalokat. Ez vonatkozik Kovács Júlia unokáira... Ezek a régi stílusú dalokat és balladákat már többnyire csak passzive ismerik, repertoárjukat lényegében a műdalok töltik ki. Az ő generációjukkal egyidőben számolni lehet az egykori bukovinai hagyomány eltűnésével.“

Hertelend zenei anyaga kisebb részt alkalomhoz kötött, nagyobb részt alkalomhoz nem kötött, szabadon, beszédszerűen előadott (parlando) vagy feszes ritmusú, dalokból áll. A parlando dalok közül kiválik az ún. „keserves“ (kötetünkben is szép számmal szerepel, l. a műfajmutatót). Az idősebb bukovinai generáció életében ezeknek a daloknak funkciója volt. Nemcsak alkalomhoz, érzelmi állapothoz, igényhez, hanem sok esetben még személyhez is kötött funkciója. Rendeltetésük nem a pusztá szórakozás. Különböző nehéz sorsfordulók, élethelyzetek átélését segítő szellemi vértzetet jelentenek.⁵⁵ Ilyenfajta funkciójukat tekintve a keservesek leginkább egyéniek (szinte mindenkinek, főleg az asszonyoknak volt egy keserve, saját sorsához kötött dala), de segíthetnek közösségi, egész csoportokat érintő nehéz helyzetek lelki áthidalásában is, mint pl. a „módvázás“ keservei. Az egyéni keservest a bánatos ébher egyedül, rendszerint magának éneklir. A szöveg első személyben szól, de mégsem egyedi, konkrét sorsot idéz. Egy-egy dallamra több hasonló tartalmú verset énekelnek. Ezeknek egymásutánja nem kötött. A költői képek egy-egy versszakot (esetleg két megismételt verssort) foglalnak magukba. „Ebben a műveltségben nincs helye félreérthetetlen egyéni, személyes panasz­nak, semmilyen formában sem – bár az énekes és a közösség ezt annak tartja – illetőleg, e belső és személyes érzelmek legmegfelelőbb kifejezését a közösség által elfogadott költői képek szolgáltatathatják csak... a dal megformálása mégis a közösségi elismerés igényét jelzi.“⁵⁶

Közönség előtt legfeljebb ha szűk családi körben, vagy lakodalomban, de már csak éjféli után, részeg állapotban énekelnek keservest. (Ezek helyét foglalhatja el később a népies, érzelgős műdal és hallgató, ezeket is egyedül éneklir.) Keserve funkciót betölthet ballada is (pl. Három árva), vagy más epikus ének. (Hertelenden lakodalomban énekeltek Kádár István énekét – kötetünkben 68. sz.) A „módvázás“ kollektív keserveire is számtalan példát nyújt kötetünk. Hertelend andrásfalvi lakói, mint tudjuk, különösen sokat kényszerültek idénymunkára Moldvába. A 12–13 éves gyermeklányok több hónapra szóló búcsúzásának tényleg keserves voltát enyhítette az együtt fújti ének.

⁵³ Penavin O. 1978; 10–11. 1.

⁵⁴ Újváry Z.: 7–8. 1.

⁵⁵ Andrásfalvi B.: 10. 1.

⁵⁶ Andrásfalvi B.: 11. 1.

A keservesek gyakori témája a „kimenetel“, a bújdosás.⁵⁷ A „Mikor bújdosni (Csikból) indultam“ (50. sz. kötetünkben) kezdetű dalról az idősebbek azt állítják, a mádэфalvi futás emlékét őrzi.

Olyan szomorú hangvételű dalok, melyek az ifjúság gondjairól, szerelmi bánatról, csalódásról szólnak, „félkeserves“-nek minősülnek. Keservesek, félkeservesek szinte kizárólag régi stílusú (A osztályos) dallamokkal párosulnak.

A középkori és újabb balladák között olyan ritka balladák töredékét is megtaláljuk tatár mondakörhöz kapcsolódó rabénekekbe ágyazva, mint a „Vitéz és kegyes“ (76. sz.). A török csatlósáiként be-betörő krimi tatárokkal vívott csata emlékét őrzi Kádár István históriás éneke (68. sz.). Kétségtelenül újabb alakulat a „Hunyadi Benedek“ (104. sz.), melyben különböző régi balladák motívumai keverednek. Ez a sajátos ötvezés meglehet, hogy bukovinai furcsaság, mert Balla Péter is feljegyzett ugyanezen a dallamon hasonló motívumkeveredésű balladákat két változatban is. Műfajmutatónkban a balladákat elég részletesen szemléltetjük Vargyas felosztása szerint.⁵⁸

A középkori balladák javarésze régi, vagy régies stílusú dallammal párosul (A és C osztály). Kivétel „A halálra táncoltatott lány“ (183 sz.). A 18–20. századi ponyvaballadánál és a históriás énekeknél ugyanez tapasztalható, csak itt a C helyett az E osztály képviselt. A betyár- és új balladák dallamanyaga 13 esetben A, öt esetben B és 4 esetben C osztályba tartozik. Összehasonlításként csak annyit, hogy balladánk dallamkincsében az új stílus nem dominál ugyan, a bácskai gyűjtésekben mégis jóval több B osztályos dallam van képviselve, mint az aldunai székeleknél.

Az alkalomhoz kötött dallamokat az emberi élet fordulói és naptári ünnepek szerint szokás felosztani. Ezek közül a bukovinaiaknak igen gazdag a lakodalmi szokásanyaguk. Rövid áttekintésük az MNT III/A és B szerint:

Sirató est. Az esküvő előtti napon a menyasszony elbúcsúzik lánypajtásaitól. Szomorú hangulatú neve ellenére az est általában vidám hangulatban fejeződik be.⁵⁹ Régebben a lányt édesanyja „elsiratta“. Ma már ez nem szokás.

Menyasszony búcsúztató. Esküvő előtt a menyasszony elbúcsúzik szüleitől. Régebbi szokás szerint maga a menyasszony énekel. Később ebben egy „jó énekes asszony“ vagy a „mozsikások“ helyettesítik. Szomorú hangulatú dalok általában.⁶⁰ Ilyenek kötetünkben pl.: 41., 291., 292. sz.

Menyasszonyi induló. A menyasszonyt a vőlegényes házhoz viszik, általában a „Zörög a kocsi“ kezdetű dallal. (A múlt században igen divatos dal volt, de még ma is sok helyen éneklik.). Ekkor teszik a menyasszony holmiját kocsira (38. sz.). Ezután következik a menyasszony kísérése (257. sz.) a vőlegény házához. Mikor a menyasszony („hazaji“) holmiját a kocsiról leveszik, a következő dalokat éneklik: 119–122. sz.⁶¹ A vőlegény házánaál aztán folytatódik tovább a lakodalom. Vacsora közben több alkalmi dalt is énekelnek, köztük a „Kána menyegzőt“ is (kötetünkben nincs)⁶². Talán ilyen alkalmi dal része 74/6 és 76j dalunk.

⁵⁷ Csupor T.: 59. 1.

⁵⁸ Penavin O. és Újváry Z. gyűjtéseivel összevetve kötetünkben hiányzik az „Elcsalt menyecske“ töredékes, vers és próza váltakozásában előadott változata (Mónár Anna); „A háromszoros magzat-gyilkos“ (Szabó Vilma); „A cséplőgéphez esett lány“ (Farkas Julcsa); „A báró lány és a juhász“ (Szendre báró) két változata; a „Csali Pista“ betyárballada egy változata, és egy történetet a 1848-as háborúból (Az aradi tizenhárom).

⁵⁹ Kötetünkben ilyen funkciójú dal nem szerepel, de a bukovinaiak ismerik. L. MNT III/A: 76–81 és jegyz., valamint 80 j dalunkat is.

⁶⁰ MNT III/A: 246–251.

⁶¹ Vö. MNT III/A: 373–413.

⁶² MNT III/A: 451, 477, 480, 526.

A menyasszonykontyoláshoz fűződő énekeknek és táncoknak is gazdag hagyománya van,⁶³ l. 64., 65., 82., 84. sz. A kontyolás után az új asszony- vagy menyecske-tánc következik. Ezt valószínű a 34. sz. képviseli.⁶⁴

A lakodalom bővelkedik mulatókban és ivó nótákban (pl. 26., 302. sz. stb.) különböző tréfás játékokban, mint pl. halottas paródia (kötetünkben nincs), ezenkívül számtalan mulatási és társas táncban (ezekről a táncokról).

A lakodalom végét jelezvén a házigazda megkéri a vendéggazdát (násznagyot), hogy a mulatságnak vessen véget. Ez az ún. *vendégküldő*,⁶⁵ (dalok és táncok, l. 86., 86j., 125., 82/7. és 83. sz.).

A lakodalom kitűnő alkalom a különféle táncokra. Főleg az idősebbek mulatása, akiknek más táncalkalmakon már nem illik aktívan részt venni.⁶⁶

A legrégebb fajta táncok a *női körtáncok*, középkori örökséget őriznek.⁶⁷ Ezek általában a kontyoláshoz kapcsolódnak. Ritmusuk legtöbbször kétféle: 4/4 v. 2/4 és 6/8. Ilyen tulajdonságokat egyéb táncdalok is hordoznak, pl. 122–123. sz. Ez a jelenség az ún. proportio gyakorlatának emléke.

A *férfi szóló táncok* a pásztortáncok, kanásztáncok (rendszerint valamilyen eszközzel, pl. bottal járnak) és a verbunk (csapásoló figurákban gazdag legényes tánc). Ez utóbbi elevebb hagyományt képvisel a kanásztáncoknál, dallamai közül is aránylag sokat tudnak a bukovinai paraszt muzsikusok (NB. nem cigányzenészek!). A kanásztáncok kolomejka ritmusú dallamai pl. 97–100. A táncot magát már nem tudják.⁶⁸ A verbunkok zenéje általában hangszeres jellegű, AABB szerkezetű, javarészt műzenei eredetű. A férfi szólótánc erdélyi válfaját az ún. csürdön-gölöt a bukovinaiak is ismerik. Furcsaságuk, hogy idegenes műzenére táncolják.⁶⁹

A *vegyes páros táncok* (csárdások) a magyar népi táncok többségét képezik mint a Kérpátmedence egyéb népeinél is. Dallamaik tetszőlegesek, csak az esetben kötöttek, ha valamelyik népszokásban szertartásos funkciót nyernek. Ilyen pl. a paptánc⁷⁰, a templom előtti téren vagy a paplak udvarán. A bukovinaiak az „esküttés” után három táncot járnak a menyasszony tiszteletére:

1. A hazai tánca. Hangszeres eredetű dallamok, melyekhez szöveg is járulhat. Ez esetben ritkán jut a szövegből az egész dallamra. A hiányzó részeket dúdoló szócskákkal pótolják. Hangszeren előadva tempójuk gyorsabb, énekelve lassabb.

2. Silladri. Nevét nem tudják magyarázni. Nevezik még „csoszogtató” vagy „árgyilányos” táncnak is. AABB szerkezetű, hangszeres eredetű dallamok. Kötetünkben l. pl. 27j., 126., 127., 316j, talán 112. és 230. sz. is ilyen funkciójú.

3. Magyaros.

Csárdások még pl. az „örömruva”-tánc, melyet a menyasszony szertartásos megajándékozása után a násznagy az örömannyával jár, miután a kendőt („örömruvát”, a menyasszony ajándékát) a fejére kötötte. Ilyen pl. 86. sz. A vendégküldő dalok is csárdásként használatosak. Kontyolási menetben is szoktak csárdásolni, pl. 64. sz.

⁶³ MNT III/A: 854–858; MNT III/B: 289–299, 311.

⁶⁴ Vö. MNT III/B: 342.

⁶⁵ MNT III/A: 911–924; MNT III/B: 347–350. Egyéb lehetséges lakodalmokról a jegyzetekben teszünk említést. L. a műfajmutatót is. Teljes lakodalmos leírást l. Sebestyén: 156–183. l.

⁶⁶ Belényesy: 61. l.

⁶⁷ A szerbeknél ma is uralkodó forma a körtánc. L. Martin Gy., Kis L., *Tánc. Tanulm.*

⁶⁸ Kiss L. *Tánc. Tanulm.*: 74 l.

⁶⁹ Kiss L. *Tánc. Tanulm.* 76. l. Kötetünkben nem szerepel egy legényes sem, de vö: 302. sz. „Ruszászka” néven.

⁷⁰ MNT III/B: 142–159. és jegyz.

Lánc tánccok a lakodalom végén járt menettáncok. „Vendégküldő tánc“ vagy „büdös vornyik“ (= rest bíró) néven ismertek. Ez utóbbit a farsangi multságokon is járják. Sorba állnak a fiatalok, és táncal vonulnak ki (pl. 86., 125. sz.). Egy vezeti őket. A vezető bármerre megy, bármit csinál, a többinek is azt kell tenni. (pl. sárba, vízbe vezeti őket).

Idegen eredetű táncokat is szép számmal őriznek a bukovinaiak. Java részük múlt századi provinciális német városi tánc, melyek ideköltözésük előtt Bukovinában divatoztak. Ezek a „teritoriális“ táncok „etnikus“ jellegűvé váltak az áttelepüléskor,⁷¹ és ez a tény gyakran nagy csalódást okozott az ősi magyar népi táncokat remélő, gyűjteni vágyó etnokoreológusoknak.⁷² Szórakoztatás céljait szolgálják a lakodalomban is, csakúgy mint más táncalkalmakkor. Vegyes páros táncok „viricses“, „mazúrpolka“, „rizgetős“, „szapora v. visszás kalup“ stb. néven. Játékkal vagy utánzó mozgással egybekötött polkák, pl. „fenyegetős“, „egyes vagy kettes toppantós“, „seggdöngölős“ polkák, „stájeros“ keringők, óra dallamra járt polkák ugyanolyan magukénak vallott táncok, mint a magyar népi eredetűek. Ilyenek pl. kötetünkben 258 j., 314 j., 391. stb.

Az idegen eredetű táncok egyik fajtája a kisebb csoportot képviselő, hármashban járt (egy férfi, két nő) „borozdánfutó“ vagy „karbahányós“. Pl. 111 j/d e dallamaink változatára „diótörő táncot“, vagy „borozdánfutót“ járnak.

A köztudomásúan nyugati eredetű *táncos társasjátékok* ma már a lakodalomba szorultak. Általánosan ismertek a párválasztó „kendős“- „párna“- és „székes“ táncok.⁷³

Meg kell még említeni a „hétfélést“. Hét különböző jellegű tánc tesz ki egy táncolást. Tulajdonképpen táncszvit, mely Nyugateurópa népeinél barokk-kori divat, a műzenében is fennmaradt, stilizált hangszeres formában (pl. Bach szvitjei). A bukovinai székelyeknél minden táncmultságon jártak ilyent. A táncfűzerek egymásutánja nem megszabott, de jellege szerint ügyesen összeállítva váltakozik. Az előbb felsorolt idegen táncokból állnak össze.

A táncalkalmak természetesen nemcsak a lakodalomra szorítkoznak. Táncokra (akár népi, akár idegen eredetű) bármely feszes tempójú dallam alkalmas. Táncdaloknak mégis csak akkor minősülnek, ha állandó kapcsolatuk valamilyen tánchoz ezt igazolja is. Egyebekben a táncjelleg esetleges. Itt szólunk még egy érdekes ritmusbeli jelenségről, melyet a körtáncoknál már említettünk, a proporció gyakorlatról, ti., hogy ugyanazon dallam páros és páratlan ütemű változata követi egymást. Ez a jelenség nemcsak a kifejezett táncdalokban tapasztalható, hanem gyakran egyéb tempo giusto, új stílusú dalokban is, pl. 148. és 175. sz.

Kötetünk lakodalmas és táncanyagának dallamai a következőképp oszlanak meg zenei osztályonként: 39 esetben A, 6 esetben B, 14 esetben C és 3 esetben E osztály. A dallamok egyaránt előadhatók énekelve vagy hangszeren. A kifejezetten hangszeres eredetűek kaphatnak szöveget is, ami gyakran nem futja az egész dallamra. A női körtáncok őrzik a legrégebb népdalokat. A hangszeres darabok gyakran régebbi vagy újabb magyar illetve idegenből átvett műzene képviselői.

Párosító (fiúk-lányok névszerinti kidalolása) nem túl nagy számban fordul elő kötetünkben, de itt is az A osztályos dallamok képviselik a túlnyomó többséget.

⁷¹ Belényesy: 99. l.

⁷² Megjegyzendő, hogy a vajdasági „Gyöngyösbokréta“ táncszemléken aldunai székelyeink – tudomásunk szerint – nem szerepelnek.

⁷³ MNT III/B: 192–194, talán MNT III/A: 394–403 is, kötetünkben 119–121. sz., esetleg még a 100. sz. is.

A halállal kapcsolatos szokások dalanyagából kötetünkben hiányzik a sirató.⁷⁴ Virrasztóénekek azonban szép számmal vannak (l. a műfajmutatót). Ezek dallamvilága elkülönül a magyar népzene régi vagy új stílusától. Egyházi népelemek, melyek azonban értékes történeti hagyományt képviselnek. Néhány A osztályos, a régi stílus jegyeit viselő dallam is van közöttük, zömmel azonban C, kisebb részt E osztályba tartoznak.

A naptári ünnepekhez kötődő szokásdalok többsége szintén egyházi népének. Kivételt a farsang képez csak, ahol népdalok fordulnak elő, bár ezek nem szertartásos jellegűek. Az egyetlen tipikus farsangi dal (105. sz.) előfordul a betlehemezésben is, sőt szövegét mint gyermekszórakoztatót Kriza is feljegyezte. A többi ide tartozó dallam esetleges, nyilván a közösségi szokás szabja meg farsangi használatukat. Műfajmutatónkban majd minden zenei osztály képviselt egy-két dallammal.

A nagybőjti hosszú vigasság és tánctilalom előtti utolsó alkalom a féktelen mulatozásra a „húshagyati tánc“. Ennek látványos hagyományát Király Ernő is részletesen leírta.⁷⁵ Hamvazó szerdán a 105. sz. nótával búcsúzik a falu a farsangtól. A nép összekapaszkodik, láncot alkot. Egy legény vezet (vatoman, vaszomány = kisbíró), a többi utána (vornyik tánc). Ahova a vezető megy, és amit csinál, mindenkinek utánoznia kell. Pl. ha egy menyecske kihajol az ablakon, és a vezető megcsókolja, mindenkinek meg kell csókolnia. A vaszomány tréfái sokszor vaskosak. Két-három seprős (hamubotókás csuapásztor, állatbőr maskarába öltözve – l. betlehem is) vigyáz, hogy a rendet mindenki betartsa. A menet egy „holt“ legényt visz deszkákon. Ez ábrázolja a farsang halálát és gyászmenetét. Az asszonyok tréfásan siratják: „Jaj, jaj, a kerthez (kerítéshez) közel ne vigyétek, mett a kerbe beléakad, s a fejemre visszamarad“ stb.⁷⁶ Itt is tréfás halottbúcsúztatóval találkozunk, mint a lakodalmi játékokban.

A karácsonyi ünnepekör szokásaihoz tartoznak a betlehemezésen kívül különböző köszöntők, kántálók is (István, János, pl. 346., 308. sz.). Ide tartozó szokás a lányok megéneklése, vagy „serkenyezés“, mely abból állt, hogy felnőtt legények lányos házakhoz mentek köszönteni karácsony estéjén. Az ilyen esemény egyúttal a lányok nagykorúsodását is jelentette, ti. kis lányokat nem énekeltek meg. A megéneklés „Serkenj, lelkem, mély álmodból“, „A Szűz egy fiat szült“ és „Im, midőn mindeneket“ kezdetű dalokkal történt (357., 288., 289. és 255. sz. dalaink).⁷⁷ Betlehemes és egyéb karácsonyi dalok a kötetben is szép számmal vannak (l. a műfajmutatót).

Betlehemes játék teljes alakban a gyűjteményben nem szerepel, ezért függelék-ként mellékelünk egy székelykevei (hadikfalvi) betlehemeset, melyet Botka József felvételéről Kiss Lajos átjatszott. Teljes betlehemeset Hertelendről Ujváry Zoltán, Kakasdról (Andrásfalva) Sebestyén Ádám jegyzett le.⁷⁸ A hertelendi betlehemezés karácsony estétől újévig és az újévet követő vasárnapig zajlott le. A székelykevei adatok szerint a karácsonynapi nagymise után kezdték el a betlehemjárást, ami néha újesztendő másnapjáig is eltartott. A szereplők felnőtt férfiak, kivéve a Máriát és az angyalt alakító szoprán hangú fiúkat. A készülődés a népi színjátéokra néha

⁷⁴ Halotti szokások leírását l. Sebestyén: 197–224. A halotti torokról és azokon előfordulható táncokról l. Belényesy: 59–60. l.

⁷⁵ Király: Pokladni običaji..., KFJ, 386–390. l.

⁷⁶ MNT II: 73j.; 105. sz. dalunk szokásleírása a gyűjtőfüzetben. Kovács Júlia elmondása szerint a farsangi mulatság dalai a következő sorrendben követték egymást: 105., 334j., 389. és 145. sz.

⁷⁷ Sebestyén: 134–138 l.; Belényesy 63–66 l.

⁷⁸ Ujváry: 67–81 l.; Sebestyén: 109–133 l. A székelykevei betlehemes dallam nélkül megjelent a HÍTK 3. 1970-es számában.

hónapokkal előbb elkezdődött. A szereplők: király, király szolgája, Szent József, Mária, angyal, betlehemes gazda és a pásztorok (öreg, báránkás, bogláros, furulyás és hamubotos). A pásztorok öltözéke kifordított bunda és különböző álarcok. A hamubotos (hamubotókás) a farsangi mulatságban is előfordul. Ott is, itt is rendtartó, ijesztgető szerepe van. Újváry szerint Hertelenden ember emlékezet óta betlehemeznek. Székelykevéen a betlehemes játékot 1937-től 1965-ig nem adták elő.⁷⁹ Az összegyűlt adományokból azután megrendezték a „csobánybál“-at karácsony másnapján, vagy újévkor. Ezen az idősebbek (házas emberek) vettek részt.⁸⁰

A hertelendi, székelykevei és kakasdi betlehemes dalaival összevetve, kötetünkben a következő számok találhatók meg (előfordulási sorrendben):

Hertelend – 255, 354, 289, 371, 105

Székelykeve – 351, 255, 289, 371, 287

Kakasd – 255, 289, 371, 357, 272

A dallamok zöme barokk kori dur hexakord. A betlehemes játékok a barokk iskoladramákból és a néphagyományból alakultak a 17–18. században. A hexakord a műzenében már a középkor végén divatos, ennek egy vulgárisabb, egyjellegű része hatolhatott tömegesebben az iskoladramákba a műveltek zenéjén keresztül.⁸¹ A dalanyag többi része egyéb egyházi népének.

⁷⁹ HÍTK, 3. sz. 1970: 107 l.

⁸⁰ Belényesy: 66 l.

⁸¹ Vargyas; 1981: 322–323 l.

3. DALLAMAIK

A dallamanyag kisebb részét ütempár szerkezetű dur hexakord dallamok képviselik. A két ütemes motívumok fűzéréből alakuló „formák“ élesen elkülönülnek a magyar népzene túlnyomó többségét képviselő négy soros strófaszerkezetektől. Ezek általában gyermekjátékok, vagy valamilyen szokáshoz kapcsolódó dalok (ez utóbbiak kötetünkben nem szerepelnek). Ilyen anyag Nugat-Európa más népeinél (pl. németek) is található, valószínűleg honfoglalás utáni szerzemény. A *mrd* központi dallamgondolat körül forgó 1. és 1j sz. gyermekdalaink viszont a magyar népzene ősrétegéből származó örökség emlékei lehetnek.⁸²

Az éles elkülönülés ellenére is találni átmeneti formákat ütempárosság és strofikusság között (pl. 8, 16, 101, 268 stb.), csakúgy, mint hexakord hangsorú strófákat (pl. 284–286 stb.).

A bukovinai székelyek dallamvilága, így az aldunai székelyeké is, Székelyfölddel együtt a Bartók által megkülönböztett IV magyar zenei dialektusterülethez tartozik. A IV dialektusterület tipikus dalai pl.: 20, 25, 28–30, 32, 37, 40, 45–54, 57, 63, 68–81, 117–122, 128 számok. Ez a dialektus egyike azoknak, melyek mind dallamanyag, mind előadás szempontjából a legtöbb archaikus vonást őrizték meg. A magyar népzene ősrétege (régí stílus – A osztály) kötetünkben is igen szép számban van képviselve: 251 változatban kb. 70 típus. Ezek közül két dallam rendkívüli változatgazdagsága miatt székelytelepeink fődallamának könyvelhető el (46–54. és 69–80. sz.). A nagy többség felező nyolcas vagy tizenkettes, parlando-rubato dallam, számos versszak hordozója. A versszakok sorrendje nem kötött. A négy soros strófákban tapasztalható 2–2 sor önállósulása is, amennyiben helyük a strófában változhat: 1–2. sorból 3–4. sorra, vagy fordítva. Gyakran egyszerű ismétléssel érik el a négy sorosságot. Dallam és szöveg kapcsolata sem szigorú. Dallam is, szöveg is gazdát cserélhet, ha ezt a szótagszám és a ritmus megengedi. Ilyen eset pl. a felező tizenkettes és a hatos sorok szövegének felcserélhetősége is (pl. 76. és 106. sz.).

A népzeneék ősréteget annyira jellemző ötfokúság már ritkán jelenik meg a maga félhangnélküliségében. Az ötfokú sort az alaphang másoda és hatoda bővíti. A sext nagy vagy kis volta dór, ill. aeol hangnemet eredményez. Érdekes jelenség az ún. frigesítés, amely átmenő vagy díszítőhang révén a dallamok végén fordul elő, azáltal, hogy a másodot fél hanggal alacsonyabban intonálják. A jelenség, bár

⁸² Vargyas, 1981: 302–303 l.

gyakori, mégsem állandó, vagy szabályszerű, még egyes dalokon belül sem. Hoszszabb szövegek éneklésekor felváltva hallható kis és nagy szekund, esetleg a szekundot más, pentaton fordulattal felcserélő záróformula. Ez gyakran egyazon személy előadásán belül is így van. A frigesítés ritkábban fordul elő, mint Moldvában, de sűrűbben, mint más magyar zenei dialektusokban.⁸³ Alkalmazásának módjából más hangnemek dallamvégi zárataiban Balla Péter arra következtet, hogy a bukovinaiakhoz ez a jelenség a moldvaiaktól került.⁸⁴

A kvintváltó, vagy kvintváltás nyomait viselő szerkezeteket, melyek régi stílusunkra jellemzők, l. a dallammutatóban. Ezek gyakran egyetlenegy dallamgondolatból építkeznek, az első két sor csak zárataiban különbözik, amit egy ötöddel ményebben megismételnek. Formaképletük $A^5A_k^5AA_k$, vagy A^5B^5AB , ha kétmagvúak (két dallamgondolat). Gyakran hasonul a két középső, vagy két utolsó sor, ami ABBC, vagy ABCC formát eredményez. A kis kvintváltó (A^5BAB) szerkezetekkel rokon alakulatok sokszor ABCB sorokat képeznek. Ritkaságszámba vehetők az ilyen képletű, 11-es szótagú, alkalmazkodó ritmusú giusto dalok (pl. 94., 95. sz. és jegyz.). A különböző tartalmú ereszkedő sorok ABCD formájúak. Lappangó kétsoroság rejlik az AABB képletű strófákban (pl. 97–100. sz.).

A régi stílus dallamainak előadásbeli ékesítése a IV zenedialektus Bartók-féle jellemzése szerint főleg a nyolcas verssorú dallamokra érvényes. A tizenkettesek szegényesebbek e tekintetben, a feszes ritmusúak pedig úgyszólván dísztelenek. A bukovinaiak különösen híresek gazdag ékítőmányaikról. Kötetünkben ez a bőőség már nem tapasztalható. Úgy látszik, az ornamentika mosódik el leghamarabb az új környezetben. A Bukovinából később áttelepültek éneke díszesebb volt, mint az ittlőké (pl. 235. és 236. sz.).

A bukovinai magyarok az új stílusú dalok ismeretében (B osztály) is közöttek helyet foglalnak el a moldvai és más magyar zenei dialektusterülethez viszonyítva. Kötetünkben a visszatérő formájú dalok kb. 126 típusa 154 változatban van képviselve. A régi stílussal összevetve a következők szembeötlők. A típus több, a változat kevesebb. Ritmusuk általában alkalmazkodó, feszes giusto, a parlando-rubato kivétel. Uralkodó a 11-es szótagszám, gyakran heterometrikus formában. Formaképletei ABBA, AA^5A^5A , AA^5BA , vagy AABA (legritkábban). A szélső és középső sorok gyakran egyformán jellegzetesek, egyéniek. Erre a stílusfa nem jellemző a területhezkötöttség, dalainak többsége általánosan ismert. Alkalmához nem kötött lírai dalok (olykor balladák), feltűnően sok köztük a katonadal. Ebben a csoportban már gyakran találkozunk idegen, műdalos elemekkel. Ezek mértéke szerint osztható törzsökösen magyar, népi (B_1), átmeneti (B_2) és idegen (B_3) rétegre. A törzsréteg számszerint alig több a másik kettőnél, viszont minél több az idegen elem, annál kevesebb a változatok száma. (Ez persze lehet gyűjtői szelekció következménye is.).

Kötetünk B osztályos anyaga szövegek tekintetében jóval szegényesebb az A osztálynál. A dalok 1–2 versszakból állnak, javarészt 2–3 énekestől származnak (l. a dalosok mutatóját). Az alföldi, új stíluson nevelkedett fül számára sokszor „ügyetlenek“, kiforratlannak tűnnek. Többféle motívumból összeálló kompilációk, nem mindig a legsikeresebb megoldásban, szintén gyakoriak (pl. 130–133. sz.). A visszatérő szélső sorok közül az egyik kis, a másik nagy ambitusú, tehát nem a beidegződött pontos ismétlődés. Több dalnak van mind kis, mind nagy ambitusú

⁸³ Balla, 1935: 132 l.

⁸⁴ Megjegyezzük, hogy a frigesítés a szerb népzében sem ritkaság, még dur. jellegű hangsorok esetében sem: A jugoszláv szakirodalom alteráció néven jelöli.

változata (pl. 132, 135, 139, 144j, 158, 160, 169 stb.). Ugyanazok a sorok egy dalon belül hol tripódikusak, hol bipódikusak (pl. 160, 169. sz.). Formaváltozás AABA-ról AA⁵BA-ra, vagy fordítva is tapasztalható (pl. 147, 154, 249. sz.). Visszatérő szerkezetté alakult viszont a 129. sz., melynek általánosan ismert változata (Járdányi I: 223) nem visszatérő. A b3-as főzárlat az új stílusú dalok között elég ritka jelenség,⁸⁵ ezt a 162 és 164. sz. dalaink képviselik. A 6/8-osan ringó, vagy egyéb páratlan beosztású ütemekről a táncoknál szoltunk. Új stílusú dalaink közül ilyenek a 148 és 175. sz. Az új stílusú dalok szélső sorai túlnyomó többségben nagy ambitusúak. Ez a többség anyagunkra nem vonatkozik, a kis ambitus a legszámosabb. Érdekes még megfigyelni, hogy a B₂ és B₃ csoportokban a nagy ambitus csökken, ugyanakkor az AABA forma számbelileg növekszik.

A magyar népzene törzsrétegéhez, mint azt már a B osztályos csoportnál is említettük, szervesen kapcsolódik egy jövevény réteg is (idegen népektől, vagy más szociális környezetből beáramlott dallamkincs), amely a népi használatban többé-kevésbé meghonosodott. Ilyenek C, D és E osztályba sorolt dalaink, kötetünknek kb. mintegy egyharmada. A beilleszkedés mértéke szerint ezeket a csoportokat is oszthatjuk törzskösen népi, átmeneti vagy idegen rétegre. A törzskösen népi rétegben E osztályos (emelkedő vonalú) dallamok nem találhatók, ezek ugyanis a magyar hagyomány szellemével már teljesen ellentétesek. C és D osztályos dallamokat viszont kisebb számban ugyan, de magáévá tett a népi gyakorlat, így ezek szinte észrevétlenül illeszkednek a törzsrétegbe. Átmeneti réteget képeznek az olyan képződmények, melyekben egy-egy kirívóan, idegen elem (mint pl. elütő, furcsa ritmus, bonyolult szerkezet, magas szótagszám, modális vagy tonális diatónia, funkciós harmóniarend, a záróhanghoz képest mély dallamjárás, szekvenciázó, hármashangzatfelbontásos fordulat stb.) még jelen van, de egyebekben már felvettek a magyar népdalok szellemével egyező tulajdonságokat. Az idegen, jövevény dalokban a fent említett tulajdonságok hatványozottan érvényesülnek, ezért a hagyományból kirínak. Mindennek ellenére sem különülnek el a népi használatban. Szokásokhoz, táncokhoz, balladákhöz kapcsolódnak, de lehetnek funkció nélküliek is. Gyakran vándorolnak ugyanazok a szövegek különböző osztályokba tartozó dallamokra, amennyiben a ritmus és szótagszám ezt lehetővé teszi (l. a dalszöveg mutatóját). Sokszor igen rokonszenvesek a csak hozzájuk kapcsolódó szövegek.⁸⁶ Hiba volna mellőzni ezt a réteget, már csak azért is, mert egy része értékes történeti hagyományt képvisel. Középkori eredetű egyházi népénekeink – a hivatalos egyházi használatból esetleg már kiszorulva – pl. sokszor egyéni hangú vallásos líra, ballada, vagy egyéb szövegek hordozóivá váltak (ezekről a jegyzetekben bővebben). Felszívódásuk a magyar tradícióba hasznos tanulságul szolgál az átalakulás különböző folyamataira. A folyamat fordítottja is tapasztalható. Eredetileg a hagyományba illő dalok a műdalos ízlés hatására idegen tulajdonságokkal válnak népszerűvé (pl. 250. sz. és jegyz.). A nyelvterület határain élő bukovinaiak, szlavóniaiak és zoborvidékiek sokszor őriznek olyan idegenből jött régi örökséget, mely a nyelvterület egyéb részéről már kiszorult, de valaha általános használatú lehetett.

Érdekes, hogy az ereszkedő, jellegében az A osztályhoz hasonló C osztály 162 változatban van képviselve. A B osztályra emlékeztető D osztály 30, az emelkedő dallamvonalú, kirívóan idegen E osztály 37 változatban szerepel. Ez utóbbi típuszáma alig kevesebb a változatainál. (Ez az eredmény lehet gyűjtői szelekció következménye is.)

⁸⁵ J II: 89, 97, 112.

⁸⁶ Az „idegenség” elsősorban dallamszemponú felosztásra érvényes, szöveg szemponú rendszerezésnél nem lenne pontosan ugyanez az eredmény.

**A FŐSZÖVEGBEN KÖZÖLT STROFIKUS DALOK SZÁMSZERINTI MEGOSZLÁSA
CSOPORTONKÉNT**

		Törzsréteg – 1	Átmeneti réteg – 2	Idegen réteg – 3
A	109	109	–	–
B	125	50 kis ambitus: 25 nagy ambitus: 19 AABA: 6	34 kis ambitus: 18 nagy ambitus: 9 AABA: 7	41 kis ambitus: 24 nagy ambitus: 8 AABA: 9
C	96	9	48	39
D	20	8	7	5
E	30	–	9	21

4. TÁJÉKOZTATÓ A KÖTET ÖSSZEÁLLÍTÁSÁRÓL

Kiss János gyűjtése az aldunai székely falvakból összesen 657 dalt ölel fel, ebből 490 Hertelendről, 131 Székelykevérről, 36 pedig Sándoregyházáról származik (l. a gyűjtött dalok jegyzékét). A hertelendi gyűjtés nagy számbeli fölénye magyarázza, miért szánta Kiss János ezt az anyagot kiadásra. A másik két falu anyagával kapcsolatban nem tett célzást egy esetlegesen megjelenő külön kötetre. Nem tudni, mi volt a szándéka e kisebb méretű gyűjtéssel. A gyűjtő halála után úgy találtuk, hogy a másik két székely falu dalait is kötetünkbe iktatjuk, mégha ő ezeket valamilyen okból nem is tekintette reprezentatívnak. Az anyag összeszedésében Kiss Mária (MTA, Néprajzi Kutató Csoport) és Bereczky János (MTA, Zenetudományi Intézet – Népzenei Osztály) segítettek.

Harminc évet felölelő gyűjtőmunka a közbeeső 20 évnyi szünettel (1940 és 1960-as évek) természetesen különböző minőségű lejegyzéseket eredményez. A helyszíni lejegyzésekben tapasztalható bámulatra méltó pontosság, élesfülűség, a gyöngybetűkkel írott szövegek, a körültekintő megjegyzések, magyarázatok, észrevételek valósággal felüldítik a gyűjtőfüzet lapozgatóját. A későbbi gépi felvételek lejegyzéseiben ez a gondosság rendkívüli méreteket öltött: a maga teljességében minden egyes versszakot lejegyzett a legapróbb eltérésekkel, szinte már végletekig menő pedantériával, különösen ritmus és díszítőhangok tekintetében. Ezekről a transzkripciókról viszont hiányoznak az életszagú tájékoztatások, sokszor még a funkcióra vonatkozó megjegyzések is. Ilyeneket a gépi felvételek idején készült, vázlatos lejegyzéseket tartalmazó gyűjtőfüzetekben sem találunk. A szükséges tudnivalókat Kiss János nyilván máshol tárolta, vagy tapasztalata feleslegessé tette az egyéb felvilágosítások bejegyzését. A gépi felvételek mind megtalálhatók az MTA Zenetudományi Intézete Népzenei Osztályának lemezein, a lejegyzések uo. A gépi felvételek anyaga nagyjából három részre osztható: véglegesnek szánt, támlapokon található lejegyzések, majd olyanok, melyeket a gyűjtő valamilyen okból nem adott még át a Népzenei Osztálynak (ezek legtöbbször vázlatosak), és lejegyzetlen felvételek. A beadatlan lejegyzések másolását a gyűjtőfüzetekből Bereczky János végezte, a hiányzó lejegyzéseket pedig Domokos Mária és Paksa Katalin, ritkábban Bereczky János pótolták. (A lejegyzők nevét a dalok alatt tüntettük fel, a másolásról a jegyzetekben szólunk.)

A tekintélyes méretű anyagból iparkodtunk lehetőleg mindent közölni. Csak az azonos, vagy lényegtelen eltérésű változatokat hagytuk ki, ezeket a jegyzetekben említjük. A főszerzőben 399, a jegyzetekben 69 dalt publikálunk. Kivétel az 51 j és

259j dallam, valamint a függeléként közölt székelykevei betlehemes játék; ezek a gyűjteményben nem szerepelnek.

A teljesség érdekében a hasonló változatokból többet is egy főszöveggé vontunk össze. (Ennek jogossága persze vitatható.) Ilyenkor az eltéréseket a dallamban a megfelelő helyen bejelöltük. A különböző énekesektől származó különböző versszakok számozása folyamatos. A változatokat a helység kezdőbetűje mellett álló gyűjtési dátum és az adatközlő neve és születési éve különíti el egymástól. Ebben az esetben a dallameltérés alatt a versszakszám szerepel, azonos versszakok esetében pedig az énekes neve.

Ugyanazon énekestől különböző időkben rögzített eltérések alatt a dátumot tüntetjük fel. A végig lejegyzett sok versszakos felvételekkel hasonlóan kellett eljárni. Főszövegben rendszerint az első dallamszakaszt közöljük, a következő szakaszok eltéréseit változatként tüntetjük fel. A helyszíni lejegyzéseknél olykor a dallamba megjegyzés nélküli eltérés van bejelölve. Több versszak esetében ezt nincs módunkban lokalizálni, egy énekestől származó egy versszak esetében pedig nem világos, mire vonatkozik. Ilyeneket mi is megjegyzés nélkül mellékelünk, a jegyzetekben pedig megemlítjük. A kottakép sokszor túlzásfoltta és ezáltal nehezen áttekinthetővé válik. A tehermentesítés érdekében nem jelöljük a parlando, vagy alkalmazkodó tempo giustoból eredő ritmusváltozásokat, továbbá eltekintünk az irracionális értékű díszítőhangok eltéréseitől is. Ki kell hagynunk a tempováltozásokat, ha további versszakokban jelentkeznek. Összevonás esetén csak egy énekes tempojelzését és záróhangját mellékeljük. Egyes esetekben ép dallamokat jegyzetben közlünk szöveg nélkül, hogy a főszöveg áttekinthetőbb maradjon. A főszöveg kottaképének alapja a legjobbnak ítélt változat.

A szöveg apróbb eltéréseit egymás alatti sorokban közöljük. Ugyanígy jelöljük az egyidejű előadás különbségeit is, ilyenkor az énekesek neveit „és“ köti össze. Azonos dallamú, de különböző tartalmú verseket külön választásztét. A folyamatos versszakszámzás nem tükrözi híven egy-egy énekes strófasorrendjét (az eltérés nélküli szakaszokat kihagytuk.) A lírai dalok szövegsorrendje amúgy sem megszabott, így ez a hiányosság talán elnézhető. Egy-egy típusból különböző sorszám alatt többet is mellékelünk, ha a változatok száma sok, vagy a dallamösszevonás túlzottan megerterhelné a főszöveget.

A tempojelzés metronómszáma (MM) minden esetben csak körülbelüli, ezért az egységet jelző hangjegyérték után nincs kiírva a „cirka“ (cca). Egyes esetekben a metronómszám hiányzik, ha a lejegyzésen sincs kiírva.

A tempoelnevezésnél a tempo giusto nincs feltüntetve, az ilyen daloknál ütemjelzést alkalmazunk. Kivételt csak akkor teszünk, ha a lejegyzésen sem szerepel semmi utasítás és az ütemnem (vagy ütemnemek vegyesen) nem állapíthatók meg egyértelműen. Parlando-rubato, poco rubato tempoelnevezést kiírunk, ez esetben azonban nincs ütemjelzés.

A Záróhangok (finalis) apszolút magassága a helyszíni lejegyzéseknél nem szerepel. A kezdősorok előtti magas hangok azonban nyilván az inicialis (kezdőhang) képviselői. Ezek segítségével számítottuk ki a záróhangot. Egyes esetekben, ha a fekvés túl magasnak tűnt, oktávval mélyebbre transzponáltuk. A gépi felvételek lejegyzéseiben általában szerepel a záróhang, amennyiben mégis hiányzik, mi sem jelölhetjük.

Minden dalt a gyűjtőfüzetben lévő, vagy a gépi felvételtől készült lejegyzési alakja szerint közlünk. A nyomtatásban megjelent dalok esetleges eltéréseit nem vesszük figyelembe. (Ilyenek pl. a népszerűsítő kiadványokban előforduló javítások. Egyéb eltérésekről a jegyzetekben teszünk említést.)

Pár szót a dallamok rendjéről. A gyűjtemény anyagát zenei szempontú elrendezésben adjuk közre.

Ütempáros szerkezet: 1 – 19 sz.

Szerkezetileg különválnak a gyermekdalok. Ezek szabadon kapcsolódó ütem-párok füzerei, kötetlen formák, melyekben csak a kétütemes motívumok állandóak. Sorrendjüket a hexachordból használt központi dallamgondolat (a dallam „magva“) szabja meg, valamint a hangterjedelem és az ütempárosságból lassan strofikussá váló szerkezet. Az 1. és 1j. sz. dallamma gyva *mrd* trichord, a többié zömmel *slm* triton, és ebben bármely nyugat-európai gyermekdalhoz hasonló. (A 18. és 19. sz. német párhuzama is ismert.)

II-Strofikus szerkezet: 20 – 399 sz.

A magyar népdalok túlsúlyát négysoros strófászerkezet képviseli. Vannak persze ritkábban két-, három-, öt-, hat-, és több soros strófák is.

A dallamrend a Járdányi- és Bartók- féle felosztás kombinációján alapszik. A csoportosítás Olsvai Imre tanácsadása szerint történt. Elsődleges szempont a dallamvonal egészében kirajzolódó görbéje, amely lehet ereszkedő (A és C), visszatérő (B és D), vagy emelkedő (E). Ezen belül az idegen elemek jelentkezése és a népdalszerűtlenség foka szabta meg az A, B, C, D és E osztályokat, illetve ezek 1, 2, 3, alcsoportjait.

A osztály – a kezdősor magasabb a zárósornál: 20 – 128 sz.

Itt található az ún. régi stílus dallamai. Ebben a csoportban csak a törzsréteg van képviselve. Az A osztályba sorolás szempontjai nem egyeznek teljesen Bartók kritériumaival, melyeket *A magyar népdal*-ban fektetett le, amennyiben heterometrikus és a négysoros szerkezettől eltérő alakulatok is helyet kaphatnak itt. A dallamok ereszkedő sorrendben követik egymást, míg a kezdő és zárósor szintkülönbsége ki nem egyenlítődik, ill. a közbülső sorok magassága kupolássá nem teszi az egészében leírt dallamvonalat.

B osztály-a kezdő – és zárósor azonos: 129 – 253 sz.

Itt foglal helyet az ún. új stílus. Dallamai architektonikus, visszatérő formájú szerkezetek. Szélső soraik szerint a kis és nagy ambitus, ezen belül pedig az ereszkedő vagy domború dallamgörbe szabja meg a rendet. Harmadik alcsoportjuk az a visszatérő forma, melyben az első két sor is azonos, ez esetben is a lejtő vagy domború dallamrajz a sorakoztatás alapja. A B osztály ilyen felosztása előtt célszerűbbnek tűnt az idegen elemek mértéke szerinti szétválasztás törzs – (1), átmeneti – (2) és idegen – (3) rétegre. Az egyes rétegekbe való esetenkénti besorolás nem csak az objektíven jelenlevő idegen elemektől, hanem szubjektív tényezőktől is függ. Ezek után tértünk át a Járdányi-féle klasszifikációra az egyes csoportokon belül. A törzsréteget tehát B₁: 129 – 178 sz.; az átmenetit B₂: 179 – 212 sz.; az idegent B₃: 213 – 253 sz. képviseli.

C osztály-a kezdősor magasabb a zárósornál: 254 – 349 sz.

Bartók vegyes, C osztályos dallamai, melyekből hiányoznak a régi stílusra jellemző izometria és pentatónia; itt már a modális vagy tonális diatónia az uralkodó. A felosztás itt is előbb a népdalszerűség szempontjából történt, és csak azután az ereszkedés szerint. A törzsréteget tehát C₁: 254 – 262 sz.; az átmenetit C₂: 263 – 310 sz.; az idegent C₃: 311 – 349 sz. képviseli.

D osztály – a kezdő – és zárósor hasonló: 350 – 369 sz.

A vegyes osztály olyan kis csoportot képviselő része, mely fekvésben, vonalvezetésben az új stílusra emlékeztet, de ezzel mégsem azonos. A törzsréteget D₁: 350 – 357 sz.; az átmenetit D₂: 358 – 364 sz.; az idegent D₃: 365 – 369 sz. képviseli.

E osztály – emelkedő dallamvonal: 370 – 399 sz.

A legidegenszerűbb, emelkedő görbájú dallamokat öleli fel. Népi jellegű már nem is található benne, mindössze egy kis része viseli magán a népiesedés jegyeit. Többségük kirívóan idegen, múdalos. E_1 jelzésű csoport tehát nincs is. Az átmeneti réteget E_2 : 370 – 378 sz.; az idegent E_3 : 379 – 399 sz. képviseli.

A Járdányi-féle rend típus-közötti sima átmeneteit természetesen nem sikerült mindig megoldani, lévén kötetünk a magyar népzene egy részének, s nem pedig egészének a képviselője. A rokon típusok így is egymás mellé kerültek, mégha nem is volt mindig megfelelő és elegendő anyag a hézagok áthidalására. Az egymástól mégis távolabbra kerülő dallamok rokonságára a jegyzetekben utalunk. Célunk, hogy egy közösség reprezentatívnak nevezhető, teljes dalkincsét közreadjuk, de mindegyik dallamot a maga megfelelő helyén: így is megvalósult.

Jegyzetbe kerültek a töredékes, nem teljes, romlott, vagy a típustól valamilyen különködően eltérő, „nem túl szép“ dallamok; minden hangszeres dallam, akár hangszeren, akár dúdolván adták elő (ezek száma különben sem sok); többször rögzített azonos változatok közül általában a későbbi dátumúak, amennyiben eltérés tapasztalható rajtuk. Kivételes esetekben, a kottakép tehermentesítése érdekében jegyzetekbe kerültek ép dallamok is, ha szövegeiket egy főszövegben közöljük, mint összevont változatokat. Jegyzetekben említjük meg Kiss Lajos megjegyzéseit, a megjelent dallamok forrását, a dallamok és szövegek egymáshoz való kapcsolatát. Itt utalunk egyéb forrásművekre, melyeknek segítségével dallamaink térben és időben hozzávetőleg elhelyezhetők, azon kívül minden más észrevételt itt teszünk meg, melyekről már előbb is szóltunk. Kiss Lajos megjegyzéseit szó szerint idézzük, csupán a gyűjtőfüzetben szereplő számokat helyettesítjük []-ben kötetünk számaival.

A forrásművek közül elsősorban a bukovinai tartalmúakra (pl. Andrásfalvi népdalok, Király E. gyűjtései stb.), majd az erdélyi (pl. Jagamas) és az egyetemes magyar népdalagyományt érintő munkákra (pl. Járdányi stb.) hivatkozunk. A történeti és az idegenszerű réteg viszonyításához megfelelő tartalmú gyűjteményeket vettünk segítségül (pl. Szendrei – Dobszay – Rajeczky, Kerényi stb., l. a forrásművek rövidítéseit.). Az idegen párhuzamokra forrásmunkák nélkül uralunk, mert a források felsorolása mind a jegyzeteket, mind az irodalomjegyzéket túlméretezné. Idegen megfelelőkre maga Kiss Lajos is hivatkozik a gyűjtőfüzetekben; Bartók Kodály, Vargyas stb. és a történeti anyagot tartalmazó kiadványok, melyeket felhasználunk, mind közlik az idegen párhuzamok forrását. Nem hivatkozunk továbbá konkrét kiadványokra olyan új stílusú vagy népies múdaloknál sem, amelyeket csak bácskai publikációkból, vagy személyes gyűjtőtapasztalatból áll módunkban ismerni. Kivételt csak Kiss Lajos gombosi és horgosi gyűjteményével teszünk.

Az irodalomjegyzékben a teljesség kedvéért felsoroljuk azokat a műveket is, melyeket közvetlenül nem ismerünk, csak más munkák hivatkozásából, de az aldunai székeleyekre vonatkoznak. Ezeket külön jellel látjuk el.

Dallamaink vizsgálatát különböző zenei mutatók könnyítik meg: zárlat-, szótagszám- és dallammutató. Javarészüket Kiss Lajos elemzéseire épül. A zárlatmutatóban a főzárlatot külön jelöljük, a záróhangot nem tüntetjük fel, mivel általában g-re transponáljuk. Kivételes esetekben: kétféle zárlattal előforduló (pl. dór vagy frig), vagy romlott (befejező részében, „eltévedt“) dallamoknál a záróhangot félkövér számokkal jelöljük. A feltüntetett zárlatok mellett zárójelben a kezdősor szótagszáma áll.

A dallammutatóban a kezdősorok után a formát, a hangterjedelmet (ambitust) és a hangsort tüntettük fel. A zárójeles számok vagy betűk alternatívára vonat-

koznak. A kis betűk rövid sorokat jelentenek. Az összetett sorokat csak a szaffikus formánál tüntettük fel.

A dallamszemponútú zenei rendet vázlatos műfajmutatóval egészítjük ki. A lírai daloknál a „keserved“, lévén ez jellegzetesen székely műfaj, külön is jelöljük.

A kezdősorok betűrendes mutatója, illetve a műfaj- és énekesek mutatója melletti tört számok belső versszakokat jelölnek.

A gyűjtött dalok jegyzékében közlési sorrendben minden egyes dal kezdősorát, mellette a helység kezdőbetűjét, a dalok hozzávetőleges funkcióját, a helyszíni lejegyzéseknél a gyűjtőfüzet oldalszámát, a gépi felvételeknél az Akadémiai Pyral lemez (AP) számát tüntetjük fel. Azonos sorszámok közeli változatokat jelölnek, melyeket vagy összevontunk, vagy a közlésből kihagytunk. A nyomtatásban megjelent dalok száma elé külön jelet teszünk.

Egy-egy énekes dalismeretéről falvankénti betűrendes mutató ad tájékoztatót. Az adatközlők születési évét sok esetben közvetett úton számítottuk ki, ezért kis eltérés lehetséges. A dalosok neve mellett a nem közölt változatok száma is szerepel. Külön kell megemlítenünk Kovács Júliát (Juli nénit), aki Hertelendyfalvának egyik kiemelkedő, szép kort megért egyénisége volt. A Hertelenden megfordult gyűjtők közül nem akad egy sem, akinek ne lenne tőle felvétele. Jó énekes, tudatos hagyomány-ápoló, anyagismerete rendkívül gazdag. Igen fejlett a rögtönzőképessége, mesélő kedve, mondhatnánk „epikus hajlama“, mely balladák fabulájának kibővítésében, megtoldásában nyilvánult meg, akár versben, akár prózai előadásban énekkel váltakozva. Különösen a későbbi évek folyamán erősödött meg ez a tulajdonsága.⁸⁷ Ez a jelenség feltétlenül egyéni adottság, és nem általános gyakorlat. Más adatközlőknél nem tapasztalható.

Az ismeretlen tájszavak jegyzékéhez a következő forrásmunkákat használtuk: Jagamas, Kriza, Kiss Lajos magyarázatai, Penavin O. – Matijevics L.: *Székely szójegyzék*, Penavin O.: *Román kölcsönszavak*, Sebestyén, 1972 és *Uj magyar tájszótár* (I. az irodalomjegyzéket).

A dalok szövegét, az énekesek gyermekjátékhoz, szokáshoz stb. fűződő idézett szavait Kiss Lajos lejegyzése szerint közöljük. A használt betűjelek a következők:

ã = valószínű középzárt *e*

ë = középzárt *e* (*e* és *é* között)

ē, ā = hosszan ejtett *e*, vagy *a* (az utána következő mássalhangzó rovására)

oe = *ö* és *e* közötti átmenet

ə = mássalhangzóval végződő szavak zöngésedése (csak kotta alatt jelöljük, folyó szövegben nem)

ë = a magánhangzót követő szóvégi mássalhangzó orrhangosítása (pl. lëgyë)

t/j = betű szerint kiejtett hang

az édes = a zédes

(de), (jaj) stb = a ritmusképlethez nem tartozó támaszkodószavak az előadásban

hn, m, n, l stb. = támaszkodóhangok az előadásban (csak kotta alatt jelöljük, folyó szövegben nem)

j̄ = magánhangzótorlódást szétválasztó hang

j̄ = *j*, vagy *ly* jelölése nem egységes. Az *ly* ritkábban lehet *l* is (válú)

i, ó, ú, ű lehet rövid is, pl. sohaj, bubánt. Sokszor a dallamhang értéke nyújtja vagy rövidíti a magánhangzót.

A moldvaiakra jellemző „selypítés“-re is történik utalás az 58, 303 és 317 számú daloknál, pl. cs = c.

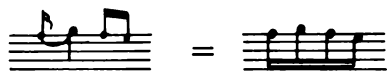
⁸⁷ Penavin, O. *Tanulmányok*: Újváry.

Végül illesse köszönet mindazokat, akik a könyv létrejöttéhez hozzájárultak. Mindenek előtt köszönjük dr. Kiss Lajos keányának, Kiss Mária néprajzkutatónak, hogy készséggel rendelkezésünkre bocsájtotta a gyűjtő anyagát, jegyzeteit, gyűjtőfüzeteit stb. Hálával tartozunk még Penavin Olgának, az újvidéki Magyar Tanszék tanárának, az MTA Zenetudományi Intézet népzene kutatóinak, valamint dr. Nagy Sándor, hertelendi származású orvosnak, aki szülőhelyéről a szükséges adatokat beszerezte.

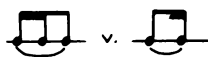
Zárszóul még csak ennyit: kötetünk a tudományos igények kielégítésén kívül nyilván népszerűsítési célokat is fog szolgálni. Azon kívül, hogy egy nyelvileg elzárt kis közösségnek „visszaadja“ a hagyományát, feltehetően zenészeink és népzene kedvelő fiataljaink érdeklődésére is számot tarthat. Ezért talán nem haszontalan megjegyezni, hogy terjesztésre elsősorban a törzsréteget (1-es jelzésű alosztályok) javasoljuk. Viszont a csak törzsréteget képviselő A osztályos dalok sem minden esetben „kifogástalanok“. A népvüvelők és előadni vágyók rendelkezésére azonban elég nagy számban állnak különböző változatok, melyek segítségével és egy kis stílusérzékkel módjukban áll „szép dalokat összekombinálni“.

Bodor Anikó

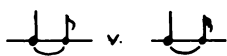
5. ZENEI JELEK MAGYARÁZATA

Az előadásban kevesebb nyomatékkal énekelt díszítőhangok. Megfelelő értékben le kell vonni őket a főhangból. A csoport időtartamát a főhang mutatja.

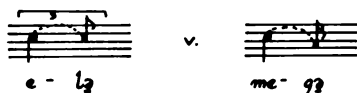
Egyenlő erejű hangokból álló melizma (egy szótagra jutó több hang)

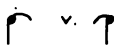
Az át nem húzott kis díszítőhangok is a főhang értékét rövidítik.

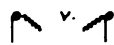
Rövid, irracionális értékű melléhang.

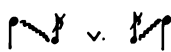
Mássalhangzóval végződő szavak utáni zöngésedés. A főhanggal egyenlő, v. attól eltérő magasságú apró hangokat szaggatott ívvel kötjük össze. A zöngésedést fordított ə alakú jellel jelöljük.

Rövid glissando (siklás) lefelé, v. felfelé.

Glissando lefelé, v. felfelé.

Glissando meghatározott kezdő, ill. végző hanggal.

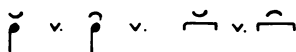
Bizonytalan magasságú hang.

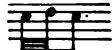

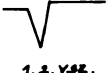

Falsett, v. csuklásszerű hang.

Valamivel magasabban, ill. mélyebben intonált hang.

Értékénél valamivel rövidebb, ill. hosszabb hang, azaz hangcsoport.

- Korona, hosszabb nyújtás esetén.
- = Paránytrilla.
- = Mordent (alparányzó).
- (b), (#), (v), (v) *alb.* A zárójelbe tett jelek előfordulása nem állandó.
- v. Egyidejű előadás estén két különböző változat.
- Az előadásban elnyelődött, hiányzó hangok pótlása.
- Az eltérések jelölésénél a díszítőhang, v. egész hangcsoportok elmaradását jelenti.
- 1. 2. v. sz. Staccato, röviden szaggatottan.
- Tenuto, kitartva, de értékénél nem hosszabb.

acc. = accelerando, gyorsulás a tempóban

allarg. = allargando, lelassulva, elszélesedve

rit. = ritenuto, v. ritardando, lassulás a tempóban

sost. = sostenuto, vontatottan

parlando = beszédritmusú, szabad előadás

rubato = laza ritmusú előadás, „önkényesen“ megnyújtott v. megrövidített hangokkal, v. hangcsoportokkal.

giusto = feszes, kimért tempójú előadás

D A L L A M R E N D

**I. ÜTEMPÁR
SZERKEZETŰ DALOK
(GYERMEKJÁTÉKOK)
(1—19. sz)**

$\text{♩} = 116$

- Ho - vá jár - tál szent Er - zse - bet? In - nen, en - nen é - lu - la,
Fe - hér vá - ros é - lu - la?

- Lánt jöt - tünk ké - ret - ni, Kar - csú ma - ga - sab - bi - kat.
száb - bi - ket, job - bi - kat,

- A mi lá - nyunk nem el - a - dó, csak a ház - ba il - lan - dó,
Ki se mer - jük bo - csá - ta - ni száz a - rany gyű - rü nél - kül,
Kar ke - zem - be, Er - zsi lá - nyom, ta - nujj em - bér - sé - géd - re,

csak a ház - ba il - lan - dó,
száz a - rany gyű - rü nél - kül.
ta - nujj em - bér - sé - géd - re!

Egy hin - tó - ba hát ló lé - gyen, Mind a hát a szé - lé lé - gyen.
Már mi ev - vel el - mē - he - tünk, So - ha víz - sza nem jö - he - tünk,

I - pá - tok - nak, a - pá - tok - nak sár - ga sár - kan - tyú - ja,

Lány - tok - nak, le - gény - tők - nek gyön - gyös ko - szo - rú - ja.

Körbe fogódzva forognak, egy a közepébe... „Kar kezembe“ – bevon egyet a körből és ketten sétálnak, „Ipátoknak“ – tapsolnak, elengedve a kezüket.

d = 114 - 112

- Ho-lg jársz, hogy kelse, nagy É-r-zés- tet ase-szony?

- Itt já-rok, itt ke-lék, szép lá-nyo-kat ke-re-sák.

Sea-bad-ka-ji pi-ja-con al-mát á-rul egy ase-szony,

Et-tam is be-lül-le, vét-tam is be-lül-le,

na-gyon jó-i-zú volt.

Most már ev-vel el-mé-he-tünk,

So-ha viss-sza nem jö-he-tünk.

A-pá-tol-nak, a-nyá-tol-nak, sár-ga sar-kan-tyú-ja,

Lány-tol-nak, le-gény-ték-nek gyoen-gyoes ko-seo-rú-ja.

„Ezt még úgy játszottuk, hogy körbe álltunk, kívül a körön éggy mindég mént kerekén. S mikor oda lé ért, hogy „Most már evvel elmehetünk“, akkor egynek megfogta a kezét, vitte magával tovább. Addig játszottak, míg a körbe nem maradtott sénki.“

$\text{♩} = 100$

Cim-cim-drá-lom, írá-lász-som írá-lom,
 trom-bi-lál-lom, ned-ve zu-zál-lom.

A' - lom, bá-lom, pöt-ru-zsá-lom, Happ, csul-di ka-lá-csom.

„Ezt még úgy játszottuk – ez egy igen különös játék volt. Egynek a ruháját felhúztuk egészen a fejire. És egy megfogta s tartotta, hogy az ne lásson. De akik játszottunk, azok mindéggyiknek még kellett fogja annak a ruhának a darabját, de egy mēnt körbe. S mikor azt montuk, hogy: „Happ, csuldi kalácsom“, akkor ráütött a kezire, s akkor azt vitte magával a körbe. Mikor mindéggyik elfogyott, hogy vitte koerbe, akkor aki tartotta középēnn azt a halottat vagy mi vót, hát odaállott, azt mondja, hogy „Ki hótt még?“ S azt mondja: „Papné léánya“. „Hány órakor temetik?“ – Tizkor. S akkor el kezdēt vele irtózatosan harangozni, elkezdēt vele harangozni, de úgy lógatta ēre-āra, mind ahogy a harang szól. Hát úgy harangozott vele addig, míg az elszédült, s mikor elszédült, elborította, s akkor a többik elfuttak a szélrózsa mindēn irányába, de az a halottra való félkelt, s amejkēt még tudta fogni, az vót azután újra a körbe.“

$\text{♩} = 96$

Kis ká-csa jár-dik te-ka-te tó-ba,
any-já-hoz ké-szül Len-gyel-or-szág-ba.

Haj-lott á-ga, haj-lott, ter-métt á-ga, ter-métt,
Te-te-jé-be kis mé-nyecs-ke, ö-lelj, a-kit se-retse.

Ezt se-re-tám, ezt ked-ve-tám,
Ez az én á-das ked-ve-sém.

Ha pénz vol-na, pén-dül-ne, még-és ki-tor-dul-na.
ró-zsa vol-na, se-rül-ne,

Ég a gyár-tya, ha meg-gyújt-sák,
Mi-kor a szép tán-cot jár-ják.

Jár-jad, jár-jad jó kis-lán-ka, ájj ki most, ájj ki most.
hogy do-bog-jon ez az út-ca,

A gyermekek körben összefogódnak, egy a kör közepébe áll. Mindannyian körben járnak, a középső is. „Ölelj, akit szeretsz”: a középső egyet megölel és a kör közepén együtt járnak; a többiek körben forognak. „Ájj ki most”: az első táncos kiáll.

$\text{♩} = 104$

É - rit a mēgy fa, haj - lik az á - ga,
a - lat - ta van egy bar - na kis - lán - ka.

Ka'b-be, szei - vem, kap' bé, a - kit see - rātse, kap' bé.

Ezt see - ve - tām, ezt ked - ve - lām,
Ez az én é - des ked - ve - sēm,

Ha pénz vol - na, pēn - diül - ne, még - és ki - for - dul - na.
ró - zsa vol - na, sē - rül - ne,

Ég a gyēr - tyá, ha mēg - gyujt - sák,

Mi - kor a szép tán - cöl jár - ják,

Jár - jad, jár - jad jó kis - lán - ka, ájj ki most!
hogy do - bog - jon ez az út - ca,

„Egész körülállnak a kislánkák, sorba, összefogják a kezüket. Egy benn áll a körbe, az is ményén kerekén és forogva mondják, „Kap be“: békap egyet. Ketten járnak ott benn, a többi megy kerekén; „Ájj ki most“: – kiáll az egyik.”

$\text{♩} = 104$

A pün-kös-di ró-zsa nagy sa ár-nyé-ká-ba.
 ki-haj-lott az út-ra,

Zöld asz-ta-lon ég a gyér-tya,
 Bar-na kis-lán gyuj-to-gat-ja.

Ha meg-gyujt-ja, el-a-lít-ja, gyors-san, gyors-san kis-ma-dár-ka,

állj be most!

Összefogódzva, lassan körbe sétálnak. A középén áll egy, aki a dal végén valamelyikkel helyet cserél.

Nagy Erzsí (sz. 1933)
 Balog Maris (sz. 1930)
 Nagy Maris (sz. 1931)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 100$

A pün-koes-di ró-za, mégy-ja ár-nyé-ká-ba,
ki-haj-lott az út-ra, Ró-za kis lé-ján-ka,

oe-lej, a-kit sze-retsz!

Ezt sze-re-tém, ezt ked-ve-lém,
ez az én é-dés ked-ve-sém,

Sör vo-na, bor vo-na, még-is ki-for-dú-na.

Zöld asz-ta-lon ég a gyér-tya,
Bar-na kis-lány gyuj-to-gat-ja.

Ha fel-gyút-sa, ha le-gyút-sa, Ajj ki most!
sei-ven bu-ját szo-mo-rít-sa,

„Mikor gyerekek voltunk, körbe álltunk. Szépén ezt énekeltük, mikor addig odaértünk: „Ölelj, akit szeretsz!“ Mikor ahoz odaértünk, akkor mindéggyik párt ölelt. S akkor forogtunk, forogtunk. S akkor megint egy be, s mikor a végire értünk, mégen mondja, hogy „Ugorj ki belőle“, akkor éggyet ugrottunk.“

$\text{♩} = 144$

Ég a gyér-tya, ha meg-gyujt-ják,
 Mi - kor a szép lán-cot jár - ják.
 Jár - jad, jár - jad, jó kis lán - ka, hadd do - bog - jon ez az út - ca,
 Ájj ki most !

„Ezt: korbé fogódtunk, mikor gyermekek voltunk, az iskola udvarán. Mikor elkeztük, hogy „Ég a gyertya, ha meggyújtják“: addig álltunk, mikor kezdtük, hogy „Mikor a szép táncot járják“, akkor má fogtunk. S addig végig fogtunk, ameddig az utolsó szót elmondtuk. Ötször-hatszor ismételtük, ameddig a kedvünk tartotta. Akkor másikba fogtunk, másik éneküket.“

$\text{♩} = 104$

Bujj, bujj, zöld ág, zöld le- ve - lecs-ke,

Nyit-va van az a- rany ka-pu, csak buj-ja- tok raj- ta.

Nyisd ki, ró- zsa- m, ka- pu- dot, ka- pu- dot,
Hogy ke- rüj- jem vá- ro- dat, vá- ro- dat.

Szi- ta, szi- ta pán- tek, zab szem, zab.
sze- ve - lem csü- tör- tők,

Új a csiz- mám, most vét- tük, mert fé- nyes a sar- ka,
A- zért vét- tük azt ne- kém, hogy ug- ral- jak raj- ta.

Bujj, bujj, zöld ág, zöld le- ve - lecs-ke,

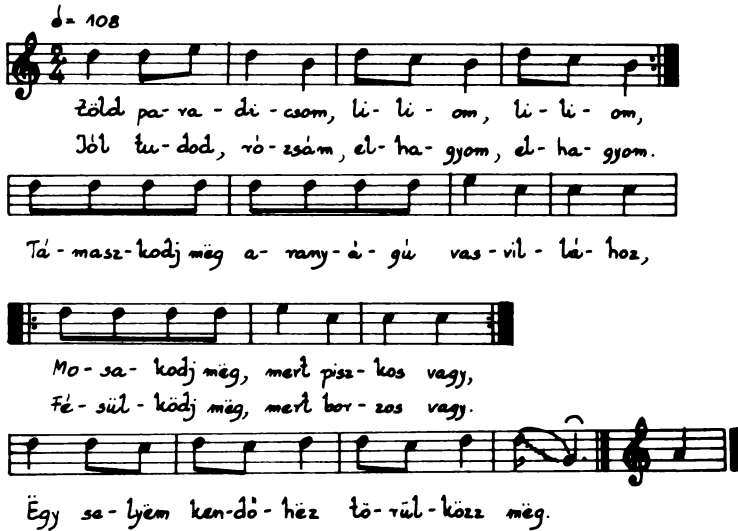

Nyit-va van az a- rany ka- pu, csak buj-ja- tok raj- ta.

Nagy Erzs (sz. 1933)
Nagy Maris (sz. 1931)
Balog Maris (sz. 1930)
Papp Eszti (sz. 1931)
Györfi Lajosné Varga Erzsébet (sz. 1914)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 108$

Éld pa-ra - di - csom, li - li - om, li - li - om,
 Jól tu - dód, ró - zsám, el - ha - gyom, el - ha - gyom.

Tá - masz - kodj még a - rany - á - gú vas - vil - lá - hoz,

Mo - sa - kodj még, mert pisz - kos vagy,
 Fé - sü - kodj még, mert bor - zas vagy.

Égy se - lyem ken - dő - hez tö - rül - közz még.

Nagy Erzs (sz. 1933)
 Nagy Maris (sz. 1931)
 Balog Maris (sz. 1930)
 Papp Eszti (sz. 1931)
 Biszak Mária (sz. 1932)
 Német Erzs (1932)

H. 1941. II

$\text{♩} = 92$

Haj, sé-na, sé-na, sé-na sea-ka-dé-ka,

acc

Ben-ne fo-rog kis mé-nyecs-ke,

$\text{♩} = 116$

Öl-gyöm-ből-gyöm, be-fus-sa, ka-ri-ka-ját for-gas-sa.

$\text{♩} = 124$

Na híj-ja-tok én-gem Zsi-dó I-lo-ná-nak,
Csak hí-ja-tok én-gem Vi-rág I-lo-ná-nak.

$\text{♩} = 128$

Éd pa-ra-di-csom, li-li-jom, Hal-lod-é, ró-zsám, jól tu-dom.

Zsi-ná-rom, zsi-ná-rom, a za-va-ji kecs-ke,

Cső-rö-gi mé-nyecs-ke, u-gorj ki be-lől-le.

„Körbe álltunk szépén, gyerekek s egy bent volt a körbe. S ezt úgy játszottuk, csak ahogy én most énekeltem, úgy mentünk, forogtunk körbe. Mikor azt mondtuk az utóján, hogy „Ugorj ki belőlle“, akkor az kívül ugrott, a körön kívül, aki bent volt. [S a többi?] A többi még úgy állt, mondtuk tovább, hogyha akartuk. [Később másik állt be?] Igén, igén, cserélkértünk.“

$\text{♩} = 98$

Ej, szé-ná-rú, szé-ná-rú, szé-ma-sea-ka-dék-ba,
 Ben-me fo-rog kis mi-nyecs-ke, nyújt, nyújt fo-na-lat,
 A nyá-lá-val nyá-loz-za, a be-gyé-vel bé-gyé-si,
 É-gyem-bé-gyem, jó ba-rá-tom, ö-lelj, a-kit sze-retsz.
 Ezt sze-ve-tém, ezt ked-ve-lém,
 Ez az. én é-dés ked-ve-sem,
 $\text{♩} = 120-124$
 Cid-rom-bod-rom, sár-ga bo-do-rom,
 Cid-rom-bod-rom, sár-ga bo-do-rom.

„Körbe fogóznak a gyerekek, s egy a közepébe áll, s úgy énekelnek lassacskán forogva. Amikor azt éneklük: „Ölelj, akit szeretsz“, a középső rámutat egyre. Ezzel összekapaszkodnak, és gyorsan forognak.“ (A „cidrom-bodrom“ stb. ismétlésénél ellenkező irányban.)

$\text{♩} = 112$

A szé - ná - nak, szé - ná - nak szé - na sea - ka - dé - ka,

Ben - ne fo - rog kis mö - nyecs - ke, nyúts, nyúts fo - na - lat.

A nyá - lá - val nyá - loz - za,
a bé - gyé - vel: bé - gyé - zü,

É - gyém - bé - gyém, jó ba - rá - tom, ö - lel, a - kit see - retsz.

$\text{♩} = 156$

Ezt see - re - tém,
ezt ked - ve - lém, ezz az én é - des ked - ve - sém.

$\text{♩} = 164$

Cid - rom, bod - rom sár - ga bo - do - rom, rom.

„Ezt megint, ameddig a „Nyúts, nyúts fonalat“ keztek, addig megint álltunk, énekeltük, akkor forogtunk egészen addig, amíg az ének elmúlt, mert megint ismételtük, ameddig a kedvünk tartotta.“

$\text{♩} = 108$

A seé-ná-nak, seé-ná-nak, seé-na sea-ka-dé-ka,

$\text{♩} = 136$

Ben-ne fo-nog é-gyem-bé-gyém be-fus-sa,
kis mé-nyacs-ka Pa-ni-pá-ját for-gas-sa.

$\text{♩} = 164$

Né hí-ja-tok én-gém Zsi-dó I-lo-ná-nak,
csak hí-ja-tok én-gém Ró-ssa I-lo-ná-nak.

Zód pa-ra-di-csom, lil-li-jom,

jól tu-dod nó-zsám. el-ha-gyom.

Zsi-ná-rom, zsi-ná-rom, a ta-va-si kecs-ke,

csö-vö-gó-mé-nyacs-ka,

U-gorj ki be-löl-le.

„Ezt mégint úgy játszottuk, hogy addig, amíg elkeztük azt, hogy „Paripáját forgassa“, addig álltunk, énekeltünk, de mikor a paripáját kezdtük forgatni, akkor ugyancsak megforgattuk egymást, egész addig, amíg a nótának vége lett. [Nem kellett kiállni egyiknek-másiknak?] – Nem, ezt mindögyik úgy párba táncolta, párba forogtunk.“

$\text{♩} = 72$

Kecs-ke mént a kis kert-be,
A ká-pasz-tál még-ét-te.

Si-ess, kecs-ke, u-gorj ki,

Jön a gaz-da, jön a gaz-da még-fog-ni.

Körjáték; a körben áll a kecske, kívül a gazda. Körben járva éneklik a szereplők a dallamot, majd folytatja a két főszereplő: (szóban)

- Kecske, micsinálsz a kerbe?
- Észem a káposztát!
- Még nem is kapátod!
- Most is kapállom! (lábával kapál)
- Még nem is öntözted!
- Még most is öntözöm! (pű, pű, – köpést utánoz)
- Hátha én megfoglak?
- Itt is luk, ott is luk,
Mindjárt kiszaladok! (kibújik a körből és kiszalad, a gazda kergeti)

Nagy Erzsí (sz. 1933)
Biszak Mária (sz. 1932)
Német Erzsí (sz. 1932)
Nagy Maris (sz. 1931)
Papp Eszti (sz. 1931)
Balog Maris (sz. 1930)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 88-92$

1. - Lá-nyom, lá-nyom, len-vi - rá - gom, ker-ti szög-fűs-zá-lom,

Ké-ret té-géd egy ba-ka, el-mész-é hëz-zá-ja?

-S ej, a-nyám, nem më-nyék, nem sze-re-tëm a ba-kát,

Nem më-nyék hëz-zá-ja!

3. vsz.

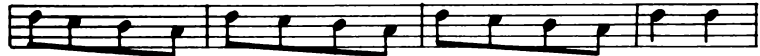
2. Lányom, lányom, lenvirágom, kerti szëgfűszálom,
Kéret téged egy kocsis, elmész-ë hëzzája?
– S ej, anyám, a kocsis hát lovon kocsiskodik,
Nem mënyék hëzzája!
3. Lányom, lányom, lenvirágom, kerti szëgfűszálom,
Kéret téged szëgény legény, elmész-ë hëzzája?
– Elmenyék, elmenyék, szëgény legényt szereték,
Elmënyék hëzzája!

17

$\text{♩} = 68$

El-vee- tet-tem keze-ke-nyő-met, még-ver a-nyám ér-te,
Dar-na kis-lán még-ta-lál-ta, csó-köt ki-ván ér-te.

Sea-bad pon-tek, sea-bad som-bat, sea-bad seap-pa-nyoz-ni,

Sea-bad az én ga-lam-bom-nak egy pár csó-köt ad-ni.

Nagy Erzsí (sz. 1933)
Biszak Mári (sz. 1932)
Német Erzsí (sz. 1932)
Nagy Maris (sz. 1931)
Papp Eszti (sz. 1931)
Balog Maris (sz. 1930)

H. 1940. II.

18

$\text{♩} = 108$

A-dám-nak volt két fi-a, se nem üt-tek, se nem üt-tek,

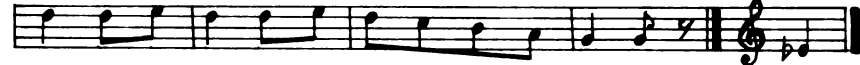
Mé-gis csak úgy tét-tek: Lá-ba-im-vel döm döm döm
Ke-ze-im-vel csalt, csalt, csalt,
Uj-ja-im-vel zum, zum, zum.

Vad-ká-csa für-dik fe-ke-te tó-ba,
Any-já-hoz ké-szül Len-gyel-or-seg-ba,

A-ra-nyos a há-ta, e-züs-tös a lá-ba,

For-dujj ki, for-dujj ki a-ra-nyos kis-lán-ka!

Körjáték. A szöveget illusztrálják a játzók: lábukkal dobognak, kezükkel „csatognak“, ujjukkal szúrást utánoznak.

Nagy Erzsí (sz. 1933)
Nagy Maris (sz. 1931)
Balog Maris (sz. 1930)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 100$

Á - dám-nak volt két fi - ja, se nem át - tek, se nem it - tek,
 min-dig úgy lát - tek, mind én, Fe - je - jik - kel büz, büz, büz,
 lá - ba - jik - kal duz, duz, duz, Te - nye - rük - kel csat, csat, csat

„Ezt úgy játszottuk, hogy megint körbe álltunk, de a körbe nem vót sénkise, hanem mikor elkeztük, hogy „Ádámnak volt két fija“ s akkor a fejünkei mikor montuk, hogy „Büz, büz, büz“, akkor irtóan lógattuk. Mikor a lábunkot montuk, hogy „Duz, duz, duz“, akkor vágtuk a lábunkot a földhöz, mikor megint a tenyerünkre jött a sor, akkor azt ugyancsak megcsattogtattuk.“

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1969. II.

**II. STROFIKUS
SZERKEZETŰ DALOK
(20—399. sz.)**

**II. A — A KEZDŐSOR MAGASABB
A ZÁRÓSORNÁL
(20—128. sz.)**

♩ = 90

Sze-ret-ném, sze-ret-ném fa-lu-vé-gén lak-ni,

Ar-ra jár a ró-zsám a lo-vát i-lat-ni.

Nem a lo-vát i-tas-sa, ma-gát fi-tog-tas-sa,

Hal-ván két or-cá-ját vé-lem csó-kol-tas-sa.

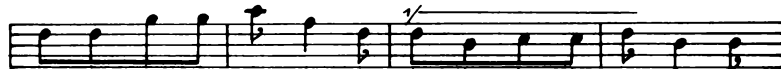
Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1940. IX.

♩ = 96

Fa-hér fa-szuj-ka vi-rág, ne jöjj héz-zám nap-vi-lág!

Gya-ra héz-zám sé-tét-be, hogy új-jek az ö-löd-be.

Rézz i-de, rézz o-da, a csi-csé-dét add o-da.

A fél-o-kást hozd o-da sa szá-ja-dal nyomd o-da!

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

$\text{♩} = 106$ 22

É - des u - ram, de jó känd,
 De jó vi - zet ho - zott känd.
 Män - jen al még más - kor is,
 Ma - rad - jon ott to - vább is.

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Sz. 1969. III.

$\text{♩} = 136 - 132$ 23

1. En ül - tel - tem a ró - zsa - sát,
 Más köl - te héz - zá ja lo - vát.
 Ne kösd héz - zá a lo - va - dot,
 Mert el - vá - gom kam - társ - zá - rod.

1. VSZ. 4. VSZ. 1. VSZ. 3. H. VSZ. 2. VSZ.
 3. H. VSZ. 3. VSZ. 3. VSZ. 4. VSZ. 2. VSZ. 3. H. VSZ.
 3. H. VSZ.

2. Édesanyám mondta nekém,
 Minek a szerető nekém,
 De jén órá nem hallgattam,
 Titkon szeretőt tartottam.*
 De jén órá nem hallgattam,
 Tizenötöt is tartottam.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

* * *

3. Erdő, erdő, kerek erdő,
 Be szép betyár lakja kettő.
 Ezt az erdőt levághatnám,
 A rózsámot megláthatnám.

4. Erdő, erdő, kerek erdő,
 Be szép betyár lakja kettő.
 Ezt az erdőt le nem vágom,
 A rózsámot meg nem látom.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

24

Rubato $\text{♩} = 104$

1. de Még kell a bú-zák er-zé mi

Mert minden nap új szél é-ni.

Még ké-llé sei- - vem-mek ha-sad-mi,

Mert minden nap új bú é-ni.

1. vsz. 2. vsz. 2. vsz. I^o

2. vsz. II° 2. vsz.

* a dallam második felére

2. Bánat, bánat, de megéttél,
Csakhogy a földbe nem tettél!
As se bánom, (ha) odaténnél,
Csak a bútól megmentődnék!

Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)

S. 1969. III.

25

1. Túl a vi - zom van egy ma - lom,
Bá - na - tot ő - röl - nek a - zom.
Né - kem is van egy bá - na - tom,
S o - da - vi - seem, slé - já - ra - tom.

2. Adjon Isten mindég ilyent,
Mindég szeressük az ilyent!
Adjon Isten mindennek jót,
Mett az enyim bubánat vót!

2. vsz. 2. vsz.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

26

Bé, bé, bé, (bé, bé, bé)
Be jó az a kicsi - zé!
Még - fo - gom a csi - csé - döt,
Te és még az e - nyé - met.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

$\text{♩} = 90$

Ti - szám túl, De - nán túl,

El - ma - rat - tam az én ked - ves ba - bám - tól.

El - ma - rat - tam szé - gény - től, szé - gény ju - hász le - gény - től,

Szé - gény ju - hász le - gény - től!

Ömböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

Parlando $\text{♩} = 114$

1. Lő - szé - dik a szől - lőt nem so - ká - ra,

Ár - ván ma - rad a bo - kor ma - gá - ra,

Ár - ván ma - radsz és és, kis an - gya - lom,

Mer én - me - kem el kell ma - sé - roz - mom.

3. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

2. Ugy elményék országot-világot,
Még az égen egy csillagot látok.
Ott lészállok tulipánt képibe,
Sűrű könnyem fódogál ölömbe.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

3. Duna partján egyszerű elaludtam,
Jaj, de nagyon szomorut álmodtam.
Még is álmodtam én azt az égyget,
Feleségem nem látom még többet.

Ambrus Katalin (sz. 1923)

S. 1969. III.

29

Parlando $\text{♩} = 92$

Még é - rellt a szől - ő fe - ke - té - re,
Ha le - szé - dik, ár - va lész a tő - ke.
Te jús ár - ván ma - radsz, kis an - gya - lom,
Mert én - né - kém el kell ma - sé - roz - nom.

f *ff*

f *f* *f*

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

Parlando $\text{♩} = 58-60$

30

1. Nem mesz-sza van i - de Kis-mar-gi - ta,

Kör-mes-kö-rül foly-ja azt a Ti-sza,

Kö-ze - pi - be, Lē-bu - ki csár - dá - ba,

Ab - ba mu - lat egy bē - tyár bú - já - bo .

2. vsz. . 2. vsz. . 2. vsz. . 2. vsz. .

2. Amint látom, jönnek a zsandárok,
Idelátszik a fénylő csákójuk,
Elöl zsandár, utánna a káplár,
Égyenest a csárda elébe áll.

3. – Jó, estét, hát édes csaplárosné!
Hát az a szép pejparipa kijjé?
– Jó bort iszik annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy félórája.

4. – Küldje ki kend annak a gazdáját,
Nem bántsuk mi, csak adja még magát!
– Ki sem mēgyék, s még sēm adom magam,
Kinek teccik, vigye el a lovam!

5. A lovamat nem annyira bánom,
Csak a nyerégszerszámot sajnálom.
Szűgyelőbe a bugyellárisom,
Abba vagyon százezer forintom.

6. Ezret adtam szép pejparipámért,
Másik ezret rá a lószerszámért,
Ezret adtam egy szép barna lányért,
Ezret pedig vélehállásáért.

Fábián Lajosné Balog Rózsa (sz. 1909)

H. 1941. II.

Parlanda ♭-100

1. Jaj, de szé-les, jaj, de hosszai j ez az út,
 A-me-lyi-ken ki-lenc bé-tyár el-in-dult.
 El-in-dul-tak Pá-pa-i-mét rab-la-mi,
 Pá-pa-i-mét pén-zil mēg-fasz-ta-mi.

7-12. v. sz. 8. v. sz. 7-12. v. sz. 1-6. v. sz. Nővagyiné

7-12. v. sz. 7-12. v. sz.

2. – Aggyon Isten, Pápainé, jó estét!
 – Aggyon Isten, kilenc bētyár szērēncsét!
 – Nē kívánjon, Pápainé, szērēncsét,
 Még az éjjel kés járja mēg a szívit!

3. Ahogy eztet Pápainé mēghallta,
 A két kezit fejére fēlkapcsolta:
 – Jaj, Istenēm, hogy kell ennek mēglēnni,
 Hogy kell nekēm kilenc árvám itthagyni!
három

4. Eriggy, lányom, szaladj lē a pincébe,
Hozzál föl bort a legnagyobb iccébe!
– Nem kell nekünk, Pápainé, a bora,
nekem
Még az éjjel piros vérit kiontsuk!
Először a piros vérit kifújja
Előbben a piros vérit kiontsuk*
Azután a piros borát megisszuk.
5. – Eriggy, lányom, rēngesd a kis écsédēt,
Hogy ne tudják, hogy ő és tud beszélni.
Ne tudják meg, hát ha 'z is tud beszélni
Ha megtudják, hogy ő és tud beszélni,
Mert ha tudnák
Mindnyájunkat ki fognak most végezni!
Avval is úgy fognának cselekedni
6. – Gyerünk, pajtás, avangyározzunk össze,
Hogy a dukter ne bajoskodjék vele.
.....
.....

Farkas Andrásné Biszak Anna (sz. 1870)
Németh Mihályné Kovács Rózsa (sz. 1891)
Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1940. X

H. 1941. III.

*
* * *

7. – Mosd ki, rózsám, ingēm – gatyám fehérre,
Holnap mēgyék vármēgye elejibe.
Mosd ki, rózsám, ingēm – gatyám fehérre,
Holnap mēgyék vármēgye elejibe.
8. – Adjon Isten, kapitány úr, jó napot!
– Adjon Isten, Bara János! Mi bajod?
– Az én bajom nem nagyobb a sēmminél,
Megöltem a bajtársom a pénziért!
9. Ára kérem főkapitány uramot,
Nagy törvényre ne adja a bajomot!
Lopok olyan sárgaszőrű paripát,
Hogy amíg él, nem találja fél párját!
10. Jaj, de szépēn félfaragták ezt a fát,
Jaj, mert ēre Bara Jánost akasszák!
Fújja ja szél fehér ingét, gatyáját,
Veri össze rézsarkantyús csizmáját.

* a dallam második felére

11. Jaj, de véres Bara János gatyája,
Elvérézte a szégedi csatába.
Fújja ja szél fehér ingét, gatyáját,
Veri össze rézsarkantyús csizmáját.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

12. Házunk előtt végigfoly egy halastó,
folyik el
Abba úszik egy aranyos koporsó.
fekete
Abba vagyon Bara János meghalva,
Felesége, s két árvája sirassa.

Kovács Júlia (sz. 1886)
Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1940. X.
H. 1967. V (Budapest)

*
* *
*

13. Két fa között kisütött a hóvilág,
Enyém vagy te, uton járó gyöngyvirág!
Csukros szögfü levelestül, ágostul,
Még kell vájjunk, édés rózsám, egymástul.
14. Messze főrepül a daru, szépen szól,
Haragszik rám az én rózsám, mert nem szól.
Ne haragudj, édés rózsám, sokáig,
Mert nem hagylak koporsóm bezártájjig.
15. Nem messze van az én rózsám lakása,
Idelátszik annak az almafája.
Bús gölice szokott rajta megszállni,
Hogy kell tölled, édés rózsám, megválni?

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

Parlando rubato $\text{♩} = 104$ 32

1. Jaj, de szí-les, jaj, de hose-szu ez az út,
 A-me-ju - kén ki-lenc be-tyár el-in-dult.
 Xi-lenc be-tyár el-in-du-la na-bul-mi,
 Pá-pa-ji-nél a pón-zi-től fasz-la-mi.

5-7. vsz. 5-7. vsz. 5-7. vsz.

5-7. vsz. 5-7. vsz.

2. – Adjon Isten, Pápajiné, jó estét!
 – Adjon Isten, kilenc btyár, szeréncsét!
 – Ne mondja jajt, Pápajiné: szeréncsét,
 – Pápajiné, ne kívánjon szeréncsét,
 Még az éjjel kés járja jät a szívét!
3. Pápajiné ezt a szavat hallotta,
 Mikor eztét Pápajiné hallotta,
 A két kezét a fejére kapcsolta:
 kulcsolta:
 – Jaj, Istenem, hogy kell nekem mēghalni,
 Hogy kell nekem kilenc árvát itthagyni!
4. Eridj, lányom, eridj le ja pincébe,
 Hozzál föl bort a legnagyobb itcébe!
 – Nem kell níkünk, Pápajiné, a bora,
 – Pápajiná, nem kell nekem a bora,
 Még az éjjel piros vérit mēgissza!

Géber István (sz. 1895)
 Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.
 S. 1969. III.

Parlando rubato d-mi

1. Jaj, de se- le- sz, jaj, de hoz- se- j ez az út,

A- me- ji- kén ki- lenc bé- tyár el- in- dült.

El- in- dült a pá- pa- jú- nét ma- bol- mi.

Még ez éj- jel pi- ros vé- nét on- ta- mi.

2. – Adjon Isten, Pápajiné, jó jestét!
– Adjon Isten, kilenc betyár, szerencsét!
– Nő kívánjon, Pápajiné, szerencsét,
Még az éjjel kés járja meg a szívét!
3. Amikor ezt Pápajiné hallotta,
A két kezét a fejére kapcsolta:
– Jaj, Istenem, hogy kell nékem meghalni,
Hogy kell nékem kilenc árvát itthagyni!
4. – Kati lányom, eridj le ja pincébe,
Hozzál fél bort a legnagyobb itcébe!
– Nem kell nekünk, Pápajiné, a bora,
Még az éjjel piros vérét kifojja!

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Samu Gáborné Nagy Rozália (sz. 1903)

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Juhász Jánosné Várda Erzsébet (sz. 1927)

Géber Ferencné Szabó Etel (sz. 1894)

Sz. 1969. III.

$\text{♩} = 108$

1. Ad-jon Is-ten, é-dés-a-nyám, jó es-tét!

El-hoz-tuk a pi-ras bar-ma me-nyecs-két.

De nem a-zért, hogy mi ő-tét sze-res-sük,

Ha-nem csak a gaz-dag-sá-gát ke-res-sük.

2.3. vsz.

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
 Gejzer Antalné Győrfi Zsuzsanna (sz. 1897)

H. 1969. II.

2. Tüzből pattant kis menyecske vagyok én,
 *A legények csókot kérnek, adok én.
 Adok is én kettesével, hármával,
 Nem törődök én az egész világgal.
3. Szeged felől jön egy gőzös mäg-mégáll,
 Abba lakik tizenhárom kapitány.
 Egy közülük fehér zászlót lobogtat,
 Az az én szeretőm, melyik kacsingat.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 140$

1. Úgy szerettem az uramot,
Majd lejokadom magamot.
Úgy fekszem az uram mellett,
Mint káposztás hordó mellett.

1. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

2. Úgy szerettem az öregét,
Mind az ökör a törekét.
Annál jobban az ifiját,
Mint a róka a csirkefiját.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

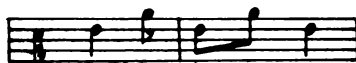
H. 1941. I.

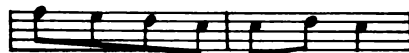
1. É-des- ked- ves kis bod- ri,

Gye- re ve- lem tán- col- ni!

Refr: Du- ná- ról fuj a szél.

Ha Du- ná- ról nem fuj- na,

Tu- dom, hi- deg sē vol- na.

Refr: Du- ná- ról fuj a szél.

2. Édes-kedves kis Lapát*
 Bolondabb vagy, mint apád,
 Dunáról fuj a szél,
 Ha Dunáról nem fújna,
 Tudom, hideg sē volna,
 Dunáról fuj a szél.

Kovács Júlia (sz. 1886)

* vezetéknev

H. 1940. X.

37

$\text{♩} = 96$

Pi-ros al-ma le-e-sített a sár-ba,

Ki fel-vé-szi, nem haj-lík hi-já-ba.

Én fel-vé-szém, még-dör-gö-löm, el-tá-szám,

S a ró-zsá-mát i-ga-zán sza-re-tem. #

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

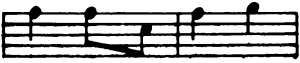
H. 1941. II.

38

$\text{♩} = 100$

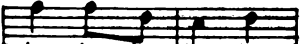
Hun-cút a gaz-da,

Nem néz a nap-ra,

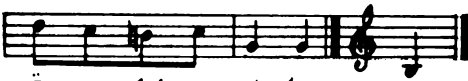
Csak a szép asz-szony-ra.

Hun-cút a gaz-da,

Nem megy a bál-ba, (csak)

É-gye-dül ma-gá-bo.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

♩ = 24 39

1. Me-myács-ke, me-myács-ke ,
 Ne mēnj a cser-jēs-be,
 Mētt mēg-mar a ki-gyó
 Sze-re-lem ké-pé-be.

Ömböliné 2. H. vsz. 2. H. vsz. Ömböliné Ömböliné

<p>2. Szerelēm, szerelēm,
 Átkozott szerelēm,
 Mētt nem termettél vót
 Mindēn fa tetején?</p> <p>3. Minden fa tetején,
 Diófa levelén,
 Hogy szakasztott vóna
 Mindēn szegén legén.</p> <p>4. Mett én szakasztottam,
 <i>Én má szakasztottam</i>
 El és szalasztottam,
 De még szakasztanék,
 Ha jóra tanálnék.</p> <p>5. Ha jóra, s ha szépre,
 Régi szeretőmre,
 Régi szeretőmétt
 Nagyot cselekédnék.</p> | <p>6. Régi szeretőmétt
 Nagyot cselékednék:
 Tēngerből a vizet
 Kalánval kimerném.</p> <p>7. Tēngerből a vizet
 Kalánval kimerném,
 Tēngēr fenekéből
 Apró gyöngyöt szēnnék.</p> <p>8. Tēngēr fenekéből
 Apró gyöngyöt szēnnék,
 Régi szeretőmnek
 Bokrétát köttetnék.
 <i>Gyöngykoszorút kötnék.</i></p> <p>9. Ritka rendēt vágtam,
 Sűrű bogját raktam,
 Mindēn bogja mellett
 Egy pár csókot kaptam.</p> <p>10. Vēdd fēl a villára,
 Vesd fēl a bogjára,
 Hogy nē mēnjēn kárba
 Szerelēm munkája.</p> |
|--|--|

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
 Ömböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.
 H. 1941. II.

$\text{♩} = 58-63$

1. A cöl-rom-sa le-ve-les-től á-gas-tól,
Kis-an-gya-lom, hogy vál-junk el egy-más-tól?
Még-vá-lá-som nem any-mju-ra saj-ná-lom,
Csak i-ga-zán sze-ret-te-lek, azt bá-mom!

1. vsz. 4. 5. vsz. 6. vsz. 4. 5. vsz. 6. vsz. 7. vsz.
4. 5. vsz. 6. vsz. 4-6. vsz. 4-6. vsz. 4. 5. vsz. 7. vsz.

2. Édesanyám kiállott a kapuba,
Sírva mondja, hogy a fia katona.
– Ne sírj, anyám, nem vagyok én katona,
Hazajövök három esztendő múlva.

3. Mit a nyáron két rossz lóval kerestem,
Mind a hadiki lányokra költöttem.
Vettem nekik favirágó rokolyát,
Hej, de sokszor fölhajtottam az alját!

Bónis Ágoston (sz. 1900)

H. 1940. X.

4. Spiritusból csinájják a pálinkát,
Azért nem lát sénki rajtam jó gúnyát.
Spiritusból csinájják a pálinkát,
Azért nem lát sénki rajtam jó gúnyát.

5. Úgy szeretlek, mint a mézeskalácsot,
Hoca ide, csókujjam meg a szádod!
Gyere ide, hogy újjek az öledbe,
Hogy kacsintsak két ibojja szemédbe!

Illés Ambrus (sz. 1903)

H. 1941. III.

6. Kék szivárvány koszorúzza az eget,
Most tudtam még, hogy a rózsám nem szeret.
Ha nem szeret, métt írja ja levelet?
Hogy az Isten rogyassza rá az eget!

Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1941. III.

7. Édesanyám gyöngén nevelt engém,
Mégse tudja az én bús életém,
De ha tudná az én bús életém,
Éjjel-nappal megsiratna engém.

Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1894)

H. 1969. II.

Parlando $\delta = 144$ 41

1. Meg-bo-csás-som, é-des-a-myám,
Sem-mi gond-ja úgy-se lesz már!
Sem mo-sás-ra, sem var-rás-ra,
Sem-mi fé-le gon-do-zás-ra.

3. 4. 6-12. vsz. 5. vsz. 3-12. vsz. 3-12. vsz.

19. 14. vsz. 3-12. vsz. 3-15 vsz. 3-12. vsz. 3-12. vsz. 3-12. vsz.

2. Gyöngyös pártám elhullatom,
S harmadnapra megsiratom.
Ruvát tészék a fejemre,
Bánat borul a szivemre.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1890)

H. 1941. III.

*
* *
*

3. Mon' még virág a virágnak,
Tartson szeretőt magának.
Né tartson engem csufjának,
Csizmabeli kapcájának!	8. Mikor hírem hallanátok,
Tudom, jó szívvel látnátok.
Levelemét megkapjátok,
Könnyös számmal olvassátok.
4. Sok búbanat, keserűség,
Még az uram is ellenség.
Hát idegën hogyan vóna,
Mikor testvérem sincs józra!	9. Busulok és, bánkódom és,
Rëám felfër, ha sírok és.
Sirathatom én magamot,
Az én gyászos napjaimot.
5. Elbújdosnám, de nincs kivel,
Kényerem sincsen, amivel,
Kérnék kőcsön, de nem adnak,
Mer tudják, hogy szegény vagyok.
Mer tudják, hogy szegény vagyok*,
Szegën árva asszon vagyok.	10. S napom, napom, fényes napom,
Homájba borult csillagom,
Süss még egyszër világosan,
Ne süss mindig homájossan!
6. S én elmegyék, te ittmaradsz,
S töllem több panaszt nem hallasz.
Mëgnyughatol panaszimtól,
Gyöngë szájam csókjaitól.	11. Napom nem jó úgy az égre,
Könnyem ne hulljon a földre.
Hol a földre, hol ölömbë,
Hol bánatos kebelembë.
7. S úgy elményék, mëglássátok,
Soha hírem sem halljátok!
Sem híremët, sem nevemët,
Felejtseték el ingemët.	12. Bánat, bánat, be mëgëttél,
Ëngëm jobban mindenkinél.
Bánat, bánat, be mëgëttél,
Ëngëm jobban mindenkinél.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

*
* *
*

13. Édesanyám édes teje,
De keserü más kënyere.
Keserü jës, savanyó jës,
Néha, néha panaszos és. | 14. Édesanyám rózsafája,
Ën vagyok a legszëbb ága.
 Kihajtottam az utcára,
 A legények bosszujára. |
|---|---|

Forrai Tamás (sz. 1897)

S. 1969. III.

15. Bukovina, édes hazám,
Bárcsak határod láthatnám!
Látom füstjét, de csak elig,
Hogy az égën feketéllik.

Forrai Tamás (sz. 1897)

S. 1969. III.

* A dallam második felére.

Parlando rubato $\text{♩} = 130$

42

1. É- des- a- nyám sok szép sza- va,

Kit so- gad- tam, kit nem so- ha.

Most so- gad- márn, de nincs ki- nek,

2. Bú életem, bánat napom,
Fekete gyász alatt lakom.
Én isteném, hogy éjjelek még,
Hogy azt senki se tudja még!

Fo- ga- dom egy i- de- gém- nek.

2. vsz. 2-7. vsz. 2. vsz. 3-7. vsz.

3-7. vsz. néha 2-7. vsz. 2. vsz. 3-7. vsz.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

3. Elmész, rózsám, járj békével,
Róllam se feledkëzzél el!
Akkor jussak az eszédbe,
Mikor kényér a kezédbe.

5. Én elményék, te itt maradsz,
Tőlem több panaszt nem hallasz,
Mégnyughatol panaszimtól,
Ölelgető karjaimtól.

4. Elmentédet nem kívánom,
Visszajöttöd hótig várom,
Elmennél-é, nem szánál-é,
Szüved értem nem fájna-é?

6. Indulj útnak, borulj búnak,
Ne higj, rózsám, minden szónak.
Jaj, mert akik szépen szólnak,
Tudd még, nem mind jódra vannak.

7. Feljött a nap, el is haladt,
Búba kapott, s abba is hagy.
S napom nem jó úgy az égre,
Könnyem ne hullana földre.
Ki a földre, ki ölembe,*
Ki bánatos kebelembe.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

* a dallam második felére.

8. Mikor elindulsz bújdosni,
 Jőjj bé hézzám elbúcsúzni,
 Írok olyan bús levelet,
 Kivel világból elmehetsz.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

9. Mëgmondtam vót, kicsi madár,
 Út mellé fészket ne csinálj,
 Mer' az úton sokan járnak,
 A fészke dről elvadásznak.

Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1940. IX.

43

Parlando poco rubato $\text{♩} = 76-69$

1. *m* - Nem mëg-mon-tam bús ge-li-ce,

Fész-ke-t me rakj út ses-lé-re, *m*-

Mert az ú-ton so-kan já-rak

rit.

Kis fész-ke-dz-ből ki-za-var-mak.

2. *vsz.* 3. *vsz.* 2. 3. *vsz.* 2. *vsz.* 3. *vsz.* 2. *vsz.*

2. *vsz.* 3. *vsz.* 2. 3. *vsz.* 2. *vsz.*

2. Édessanyám megátkozott,
Mikor a világra hozott.
Azt az átkot mondta énrám:
Ország-világ légyen hazám.

3. Ott se légyen megállásom,
Erdők, mezők a szállásom.
Ott se légyen megállásom,
Erdők, hegyek a szállásom.

Hompot János (sz. 1899)

Sz. 1968. X.

44

Parlando $\text{♩} = 128$

1. Buj-do-sik a ki-csi ma-dár,
Mun-dém er-dő-szél-lém lé-szál.
Én és buj-do-sok é-gye-dül,
Ki-csiny nó-zsám; nál-lad nél-kül.

2. Bujdosik a kicsi madár,
Minden erdőszéllen lészáll.
Hát az olyan árva, mind én,
Hogyne bujdosódna'szegény!

1966. 1. v. sz. 1966. 2. v. sz. 1968. 1. v. sz. 1968. 2. v. sz.
1966. 1. v. sz. 1966. 2. v. sz. 1968. 2. v. sz. 1966 és 1968. 1968. 1. v. sz. 1966 és 1968.

3. Ez az ucca bánatucca,
 Bánatköbül van kirakva,
 Azt a rózsám kirakatta,
 Hogy én sírva járjak rajta.

4. Bánat, bánat, de megéttél,
 Engem jobban mindenéknél.
 Bánat olyan, mind a jó szél,
 Merre járok, mindenütt ér.

Németh Sándor (sz. 1904)

H. 1940. IX.

45

Parlando $\text{♩} = 100$

1. Bu-ko-vi-na, é-dés he-szám,
 Bár-csak ha-tá-rod lát-hat-nám t-
 Lá-tam fűt-jét, de csak e-lig,
 Hogy az é-gem fe-ke-tél-lél.

2. Bukovina, Bukovina,
 Ott terem a nagy pityóka.
 Nagy pityóka, szapuj-hagyma,
 (S a) hosszú hűvelyű paszujka.

3. Én elmenyék āra hejre,
 Honnét madár sem jó erre.
 Fészket rakok egy sűrűbe,
 S bánatfának tetejibe.

4. Ugy elményék, mēglássátok,
 Soha hírem nem hajjátok,
 Se híremēt, se nevemēt,
 Felejtseték el engēmēt.

5. Busujj szivem, met nincs kedvem,
 Mert elhagyott víg örömem.
 Víg örömem, régi kedvem,
 Otthon maradt gyöengyēletēm.

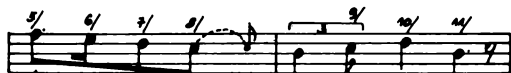
Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1969. II.

Parlando $\text{♩} = 100$

1. Bu-ko-vi-na, é-dés ha-zám,

Öt-öz-ném-tö-köz nagy pi-työ-kék,

Sa-zok a nagy ca-puj-hagy-mák,

Sa nagy-hü-vö-lyü se-szuj-kék.

7. Vsz. 7. 8. Vsz. 3. 5. 10. 2. Vsz. 9. Vsz. 11. 12. Vsz. 7. 11. Vsz.
12. Vsz.

9. 12. Vsz. 7. 8. 10. 2. 10. 11. Vsz. 2. Vsz. 3. 5. Vsz. 4. Vsz. 3. 5. Vsz.
11. Vsz.

7. 8. 11. Vsz. 9. 10. 12. Vsz. 9. Vsz. 12. Vsz. 7-12. Vsz. 2. 7. Vsz. 8. 11. 12. Vsz.

12. Vsz. 8. Vsz. 2. 3. 5. Vsz. 9. Vsz. 10-12. Vsz.

2. Ugy elményék itt lefelé,
Sénki se monja: gyere bé!
Gyere bé, rózsám, gyere bé,
Egvedül vagyok idebé!

3. Ugy elményék meglássátok,
Soha hírém se hajjátok.
Se hírémét, sem nevemét,
Felejtseték el ingémét.

4. Busulj szivem, mēt nincs kedvem,
Met elhagyott víg örömem.
Víg örömem, régi kedvem,
Otthon maradt gyoenyéletēm.

5. Élet, élet, bētyárélet,
Mivel vagyok adós néked?
Lerovom az adósságom,
Ha mēghalok, az se bánom.

Gejzer Antalnē Gyōrfi Zsuzsanna (sz. 1897)
Lej.: Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

6. Édēsanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Ha még ēgyszer mēgláthatnám,
Kezit, lábát mēgcsókolnám.

Gejzer Antalnē Gyōrfi Zsuzsanna (sz. 1897)
Lej.: Domok M. 1982.

H. 1968. II.

7. Bujdosik a kicsi madár,
az árva
Mindēn erdősžélēn leszáll.
Hát az ojan árva, mint én,
Hogyne bujdokolna szēgény!

8. Busulok ēs, bánkódom ēs,
Rajtam elfér, ha sírok ēs.
Busulok ēs, bánkódom ēs,
Rajtam elfér, ha sírok ēs.

Gejzer Antalnē Gyōrfi Zsuzsanna (sz. 1897) és
Varga Józsefnē Gyōrfi Anna (sz. 1899)

H. 1969. II.

9. Ojan nap nem jó az égre,
Kőnyem ne hujjon a földre.
Ki ja földre, ki ölömbe,
S ki bánatos kebelembe!

11. l. 7. vsz.

12. Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor nem ēs tudsz beszélni?
Ládd, én eleget beszéllék,
S mégēs keservessēn élék.

10. l. 3. vsz.

Erőss Istvánnē Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

13. Édēsanyám sok szép szava,
Kit meg nem fogadtam soha.
De most bézzēg mēgfogadnám,
Kezit, lábát mēgcsókolnám.

15. Bú életem, bánat napom,
De bánatos hejēn lakom!
Bánat ojan, mind a jó szél,
Mēre mēnyēk, mindenütt ér.

14. Ugy elmēnyēk, mēglássátok,
Soha hírem nem hajjátok.
Mikor hírem hallanátok,
Levelēmet olvassátok.

16. Bukovina, lapuj, lapuj,
Töllem babám, ne bujj, ne bujj,
Mert, ha jelbujsz, úgy ēs látlak,
S ha kereslek, mēgtalállak.

Lőcsi Lajosné Brēti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

17. Mēnyěk az úton lefelé,
Sēnki sē mondja: gyere bé!
S gyere bé, rózsám, gyere bé,
S ēgyēdül vagyok idebé!

18. Székēt adok, lēültetlek,
Ágyot adok, lefektetlek.
S piros hajnalban fēlkötlek,
S ēgy pár csókval eleresztlek.

19. Édēsanyám rózsafája,
Ēngēm nyitott utójjára.
Ēgy rossz bētyár lészakasztott,
Két karja közt elhērvasztott.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

47

Parlando $\text{♩} = 100$

1. Pi-nos szeg-fű, mák-vi-rág-szál,
Bo-lond, a-ki lē-já-hoz jár! l-
 $\text{♩} = 92$
Lámm, én mē-myecs-kék-hē-zē já-rol,
 $\text{♩} = 96$
Dē-rök-a'-jos á-gyē-ba-mē hál-lal.

2. vsz. 1969. 1. vsz. 2. vsz. 2. vsz. és 1969. 1. vsz.

2. Azt gondoltam, hogy mig éllék,
Mindég víg napokat éllék.
Jaj, de nagyon mēgcsalódtam,
A babámtól elmaradtam.

Nyisztor István (sz. 1898)

Sz. 1968. XI.

Parlando $\text{♩} = 84$

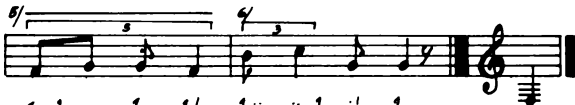
1. Xi-mé-gyék a te-me-tő-be,

5 még-bot-lot-tam egy nagy kő-be.

Se nem kő-be, se nem föld-be,

Csak a bá-bám ké-nésel-jé-be.

7. 8. vsz. 3-6. 9. 10. vsz. 9. 10. vsz. 3-8. vsz.

9. 10. vsz. 9. 10. vsz.

2. Elindultam hosszú útra,
Eltörött a kocsim rúdja.
Kilenc bognár, még egy kovács
Csinálja ja kocsim rudját.

3. Fejik a fekete kecskét,
Útik a barna mēnyecskét.
Ha jütik ős, mēgérdēmi,
Mert az urát nem szereti.
4. Édēsanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
De most bēzēg mēgfogadnám,
Kezit-lábát mēgcsókolnám!
5. Kicsi jökör, nagy a szarva,
Nem fér bé jaz istálóba.
Az én rózsám gyēnge karja
Nem ölel mēg több hajnalba.
6. Azt gondoltam, amíg élēk,
Mindég víg napokat érēk.
Dehát, minél tovább élēk,
Annál több bánatot érēk.

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Sz. 1969. III.

7. Édēsanyám édēs teje,
Kesere ja más kēnyere.
Kesere jis, savanya jis,
Néha-néha panaszos is.
8. Édēsanyám sok szép szava,
Kit nem hallgattam mēg soha!
De most, bezzeg, meghallgatnám,
Kezit-lábát megcsókolnám!

Magda Ferenc (sz. 1903)

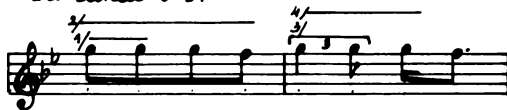
Sz. 1969. III.

9. Felmegyek én egy nagy hēgyre,
Annak is a tetejére,
Onnan nézek hazám felé,
Édesanyám háza felé.
10. Édēsanyám, gyúts világot,
Jaj, nem tudom, hogy mit látok!
Látom füstjét, de csak alig,
Hogy az égen sötétledik.

Samu Gáborné Nagy Rozália (sz. 1903)

Sz. 1969. III.

Parlando $\text{♩} = 91$ 49

1. Bu-ko- vi- ma, é- des ha- zám,

Bár csak ha- tá- rod lát- hat- nám!

Lát- tam füst- jét, de csak a- lig,

Hogy az é- gem se- té- té- lik.

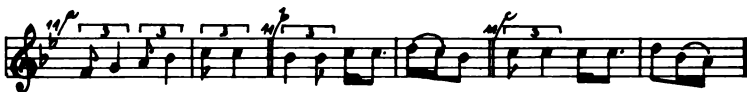
4. 5. Vsz. 6-12. 16-18. Vsz. 15. Vsz. 17. 18. Vsz.

6-12. 17. 18. Vsz. 20. Vsz. 4. 5. 8. 9. Vsz. 10-18. Vsz. 8. 9. Vsz. 4. 5. Vsz.

11. Vsz. 4-7. 10-23. Vsz. 8. 9. Vsz.

10-18. Vsz. 19. 21-23. Vsz. 20. Vsz.

2. Édesanyám édes teje,
De keserű más kenyere!
Keserű jés, panaszos és,
Utojjára savanyó jés.

3. Édesanyám mondta nekém,
Minek a szerető nekém,
De jén arra nem hallgattam,
Más szeretőt váltosztattam.

Pál Sándor (sz. 1899)

Sz. 1969. III.

4. Édesanyám rózsafája,
Én vótam a legszébb ága.
De jégý betyár leszakajtott,
Kalapjába elhervasztott.

Pál Sándor (sz. 1899)

5. (hej de) Mënyëk az úton lefelé,
Senki se mondja: gyere be!
Gyere be, rózsám, gyere be,
(csak) Égyedül vagyok idebe!

Sz. 1969. III.

6. Elmész, rózsám, járj békével,
Róllam se felejtkezézzél el!
Akkor jussak az eszédbbe,
Mikor kënyér a kezédbe.

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

7. Akkor së jussak égyébre,
Csak az igaz szeretetrë.
Akkor së jussak égyébre,
Csak az igaz szeretetrë.

Sz. 1969. III.

8. Bukovina, keskën palló,
Ott vetett lë engëm a ló.
Ha még égyészër lëvet a ló,
Katonának se lészëk jó.

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

9. Úgy elmëgyëk ott lefelé,
Senki se mondja: gyere bé!
Gyere bé, rózsám, gyere bé,
(csak) Égyedül vagyok idebé!

Sz. 1979. III.

10. Eltörött a kocsim rúdja,
Nincsen, aki mégcsinájja.
Kilenc bognár, még égy kovács
Csinája a kocsim rúdját.

11. Édesanyám édes teje,
De keserú más kënyere.
Keserú jës, savanyú jës,
Néha-néha panaszos ës.

12. Édesanyám rózsafája,
Én vótam a legszébb ága.
De jégý legény leszakított,
Karjaji közt elhervasztott.

Barabás Antalné Keresztes Zsuzsanna (sz. 1895)

Sz. 1968. XI.

13. Ez az utca bánat utca,
Bánatkóból van kirakva,
Az én babám azért rakta,
Hogy én sírva járjak rajta.

16. Falu végén füstös kémén,
Ott lakik a szëgény legény.
Szépënn szoll a furujája,
Elhagyta jót a babája.

14. Úgy elmëgyek ott lefelé.
Fujhat a szél visszafelé.
Úgy elmëgyëk, mëglássátok,
Soha hírëm sem halljátok.

17. Juhászlegény a pusztába
Gondolkozik ő magába.
Elgondolja azt magába,
Hová mënjën éjszakára.

15. Mikor a hírëm hajjátok,
Levelemet olvassátok,
Mikor a hírëm hajjátok,
Levelemet olvassátok.

18. Hová mënjën ájszakára?
Égy mënyecske ablakára.
– Gyere, babám, az ajtóra,
Kinyílik az könnyű módra!

Barabás Antalné Keresztes Zsuzsanna (sz. 1895)

Sz. 1968. XI.

19. Felmegyék egy magas heggyre,
Annak is a tetejire,
Onnan nézék hazafelé,
Édésanyám háza felé.

20. Édésanyám, gyújts gyertyára,
Hazajérek vacsorára!
Fóraj nekem édes tejet,
Apríts belé szemlebelet.

21. Had egyem egy jó vacsorát,
Amit édésanyám csinált.
Had egyek egy jó vacsorát,
Amit édésanyám csinált.

22. Édésanyám megátkozott,
Mikor a világra hozott.
Azt az átkot mondta rejjám:
Ország-világ légyen hazám.

23. Ott sē légyen maradásom,
Toevis légyen a szállásom.
Ott sē légyen maradásom,
Toevis légyen a szállásom.

Daradics Ambrusné Szitás Zsuzsanna (sz. 1891)

Sz. 1969. III.

50

Parlando d-24-22

1. Mi- kor buj- das- mi in- dul- tam,

Szi-nyám nem volt, u- gyz bu- sul- tam

Bu- sulj, sei- vem, me nincs ked- vom,

Mer el- ha- gyo- tta vig ö- rö- mem!

2. Vsz. 2. 5. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 6. Vsz.

2. 5. Vsz. 2. Vsz. 2. 5. 6. Vsz. 4. Vsz. 6. Vsz. 5. Vsz.

2. Nézz csak, pajtás, visszafelé,
Messze jaz é hazám felé.
Látom füstjét, de csak elig,
Hogy az égén feketéllik.
3. Bukovina, mit vétettem,
Hogy én benned nem élhettem?
Ha a hazádba megélhetsz,
Idegen földre ne sejss!
4. A hazámba nem élhettem,
Idegën földre sējtettem.
Idegën föld az én hazám,
Idegën a népek hëzzám.
5. Ha nem értik a szavamat,
Hogy értenék bánatomat?
Úgy busulok, majd mēghalok,
Mégës jókedvet mutatok.
6. Úgy busulok, majd mēghalok,
Mégës jókedvet mutatok.
Mégës jókedvet mutatok,
Más ne tudja, hogy busulok.

Kovács Júlia (sz. 1866)

H. 1966. IX.

Parlando rubato 6-82 51

1. Verd meg, Is-tön, azt a sei-vel,
A-ki ö-löl, ha-tót see-rek,
Mert én csak egy-gyöt see-rek-tem,
Még-ös e-le-gét seín-ved-tem.

2. vna. 7.9. vna. 17. vna. 2.3.3. 3.7. 4. vna. 5.9.8-11. 2.9.8. vna.
41.12. vna. 12. vna. 19. vna.

4.8. vna. 5-7. 8. vna. 12. vna. 2.3.7. 1940
10. vna. 11. vna.

4. vna. 6. 12-13. 7. 20. 5. 7.8. 12. 8.12. vna. 9.11. vna. 2.10.
17. vna. 11. vna. 11. vna. 17. vna. 10-12. vna.

3. vna.

2. Isten átkát nem kívánom,
De ha rád száll, azt se bánom.
Szájjon is rád, azt kívánom,
Verjjen még az Igazságos!
3. Az a ház és gyuladjon ki,
Mejbe csendésen fogsz hálni,
Az a fa jës száradjon ki,
Amej alatt még fogsz állni!
4. Borod, búzád ne terëmjen,
Szántófölded ne zódeljën!
Páros késöd kifordújjon,
Az is asz szivednek ájjon!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

5. Mëgyëk az úton lefelé,
Sënki së mondja: gyere bé!
Gyere bé, rózsám, gyere bé,
Csak magam vagyok idebé!
6. Mikor elindulsz bujdosni,
Gyere bé hëzzám bucsúzni.
Ágyot vetëk, s lefektetlek,
Csókot adok, s eleresztlek.
7. Kicsi madár sem tud szólni,
Mëgës könnyen még tud élni.
Hát, hogy én tudok beszélni,
Mëgës alig tudok élni?
8. Ojan nap nem jó az égre,
Könnyem ne csordújon földre,
Ki ja földre, ki jólömbe,
Ki bánatos kebelembe.
9. Napom, napom, édës napom,
Süss még ëgyszër világoso!
Süss még ëgyszër világoson,
Ne süss ojan homájoson!
10. Elmentél, s nem búcsúztál el,
Mëgátkozlak, hogy hërvadj el,
Gyere vissza, s búcsúzzál el,
Átok alatt ne hërvadj el.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

11. l. 7. vsz.

12. Ëngëm anyám elátkozott,
Mikor a világra hozott.
Azt az átkot mondta rëjám:
Ország-világ lëgyë hazám.
13. Puska törje fël a vállam,
Kövecs ëgye még a lábam.
Azt az Isten mëghallgatta,
Most csak velem próbáltassa.
14. Komor felettem az ég ës,
Elhagyott a reménység ës,
A nap is gyászt vont magára,
Nem süt rám fényës sugára.
15. Fëljött a nap, s le jës haladt,
Búval kapott, s úgy ës hagyott.
Ojan nap nem jó az égre,
Könnyem ne hújjon a földre.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX

16. l. 8. vsz.

17. l. 12. vsz.

18. l. 13. vsz.

19. Engem anyám ne sajnáljon,
Ha magától elhalkászott.
S engem anyám ne sirasson,
Ha magától elvadászott.

20. Még kell a buzának érni,
Mer mindén nap új szél éri,
Még kell szívemnek hasadni,
Mer minden nap új bú éri.

21. l. 10. vsz.

22. l. 14. vsz.

23. Úgy elményék, meglássátok,
Soha hírem nem halljátok.
Busulj szívem, mē nincs kedvēm,
Be igazán fáj a szívem!

24. Fáj a szívem a hazámé,
Apámér, s édesanyámér.
Fáj a szívem, sír a lelkēm,
Az hagyott el, kit szerettem.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

52

Parlando rubato $\text{♩} = 160$

1. Túl a Ti-szám éggy al-ma-se,
Az a-latt sár há-rom ár-va.
O-da-mént a szép szűz Má-ni-ja,
Xér-di: Mért sűrű há-rom ár-va?

2. vsz. 5. vsz. 2.5. vsz. 3. vsz. 4. vsz. 5. vsz.
2. vsz. 3. 2. vsz. 4. vsz. 2. 5. vsz. 6. vsz.

2. Hogyne sírnék, szép Szőzmárja,
Edössanyánk föld gyomrába.
– Neték, adok három vesszőt,
Verjétek még a temetőt.

3. Kēj fél, kēj fél édössanyám,
Met elszakadt a gyászruhám!
– Nem kelheték fél, fíjjajim!
Széjjelhulnok a csontjajim!

4. Amott jó égy szép mēnyecske,
Az apátok felesége,
Két orcája ki van festve,
Az apátok felesége.

5. Mikor fejért ad réjátok,
Vérvel virágzik rajtatok,
Mikor fejért ad réjátok,
Vérvel virágzik rajtatok.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

53

Parlando $\text{♩} = 84$

1. Úgy e-lő-mények itt le-se-lé,
Sém-ki se mond-ja, gye-re bé!
Gye-re bé, ró-zsám, gye-re bé,
É-gye-dül va-gyok i-de-bé!

3-6. vsz. 2. vsz. 7-11. vsz. 2. vsz. 3-6. vsz.
3-6. vsz. 7-11. vsz.

2. Úgy elmények, meglássátok,
Soha hírém se hajjátok.
Se hírémét, sem nevemét,
Felejtseték el éngemet.

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

H. 1969. II.

3. Bukovina, mit vétettem,
Hogy én benned nem élhettem?
Mások élnek oj kegyesen,
Én meg sírok keservesen.
4. Édesanyám édes teje,
De keserű más kenyere.
Keserű is, savanyú is,
Néha, néha panaszos is.
5. Édesanyám is volt nékem,
Keservesen növelt engem.
Éjszaka font, nappal mosott,
Jaj, de keservesen tartott.
6. Édesanyám sok szép szava,
Kit hallgattam, kit nem soha.
De most bizony meghallgatnám,
Kezét-lábát megcsókolnám.

Kerekes Lajosné, Győrfi Anna (sz. 1912)

Lej.: Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

7. Olyan nap nem jó az égre,
Könnyem ne hullana földre.
Ki a földre, ki ölömbe,
Ki bánatos kebelémbe.
8. Bánat, bánat, be megéttél,
Csak hogy a földbe nem tétted,
Földbe tennél, a' sse bannám,
Csak a bútól megvállanám.
9. Sír a szemem, hull a könnyem,
Be igazán fáj a szívem.
Fáj a szívem kűjjel-belül
Bánat szorítja két felől.
10. Fekete föld, fehér üröm,
A bánat nekem nem öröm.
Fekete földön jártomba
Jutott nekem a bánatba.
11. Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Most fogadnám, de nincs kinek,
Fogadom egy idegének.
„Mikor Móduvába mentek az emberek,
az asszonyok így siratták az urikat.“

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

Parlando $\text{♩} = 92$

1. É-dés-a-myám mon-ta né-kém,
Mi-mek a sze-re-tő né-kém?
De jén ā-ra nem hall-gat-tam,
Tit-kos sze-re-tőt kar-tot-tam.

8. 9. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ. 5-9 V.SZ. 2. V.SZ. 3. 4. V.SZ. 8. 9. V.SZ. 2-9. V.SZ.
3. 4. 8. 9. V.SZ. 3. 4. V.SZ. 9. V.SZ.

2. Édesanyám rózsafája,
Én voltam a legszebb ága,
De jég legén leszakajtott,
Karjai közt elhervasztott.

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

3. Jaj, Istenem, mi csináljak,
Szaladjak-é, vagy mégájak?
| Ha jelfutok, utólérnek, |
| Ha megállok, megkötoznek. |

4. Ugy elményék, meglássátok,
Soha hirém sem halljátok,
| Mikor hirém hallanátok, |
| Akkor síromat ássátok. |

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

5. Bukovina jédes falva,
Ott terém a nagy pityóka,
Nagy pityóka, capuj hagyma,
Nagy hüvejű ződ faszujka.

7. Ugy elmegyék ott lefelé,
Senki se mondja: Gyere bé!
| Gyere bé, rózsám, gyere bé, |
| Csak magam vagyok idebé! |

6. 1. 4. vsz.

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

8. Sokat arattam a nyáron,
Keveset aludtam ágyon.
Hol erdőben, hol mezőben,
Hol a kazaj tetejében.

9. Nagy gazda volt az én apám,
Sok vagyonát hagyta jénrám:
| Hat ökörnek hat kötelét,
| Meg egy vasvöllának nyelét. |

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921) és
Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)

S. 1969. III.

55

Parlando $\text{♩} = 128$

1. É-*dés* a-nyám sok szép sza-va,
Kit fo-gad-tam, kit nem so-ha!
De most, bész-g, még-fo-gad-nám,
Ke-zit-lá-bát még-csó-kol-nám.

3.4. VSR. 3.4. VSR. 3.4. VSR. 3.4. VSR. 3.4. VSR. 3.4. VSR.

2. Édesanyám édes teje,
De savanyú más kenyére!
Savanyú és, keserű és,
Éccér-másszor panaszos és!

Németh Sándor, (sz. 1904)

H. 1940. X.

3. Erdő, erdő, kerek erdő,
Közepibe bús temető,
Fáj a szívem, sírok nagyon,
Kit siratok, nem láthatom.

4. Sír a szemem, hull a könnyem,
Be igazán fáj a szívem!
Sír a szemem, hull a könnyem,
Az hagyott el, kit szerettem.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

Parlando $\text{♩} = 140$ 56

♩ = 136 Ha já ha-zád - ba meg-él - hetez,
I - de - gën föld - re me si - jess.
♩ = 120 A ha - zám - ba nem él - het - tem
I - de - gën föld - re si - jét - tem.

<p>2. Idegën föld az én hazám,
Idegën a népek hézzám,
Ha nem értik a szavamat,
Hogy értenék bánatomat?</p> <p>3. Nézz csak, pajtás visszafelé,
Látsz-ë az én hazám felé?
Látom füstjét, de csak elig,
Hogy az égën feketéllik.</p> <p>4. Bukovina, édes hazám,
Bárcsak határod láthatnám.
Bukovina, mit vétettem,
Hogy én benned nem élhettem?</p> <p>5. De meguntam a bujdosást,
Idegën földön a lakást!
Bú ebédem, bánat napom,
Bánat mindën gondolatom.</p> | <p>6. Magyarország ojan ország,
Olából és magyart csinál,
De Moldova ojan ország,
Magyarból és olát csinál.
Éget a szenny, csíp a tetű,*
Ez Módovához illendõ.</p> <p>7. Mikor elindúsz bujdosni,
Gyere be hézzám búcsúzni.
Ágyot veték, s lefektetlek,
Csókot adok, s eleresztlek.</p> <p>8. Mikor bujdosni indultam,
Szinyëm se volt, úgy búszultam,
Én Istenëm, rendelj szállást,
De meguntam a bujdosást!
A bujdosást, s a vándorlást*,
Idegën földön a lakást.</p> <p>9. Móduvának híress neve,
Istenëm végy ki belõlle,
Mert ha ki nem vissz belõlle,
Szivem el és hasad benne.</p> <p>10. S Móduvának híress neve,
Égye még a dupla fene!
Úgy mëgtanultam busulni,
Mind a jó pap imádkozni.</p> |
|--|--|

Kovács Júlia (sz. 1886)

„Bujdosó nóta“

H. 1940. X.

* a dallam második felére.

Rubato $\text{♩} = 72-80$

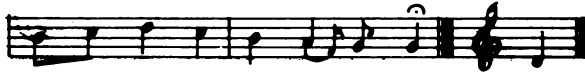
1. Túl a vi-zen egy ál-ma-sa,

Az a: lott sír há-rom ár-va.

So-da-mé-me Szűz-má-ri-a,

Xér-dá:- Mit sírse há-rom ár-va?

2. – Hogyne sírnánk, hogyne sírnánk,
Mikor meghótt édesanyánk!
– Netek, adok három vesszőt,
Csapjátok még a temetőt!
3. – Kelj föl, kelj föl, édesanyánk,
Mer elszakadt a gyászruhánk!
– Nem kelheték, édes fiam,
Mer elszakadtak inaim!
4. Mer elszakadtak inaim,
S összehulltak a csontjaim.
Bézártak a föld gyomrába,
Béfogott a föld ruhája.
5. Tova menyén egy menyecske,
S az apátok felesége.
Mikor ingét ad réátok,
Vérrel virágzik rajtatok!

Parlando $\text{♩} = 144$

1. Er-dő min-csen zöd ág mel-kül,
 Az én szü-vem bá-mat ná-kül
 A-kér-mer-re ves-som se-jem,
 Se-hol sin-csen he-jes he-lem.

<p>2. Olyan bú van a szívemben,
 Kétrét hajlott az egekén!
 Ha még égyrét hajlott vóna,
 Szívem el és hasadt vóna.</p> <p>3. Elbújdosnám, de nincs kivel,
 Kényerem sincsen, amivel,
 Kérnék kőcsön, de nem adnak,
 Mert tudják, hogy szegény vagyok.</p> <p>4. Ki van a szekerem rúdja,
 Jaj, Istenem, merre fussak?
 Ha mégállok, jaj, mégfognak,
 Ha mégfognak, fölakasztnak.</p> | <p>5. Kici madár, nem tud szólni,
 Mégis könnyen meg tud élni.
 Hát, hogy én tudok beszélni,
 Mégés alig tudok élni.</p> <p>6. Erdő, erdő, kerek erdő,
 De szép madár lakja kettő.
 Hogy szeretném az égyiket,
 Kettő közül a szebbiket.</p> <p>7. Éngem anyám megátkozott,
 Mikor a világra hozott,
 Azt az átkot mondta reám:
 Ország-világ légyen hazám.</p> <p>8. Ott se légyen megállásom,
 Csipkebokor a szállásom,
 Ott se légyen megállásom,
 Csipkebokor a szállásom!</p> |
|--|--|

Parlando $\text{♩} = 144$

1. O- lyan nap nem jöⁿ jaz ég- ne,

Nöny-nyam ne huj- jon a fö- léd- ne,

$\text{♩} = 128$ Ki a fö- léd- ne ki ö- lö- mő- be hej de

Ki bá- ma- tos ke- be- lem- be.

3.4. vsz. 3.5. vsz.

2. Napom, napom, fényes napom,
Homályba borult csillagom,
Süss még egyszer világosan,
(hej de) Ne süss mindég homályoson!
3. Illik annak keseregni,
Ki világot búval éli.
Búval élem világomat,
Avval töltöm napjaimat.
4. Ucca, ucca, bánatucca,
Bánatkőből van kirakva,
Azt az én rózsám rakatta,
Hogy én sirva járjak rajta.
5. Édesanyám édes teje,
De savanyú más kényere,
Keserű és, savanyú és,
Néha-néha panaszos és.

Parlando $\text{♩} = 80$

60

1. Er-dő min-csen zöld ég né - küül,

Az én sei - vem bá - mat né - küül.

Bá - mat o - ján, mint a jó szél,

Mé - re já - ro - lsz, min - de - mütt ér

1. vsz.

1. vsz.

1. vsz.

2. Bánat, bánat, de megéttél,
Engem legjobban mindennél
Akárhová hajtom fejem,
Sehol se találok hejtem.

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

H. 1969. II.

61

Parlando $\text{♩} = 144$

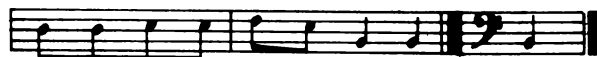
1. (de) Nem lop - tam én é - le - tem - be,

Csak egy csi - kőt Deb - re - cem - be.

Csak egy csi - kőt, meg hat ti - nőt,

mind a hat de - ru - szó - rú vót.

1. vsz.

2. Elindútam hazafele,
Mindenütt a Tisza fele.
Jászberéni „Becsalí“-nál
S elémbe állt kilenc zsandár.

3. Azt kérdezik, mi a nevem,
S hol az utazólevelem?
– Várj egy kicsit, majd megmondom,
Csak a lájbit kigombolom!

4. Belényúltam a zsebembe,
Revolver akadt kezembe,
Kettőt-hármat fejbélőttem:
– Itt az utazólevelem!

Gecő Márton (sz. 1894)

H. 1941. II.

Rubato $\text{♩} = 80$ 62

1. Má-ri-ja, Má-ri-ja
Gyász-ba bo-rult nap-ja,
Ém va-gyo-ké Má-ri-ja
Egy e-lz-ha-gyott ár-va.

3-4. VSR. 2. VSR. 3-4. VSR. 2-4. VSR. 2. VSR. 3-4. VSR. 2-4. VSR.
3-4. VSR. 2-4. VSR. 3-4. VSR.

2. Hét éves koromtól
Árvának maradtam,
Mindkét szüleimtől
Égyedül maradtam.

3. De sokszor kiméntem
Én a temetőben,
Édesanyám sírját
Könnyemmel öntöztem.

4. Zokogva, jajgatva
Fél-félsóhajtottam:
– Kelj fél, édesanyám!
Síró hangom mondtam.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1968. XI.

Ritardando parlando $\text{♩} = 78$

1. Tull a vi-zém egy di-jó-fa,

A-lat-ta { sí-rá há-rom ár-va
ü-lő

O-da-mé-gyē-mő { szép szűz Má-rja-ja,
szűz-má-ri-ja

Kér-di: - Mért sírsz, há-rom ár-va?

2. 5. Vsz.

1. 3-5 Vsz.
Egyéni 0.

3. Vsz.

3. Vsz.
Egyéni 0.

4. Vsz.
Györfi E.

5. Vsz.
Egyéni 0.

2. 4. Vsz.
Egyéni 0.

3. Vsz.
Egyéni 0.

3. Vsz.

2. 3. Vsz.

3. Vsz.

4. 5. Vsz.

4. Vsz.
Egyéni 0.

3. Vsz.
Egyéni 0.

2. 3. Vsz.
Egyéni 0.

5. Vsz.
Egyéni 0.

2. Vsz.

5. Vsz.
Egyéni 0.

2. 5. Vsz.
Egyéni 0.

3. Vsz.
Egyéni 0.

4. Vsz.
Egyéni 0.

2. Vsz.
Egyéni 0.

2-5. Vsz.
1-3. Vsz.
Egyéni 0.

1. 3. Vsz.
Egyéni 0.

2. – Hogyané sírnánk, szép szűz Mária,
szűz Mária

Édesanyánk föld gyomrába

– Adok nektek három vesszőt,
Verjétek még a temetőt!

3. – Kéj fél, kéj fél, édesanyánk,
Mer elszakadt a gyászruhánk!
– Nem kelheték, három árva,
Mert a sírom bē van zárva.

4. Amott jön egy szép menyecske,
Amottan jön egy menyecske
 Két orcája ki van festve,
 Az lesz nektek mostohátok,
 Aki gondot visel rátok.
5. Mikor fősüllí fejetek,
 Véres lesz majd a fésűtok,
Vértől piroslik fősütök
 Mikor tisztát ad réátok,
Hogyha tisztát ad majd rátok
 Véres lesz majd ruhácskátok.
Vértől himzik ruhácskátok

Győrfi Barabás (sz. 1923)
 Győrfi Endre (sz. 1925)

H. 1969. II.

64

$\text{♩} = 108$

1. Ne bu-sul-jom sém-ki mé-myecs-ké-je,
 Hogy az u-ra nem-i-gém sze-pecs-ke!
 Ha még-hal is, még ne hal-jon ér-te,
 Más-t hoz ne-ki a ta-va-szi fecs-ke!

2. Nekem olyan emberecske kéne,
 Aki nekem recefátyolt venne,
 Éccer-kéccer jól megverégetne,
 Ugy belőlem friss menyecske lenne!
3. Elszaggattam harminchárom pártát,
 Nem ismertem a gatyának szárát,
 Nem ismertem a gatyának szárát,
 Bennevaló kis galambocskáját.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

65

♩ = 100

1. Ad-dig él-lém vi-la-go-mot,
Míg szél fuj-ja pánt-li-ká-mot,
A pánt-li-ka könny-nyű {gu-mya,
ru-va
Mer azt a szél könny-nyem fuj-ja.

3. vsz. 3. vsz. Önböli 3. vsz. Önböli 3. vsz.

Önböli 3. vsz.

2. De a ruva nehéz gunya,
Mer azt a bú hóttig nyomja,
De a ruva nehéz gunya,
Mer azt a bú hóttig nyomja.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)
Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1941. II.

3. Addig éllém világomot,
Míg szél fujja pántlikámot,
A pántlika könnyű gunya,
Mett azt a szél könnyen fujja,
De a ruva nehéz gunya,*
Mett azt mindig uj bú nyomja.

5. Én ültetem a rózsafát,
Más kötöte hëzzá a lovát.
Elvágom a kantárszárát,
Mér kötöte hëzzá ja lovát!

4. Szerettelek sok üdeig,
Keddtől fogvást szerédáig.
Ugye, rózsám, sok szép üdő?
Száradjon beléd a tüdő!

6. Én ültetem az almafát,
Más kötöte hëzzá ja lovát.
Égye még a fene a kantárját,
Mér kötöte hëzzá ja lovát!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1890)

H. 1940. X.

* a dallam második felére

Rubato

1. Fe- hér Lász- ló lo- val lo- potl

A fe- ke- te ha- lom a- latt.

n- Na- gyot pat- lant az os- to- ra,

A vármé- gye meg- hal- ló- ta.

2. V. OB. 2. V. OB. 2. V. OB. 2-44. V. OB.

<p>2. A vármégye meghallotta,
Szégedébe be jís csukta,
Szégedéből a toemlece,
A legnagyobb sötétségbe.</p> <p>3. Ezt meghallta Fejér Anna,
Mingyárt szólott a kocsisnak:
– Fog' be, kocsis, a loamat,
Tégyél nekém tál aranyat!</p> <p>4. Tál aranyat, tál ezüstöt,
Had vigyem el Szégedébe,
Szégedébe, a toemlece,
A legnagyobb sötétségbe.</p> <p>5. Bátyám, bátyám, édes bátyám,
Kicsoda most itt a bíró?
Anna, Anna, Fejér Anna,
Fejér Anna, szép vijola...</p> <p>6. El is mēnt most Fehér Anna
Horvát Miklós ajtójára.
– Miklós, Miklós, Horvát Miklós,
Eresztes' ki a bátyámat!</p> | <p>7. Hoztam nekéd tál aranyat,
Tál aranyat, tál ezüstöt,
Tál aranyat, tál ezüstöt,
Eresztesd ki a bátyámot!</p> <p>8. – Kijeresztēm a bátyádot,
Nyoszojámba fektethetek.
Anna, Anna, Fejér Anna,
Fejér Anna, szép vijola...</p> <p>9. Mingyár szaladt Fejér Anna
Fejér László rostéjára.
– Bátyám, bátyám, édes bátyám,
Ne mit mondott Horvát Miklós.</p> <p>10. – Szüzességēdet elvészī,
Nekem pedig fejem vészī.
Anna, Anna, Fejér Anna,
Fejér Anna, szép vijola...</p> <p>11. – Miklós, Miklós, Horvát Miklós,
Mi csoereg az udvarodon?
– Lovam viszik az ivóra,
Zabja csoereg a szájába.</p> |
|--|---|

12. Mingyár szaladt Fehér Anna
Fehér László rostéjára.
– Bátyám, bátyám, édes bátyám,
Aluszoll-é vagy mēghaltál?

13. – Anna, Anna, Fejér Anna,
Ne keresd itt a bátyádat:
Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa tetejébe.

14. – Átkozott légy Horvát Miklós,
Szüzességemet elvitted,
Szüzességemet elvitted,
A bátyámnak fejét vitted!

Daradics Ambrusné Szitás Zsuzsanna (sz. 1891)

Sz. 1968. XI.

67

$\text{♩} = 108$

1. Most jöt-tem én (A-rad-ról
Pa-ris-sz-ből

Ab-ból az i-de-gém vá-ras-ból,

Meg-la-mul-tam ben-ne há-rom ma-gyar szót:

„Nys ki, ked-ves kis-an-gya-lom az aj-tól!”

2. s. vsz. Illesné

2. Ó mily soká nyitod ki,
Talán nem is tudod, ki van ideki?
Szűr van a nyakamba, tyuhaj, nem suba,
Jaj, de fázom, kisangyalom, alatta!
3. Ej, de soká nyitod ki,
Talán nem is tudod, ki van ideki?
Szűr van a nyakamba, tyuhaj, nem kendő,
Kisangyalom, verjen meg a teremtő!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1899)
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

Parlando $\text{♩} = 192$

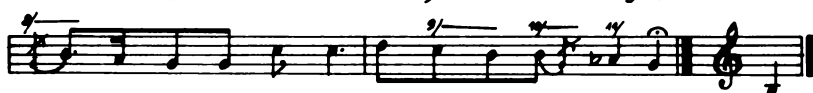
1. Ször-nyü nagy rom-lás-ra ké-seül fan-mó-mi-a,

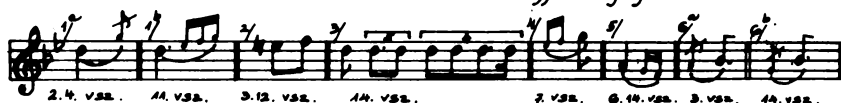
Xi-mek, mint ten-gér-mek meg-á-ra-dó hab-ja.

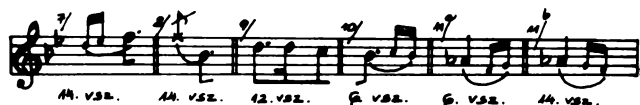
Sok bú-mak, bá-mat-mak. kör-nyül-vét-te ár-ja,

Mert vi-té-zek kö-zül ma e-sell egy híj-ja.

2. 4. v. sz. 11. v. sz. 3. 12. v. sz. 14. v. sz. 7. v. sz. 9. 10. v. sz. 3. v. sz. 14. v. sz.

14. v. sz. 14. v. sz. 12. v. sz. 6. v. sz. 6. v. sz. 14. v. sz.

2. Elhagyá érettünk a Fél földnek partját,
Hogy hallá itt alant magyarnak romlását.
Felköté érettünk Kádár István kardját,
Ó, milyen hős fegyver forgatá szándékát.
3. De ime, hirtelen esék változása,
Midőn hadát küldék Pápolc oltalmára.
Újfaluhoz gyüle tatárok tábora,
Ott leszen Kádárnak utolsó csatája.
4. A tatár a nyilát mind a szél, úgy szórja,
Kádár vitéz módra velük megütközött.
Hátul a serégek eszékbe nem vevék,
Hogy másutt a vízen több tatár érkezék.

5. Szórja tatár nyilát, mind a szél a polyvát,
Tatár nyila miatt én és térdre estem.
Fölvetem szemémét a magas egekre:
Uram, Jézus Krisztus, jőjj segítségemre!
6. Mikor jobbra vágok, szekérutat vágok,
S mikor balra vágok, gyalogösvent vágok.
Visszanézök megint a mi serégünkre,
Mert nem látok embért jőni segítségre.
7. A zászlótartónak felszóval kiáltom:
Vidd el, fiam, vidd el a zászlót más útra,
Hogy el ne vesszén mind urunk kevés hada,
Mert Magyarországért meghalok én még ma!
8. Kiontom vérémét én szegén hazámért,
Én szegén hazámért, kedves nemzetémért.
Bizony nem sajnálók érte ontani vért,
Mert én a Krisztustól vészök jutalombért.
9. Mikor látván látom a halálom végét,
Eszembejut, hogy tán el kéne búcsúzni.
Szegény Széki Péter, buzgó szeretettel
Úgy éltél té velem, mint test a lélekkel.
10. Szabó Pál, szerelmes, édes kenyeresém,
Kérlek, tedd a sírba meghidegült testém.
Nem kívánczok én pompás temetőbe,
Ama cifra, pompás temetőhelyekre.
11. Hanem, ahol lészén vérém kiomlása,
Ott légyén csak közel testém elásása,
Hanem, ahol lészén vérém kiomlása,
Ott légyén csak közel testém elásása.
12. Elsőben búcsúzom szíves akaróim,
Nógrádi, palánki, gyarmati társaim,
Füleki, pápolci, szécsényi rokonim,
Diósgyörgy, ónódi, széndrei barátim,
13. Kikvel az Alföldön sokat sanyargottam,
Sok deret, hidegét, melegét kóstoltam.
Most búcsúzásomat én nektök ajánlom,
Már istenhozzátok, tőletek megváltam.
14. Víg János, Bezerédi, vitéz kapitányom,
Kit a hadnagyságra szívesen emeltem,
Kérlek, tedd a sírba meghidegült testém,
És Magyarországnak küldd el üzenetém!

Parlando $\text{♩} = 164$

1. A - nyám, é - des - a - nyám meg - ha - ra - gullt né - ám (2)

Xi - tét - te zász - la - ját, ve - ni sui - vem bu - ját.

Vedd bé, a - nyám, vedd bé fe - ke - te zász - lo - dat,

Vedd lé én sui - vem - nül ezt a nagy bá - na - tot!

G. Vsz. B. Vsz. G. Vsz. B. Vsz. G. F. Vsz. B. Vsz. G. F. Vsz.

B. Vsz. G. F. Vsz. G. F. Vsz. B. Vsz. G. F. Vsz. G. F. Vsz. G. F. Vsz. B. Vsz.

2. Jobb lett volna anyám, nő születél volna,
Erre a világra ne neveltél volna,
Vettél volna vízbe, tengér mélségébe,
S hogy én lettem volna halak eledele!
3. Ha folyóvíz volnék, bánato' ssé tudnék,
Ha folyóvíz volnék, bánato' ssé tudnék,
Apró cőchalaknak(?) magos martot mosnék.
Porondot hajtanék, fát, füvet növelnék.
4. Istenēm, Istenēm, szerelmes Istenēm,
Hogy kell e' vvilágot búval eltöltenēm?
Búval és bánatval, nagy szívfájdalommal,
Búval és bánatval, nagy szívfájdalommal.
5. Hogy kell e világot búval eltöltenēm,
S szélēs világ buját szívemēn viselnēm?
Elmegyēk, elmegyēk, el és van vágýásom,
Ebbe a faluba nincs mēgmaradásom.

6. Elmënt a madárka, üress a galicka,
 Azt izente vissza, visszajő tavaszra.
 Ha tavaszra nem jő, búzapiulásra,
 S ha még akkor se jő, tudd még, hogy sohse jő.

7. Anyám, édesanyám mëgharagutt rëjám,
 Kitette zászlóját, veri szivem buját.
 Vëdd bé, anyám, vëdd bé, vëdd bé te zászlódat,
 Në szomorítsd szivét a të lëjányodnak!

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

8. Ahol én eljárók, még a fák is sírnak,
 Gyënge jágajikról zöld levelek hullnak.
 Hulljatok levelek, rejtseték el ëngëm,
 Mer az én kedvesëm mást szeret, nem ëngëm!

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Sz. 1969. III

70

Parlando $\text{♩} = 124$

1. Le-szál-lott a pá-va vár-me-gye kút-já-ra,
 Me-rit-ti a vi-zel a na-bok szá-má-ra.
 Rab vagy, ró-zsám, rab vagy, én és be-teg va-gyok,
 Ha te még-sza-ba-dúsz, én és meg-gyó-gyu-lok.

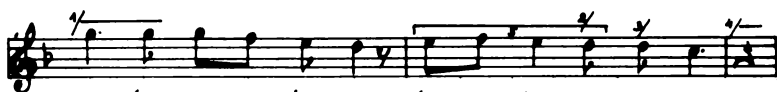
2. Ne busulj édessem, nem lész e' mmindég így,
 Ki megszorított, megvizasztal a' mmég!
 Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
 Csak nekém nem szabad, rózsám, hézzád jární.

Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1940. IX.

71

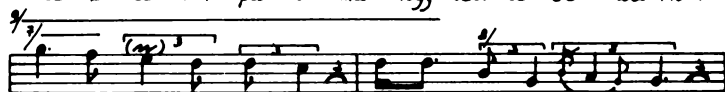
Rubato $\text{♩} = 70-78$

1. Es- te van, es- te van, ha- za ké- ne mien- mi,

Sze- re- tet- len pá- rom- mal hogy kell le- se- kűd- mi?

Ad- ta vá- ma Is- ten, ne lát- ta- lak vá- ma,

Sem hi- ried, sem ne- ved ne hal- lát- tam vá- ma!

2. Vsz. 3. 4. Vsz. 2. Vsz. 3. 4. Vsz. 3. 4. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

2. Vsz. 2. Vsz. 4. Vsz. 2-4. Vsz.

4. Vsz. 1968. 2. Vsz. 1968.

3. 4. Vsz. 3. 4. Vsz.

2. Szerethetél volna, rózsám, ha szép nem vótam ës,
 Mer én szerettelek, ha sëmmit se vót ës,
 S lefekhetél vóna velem ëggy áyba jës,
 Mer én lefekünnék veled a földre jës.

Németh Sándor (sz. 1904)

H. 1966. IX.

3. 1. 2. vsz.

4. Fúdogál a szellő, a' ssë tudom, mërú,
 Talán bizon az én régi hazám felú?
 Szép vagy, hazám, szép vagy, édës Bukovinám,
 Ha még ëgyszër én a határod láthatnám!
bár én

Németh Sándor (sz. 1904)

H. 1940. X.

72

Parlando $\text{♩} = 176$

1. Szó-mo-rú az ü-dő, még a-kar vál-toz-mi,
 Szó-mo-rú én sű-vem, el a-kar buj-dos-mi.
 5 még a-kar-mám tud-mi, mer-re a-kar mën-mi,
 5 hó-nap, hó-nap-u-tán fel fog-mám ke-res-mi.

2. Bubánat, bubánat, átkozott bubánat,
 Én megmondtam nekéd, közél ne járj hézzám!
 Mégés közém jártál, szivembe beszálltál,
 Szüvem közepébe egy kővárat raktál,
 Szüvem közepébe egy kővárat raktál,*
 Annak tetejébe fekete gyászt huztál.
3. S fúdogál a szellő, de nem tudom, mērül,
 Alul-ē, vagy fejül, vagy a hazám felül?
 S fudd el, jó szél, fudd el hosszú utnak porát,
 Hosszú utnak porát, s én szívēm bánatját.
4. Fudd az én rózsámnak meleg kebelébe,
 Hogy szájjon szívüre, hogy hajjon meg tőlle!
 Mégsē hajjon, szēgény, hadd éjjen kedvére,
 Mert én csak úgy éllek, mind árva gērlice.
5. S fuvom az énekēt, de nem jókedvemből,
 Csak a bú mondassa szomorú szívemből,
 S fuvom az énekēt, de nem jókedvemből,
 Csak a bú fúttassa szomorú szívemből.
6. Látom, az életem nem igēn gyönyörű,
 Kēt hērvadt orcámon csorog le ja könnyű,
 S csordogál, folydogál, mind a sebēs esső,
 S csordogál, folydogál, mind a sebēs esső.
7. Bánat vót énnekem járásim, kellésim,
 Tudom, ez világon örömem sem lészēn.
 S örömim elmúlnak, bánatim újulnak,
 Újulnak, min' múlnak, amúgy virágoznak.
8. Csokros bubánatnak én vagyok portája,
 Az irigyek előtt fēl vagyok számlálva,
 S több az én irigyem százhuszonkettőnél,
 Nincsen jóakaróm több a Jóistennél.
9. Ahol én eljárók, még a fákēs sírnak,
 Gyēnge jágairól levelek lehullnak,
 Hújjatok, levelek, rejtseték el ingēm,
 Mett az én édössēm mást szeret, nem ingēm!
10. Szomorú fűzfának harminchárom ága,
 Arra rēaszállott harminchárom páva,
 Ki ződbe, ki kékbe, ki tiszta fehérbe,
 Csak az én édössēm tiszta feketébe.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

* a dallam második felére.

Parlando $\text{♩} = 120$

1. A-hol én el-já-rok, még a fák és sir-mak,
Gyön-ge já-ga-i-ról le-ve-tek le-hull-mak
Huj-ja-tok, le-ve-tek, rojt-sa-tök el in-gém,
Már az én é-dés sem más szel, nem in-gém.

S. G. Vsz. G. Vsz. S. G. Vsz. S. G. Vsz. S. G. Vsz.
S. Vsz. G. Vsz.

2. Sír az út előttem, bánkodik az ösvén,
Én és bánkódhatom, vagyó' mmódom benne.
Sír az egyik szemém, sírjon a másik és,
Sírjon mind a kettő, mind a záporessó!
3. Bánatos anyának bánatos gyermeke,
Kinek hétről-hétre könnyedik a széme,
Bánatos anyának bánatos gyermeke,
Kinek hétről-hétre könnyedik a széme.
4. Sirass, anyám, sirass, míg előtted járok,
S azután ne sirass, ha tölled megválllok,
A jó Isten tudja, hol leszen halállom,
Erdőnn-é, vaj mezőn, vaj idegén tájon?

Varga Zsiga Józsefné Kásler Mária (sz. 1879)

H. 1940. X.

5. Leszállott a páva vármegye kútyára,
Meritti a vizet a rabok számára.
Rab vagy, rózsám, rab vagy, én és beteg vagyok,
Ha te megszabadúsz, én és meggyógyulok.

6. Ne busulj, édessem, nem lesz e' mmindég így,
 Ki megszomorított, megvizasztal a' mmég,
 Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
 Csak nekém nem szabad, rózsám, hézzád járni.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

74

Parlando $\delta = 118$

1. Meg-un-ta két lá-bam tön-lec föld-jüt nyom-mi,
 Kar-csu de-re-kam a rab-szi-ját vi-sel-mi,
 Kar-csu de-re-kam a rab-szi-ját vi-sel-mi,
 Két vi-nég sze-mem-vel vas-nos-tén ki-méz-mi.

G. Vsz. 7. B. Vsz. G. Vsz. G-B. Vsz. 3. Vsz.
 G-B. Vsz. G-B. Vsz. G-B. Vsz. 2. A. Vsz.
 G. Vsz. 7. B. Vsz.

2. Fúdd el szép nótádot, Anador szép Anna,
 A szegény rabokról, s árva magyarokról!
 – Nem fúvom, nem fúvom, nagy urak, asszonyok,
 Most és az én nótám tengერén túl hallik.
3. Árva vagyok, árva, a jó Isten lássa,
 S az én árvaságom a pogány és szánja.
 Sír az egyik szemem, sírjon a másik és,
 Sírjon mind a kettő, mind a záporesső!

4. Fúvom az éneket, de nem jókedvemből,
Csak a bú mondassa szomorú szívemből.
Isteném, Isteném, szerelmes Isteném,
Hogy kell világomat búval eltölteném?

5. Szomorú az üdő, meg akar változni,
Szomorú a szívem, még akar hasanni,
Vérës tenger habja mind a martját mossa,
Széjës világ búja mind a szívem nyomja.
Nagy fekete felhő eget beborítsa,*
Szomorú szívemet nagy bánat szorítsa.

Németh Mihályné Kovács Rózsa (sz. 1891)

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. IX.

6. Szégyen legény vótam, sokat gondolkoztam,
Hogy kéne énnékem jó társra akadjak?
Hogy ha szégént vészék, még szegényebb lészék,
Hogy ha gazdát vészék, hányra a szemémre!

7. Hogyha gazdát vészék, hányra a szemémre:
Szelés ez jószágját nem velem szerzette.
Isteném, Isteném, szerelmes Isteném,
Hogy kell világomat búval eltölteném?

8. Ha tudtad, édéssem, nem élhetsz még velem,
Mért nem hattál békét gyászos életémnek?
Ha tudtad határát rövid szeretetnek,
Mér nem hattál békét árva életémnek?

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

75

Parlando $\text{♩} = 84$

Bu-sul-mi nem tud-tam, jaj, de meg-ta-mul-tam!

Meg-ta-mi-toll a bú szo-mo-rú mó-tá-ra.

Szo-mo-rú mó-tá-ra, sü-rü könny-hul-lás-ra,

Szo-mo-rú mó-tá-ra, sü-rü kö-mny - hul-lás-ra.

Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899)

* a dallam második felére.

Parlando $\text{♩} = 168$

1. k-lá-lom, az é-le-tém nem i-gén-gyö-nő-mű,
 Két hal-vány or-cá-mon ár-kot vet a köny-mű,
 Sír az ég-gyi-ke szá-mem, sír-jon a má-sik és,
 Sír-jom-mé mind a két-tő, mind a zá-vor-es-ső.

2-16. Vsz. 3. 8. Vsz. 11. 10. Vsz. 3. Vsz. 2. 4. 6. 8. 11-13. 15. 16. Vsz. 5. Vsz. 6. Vsz. 2. 9. Vsz.

5. 19. Vsz. 3. 4. Vsz. 11. Vsz. 2. 3. 8. 11. Vsz. 3. 41. Vsz. 8. 12. Vsz. 8. 16. Vsz. 4. 11. 15. Vsz. 8. Vsz. 13. Vsz.

10. Vsz. 5. Vsz. 7. 9. Vsz. 11. Vsz. 4. Vsz. 8. 10. Vsz. 13. Vsz. 4-6. 8. 9. 12. Vsz. 4. Vsz.

8. 14. Vsz. 2. 8. 5-13. 16. Vsz. 14. Vsz. 18. Vsz. 8. Vsz. 8. 3. 7-12. 14. 16. Vsz.

4. 5. Vsz. 5. 6. 9. 10. 13. 15. Vsz. 7. Vsz. 14. 14. 16. Vsz. 12. Vsz. 8. 14. Vsz. 5. Vsz. 7. Vsz.

8. 9. 13. 16. Vsz. 10. 12. 14. Vsz.

2. Hujjatok, levelek, rejtseték el ingem,
Mert az én kedvesem mást szeret, nem ingem!
Verje még az Isten szeretőm háztáját,
Azt se mindégyciket, csak az édesannyát!
3. Azt se mindégyciket, csak az édesannyját,
Mér tiltotta tőlem az ő kedves fiját?
Ha neki fija volt, nekem szeretőm vót,
Ha neki jédés volt, nekem kedvesem vót.
4. Eltemetnek ingem az erdeji vadok,
Lésznek siratójím az égi madarok,
Istenem, Istenem, szerelmes Istenem,
[:Hogy kell világomot buval eltőtenem?:]

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

*
* *
*

5. Fúdd el szép nótádod, Anador szép Anna,
A szégén rabokról, árva magyarokról!
– Nem fuvom, nem fuvom, nagy urak, asszonyok,
Most es az én nótám tengერén túl hajlik!
6. Rab vagyok, rab vagyok, tatár rabja vagyok,
A jó Isten tudja, mikor szabadulok?
Rab vagy, édes rózsám, én es beteg vagyok,
Ha te kiszabadulsz, én es meggyógyulok.
7. Mēgunta két lábam tömléc földjit nyomni,
Karc sú dērēkamon rabszijat viselni,
Karc sú dērēkamo rabszijat viselni,
Két virág szemēmből a könny pataként folyi.
8. Istenem, Istenem, szerelmes Istenem,
Hogy kell világomot búval eltőteni?
Buval es bánatval, nagy szűfájdalomval,
Buval es bánatval, nagy szűfájdalomval?
9. Istenem, Istenem, hogy kell ezt mēgérni,
Hogy kell életēmēt börtönbe tőteni?
Ha folyóvíz vónék, bánatot nem tudnék,
Hēgyek-völgyek között zēngedzve járnék.
10. Apró halacskákknak magos martot mosnék,
Kaszáló rétekēn fát, s füvet növelnék.
Ne csudáld, édessem, hogy én sárga vagyok,
Tizēnkét hónapja, hogy érted rab vagyok.

11. Széjës Rajna vize, keskën palló rajta,
De én rëjafognék, ha belé nem hálnék.
Kár vóna jénnekém a Rajnába veszni,
A kedves rózsámé't magam elveszteni!
12. Bubánat, bubánat, átkozott bubánat,
Mégmondtam vót nekéd, közel ne jöjj hëzzám!
Mégis koezel jártál, szivembe bészóltál,
Szivem közepibe kóvárat indítottál.
13. Szivem közepibe kóvárat indítottál,
S annak négy széjibe fekete gyászt húztál.
Anyám, édëssanyám, édës szülódajkám,
Mikor ëngëm szültél, mé nem szültél követ?
14. Mikor fërëszgtettél, enge' meleg vízbe,
Fërëszgtettél vóna tëngër fenekibe,
Mikor takargattál meleg gyócs ruhába,
Takargattál vóa fóró parázsába!
15. Mikor rëngëtgettél jó rëngő böcsúbe,
Rëngëtgettél vóna a fekete földben!
Szomorú az idő, mëg akar vátozni,
Szomorú az idő, mëg akar vátozni.
16. Mert, ha elgondolom árva életëmët,
Csak sírni jeresztëm mind a két szemëmët.
Sír az ëgyik szemëm, sírjon a másik ës,
Sírjon mind a kettő, mind a záporesső!

„Anador szép Anna története vót tatár időből. Ègy tatár megcsípte az arcáját és ő pofonütötte a tatárt és ezért lett rabja ... az életnek. Hogy mikor szabadult ki, azt nem tudja sënki.“

Parlando $\text{♩} = 160$

1. Könny-meyebb kő-szik-lá na- ké vaj- vi- asz- szá vá- lá- mi,

Mint két é- des seiv-mek egy-más-tól el- váll-mi.

Me- gyek é- gyik ú- ton, teis- és a má- si- kon,

{ Hogy- ne tud- ják má- sok, hogy egy- má- sé va- gyunk.
Mi- kor ta- lál- ko- zunk, egy- más- mák sem sző- jünk.

3. vsz.

3. vsz. 3. vsz.

3. vsz.

3. vsz.

3. vsz.

2. Szeretlek, szeretlek, csak ne mond' sénkinek,
Míg a templom földjén össze nem eskütnek,
Akkor se mond' másnak, csak édesanyádnak,
Hogy ne tudják mások, hogy egymásé vagyunk.

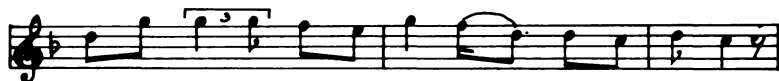
Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1941. II.

3. Amerre én jártam, még a fák és sirtak,
Hulló leveleji a földre lehulltak.
Hűjlatok, levelek, rejtseték el engem,
Mer az én édessem mást szeret, nem engem!

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

Parlando $\text{♩} = 104$

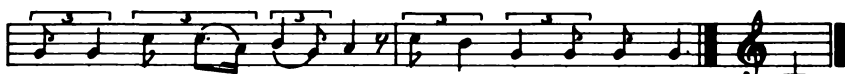
El-mélt a ma-dár-ka, ü-res a ga-líc-ka,

Azt fo-gad-ta, visz-sza, visz-sza-jó ta-vasz-ra.

Ha ta-vasz-ra nem jó, blu-za-pi-ru-lás-ra,

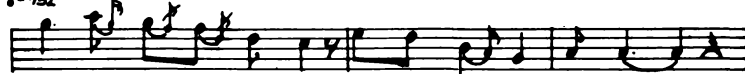
Ha még ak-kor-ra se, tudd még, hogy so-ha-se.

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Sz. 1969. III.

Parlando $\text{♩} = 132$

A-mér-re én já-rok, még a fák is sír-nak,

Rez-gó já-ga-i-ről le-ve-lek hul-la-mak.

Hull-ja-tok, le-ve-lek, rejt-se-ték el én-gem,

Mé- Mer az én ked-ve-sem más-t se-rel, nem én-gem.

Hompot János (sz. 1899)

Sz. 1968. XI.

Parlando $\text{♩} = 120$

80

1. A sze-ke-rem rud-ja ki-haj-lett az út-na,

A jó Is-ten tud-ja, jó-na-e, vagy rossz-na?

Fudd el, szel-ő, fudd el hoz-sei út-mak po-rát,

Hoz-sei út-mak po-rát, s a seü-rem-mek bu-ját!

2. Az én édesanyám fekete gyapjat fon,
Fekete gyapjat fon, s fekete gyászba van.
Azt is azért fonja, mett engemet gyászol,
S azt is azért fonja, mett engemet gyászol.

3. Ha meghalok, engem temessetek oda,
Az útnak szélire s a napnak fényire,
Írják föl fejfámra: itt nyugszik egy árva,
S kinek szereléből történt az halála.

Illés Ambrusné, Buta Mária (sz. 1890)

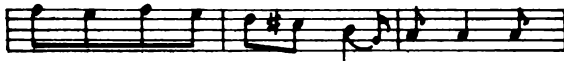
H. 1941. I.

$\text{♩} = 104$

81

Cif-ra-szü-röm szög-re van a-kaszt-va,

Gye-re, ró-zsám, a-kaszt a nya-kam-ba,

Gye-re, ró-zsám, a-kaszt a nya-kam-ba,

Hol-map me-gyűnk a la-ko-da-lom-ba.

Illés Ambrus (sz. 1903)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 63$

1. Ad- dig é- lem vi- lá- go- mat,
Míg szél fúj- ja pánt- li- ka- mat.

A pánt- li- ka köny- nyű gu- nya,
De a ru- va ne- héz gu- nya,

Mébb azt a szél köny- nyem fúj- ja.
Mébb azt min- dig új bú nyam- ja.

4. 7. 8. VSS. 5. 6. VSS. 3. VSS. 8. VSS. 4-8. VSS. 4. VSS. 3. VSS.

2. VSS. 4-8. VSS. 3. VSS. 7. VSS. 4. VSS.

5-8. VSS. 3. VSS. 4. 1a. 5. 6. VSS. 4. 5a. VSS.

2. Én ültettem a rózsafát,
Más kötötte hozzá a lovát.
Égye meg a fene a karját,
Mér kötötte hozzá a lovát?!
3. Szeress engem, szeress mást,
Hónapután keress mást!
Igyál, édes kedvesem,
A jó Isten éltesse!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

4. Addig éltem világomot,
Míg szél fújja pántlikámat.
A pántlika hosszú ruha,
Azt a szél is jobban fújja.

Ambrus Katalin (sz. 1923)

S. 1969. III.

5. Édesanyám sok szép szava,
Kire nem hallgattam soha,
De most bözög mēghallgatnám,
Kezit-lábát mēgsókolnám.

6. Édesanyám mondta nékem:
– Minek a szeretőd nékēd?
| De jén āra nem hallgattam, |
| Tizēnhārmát is tartottam. |

Ambrus Katalin (sz. 1923)

Sz. 1969. III.

7. Ne búsujon, komámasszony,
Csak az Isten rozsot adjon!
Mēgigyuk a rozsnak levit,
Dicsérjük a Jézus nevit!

8. Ejnye, kislány, de megnőttél,
Azt gondoltam, férhēz mentél!
– Mēntem vóna, de nem kértek,
Ēngēm itthon felejtettek.

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

83

♩ = 96

Ne bú-su-jo-má ko-mám asz-seony,

Csak az Is-te-má ro-zsot ad-jon,

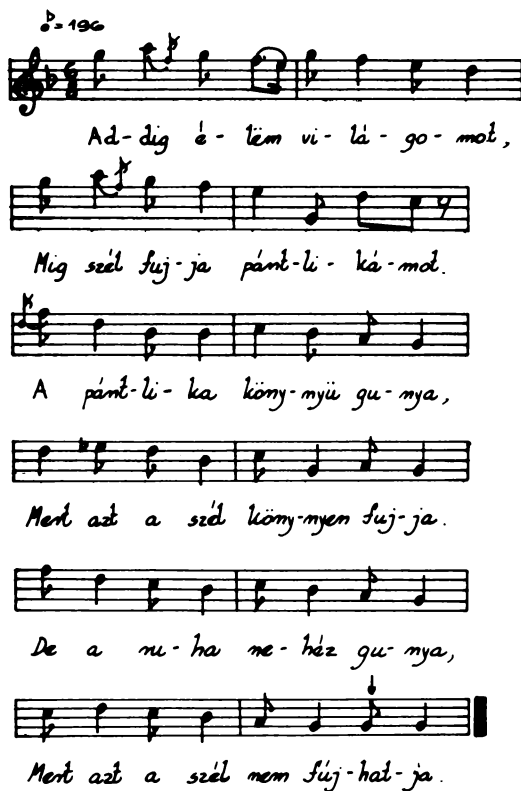
Mēg-i-gyuk a roz-snak le-vét,

Di-csér-jük a Jé-zus ne-vét.

Borsos Antal (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

♩ = 196

Ad-dig é - lém vi - lá - go - mot ,

Mig szél fúj - ja pánt - li - ká - mot .

A pánt - li - ka köny - myü gu - nya ,

Mert azt a szél köny - myen fúj - ja .

De a nu - ha ne - héz gu - nya ,

Mert azt a szél nem fúj - hat - ja .

Akkor énekelték, amikor a menyasszonyt vitték a vőlegény házához. „Ugyhogy elméntek a menyasszony után. Lovas legényék, kocsival. S akkor ára a kocsira félrakták a menyasszonynak a holmiját, a legényék a lóhátra feltették a párnát, amelyik elkaphatta, s azon járták a falut. S aztán ott énekelték az „Addig élém világomat.“

$\text{♩} = 104$

1. *En ül- tel- tem a ró- zsa- fát,*
Más köt- te héz- zá a lo- vát.
El- vá- gom a kan- tar- seá- rát,
MÉR köt- te héz- zá ja lo- vát!

2. *'Sez- net- te- lek sok ü- de- ig,*
Kedd- től fog- vást seá- rú- dá- ig.
U- gyé, ró- zsa- m, sok seá- p ü- dő?
Seá- rad- jon be- léd a tü- dő!

1. Ed-dig, ven-dég, jól mu-lat-tál,
 Ha tet-sze-nék, el-in-dul-mál.
 Uccu, gaz-da, kap-jál (süd-ra,
 bot-ra),
 Sa ven-dé-gét in-dítsd út-ra.

2. Vsz. 3. Vsz. I. 2. B. Vsz. 1. B. Vsz. 2. B. Vsz. 2. B. Vsz.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)
 Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1940. IX.

2. Eddig, vendég, jól mulattál,
 Ha tetszenék, elindulnál.
 |Uccú, gazda, ragadj botra, |
 |A vendégét indítsd útra! |
3. Szegény ember azt gondolja,
 Hogy az egér elhordozza,
 |A fekete korsó tudja, |
 |Hová lett a mérce búza. |

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

Parlando $\text{♩} = 116$

1. M \acute{e} g- \acute{o} l- \acute{e} k \acute{e} gy le- \acute{g} eny \acute{t} ,

E- \acute{z} er so- \acute{n} it- \acute{j} á- \acute{e} rt,

A Ti- \acute{s} z- \acute{a} - \acute{b} a be- \acute{l} é- \acute{d} ob- \acute{t} ák

Égy pe- \acute{j} - \acute{p} a- \acute{r} i- \acute{p} á- \acute{j} é \acute{r} t.

1. V.SZ. 2. 3. V.SZ. 4-8. V.SZ. 9-12. V.SZ. 9-12. V.SZ. 2-4. V.SZ. 9-12. V.SZ.

5-8. V.SZ. 9-12. V.SZ. 4. V.SZ. 3. V.SZ. 9-12. V.SZ. 2. 9-12. V.SZ. 9-12. V.SZ.

5-8. V.SZ. 3. V.SZ. 4. V.SZ. 5-8. V.SZ. 9-12. V.SZ.

2. Tisza be nem vette,
Partjára kivette,
Odam \acute{e} nt egy halászlegén,
Hajójába vette.
3. Odam \acute{e} nt az anyja,
K \acute{o} ti, de nem h \acute{a} ja:
– Kelj f \acute{e} l, kelj f \acute{e} l, \acute{e} d \acute{e} s f \acute{i} jam,
Borulj b \acute{u} s vállamra!
4. – Nem kelhet \acute{e} k, anyám,
Mert m \acute{e} g vagyok halva,
Éd \acute{e} s anyám, drága anyám,
Nem borulok válladra.

5. Mëgöltek egy legényt,
Hatvan forintjáért,
Belévették a Tiszába,
Piros pejlováért.

6. Tisza be nem vette,
Partjára kivette,
Odamënt az édesanya,
Költi, de nem hallja:

7. – Kejj, fél, édes fiam,
Borujj a vállamra!
– Nem borulok, édesanyám,
Mert mëg vagyok halva.

8. Odament az apja,
Költi, de nem hajja,
Szép fekete göndör haja
Vállára van hajtva.

Illés Ambrusné Buta Mária (1899)

H. 1941. II.

9. Elveszëtt a lovam,
Citromfa erdöbe,
S elszakadt a ráncos csizmám
A nagy keresésbe.

10. Ne keresd a lovad,
Mer mëg vagyon fogva,
Túll a Tiszán, betyároknál
Szóll a csengő rajta!

11. Ismerëm a lovam,
Csengő szólásáról,
Ismerëm a kisangyalom
Karcú derekárul.

12. Nem adnám a lovam
Százëzër forintér,
Nem adnám a kisangyalom
Széjjes e világér!

Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1941. II.

88

1. É-dës-a-myám, ha mëg-un-tál tar-ta-mi,
Vigy ki ön-göm a pi-ac-ra el-ad-mi,
Ta-lám lesz a ró-zsám-mak any-mji pén-ze,
Hogy nem e-ressz ön-göm ü-de-gen kéz-re.

2. Édës rózsám, ha mëguntál szeretni,
Szabad nekéd más szeretöt keresni.
Aggyon Isten szébbet, jobbat nállamnál,
Nekëm pedig igazabbat, mint vótál.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

Parlando $\text{♩} = 164$

1. Ugy el-mé-nyek, meg-lás-sá-tok,

Mi-rém so-ha-se hall-já-tok.

Sé hi-ré-mét, se ne-ve-mét,

Fe-lejt-se-ték el ön-gé-mét.

2. Kicsi madár nem tud szólni,
Mégis könnyen még tud élni.
Hát, hogy én tudok beszélni,
Mégis alig tudok élni.
3. Olyan bu van a szívemén,
Kétrét hajlott az egekén,
Ha még egyet hajlott volna,
Szívem kettéhasadt volna.
4. Olyan voltam, mint egy rózsza,
Elhervattam, mint egy ruva
Elhervattam, mint egy ruva,
Elhervasztott rózsám buja.

Kovács Albert Lajosné Varga Rózsa (sz. 1912)

H. 1940. X.

Parlando $\text{♩} = 168$

1. Ugy el-mé-nyek, meg-lás-sá-tok,

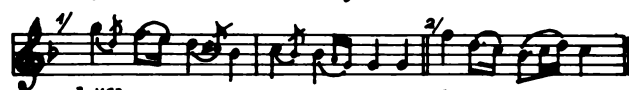
Mi-rém so-ha-se haj-já-tok!

Sem hi-ré-mét, sem ne-ve-mét,

Fe-lejt-se-ték el in-gé-mét!

3. v. sz.

3. v. sz.

2. Édesanyám édes teje,
Keresű a más kényere,
Keserű és, savanyú és,
Néha, néha panaszos és!
3. Úgy búsulok, maj meghalok,
Csakhogy még nem bolondulok!
Úgy elményék, meglássátok,
Soha hírém sem halljátok!

4. Megmondtam vót, kicsi madár,
Út mellé fészket ne csinájj,
Mett az úton sokan járnak,
Fészkecskédből kizavarnak.
5. Bujdosik a kicsi madár,
Mindén erdőszéjjen lészáll.
Én és bujdosnám egyedül,
De a bánat hú késéröm.

Varga Zsiga Józsefné Kásler Mária (sz. 1879)

H. 1940. X.

91

Rubato $\text{♩} = 24$

1. Bá-mat, bá-mat, sü-nü bá-mat,
Be min-dig ben-med sé-tál-lak.
Én Is-te-nem, csak e-gye-dül,
Raj-tam sen-ki sem kö-nyö-nül.

G. VSE. G. VSE. G. VSE. G. VSE. G. VSE.

2. Elgondolom életémét,
Mire adtam bús fejemét!
Vettem fejem bújdosásra,
Égyik ajtóról a másra.
3. Én Istenem, rendelj szállást
De meguntam a bújdosást,
De meguntam a bújdosást,
A más házán a hányódást.
Sok ajtókat megnyitottam,*
Sok tűzhelyen melegédtem.

4. S nincsen nekém annyi helyem,
Árva két lábam letégyem,
S nincsen nekém apám, anyám,
Aki gondoskodjék réám.

5. Vagyon nekem egy mostoha,
Ki még jó szót sem ad soha,
Vagyon nekem egy mostoha,
Ki az Istennek ostora.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

* dallam második felére.

6. Elmész, rózsám, járd békével,
Róllam se feledkézzél el!
Akkor jussak én eszedbe,
Mikor kényér a kezedbe!
Akkor se jussak égyszerűl:*
Csak az igaz szeretetről.

7. Én elményék, te ittmaradsz,
Tőlem több panaszt nem hallasz,
Mégnyughatol panaszímtól,
Ölelgető karjaimtól.

6. Elmentedét nem kívánom,
Visszajöttöd hótig várom,
Elmennél-é, nem szánál-é,
Szüved értem nem fájna-é?

8. Indulj útnak, borulj búnak,
Ne higj, rózsám mindén szónak,
Jaj, mert akik szépen szólnak,
Tudd még, nem mind jódra vannak.

9. Feljött a nap, el is haladt,
Búba kapott, s abba is hagy.
S napom nem jó úgy az égre,
Könnyem ne hullana földre,
Ki a földre, ki ölembe,
Ki bánatos kebelembe.*

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

92

$\text{♩} = 98$

1. And-ás-fal-ri ma-gas to-rony,
Be-le-ja-kadt az os-to-rom.
Nim-cson, a-ki ki-a-kasz-sza,
A szü-ve-mét vi-gasz-tal-ja.

9. vsz. 6.7. vsz. 8. vsz. 9. vsz. 8. vsz. 8.9. vsz. 8.8. vsz.

2. Túl a vizén, Tótországom,
Szilva terem a zöld ágon.
Szakasztottam, de nem ettem,
Búra teremtett az Isten.

3. Tik is lányok, mi' csináltak.
Hogy oly későn vacsoráltok?
Már minálunk lefeküdtek,
Itt még agybat sēm vetettek.

* a dallam második felére.

4. Nem is vetnek mindenkinek,
Csak a csángó legényeknek,
Csángó legény, aranybárány,
Aranybetű van a vállán.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

5. Aki aztat elolvassa,
A rózsája neve rajta,
Aki aztat elolvassa,
A rózsája neve rajta.

H. 1941. II.

6. Andrásfalvi magos torony,
Belejakadt az ostorom.
Akaszd ki, kedves angyalom,
Piros arcod megcsókolom.

Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1941. II.

7. 1. 2. vsz.

8. Udvaromon van egy méj kút,
Abból iszik háromszáz ló.
Én vagyok a vízmerője,
Barna kislány szeretője.

Hompot János (sz. 1899)

9. Iszik a betyár a csapon,
Sír a kislány az ablakon.
Ne sírj, kislány, ojan nagyon,
Nem ütik a betyárt agyon!

Sz. 1968. XI.

93

♩ = 96

1. Fa-kó lo-vam, rüg' fel a port

Ne nézz ár-kot, ne nézz bok-rot!

Mi-re a nap nyug-vó-ra seáll,

Légy ott az én ga-lam-bom-mál.

2. 3. V.SZ. 2. 3. V.SZ. 7. V.SZ. 3. 4. V.SZ. 4. 5. V.SZ. 2. V.SZ.

3. V.SZ. 4. 5. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ.

4. 5. V.SZ. Erősomé 4. 5. V.SZ.

2. Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském!
S vidd el, vidd el messze földre,
Tedd a rózsám kebelébe.

3. Ha kérdi, hogy honnat jöttél,
Kinek a postása lettél,
Mondd még, hogy egy öreg szenvedője,
A te régi szeretődé.

Varga Zsiga Józsefné Kásler Mária (sz. 1879)

H. 1940. X.

4. Fecském, fecském, édes fecském,
Vidd el az én levelecském!
S vidd el, vidd el, tyuhaj, mässze földre,
Tedd a rózsám kebelébe!

5. 1. 3. vsz.

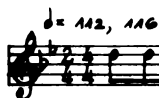
Kovács Albert Lajos (sz. 1910)

H. 1940. X.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

94

1. Ud-va-ro-mot egy mély á-rok ha-sít-sa,

Bar-na le-gén a sei-ve-müt bú-sít-sa.

Bar-na le-gén, ne bú-sítsd a sei-ve-müt,

Igy is, ugy-is te-ve-léd töt-töm az é-le-té-met.

2. Udvaromon van egy árok, van egy tó,
Abba fürdik három fekete holló,
Mindig fürdik, mégis sáros a tolla,
A legszèbbik barna lány szeretóm a faluba.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 72$

1. Túl a Ti-szán zöld er-dő-be saú-let-tem,
5 még a bá-ba se vir-rasz-tott fé-let-tem.
úgy mót-tem föl, mint er-dő-ben a gom-ba,
Lo-val lop-tam húsz esz-ten-dős ko-rom-ba.

2. Elloptam a komiszáros pejlovát,
Azért keres engem nagy Magyarország,
Komiszáros rám vetette ja vasat,
Zörgésire babám szive meghasad.
3. Hasadjon még, örömbibe, bujába,
Sose jártam a rózsámhoz héjába.
Hasadjon még örömbibe, bujába,
Sose jártam a rózsámhoz héjába.
4. Édesanyám, ha meguntál tartani,
Vigy el engem a piacra eladni,
Ott és ott lesz az én rózsám megvénni,
Mind ezüstpénzt fog érettem fizetni.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

5. Mintyább elaggy a zsidónak sok pénzér,*
Adjál oda a babámnak semmiér.

Varga Ferencné, Bíró Viktória (sz. 1867)

H. 1940. X.

* a dallam második felére.

1. E- riy há- za , s mond- já- liz meg ,

S az- tá, há- za- sod- já- liz meg !

S az- tá, há- za- sod- jál meg ,

S az- tá, há- za- sod- jál meg !

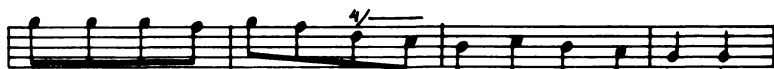
2. Éccer jártam nálatok,
Letörött az ágyotok.
Ripögött, de ropogott,
Csinálja még... (nem tudja)

Eröss Istvánné, Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1969. II.

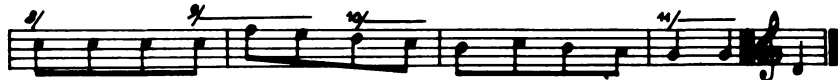
1. Tar- ka- bar- ka ro- ko- já- mak é- sse- kedl a nán- ca,

Rem- gésd, u- ram, a bi- tan- got, hogy mien- jek a tánc- ba!

Mert most ved- mak a le- gé- nyek leg- jobb mu- lat- ság- ba,

Mert most ved- mak a le- gé- nyek leg- jobb mu- lat- ság- ba.

4. VSZ. 4. VSZ. 6. VSZ. 5. VSZ. 6. VSZ. 4. VSZ. 4. VSZ.

4. G. VSZ. 4. VSZ. 6. VSZ. 5. VSZ.

2. Messze mentem házasodni, bár ne mentem vóna,
Édös kedves feleségem, bár ott vesztél vóna!
Ha jaz ördög olyan vóna, talicskára ténne,
Mennél jobban sēhajtoznál, annál jobban vinne.

Farkas Andrásné Biszak Anna (sz. 1870)
Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

3. Nem kell nekēm a kendērēm, csak a pozdorjája,
S pozdorjából tüzet rakok, mēgmelegszen nálla.
S pozdorjából tüzet rakok, mēgmelegszen nálla,
A rózsámnak keszkényeit mēgszárasztom nálla.

Biszak Andor Ferencné Bíró Zsuzsanna (sz. 1867)

H. 1940. X.

4. Mindenkinek van babája, csak énnekēm nincsen,
Kinek kettő, kinek három, nekēm egy csēpp sincsen.
Ha az Isten egyet adna, nagyon mēgbecsülném,
Kezit, lábát észekötném, a füstre feltēnném.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

5. Nagy nemzetből való vagyok, nem olyan mint más,
Apámuram a faluba disznók után kótyász.
Anyámasszony a faluba kēnyeret kolindál,
Nagy nemzetből való vagyok, nem olyan mint más.

Bíró Istvánné Varga Rózsa (sz. 1913)

H. 1940. X.

6. Az én uram goszpodár, nem es olyan min más,
Szalmából van a lába, vijaszból a szája.
Ha mēggyullad a lába, elolvad a szája,
Ha mēggyullad a lába, elolvad a szája.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

♩ = 106 98

Tar-ka-bar-ka ro-ko-jám-mak {el-sea-kadt a nán-ca,
ki-sza-kadt a nán-ca,
Rém-gesd, u-ram, a bi-tan-gót, hadd-mén-jek a tánc-ba!
Rém-gesd, u-ram, a bi-tan-gót hogy-mén-jek a {tánc-ba,
bál-ba
{Mert most van-mak az asz-szo-nyok szoer-nyü mu-lat-ság-ba!
Mert ott van-mak a le-gé-nyék a nagy mu-lat-ság-ba!
Bréti-mé és Vámos-mé

Kovács Júlia (sz. 1886) és
Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)
Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

H. 1966. IX.
S. 1969. III.

♩ = 100 66

1. A ma-zó-be a tü-csök ké-seül há-za-sod-mi,
Ö-lel-ge-ti a le-gyet, el a-kar-ja vém-mi.
-El-ven-mé-lek, te kis légy, ha ki-csi nem vol-mál!
-Hoz-zád men-mék, te tü-csök, ha gör-be nem vol-mál!

2. Kutya ül a küszöbön, borsót akar törni,
Macska ül a tűzhelyen, szakács akar lenni.
S odaugrik az ürge, csapos akar lenni,
S odaugrik a hörcsök, inas akar lenni.

Varga Györgyné Balog Anna (sz. 1903)

H. 1941. II.

3. Kevé' legin a prücsök, akar házasonni,
 Ölegeti a legyet, el akarja venni.
 Nyali-fali a kis légy a prücsöknek száját,
 A prücsök is csókolja legyecske babáját.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 100$ 100

El- vesz-tét-tom seb-kon-dó-mé-lá, még-ver a-myám ér-te,
 Még-kap-ta-jégy bar-ma le-gény, csó-kot ki-ván ér-te.
 Ad-tam is, a-dok is, a seé-gén le-gén-mek,
 Jól tu-dom ma-gam-ról, jól e-sik seé-gény-mek.

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Sz. 1969. III.

$\text{♩} = 96$ 101

1. Séj-jöss a Du-na, ma-gass a part-ja,
 Nincs o-jan le-gény, ki át-u-gor-ja.
 (3am-csi
 Ber-ci) át-u-gor-ja, nem sá-nos bocs-ko-ra,
 Ez ám a le-gény!
 2. vsz. 2. vsz. Kerekasné

2. Leteszi bundáját a Duna mellé,
subáját
 Lehajtsa fejét Márika mellé
Rózsika
 Mári jár utánna, kedvet hajt utánna,
Rózsi rózsát hány
 |: Az ám a lőján! :|
 Ez

Kovács Júlia (sz. 1886)

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1966. IX.

H. 1941. I.

102

$\text{♩} = 72 - 92$

Széd-jes a Du-ma, me-goss a part-ja,
 Nincs o-jam le-gén, ki já-tó-rug-ja.
 Jó-s-ka á-tol-rug-ja, nem sá-ros csiz-má-ja,
 Ezz ám a le-gén!

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Leteszi bundáját a Duna mellé,
 Lehajtsa ja fejét Márika mellé,
 Márika jár utánna, kedvet hajt utánna,
 |: Ezz ám a lőjány! :|

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

$\text{♩} = 128$

1. Ver-je még az Ie-ten

Azt az é-dés-a-nyát,

Ki oj nagy bé-tyár-mak

Ad-ja a lé-já-nyát!

4. VRSZ. 5. VRSZ. 6. VRSZ. 2. VRSZ. 4. VRSZ. 6. VRSZ. 5. VRSZ. 4.5. VRSZ. 3. VRSZ. 4.5. VRSZ.

2. Még most is odavan
Kérésztút állani,
Kérésztút állani,
Oermény papot ölni!
3. Mэгuntam, mэгuntam,
Véres ingét mosni,
Véres ingét mosni,
Cserefát égetni.
4. – Eressz be, eressz be,
Bestérháris kurva!
– Vár kicsit, vár kicsit,
Édés jámbor uram!
5. – Mért sírtál, mér sírtál,
Besterháris kurva?
– Nem sírtam, nem sírtam,
Édés jámbor uram.
6. Gyermeket rэнgettem,
Cserefát égettem,
Cserefának füstje
Kicsalta a könnyem.

Parlando $\text{♩} = 136$ 104

1. Hu-mya-di Be-me-dők

Xé-sit-li ja hu-gál,

Er-de-i ka-pi-tányt

Vár-ja, mint só-go-rát.

13. 18. vsz.

21. 25. 28. vsz.

<p>2. És amint készitti
Őt nagy úri módra,
Nagy lövés hallatszik
Messze a távolba.</p> <p>3. – Hogy jönnek, s hogy lönek,
Mondja a szép Judit:
Bizony, bizony mondom,
Fejem vesztésire.</p> <p>4. Látod, édesanyám,
Elküttök a háztól,
S egynéhány év múlva
Csak hírém halljátok.</p> <p>5. Látod, édesanyám,
Ez itt most a jele,
Ág sem érintette,
Szél sem fűvintotta,
Mégës elszakadott*
A selyëm karinca!</p> | <p>6. – Léányom, léányom,
Szép magyar léányom,
Léssz-ë valahára
Visszafordulásod?</p> <p>7. – Lészën, anyám, lészën,
Mikor kapud előtt,
Mikor kapud előtt,
Ingyën vásár lészën.</p> <p>8. Mikor a gabonát,
Félpénzért elaggyák,
Azt tudhatod, anyám,
Hogy sohasem lészën!</p> <p>9. Léányok, léányok,
Szép magyar léányok,
Jerték el, mënjük ki,
Ki eme nagy hëgyre.</p> |
|---|--|

* a dallam második felére

10. Ki eme nagy heggyre
Fehér gyopárt szédni,
Fehér gyopárt szédni,
Koszorúba kötni.
11. Amint elhaladott,
Égy pár szép esztendő,
Szép Judit asszonynak
Gyermeke született.
12. És amint busongott
Magába égyedül,
Keserőségibe
A hangja félcsendült:
13. – Eli-beli, kisfiam,
Aludjál csendesen,
Mert nincs édesapád,
Aki rēngetgessēn.
14. Jaj, de mēguntam én
Mindēn szép hajnalban
Vérēs ruhát mosni,
Kōnyyemmel áztatni,
Kōnyyemmel áztatni*,
Jajszóval sulykolni!
15. Azt hívhatod apádnak,
Ki küldte a bölcsőt,
Bölcső négy sarkába
Négy arany perecēt.
16. Most ēs oda vagyon
Kērēsztút állani,
Kērēsztút állani,
S őrmény papot ōlni.
17. Azon ajtó szólla
Erdei kapitány:
– Mért sírsz, mit keserēgsz
Gyēnge Judit asszony?
18. – Nem sírok, nem sírok,
Cserefát égeték,
Cserefát égeték,
Gyermeiket rēngeték.
Cserefának füstje*
Kihúzta könnyemēt.
19. – Nyisd ki az ajtódat
Bēsteházi kurva,
Ájj férre előmbe,
Nem nekem való vagy!
20. – Uram, édes uram,
Édes jámbor uram,
Mindēn szép halottnak
Hármat harangoznak,
S én árva fejemnek*
Égyet sem kondíttanak.
21. Bárcsak volna nekēm
Éggy írődéákom,
Éggy írődéákom,
S éggy bizott embērēm.
22. Írődéákomval
Levelet íratnék,
Bizott embērēmtől
Bátyámhoz küldeném!
23. Az ablakon szálla
Égy fekete holló:
– Írjad a levelet,
S tédd a körmöm közzé!
24. Nyisd ki ablakodat,
Hunyadi Benedék,
Nyisd ki ablakodat,
Védd be céduládot!
25. – Kocsisom, kocsisom,
Legbizottabb kocsisom,
Fogjál gyászhintóba
Hat fekete lovat!
26. Hat ló a kutyáké,
A hintó a tűzé,
A hintó a tűzé,
A az ostor a tiéd!
27. Jónapot, Jónapot,
Erdei kapitány!
Hol van-ē, ben van-ē
Gyēnge Judit asszony?
– Hol vagyon? Bent vagyon,*
A tengērbe vagyon!

* a dallam második felére

28. Kocsisom, kocsisom,
Legbizottabb kocsisom,
Mindének a tiéd,
Vigyázz az öcsémre!

29. És avval elméne
A tengër mellékre.
Te haltál még értem,
S én halok még érted!
És búbanatába*
Ugrott a mélységbe.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

105

$\text{♩} = 84 - 100$

1. A macsókákak ke-sély lá-ba,
2. A kutyákak tar-ka lá-ba,
A-zon me-gyünk Mó-du-vá-ba.
A-zon me-gyünk Mó-du-vá-ba.

1.2. A kupa-ron ho-ver,
Ma-ma-li-gát ke-ver hopp, hopp, hopp.

3. On-nan ho-zunk o-lá-fé-tát,
O-lá-fé-ta, fúj a hó-ta,
Xi-vel jár-juk a zu-ká-tát.
Még-gyó-gyít-sa já-rom-pá-ca.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

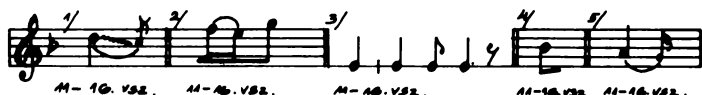
H. 1940. X.

„A kocsmába összegyül a fijatalság apraja-naggya; a bíró úr jelentkezik, hogy csönd légyen, és békesség. A legények bírója. Akkor a vaszomány (?) rendet teremt, és mikor isznak, nem úgy isznak, hogy leülnek az asztal mellé, pohárokba, hanem üvegből. A zene meg fojton szól és ők isznak. Mikor ők elvégzik az ivást, akkor kezdik az énekét: („Fehér faszujkavirág”: 334 sz.)

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. I.

* a dallam második felére

<p>2. Mikor Barna Péter
A lovát itassa,
Románé két lánya
Nagy ebédre várja.</p> <p>3. Jártába-keltébe
Kapott egy csapszékre.
– Eressz bé, eressz bé,
Csaplárosné, kincsem!</p> <p>4. Eressz bé, eressz bé,
Csaplárosné, kincsem!
– Nem eresztlek biz én,
Mert nem tudom, ki vagy!</p> <p>5. – Én vagyok, én vagyok,
Szegény csikós legény,
A lábam és fázik,
Köpönyegem ázik!</p> | <p>6. A lábam és fázik,
Köpönyegem ázik,
Finom pejparipám
Kert mellett szigorgik.</p> <p>7. A város hat lovát
Nagy abrakon tartásák,
Sokszor megfuttassák
Barna Péter után.</p> <p>8. Veszett vóna reték
A fekete földbe,
Románé két lánya
Az annya méhibe!</p> <p>9. Bárcsak, mikor futna,
Földre leborulna,
Addig Barna Péter
Nagy utat haladna!</p> <p>10. Jó ló vót a fakó,
Jónak és maradjon,
Álgya meg az Isten,
— — — — —</p> |
|---|--|

*
* *
*

11. Látom, az életëm
Nemigen gyönyörű,
Két piros orcámon
Csorog le ja könnyű.	14. Fuvom az énekët,
De nem jókedvemből,
Csak a bú mondassa
Szomorú szüvemből.
12. Sírjatok szemejim,
Hújjatok könyvejim,
Gyakran áztassátok
Elhervadt orcájim!	15. Fúdd el, jó szél, fúdd el
Hosszú útnak porát,
Hosszú útnak porát,
Én szüvemnek búját!
13. Nekëm ne vétseték,
Mett én árva vagyok,
Idegën országøn
Csak egyedül vagyok.	16. Fúdd bé éldessëmnek
Meleg kebelébe,
Hogy hajjon még tölle,
Ne éjjen kedvére.

Ömböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

107

Parlando ♩-132

1. El-ment a me-dár-ka,
Ű-mes a ga-lic-ka,
Azt i-sen-te vis-sa,
Visz-sa-jó ta-nas-e-m.

2. Visszajő tavaszra,
Buzapirulásra,
Ha még akkorra sem,
Tudd még, hogy sohasem.
3. Istenëm, országøm,
Hol lesz meghalásøm?
Erdön-ë, vagy mezön,
Vagy idegën földön?
4. Az erdői vadak
Lésznek siratóim,
Az égi madarak
Lésznek késérőim.

„Szomorú búcsúzónóta“.

Ömböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

$\text{♩} = 154 - 160$

É - des a - mjam mond - ta ne - kem,
 Mi - nek a se - re - tő ne - kem?
 De én ar - ra nem haj - tot - tam,
 Tit - kos se - re - tőt tar - tot - tam.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

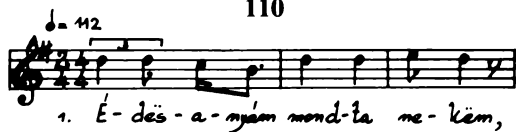
H. 1941. III.

$\text{♩} = 126$

É - des - a - mjam mond - ta né - kem,
 Mi - nek a se - re - tő né - kem?
 De én ar - ra nem haj - tot - tam,
 Tit - kos se - re - tőt tar - tot - tam.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

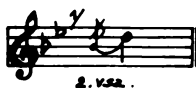
H. 1941. III.

2. Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha.
Ha még egyszer meghallgatnám,
Kezit-lábát megcsókolnám.

Varga Józsefné Gyórfi Anna (sz. 1899)

H. 1969. II.

2. Szép az ember, míg itten él,
Szébb ő minden teremtménynél.
Életében a halandó
Isten képéhez hasonló.

Hét asszony

Sz. 1969. III.

112

1. Mэг-hált, mэг-hált a ci-gájok vaj-dá-ja, vaj-dá-ja,
Fe-le-sé-ge sá-tor-fá-ját szám-lál-ja, szám-lál-ja.
Gyár gyop-páj bin-gyáj szko-ré gaj-du-le, gaj-du-le,
Szá-váj dá-lé, hopp in-gyá-lé seusz-ki-ri, seusz-ki-ri.

2. vsz. 2. vsz. 3. vsz. 2. 3. vsz.

2. Édes uram, bárcsak addig élsz vala, élsz vala,
Míg nekem egy fehér lovat lopsz vala, lopsz vala!
Gyár gyoppáj bingyáj szkuré gájdulé, gájdulé:
Száváj dälé hopp ingyälé szuszkíri, szuszkíri.
3. Mэгtalálták a cigánnak vagyónát, vagyónát:
A fakalánt, s a nagy üres tarisznyát, tarisznyát.
Gyár gyoppáj bingyáj szkuré gájdulé, gájdulé,
Száváj gyälé, hopp ingyälé szuszkíri, szuszkíri.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V (Budapest)

1. Már e- lé má- gyék az ö- röm-be (n),
 Fa- ra - di - cso - mp - nek kar - té - be (n),
 Lé - seak Is - ton - nek ke - dő - vé - ben,
 Lé - seak Is - ton - nek ke - dő - vé - ben.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Imáron bételjesedék,
 Ami régen megmondaték,
 Hogy még halálnak fizetnék,
 Hogy még halálnak fizetnék.
3. Keresztény hitnek jutalmát
 Örök élet koronáját,
 Már elveszem boldogságát,
 Már elveszem boldogságát.
4. Lelkem Ábrahám keblében,
 Testem nyugszik pedig földben,
 De vagyok oj reménységben,
 De vagyok oj reménységben.
5. Onnét hogy még feltámadok,
 Jézus Kriszussal vigadok,
 Azért lelkemnek így szólok,
 Azért lelkemnek így szólok:
6. Sijess a boldog városba,
 Ahová bé vagyok írva,
 A mennyeknek országába,
 A mennyeknek országába!

$\text{♩} = 72$

1. Hív tár-sa-jim, i - de jér - tét,
 A - ki - tgy ve - lem kö - töt - té - tét,
 Szű - zgy Má - ri - ja ko - seo - nu - ját,
 Az o - tgy - va - só a - ny - lam - cáb.

2. VEG. 3. VEG. 2. 3. VEG. 2. VEG. 3. VEG. 2. VEG. 3. VEG.

3. VEG. 2. VEG. 3. VEG. 2. VEG. 2. 3. VEG. 3. VEG. 2. 3. VEG.

2. Én is Mária kertjének
 Olvasója együletének
 Voltam virága és tagja,
 Égi rózsák ápolója.
3. Kezeim többé nem tartják
 Szűz Mária olvasóját,
 De ezt, mind legdrágább kincsem,
 Még a sírba is elviszém.

Parlando $\text{♩} = 102$

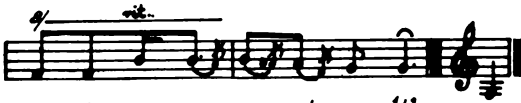
1. Lo-vai lo-potl Fe-hér Lász-ló

A se-ka-te ha-lom a-lett,

Xö-tő-sék és Kan-tá-ros-tól,

Min-dön nye-rég-szer-sás-mas-tól.

2. 4-6. 2. VÉZ. 2. VÉZ. 10. VÉZ. 14. VÉZ. 6. VÉZ. 12. VÉZ.
11. VÉZ.

3. 5. 7. 10. 12. 13. 11. VÉZ.
15. VÉZ.

<p>2. – Add még magad, szegény legény,
Nem lesz sémmi bántódásod!
– Nem adom én meg magamat,
Míg fölbirom két karomat!
Míg fölbirom két karomat*,
Éles kardom forgathatom!</p>	<p>5. Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszol-ë, vagy mëghóttál?
– Nem aluszk, mëg se hóttam,
Csak felőled gondolkoztam.</p>
<p>3. Rajtaütött a vármegye,
Bévttek sötét tömlecbe,
Rajtaütött a vármegye,
Bévttek sötét tömlecbe.</p>	<p>6. – Bátyám, bátyám, Fehér László,
Mejik itt a legnagyobb úr?
– Horvát Miklós, Horvát Miklós,
Horvát Miklós legnagyobb úr!</p>
<p>4. Mëghallá ezt Fehér Anna,
Fut a tömlec ajtajára:
– Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszol-ë, vagy mëghóttál?</p>	<p>7. Elméne hát Fehér Anna
Horvát Miklós ajtajára:
– Uram, uram, Horvát Miklós,
Në akasztad fel bátyámat!</p>

* a dallam második felére

8. Ne akasztasd fel bátyámat,
Hozok neked tál aranyat!
Tál aranyat, tál ezüstöt,
Né akasztasd fel bátyámat!
9. Felel reá Horvát Miklós:
– Nem kell nekem tál aranyad,
Tál aranyad, tál ezüstöd,
Hanem csak a szüzességéd!
10. Elfuta hát Fehér Anna,
A börtönnek ajtajára:
– Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszl-ē, vagy meghóttál?
– Nem aluszok, meg se hóttam*
Csak felőled gondolkozok.
11. – S nem kell neki tál aranyam,
Tál aranyam, tál ezüstöm,
Hanem kell az égyetlenegy,
Égyetlenegy szüzességēm!
– Csak egyedül, édes hugom,*
Né add a te szüzességéd!
12. Réggel fölkel Fehér Anna,
Fut a tömlec ajtajára:
– Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszl-ē vagy meghóttál?
13. Azt mondják a többi rabok:
– Ne itt keresd tē bátyádat!
Sík mezőbe, zöld erdőbe,
Akasztófa tetejébe!
14. – Uram, uram, Horvát Miklós,
Felakasztottad bátyámat!
Hiába volt minden pénzem,
Hiába a szüzességēm!
15. Fére állott Fehér Anna,
Horvát Miklóst megátkozta:
– A jó Isten engeggye mēg,
Mosdóvized vérré váljon!

16. Törülköződ lángot hányjon,
A kényered kőjē váljon,
Kapod lovad, hogy elváglass,
Lovad lába megbotojjon!
Lovad lába megbotojjon,*
S rajta a nyakad szakadjon!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. IX.

♩ = 104 116

1. Mē-myecs-ke, mē-myecs-ke,

Ne mēnny a cse-rēs-be,

Mett mēg-mer a kí-gyó

Sze-re-tēm ké-pé-be.

* a dallam második felére

2. Szerelém, szerelém,
Átkozott szerelém,
Métt nem terméttél vót
Mindén fa tetején?
3. Mindén fa tetején,
Diófa levelén,
Hogy szakasztott vóna
Mindén szégén legén.
4. Én és szakasztottam,
El és szalasztottam,
De még szakasztanék,
Ha jóra tanálnék.
5. Ha jóra s a szépre,
Régi szeretőmre.
Régi szeretőmétt
Nagyot cselekédnek.
6. Régi szeretőmétt
Nagyot cselekédnek,
Téngérből a vizet
Kalánval kimerném.
7. Téngérből a vizet
Kalánval kimerném,
Téngér fenekéből
Apró gyöngyöt szénnék.
8. Téngér fenekéből
Apró gyöngyöt szénnék,
Abból a rózsámnak
Koszorút köttetnek.
9. Ritka rendét vágtam,
Sűrű bogját raktam,
Mindén bogja mellett
Égy pár csókot kaptam.
10. Vedd fél a villára,
Vesd fél a bogjára,
Hogy nē mēnjen kárba
Szerelém munkája.

Varga Andrásné Varga Teréz (sz. 1872)

H. 1940. X.

117

Parlando $\text{♩} = 132$

1. Xi-sép-rém fe-hér-re me-szelt há-zo-mól,
Még-ve-tám ma-gos-ra pap-la-mos á-gyo-mól.
Min-dém es-te vá-rom a ké-nő-köt,
Ta-lán az ör-dög is mind el-vit-te ő-köt?
2. vsz. 2. vsz. 3. vsz.

2. Elszaggattam harminchárom pártát,
Harminchárom pár csizmának talpát,
Mégsem mostam szapullóba gatyát.
Hát a szegény vénlány hogy ne unná magát?

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. II.

118

Parlando $\text{♩} = 152$

1. Ki-haj-tot-tam a te-heml a csor-dá-bo,
Ko-mám-asz-seom-val ész-sze-ta-lál-koz-tam.
Ad-dig-ad-dig dis-ku-rál-tunk,
Míg a csor-dát víz-sza-vár-tuk.

2. 3. VSZ. 2. 3. VSZ. 2. 3. VSZ. 2. VSZ. 3. VSZ.

2. Kimentem a kútra mosni,
Komámasszon ejött segíteni.
Kettőt-hármat pottyantottunk,
Hármat-négyet gortyantottunk.
3. Bárcsak legényesső lenne,
Kifekünnék az út közepire,
Hogy egy legén csöppenne ja
Karincám szégire.
Hogy egy legén csöppenne rá*
A hasam végire.

Fábián Lajosné Balog Rózsa (sz. 1909)

H. 1941. II.

* a dallam második felére

$\text{♩} = 128$

Le-pe-dőcs-ke, pár-nocs-ka,

Ki-csi {pi-ros / bor-zos} lá-nyocs-ka

Le-pe-dőcs-ke, pár-nocs-ka,

Ki-csi {pi-ros / bor-zos} lá-nyocs-ka.

Kovács J. 1968. Kovács J. 1968. Kovács J. 1968.

Kovács J. Kovács J.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1941. I.
H. 1966. IX.

2. Lepedőcske, párnocska,
Kicsi borzos lányocska.
Én még urat ma kapok,
Csak lepedőt nem szabok.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

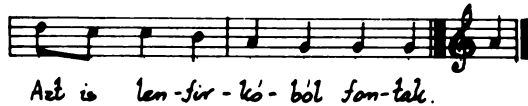
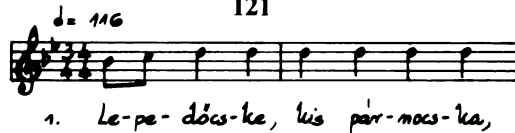
H. 1968. XI.

2. Ma mēnyasszony, holnap asszony,
Holnapután komámasszony,
Ma mēnyasszony, holnap asszony,
Holnapután komámasszony.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

2. Édes szemēm, métt aludtál,
Édes kezem, métt nem fontál?
Mert hogy ha te fontál vóna,
Több lepedőt kaptál vóna!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 120$

1. Ke - rek ud - var, ki - csi - ház,

Bar - na kis - lán, mi - csi - mász?

- Csi - no - sí - tom ma - ga - mái,

Vá - rom a ga - lam - bo - mái.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

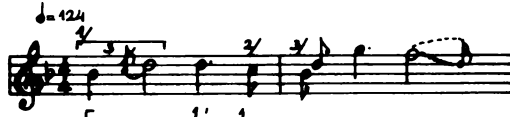
2. Igyunk egy kis pálinkát,
Hadd rittyegjen a bokánk!
Az okosok s a gazdák
A jó bort mind megitták.
3. Aggyon Isten mingyárt mást,
(hogy) Ne felejsük el egymást:
Szeke-
rünknek kereket,
Pohárunknak feketet!
Pohárunknak feketet,*
Hadd ihassunk eleget!

Ivódal

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

* a dallam második felére

1. Ez a lá-bam, ez, ez, e-z

Job-ban jár-ja, mint e-mez.

Járd ki, lá-bam, járd ki más,

Nem pa-ran-csol sēn-ki más!

2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 1.2. Vsz. I.

2. Édes kicsi kincsécském,
 Mosd ki jaz én ingécském!
 Mosd ki jaz én ingécském,
 Had járjak én szépécskén!

Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921) és
 Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

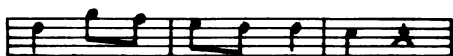
3. Vékony dēszkakerítés,
 Jaj, de csinos teremtés!
 Sē nem kicsi, sē nem nagy,
 Éppen hēzzám való vagy!

Biró Ferenc (sz. 1897)

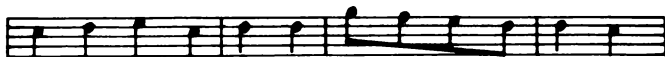
Sz. 1968. XI.

1. Egy-seg a ci - ga-myok Öz-seg-gyü-le - kez - tek,

Temp-lo-mal é - pi - tül - tek.

2. A templom sun - da-mént Disz-mó - láb - ból len - ne,

refr: Ó, ja - ja - ja - ja - jaj, de jó len - ne.

3. A templom oldala
Oldalából lenne,	7. A harang kötele
Hosszú kolbász lenne,
3. Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!	Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!
4. A templom födele
Szalonnából lenne,	8. Tisztelendő benne
Túrós lepény lenne,
Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!	Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!
5. A harang ott benne
Nagy hordó bor lenne,	9. Ministrások benne
Hájas kifli lenne,
Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!	Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!
6. A harang verője
Egy nagy sonka lenne,	10. A leányok benne
Mézeskalács lenne,
Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!	Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!
11. A legények benne
Egy nagy torta lenne,
Ó, jaja, jaja, jaj, de jó lenne!	

$\text{♩} = 92$

1. El-e-sell a tyúk a jé-gen,
 Maj föl-ke-l a jö-vő hé-tem.
 Va-kan men-jen a kup-tor-ba,
 Sül-ve men-jen az asz-tal-na!

3-9. KÖZ. 3-8. KÖZ. 1-2. KÖZ. 3-8. KÖZ. 3-8. KÖZ. 3-8. KÖZ. 3. KÖZ. 3-8. KÖZ.

2. Eddig, vendég, jól mulattál,
 Ha tetszenék, elindulnál!
 Uccu, gazda, kapjál rúdra,
 A vendéget indítsd útra!

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

<p>3. Nincsen fonal a rudamon,
 Három pászma motollámon,
 Azt és hat hónapig fontam,
 Mégés eleget aludtam.</p> <p>4. Édes szemém, métt aludtál,
 Édes kezem, métt nem fontál?
 Mett, ha többet fontál vóna,
 A fejemén most konty volna!</p> <p>5. Hallod-é, te vén kocsorba,
 Hova lett a mérce búza?
 A fekete korsó tudja,
 Hová lett a mérce búza!</p> | <p>6. Komámasszony, igyunk egyget,
 Amíg bé nem jó az öreg!
 Nátán megveszi a búzát,
 Csak kend vigye a tarisznyát!</p> <p>7. Komámasszony káposztát főz,
 Fejibe ütött a nagy gőz,
 Hányja-veti a kalánját,
 Kihez adja Mári Lányát?</p> <p>8. Bíró Gyurka tán elvész,
 Ha a jussát ráereszti:
 – Neki adom a vagyonom,
 Csak elvégye a léányom!</p> |
|---|---|

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

9. Szegény ember azt gondolja,
 Hogy az egér elhordozza.
 A fekete korsó tudja,
 Hová lett a mérce búza.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

126

♩ = 72

1. Ha még éccer lé-ány len-nék,
 O-jam szé-pen fel-ol-töz-nék,
 Úgy men-nék a bál-ba, ba-bám mu-lat-sá-gá-ra,
 Ott ma-ran-nék écc-a-ká-ra!

2. VSR. 2. VSR. 2. VSR. 2. VSR.

2. Ha még éccer léány lennék,
 Mëgválosztanám a legént!
 Mëgválosztanám a legént, mind a pijaconn az edént,
 Mind a pijacon az edént!

3. Az edénnek a mázossát,
 A legénnek a szálossát!
 Úgy mennék a bálba, babám mulatságára,
 Ott marannék éccakára.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
 Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

4. Sír a mezeji pacsírta,
Mind a két szemét kisírta.
Sírok és, sírtam és, sírjon a galambom és,
Értem lehajlik az ág és.

5. 1. 1. vsz.

6. 1. 2. vsz.

7. 1. 3. vsz.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

127

1. Ha még-egy-ször le-gőny len-nék,

Pán-ti-kás ka-la-pot ten-nék.

Úgy men-nék a bál-bo, ba-bám mu-lat-sá-gá-bo,

S ott ma-rad-nék éj-sza-ká-ra.

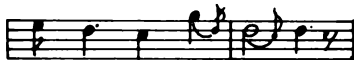
2. Ha mégegyszer lőány lennék,
Teveszőr rokolyát vennék,
Elmennék a bálbo, babám multságábo,
S ott maradnék éjszakára.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

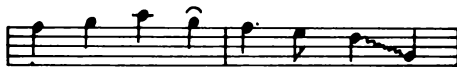
H. 1941. II.

1. Mi - kor Ró - zsa Sám - dor

Föl - ül a lo - vá - ra,

A - rany - roj - tû gyöcs ga - tyá - ja

Sěj - haj, ú - szik a Ti - szá - ba.

Erősené

2. Csillagok, csillagok,
Szépén ragyogjatok,
A szép magyar huszároknak
Útat mutassatok!

3. Lányok, lányok,
Szép magyar lányok,
A szép magyar huszárokat
Szépén gyászoljátok!

4. Nem így jöttem ide,
Kocsin hoztak ide,
Az aradi vármegyében
Vasra vagyok verve.

Kovács Júlia (sz. 1886)

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1940. IX.

H. 1967. V. (Budapest)

5. Csillagok, csillagok,
Szépén ragyogjatok,
Rózsa Sándor bandájának
Sěj, haj, útat mutassatok!

6. Lányok, lányok,
Szép magyar lányok,
Rózsa Sándort és bandáját
Sěj, haj, szépén gyászoljátok!
Rózsa Sándor bandájáér*
Sěj, haj, jól imádkoztatok!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

* a dallam második felére

**II. B — A KEZDŐ- ÉS ZÁRÓSOR AZONOS
(129—253. sz.)**

TÖRZSRÉTEG — B₁
(129—178. sz.)

Kis ambitusú kezdősor (129 – 153. sz.)

129

$\text{♩} = 100$

É - des - a - nyám, ki a lé - gém, ha én nem?
 Ki nye - r - ge - li fél kis pej - lo - vát, ha én nem?
 Föl - nye - r - ge - lém én, föl - ü - lök a nye - r - ég - be,
 Re - pülj, lo - vam a csil - la - gas e - gek - be!

Illésné

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1890) és
 Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

(Rubato) $\text{♩} = 72-68$ 130

1. E - sük es - so', szép cse - n - des - sém cse - peg - ve,
 Csa - li Pis - ta a csár - dá - ba ke - se - rég.
 - Xocs - má - ras - mé, borít hoz - zon az asz - tal - ra,
 Leg - szebb lá - nyát ál - lít - sa ki strá - zsa - ra!

1. Vsz. 1. Vsz. 1. Vsz. 1. Vsz. 1. Vsz. 1. Vsz.

2. – Édesanyám, én strázsára nem állok,
Amott jönnek a fegyverés zsandárok!
Csali Pista nem vette jezt tréfára,
Felpattant a kis pejlova hátára.
3. Kis pejlova elvitte jőt mészire,
Égyenésen a bakonyi erdőbe.
Lova lába megbotlott egy fenyőbe,
Úgy fogták el Csali Pistát örökre.
4. – Csak azt mondják még a feleségemnek,
Hogy gondját viselje gyermekejimnek,
Sem csikósnak, sem gulyásnak ne adja,
Mert ott csak a betyárságot tanulja.

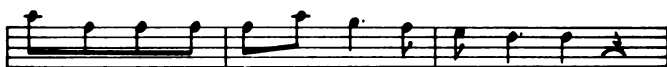
Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

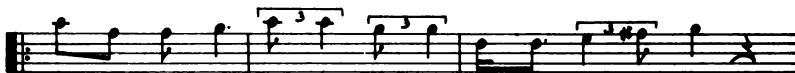
131

E - sik e - ső, sá - ras lássz a nagy ut - ca,

Még lát - sik a lo - pott ló - nak a nyo - ma.

Gye - re, ba - bám, sü - pörd el a lo - pott ló nyo - máit,

Még az éj - jel { el - mu - las - suk
 { te - rüd ló - tón az á - rú! }

Nyisztor Lajos István (sz. 1898)

Sz. 1968. XI.

1. Kis pej- lo- vam töb- bet ér a sok jó- mál,
Töb- bet ér a ka- pi - tány úr lo- vá- mál.
Ka- pi - tány úr, ma- ga lo- va las- san, sze- pém jár,
De jaz e- nyim re- pül, mint a gőz- ma- dár.

2. vsz. 3. vsz. 2. vsz. 3. vsz.
3. vsz. 2. I. vsz. 2. II. vsz. 3. vsz.
2. vsz. 3. vsz. 2. 3. vsz. 2. II. vsz.

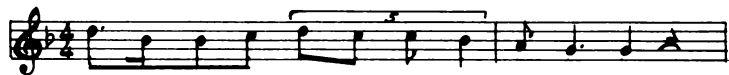
Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

2. Esik eső, sáros lëssz a nagyutca,
Mëglátszik a lopott lónak a nyoma.
| Gyere, babám, söpörd el a lopott ló nyomát. |
| Még az éjjel tërad köttöm az árát! |
3. Nem idevaló születésü vagyok én,
Messze földröl vándoroltam ide jën.
| Így jár, aki messze földröl idevándorol. |
| Nincs babája, ki vállára boruljon. |

Biró Ferenc (sz. 1897)

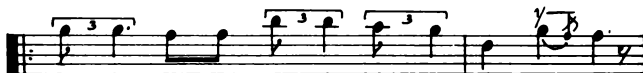
Sz. 1968. XI.

Ad-jon Is-ten, é-dés-a-nyám, jó-es-tét,

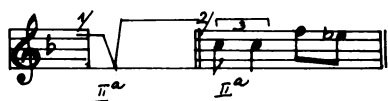
Ha-za-jöt-tem, mind egy vá-rai-lan ven-dég!

Ö-röm-re jöt-tem én ha-za, nem bü-ra,

Há-bo-rú-ból va-gyok még-sza-ba-dul-va.

Nyisztor István (sz. 1898)

Sz. 1969. III.

1. A mo-ho-ji zöld er-dő-be sü-let-tem,

A-nyám sem volt, mé-gis föl-ne-ve-léd-tem,

Úgy nyót-tem föl, mint a fáé közt a ró-zsa,

Volt sze-re-töm már tűz-é-ves ko-róm-ba.

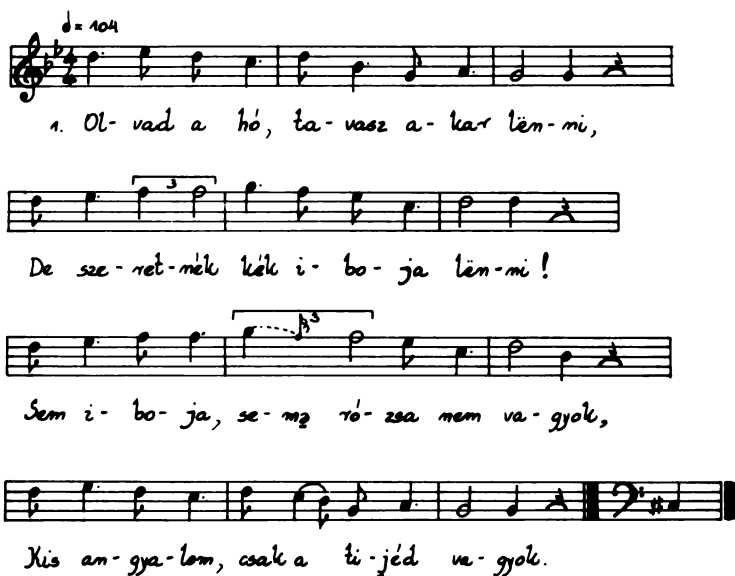
2. A mohoji zöld erdőbe van egy tó,
Abban úszik három fekete holló.
Három fekete hollónak hat szárnya,
Ki vagyok a babám szívéből zárva.
3. A mohoji zöld erdőben van egy tó,
Abban úszik egy fekete koporsó.
Kilátszik a koporsóból a ragyás szemfödél,
Rá van írva, nem igazán szerettél.

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

135

$\text{♩} = 104$

1. Ol- vad a hó, ta- vasz a- kar lén- mi,
De sze- ret- nek kék i- bo- ja lén- mi!
Sem i- bo- ja, se- mi ró- zsa nem va- gyok,
Kis an- gya- lom, csak a ti- jéd ve- gyok.

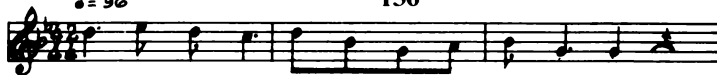
2. Faluvégen van egy barna kislány,
A két szeme csalt engemet hozzá.
Három aranygyűrű van az ujján,
Eszembejut százszor egymás után.

Magda Ferenc (sz. 1903)

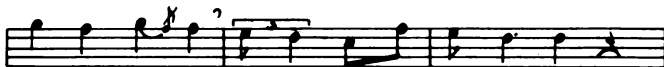
Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 96$

136

1. Nád-fő-de-les a gony-hóm-nak te-te-je,

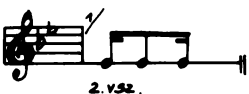
A sze-gény-ség csak úgy néz ki be-lől-le.

Mé-gg-mon-tam én, kis-an-gya-lom, en-gem ne sze-ress,

Mert még-i-szem, mit a két ka-rom ke-res.

2. vsz.

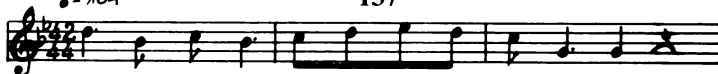
2. Én nem bánom, akárhogy zoereg az ég,
'Z én buzámat úgyse viszi el a jég!
Mert én aztat régés-régen kibiztosítottam,
Földjeimet oeroekáron eladtam.

Ambrus Katalin (sz. 1923)

S. 1969. III.

$\text{♩} = 104$

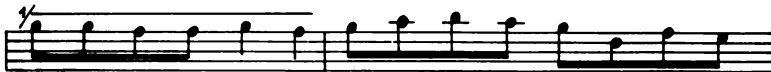
137

1. Ha be-mé-gyék her-te-lan-di csár-dá-ba,

Rá-gyuj-tók egy Du-ma ci-ga-ret tá-ra,

Ci-ga-ret-ta füst-je föl-föl-száll a le-ve-gő-be,

Lá-myok köny-nye mind le-hul-lott a föld-re.

2. vsz.

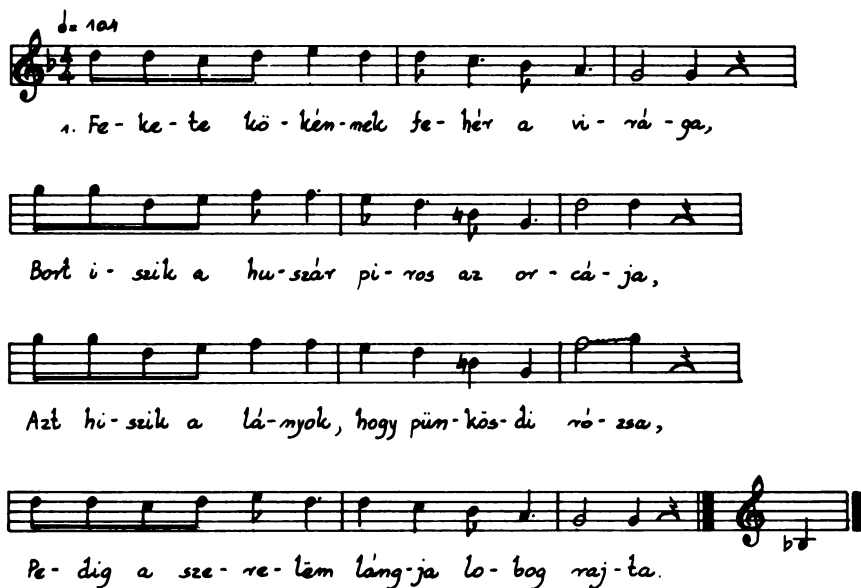
2. Kimegyek a doberdói harctérre,
Föltekintek a csillagos nagy égre:
Csillagos és, merre van a magyar hazám,
Merre sirat engem az édesanyám?

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

138

♩ = 10s

1. Fe-ke-te kö-kén-mek fe-her a vi-rá-ga,
Bort í-seik a hu-szár pi-ros az or-cá-ja,
Azt hí-seik a lá-myok, hogy pün-kös-di ró-zsa,
Pe-dig a sze-re-lém láng-ja lo-bog raj-ta.

2. Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok,
Ennek a huszárnak utat mutassatok,
Utat mutassatok a sűrű erdőbe,
Vagy a nagyszébéni gyászos temetőbe.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

1. Szé-ben fe-lől, szé-ben fe-lől jön-mek a hu-szá-rol,

Saj, de na-gyon szől a trom-bi-tá-juk!

Égy kö-zöt-tük o-lyan bú-san fu-já:

En a ti-ed, te az e-myém {nem le-ha-tunk so-ha.
úgy sem le-szünk

2. Keresik, de nem lelik a keresztlevelemét,
Még a pap sem leli a nevemét.
(de) Megtalálja első Ferenc Jóska,
Aki minket besorozott harminchat hónapra.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

1. Sám-dor-há-zí gu-lyás-le-gény,

Ké-rész-tül van ló-ve sze-gén.

Szom-jam le-gel a gu-lyá-ja,

Még-i-tás-sa a ba-bá-ja.

2. Jaj, de szépen harangoznak,
 Talán az én galambomnak?
 Most viszik a temetőbe,
 El sem búcsúzhattam tőle.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

141

$\text{♩} = 100$

1. Ezt a kis-lányt ne vedd el, ne vedd el,
 Nem győ-zöd majd ci-po láb-be-lu-vel,
 Most és két párht hi-zott fél a lá-bá-ra,
 Még-és me-zit-láb ment bé ja szo-bá-ba.

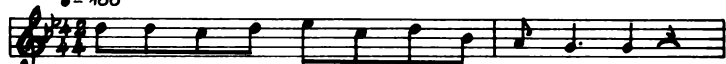
2. vsz. 2. vsz. 2. I. vsz.

2. Haragszik rám a csongorádi bíró,
 Métt nem vagyok katonának való?
 – Bíró uram, én arról nem tēheték,
 Ha az Isten nem annak teremtett! (vagy):
 Vájja ki mind a két szeméd a holló,
 Métt nem lēttem katonának való!

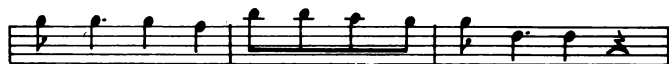
Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

$\text{♩} = 100$

1. Har-ma-los a tö-rök-bu-za le-ve-le.

U-toj-já-ra voltam már lad az es-te.

U-toj-já-ra fog-tam aj-tód mad-zag-hú-zó-ját,

Ad-jom Is-ten, ba-bám, sok jó éj-sea-kát.

2. Túll a Tiszán, Tisza partján lakom én,
Harminchárom csikóra vigyázok én.
Gyere, rózsám, fordítsd még a csikóm elejét,
Le ne rága törökbuza levelét!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 100$

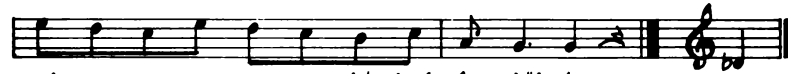
1. Vé-gig-mén-tem hár-te-lem-di nagy uc-cám,

Be-te-kim-tét-tem a bi-ró ab-la-kám,

Fe-hér ár-kus pap-pi-ros a ke-zé-be,

Ol-vas-sa a ré-g-ru-tá-kát be-lől-le.

2. Végigméntem hértelendi nagyuccán,
 Betekintettem a babám ablakán,
 Éppen akkor vetette fél az ágyát,
 Rozmarinttal söpörte a szobáját.

3. Végigméntem hértelendi nagyuccán,
 Betekintettem a babám ablakán,
 Éppen akkor húzta föl a cipőjét,
 Igazgatta fodros alju kötényét.

Németh Mihályné Kovács Rózsa (sz. 1891)

H. 1940. X.

144

♩ = 104

Ej-nye, ba-bám, de gón-dór a ma-ga ba-jú-sza!

Ta-lám bi-zony csó-ko-t li-ván az aj-ka?

Jöj-jöm i-de, szí-ve-m pár-ja, csó-ko-t a-dok én,

Igy és, úgy és a ma-ga ba-bá-ja va-gyok én.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1941. I.

2. Végigméntem hértelendi, séj, haj, nagyútcán,
 Betekintettem a rózsám ablakán,
 |Éppen akkor vetette meg a paplanos ágyát, |
 |Rozmaringgal seöpörte ki pingált szobáját. |

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

Quasi giusto d - M6

1. Csip-kés a seő-lő le-ve-le,
 Vár-ta-lak, ba-bám, az es-te,
 Vár-ta-lak, s nem jöt-tél hoz-zám,
 Ald-jon még az Is-ten, ró-zsám!
 2. vsz. 3. vsz.

2. Az én babám szemöldöke
 Többet ér, mint a hat ökre.
 A hat ökör szántó-vető,
 De ja babám hú szerető.

3. Az én babám széme-szája
 Többet ér, mint a tanyája.
 A tanyája fekete gyász,
 De ja babám arany kalász.

„Mikor a legjobban lárják a fíjatlóságok ezt a nótát, magához szorítsa a legén a lőjánt, mert érzi, hogy igazat mond, mer a „rózsám aranykalász“. Mullatnak szépen tovább. És akkor nyillik az ajtó, jönnek be a magyar urak. Jelentik, hogy: Itt vagyunk Pestről, megnéztük Hertelendin, a fíjatlóság hogy táncol. A nevem báró Fejérvári Géza altábori szernagy úr önegyméltósága. Akkor jelentkőzik a másik, hogy Kolozsvári Gyöngyösi Kérésztési Zoltán. Mégdicsérték akkor a fíjatlóságot, tánc... megingt táncoltak égyget, égy szépet, és akkor megajándékozta a fíjatlóságot, elköszöntek, itt a multság fojt tovább. De akkor jött a farsang temetése. Behoztak égy lajtorját vagy létrát, ráfektettek égy legént, letakárták szépen, és eljöttek a siratóasszonyok, hogy sirassák el a farsangot. A farsangot jajszóval siratták. Az én léányom siratta, Trézi a mmona, hogy: – Jaj, jaj, jaj, édes fíjam, végigtáncoltad a farsangot, beteg vótál, könyörögtél: adjak pénzt. Apád adott pénzt, de neked nem volt elég.“

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

♩ = 108

1. Szár-nya, szár-nya, szár-nya ja fecs-ké-mek,
 Jobb egy lán-mak, mind száz mē-nyecs-ké-mek,
 Mellé a lán-mak ké-ső-n-ják a ha-ját,
 Fúj-ja ja szél pi-ros pánt-li-ká-ját.

2. Szárnya, szárnya, szárnya ja fecskének,
 Jobb egy lánnak, mind száz mēnyecskének!
 A mēnyecske békőti ja fejit,
 Gyász borítsa az egész életit.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
 Kovács Júlia (sz. 1886)
 Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. I.

♩ = 92

1. Ka-pi-tányúr, sejj, haj, myer-gel-je fél a lo-vát!
 Ta-lán bi-zon, sejj, haj, si-rat-ja ja ba-bá-ját?
 Fúj a szél-lő, si-rat-hatsz már ga-lam-bom,
 So-ha töb-bel, sejj, haj, nem ö-let még a ka-rom.

2. Nem forog a kocsi, ha jó négy ló nem húzza,
 Nem zörög a levél, ha ja szellő nem fújja.
 Fúj a szellő, sirathatsz már galambom,
 Soha többet, s ej, haj, nem őlel még a karom.

Kovács Júlia (sz. 1886)

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

148

Rubato $\text{♩} = 63$

Xi-tét-ték az holt-tes-tét az ud-var-ra,
 Haj, de mi-mo-cse-mo a-ki ő-tel si-mes-sa!
 Most lát-sei-ke me-ga, ki az i-ga-zi á-ró-va,
 Sen-ki se bo-rul a ko-por-só-já-ra

2. Felszántották (az) andrásfalvi temetőt,
 Éngem temessenek oda legelőbb!
 Előb' engem, azután a rózsámot,
 (hogy) Ne keressén nálomnál szebb virágot.

Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 98$

1. Szomszéd-asz-szony meg-főz-te jaz i-bo-lyát

Ab-ba fű-rész-től-te mág a lé-já-nyát,

Ki-ön-től-te her-te-len-di kacs-ma e-lé-be,

Hogy a lá-nyát min-dén le-gény sze-res-se.

2. vsz. Nyisztor Nyisztor

Németh Mihályné Kovács Rózsa (sz. 1891)

Nyisztor István (sz. 1898)

H. 1940. X.

Sz. 1969. III.

- 2 S tēmésvári kaszárnyára sūt a nap,
Eljöttek a vizitálló nagy urak,
Kettő mér, de a harmadik, tyuhaj, vizitál,
Látod, rózsám, nem lēttem szabad madár.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1940. X.

Poco rubato

1. Es- te van már he- tet ü- tött az ó- ra,

Ha- za- se- lé száll a gu- ja ko- lomb- ja

Ha- za- me- gyek, le- te- ri- ttem a su- bá- mat,

Rá- gon- do- lok az én ré- gi ba- bám- ra.

2. vss.

2. Éjfél után égyet ütött az óra,
 Barna legény, ki danol a faluba?
 – Én vagyok az, aki nem bír elalunni,
 Fáj a szívem, most akar mēghasadni.

Rubato $\text{♩} = 100$

1. Csü-tör-tö-kön vi-ra-dó-ra

Xi-men-tem a csász gumy-hó-ra,

$\text{♩} = 104$

A-lig, hogy el-szen-de-red-tem,

Xi-lenc zsandár áll e-lőt-tem.

2. vsz.

2. – Kelj fel, betyár, mi a neved?
Hol az utazóleveled?!
– Megájj, zsandár, megmutatom,
Ha ja lajbim kigombolom!
3. Kis lajbimat kigomboltam,
Hatos levorverem fogtam,
Éggyet lüttem, hatot értem,
Hármat pedig agyonlüttem.
4. Jaj, Isteném, micsinájak,
Szaladjak-é, vagy mégájjak?
Ha szaladok, fejbőlőnek,
Ha mégállok, megkötöznek!

$\text{♩} = 112$

1. Es-te van { sö-tét van,
es-te van

Még a nap le-se-let,

Bal-lag már a vö-le-gény, bal-lag már a vö-le-gény

(A) mé-myasz-seony se-le.
(A) me-myasz-szo-myá-hoz.

3. vsz.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1889)

H. 1941. III.

2. Bemegy a szobába
S leül a diványro,
Ráül a diványra
Lehajtsa a bús fejét, hullajtja a könnyeit
Ráhajtja ja bús fejét, ráhullajtja bús könnyét
Rózsája vállára.
Babája
3. (hej) Isteném, Isteném,
S mi lesz majd énvelem?
Elvisznek katonának, elvisznek katonának,
Itthagynom a rózsámat!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
Gyuris József (sz. 1897)

H. 1941. III.
Sz. 1968. XI.

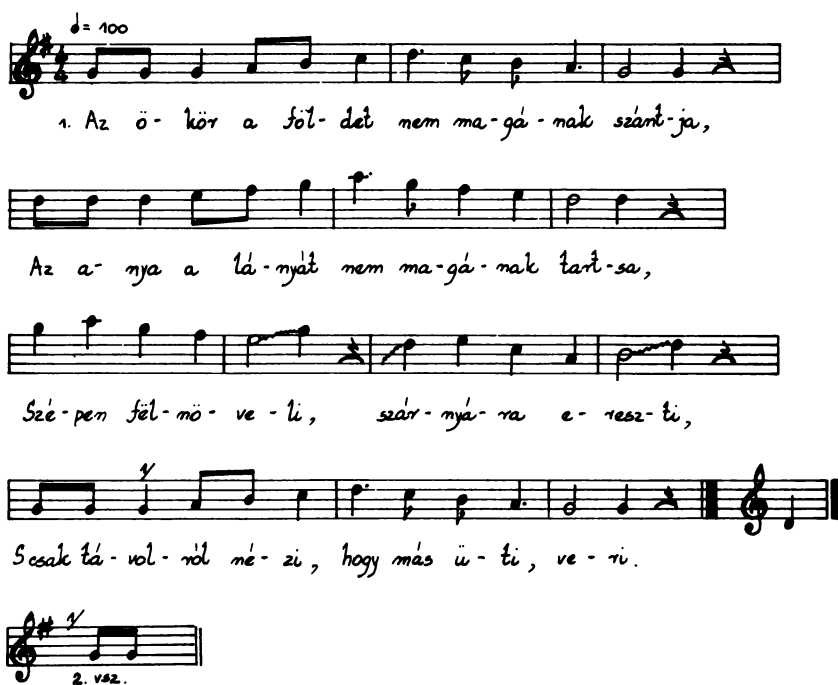
4. Istenem, Istenem,
De nagy a szerelem!
Hogy egyem meg a szívét, kellemetes beszédjét
Ennek a kislánynak!

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

153

$\text{♩} = 100$

1. Az ö - kör a föl - det nem ma - ga - nak szánt - ja,
Az a - nya a lá - nyát nem ma - ga - nak tart - sa,
Szé - pen fél - mö - ve - li, szár - nyá - ra e - resz - ti,
S csak tá - vol - ról né - zi, hogy más ü - ti, ve - ri.

2. vers.

2. Ha kend a szüvemét avval szomorítsa,
Hogy Rózsi leányát tőlem visszatartsa,
Ha tartsa, tartsa meg, zárja galickába,
S ne eressze el este sēnkivel a bálba.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

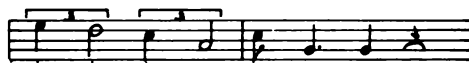
H. 1940. II.

Nagy ambitusú kezdősor (154–172. sz.)

154

Sej, a Ti-szék-nak, tyu-haj, a Du-ná-nak

mind a négy sar-ka sá-ras,

S ej, kö-ze-pi-be, s ej, kö-ze-pi-be

szé-her hol-ló le szál-lott.

Két szár-nyá-val, két szár-nyá-val min' ki-csap-ta a vi-zet,

Ej, most tud-tam még, tyu-haj, most tud-tam még,

hogy a ró-zsám {nem sze-ret.
mást

$\text{♩} = 108$

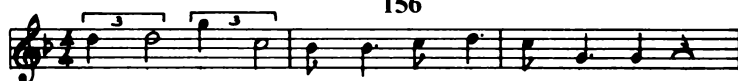
1. A gő-zös-mek hát ke-re-ke, de nem bá-nom,
 Bár mind a hát, de ősz-sze-tör-me, de nem bá-nom!
 Bár mind a hát ősz-sze-visz-sza tör-me,
 Hogy a ré-gi ba-bám visz-sza-jön-me, de nem bá-nom!
 2. Vsz. 2. Vsz. E

2. A gőzösnek vasrostéja, de nem bánom,
 Nyújtsd ki, babám, karod rajta, de nem bánom,
 Nyújtsd ki, babám, karod mind a kettőt,
 Hogy búcsúzzunk el de utojjára, csak azt bánom!
 Nyújtsd ki, babám, karod mind a kettőt,*
 Én vagyok a te szeretőd, de nem bánom!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

* a dallam második felére

1. Nyil-mak, nyil-mak a me-zé-ji vi-rá-gok,

Fér-höz men-tek a-lól-lem a szép lá-nyok.

Nem is ma-radt a szá-mom-ra még egy sem,

Xit a szá-ve-m, gyön-ge szá-ve-m szá-ret-me.

2. Rég lehullott az akácfa virága,
Régen jártam, kisangyalom, utánnad.
Mit ér nekem, hogy én téged szeretlek,
Hogyha mostmár el kell váljunk örökre!

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

1. Nem füs-től az a-ra-di gyár ké-mé-nye,

Fé-hér ga-lamb szá-l-lott a te-te-jé-be.

Fé-hér ga-lamb seo-kott raj-ta meg-hál-ni,

Szép a ró-zsám, ne-ház tő-le meg-vál-ni.

2. Nem messze van az én rózsám tanyája,
Ide látzik leveles almafája,
Terem rajta piros alma, gömböjű,
savanyú
Kedves rózsám, mért vagy olyan gyönyörű?
szomorú

3. Könnyű nekem egy almát kettévágni,
Jaj, de nehéz a rózsámtól megválni!
Forgatom az ujjamon a gyűrűmet,
Visszavészem a régi szeretőmet.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

158

1. Be- lé- e- sett ró- zsám a Du- ná- ba,

Ki- fog- ták a bé- cai híd aj- já- ba,

Há- rom a- ram gyü- rű az uj- já- ba

E- szem-be jut száz- szer egy ó- ná- ba.

2. Olvad a hó, tavasz akar lenni,
De szeretném kék ibojja lenni!
Sem ibojja, se rózsa nem vagyok,
Kisangyalom, csak a tied vagyok!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 104$

1. Ha még egy-szer { én hűsz é-ves / hűsz esz-ten-dős } lé-het-mék.

A lá-nyok közt job-ban száj-jel-méz-het-mék.

Vá-lasz-ta-mék o-lyan i-gaz see-re-től,

Ki meg-vár-má azt a há-rom esz-ten-dőt.

2. Addig iszom, míg az erszényem bírja,
Ha nem bírja, a csaplárosné fëlírja.
Írja fël a kis bajnétom nyelére,
Hány icce bort ittam nálla hitelbe!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

3. Addig megyek, míg a szemémvel látok,
Míg egy sűrű erdőre nem találom,
Sűrű erdő közepibe kaszárnya,
Oda lészek, kisangyalom, bezárva.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. II.

♩ = 100 160

1. Cif-ra szű-röm szög-re van a - kaset - va,
Gye-re, ró-zsám, a - kased a nya - kam - ba!

Így is, úgy is ott van an - mak a hej - je,
Még az éj - jel be - ta - kar - lak ve - le.

2. Sárga rigó van a tengerparton,
Sárga rigó, meg a fülemile,
Sárga rigó, meg a fülemile,
Szép a rózsám, hogy vájjak meg tőlle?

2. vsz.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

♩ = 104 161

1. Száll - do - gál a fecs - ke ma - gas - san a le - ve - gő - be.

Kér - dem től - le: - lát - tad - e a sze - re - tő - met?

- Lát - tam bi - zony, a hu - nya - di ré - tén,

Xe - sej - lá - bú lo - vát le - gel - te - ti kö - tő - sé - ken.

2.3. vsz. 4. vsz. 2-4. vsz.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

2. Este száll a madár magossann a levegőbe.
Láttad-e ja babámat az este?
Láttam, láttam a mohoji rétén,
Sárga kesej csikót legeltet a kötőfékén.
3. Sárga kesej csikó nem akar mostmár legelni,
Nem akar a rózsám már szeretni.
Láttam, mikor más ült az ölében,
Más ült az ölében, más kacsingat a szemében.
4. Mikor hozzád jártam, mindig álmos voltál,
Szóltam hozzád, mindig haragudtál,
De már mostan kialhatod magad,
Nem ölelem még a vékony, karcsú dörékadat!

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

162

$\text{♩} = 104$

1. Ej, de ki lát-szik, ki-nek van sze-re-te-je,
Van is an-nak, van is an-nak, ki-var-rott zseb-ken-dő-je.
Lám az é-myém, lám az é-myém ki van varr-va ró-zsás-ra,
Ej, van sze-re-töm a ma-gam fa-lu-já-ba.

2. v.s.z.

2. Ej, elvesztettem zsebkendőmet a bálba,
Adja vissza, aki azt megtalálja,
S adja vissza, aki azt megtalálja,
S ej, kilenc ice piros bor lesz az ára!

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 110$

1. Szé- pem le- gel a kis- asz- szony gu- já- jo,
A kis- asz- szony ma- ga sé- tál u- tán- na.
Még mesz- szí- ről ki- áll- sa a gu- já- s- nok:
- Szí- vem, gu- já- s, te- nítod le- ja su- bá- dot!

Kerekasné

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

2. – Én a subám nem terittem a földre,
Mert a gulyám kerül a csősz kezére!
– Ne bánd azt el, szívem Bandi, ne busujj,
Kiváltsa azt édesanyám, ha mondom!
3. – Lányom, lányom, lányomnak sem tartalak,
Mínthogy téged egy gujásnak adjalak!
– Én nem bánom, édesanyám, tagadj még,
De a szívem a gujásért szakad még!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 126$

Saj, haj, a-mit vi-lág-é-le-tém-be le-res-tém,
Mind a cis-ra mö-nyes-kék-re köl-töl-tém.
Vét-tém me-kül al-só-fel-ső fe-hér ro-ko-lyát,
Saj, haj, jaj, de sok-szor fel-haj-tól-tam az al-ját.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 102$

Fe-renc Jó-zsef nyolc-ven-hat é-ves csá-szár,
Még-is tí-zen-nyolc é-vest vi-zi-tál.
Tí-zen-ki-lenc-húsz é-ves, tyu-haj, nem va-gyok,
Fegy-ver a-lá gyen-ge gye-rek va-gyok.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 108$

1. Fē-ke - te cse-re - pes a mi há-zunk e - le - je,
 Ar - ra jár a ró - zám min - dēm es - te.
 Lám, meg - mond - tam, kis - an - gya - lom, hogy me járj,
 Sok az én i - ri - gye - m, a - nyád is ha - rag - szik rám.

3. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

2. Fekete cserepes a mi házunk teteje,
 Vadgalamb szállott a tetejére,
 Vadgalamb, turbékold el a nótám,
 Hogy az én galambom szeret-ē még igazán?

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

3. Egy vasárnap délután azt izente a babám,
 Hogy nekem körül sáros a csizmám.
 Ha sáros, fordulj el, és ne nézz rám,
 Szegény léjány vagyok én, nem illek én tehozzád!

Kovács Júlia (sz. 1886)

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

$\text{♩} = 104$

1. Es-te, es-te, ej, csü-tör-tö-kön es-te,

Ez a kis-lány el-a-lött az es-te.

A-ludj, kis-lány, ugy-sem já-rok hoz-zád, ga-lamb-bom,

{ Vé-led gya-láz en-ge-mel az e-gész vi-lág!
Le-gya-lá-zótt

2. vsz.

2. Réten, réten, ej hertelendi réten,
Elvesztettem zsebemből a késem,
Késem után a karikagyűrűmet, galambom,
Azt sajnálom, nem a régi szeretőmet!

♩ = 96

1. El- hár- vad az a fű, kit a ka- sea el- vág,
 El- hár- vad az a lány, kit ba- bá- ja el- hagy.
 Én is el- hár- va- dok, jaj, de be- teg va- gyok,
 (ha) Mэг- ö- lel a ba- bám, mind- járt mэг- gyö- gyű- lok.
 4. vsz. 4. vsz. 4. vsz.

2. Udvarom, udvarom, szép, kerek udvarom,
 Nem söpér ki többé az én gyöngye karom!
 Söpértem eleget, söpérje már más is,
 Öleltem a babám, ölelje már más is!

3. Udvarom közepén van egy nagy almafa,
 Ahhoz van megkötve egy bársony paripa,
 Fél van már nyergelve, fél is kantározva,
 Gyere, édes rózsám, bujdossunk el rajta!

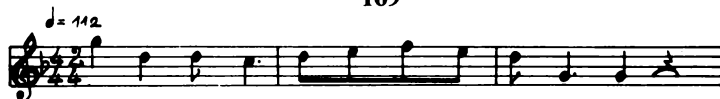
Nagy Márton (sz. 1893)

H. 1941. III.

4. Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok,
 Ennek a legények utat mutassatok!
 Mutassatok utat ennek a legénynek,
 Mer nem tudja házát a szeretőjének.

Biró Gergely (sz. 1892)

Sz. 1968. XI.

-É- des-a-nyám, mit vi-szel a kö-töd-be?

-Fe-hér ke-nyér. -Ad-jál mé-kem be-lő-le!

Ad-dig ad-jál, míg Nagy-szö-böm-be é-rek,

Az-u-tám az kö-misz-val is meg-é-lek.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

É- des- ked- ves a- nyám, ha föl a- kar- sz ke- res- ni,

ba- li- ci- ja kö- ze- pé- be gye- re- ni,

Ott sok- seik egy csip- ke- bo- kor ró- zsa- ta- ja- lalt,

É- des- ked- ves a- nyám, ki- sir- ha- tód ma- ga- dat.

Nyisztor Lajos István (sz. 1898)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 88$ 171

1. Li-bus-kám, ki-hajt-lak a rét-[re], m

Ma-gam i-sz le-ü-lök mel-lé-je,

Ap-ró-kat kop-pam-tok a li-ba fe-jé-re; $\frac{3}{4}$

Li-bus-kám, ne mēnj a ve-tés-[re]

2. v. sz. 2. v. sz.

2. Kilikadt a kalapom teteje,
Kilátszik a hajam belőlle.
De én azt nem szégyellēm legény létēmre, (hogy)
Kilikadt a kalapom teteje.

Daradics Ambrusné Szitás Zsuzsanna (sz. 1891)

Sz. 1969. III.

$\text{♩} = 69$ 172

1. Ej, bu-ra, bu-ra, bu-bá-mat-ra szü-let-tem,

Nem is é-des-a-mya ne-vett fel en-gēm,

Nem is é-des (da) nem is e-gész mos-to-ha,

S ej, azt sze-rat-tem, a- kit nem kel-lött vol-na.

2. S ej, Virág ökröm, ha kihajtom a rétre,
Gyöngyharmatot leveretém a földre.
Nem hallom a Virág ökröm cséngőjét,
Ej, szép a babám, másnak adta a szívét.
Nem hallom a Virág ökröm harangját,*
Ej, szép a babám, mással éli világát.

3. S ej, édesanyám, ha megunt kend tartani,
Vigyen engem a piacra eladni,
S adjon oda a legelső kérőmnek,
Ej, ha nem adott a régi szeretőmnek!

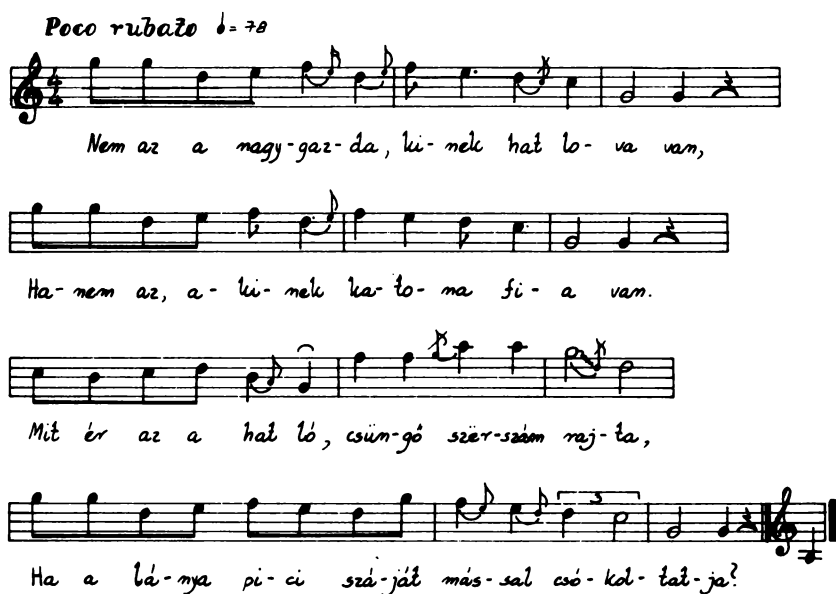
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. I.

Az első két sor azonos (173–178. sz.)

173

Poco rubato $\text{♩} = 78$

Nem az a nagy-gaz-da, ki-nél hat lo-va van,
Ha-nem az, a-ki-nél ka-to-ma fi-a van.
Mit ér az a hat ló, csün-gó szer-szám rej-ta,
Ha a lá-mya pi-ci szá-ját más-sal csó-kol-tat-ja?

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

* a dallam második felére

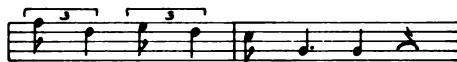
1. Lá-tod, é-dés-a-nyá-m, lá-tod, é-dés-a-nyám,

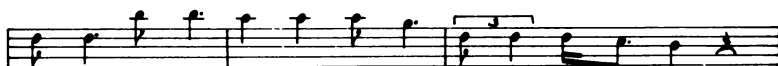
mert szül-tél a vi-lág-ra,

Már nem dob-tál en-gem, már nem dob-tál en-gem

a za-va-ros Ti-szá-ba?!

Ti-sza vi-ze vitt vol-ma ja je-ges Du-má-ba,

Sej, de most nem vol-mék, sej, de most nem vol-mék

sén-ki meg-unt ba-bá-ja.

2. Nincsen páros csillag, nincsen páros csillag, mind lehullott a földre.
 Nincsen már szeretóm, nincsen már szeretóm, mert elhagyott örökre.
 Ha jelhagyott, mit bánom én, elmént örökre!
 Sej, de lenn a sírban, még a föld alatt is, csak ő jár az eszembe.

1. Ho - mo - kos az, ho - mo - kos az kis pej lo - vam lá - ba,

Tér - gyig be - jár, tér - gyig be - jár a fe - ke - te sár - ba.

Szén - védj, lo - vam, szén - védj, szén - védj a gaz - dá - dár,

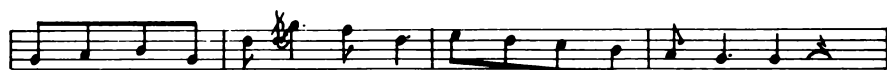

Szén - ved - tem és, szén - ve - deli és a 'ked - ves ró - szá - mér.

2. Az aradi, az aradi torony tetejébe
Ül egy holló, ül egy holló tiszta feketébe,
Fekete a lába, a szárnya hammúszin,
Vót szeretőm, égy nagy betyár, el köll felejtteni.
3. S az aradi, s az aradi bíró ablakába
Kinyílott az, kinyílott az muskátli virága,
Ojan piros, s ej, haj, mind a cséppentett vér,
Ugye, kedves kisangyalom, de elfelejtettél?

1. Szé- ged fe- lől, Szé- ged fe- lől jön egy fe- ke - te fél- hó,

Si- ess, kis- lány, si- ess, kis- lány, mert még- ver a nagy es- sö!

- Nem si- e - ték o - lyan ma- gyon, fáj a sei- vem, sa - jog ma - gyon,

Most tut- tam még, mi- ért sa - jog : a sze - re - lóm el - ha - gyott.

2. Ha bemegyek, ha bemegyek a babám szobájába,
Leborulok, leborulok diófa asztalára,
Ojan búsan, bánatosan elpanaszolom őneki,
Hogy a szívem, gyöngé szívem meg fog érte repedni.
3. Ha bemegyek, ha bemegyek a babám szobájába,
Ráborulok, ráborulok kisangyalom vállára.
Vállamra hajtsa a fejét, el ne felejtsem a nevét!
– Ne félj, kedves kisangyalom, nem felejtlek el soha!

1. Fel-mén-tam a hegy-re, fel-mén-tam a hegy-re,

le-méz-tam a völgy-be,

Ott lát-tam a ba-bám, ott lát-tam a ba-bám

egy ko-vács mü-hely-be.

Lo-vát va-sal-tat-ja, hasz-szú út-ra a-kar mén-mi,

El sem a-kar jön-mi, el sem a-kar jön-mi

bü-csú csó-kot ad-mi.

2. Ennek a kislánynak, ennek a kislánynak dombon van a háza,
Magas jegényefa, magas jegényefa van az udvarába,
Sűrű a levele, földre lehajlik az ága,
Hatos hegyi tüzér, hatos hegyi tüzér jár az udvarába.

1. Fel-szán-tót-tam, de fel-szán-tót-tam a her-te-lem-di

te-me-tót,

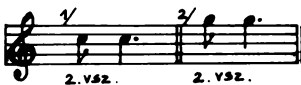
vet-tam be-lé, de vet-tam be-lé a lo-vam-nak le-ge-lét.

Hadd te-rem-jem szá-mát, za-bot, lu-cer-nát, de zab-szal-mát.

Min-dén a-mya, min-dén a-mya hoz-zám ad-má a lá-nyát.

2. Cserepes a, kavicsos a kisangyalom tanyája,
Féltizénygy, de féltizénygy, nem méheték hozzája.
Mégpëndül a rézsarkantyúm taréjja, de taréjja,
Ébren van a, nem alszik az édésanyja, mégghajja.

ÁTMENETI RÉTEG — B₂
(179—212. sz.)

Poco rubato ♩ = 80

1. Tri-eszi mel-lett van egy ke-rek er-dó,

A-mel-lett van egy nagy bús te-me-tő,

Ab-ba nyug-szik száz-húsz-e-zér ba-ka,

Et-ta-kar-ja Do-bér-dó fenn-sík-ja.

2. Édesanyám kap egy bús levelet,
Abból hallja a halálhíremét.
Sírhat-rihat, szegény, fájdmába,
Ném, talál a fíja sírhalmára!
3. Köpönyegem lesz a szemfödelem,
Nem szép hazám földje takar engem,
Olaszország koeve borul rējám,
Sírhatsz-rihatsz, szegény édesanyám!
4. Édesanyám, ne is keres' engem,
Mert a sok közt úgysém találsz engem!
Olaszország köve borul rējám,
Sírhatsz-rihatsz, szegén édesanyám!
Nincsen kérészt a sírom tetején,*
Mint a vadak, elásva fekszők én.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

* a dallam második felére

1. Ka-szár-mya, ka-szár-mya,

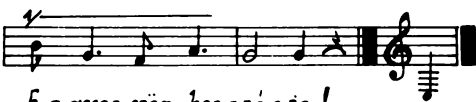
Xi-vül-be-lül strá-za.

Strá-za u-ram, az e-gek-re ké-rem,

ma-gyar hu-szár a sze-re-töm né-kem,

E-resz-szém hoz-zá-ja!

2. Szégyén a nagylánynak
Kaszárnyába járni! (node, hisz)
– Azt is tudom, mikor az én rózsám jókedvibül ritkán jön el hozzám,
Ritkán jön el hozzám.
3. Aki a babáját
Igazán szereti,
Akármilyen jeges eső esik, akármilyen jeges eső esik,
Mégis fölkeresi.
4. Lám, én az enyémet
Igazán szeretem,
Akármilyen jeges eső esik, akármilyen jeges eső esik,
Mégis fölkeresem.

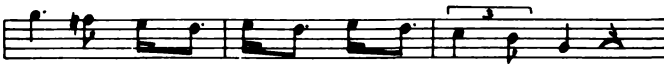
Rubato ♩-96

1. Szé- gény la- gón buj- do- sik az er- dő- be,

Sem így, sem úgy, nem ta- lál ki be- lö- le.

Majd még-ta- lál az a hi- dág sir- ha- lom,

Hogy el- mű- gyék, ha- lá- lo- mat se bá- nom!

2. Magassan repül a daru, szépén szól,
Haragszik rám az én rózsám, mert nem szól.
Ha haragszik, haragudjék magára,
Vesse magát a zavaros Tiszába!
3. Őszi szellő csérgeti ja levelet,
Édes rózsám, nem élék még téveled!
Úgy é' sz, rózsám, az én gyöngö szivemmel,
Mint a nagy szél avval a kis levéllel.
4. Édes kutyám, jaj, de nagyon aluszol,
Nem mondod még, mikor jó a galambom?
Hej, mert máskor vakkantottál egyet bár,
Minnyátt tuttam, hogy a galambom jó már!

$\text{♩} = 24$

1. Vi - rá - go - sz ken - de - röm el - á - zott a hé - tén ,

Hog - ya nem sze - ret - tél , mért nem mond - ta - dő né - kém ?

Vé - kon a len szá - la , el is szá - kad könny - nyen ,

Hít - tem szép szá - vad - nak , m - még is jár - tam szőr - nyen .

2. V.SZ. 3. V.SZ. 2. 3. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ. 2. 3. V.SZ.

3. V.SZ. 3. V.SZ. 2. 3. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ. 2. 3. V.SZ.

2. 3. V.SZ. 3. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ. 2. 3. V.SZ.

2. Az én kis szeretőm, ez a kicsi barna,
Ojan az ajaka, mint a piros alma!
Ici piros alma terem mindén sorba,
De ijén szép kislány nem mindén bokorba.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

3. Ez az én szeretőm, ez a kicsi barna,
Ojan az ajjaka, mint a piros alma.
Pi-pi-piros alma terem minden sorba,
De ijén szép kislány nem minden bokorba!

Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

d. 90

1. Jó es-tét, jó es-tét Csé-szi bi-ró-né-nak!
 Hol van a, hol van a, hol van a känd lá-mja?
 -Bönn fek-szi-k, bönn fek-szik tor-nyos nyo-seo-já-ba,
 Lē jis van ta-kar-va pi-ros pap-lamy-nyá-val.

4. vsz. 3. vsz. 2. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

2. Költse fel, költse fel, küldje el a bálba,
 Ha kérdi, ki hívja, mondja: a babája!
 – Kelj föl, lányom, kelj föl, eredj el a bálba,
 Korcsójás cipődöt húzd fel a lábodra!
3. – Te legény, te legény, mért hívtál a bálba?
 – Várjál csak, Csészi bírónak vagy te lánya!
 Húzd rá csak, te cigány, estétől réggelig,
 Csészi bíró Katica ne pihenjen annyit!
4. Harangoznak dére, nēm tizēnkettőre,
 Csészi bíró lányát most viszik a sirba.
 Hat legény, hat lējány viszi koporsóját,
 Édesanyja, japja jajszóval siratják.

$\text{♩} = 100$

1. De sze-ret-mék az é-gen csil-lag lén-ni,
Éj-fél-táj-ban ho-má-lyo-san ra-gyog-ni.
On-nan méz-ném, se-j, haj, ki sé-tál kinn a fa-lu-ba,
Ki be-szél-get a ba-bám-mal a ka-pu-ba.

2. De szeretnék az erdőbe fa lenni,
Ha a babám oda jönne fát vágni!
Mégkérdezném, s ej, haj, tudna-é még szeretni,
El tudna-é örökre felejteni?

2. vsz. 2. vsz.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 100$

1. Ne menj fér-hez, te csár-dás kis-an-gya-lom!
Várd meg, várd meg azt a har-minc-hat hó-ma-pom!
E-zér, e-zér, e-zér-egy-száz nap van ben-me,
Hogy-ha meg-vár-mád, i-gaz sei-vedt lén-me.

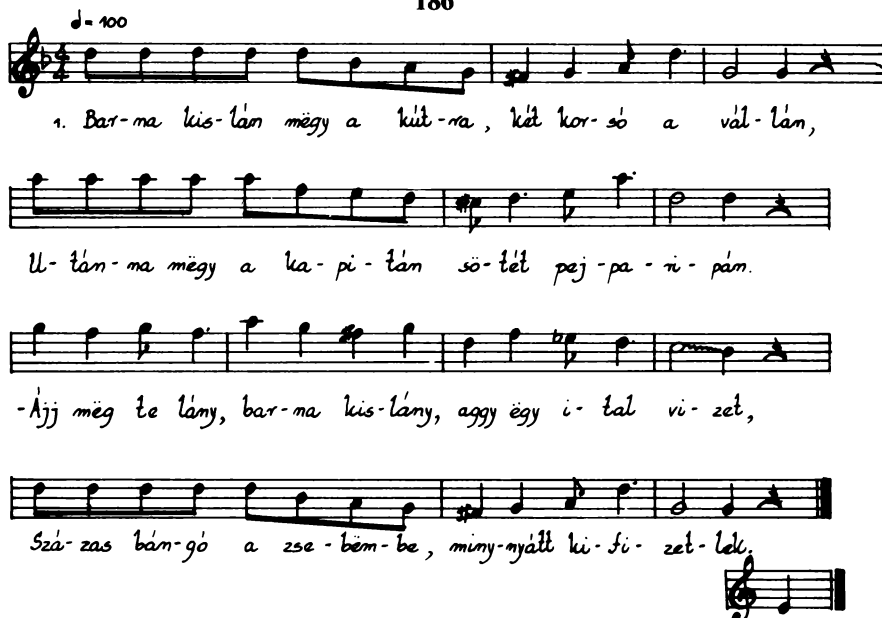
2. Sok lesz énnekem három évet várni,
Száraz fügefának újulását várni,
Száraz fügefának lehajlik az ága,
Szép a szeretóm, én leszék a párja.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

186

$\text{♩} = 100$

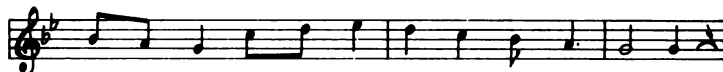
1. Bar-ma kis-lán megy a kút-ra, két kor-só a vál-lán,
U-lán-ma megy a ka-pi-lán ső-tét pej-pa-ni-pám.
-Ájj meg te lány, bar-ma kis-lány, aggy egy i-tal vi-zet,
Szá-zas bángó a zse-bém-be, miny-nyált ki-fi-zet-let,

2. – Nem kell nekem a bangója, nem vagyok én dáma,
Én vagyok az édesanyám legkedvesebb lánya!
– Ha tē vagy az édesanyád legkedvesebb lánya,
Én mēg vagyok Ferenc József vitéz katonája!
3. Barna kislány fehér ágyát magosra vetette,
Magyar huszár a sapkáját rajtafelejtette.
– Hozd ki, kislány, a sapkámat, tédd is a fejembe,
Hogy ne süssön nap sugara fekete szemembe!
nézzen minden kislány

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889),
Kovács Júlia (sz. 1886)
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. I.

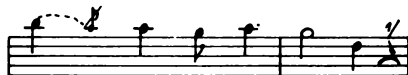
♩ = 124

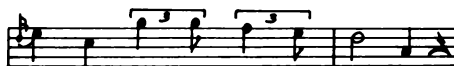
1. Ba-la-ton kö-ze-pe ná-dal van ke-rit-ve,

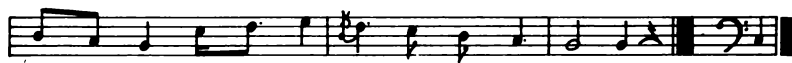
Ke-ri-tés tö-vé-ben szá-zz ró-zsa jü-lé-tel-ve.

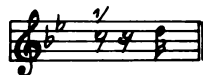
Szá-zz ró-zsa le-ve-le

Ősz-szel mind le-hull a víz-be,

Sze-re-tóm, a ré-gi, most ju-tott e-szém-be.

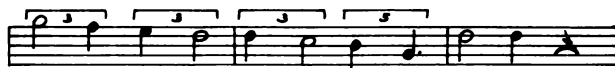

2. vsz.

2. Ringató Balaton, hozd nékem öt vissza,
Aztán majd kinyílik minden bimbós rózsza!
Elmennék én érte, (a) kék tó kellős közepében,
Ahol a Balaton náddal van kerítve.

Pén-tek es- te de cso- dát ál- mod- tam:

Kis Bö- zsi- két bu- gyo- gó- ba lát- tam.

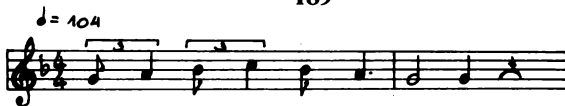
Még- fog- tam a csip- kés bu- gyo- gó- ja aj- ját,

Kis Bö- zsi- kém, fe- lejt- sük el egy- mást!

Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

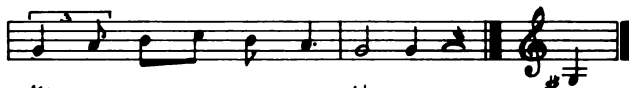
1. Fél- ül- tem a ka- men- cé- re,

Még- é- gét a se- lő- nyám szé- le.

Szé- le, de szé- le, de se- lő- nyám szé- le,

Még- ver az u- ram es- té- re.

2. Ki az urát nem szereti,
 Sárgarépat főzön neki.
 Jól megszózza, de paprikázza,
 Hogy a hideg is kirázza!
 Adja oda vacsorára,*
 Nem lesz többé gondja rája!

Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

190

$\text{♩} = 116$

1. Es-te lé-sőn, szom-bat es-te kínt-ma-rad-tam az uc-cán,
 U-tán-mam-jött gar-me-zi-ón insz-pek-ci-ós ka-pi-tány.
 Kér-di tő-lem: -Hol jár-tál, té, ku-tya gaz-em-bér?
 -Sze-re-tő-mél vol-tam, ka-pi-tány úr, je-lén-tém!

2. vsz.

2. Másnap reggel behív engemét az irodájába,
 Elődobja büntetésem az íróstalára.
 – Kapitány úr, engedje el büntetésemét,
 Eresszén úrlapra, rég nem láttam a kedvesem!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

* a dallam második felére

$\text{♩} = 108$

A gó-zös- nek hát ke-re- ke

fe- ke- te, fe- ke- te, fe- ke- te,

A- zon visz- nek el en- gö- me- tő

mész- sei- re, mész- sei- re, mész- sei- re

Ne sir- ja- tok, ti szé- ke- li lá- nyok,

visz- sza- jö- vök én hoz- zá- tok

Va- la- ha, va- la- ha, vagy so- ha.

♩ = 116

Ak- kor szép a kis- lány, mi- kor ko- szo- rú van a fe- jén,

Még az Is- tan há- zá- ba,

rá- gon- dol a né- gi le-ány- sá- gá- ra.

Ol- va- só és i- mád- sá- gos kis könyv van a ke- zé- be,

Pá- ros csil- lag az é- gien,

ra- gyog a fe- ke- te szé- mé- be.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. II.

♩ = 124

1. A hu- nya- di, a hu- nya- di bi- ró ka- pu- já- ba

le- hul- lott a, le- hul- lott az a- kác- sa vi- rá- ga.

Fél- szed- mé azt, fél- szed- mé azt sok jó é- des- a- nya,

Csak a fi- a há- rom é- ves ka- to- ma me- volt- ma.

2. v. sz.

2. A hungyadi gyöngyvirágos, gyázsos temetőbe,
 Boldog, aki, boldog, aki oda van temetve.
 Énnekem is, énnekem is oda van vágásom,
 Méguntam az életémét ezén a világon.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

194

(*Quasi rubato*) $\text{♩} = 92$

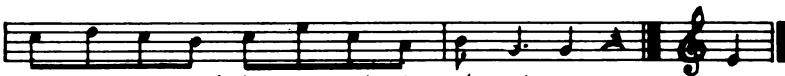
1. Szegény le-gény buj-do-sik az er-dő-be,

Sem így, sem így nem ta-lál ki be-lő-le,

Nyar-sza-le-nél de-rék-al-ja, pár-má-ja,

Hi-dag ha-rasát ta-ka-ród-só gú-nyá-ja.

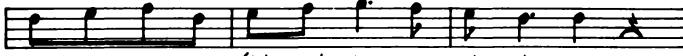
2. Őszi szellő zoergeti jaz levelet,
 Kedves rózsám, nem élek még teveled.
 Úgy élsz, rózsám, az én gyöngye szívemmel,
 Mint a nagy szél avval a kis levéllel.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

1. Gö-rög-diny-myé-t nem jó domb-ra ül-tel-mi,

Öz-vegy-asz-szony { lá-mya-hoz nem jó jár-mi,
lá-myát nem jó sze-ret-mi

Mer az a vén { ba-nya mind ki-hall-gas-sa,
asz-ször majd ki-hall-gat-ja,

Mit { be-szél-gét lá-mya a kis-ka-pu-ba.
be-szél a

2. Este szoktam a lovat nyergelni,
Reggelig tart a szérszámot rárakni.
Hajnalig, Juliskám, tyuhaj, reggelig,
Míg a gonosz mostohád elaluszik. (vagy:)
Addig, amíg édesanyám aluszik.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

Biró Józsefné Önböli Mária (sz. 1903)

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

1. Te-li van a ró-zsa-bo-kor bim-bó-val,

Te-li van az én szü-vem bú-bá-mat-tal.

Éj-jel nap-pal min-dig csak ezt é-mek-lém:

Be seo-mo-rú ez a vi-lág én-né-kém.

2. Ha bemegyék a kocsmába bor innya,
 Én utánam senki ne járjon sírva!
sírva ne járna
 Ki utánam sírva-ríva keserég,
 Az áldja még, aki engem teremtett!

Németh Sándor (sz. 1904)

H. 1940. X.

Nagy ambitusú kezdősor (197–205. sz.)

197

$\text{♩} = 104$

A - hol én el - já ro - ká , még a fák is sír - nak ,
 Réz - gö ő - ga - ji ról { a le - ve - lek hull - nak ,
 (le - ve - lek hul - la - nak ,
 Hull - ja - tak , le - ve - lek , rejt - se - tük el én - gém , de jén - gém ,
 Mert az én ked - ve - sém más - t se - ről , nem én - gém !

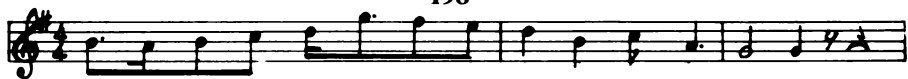
Borsos IIª Borsos Iª Borsos

Biró Józsefné Ömböli Mária (sz. 1903)

H. 1966. IX.

Borsos Antal (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

1. M^ér te-rem-^{te}t^t a j^ó Is-^{te}n asz-^{sz}on^{ny}t a vi-lá-^g-ra?

Nem gy^ö-^tör-^{mé} ja szⁱ-^{ve}-^{me}t any-^{ny}-^{re} ja bá-^{na}t!

Nem gy^ö-^tör-^{mé} ja szⁱ-^{ve}-^{me}t sem sz^ö-^{ke}, sem bá-^{na},
 Nem is ké-^{me} ka-^{csin}-^{gat}-^{nom} sem job-^b-^{ra}, sem bal-^{ra}.

Nem is ké-^{me} ka-^{csin}-^{gat}-^{nom} sem job-^b-^{ra}, sem bal-^{ra}.

2. Nyárfa hegyén, kőszikla közt nem terem a kender,
 Asszony nélkül a jó Isten nem teremthet embert.
 Ha mán így van, üsse ja kő, megnyugodok benne,
 Csak az Isten mér teremtett néki hosszú nyelvet!

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 80$

1. Za-^{va}-^{ros} a Bod-^{rog}, ha még á-^{rad},

Pa-^{lak} par-^{tyán} bí-^{su}-^{lde} u-^{tán}-^{mad}.

Ne ke-^{se}-^{régj}, ró-^{zsám}, szⁱ-^{ve}m pár-^{ja},

Úgy-^{is} ti-^{ed} lé-^{sők} mem-^{so}-^{ká}-^{ra}.

4. v. sz.

4. v. sz.

2. Leszédik a szőlőt a tőkéről,
 Árván marad szőlő fürtje nélkül.
 Tés és árván maradsz, kisangyalom,
 Mett énnékem el kell masíroznom.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

3. Nem átkozlak, rózsám, nem szokásom,
 Csak a mosdóvized vérré váljon,
 Törülközőkendőd lángot hányjon,
 S a jó Isten soha még ne áldjon!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

4. Repednek a hordók a szüret után,
 Szakadnak a csizmák a lányok után.
 Szakadjon el, rózsám, ráncig a csizmám,
 Ha még egyszerű járok ezen az utcán!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

200

1. Ut-ca, jut-ca, de szép ut-ca ja szé-ke-li ut-ca!

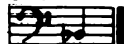
U-toj-já-ra má-gyék vé-gi-gz raj-ta.

U-toj-já-ra meg-ál-lok egy ház-mál,

Az én ró-zsám zöld-re fes-tett rá-csos ab-la-la-ká-mál.

2. Nyisd ki, babám, nyisd ki, babám, rácsos ablakodat,
 Hagy beszéljem véled ki magamat!
 Hagy beszéljek véled utoljára,
 Berukkolok katonának mostmár nemsokára!

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

201

$\text{♩} = 90$

Cser-mo-vi-ci ka-szár-mya, bá-do-gos a te-te-je,
 De sok é-dés-a-nyá-ma-köz ben-ne van a gyer-mé-ke!
 Az e-nyém és ben-ne van, de nem bí-rom ki-ven-ni,
 Jaj, Is-te-mém, hogy tud-jam a vas-aj-tól ki-zár-mi?

I^a

Nyisztor Istvánné Daradics Teréz (sz. 1898)

Sz. 1969. III.

1. Már én töb-bet Ro-má-mi-a la-kó-ja nem lè-seék

Ma-gyar-or-szág kö-zé-pé-be ker-tész-le-gém lè-seék.

Be-ül-te-tém kis ker-té-mél

szeg-fü , ré-zé-da vi-rág-gal,

{ O-da-já-rok lo-csol-gat-ni a ked-ves ba-bám-mal.
{ Két-tém-já-runk

2. vsz.

2. vsz.

2. Erdő, erdő, sűrű erdő, erdő közepében,
Ott láttam egy barna kislányt sírni keservesen.
Odamentem megkérdezni, métt sír olyan keservesen?
– Hogyne sírnék, hogyne rinék, román tűzér a kedvesem!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

3. Mikor engem besoroztak virágvasárnapján,
Sírtak utánnam a lányok, le és föl az utcán.
De mikor a kisangyalom házába jutottam,
Ráborultam a vállára, keservessen sírtam.

4. S mikor engem a főorvos beírt katonának,
Két szemivel nem látta még az én nagy hibámat.
Két szemivel nem látta még, hogy mi az én bajom,
Hogy teerted fáj a szívem, csárdás kisangyalom.

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

1. Bo- roz- dá- ba, zöld bu- zá- ba

szől a da- las pa- csir- ta.

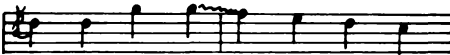
Né szo- mo- ritod a sel- ve- met, Ma- ris- ka!

Mert ha só- kal szo- mo- rit- tod

el- ke- sé- ré- dett saí- ve- met,

Majd meg- lá- tod, nem- so- ká- ra

hal- va ta- lálsz en- gé- met.

Kerekesné Kerekesné Kerekesné Kerekesné Kerekesné

Kerekesné Kerekesné

2. Ráncos szárú kis csizmámra sárga patkót vereték,
 Mer ezután árva kislányt szereték.
 Mert az árva tud igazán, ej, tud igazán szeretni,
 Sem az apja, sem az anyja nem fog érte átkozni.
 engem

Kemény Lajos (sz. 1896)

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

♩ = 104

204

1. S ej, haj, le-mé-gyék az Al-föld-re ka-szál-mi,
 Sü-rü ren-dét fo-gok én dí-ug-mi!
 Sü-rü a rend, gyön-gy-har-mát az aj-ja
 S ej, haj, gyön-ge a ba-bám kar-ja, nem bír-ja.

2. S ej, haj, lemegyék az Alföldre csikósnak,
 Szilaj csikót választok magamnak.
 Szilaj csikó, réz a zabolája,
 S ej, haj, tied lészék, rózsám, nemsokára.

3. S ej, haj, lemegyék az Alföldre lakósnak,
 Barna kislánt választok magamnak,
 A szemémét rá se merem vetni,
 S ej, haj, mer az anyja nem hagyja szeretni.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

♩ = 104

205

1. Rit-ka bu-zát ön-töl-tem a ga-rát-ba,
 Most va-gyok a sze-re-töm-mel ha-rag-ba.
 Ad-dig le-szek sze-re-töm-mel, se-j, de ha-rag-ba,
 Míg a bú-za ben-me tessz a ga-rát-ba.

2. Árvacsalán szúrta még a kezemet,
Barna legény csalta még a szívemet.
Barna legény, ne csald még az árva szívemet,
Én akarom megcsalni ja tizedet!

Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

Az első két sor azonos (206 – 212. sz.)

206

$\text{♩} = 100$

1. Ke-rek a ká-posz-ta csip-lés a le-ve-le,
En-mék a kis-lány-mak min-csem sze-re-tő-je.
(Majd lássz a ká-posz-tá-mak bo-do-rz a le-ve-le,
lesz még)
Lő-szék én még a ba-bám-mak i-gaz sze-re-tő-je.

3. vsz. 3. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

2. Két út van előttem, mejikét keressem,
Két szeretőm van nekem, mejikét szeressem,
Ha a szőkét szeretem, a barna haragszik,
Így hát az én árva szívem soha még nem nyugszik.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

3. Két út van előttem, nem tudom, mejikén menjek?
Két szeretőm van nekem, nem tudom, mejikhöz menjek?
Ha a szőkét ölelém, a barna haragszik,
Így hát az én árva szívem soha még nem nyugszik.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

Kis ka-la-pom a szög-re,

nagy ka-bá-tom mel-lé-je fél-a-kasz-tom.

Bar-na kis-lány a-lal-ta,

pi-ci szék-jél a csók-na i-gaz-gas-sa.

Min-dén a-nya tilt-sa, hogy nem jó ja hu-szár csók-ja,

Mer a hu-szár mind ha-mis,

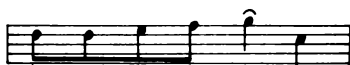
mi-kor i-mád-ko-zik is a temp-lom-ba.

Cif-ra szü-röm szög-re,

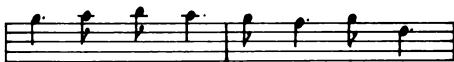
cif-ra szü-röm szög-re ja-kasz-tom,

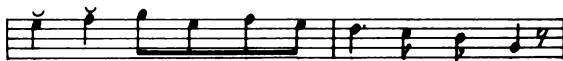
Ma-gam a Ti-szá-ba,

ma-gam a Du-má-ba ful-lasz-tom.

En-gém a-myám né si-ras-som,

ér-tem sü-rü köny-myel né hul-las-som,

Majd ki-vel a Ti-sza a za-va-ros Du-ma vi-zé-be!

♩ = 104

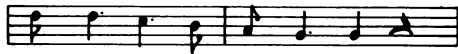
1. Sár-ga tol-la, i-ga-zán, i-ga-zán,

van a sár-ga-ri-gó-nak,

3ó mód-ja van, i-ga-zán, i-ga-zán,

her-le-len-di bí-ró-nak.

Sze-re-ti a mé-nyecs-ké-vel, mé-nyecs-ké-vel, lá-nyo-kat,

Hogy-ha tud-ja, i-ga-zán, i-ga-zán,

meg is csal-ja a-zo-kat.

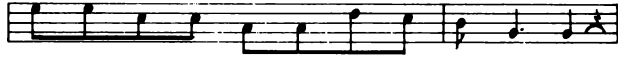
2. vsz.

2.

Ha nem szeretsz, ne üjj a fehér ágyamnak a szélére,
 Hogyha szeretsz, igazán, igazán, fekdj a közepébe.

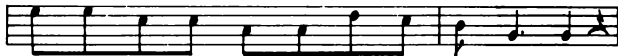
A le- gém- nek csak ak- kor,

a le- gém- nek csak ak- kor van jó ked- ve,

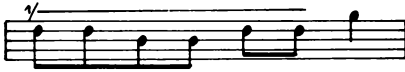
Mi- kor sö- rös po- hár van,

mi- kor sö- rös po- hár van a ke- zé- be:

Sö- rös po- hár a ke- zé- be, lány az ö- lé- be,

Sze- rel- me- sen ka- csin- gat,

sze- rel- me- sen ka- csin- gat a sze- mé- be.

Illés-mé

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III

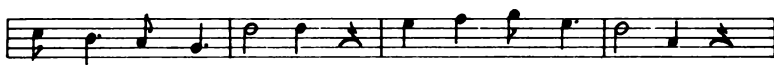
$\text{♩} = 124$

Tu- dod, ba- bám, mit fo- gad- tál csü- tör- tö- kön es- te?

(hogy) Raj- tam kí- vül más- t nem sze- re- tész vi- lág é- le- ted- be.

S te- kints fél az ég- re , a csil- la- gos ég- re,

El- át- hoz- lak: so- sem lé- seél bol- dog, vi- lág- é- le- ted- be.

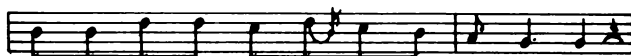

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

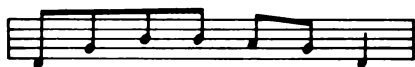
H. 1941. II.

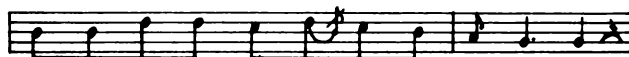
1. Ha be-mé-gyék, be-mé-gyék,

ha be-mé-gyék vi-rá-gos kis ker-tém-be,

Le-sza-kí-lök egy ró-zsát,

Le-sza-kí-lök egy ró-zsát a ke-zem-be.

Pá-rós-sá-val sza-kasz-tom a vi-rá-got,

Sze-re-tém a ró-zsá-mat,

a ró-zsám-ra sém-ki ne tart-son szá-mot!

2. Este szoktam nyergelni, este szoktam a lovamat nyergelni,
 Réggelig tart, s eje, haj, réggelig tart a szérszámot rárakni.
 Lovam fején csillag ragyog, nem kantár,
 Nem is legény, nem is lán, nem is legény, ki guzsalyasba nem jár!

IDEGEN RÉTEG —B₃
(213—253. sz.)

1. Za-va - ros a Ti - sza

Nem a - kar hi - ga - dź - mi.

Az a hi rű - szű Bo - gár Im - re

Át a - kar - ja usz - mi.

2. Át akarja uszni,
Lovat akar lopni,
Kecskéméti nagyvásáron
Pénzt akar csinálni.	5. Harangoznak délre,
De nem az ebédre.
Most kísérik Bogár Imrét
Ki a vesztőhejre.
3. Néz' ki, rózsám, néz' ki
Ablakod firhangján,
Most kísérik Bogár Imrét
Piros pej paripán!	6. Föllépött a székre,
Fölnézett az égre:
Jaj, Isteném, sok rablásim
Most jutnak eszembe!
4. Ezüst az kantárja,
Gyémánt a zablája,
Az a hírű Bogár Imre
Annak a gazdája.	7. Kiapadt a Tisza,
Csak a sárja maradt,
Mehalt hírű Bogár Imre,
Csak a híre maradt.

♩ = 116

214

1. A-rad se-től jön egy hin-tó,

Ab-ba ül a szó-ga-bi-ró.

Baszd meg, bi-ró, az a-nyá-dó,

Mért so-roz-tál ka-to-má-mok?

2. Katona sem lettem vóna,
Ha ja bíró nem lett vóna!
De ja bíró rossz ember vót,
Akasztófára való vót!
3. S akasszák fél három fára,
Száradjon még keze-lába!
Bőre jó lesz pántlikának,
Annak a híres lányának.
4. Nem is kocsi, nem is láncos,
Nem is kislány, ki nem táncos!
Táncos vagyok, nem tagadom,
Szeret engem a galambom!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

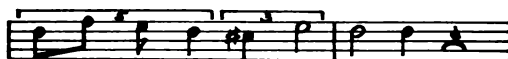
H. 1941. III.

215

Poco rubato

1. Fe-jük a fe-ke-te kecs-két,

Ve-rik a bar-na mé-nyecs-két.

Ha ve-rik is, meg-ér-dem-li,

m - Mer az u-rál nem sze-re-ti.

2. Kukorica, édes málé,
 Öregembér vagyok már én.
 Fijatal a feleségem,
 Benne minden reménységem.

Biró Gergely (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

216

♩ = 88

1. Csü-tör-tö-kön vir-ra-dó-ra le-men-tem a kút-ra

Le-tét-tem a vid-ré-mét az út-ra.

Ar-ra jött a vár-mé-gye haj-dú-ja,

Be-le-lé-pett, ki-li-katt a vid-rém-nek az aj-ja.

2. vsz.

2. Kilikatt a vidrémnek az ajja,
 Elhagyott a szeretóm, a barna.
 Én nem bánom, hogyha el is, nem is,
 Szegény legény, mégéllek én tenállad nélkül is!

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. III.

♩ = 112

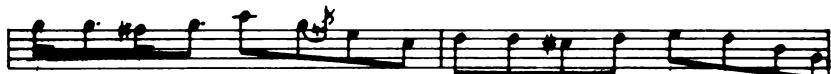
217

Az én a-nyám fér-hez a-dott, az nem baj.

Há-rom szal-ma-pár-mát a-dott, az volt baj.

Az én u-ram min-dég sei-dott, hogy az a-nyám szal-mát a-dott,

Meg-ő-szül a fe-je-men a haj, haj, haj.

Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
lej.: Domokos M., 1982.

H. 1969. XI.

218

Rubato ♩ = 81

1. Fa-lu-vé-gén csó-kos csár-da, jaj, de han-gos, de

Ma-gyar-mo-tát cim-bal-mo-zik a cim-bal-mas,

A nagy asz-tal csak úgy gör-nyed a sok bor-tól,

Ma-gyar gye-rék mu-la-to-zik, köny-mre csor-dul.

2. Kocsmárosné, van-é bora a pincébe?
 Hozza ide, had iszom még mind éccérrel!
 Ha bérugok, öleljenn a két karjára,
 Vezessén a függönyös kis szobájába.

Nagypál András (sz. 1891)

Sz. 1969. III.

219

Poco rubato ♩-63-66

1. Ha meg-ha- lók tu- dom, el- te- met- mel,

Xo- por- sém- ba sár- ga szö- get ver- mel,

Négy sar- ká- ba me- se- lejtés vi- rá- got,

(de) Xö- ze- pi- be sok- ros bu- bá- ma- tot.

- 2.. Elmegyék én innen nem sokára,
 Elmegyék én holnap, vagy még máma,
 Elmegyék a kaszárnyába lakni,
 Ott is rólad fogok álmodozni.
3. Ne sír' rózsám, nincs ezén mit sírni,
 Fogok neked szép levelet írni,
 Égő szívem festem a papírra,
 S szerelémme lész az teleírva.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

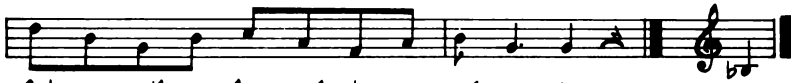
1. Kö-ve-zik a her-te-len-di magy-uc-cát,

Cim-ba-lom-mal ra-kat-ják ki az aj-ját.

Cim-ba-lom és he-ge-dű lesz az aj-ja,

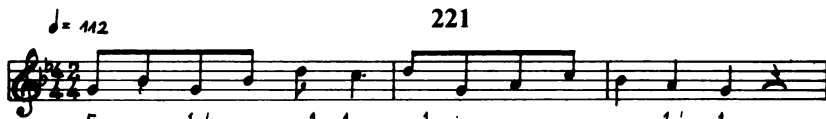

Szé-pen szól az, ha majd én me-gyék raj-ta.

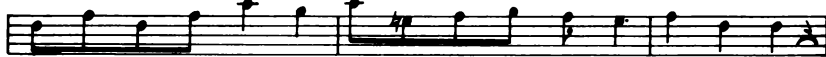
2. Este szokott a harmat is leszállni,
Este szokott a legény hozzám járni,
Olyan szépen hallik a füttyölése,
Édesanyám is mégtagadom érte.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

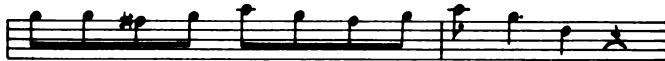
H. 1941. III.

1. Egy-szer há-za-sod-tam, azt is ma-gyon meg-bán-tam,

Rassz asz-szomy-ra, rossz-ra, jaj, de nagy-szű-jű-ra ta-lát-tam!

U-gal, mint a hét-vár-mé-gye ku-tyá-ja,

so-ha an-nak bé nem áll a po-fá-ja!

Szi-ta, ros-ta, kó-reg, majd meg-esz a mé-reg, de hi-já-ba!

2. Egyszer mentem férhez, azt is nagyon megbántam,
 Rossz emberre, rosszra, jaj, de nagyon rosszra találtam!
 Éjfél tájon hazajön a kocsmából, feleségét lezavarja az ágyból,
 Szita, rosta, kéreg, majd megész a méreg, de hijába!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

222

♩ = 72

1. Sar-kon van az én há-zam, nap-mak van for-dul-va,
 Tü-kör az ab-lak-ba, én-gem néz-mek raj-ta.
 Tü-kör az ab-lak-ba, én-gem néz-mek raj-ta,
 Én va-gyok az én ró-zsám-mak leg-ke-d-ve-sebb pár-ja.

2. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

2. Ebbe ja faluba szépen harangoznak,
 De én azt gondolom, hogy énekem húznak.
 Bárcsak igaz volna, hogy énekem szólna,
 Vinnének a temetőbe, tennének a sírba!
3. Falu végén van egy kút, arany vidér rajta,
 Arra jár az én rózsám, a lovát itassa.
 Nem lovát itassa, magát fitogtassa,
 Két piros orcáját vélem csókoltassa.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 104$ 223

1. Az u- ra- mat bo- ról- vál- tam, se- je- haj!

Az u- ra- mat bo- ról- vál- tam se- je- haj!

A- mint én őt bo- ról- vál- tam,
A nya- ká- nak sza- laj- tot- tam,

A nya- ká- nak sza- laj- tot- tam, se- je haj!
Mert ma- gam is ugy a- kar- tam, se- je haj!

2. Eltemettem az uramat, seje haj!
Eladtam egy szép pár lúdam, seje haj!
Jobban sajnálom a ludam,
Mint azt a szép kurvás uram, seje haj!

2. vsz.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

$\text{♩} = 120$ 224

Pán- cso- va- i sár- ga cá- du- la- ház,

En- gem, ró- zsám, be- bo- ri- telt a gyász.

Bo- rit- sa bé az i- ri- gyek nyel- vét,
Bo- rit- sa bé az i- ri- gyek nap- ját,

Há- rom Is- ten ver- je még a le- gént!
Há- rom Is- ten ver- je még a lé- ánt!

II^{a}

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

1. Hül-dé az úr Is-ten

Hü-sé-gés szo-lá-gá-ját

Ná-zá-re-ti Szűz-höz

Gáb-ri-el an-gya-lát,

Hír-dé-ti i-rá-gal-mát.

2. Mënyböl hoz csuda hírt
E bünös világra:
Dávid törzsén fakadt
Üdvök szép virága,
Lelkünk boldogsága.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Kerekes Lajosné Gyórfi Anna (sz. 1912)
Gejzer Antalné Gyórfi Zsuzsanna (sz. 1897)
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
lej. Paksa K. 1982

H. 1968. XI.

1. Fel-mász-tam a ró-zsa-fá-ra,

El-ha-sált a ga-tyám szá-ra,

Ró-zsám, az a-nyádi ir-gal-mát,

Varrd össze a ga-tyám szá-rát.

2. Kislány, mondd meg a nénédnek,
Vessén ágyat a legének!
Legén úgy illik az ágyba,
Mind a tükör a szobába.

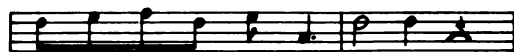
3. Jaj, te kislán, hogy megnőttél,
Azt hittem, hogy férhezmentél!
– Méntem volna, de nem kértek,
Engem itthonfelejtettek.

Kovács Júlia (sz. 1886)

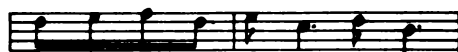
H. 1941. II.

1. Ki az u-nét nem sze-re-ti,

Me-szes bu-zát főz-zön ne-ki,

Ad-ja o-da va-cso-rá-ra,

Hogy a hi-dog is ki-ráz-za.

2. Én az uram nem szeretém,
Gyászba borult az életém,
Gyászba borult az életém,
Árván maradt húsz gyermekem.

3. Kettőt az ölömbe vettem,
Hármat a bölcsőbe tettem,
Hat a földön citorázik,
Kilenc a sutuba játszik.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

228

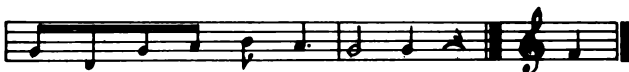
1. Ki-haj-tom az a-pám nya-ját,

Nem hal-lom a csem-gő sza-vát,

Rá-mem-telk az ősz-ve-tés-re,

Jaj, de ké-sőn vét-tam ész-re.

2. Gyere, pajtás, katonának,
Jobb dolgod lesz, mint apádnak!
Se nem kaszál, se nem kapál,
Csak a kaszárnyába sétál.
Komáromi uccán

3. Le van a szívem láncolva,
De nincs, aki azt feloldja,
Oldozd fel, te gyöngyvirágszál,
Hogy légyek én szabad madár!

4. Édesanyám rózsafája
Engem nyílt utoljára.
Bárcsak ne is nyílt volna,
Szébb a bimbó, mint a rózsza!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

♩ = 126 229

1. Ezt a kis-lányt nem az any-ja szül-te,

Di-vó-fá-mak le-ve-le ter-mét-te.

Di-vó-fá-mak te-te-je bú-já-ba

Föld-re haj-lott sa-o-mo-rú-sá-gá-ba.

2. vsz.

2. Irigyejím, hagyjátok szeretni,
Hagyjátok a szemémét rávetni!
Rá van szokva szemém az intésre,
Gyöngé karom a legényölelésre.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. I.

♩ = 92 230

Én nem bá-mom, a-kár-hogy dö-rög az ég,

Az én bu-zá-mot nem ve-ri jel a jég!

Mer én 'biz-to-sí-tol-tam, föld-je-i-met el-at-tam,

Sza-bó Lá-zár kocs-má-já-ban meg-it-tam.

Bónis Ágoston (sz. 1900)

H. 1940. X.

1. Bám-kod-va kez-dém e-lő bu-csu-zó ver-sé-mel,

Bol-dog-sá-gos szent Szűz, nézd kö-mjör-gé-se-mel,

Te tisz-te-le-ted-re i-de-jö-vé-se-mel,

Te szent ké-ped e-lől e-se-de-zé-se-mel.

2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

2. Paradicsomkertnek szép kinyílt virága,
Éva asszonyomnak legtisztább rajzatja,
Kedves, alázatos, Isten szép leánya,
Nincs hozzád hasonló szélés e világba.

Cseke Antalné Mezei Anna (sz. 1929)

S. 1968. XI. (Hertelend)

1. Kacs-ka-rin-gós ba-jusz-sza van a ba-bám-mak,

A-zért tét-szik a fa-lu-ba min-dem lány-mak.

Ba-jusz-sza jús csak az én seám csik-lam-doz-za,

Ém-raj-tam jár leg-szab-ben a pi-ras-pety-byes kur-ta szok-nya.

2. Harangszanak rám a lányok a felvégen,
Mer a rózsám nem áll szóba, csak énvéllem.
Mer őnéki csak én kellék, hisz azt mondja,
Énrajtam áll legszebben a piros pettyes kurta szoknya.

Borsos Antal (sz. 1904)

Sz. 1968. XI.

233

$\text{♩} = 104$

1. Ki- já- radt a Ti- sza, el- mes- ta ja pár- tot,
Azt mond- ják fe- lő- lem, szép sze- ne- től tar- tok.
Ki- nek mi gond- ja van rá- ja, hogy jár- jon a vi- lág saáj- ja,
En- nek a kis- lán- nak én le- seak a pár- ja.

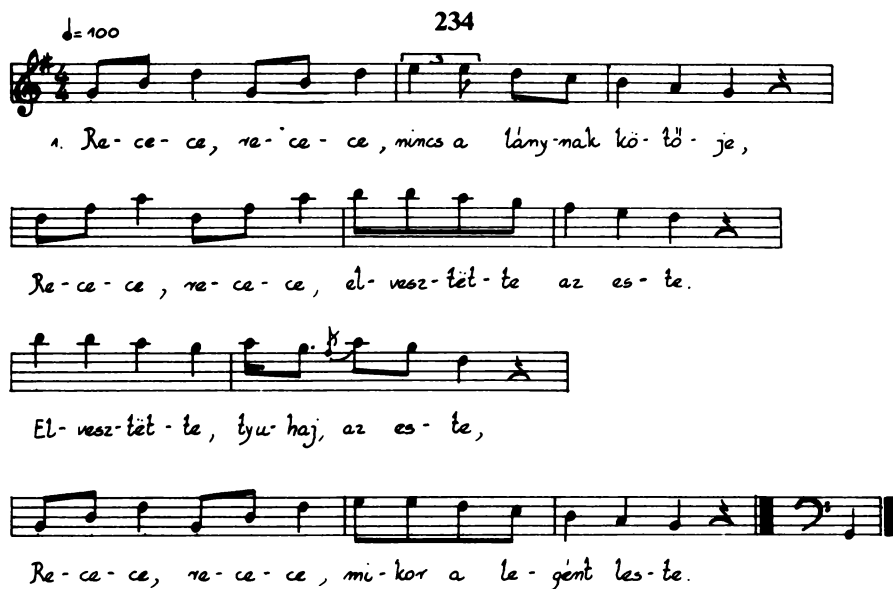
2. vsz.

2. Köpönyegallérom száz dinárér vettem.
Fázott a galambom, rája terítettem.
Betakartam, hogy ne ázzon, megöleltem, hogy ne fázzon,
Arra nem vigyáztam, senki meg ne lásson.

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

♩ = 100 234

1. Re-ce-ce, re-ce-ce, nincs a lány-nak kö-tő-je,
 Re-ce-ce, re-ce-ce, el-vez-tét-te az es-te.
 El-vez-tét-te, tyu-haj, az es-te,
 Re-ce-ce, re-ce-ce, mi-kor a le-gé-nt les-te.

2. Recece, recece, mégvan a lány kötője,
 Recece, recece, megtalálta jaz este.
 Megtalálta, tyuhaj, az este,
 Recece, recece, szénabogja tövébe.

Borsos Antal (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

Rubato ♩ = 84 235

Ta-lu vé-gén van egy vá-lú,
 Ab-ból i-szik há-rom-száz juh
 Ém va-gyok a víz-me-rő-je,
 Xo-vács-le-gény sze-re-tő-je.

Szalmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. II.

♩ = 90 236

1. Mag-verték a gyászos do- bot,

Gyűjték a ma- gyar sí- a - ket.

Gyűjték, gyűjték szé- gé- nyé- ket,

Szé- gény ma- gyar le- gé- nyé- ket.

2. Úgy elviszik szegényeket
Ki Lengyelország szélére,
Ki Lengyelország szélére,
Nagy kaszárnya közepibe.

Bónis Ágoston (sz. 1900)

H. 1940. X.

Nagy ambitusú kezdősor (237–244. sz.)

♩ = 100 237

Nin- csen pár- ja a szép szé- kely lá- nyok- nak,

Ru- hát mos- mi a Csér- má- ra lé- jár- nak,

Föl- húz- zák a szok- myát tér- dig, pi- ci lá- bulk ki- fe- hér- lik,

Hogy faj- jam a le- gény szí- ve u- tán- muk.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 100$

1. Asz-ta-lo-mom tén-ta, pém-na, pa-pi-ros,
 A ró-zsám-nak gyász-le-ve-lét i-rom most.
 Í-rolk me-li dy szo-mo-rú le-ve-lét,
 Ha a szí-ve kő-ből van is, még-re-ped.

2. Ha befogom a suhogóm nyóc ágba,
 Félülök a kis pejlovam hátára,
 Lovam szőrét száz felé fújja a szél,
 Látod, babám, nem igazán szerettél!

3. Beteg vagyok, a szerelém betegje,
 S nincsen orvos, kigyógyíccson belőlle.
 S majd kigyógyít a koporsó deszkája,
 Mikor zuhog a föld az oldalába.

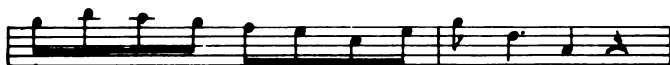
♩ = 60

El-mén-nék én te-mál-la-tok egy es-te,

Ha jáz a-nyád az ab-la-kon nem les-me,

De jáz a-nyád o-lyan csál-fa mé-nyecs-ke,

Ki-hall-gat-ja, mit be-szél-lünk mi jés-te.

Kemény Lajos (sz. 1896)

H. 1941. III.

♩ = 108

1. Két kraj-car-val csi-mál-tal tam sze-ke-ret,

Be-le-fog-tam ki-lenc ko-pott e-go-ret,

Ki-lenc ko-pott ki-fe-lé, az a jó sár le-fe-lé,

S'én ma-sé-rod-zók miny-már ha-za-fe-lé!

2. Két krajcárval csináltattam talicskát,
Ráültettem feleségem, Mariskát.
S letörött a talicska, kiesett a Mariska,
S kiesett a feleségem, Mariska.

3. Szalonnából csináltattam szekeret,
Beléfogtam kilenc kopac egeret.
Kilenc kopac, kifelé, jó pálinka, befelé!
Éjfél után ballagunk hazafelé.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. III

241

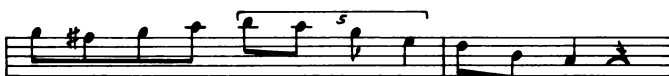
Rubato

1. Jegy-ző u-ram, hát-ra-kö-töm a sar-kát!

Mért sze-re-ti szé-gény em-bér asz-szo-nyát?!

Nem e-lég, hogy a nagy a-dót be-szé-di,

Hoz-zá még a szé-gény-em-bér fe-le-sé-gét sze-re-ti.

2. vsz.

2. Jegyző uram, elég légyen a jóból,
Vége légyen a beszédett adóból!
Elég légyen egyszerű a szerelemből,
Mer kiütöm a pennát a kezéből!

Rancz Péter (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 96-100$

1. É- rik már, haj-lik a bú-za ka-lász,
 Van ne-kem sze-re-töm, egy bar-na lány.
 Ha nem hi-szed, paj-tá-som, meg-mu-ta-tom,
 Két pi-ros or-cá-ját meg-csó-ko-tom.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Szeretni, szeretni, szerettelek,
 Feleségül elvenni, nem véhetlek.
 Majd, ha a koszorú fejedre kerül,
 Szíved a bánatba belemerül.

$\text{♩} = 100$

1. Ha kí-sza-ba-du-lok, még is há-za-so-dom,
 Azt ve-szék el, a-kít én a-ka-rok.
 Te meg, ba-bám vá-lassz más sze-re-tőt,
 Ha nem bír-tál vár-mi két-há-rom esz-ten-dőt!

2-4. vsz. 4. vsz. 2. 3. vsz.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

2. Közeledik október elseje,
 Virágos a kalapom teteje.
 A virágot az én babám vette,
 Könnyes szemmel kalapomhoz tűzte.

3. Itt van már az utolsó vasárnap,
 Engem visznek, babám, katonának!
 Engem visznek, té még itthom maradsz,
 Három évig de sokat megsiratsz.

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

4. Már ezután úgy élém világom:
 Kis kalapom a jobb szemémre vágom.
 Jobb szemémről a bal szememre vágom,
 Csak a szabadságos kis könyvemet várom.

Borsos Antal (sz. 1903)

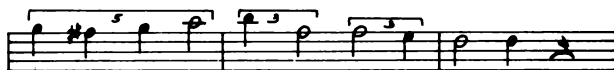
Sz. 1968. XI.

Rubato

244

Még azt mond-ják, bort i - sik a bá - ró?

Am - mál töb - bet a bocs - kor - ba já - ró!

Bort i - szok ém vi - lág é - le - tőm - be,

Ban - gó pe - mászt nem kap a zse - bém - be.

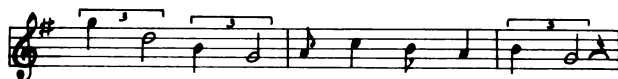
Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

Az első két sor azonos (245 – 253. sz.)

Rubato $\text{♩} = 108$

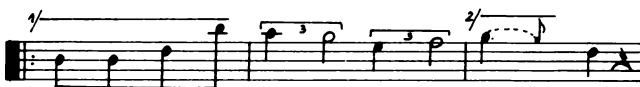
245

1. A - zár, hogy ém i - jen - o - jan va - gyok,

Ki - lem - c₂ le - gény sze - re - tő - je va - gyok.

A ti - ze - dik el van köl - lem zá - r₂ - va ,

A ver - se - ci hu - szár ka - szár - nyá - ba.

1. rit^a , 2. vsz.

1. rit^a vsz.

2. vsz.

2. Amér, hogy én ijen sárga vagyok,
 Ne hidd, babám, hogy én beteg vagyok.
 Elhervasztott engem a szerelém,
 Nálad nélkül mit ér az életém!

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1969. III.

$\text{♩} = 108$ 246

É- des- a- nyám, el- mē- gyék a koc- má- ba mu- lat- ni,
 sáj a szí- vem, nem tu- dok el- a- tud- ni,
 Mit sze- rel- tem i- ga- zán, az az e- nyém nem léte már,
 azt sug- ta- ja fű- lem- be jögy kis- ma- dár.
 E- lő ke- llő fe- lej- te- ni, nem sze- bad sze- rel- ni
 szí- vem leg- sebb vi- ná- gát.
 É- des, ked- ves jó a- nyám, ha te tud- tad vol- na már,
 nem szül- tél vol- na én- gém a vi- lág- ra!

Borsos Antal (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

1. Du-ma mel-lett je-ge-mye,

Du-ma mel-lett je-ge-mye-sa tö-vé-be,

Égy le-gén-mek két kis-lány,

egy le-gén-mek két lány ül az ö-lé-be.

É-gyik né-zi s ej, haj, a Du-má-ban a ha-jót,

A má-sik a ra-gyo-gó,

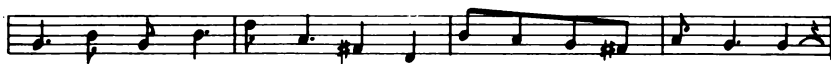

a má-sik a ra-gyo-gó szép csil-la-gót.

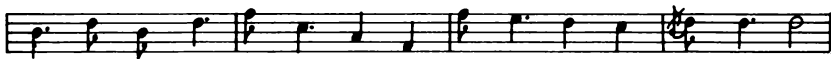
2. Erdő mellett de magos, erdő mellett de magos a kaszárnya,
 Ott soroztak ingemét, ott soroztak ingemét katonának.
 Az erdőbe, s ej, haj, fünek-fának van párja,
 Csak én magam, egyedül, csak én magam egyedül vagyok árva!

Bár va-la-hol, i-vás köz-be, a nya-va-ja ki-tör-me!

Ak-kor én-gem a bú-bá-mal mind ha-lá-lig gyö-tör-me.

Bár va-la-hol, i-vás köz-be nya-kom-csíp-me a ha-lát!

{ Azt is meg-in-nám én, sejt, haj, ha ked-ve-m-be ta-lál-ma!
{ Ak-kor min-dent, mind meg-in-nám,

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

Ak- kor szép a kis- lē- any,

mi- kor ko- szo- rú van a fe- jém,

Még az Is- ten há- zá- ba,

rá- gon- dol a ré- gi lē- any- sá- gá- ra.

I- ma- könyv van a ke- zé- be,

ré- gi sze- re- tő- je van az e- szé- be,

Pá- ros csil- lag az é- gem,

ra- gyog a fe- ke- te sze- mé- be.

♩ = 63

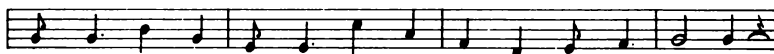
1. Ó, ha-lan-dó bü-mös em-bér, nézz o-da,
A sö-tét gyász-szal be-vont ko-por-só-ra!
Lé-gye hosz-szu é-le-le-dz bár, vé-get ér-vé-mz még-is le-jár,
Ko-por-só és sír léssz az é-let ha-tár.

2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

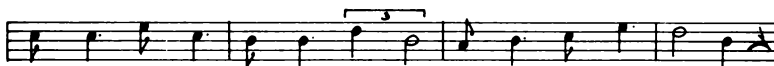
2. Ime, itt van előttünk a tanulság,
Tekintsétek az itt nyugvó ősz apát.
Szévedésektől mégtörtén, sok év terhétül görnyedten,
Úgy vált még a földi léttől, örömben.

1. Fa- le- sé - gem egy ál- dott asz- szony, egy hi- ba van ben- ne:

No- rám ré- gel, ha fél- éb- red, ve- sze- ke- dik ve- lem.

No- rám ré- gel ha fél- éb- red, ve- sze- ke- dik ve- lem,

Ha el- ké- sik a ré- ge- li- vel, ak- kor is jaj né- kém.

2. Vsz.

Az idő már dél felé jár, még tüzet sem gyújtott,
 Elfújták a levesmarsot, hasam csak úgy korrog.
 De szólni nem merészélék, csak nyelém a nyálam,
 Ha jött a böjt sokáig tart, félkopik az állam.

$\text{♩} = 100$

1. - Ej, Ró-zsi, Ró-zsi, Ró-zsi-kám, mé nem sze-retsz en-gem i-ga-zán?
 - Sze-ret-te-lak sok i-de-ig, nyolc ó-ra-tól fél ki-len-cig.
 - Ej, Ró-zsi, Ró-zsi, Ró-zsi-kám, mé nem sze-retsz en-gem i-ga-zán?

2. Ej, Rózsi, Rózsi, Rózsikám, mé nem szeretsz engem igazán?
 Ej, Rózsi, Rózsi, Rózsikám, mé nem szeretsz engem igazán?
 Te csaltál még, nem én téged, verjen még az Isten téged!
 Ej, Rózsi, Rózsi, Rózsikám, mé nem szeretsz engem igazán?

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

$\text{♩} = 92-96$

Hop-pa-cup-pa da-me-vér, ász-sze-ve-szött két e-gér.
 Ha nem hi-szed, méz meg már, ott a fűt-tő-lik-ba jár!
 Ej, haj, li-li-ke, a-pád is o-lyan, mint te,
 Li-li-ke, li-li-ke, a-pád is o-lyan, mint te.

Fábián Lajosné Balog Rózsa (sz. 1909)

H. 1941. III.

**II. C — KEZDŐSOR MAGASABB
A ZÁRÓSORNÁL
(254—349. sz.)**

TÖRZSRÉTEG — C₁
(254—262. sz.)

1. Él-tem leg-szebb a-rany-i-de-jé-be

Mé-gyek, U-ram, Föl-sé-géd e-lé-be.

Kér-lek, fo-gadj a-ma di-cső-sé-gé-be,

És ré-szel-less mény-nye-ji ö-röm-be!

2-G. VSZ. 2. VSZ. 3-G. VSZ. 5. VSZ. 3-4. VSZ. 6. VSZ. 5. VSZ.

2. 5. 6. VSZ. 3. 4. VSZ. 2. VSZ. 6. VSZ. 2. VSZ. 6. VSZ. 2. VSZ.

5. VSZ. 6. VSZ. 3. 4. VSZ. 5. 6. VSZ.

2. Mégyek, hitem jelöli az utat,
Mej fölséged szent jobbára mutat.
Elhagyom e földi szállásomat,
Mert óhajtom látni szent orcádat.

Nagy Márton (sz. 1893)

H. 1966. IX.

3. Sebes szárnyon én messze repültem,
Szüleimtől a mennyekbe léptem.
Isten előtt én örökké élek,
A haláltól többé már nem félek.

4. Ne sirjatok, édes jó szülőim,
Ne bánjatok, kedves nevelőim.
Az Istennek ti hálát adjatok,
Ártatlanul neki visszaadtok.

Nagy Márton (sz. 1893)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1982. XI.

5. Mënyasszony vagy, tëdd fël koszorúdat,
Elkészült már mënyasszonyi ágyad.
Angyalokból áll a te násznped,
Jëzus Krisztus lëssz a völegényëd.

6. Mënyasszonyi bokrétádnak gyöngye,
Szülöidnek réáhulló könyye.
Ës a lakodalmi zene hangja,
Atyád s anyád zokogó jajszava.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

255

♩ = 180

1/1 *2/1*

1. *1.* *mi - dön min - de - né - ket*
2. *192* *{ Mi - dön min - de - né - ket*

3/4 *4/4* *5/4*

Bir - ság - gal hi - val - mak ,

6/4 *7/4* *8/4*

Au - gusz - tus ma - gya köny - vé - bol

9/4

Szám sze - rint *{ i - rat - mak*
{ hi - val - mak.

1/1 *1/1* *1/1* *1/1* *1/1*

1. vsz. *1. vsz.*
Hompot Hompot

1/1 *2/1* *3/1* *4/1* *5/1*

3. vsz. *2. vsz.* *3. vsz.* *1. 3. vsz.* *1. 3. vsz.*
Hompot Hompot Hompot Hompot Hompot

6/4 *7/4* *8/4* *9/4*

3. vsz. *1. vsz.* *3. vsz.* *1. 3. vsz.*
Hompot Hompot Hompot Hompot

2. Cirinijus elküldötte
Bétlehen városba,
Hogy az egész tartományt
Vénné jégü summába.

3. József is elindula
elindul
A Szűz Márijával,
Istennek erejéből
Szentlélek
Terhes mátkájával.

Váradi Pál (sz. 1922)
Homopot János (sz. 1899)

Sz. 1968. XI.
Sz. 1968. XI.

256

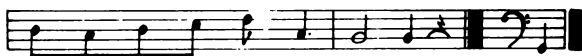
1. Ha- dik fal- va de szép he- jém van,

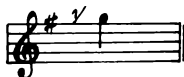
Mer a temp- lom a kö- ze- pé- be van.

Kö- ze- pi- be a- ramy csip- ke,

Rá- szál- tott a bús ger- li- ce.

2. 3. vsz.

2. Ne sírj, ne sírj, te bús gerlice,
Visszajön még a párod ide!
– Nem kell nekem sënki párja,
Mer az enyém el van zárva.
3. El van zárva rezes zár alá,
Ferenc Jóska két karja jalá.
A rezes zár szakadjon el,
Të mëg, rózsám, szabadujj el!

Bónis Ágoston (sz. 1900)

H. 1940. X.

$\text{♩} = 100$

1. É- des- a - nyám ró- zsa- já- ja ,
 Én vó- tam a leg- szebb á- ga ,
 De egy bé- lyár lé- sea- kase- től ,
 Ka- lap- já- ban el- hár- vase- től, tyu- haj- ja .

3. Vsz. 4. Vsz. 5. Vsz. 3. Vsz. 5. Vsz. 4. Vsz.

2. Én ültettem az almafát,
 Más kötötte hezzá ja lovát!
 Elvágom a kantárszárját,
 Mér kötötte hezzá ja lovát.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

3. Édesanyám monta nekem,
 Minek a szerető nekem.
 De én arra nem hajtottam:
hallgattam
 Titkos szeretőt tartottam magamnak.

Kovács Albert Lajos (sz. 1910)
 Varga Zsiga József (sz. 1876)

H. 1940. X.
 H. 1940. X.

4. Most hallgatnék, de már késő,
 Esik előttem az eső.
 Én azt tudtam, eső esik,
 De csak a szemem könnyedzik.
 Szemem könnyes, orcám nedves,*
 Min' te érted van, tő kedves.
 ez.

Varga Zsiga József (sz. 1876)

H. 1940. X.

5. Édesanyám sok szép szava,
 Kit hallgattam s kit nem soha.
 Hallgattam egy betyáréra,
 De nem az édesanyáméra, tyuhajja.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

258

♩ = 60

Ó, töl-sé-gés Úr, mily ké-gyes Is-te-münk,
 Mely eso-dá-la-tos a te ne-ved né-künk!
 Nagy dí-cső-sé-géd ez e-gész föld-re
 Ki-ter-jed, és föl-hat az e-gék-re.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
 Kerekes Lajosné Györfi Anna (sz. 1912)
 Gejzer Antalné Györfi Zsuzsanna (sz. 1897)
 Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
 lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

* a dallam második felére.

♩ = 108

Temp-lom kö-ze-pé-be so-jó pa-ta-kocs-ka,
 Ne menj o-da, ró-zám, be-lé e-sél ról-la!
 Nem e-sék, nem e-sék A-ra-myas vi-zé-be,
 In-kább e-sék ve-léd hol-tig sze-re-lem-be!

Szantári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. III.

♩ = 112

Azt gon-dol-tad, kis an-gya-lom, még-csal-tál,
 Pe-dig én-gém meg-se-szó-mo-ri-tól-tál.
 Még-csal-tad te, je-de-sz ró-zám, ma-ga-dat,
 Mer-tő nem ta-lálse má-lom-nál i-ga-zab-bat!

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Sz. 1969. III.

♩ = 80

1. Ke-gyes Je-zus, én i-mád-sá-gom-ra,
Hajt-sad fi-led én ki-jál-tá-som-ra,
Jus-son hoz-zád ké-ré-sém én jóm-ra,
Ne nézz, U-ram, mél-tal-lan vol-tom-ra!

2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ.

2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ.

2. Szomorkodom undok bűnejimért,
Fohászkodom sok gonoszságimért.
Félek, Uram, mert sok rútságimért
Mégutálhatsz ismerem bűnömért.

Kerekes Lajosné Győrfi Anna (sz. 1912)
Gejzer Antalné Győrfi Zsuzsanna (sz. 1897)
lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

$\text{♩} = 58$

1. Krisztus Urunknak al-dott sü-le-té-sén
An-gya-li ver-sét mond-junk sü-ent ün-ne-pén,
Mely Bet-le-hem-nek me-ze-jé-be ré-gén
Zán-gott e-kép-pen.

3. vsz. 2. 3. vsz. 3. vsz. 2. 3. vsz. 3. vsz. 2 3 vsz

2. Dicsőség magasságban az Istennek,
Békesség légyen földön embéréknek,
És jóakarát mindénféle népnek
És nemzetségnek!
3. A nemés Betlehemnek várossában
Gyermek született Szűztől e világra.
Örömet hozza Ádám árvájira,
Maradékira.

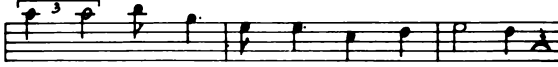
Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Kerekes Lajosné Gyórfi Anna (sz. 1912)
Gejzer Antalné Gyórfi Zsuzsanna (sz. 1897)
Biszak Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)
Varga Józsefné Gyórfi Anna (sz. 1899)
Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

ÁTMENETI RÉTEG — C₂
(263—310. sz.)

1. El-mé-gyek a he-gyek kö-zé lak-mi,

Ott fo-gok én see-re-től tar-ta-mi,

El-ha-gyom a büsz-ke le-gény-sé-gem,

Ö-le-lém a csár-dás te-le-sé-gem.

2. vsz.

2. A legénynek mit ér a legénység,
Ráfér ára minden szémtelenség!
Elviszi ja babáját a bálba,
Mással táncol annak a dacára.

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 104$

Hajtsd ki, ró-zsám, a csür-ké-ke-l,

Ö-lel' még a mé-myecs-ké-ke-l!

Haj-mal-ban, s haj-mal e-lött,

Nyí-lik a ró-zsa az aj-tó e-lött.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

$\text{♩} = 46$

1. Az Is-ten-nek szent an-gya-la
 Menny-mek-ből hogy a-lá-szál-la,
 És a pász-to-rok-hoz ju-ta,
 Né-ki-jek e-kép-pen szél-la:
 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

2. Mennyből jövök most hozzátok,
 És imé, nagy jó hírt mondok.
 Nagy örömet majd hirdetek,
 Melyet örvend ti sziveték.

$\text{♩} = 144$

266

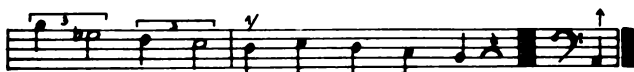
1. É- ne gye- ne, a- mē- ne jén,

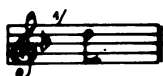
Meg- mu- ta- tom, hol la- kok én!

É- ne gye- ne csak, maj meg- csó- kol- lak,

Úgy- is tud- ják, hogy az e- nyim vagy.

2. vsz.

2. Faggyú gyertyát égetek én,
Barna kislányt szeretek én.
Ere gyere csak, maj megcsókollak,
Úgyis tudják, hogy az enyim vagy.

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 68$

267

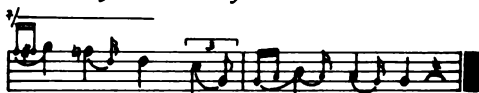
1. Ne szállj pőr- be é- ny- ve- lem,

Ó, én é- des Is- te- ném!

Mert még nem i- ga- zul- hat e- lőt- ted lel- kém,

Xár- ho- zat- ra kell mēn- nēm.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. Néked bűnöm megvallom,
Mert azt tisztémnek tartom.
Te bocsáthatod meg, bizonyjal jól tudom,
Segítségédet várom.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Kerekes Lajosné Györfi Anna (sz. 1912)
Gejzer Antalné Györfi Zsuzsanna (sz. 1897)
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

268

1. É - des - a - nya , jüj - jön ha - za,

Mert be - leg az é - des a - pa!

- Vár - jál , é - des jó le - já - nyom , miny - nyá ha - za - mé - nyék ,

Egy - get - ket - től kor - tyin - tok még , én és ott - hon lé - szék!

2. – Édesanya, jüjjön haza,
Mert meghalt az édesapa!
– Várjál, édes jó leányom, minnyá hazaményék,
Éggyet-kettőt kortyintok még, én és otthon leszék!
3. – Édesanya, jüjjön haza,
Léjankérők jöttek nálunk!
– Édes-kedves jó leányom, most már hazamégyék,
Léjankérők jöttek nálunk, én és férhez megyék!

Kiss Dezsóné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 108$

1. Bel-le-hem-nek pusz-tá-já-ban,
Pász-to-rolk vi-gyá-zá-sá-ban
Nagy ö-röm hír-del-te-tik, n
Nagy ö-röm hi-r₂-del-te-tik.

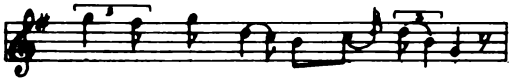
3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. 3. Vsz.

2. Mert a barmok pajtájában,
Oekoer, szamár jászoljában
Üdvözítő születik,
Üdvözítő születik.
3. Ó, szent József, mit gondoltál,
Hogy istálót választottál
Ama puszta térségben,
Ama puszta térségben?

Szabó Lászlóné Cerbiszlói Petronella (sz. 1901)
Ambrus Katalin (sz. 1923)
Basa Boldizsárné Magyar Rozália (sz. 1929)
Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)
Balog Istvánné Monoki Zsuzsanna (sz. 1921)
Cseke Józsefné Szabó Anna (sz. 1927)

S. 1969. III.

♩ = 24

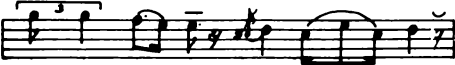
1. Gyász-ko- por- sém- hoz jő- je- tek,

most va- gyok kö- zöl- te- tek,

Hí- tő- ves- tár- sam, gyer- me- ke- jím,

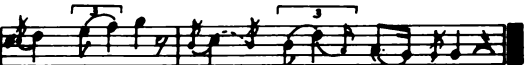
al- bí- csú- zom tő- le- tek,

Mert má- r₂ nem- so- ká- ra

ké- szü- lők sír- á- g₂- ba,

Itt hagy- lak á- r₂- va - sá- g₂- ra.

2. Kedves párom, tudom, hogy fáj a te szived érettem,
Kivel csendes boldogságban nagyon sok évet éltem,
De a halál mérge szívünket széttepte,
Jutottam özvegységre.

271

1. El- me- gyek a he- gyek kö- zé lak- ni,
 Ott fo- gok majd sze- re- től tar- ta- ni,
 El- ha- gyom a büsz- ke le- gény- sé- gem,
 Ö- le- lem a csár- dás fe- le- sé- gem.

4. 5. Vsz. 4. Vsz. 4. Vsz. 4. Vsz. 5. Vsz. 4. Vsz. 5. Vsz.
 4. 5. Vsz. 4. Vsz. 4. 5. Vsz. 5. I. Vsz. II. Vsz. 4. Vsz.
 5. I. Vsz. 5. II. Vsz. 5. I. Vsz.

2. Ne ott ugorj, ahol árok nincsen,
 Ne ott köszönj, ahol sënki sincsen!
 Látod, én is kerülöm az árkot,
 Ott köszönök, ahol szép lányt látok!

3. Szépen uszik a ruca ja vízën,
 Szépen legël a guja a rétën,
 S szépen szól a csengó a nyakába,
 Isten veled, rózsám, utójjára!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

4. Elvitte a víz az egrü hegyet,
 Elvënnélek, rózsám, de nem lehet.
 Más karjába hërvadsz el, galambom,
 Katonának el kell maséroznom.

5. Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének,
 Jobb ëgy lánynak, mint száz mënyecskének,
 Mer a lánynak befonják a haját,
 Fújja a szél piros pántlikáját.
 Mënyecskének bekötik a fejit,*
 Gyász borítja az egész életit.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

* a dallam második felére.

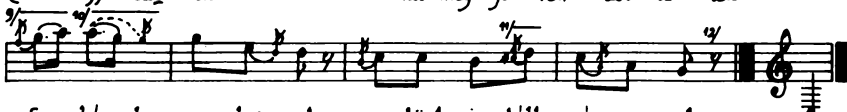
1. Kal- je - tek fel, jó boj- tá- rok,

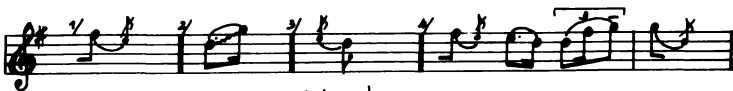
{ Az an- gyal szól, hall- gas- sá- tok!
{ Az an- gyal szót

{ A Mes- si- jás szü- le- tett, ki mag- jö- ven- döl- te- tett
{ Mert egy szűz- nek kit mag- jö- ven- döl- te- tek

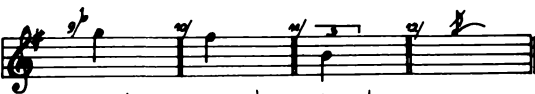
Ez há- tá nem haj- nál, ne- kívül in- kább szép nap- pal.

2. vsz. 2. vsz. Geiserne 2. vsz.

Geiserne 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

Geiserne Geiserne Geiserne 1. vsz.

2. Ne féljeteK, jó jemberek,
Angyal vagyok, jót hirdetek:
Hogy egy szűznek ölében, ápoló kebelében
Ott, ott, ott, ott, ott, Mesijás testet váltott.

Tizenegy asszony
Gejzer Konrádné Keresztes Erzsébet (sz. 1884)

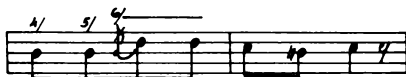
S. 1969. III.
Sz. 1968. XI.

1. Szü - le - től szü - ző lé - jány - tól,

Nis Jé - zus Má - ri - já - tól,

Bét - le - hem vá - ro - sá - ba,

Rom - gyos is - tál - lós - ká - ba

Ez éj - jal, éj - fél - ben.

4. vsz. 3. vsz. 2. vsz. 4. vsz. 2. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

4. vsz. 2. vsz. 3. vsz. 4. vsz. 2-4. vsz. 2. vsz.

2. Mejj szívesen szolgáljak
A kisdéd Jézuskának
Márija, a Szűzanya,
S József, nevelőatyja,
Hogy szűnjék fájdalomja.
3. De csak sír a Jézuska,
Kisdéd tagjait bánthatja
A kemény széna, szalma,
A hideg szél fuvala,
S keserű Szűzanya.

4. Ti mēnnyei angyalok,
Jertēk, mēnnyei karok,
Bennūket segítsetēk,
A hidegtől mēntsetēk,
Védjetēk és jertēk!

Kerekes Samuné Györfi Zsófia (sz. 1901)

H. 1968. XI.

274

♩ = 66

1. Ké- szem van a nyug- hej, mej- re né- gem vár- tál,
szem- ve- dé- se- id- ben mej- re né- gem vágy- tál.
Ké- szem a ko- por- só, nyug- he- jet ad né- ked,
Itt ért vé- get min- den föl- di szem- ve- dé- sed.

2. Fájdalmak nyilai a testedbe szálltak,
Életed napjai keserűkké váltak.
Most kitárta kezét az égnek orvossa,
És szenvedésedet már meggyógyította.

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899)
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

Rubato $\delta = 128$

1. - Jöj-jön ha-za, é-dés-a-nyám,
 (grusolo) $\delta = 104$ Na-gyon be-teg é-dés-a-pám!

- Várj, fi-jam, egy ki-csit, hogy tán-col-jak egy ki-csit,

Miny-nyá ha-za-mé-nyék!

3. var.

2. – Jöjjön haza, édesanyám,
 Mert haldoklik édesapám!
 – Várj, fiam, egy kicsit, hogy táncoljak egy kicsit,
 Minyá hazaményék.
3. – Jöjjön haza, édesanyám,
 Mert meghalt édesapám!
 – Várj, fiam, egy kicsit, hogy táncoljak egy kicsit,
 Minyá hazaményék.
4. – Jöjjön haza, édesanyám,
 Étemettük édesapám!
 – Várj, fiam, egy kicsit, hogy táncoljak egy kicsit,
 Minyá hazaményék.

5.-Mi-be ta-kar-tá-tok be-le?

$\text{♩} = 98$

- Le- pe- dő- be , se- hér- be! Le- pe- dő- be , se- hér- be!
De én u- ra! ma ka- pok , de le- pe- dőt nem sza- bok!

- Le- pe- dőm , le- pe- dőm , szép , se- hér le- pe- dőm !
Le- pe- dőm , le- pe- dőm , szép , se- hér le- pe- dőm !

Németh Mihályné Kovács Rózsa (sz. 1912)

H. 1940. X.

276

Poco rubato $\text{♩} = 80$

1. - Jöj- jön ha- za , é- des- a- nyám ,

{ Na- gyon be- teg é- des- a- pám !
{ Mellé magy be- teg

- Várj , fi- jam , egy ki- csit , hogy tán- có- jak egy ki- csit ,

{ Miny- nyá ha za - mé- gyék !
{ Miny- nyárt ha- za - mé- nvék !

2. - Jöjjön haza, édesanyám,
Haldoklik már édesapám!
Mert meghótt az
- Várj, fiam, egy kicsit, hogy táncójak egy kicsit,
Minnyá hazamegyék!
3. - Jöjjön haza, édesanyám,
Még van halva édesapám!
Eltemettük
- Várj, fiam, egy kicsit, hogy táncójak egy kicsit,
Minnyá hazamegyék!

4. - Mi be ta- kar- tá- tok be- lé?
 - Le- pé- dö- be, fe- jér- be, le- pé- dö- be, fe- jér- be!
 - De jén u- ra- tó ma ka- pok, de le- pe- döt nem sza- bok!
 Le- pé- döm, le- pé- döm, saép fe- hér le- pé- döm!

2. V.SZ. Erössné 2. V.SZ. Erössné 1. V.SZ. Erössné 3. V.SZ. Erössné
 3. V.SZ. Erössné 2. V.SZ. Erössné

2. V.SZ. Erössné 3. V.SZ. Erössné 1. V.SZ. Erössné 2. V.SZ. Erössné 3. V.SZ. Erössné
 1. 3. V.SZ. Erössné 2. V.SZ. Erössné Erössné 2. V.SZ. Erössné Erössné

2. V.SZ. Erössné 1-3. V.SZ. Erössné 1-3. V.SZ. Erössné 2. 3. V.SZ. Erössné 1-3. V.SZ. Erössné
 Erössné Erössné Erössné Erössné Erössné

3. V.SZ. Erössné 3. V.SZ. Erössné
 1. 3. V.SZ. Erössné 1. 3. V.SZ. Erössné

Kovács Júlia (sz. 1886)
 Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.
 H. 1967. V. (Budapest)

Rubato ♩ = 100 277

Nap-ja Is-ten ha-nag-ja-mak,
 Vé-gel-ve-ti ev-vi-lag-nok,
 Ez sza-vuk a pró-fé-ták-mak.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1968. XI.

Ritáló parlando ♩-66

1. Krisz-tus-hoz ké-szű- lők sze-rel- mes szű- le- jím,

Tö- le- tak al- vá- lók, é- des ne- ve- lö- jím.

Hát vég- bu- csút vé- szők, ke- gyes, jó fe- le- jím,

Haj- já- to- ká meg, kér- lek, vég- ső be- sze- de- jím!

4. Vsz. 2-11. Vsz. 5-7. Vsz. 8-10. Vsz. 2.3.9. Vsz. 4.6-8. Vsz. 8-10. Vsz.

11. Vsz. 8. Vsz. 11. Vsz. 8. Vsz. 11. Vsz. 3.6.7.11. Vsz. 8. Vsz.

3-11. Vsz. 10. Vsz. 3-7. Vsz. 9-10. Vsz. 8-10. Vsz. 11. Vsz. 8. Vsz. 11. Vsz.

8. Vsz. 11. Vsz. 4-10. Vsz. 2-10. Vsz. 11. Vsz. 9. Vsz.

11. Vsz. 2-10. Vsz. 4.8.8.11. Vsz. 5. Vsz. 5-10. Vsz. 11. Vsz.

3.11. Vsz. 5-7. Vsz. 3.11. Vsz. 2-8.7-9.11. Vsz. 2.3.6.11. Vsz. 10. Vsz.

2. Éltem az életnek csak kevés napjait,
Nem igen kóstoltam mulandó javajit.
De már itten vettem terhes unalmajim,
S halál fájaldalmának sebhető nyilajit.
3. Rövid életémnek míg fénylött lámpássa,
Vidám színt mutatott időmnek fojása.
Magam viselete s nyelvemnek szóllása,
Vala a szívetéknek egész újulása.

Nagy Márton (sz. 1893)

H. 1966. IX.

4. Elmégy, kedves gyermek, szülőid öléből,
Kiknek sűrű zápor hull érted szemükből.
Fogadd el hűségük utolsó csókajit,
S kívánd rájuk Isten legjobb áldásajit.
5. Elmégy, kedves lélek, az Úr ki elviszen,
Szélvészés tengerből bátor partra tézzen,
Mert tartunk e földön akárkit boldognak,
Erkölcseji mindég veszéjben forognak.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

6. Rám lehelt a halál, elhervadtam tőlle,
Nem éleszt fel többé jó szülőim könnye.
Halovány arcomat illessék bár csókkal,
Nem tér vissza többé rá a rózsás hajnal.
7. Édesanyám ajka csókjaimért eped,
De édesanyámat csókolnom nem lehet.
Ölő két karját felém tárja atyám,
De kisdede halva fekszik ravatalán.

Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

8. Ó, édés Megváltom, ne nézd bűnejimét,
Sok ellenéd való cselekedetimét,
Üdvösségem árát tekintsd érdemédét,
Jőjj el, Jézus Krisztus, védj hozzád lelkemét.
9. Igazságod szerint ne ítélj még engem,
Nem talál kegyelmet magam én érdemem,
Nem lehet kívülled soha üdvösségem,
Jőj' el, Jézus Krisztus, édés reménységem,

10. Az ítélet napján állítsad jobbrodra
 Testémét, mejet majd betésznek a sírba,
 Az áldott koezoette légyek én is számba,
 Jőjj el, Jézus Krisztus üdvösségem ára!

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

H. 1968. XI.

11. Embër, a földi lét, nézd, mij hamar tünik,
 És végre a portest sírjába költözik.
 Légy kész, mert az idő nyílsebese halad,
 És majd a hívó kürt egyszerre félvirrad.

Szamtári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

279

Parlando ♩ = 69

1. Gyer-tek i - de, csó - kol - juk meg a szen-tő ke-resz-tet,
 Kit mi u - nunk, Jé - zus vé - re pi - ro-sz - ra fes - tett.

Refr: En-mek nyug-szunk ár-myé-ká-ban a gyász-si-nunk-ban
 En-mek nyug-szunk ár-myé-ká-ban a gyász-si-nunk-ban.

2. Kinek a halál elvitte apját vagy anyját,
 Ölelje meg fájdalmában a szent keresztfát.
 Ennek nyugszunk árnyékában a gyászsirunkban.
 Ennek nyugszunk árnyékában a gyászsirunkban.
3. A bús özvegy, kinek nincsen vigasztalója,
 Boruljon az Üdvözítő keresztfájára.
 Ennek nyugszunk árnyékában a gyászsirunkban.
 Ennek nyugszunk árnyékában a gyászsirunkban.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
 lej. Domokos M. 1982. X.

H. 1968. XI.

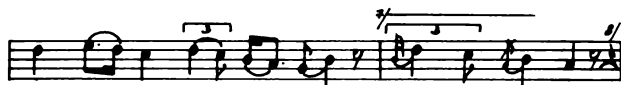
Rubato parlando 1-69

1. Gá-bri-él in-du-la kö-vet-sé-gé-be, m-

Mé-ny-gé-ből a föld-re Ná-zá-ré-té-be.

Égy szű-zsűz, a-ki mi-lett szű-zes-ség-ben,

Tu-da-tá-mi, mi-té vég-zett Is-té-né-mé-ny-ben.

2. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

2. 3. V.SZ.

2. V.SZ.

2. 3. V.SZ.

2. 3. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

2. V.SZ.

1. V.SZ.

2. – Leküldött egeből Szentháromság,
Nem szükséges e'ről több bizonyság.
Én Gábrijel vagyok az valóság,
Szüzességéből lesz nagy anyaság.

3. – Hogy te légy Gábrijel, azt elhiszem,
De hidd el: Istennek szüzességem
Örökre áldoztam, az méntségem,
Neked, ki követ vagy, kijeléntem.

1. E - süm - lő zsa - mo - lyod - hoz, nagy Is - ten - ség,

Jö - vünk ol - tá - nod - hoz, rej - télt fe - lő - ség.

É - lő töm - jent gyuj - tunk szent - sé - ge - dő - mek,

Szi - ve - lő, lel - ket nyuj - tunk fe - lő - sé - ged - mek.

2. Ó, mennyből küldetett élő kenyér,
 Ó, szűzből vétetett szent test és vér.
 Fenség a te trónusod, zsámo lyod ég,
 Dicsőség teneked, kezdet és vég.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
 Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
 Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

1. Már el - mé - gyék az ö - röm - be ,

Pa - ra - di - csom szép kert - je - be ,

Lel - kém - nek bol - dog he - je - ben.

2-4. Vsz. 5. 6. Vsz. 5. 6. Vsz. 2. 5. 6. Vsz. 5. 6. Vsz.

3. 4. Vsz. 2. 5. 6. Vsz. 5. 6. Vsz. 2. Vsz. 5. 6. Vsz. 3. Vsz. 5. 6. Vsz.

5. 6. Vsz. 2-6. Vsz. 2-6. Vsz. 2. Vsz. 5. 6. Vsz. 5. 6. Vsz. 5. Vsz. 6. Vsz.

2. A sárból kimenekédtem,
Bűnnek zsoldját megfizettem,
Testi sátram levetettem.

3. Megnyertem az Úr irgalmát,
Elvettem hitem jutalmát,
Én lelkémnek nyugodalmát.

4. Lelkém Ábrahám keblében,
Testem benn nyugszik a földben,
De vagyok jó reménységben.

Biró Józsefné Ömböli Mária (sz. 1903)

H. 1966. IX.

5. Lelkém fenn a magas égben,
Nyugszik testem sötét földben,
De vagyok is reménységben.

6. Foeld porából feltámadok,
Jobb életre félvirradok,
Hol lelkémmel vígadhatok.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

$\text{♩} = 98$

1. A nap e-lá-jó nagy ha-rag-gal

Mej meg-e-mész-lá min-dén-lá láng-gal,

Da-vi-dá mond-ja a szent Pál-lal.

2. V.SZ. 7. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ. 7. V.SZ.

2. 7. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ. 7. V.SZ. 2. 7. V.SZ. 7. V.SZ.

2. Nagy félelem akkor lészén,
Mikor bíró székbe lészén,
Mindént hogy meghányon-vessén.
3. Akkor trombiták zöngenek,
Hogy mindének félkeljenek,
Krisztus székénél légyenek.
4. Halál rémul s a természet,
Hogy feltámad minden nemzet,
Bíróra jis alig nézhet.
5. Könyvet akkor előhoznak,
Mejben mindént írva látanak,
S törvényt tesznek e világnak.
6. Bíró mikor székben ülend,
Akkor mindén nyilván léënd,
S büntetlen el nem meëndén.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

7. Rettentő lesz az ítélet,
Ó bírák, ha megítéled
Szigoruan mind a népet.

Nagy Márton (sz. 1893)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

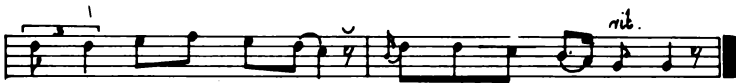
1. Ó, ke- ser- ves jaj- szó, miny- nyá- jan meg- ha- lunk,

Ís- jak és ö- re- gek szám- a- dá- sz- ra ál- lunk.

Rebr: Ó, faj - da- lom, ször- nyű jag- go- da- lom,

Ha- lál el- len min- csen, jaj, min- csen ol- ta- lom!

Szamtári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

1. Ré- mi- tő, óh Ha- lál, a te ke- zed,

Mi- kor fegy- ve- re- det fel- e- me- led.

E- lőt- ted a ki- ráj ko- ro- má- ja

Po- rás- ba - hu- lla, mint a ko- ló- dús pá- lá- cá- ja

2. Hideg vagy, mint a tél zordon szele,
Kemény, mint a kősziklák kebele.
Nem tekinted az árvák könnyeit,
Nem hallod az özvegy jajsavajit.

Hat asszony

Sz. 1969. III.

♩=60 286

- Szent-ja-tok, ó, pász-to-rok, mi dol-got lel-te-ték,
 Hogy az éj-jel Bet-le-hem-be úgy si-jet-te-ték?
 - lát-tuk az é-gi Mē-si-jást,
 Bet-le-hem-be szü-le-tett.
 II.

Hompot Jánosné Biró Erzsébet (sz. 1900) és
 Szofrán Jánosné Kovács Róza (sz. 1901)

Sz. 1968. XI.

Rubato ♩=66 287

1. Pász-to-rok, nyá-jas-tól kel-je-ték fel,
 Bet-le-hem-be ha-mar men-je-ték el,
 Ott ta-lál-ja-tok va-ló-ban a kis Jé-zust be-pó-lyáz-va nit.
 A já-szój-ban, a já-szój-ban.
 2. vsz.

2. Hogyha pedig majdan odaérték,
 Jézus nevét mindénütt dicsérvék,
 Furujátok megfújátok, a kis Jézust úgy áldjátok
 A jászojban, a jászojban.

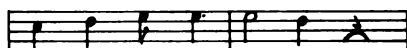
Hompot János (sz. 1899)

Sz. 1968. XI.

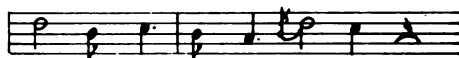
288

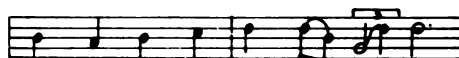
1. A Szűz egy si- jat seült,

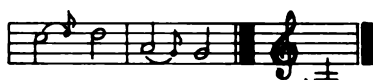
Kit meg- jö - ven - dol - tek .

Pász- to - rok , ö - rül - je - lők ,

Sza - ba - di - tó föld - re száll - lott

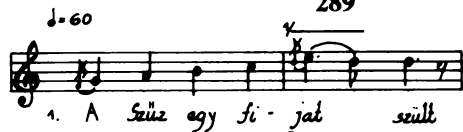

Ör - vená - je - lők !

2. Elhatta országát,
 Ő nagy gazdagságát.
 Pásztorok, örüljétek,
 Szabadító földre szállott,
 Örvendjétek!

Gejzer Konrádné Keresztes Erzsébet (sz. 1884)

Sz. 1968. XI.

2. Örvend a nagy ég is,
Még a sötétség is
Vidul sötétség is
Pásztorok, örüljeteK,
Szabaditónk földre szállott,
ÖrvendjeteK!

Négy asszony
Három férfi és két asszony

S. 1969. III.
Sz. 1968. XI.

3. Poklot megrontotta,
S hatalmát elvonta.
Pásztorok, örüljeteK,
Szabaditónk földre szállott,
ÖrvendjeteK!

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Sz. 1969. III.

4. Ádám vétkét váltja,
Fennszóval kijáltja:
Pásztorok, örüjjetek,
Szabadított földre szállott,
Örvendjetek!

5. Elhagyta jországát,
Ő nagy gazdagságát.
Pásztorok, örüjjetek,
Szabadított földre szállott,
Örvendjetek!

Daradics Ambrusné Szitás Zsuzsanna (sz. 1891)

Sz. 1968. XI.

♩-69-72

290

1. Ó, fé-nyes-sé-ges, szép haj-nal,

Kit így kö-szön-tött az an-gyal:

-ű-dő-vöz-lég-tel-jes-ma-lasát-tal!

3. V.SZ. 4. V.SZ. 1. V.SZ. 2. V.SZ. 3. A. V.SZ.

5. V.SZ. 2. A. V.SZ. 2-5. V.SZ. 2-4. V.SZ. 5. V.SZ.

2. V.SZ. 5. V.SZ. 2. V.SZ. 5. V.SZ. 2. V.SZ. 5. V.SZ. 2-6. V.SZ.

2. V.SZ. 4. V.SZ. 2. V.SZ. 5. V.SZ. 3. V.SZ.

2. A. 5. V.SZ. 3. V.SZ.

2. Dicsőségés Szüz Mária,
Atya Istennek leányja,
És Szentléleknék mátkájja.

3. Tehozzád küldetett mennyből,
Gábrijel angyal követül,
Istennek rendeléséből.

4. Hogy fíjad fogansz méhédben,
Isten embért égy szeméjben,
És megmaradsz szüzességben.

5. Fíjad az ég dicsősége,
A bünösök reménysége,
S a mégtérők üdvössége.

Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899)
Kerekes Samuné Györfi Zsófia (sz. 1901)

H. 1968. XI.

291

Parlando $\text{♩} = 138$

Meg-bo-csás-son, é-des-a-nyám,
Sem-mi gond-ja ugy sem lész már,
Sem mo-sás-ra, sem var-rás-ra,
 $\text{♩} = 124$
Sem-mi-sé-le gon-do-zás-ra.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. III.

292

Parlando $\text{♩} = 102$

1. Meg-bo-csás-son é-des-a-nyá [m],
 $\text{♩} = 120$
Ha nem vó-tam jó le-á-nya.

2. Mëgbocsásson, édesanyám,
Többet gondja nem lesz réjám.

4. Lëjányélet, lëjányélet,
Hogy këll elfelejtnëm tégëd.

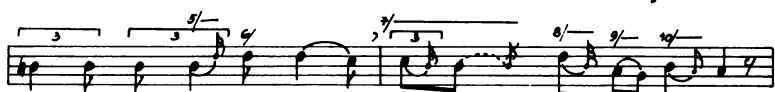

Kovács Júlia (sz. 1886)
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)

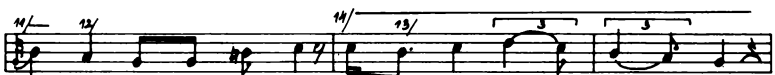
H. 1966. IX.
H. 1968. XI.

Rubato $\text{♩} = 56$

1. Kris-tus-hoz ké-szű- lők, sze- rel- mes szű- lő- jüm,

Tö- le- tők el- vál- lók, é- de- sz me- ve- lő- jüm.

Hát vég- bu- csút vé- seők, ké- gyes jó te- le- jüm,

Hall- já- lók meg, kér- lők, vég- só be- seé- de- jüm.

2. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. 4. Vsz. 3. Vsz. 2. 5-7. Vsz. 2-7. Vsz.

3. 7. Vsz. 2. 4. 6. 7. Vsz. 5. Vsz. 3-6. Vsz. 7. Vsz. 7. Vsz. 3-7. Vsz.

4-6. Vsz. 3. Vsz. 4-6. Vsz. 7. Vsz. 2. Vsz. 2. 3. Vsz.

7. Vsz. 2. 4-7. Vsz. 3. Vsz. 7. Vsz. 3. 5. 7. Vsz.

2. Éltem az életnek csak kevés napjait,
Nem igen élveztem mulandó javait.
De máris szőnvedtem terhes unalmajit,
S halál fájdalmának mőgsebző nyilajit.
3. Légyen a nagy Űrnak kedves akarat/ja,
Hogy virágoromban lelkem elszólít/ja,
Mőnnyben ő magához ij hamar juttat/ja,
Atyai jóvoltát evvel mőgmutat/ja.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

4. Áron vétettünk meg, mégpedig nagy áron,
A Jézusnak vérén, nem a sárga sáron.
Nem árthat a sátán minékünk imáron,
Egész erejével dühőskődjék bárhol.
5. Boldog, kinek dőlgát Isten igazgat/ja,
Mert boldogulását mindenben várhassa.
Kinek a Jehova Istene és Aty/ja,
Azt semmi kár, veszély el nem boríthat/ja.
6. Címere a hitnek a jócselekedet,
Megmutathasd ebből igazán hitedet.
Mig hát Isten éltet e földön tégedet
A jőtettemekben tőltsed életedet.

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

7. Nem hagy el az Isten, sohase tőgédēt,
Csak te el ne hagyjad a te Istenēdēt,
Mert hogyha elhagyta a te Istenēdēt,
Kitőrli minnyájan kőnyvėből nevedēt.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

Parlando rübaló $\text{♩} = 128$

1. Seo-mo - rü a ha - lál a gyar - lö em - bé - rü - mek ,
 Ha - lál kö - ve - té - töl mun - de - nek rül - tá - ga - mek ,
 Xi - väll - ké - pen, kik e vi - lág - ban oe - rü - lü - mek ,
 He - hüz e vi - lág - töl meg - vál - ni e - zék - mek .

2. Vsz. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.
 2. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz.
 2. Vsz. 2. 3. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz.

2. Többet higgy a jégén rajzolt írásoknak,
Mint a csalárd világ sok biztatásának.
Szép szín alatt közli kis részét javának,
De sémmit sem hihet állandóságának.
3. Elvégeztem immár pájafutásomat,
E világon való zarándoklásomat,
Megtartottam hitem, s igaz vallásomat,
Jövel, Jézus Krisztus, add még koronámat!

Parlando ♩-104

1. Hall-dz meg, é- ló em- bér : fi- ják a trom- bi- táí,

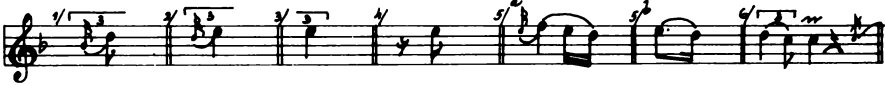
Ó, halld, mi- kent zen- gik a szo- mo- riú nó- táí!

Nyis- dz még em- nek sze- ved be- zá- nult aj- ta- jáí,

5 ké- szít- ges- dz lel- ké- dz- nek meny- be vi- vó út/ jáí.

2. Vsz. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 3. Vsz.

3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

2. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 2. 3. Vsz.

3. Vsz. 3. Vsz.

2. Im, látod, halandó, hogy én már elmegyék,
Már tērajtad a sor, bizonynal elhiggyed.
Kérlek, hát utadat még jókor egyengesd,
Útra a keygesség ruháját megszerzed.

3. Térj le hát eddigi bűnejid út/járol,
 Ne mondd azt szívedben, hogy ráérök máskor.
 Nincs tudtadra adva, mikor hivatatol,
 Este, vagy éjjélben, vagy a kakasszókor.

Nagy Márton (sz. 1893)

H. 1966. IX.

296

♩ = 82

Ó, ke- ser- ves jaj - szó , mi- nyá- jan meg- ha- lunk

♩ = 96

If- jak és ö - re- gék seá- ma- dás- ra ál - lunk.

♩ = 102

Rit.: Ó, fáj - da - lom, secer- nyű ag - go - da - lom,

acc.

Ha- lál el- len min- csen, jaj, min- csen ol - ta - lom!

2. Ebben bizonyos légy, nem kárhoztathatod,
 Meg kell egyszer halnod, mindenkor várhatod.
 Ó, fájdalom. szörnyű jaggodalom,
 Halál ellen nincsen, jaj, nincsen oltalom!

Tizenegy asszony

Sz. 1969. III.

Parlando rubato 6-58

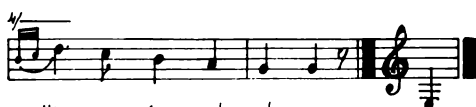

1. j- Zaj, mej ha- ma- r₂ mü- tik vi- lág di- csó- sé- ge,

Hir- te- len vál- to- zik min- dæn é- kes- sé- ge,

6-54

Hír- va- lág szép- sé- ge.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Nincs benne csendesség, nincs semmi nyugalom,
Tündérés fojása merő bú s unalom,
Bánat és fájdalom.
3. Mint a füst és árnyék, csak olyan életünk,
Rövid álm, mit csak észre sem vehetünk,
S már kész enyészetünk.
4. Mint a szép virágok tavasszal újulnak,
Vidám nyílásukkal ékessen virulnak,
De hamar elmulnak.
5. E szép földi páján én is éltem vala,
S im szép ifjúságom felderült hajnala
Hamar beborula.
6. Elhervadt virágom nyilló idejében
Kialudt életem mosojgó fényében,
Legszébb erejében.
7. Ne dicsekédjél hát, embër, akárki légy,
Rövid életédnek hosszú határt ne tégy,
Sõt, róllam példát végy.

8. Ifjak rőttegeték, vének męgtęrteték,
Im rajtatok a sor, azért készüljeteę,
Mert el kęll męnnęteę.

9. Barátim, rokonim, valakik valátok,
Béke s mindęn áldás, szájjon tiręjátok,
Isten hát hozzátok.

Erőss Istvánnę Kovács Teréz (sz. 1912)
Varga Józsefnę Győrfi Anna (sz. 1899)
Lőcsei Lajosnę Bręti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

298

Parlando rubato $\text{♩} = 140$

1. Jaj, mej ha-mar mu-lik vi-lá-ga di-cső-sé-ge,

Hir-te-len vál-to-zik min-dęn é-kés-sé-ge,

Hę-ly-zá-va-ág szép-sé-ge.

3. Vsz. 4. Vsz. 3. 4. Vsz. 3. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz.

2. Vsz. 3. Vsz. 4. Vsz. 3. Vsz. 4. Vsz. 4. Vsz.

2. Nincs benne csęndęssęg, nincs sęmmi nyųgalom,
Tündęres fojása merő gond, s ұnalom,
Bánat és fájdalom.

3. Mind a füst és árnyék, csak ojan életünk,
Rövid álom, mit csak észre sem vehetünk,
S már kész enyészetünk.
4. Mind a szép virágok tavasszal újulnak,
Vidám nyillásukkal ékesen virulnak,
De hamar elmúlnak.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

299

$\text{♩} = 104$

Au- gusz- tus- ba , au- gusz- tus- ba peng a ka- sza

A ka- szás- mak e- lül , há- tul lógg a fa- fa- fa- fa

Fa- szer- szám- ja sül- lő- je ,

A ka- sza kü- sür- lő- je .

1. 2. 3.

3. Vsz. 2. 4. Vsz. 3. Vsz.

2. Elindultam kora reggel a vásárra,
S rátaláltam egy nagy szősös pi-pi-
Csára fordult az ökröm,
Ugy törték el a lőcsöm.

3. Ezt a földet ez a disznó föl akarja tú-tú-túrni,
 Ez a legén ezt a kislány még akarja szú-szú-
 Szurok terem az erdőn,
 Ritka buza a mezőn.

4. Ez a legény jaj de nagyon be-be-beteg.
 Fájt neki a fa-fa-fa-fa-fa-fa-fa-fa-
 Farkas van a híd alatt.
 Attól fél, hogy megharap.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1901)

H. 1941. II.

300

$\text{♩} = 104$

1. Még azt mondják, Székélkevéen nincsen sár,
 Pedig minden utcasarkon öt-hat áll.
 Van benne egy utca, a ki kövel van ki-mak-va,
 Ennek a kislán-mak kökén szemé de csal-fa.

2. Vsz.

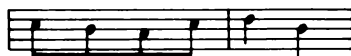
2. Még azt mondják, Székélkevéen nincsen lán,
 Pedig minden utcasarkon öt-hat áll.
 |Sejém a kötője, libég-lobog az eleje, |
 |De hijába lobog, nem leszek szeretője. |

Magda Ferenc (sz. 1903)

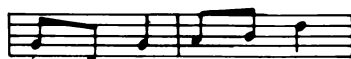
Sz. 1968. XI.

1. Egy-ször egy ki - rály - fi

Mit gon - dolt ma - ga - ba,

Hm, hm, hm, ha, ha, ha.

Mit gon - dolt ma - ga - ba?

2. Fөлtozött sej, haj,
Kocsisi ruhába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Kocsisi ruhába.	6. Mett mi azért jöttünk;
Jössz-é hozzám, vagy sem,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Jössz-e hozzám vagy sem?
3. – Jó, estét, jó estét,
Gazdag biró lánya,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Gazdag biró lánya.	7. – Nem menyék, nem menyék,
Mett én gazdag vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Gazdalegént várok!
4. – Kerüjön előre,
Üjjön le a székre,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Üjjön le a székre.	8. Aztán a királyfi
Mit gondolt magába?
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Mit gondolt magába?
5. – Mi nem azért jöttünk,
Hogy mi itt leüjjünk,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Hogy mi itt leüjjünk.	9. Bekopogott s ej, haj,
A szegény házába,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
A szegény házába.

10. – Jó estét, jó estét,
Szegén ember lánya.
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Szegén ember lánya!

11. – Kerüjjön előre,
Üjjön le a székre,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Üjjön le a székre!

12. – Mi nem azért jöttünk,
Hogy mi itt leüjjünk,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Hogy mi itt leüjjünk.

13. Mett mi azért jöttünk;
Jössz-é hozzám vagy sem,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Jössz-é hozzám vagy sem?

14. – Elményék, elményék,
Mett én szegény vagyok,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Szegény legént várok!

15. Viszik a hintóba,
Szegény ember lányát,
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Szegény ember lányát.

16. Meszes talicsgába
Gazdag bíró lányát.
Hm, hm, hm, ha, ha, ha
Gazdag bíró lányát.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

302

$\text{♩} = 68$

Ma pénték, hó-map szom-bat,

Maj va-sár-map lé-szén,

A ga-tyá-mak, a pöm-döl-mek

Nagy ö-rö-me lé-szén.

Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1940. X.

1. Fe- le- sé- gem csúf asz- szony,

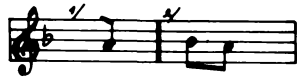
Fel- a- kasz- tom ma- ga- mot!

Mert Mu- ci- mé szép asz- szon,

Az én ked- vem- re va- ló!

2. Nem szerettem az asszont,
Fölakasztom magamat!
Mert Muciné, Buciné,
De jó korcsomárosné!

3. Ha elmegyek hozzája,
Belefektet az ágyba.
Mert Muciné szép asszon,
Az én kedvemre való!

4. Ad jó édes pálinkát,
Úgy szeretted magát.
Ej, Buciné, Buciné,
De jó korcsomárosné!

5. Feleségem gyermekem
Mind a patakba vettem!
Ej, Muciné, Buciné,
De jó korcsomárosné!

$\text{♩} = 112$

Van egy ku-pa má-lé-lisz-tem,

Azt is { Bo-ci-né-nak
Pu-ci-né-nak vi-szám

Héj, { Bo-ci-né, Bo-ci-né,
Pu-ci-né, Pu-ci-né,

De jó { por-lu-lá-ko-s-né!
kor-cso-má-ros-né!

2-6. vez. Önböliné

<p>2. Ad egy fluska pálinkát,
Ugy szeretted magát.
Héj, Bociné, Bociné,
De jó portulákosné!</p> <p>3. Egy kupa lisztet adtam,
Fluska pálinkát kaptam.
Héj, Bociné, Bociné,
De jó portulákosné!</p> | <p>4. A pálinkát megittam,
Az uramtól kikaptam.
<i>asszonytól</i>
Héj, Bociné, Bociné,
De jó portulákosné!</p> <p>5. Kérde tőlem, hol voltál,
Bocinének mit adtál?
Héj, Bociné, bociné,
De jó portulákosné!</p> <p>6. Megvittem egy juhbelet,
S úgy élek, ahogy lehet.
Héj, Bociné, bociné,
De jó portulákosné!</p> |
|--|---|

Varga Józsefné Kásler Mária (sz. 1879) és
Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. X.

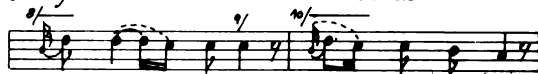
1. Se-ré-gé-ké-nek szent Is-te-me,

♩ = 100

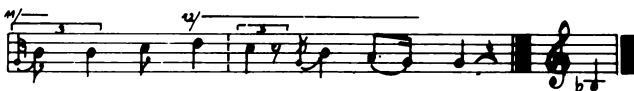
{ Menny-nék, föld-és-nék te-nem-lő-je.

{ Menny-nék és föld-nék min-de-me.

Refr: Jö-ve-lé, jö-vel, é-né Krisz-tu-som,

♩ = 104

Né hagyj u-tol-só ó-rá-mon!

3. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

2. V.SZ.

2. V.SZ.

1. V.SZ.

Vargamé

2. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

3. V.SZ.

2. Te vagy lelkem élesztője,
Bágyadt szívem ébresztője.
Jövel, jövel, én Krisztusom,
Né hagyj utolsó órámom!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

3. Tekints lelki sebeimre,
Ez utolsó keservimre.
Jövel, jövel, én Krisztusom,
Ne hagyj utolsó órámom!

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

306

1. A ka-rá-csom ét-ca-ká-ján,

Jé-zus sü-le-té-se map-ján

3. vsz. 4. vsz. 2. 3. vsz. 4. vsz. 2-4. vsz. 2. vsz.

2. Örülünk és örvendezzünk,
A kis Jézust mi dicsérjük!

3. Jézus ágyán nincsen paplan,
Fázik szegény kis ártatlan.

4. Hideg szél fúj, fejcskéje,
Fázik gyenge testcskéje.

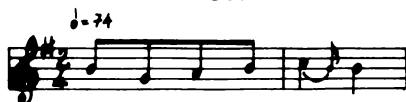
Basa Boldizsárné Magyar Rozália (sz. 1929)

Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)

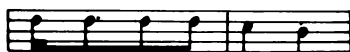
Balog Istvánné Monoki Zsuzsanna (sz. 1921)

S. 1969. III.

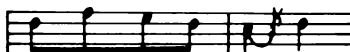
307

Bá-mod, asz-somj, bá-mod,

Lé-a-myod-hoz já-rok,

Men-tül job-ban bá-mod,

Am-mál job-ban já-rok.

Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1940. IX.

$\text{♩} = 48$

1. Szi- vünk új- ság- gal ma bé- tölt,
Az i - gaz- ság fé- nyes nap- ja

Mert i - gé- ret see- rini fel- költ
Új Tes- ta- men- tom- nak kap- ja,

Is- ten- fé- lők szá- má - ra.
El- jött, kit sok szent vá - ra.

Csil- lag vil- log, ra- gyog már nám,

Me- lyet Bá- lám lá- ta né - gen,

Fény- lik, mint szép nap az é - gen.

1. ff^a vsz. 2. vsz. 1. ff^a vsz. 2. ff^a vsz. 2. ff^a vsz. 1. ff^a 2. vsz.

1. ff^a vsz. 1. ff^a 2. vsz. 1. ff^a vsz. 2. ff^a vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Megszáná az Úr estünket,
 Felöltözé Úr testünket,
 Szent kegyelme mily drága!
 Győzelmei már megszűnnek
 A kárhozatszerző bűnnek,
 Törvénynek nem sujt átka.
 Mérge, férgé a pokolnak
 Megromolnak ma végképpen,
 Nem árthatnak semmiképpen.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
 Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
 Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
 Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
 lej. Paksa K. 1982.

Legények kántálója

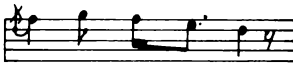
H. 1968. XI.

309

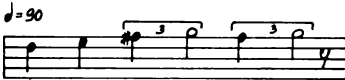
Parlando rubato $\text{♩} = 86$

1. -űd - vő - zé légy szent Szűz

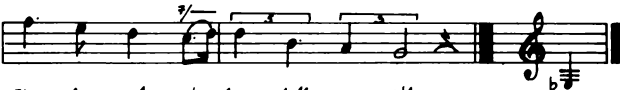
Tel - jes ma - lasát - tal! -

Így kö - szön - té an - gyal

A szép szűz Má - ri - ját,

Jrisz - tus - mak vá - lasz - tott any - ját.

2. Vsz. 2. 3. Vsz. 3. Vsz. 2. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz.

2. És mondá tovább:
 – Úr vagyon veled,
 Ime, fogansz fíjat,
 Akin fogsz örülni,
 Mënyy és a föld álmélkodni.

3. – Ó, angyal, úgye,
 Miként léhet ez?
 Mert szúz lëjány vagyok:
 Fërijët nem ismerek,
 Bizonyságim ebben egek!

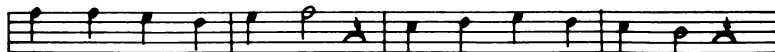
Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899)

H. 1968. XI.

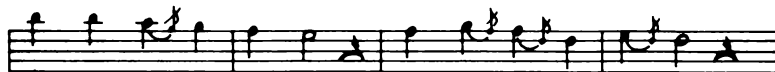
310

1. - A tyám, hogy-ha le-het, mül-jék el e po-hár,

Ha-lál gyöt-rel-mé-vel márt mag-tölt-ve van már!

Az O-laj-fák he-gyém rész-ke-tő ke-bel-lel

Így so-haj-tölt Jé-zus seör-nyü fé-le-lem-mel.

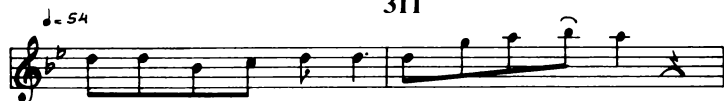
2. Midőn maga előtt meglátta a Halált,
 Rémitő szárnyával midőn melléje szállt,
 Rettegés fogta el annak látásától,
 Leroskadt, s verejték hullott szent arcáról.

Hét asszony

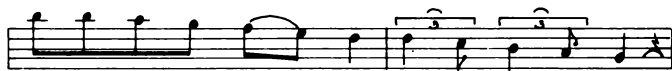
Sz. 1969. III.

IDEGEN RÉTEG — C₃
(311—349. sz.)

311

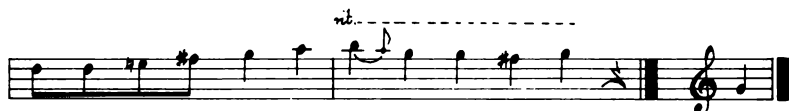
I - gal - mas, nagy Is - ten, i - té - lő bi - ránk ,

Ol - tá - rod - nál ké - rünk, vedd sze - med mi - ránk !

Mind test - vé - ri szív - ből ál - do - zunk ne - ked,

Hogy az el - huny - tak - nak nyisd meg az e - gét .

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

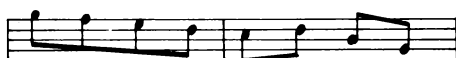
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

312

1. Csi - csó - né - nek nagy a csi - cse

As se tud - ja , ho - va tē - gye.

Refr.: Csi - csó - né , ga - lam - bom ,

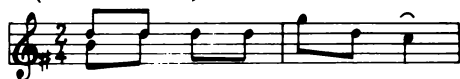
Ré - já il - lik a csó - kom.

2. Csicsónénak három lánya,
Mégés süpörtlen a háza.
Csicsóné, galambom,
Rējá illik a csókom.

3. Csicsónénak nincs pëndéje,
Tóba vészett a kendére.
Csicsóné, galambom,
Rējá illik a csókom.

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Sz. 1969. III.

(Poco rubato) ♩ = 80

1. - Gyere ha-za, te sa-lán!

- Hogy vi-gyém el a há-lán

- Itt a nagy-bőjt, gyóm-mi kell!

- Sitt a korcs-ma, iny-nya kell!

2. – Igyenést méz pokolba!
 – Tán ott is van korcsoma?
 – Fajankónak beszéllek!?
 – Addig iszok, míg élek!
3. – Falra hányom a borsót!
 – Ide ja boroskorsót!
 – Fajankónak beszéllek!
 – S addig iszok, míg éllek!

Varga Györgyné Balog Anna (sz. 1903) és
 Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. II.

♩ = 100

Er-dő mel-lett nem jó lak-ni,

Mer' sok fát kell ha-so-gat-ni,

Ti-zen-há-rom ö-let, s egy fe-let,

Ö-let-jén em-gém, a-ki sze-ret.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

315

$\text{♩} = 100$

Ve-rik a do-bot

Jön-mek a szib-tya-i ma-gya-rok.

Nek-tek is szép ma-gyar lé-d-nyok

Jó e-gész-sé-gét ki-vá-mok!

1966.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X. és 1966. IX.

316

$\text{♩} = 94$

Az én u-ram o-lyan vén, o-lyan vén, o-lyan vén,

Mint a hasz-szú-nya-kü gem, nya-kü gem, nya-kü gem!

Ti-pég-to-pog, mind a lud, mind a lud, mind a lud,

Hát-ra ka-par, mind a tyúk, mind a tyúk, mind a tyúk.

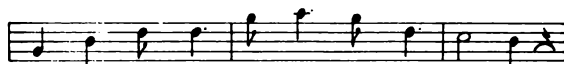

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

1. Rá- szál- lott a var- jú a vas- út- ra,

Bá- na- ti- mal a jó Is- ten tud- ja.

Há- zunk e- lőtt szé- pem mu- zsi- kál- nak,

Szer- busz, lá- nyok, mé- nyék ka- to- ná- nak!

7. Vsz. 7. Vsz. 7. Vsz.

2. Édesanyám ojan vizet adott,
Akitől a szeretőm elhagyott.
Most is igaz szeretőm hagyott el,
Kit még éllek, sosé felejték el.
3. Cukros zabot adtam a lovamnak,
Jóéccakát mondtam a rózsámnak.
Mondtam neki ojan jó éccakát:
– Kedves rózsám, felejtsük el egymást!
4. Rózsafának harmatos az ága,
Mégis egyre hervad a virágja.
Én is rózsza, piros rózsza voltam,
Égy legényért hervadni indultam.

Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. III.

5. Mëgërëtt a szöllő feketére,
Ha leszëdik, árva lëssz a tőke.
Árván maradsz të jis, kis angyalom,
Mert ënnëkëm el këll masëroznom.

6. Azér, amér ijen-ojan vagyok,
Ne gondold, babám, hogy beteg vagyok.
Elsárgított engem a szerelém,
Nálad nélkül mit ér az életém!

Barabás Antalné Keresztes Zsuzsanna (sz. 1895)

Sz. 1968. XI.

7. Azért, amér bē vagyok sorozva,
Ne féj, babám, nem lészek katoná!
Inkább lészek bētyár a pusztába,
Mégsēm lészek császár katonája!

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

318

♩ = 108

A' - rok is van , gö - dör is van ,
Szép lány is van , csú - nya is van .
A sző - ke - nek kö - kény szé - me , szé - me - fé - nye vitt en - gém az ,
Vitt en - gém a , vitt en - gém a ,
vitt en - gém a sze - re - lém - re .

ff

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1969. III.

1. I - mád - va jót - tünk, kis - ded Is - te - münk,

a jó - sei - vü pász - to - rok - kal.

Té - ged ke - re - sz - ve , já - szej - hoz es - ve

ü - döz - tünk a pász - to - rok - kal.

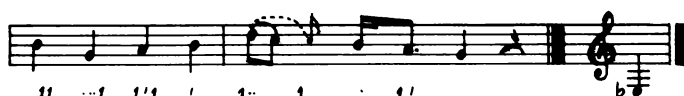
lel - ki kép - ze - tünk e ső - tét éj - jel ,

hő - se - re - te - tünk hoz - zád ve - zé - rel

Nap - ke - lől táj - ra , Bet - lem pusz - tá - ra ,

ott jöt - tél ér - tün - ké ri - lág - ra.

2. Ártatlan kised, szent Istenségéd
 Egy jászójba szállhat-é lē?
 Szűzanya fíjját, e világ díját
 Istállóban szülheti-ē?
 Kimondhatatlan a nagy szeretet,
 Mej a pusztában téged vezetēt.
 Ó, vedd szép hálánk, felzengő imánk,
 Szép kis Jézus, tekints rējánk!

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Sz. 1969. III.

320

Rubato $\text{♩} = 90$

1. Im-dulj még hát, lo-vam, Len-gyel-or-szág fe-lé,
 Űgy-sem lás-suk töb-bi-gz ma-gyar ha-zánk fe-lé!
 de Mit ér-zék, hogy fáj, ki sem mond-ha-tom,
 m-Még sincs o-lyan bá-mat, mind az én bá-ma-tom.

2. vsz. 2. vsz.

2. Indulok, megállok, búcsuzom örökre,
 Elsőbbször búcsuzok a hazaji földről.
 (de) Mit érzék, hogy fáj, ki sem mondhatom,
 Még sincs olyan bánat, mind az én bánatom.

Nyisztor Lajos Istvánné Daradics Teréz (sz. 1899)
 lej. Berczky J. 1983.

Sz. 1968. XI.

1. Pász-tor-lár-sim, új hírt mon-dok,

Gyer-ték ve-lam, cso-dát lát-tok:

Egy szép Szűz az éj-sza-kán, éj-sza-kán

Gyer-mé-két szült a szé-nán, a szé-nán.

2. vsz.

2. Üdvöz légy, te kisedécske,
Bétlehemi hércégecske!
Légy az éjjel mivelünk, mivelünk,
Ményországba vezérünk, vezérünk.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

1. Lē-ány-vá-sár lesz a hé-tem, tu-dom, tud-ja kend.

Ol-csó á-ra lesz a lány-nak, tu-dom, tud-ja kend.

Két kraj-cá-rért, tyu-haj, ad-nak é-gyet,

Jaj, be ol-csó, még-se vész-mek, tu-dom, tud-ja kend.

2. Legényvásár lesz a héten, tudom, tudja kend,
 Jó ára lesz a legénnek, tudom, tudja kend.
 Száz forintér adnak égyet,
 Jaj, de drága, mégis vésznek, tudom, tudja kend!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

323

$\text{♩} = 69 - 72$

1. Te-hoz-zád ki-já-ló-k, Má-ri-ja, Szűz-a-myám,
 Hall-gasd ké-ré-sé-met, sze-rel-mes hí-vő daj-kám!
 E-se-de-zé-sed-del végy ki-ja fog-sá-gz-ból,
 Végy ki, é-dés-a-myam, pur-ga-tó-ni-jom-ból.

2. Te vagy a bűnösök kegyes szószólója,
 Légy szenvedő lelkek megvigasztalója,
 Kérjed szent fíjadat, bocsásson még nekem,
 Ültesse jobbára szegény bűnös lelkem.
3. Hallgasd meg, Szűzanyám, buzgó kérésemet,
 Ó, ne vesd még, kérlek, esedzésemet.
 Hét fájdmajidért érettem esedezz,
 Márija, Szűzanyám, rólam ne felejkezz!

Tizenegy asszony

S. 1969. III.

Rubato ♭-69

1. Pán-cso-vá-lól nem mész-sze van Szer-bi-ja

Ab-ba nyug-szik sok gyer-mék-mek az ap-ja.

El-te-met-ték, nem si-nas-sa sön-ki

Mert mész-sze van a csa-lád-ja mé-ki.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. I^o 2. vsz. II° 2. vsz. I^o

2. Édes lovam, ne mēnj oly sebessen,
Mert a rózsám gyalog jó mellettem.
Nyújcsa kezét: Isten veled, rózsám!
Hull a könnye két halvány orcáján.
Nyújcsa kezét: Szerbusz édes rózsám,*
Mert mēghalok Szerbija határán!

Kovács Júlia (sz. 1886)
lej. Paksa K. 1983.

H. 1966. IX.

* a dallam második felére.

♩ = 100

1 El- ve - szétl a kon - tyos lú - dam,

Mэг - verl az én be - tyár u - ram.

Job - ban saj - ná - lom a lú - dam,

Mínl azt a vén be - tyár u - ram, se - je haj!

3. vsz. 1. vsz. 3. 4. vsz.

2. Mэгkerült a kontyos lúdam,
Mэгborotváltam az uram.
A nyakának szalajtottam,
Mert magam is úgy akartam, sejahaj!
3. Amikor még legény voltam,
A kapuba kiállottam,
Egyet-kettőt kurjantottam,
S mindjárt tudták, hogy én voltam, sejahaj!
4. Amijóta házas vagyok,
A kapuba kiállhatok,
Akkárhányat kurjanthatok,
Mégse tudják, hogy én vagyok, sejahaj!

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

Rubato $\text{♩} = 63$

1. Mint a ró- zsa, me- jét sért a me- le- gő szél,
Hi- rő- te- len e- lő- hőr- vad, és to- vá- bbá nem él,
Úgy a ha- lál e szép kert- me- kő vi- rá- gál
{ El- hőr- vasz- ván ím el- ol- tő- vá- rő vi- lá- gát.
{ Még hőr- vasz- ván
Gejzermé 3. vsz. Gejzermé 3. vsz.
Gejzermé 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz. 3. vsz.

2. Csak most állott ő az élők sergébe,
Máris a halálnak esett kezébe.
Alig látta nyílt napjának hajnalát,
Életének, ím, elmetszé fonalát.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

Gejzer Antalné Győrfi Zsuzsanna (sz. 1897)
lej. Domokos M. 1982.

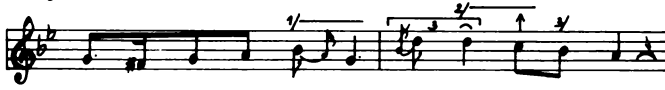
H. 1968. XI.

3. Jaj, nem száná testének gyöngeségét,
Szeméjének mosolygó kedvességét,
Hamar ráfuvall a mérges szelével,
Szülejinék keserves sérelmével.

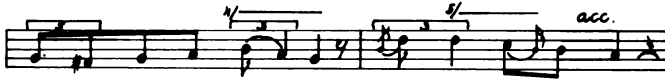
Nagy Márton (sz. 1893)

H. 1966. IX.

Rubalo ♩=90

1. Jaj, de méj gyásze bo- rult e- zen haj- lék- ra,

De bús fél- hó szállt az e- gése lá- jék- ra.

Könny- har- mat hul- la a bá- nat- vi- rág- ra,

Könny az a- tyá bús ra- va- ta- lá- ra.

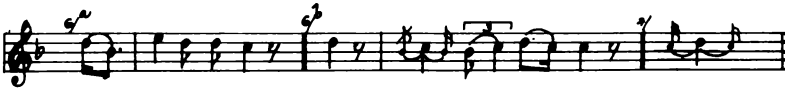
3. V.SZ.

3. H. V.SZ.

4. V.SZ.

3. V.SZ.

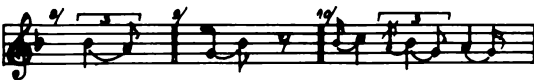
3. H. V.SZ.

2. 3. V.SZ.

4. V.SZ.

4. V.SZ.

4. V.SZ.

3. H. V.SZ.

3. H. V.SZ.

2. Gyászünnep van, ide jertek, sírjátok,
Jó atyáért keserű könnyharmatot.
Özvegy anya, és ti, szegény árvák,
Csókoljátok még egyszer a drágát!

3. Tegnap volt ajkamon utoljára hang,
Ma már lelkemért szól a gyászos harang,
Még tegnap itt éltem közöttetek,
Most a koporsó rejt el tőletek.

Péter (Volák) Anna (sz. 1897) és
Samu Gáborné Nagy Rozália (sz. 1903)

Sz. 1969. III.

4. Ol/janná lettem, mint megszedett szőlő,
Amej fölött sír a bús őszi szellő.
El kellett válnom az élettől,
Értem siránkozó kedvesimtől.

Tizenegy asszony

S. 1969. III.

328

♩ = 90

Xé - szem van a nyug - hej , mej - re né - gen vár - tál ,
Sze - ny - ve - de - se - id - ben mej - re né - ge - ny vágy - tál
Xé - szem a ko - por - só , nyug - he - jél a - da né - ked ,
Itt é - ny vé - ge - tő min - den föl - di sze - ny - ve - de - sed .

Szabó Lászlóné Cerbiszlói Petronella (1901)
Ambrus Katalin (sz. 1923)
Jakab Jánosné Salamon Teréz (sz. 1903)
Basa Boldizsárné Magyar Rozália (sz. 1929)
Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)
Forrai Kálmánné Erős Veronika (sz. 1922)
Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)
Balog Istvánné Monoki Zsuzsanna (sz. 1921)
Cseke Józsefné Szabó Anna (sz. 1927)
Jakab Jánosné Binecz Etel (sz. 1930)
Fiser Györgyné Biró Mária (sz. 1929)

S. 1969. III

1. Gond-vi- se- lő jó A- tyám vagy,

Ó, én é- des Is- te- nem.

Lá- tom én , hogy min- dën el- hagy

E vi- lá- gon, csak Te nem.

Hoz- zád vá- gyom, Ben- ned é- lek ,

Üd- vöt más- tól nem re- mé- lek.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Mint az alélt, bús virágra
 Megújító harmatot,
 Vérző szívem fájdalomra
 Csak Te hintesz balzsamot.
 Könnyű sorsom terhe rajtam,
 Ha imára nyillik ajkam.

Kerekes Lajosné Gyórfi Anna (sz. 1912) és
 Gejzer Antalné Gyórfi Zsuzsanna (sz. 1897)
 lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

$\text{♩} = 90$

1. Ó, örö-ven-de-tes hír-hal-lás
 Nap-ke-lől-ről a lá-ma-dás:
 lát-szik szép csil-lag-ra-gyog-va,
 A-kim vol-ta nagy cso-dál-ko-zás.

4. Vsz. 2. Vsz. 3. 5. Vsz. 4. Vsz. 3. Vsz. 4. Vsz.

2. Vsz. 3-5. Vsz. 4. Vsz. 4. Vsz. 5. Vsz. 2. 3. Vsz.

4. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz. 3. Vsz.

2. 4. Vsz. 2. Vsz. 2-4. Vsz. 2. Vsz.

2. Három bölcs keresésére
 Rátaláltak a szent Szüzre.
 Bemé vén egy istállóba,
 Hát kis Jézus a jászójba!

3. Volt keserves állapotba,
 Édesanyja síránkozva.
 Három bölcsök elindultak,
 Mindén könyveket félhántak.

4. Három bölcs keresésére
 Rátaláltak a szent Szűzre.
 Vittek aranyt, toemjént s mirhát,
 Ugy tisztelték Isten fiját.
 Kijátván neki hozsannát,*
 Pásztorokkal kis glóriját.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

331

$\text{♩} = 69$

1. Én Ie- te- mēm sok s magy bü- mēm

Lel- ké- mēt szo- ron- gat- ják.

Így tán min- csen, ki se- gít- sen,

Hát ki- hez fo- lya- mod- jam?

2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ.

2. E világon minden úton
 [Ha szintén elindulok]
 Súlyos terhem, betegségem
 Ki elvigye, nem látom.

Gejzer Antalné Győrfi Zsuzsanna (sz. 1897)
 lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

* a dallam első felére.

$\text{♩} = 134$

1. É-dés-a-myám sok szép sza-va,
Xi-re nem hall-gat-tam so-ha,
De most bé-zég meg-hall-gat-mám,
Ke-zit, lá-bát meg-csó-kol-mám!

3-7. Vsz. 3-7. Vsz. 8-9. Vsz. 3-4. Vsz. 5-7. Vsz.

5. 3-7. Vsz. 6. 5-7. Vsz. 7. 8-9. Vsz. 8. 8-9. Vsz.

2. Édesanyám mondta nékem:
Minek a szerető néked?
De jén ára nem hallgattam,
Tizenhárom is tartottam.

3. Törökbuza, édes málé,
Öreg ember vagyok mán én.
Mēghalt az én feleségem,
Húsz gyermekēt hagyott nékem.
4. Kettőt az ölembe vészék,
Hármat a bölcsőbe tészék,
Hat a földön citorázik,
Kilenc a kuckóba játszik.

Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

5. Édesanyám rózsafája,
Én vagyok a legszebb ága.
Kihajoltam az utcára,
A lányok bosszújára.
6. A verseci nagy hegy alatt
Van egy forrás, titok alatt,
Aki jabból vizet iszik,
Babájától elbúcsúzik.
7. Én is abból vizet ittam,
A babámtól elbúcsúztam,
Úgy elbúcsúztam szegénytől,
Mind az elmúlt esztendőtlől.

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

8. Hértelendi kettős torony,
Beléakatt az ostorom.
Nincsen, aki, tyuhaj, kiakassza,
A szívemēt vigasztajja!
9. Elméhetsz már, nem is bánom,
Jobb nekēd már, amint látom.
Nem fogok én teutánnad járni,
Sóhajtásom se fog szállni.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

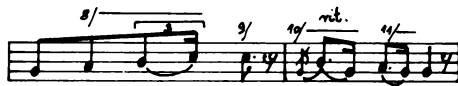
1. Le- tö- rött a szép ró- zsa,

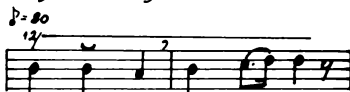
Ha- la- vány a szí- rom- ja,

É- des a - nya - ji ke - bel

Vég- só- hajl már nem le- hel.

A ke- zek és e- rek

Moz- du- lat- lan me- re- vek.

2. V.SZ. 3. V.SZ. 3. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ.

2. 3. V.SZ. 3. V.SZ. 3. V.SZ. 3. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ.

3. V.SZ. 3. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ.

3. V.SZ.

2. Ég felé száll a jajszó,
Ó, te gyászos koporsó,
Karjaiddal bezárod
Az anyai jóságot,
S helébe a szívbe
Bánatot ültettél be.

Szabó Lászlóné Cerbiszlói Petronella (sz. 1901)
 Ambrus Katalin (sz. 1923)
 Jakab Jánosné Salamon Teréz (sz. 1903)
 Basa Boldizsárné Magyar Rozália (sz. 1929)
 Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)
 Forrai Kálmánné Erős Veronika (sz. 1922)
 Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)
 Balog Istvánné Monoki Zsuzsanna (sz. 1921)
 Cseke Józsefné Szabó Anna (sz. 1927)
 Jakab Jánosné Binecz Etel (sz. 1930)
 Fiser Györgyné Biró Mária (sz. 1929)

S. 1969. III.

3. Úr Jézus, Isten fíja,
 Ev világ örök díjja,
 Én kimúlt bünös lélek,
 Hozzád kijáltok, s kérlek.
 Szóllásom, mondásom,
 Halld még fohászkozásom!

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

♩ = 98 334

1. Vi-rá-gos kis ker-tém-be

Li-kat á-soll az ür-ge.

Még-ájj, ür-ge, még-les-lek,

Ker-dér-mad-zag-hoz köt-lek!

5. 9. vsz. 6-8. vsz. 5. vsz. 8. vsz.

9. vsz. Kisomé

9. vsz. 6. 7. vsz. 5. 9. vsz.

2. Vörös embër, vörös ló,
Vörös embër egy sem jó!
Igyál, édes kedvessëm,
A jó Isten éltesse!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

4. Ez az ucca de sáros,
Ère jár a mészáros.
Az is azé' jár ère:
Azér, azér
Itt lakik a kedvesse.
Ere van a

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Samu Gáborné Nagy Rozália (sz. 1903)

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Juhász Jánosné Várda Erzsébet (sz. 1927)

Géber Ferencné Szabó Etel (sz. 1894)

Sz. 1969. III.

5. Kicsi ablak, kicsin ház,
Kis angyalom, mi csinál?
– Csinosítom magamot,
Várom a galambomot.

Öt asszony (l. 4. vsz.)

Sz. 1969. III.

6. Édes uram, be jó kënd,
Be jó vizet hozott kënd!
Hozzon kē még máccor ës,
Csókot kap kēnd százszor ës!

7. Ha te jelmész, én ës el,
Tölled nem maradok el.
Ha te jelmész, én ës el,
Tölled nem maradok el.

Varga Ferencné Biró Viktória (sz. 1867)

H. 1940. X.

8. Vékony dëszkakerittés,
Átlátszik az ölelés.
Ölelj, babám, kedvedre,
Nem hányom a szemëdre!

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

9. Kerek udvar, kicsi ház,
Barna kislány, mi csinálsz?
Benne, rózsám,
– Csinosítottam magamot,
Várom a galambomot.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925)

Sz. 1968. XI.

$\text{♩} = 148$ 335

1. Ne- rek ud- var , ki - csi ház ,

Ne- dő - ves ba - bám , mi csi - málsz?

- Pi - ro - si - lom ma - ga - mat ,

Va - rom a ga - lam - bo - mat.

5-7. V52. 5-7. V52. 5-7. V52. 5-7. V52. 5-7. V52. 5-7. V52.

2. Az este jis itten volt,
Kilenc almát hozott volt,
Mind a kilenc piros volt,
Jaj, Isteném, de jó volt!

3. A szép asszony müsszi lát,
Vízér küdi jaz urát.
Mig az ura vízér jár,
Barna legény odajár.

4. Édés uram, de jó kend,
De jó vizet hozott kend!
Ménjën el kend máskor is, |
Újjon kicsit tovább is! |

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

5. Ki kocsija, ki lova,
S ki ül rajta, ki hajtsa?
Égy bácskai gavallér,
Kinek csókja sokat ér.

6. Jár ki, lábam, jár ki most,
Nem parancsol sënki most!
Ha parancsol valaki,
S fogd a lábát, s hanyítsd ki!
S fogd az ajtót, taszítsd ki,*
S hogy a nyaka törjék ki!

7. Édés kicsi bojtárkám,
Térítsd még a báránkám!
El ne maradjon egy ës,
Számos a legküssebb ës!

Varga Józsefné Kásler Mária (sz. 1879)

H. 1940. X.

* a dallam második felére.

$\text{♩} = 128$

1. É - des ki - csi kin - csés - kém,

Mosd ki jaz én in - göcs - kém!

$\text{♩} = 136$

5 mosd ki az é - nő in - göcs - kém,

Hadd jár - jak én sze - péc - kém!

2-6. vsz. 2. vsz. Kerekésné 2-4. vsz. 5. G. vsz.

3. 4. I^a vsz. 5. G. vsz. 4. vsz. 2-6. vsz. 3. vsz.

Biró Józsefné Önböli Mária (sz. 1903)

H. 1966. IX.

2. Fehér faszujkavirág,
Ne jöjj hezzám napvilág.
nálunk
Gyere hezzám sötétbe,
inkább
Hadd üljek az ölödbe!

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Kerekes Lajosné Gyórfi Anna (sz. 1912)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

H. 1968. XI.

3. Vékon cérna, köménmag,
Jaj, de kevés legén vagy!
Nem hejába kevés vagy,
Mert te bizon szép es vagy.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

4. Ez a lábom, ez, ez, ez,
Jobban járja, mind emez.
Járd ki, lábom, járd ki most,
Nem parancsol senki most!
Ha parancsol valaki,*
Fogd a lábát, s hanyítsd ki!

Kerekes Lajosné Győrfi Anna (sz. 1912)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

5. Járd ki, lábom, járd ki most,
Nem parancsol senki most!
Ha parancsol valaki,
S fogd a lábát, s hanyítsd ki!

6. Ha meguntál szeretni,
Szabad mást és keresni.
Szeress engem, szeress mást,
Hónapután keress mást!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

♩ = 63 337

1. Ba-kony er-dő gyász-ba van,

Ba-kony er-dő gyász-ba van,

Ró-zsa Sám-dor fog-va van,

Ró-zsa Sám-dor fog-va van.

2. Még vasárnap délután,
Még vasárnap délután
Sétált a lányok után,
Sétált a lányok után.
3. Utána megy az anyja,
Utána megy az anyja:
– Sándor, fiam, jér haza,
Sándor, fiam, jér haza!

4. – Nem megyék én még haza,
Nem megyék én még haza,
Vérbe fürdök én még ma,
Vérbe fürdök én még ma!
5. Beményék a kocsmába,
Beményék a kocsmába,
Ráütök az asztalra,
Ráütök az asztalra:

* a dallam második felére.

<p>6. – Kocsmárosné, édessem,
Kocsmárosné, édessem,
Van-é bora mézesen,
Van-é bora mézesen?</p> <p>7. – Van egy kicsi, de nem jó,
Van egy kicsi, de nem jó,
Nem btyároknak való,
Nem btyároknak való.</p> <p>8. – Nem vagyunk mi btyárok,
Nem vagyunk mi btyárok,
Útonjáró zsványok,
Útonjáró zsványok!</p> | <p>9. Éldesanyám, éldessem,
Éldesanyám, éldessem,
Van-é ingem, szennyeseem,
Van-é ingem, szennyeseem?</p> <p>10. Ha nincs ingem szennyesen,
Ha nincs ingem szennyesen,
Itt van egy pár véresen,
Itt van egy pár véresen!</p> <p>11. Vigye ki a Tiszára,
Vigye ki a Tiszára,
Ott mossa ki tisztára,
Ott mossa ki tisztára!</p> |
|---|---|

Kelemen Margit (sz. 1933)
Nagy Mária (sz. 1931)
Nagy Erzsébet (sz. 1933)
Kelemen Katalin (sz. 1931)
Balog Mária (sz. 1930)
Smit Anna (sz. 1931)
Biszak Erzsébet (sz. 1929)
Biszak Mária (sz. 1931)
Nagy Zsuzsanna (sz. 1930)
Kerekes Borbála (sz. 1931)

H. 1941. II.

338

Parlando $\delta = 120$

1. A le-me-tő bal ol-da-lám

Da-lol-va jön há-mom le-jámy.

A leg-ma-gyobb ezt da-lol-ja:
-Jaj, Is-te-mém, én te-rem-töm,

-Jaj, Is-te-mém, én te-rem-töm!
El-ha-gyott a szép sze-re-töm!

2. A középső azt dalolja:
– Vízcsébrejim igén nagyok,
Vízcsébrejim igén nagyok,
Magam pedig kicsin vagyok.
3. A harmadik ezt dalolja:
– Jaj, Isteném, én teremtőm,
Jaj, Isteném, én teremtőm,
Mért nincs nékem és szeretőm!
4. Az árokból szól egy legény:
– Aki egyszer nem bír sokat,
Aki egyszer nem bír sokat,
Kétször tégye még az utat!
5. Legkisebbnek ezt felelte:
– Kinek nincsen szeretője,
Kinek nincsen szeretője,
Adjon néki teremtője!
6. S megölelte a kis leánt,
Megölelte, megforgatta,
Megölelte, megforgatta,
S azután megcsókolgatta.

Kovács Júlia (sz. 1868)

H. 1940. X.

339

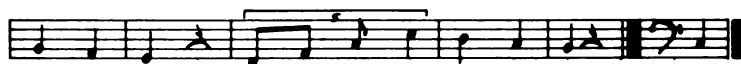
Szép buty-ko-som, jó buty-ko-som pi-ci száj-ja,

É-des a te koty-tyo-gá-sod mu-zsi-ká-ja.

Bár-csak so-ha ki nem fogy-ma, a gyom-rocs-kád így ko-tyog-ma:

Kotly, kotly, kotly, ez az i-tal el nem fogy.

Magda Ferenc (sz. 1903)

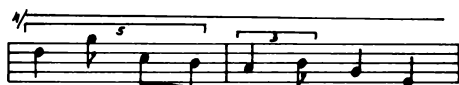
Sz. 1968. XI.

Rubato $\text{♩} = 88$

1. Mi- nap- já- ban lát- tam ró- zsát

Egy fa ja- lál pi- hen- ni,

Dél- u- tá- ni méj ál- má- ban

Csem- de- sem szem- de- né- gá- ni.

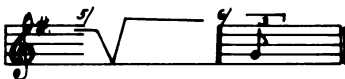

3. VÉZ.

3. VÉZ.

3. VÉZ.

3. VÉZ.

3. VÉZ.

3. VÉZ.

2. Odaméntem szép csendesen,
Mégérintem szép száját,
Gyöngén, lengén felhajtottam
A legelső szoknyáját.
3. Ó, egek ura, mit láttam én ottan:
Két szép fehér oszlop között
Égy rózsabimbót,
Akkor kezdett nyillani.
4. De már tovább természetem
Nem bírtam kitartani,
Hozzáfogtam a rózsámat
Csendesen bejoltani.

$\text{♩} = 80$

1. Di-cser-tas-sék Jé-zus Krisz-tus,
Adj jó éj-sza-kát,
Add meg a te hí-ve-id-nek
Meny-or-szág-nak szép ál-mát!

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Míg feljön a piros hajnal,
Vigyázzon ránk az őrangyal
Égi karokkal.
3. Szűz Mária küldje hozzánk,
Őrzőangyalát,
Ó, adj, Jézus, minyájunknak
Csendes, boldog éjszakát!

Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

Rubato $\text{♩} = 72-76$

1. Az u- tol- só vég- va- cso- nál

Jé- zus még- ë- vé ,

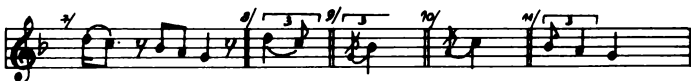
Egy- be- gyűlt ta- mil- vá- nyi- val ,

És ek- ké- sem be- szél- nek :

5. 6. 8. V.SZ. 11 V.SZ. 10. V.SZ. 9. V.SZ. 8. V.SZ. 5-7. 9. 11. V.SZ.

4. V.SZ. 11. V.SZ. 4. V.SZ. 11. V.SZ. 2-3. 11. 12. V.SZ.

2. Szerelmesim, vigyázzatok,
És velem szomorkodjatok,
Imádkoztatok,
Mert elközelget az óra,
Hogy el kell válni,
A keserűség poharát
Nékem ki kell üríteni.
3. Pétert, Jakobot és Jánost
Magához vette,
És nagy félelemmel ment ő
Az Olajfák hegyére.
4. Mig ő érzi a fájdalmat,
Tanítványi elmaradtak,
És elaludtak,
Őtet pedig a réttégés
Szörnyű fájdalma
Körülfogta, mert érzi, hogy
Mij szoernyü lesz halála.
5. Leszáll hozzá vigasztalni
Az ég angyala,
És lőn az ő verejtéke,
Mint a vizek fojása.

6. De jó Judás, az áruló,
A bűnös néppel,
Jó mestérjét eladta az
Átkozott csók jelével.

7. Az ellenség rejtőzve,
Kötelekkel megkötözve,
Összekötözve
Elhurcolták a főpapnak
Palotájába,
Ahol egy hű tanítványa
Háromszor megtagadta.

8. Bársonyszékben ül Pilátus,
Jézus is ott állt
A dühös nép között, mind egy
Összetört lilijomszál.

9. Pilátus megmosta kezét
Drága edényből,
Mondá: – Én ártatlan vagyok
Az igaznak véréből.

10. A nép vétkesnek találja,
De rája nem bizonyíthatja
Az ártatlanra,

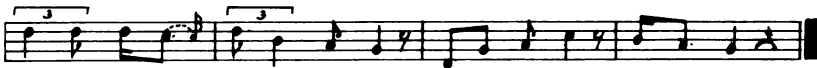
A - ki - jáz e - gek - ből le - szállt, Az om - bé - nek kö - zött ta - lált,

Xe - se - rü ha - lált.

Ör - vend é - sz vi - gad a po - kol, Sír a menny - or - szág,

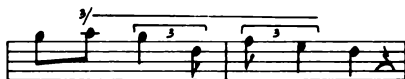
És a vi - lá - gó meg - vál - to - ja E - me - li a ké - rül - től.

11. Vigyázzatok minden szóra,
Mert nemsoká üt az óra,
Eljő itélni.
Boldog, akit ébrén talál,
Ha jó éjfélnél.
Átviszén a nyugalomba,
Alant marad a pokol.

12. Míg feljön a piros hajnal,
Vigyázzon ránk az őrangyal
Égi karokkal,
Az Úrjézus küldje hozzánk
Őrzőangyalát,
Adja Isten mindnyájunknak
Csendés, bolgod éjszakát!

Parlando \flat -24

1. Faj, de ma-ga-sak a fa-lak,

De ne-héz a rab-é-lél!

Mért is tud-ta-lak sze-nél-mi,

Bar-ma kis-lány, té-ge-del?

3. VSZ.

5. VSZ.

4. G. VSZ.

4-6. VSZ.

2. VSZ.

4-6. VSZ.

4-6. VSZ.

2. Hogyha vóna tintám, tollam,
Hogyha vóna papirom,
Mind le tudnám írni azt, hogy
Mij nehéz a fájdalom.

3. Van már tintám, van már tollam,
Arcom lesz a papirom,
Szívem lesz az író tollam,
Mejjel írni fájdalom.

4. Magasak a vár falai,
Kibe lészen rabélet;
Mért is tudtalak szeretni
Kisangyalom, tégedet?
5. Este van már, késő jeste,
Mindén madár nyugszik már,
Csak egy kislány sírt magába,
Kire nagy fájdalom vár.
6. Ne sírj, kislány, ne keseregi,
Boldog mindég nem lehetsz,
Azt sem bánom, hogy elhagytál,
Verjen meg a magas ég!

Várad Pál (sz. 1922)

Sz. 1968. XI.

344

1. Fúj-ják a trom-bi-tát

{ Az a-ra-di vár-ba,
A bu-da-i

Xi kell ma-sé-roz-mi

Szép Ma-gyar-or-ség-ba.

Biszak A.F.

2. Sej, a magyar huszár
Felül a lovára,
Sötét pejparipán
Indul a csatába.
3. Lévágja csákóját
Fekete szemére,
Hull a sűrű könyve
Lova sérényére.
4. Esik a förmeteg,
Lukas a köpönyeg.
— Eressz be, kedvesem,
Mer megvesz a hideg!
5. Vagy a hideg megvesz,
Vagy szeretóm nem lesz,
Kettő közül, babám,
Valamelyik meglész!

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

6. Az én lovam, Pejko,
S én magam és, Ferkó,
Mind a négy lábáról
Léesett a patkó.

7. Csak egy maradt rajta,
Az is ketyög rajta,
Kovács, jó barátom,
Szorongasd még rajta.

Biszak Andor Ferenc (sz. 1868)

H. 1940. X.

345

Rubato ♩ = 68

1. Csü-tör-tő-kön es-te

Vet-tem ma-gam ész-re,

Ho-gyan a csár-dá-bú

Vas-ra va-gyok ver-ve.

2. Odajön galambom,
Sirat éngem nagyon.
– Ne sérass, galambom,
Szívem dobog nagyon!

3. Esik eső, látszik,
Kis pejlovam ázik,
Piros kantárszárán
Gyöngé kezem fázik.

Önböli Márton (sz. 1863)

H. 1940. IX.

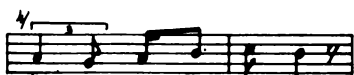
1. Szent Já- nos ál- dá- sa

Szál- lon e- zén ház- ra,

Gaz- da- assz- seo- nyá- ra,

Min- dën csa- lád- já- ra,

Min- dën ro- ko- ná- ra,

És a- tyá- fi- á- ra!

2. 3. Vsz. 2. Vsz. 2. V. sz. 3. Vsz. 2. Vsz. 3. Vsz.

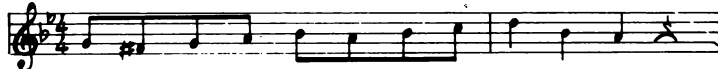

3. Vsz. 2. 3. Vsz. 2. Vsz.

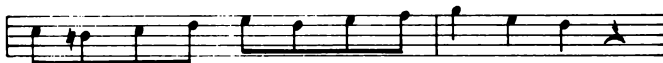
2. Köszönjük, jó gazda,
Szives gazdasszonya,
Hogy befogadtatok,
Gyertyát gyújtottatok,
Mijér a jó Isten
Áldást adjon rátok!

3. – Én is, házigazda,
Köszönöm jóságtok,
Amért eljöttetek,
Még nem vetettetek,
Fizesse még a jó Isten
Mindën lépéstéket!

(Poco rubato) $\text{♩} = 104-112$

1. Tár-va - myit - va van a ró - zám ab - la - ka ,

O - da - vár - lak min - dën ál - dott éj - sza - ka ,

Ab - la - ká - nál tol - vaj - mód - ra meg - áll - lok ,

Ugy el - mé - zem a mus - kát - li vi - rá - gót .

2. vsz .

2. Kedves rózsám, azt hallottam felőled,
Részeges és csavargó lett belőled.
Kérdezzék meg, sírni engem ki látott,
Majd elmondják a muskátlivirágok.

Poco rubato $\text{♩} = 80$

1. Mi-dön egy-szer Szűz Má-ri-a

Ár-va-sá-gám bu-su-la,

Fel-ment O-laj-sák he-gyi-me,

Hon-nam menny-be szent Fi-a

4. vsz. 3. vsz. 2-4. vsz. 4. vsz. 2. vsz.

2. És ahogy ott imádkozik,
Egy fényes angyalt látott,
Fényes angyal a kezébe.
Tart egy olajfaágot.

3. Mondá: Üdvözlégy, Mária,
Én uramnak szent anyja!
Örülj, örvendj, mer szent fiad
Kérésed meghallgatta.
– Három kérést kérnék tőle,*
Hogyha kedvét találod.

4. Először úgy, hogy szent fiam,
Szent fiam jöjjön hozzám,
Másodszor, hogy az apostolok
Legyenek a házamnál.
Harmadikszor, hogy a gonoszt*
Ne lássam a lábamnál.

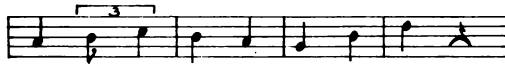
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

* a dallam második felére.

1. Xert a - latt lat - tam vad - kecs - két ,

Fe - ke - te - szé - mü mö - nyecs - két

Refr: Csím, csám, csa - la - mé - r ,

Még - ha - lok a ró - zsa - mér

2. vsz. 2. vsz.

2. Csímcséri borsó, vadlencse,
Fekete szemű menyecske,
Csím csám, cselemér,
Még halok a rózsámér.

„Ezt a rövidke nótácskát mostoha öreganyámtól tanultam, tíz éves koromban.“

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

**II. D — A KEZDŐ- ÉS ZÁRÓSOR HASONLÓ
(350—369. sz.)**

TÖRZSRÉTEG — D₁
(350—357. sz.)

1. Har-ma-tos-za-tok

É-gi ma-ga-sok

Té-gé-det vár lel-kém,

Hogy ol-tal-mal nyer-jen.

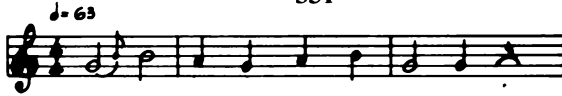

Ref: Joejj el, é-dés Id-ve-zí-tóm!

2. Vsz. 2. Vsz.

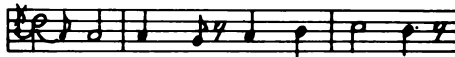
2. Hozzád emelém
Szómat, Isteném.
Téged vár epedve
Az embérek lelke.
Joejj el édés Idvezitóm!

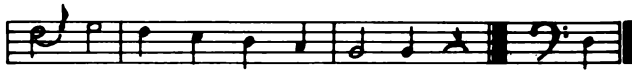
1. Hej, vig ju - há - sok, csor - dá - sok,

Csör - ge - dez - nek a for - rá - sok.

De gyö - nyö - rü ez az éj - jel,

Bár - csak te - kíml - se - tek seáj - jel.

2. Amint mostan felserkentem,
Egy csillagot láttam, s féltem,
Mert nem tudtam mire vélni,
Erre láttam közeledni.

3. Itt ülünk a tűz melegén,
Az a szép fényességi lény
Glóriát hirdet, s örömet.
Ó, nem találok hejemet!

Hompot János (sz. 1899)

Sz. 1968. XI.

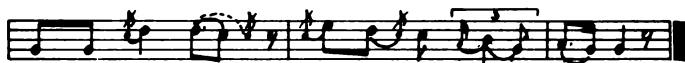
1. Gyász - ba bo - nult Is - tem csil - lag - vá - ra

Füg - göny - t₂ vony - nak mény - nyek ab - la - ká - ra.

Még - hal - t₂, még - hall a sze - pe - lő - t₂ - len bá - rány,

Vér - től á - zo - tt₂ szent ke - reszt ol - tá - rán.

2. Temetésre lejön a mennyország,
 Könnyben áznak az angyali orcák.
 Sír [zokog a fiavesztett gerle,
 Égig ér a Szűzanya keserve].

Nyolc asszony

S. 1969. III.

353

1. Csor-da - pász - lo - nok

Mi - dón Bet - le - hem - ben

Cso - rás - dák ó - ni - ze - nek

Éj - je - ly a me - zó - ban,

Éj - jel a me - zó - ba.

2. Isten angyali
 Leszállott melljük,
 És nagy félelemmel
 Telik még ő szívük,
 Telik még ő szívük.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

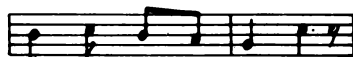
1. Csor-da - páz-to - rok

Mi - dón Bet - la - hem - be

Csor - dák ö - ri - ze - nek

Éj - jel a me - ző - be

Éj - jel a me - ző - ben.

2. Isten angyali

Jövének melléjük,

Oj nagy félelemmel

Telik meg ő szivök,

Telik meg ő szivök.

$\text{♩} = 104$

1. Csor-da - pász-lo - rok
 Mi - dón Bet - le - hem - ben

$\text{♩} = 108$

Csor - dát ó - riz - mek
 Éj - jel a me - ző - ben.

1. vsz. f 2. vsz.

Négy asszony

2. Isten angyali
 Jövének melléjük,
 Nagy félelemmel
 Telik meg ő szívük.

S. 1969. III.

Poco rubato $\text{♩} = 96$

1. Föl - szá - la - lom, föl - szá - la - lom
 A sze - ké - li só - jut - cát,
 Ve - tek be - le, ve - tek be - le
 Pi - ros pün - kös - di ró - zát.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

Nyisztor Lajos István (sz. 1898)

2. Ha ja Tisza még a Duna
 Piros rózsát teremne,
 Minden szőke, barna kislán
 Magyar fiút szeretne.

Sz. 1969. III.

Rubato ♩=63

1. Ser-ken-jé, lel-lem, máj ál-mo-dá-ból,

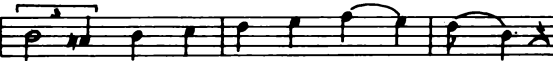
Vi-gyázz ma-ga-dá-na,

Mert ma { u-nad jött ez vi-lág-na
{ u-runk

{ Szép vált-sá-god-na,
{ Meg-nél-ia-sod-na

Dra-ga kin-csét hoz ma-gá-val

{ Szép vált-sá-gid-na.
{ Or-vos-lá-sidá-na.

Péter A.

Péter A.

Borsos A.

Péter A.

Borsos A.

Péter A.

2. Örülj, ha voltál bánatban,
Immár én lelkem!
Ne irtózzál tőlem, én szívem,
Mert égi kincséd
Elérkezett ma tehozzád:
Erős kegyelem.

Hompot János (sz. 1899)
Borsos Antal (sz. 1903)
Péter (Volák) Anna (sz. 1897)
Géber István (sz. 1895)

Sz. 1968. XI.
Sz. 1968. III.
Sz. 1969. III.
S. 1969. III.

ÁTMENETI RÉTEG — D₂
(358—364. sz.)

Poco rubato ♩ = 104

1. Nézz re-jánk, ó, jó a-myánk,

Kik ol-tá-rod-mál kö-mjör-günk!

En-gedd keb-le-dem zo-keg-mi,

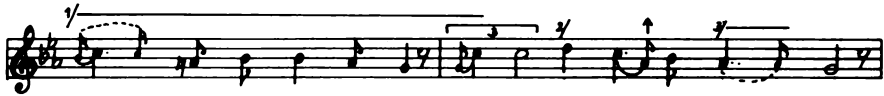
Faj-dal-munk el-pa-ma-szol-mi.

2. Vigasztalj mindnyájunkat,
 Özvegyeket, bús árvákat.
 Hallgasd meg mi könyörgésünk,
 Összetett kezekkel kérünk!

„Árvák éneke“

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
 Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
 lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

Parlando rubato $\text{♩} = 94$

1. Mé- gszá- ba- dul- tam már én a tes- ti ha- lá- ló- tól,

É- sz mé- gszá- ba- me- ne ad- tam min- den nya- va- ja- ji- mő- től.

Bűn- től és ö- rő- dög- től, e csa- lánd vi- lág- tól,

S az oe- roek ká- rő- ho- zat- tól.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Lelkemet ajánlom a hatalmas Istennek,
 Testemet hagyom az ő anyjának, a földnek,
 A világot pedig az én felejemnek,
 Még őbenne élőknek.

Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)
 Forrai Kálmánné Erős Veronika (sz. 1922)

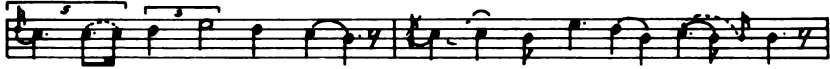
S. 1969. III.

Parlando *♩ = 82*

360

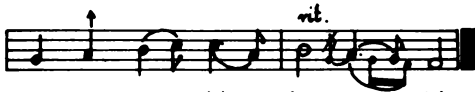
Még- sza- ba- dul- tam már én a tes- ti ha- lá- ló- tól,

És még- me- me- kéd tem min- den nya- va- já- i - mő- től,

Bűn- től és ö- rő- dő- g- től, e csa- lár- dő vi- lág- tól,

Az ö- rök kár- ho- zat - tól.

Basa Boldizsárné Magyar Rozália (sz. 1929)

Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921)

Forrai Kálmánné Erős Veronika (sz. 1932)

Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921)

S. 1969. III.

♩ = 96

361

1. Te- me- lő ka- pu- ja

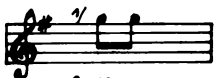
Sar- kig ki van nyit- va.

0- da jár- mak a hu- nya- di lá- nyok,

Sze- dik rőt- lam a vi- rá- gól.

3. vsz.

2. Szédjétek, szédjétek
Róllam a virágot,
Csak azt az egy fehér liliumot
Lányok, le ne szakasszátok!

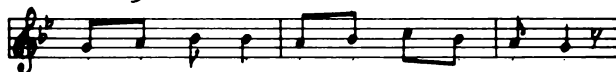
3. Ha leszakasszátok,
El ne hervasszátok!
Ültessétek a sírom középebe,
Méjen a fekete földbe.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

362

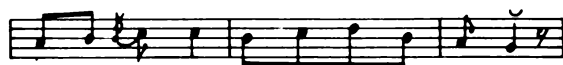
Quasi giusto $\text{♩} = 126$

1. Mos- tan ki- nyílt egy szép ró- zsa - vi - rág.

A - kül ré- g, várt az e- gész vi- lág.

Bet- le - hem - ben ki - tím - bód - zott zöld ág,

Xi - ráj - mem - ből méltó - ság.

2. vsz.

2. De nem talált szállást a városban,
Maradása lőn csak egy szálláson,
Mert lakossa inkább gazdagoko
Kaptak, mintsem Jézuson.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

d = 72

Sze - re - lém, sze - re - lém,

Át - ko - zott sze - re - lém,

Mélt nem ler - met - tel vót

Min - dæn sa te - le - jæn?

Kerekesné 4. v. sz.

<p>2. Minden fa tetején,
Diófa levelén,
Hogy szakasztott vóna
Minden szégén legén.</p> <p>3. Én és szakasztottam,
El és szalasztottam,
De még szakasztanék,
Ha jóra tanálnék.</p> <p>4. Ha jóra s a szépre,
Régi szeretőmre.
Régi szeretőmétt
Nagyot cselekédnek.</p> <p>5. Régi szeretőmétt
Nagyot cselekédnek,
Tengersből a vizet
Kalánval kimerném.</p> | <p>6. Tengersből a vizet
Kalánval kimerném,
Tenger fenekéből
Apró gyöngyöt szénnék.</p> <p>7. Tenger fenekéből
Apró gyöngyöt szénnék,
Abból a rózsámnak
Koszorút köttetnék.</p> <p>8. Ritka rendet vágtam,
Sűrű bogját raktam,
Mindén bogja mellett
Égy pár csókot kaptam.</p> <p>9. Vedd fél a villára,
Vesd fél a bogjára,
Hogy ne mënjen kárba
Szerelém munkája.</p> |
|--|---|

Varga Ferencné Biró Viktória (sz. 1867)
Kerekes Andrásné Biró Veronika (sz. 1890)

H. 1940. X.

$\text{♩} = 88$
 Eb- nedj, em- bér, méj ál- mod- ból,
 $\text{♩} = 92$
 Még- sza- ba- dulez rab- sa- god- lól!
 Kö- ze- lli már üd- vös- sé- géd,
 El- lő- nül- le- tik vét- sé- géd.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

IDEGEN RÉTEG — D₃
(365—369. sz.)

d. 58

1. A - tyám, hogy ha le - het, múl - jék el e po - hár,
 Ha - lál gyöt - röl - mé - vel, mej még - től - ve van már!
 Az O - laj - fák hé - gyem, rész - ke - tő ke - bel - lel,
 Így só - haj - tól Jé - zus, ször - nyű sé - le - lém - mel.

2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

2. Midőn maga előtt meglátta a Halált,
 Rémitő szárnyával midőn melléje szállt,
 Réttegés fogta el annak látásától,
 Leroskadt, s verejték hullott szent arcáról.

Hubažo $\text{♩} = 24$

1. Kö-nyö-rőlj, Is-te-ném, én bü-'mő-sz lel-ké-mén!

1.-88
Szá-na-kad-jál im-már szo-mo-nú szá-ve-mén.

1.-92
Ha-na-go-dz-na-kz mény-kö-vét, é-lés, há-gyás tő-vét,

1.-96
Vedd visz-sza vét-ke-jim bün-te-tő eoz-kö-zét.

2. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ.

2. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ. 2. V.SZ.

2. Továbbá mosogasd büntől én szívemét,
Kegyes kézzel gyógyítsd sebéktől lelkemét.
Bűnejimét megvallom, nyilván tapasztalom,
Mik mijatt nem lehet sémmit vigasságom.

$\text{♩} = 116$

1. Az én u-ram o-lyan vén, o-lyan vén,
Mint a hasz-szú-nya-kú gém, nya-kú gém!
Ti-peg-to-pog, mind a lúd, hát-ra-ka-par mint a tyúk.
Hej, ri-ca, sár-ga re-ce-ce!

4. VSE. 4. VSE. 4. VSE. 4. VSE.

2. Az én uram kóbori, kóbori,
Meg kéne borítani, rittani.
Megborítottam uramot,
Járok, ahol akarod.
Hej, rica, sárga recece!
3. Komámasszony, légyen úgy, légyen úgy:
Én a kakas, kénd a tyúk, kénd a tyúk.
Lapújjon még nekém úgy,
Mínd a kakasnak a tyúk.
Hej, rica, sárga recece!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. I.

4. Komámasszony, hallá-jë, hallá-jë,
Ëgy hagymájé hagyná-jë, hagyná-jë?
– Ëgy hagymájé nëm hagynám,
De kettőjër nem bánám.
Sej, haj, sárga recece!

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

1. Mény-bé-li föl-se-gés Is-ten,

Ki-nek di-csó-se-göd ott fenn,

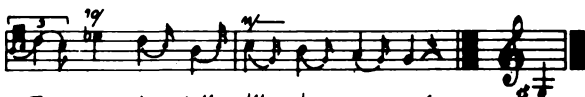
Bol-dog lét-kék se-ne-gé-lől

lét-la-tik vég-he-lét-le-nül.

E tej-jes vi-lág ál-ta-lad

Te-rem-te-télt, áll és ma-rad.

2. Te, noha ily fennségös vagy,
Erős méltóságod ily nagy,
Mégis minket, ki föld pora,
Hitvány férgek vagyunk, arra
Méltóztatsz, hogy fíjjajdnak
Hivassunk, s Te mi Atyánknak.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

2. Vsz.

Errös Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Gejzer Antalné Györfi Zsuzsanna (sz. 1897)
Kerekes Lajosné Györfi Anna (sz. 1912)
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

d. so

Üd- vő- lőgy Bet- le- hem- ben szült Jé- zus tes- te, s vé- re,
A- mint haj- dan a pász- to- rok já- szoj- mál i- mád- tak,

Xi- nek sü- le- té- se nap- ja meny- ből lőn hir- del- ve.
Ugy i- má- dunkt ez ol- tá- ron ke- nyér sei- ve a- lál.

É- des Jé- zus, ki meny- nyek- ből e föld- re le- jöt- tél,

Hogy ben- nün- ket üd- vő- zít- hass,

Bet- le- he- mi is- tál- ló- ban szeml- séz- től sü- let- tél.

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

**II. E — A KEZDŐSOR MÉLYEBB
A ZÁRÓSORNÁL
(370—399. SZ.)**

ÁTMENETI RÉTEG — E₂
(370—378. sz.)

Poco parlando $\text{♩} = 68$

1. Ré- mi- tó , ó , Ha- lál a te ke- zed ,

Mi- kor segy- ve- re- det fel- e- me- led.

E- lőt- ted a ki- náj ko- ro- má- ja

Por- ba hull, mint a kol- dus pát- cá- ja.

2. Hideg vagy, mint a tél zordon szele,
 Kemény, mint a kősziklák kebele.
 Nem tekinted az árvák könnyeit,
 Nem hallod az özvegy jajszavait.

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
 Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
 lej. Domokos M. 1982.

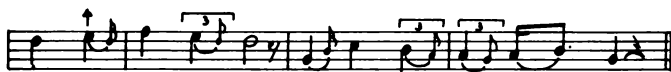
H. 1968. XI.

Rész- to- rok, kel- jünk föl, Ha- mar in- dul- junk el!

I- me, an- gyal je- lé- me, Hogy Mes- si- jás szü- le- te,

In- met nem mesz- sze Fá- nyes- ség je- lé- me.

Bél- le- hem vá- ros- sá- ba, Rom- gyos is- tál- lós- ka- ba

Pó- lyá- ban bé van ta- kar- gal- va.

Jaj, {mint fá- zik, köny- nye- i- től á- zik!
de

Mert nincs né- ki dumy- há- ja, Sem é- kes myo- seo- lyá- ja,

Csak szé- na pár- má- ja.

Bar- mok szá- ja me- le- gi- tő kály- há- ja,

Ö- kör, sza- már le- he- le már ö- né- já- ja.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
 Kerekes Lajosné Gyórfi Anna (sz. 1912)
 Gejzer Antalné Gyórfi Zsuzsanna (sz. 1897)
 Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
 Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)
 Varga Józsefné Gyórfi Anna (sz. 1899)
 Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
 lej. Paksa K. 1982.

H. 1969. XI.

d = 94 372

1. Jaj, de szép en ég a györfya az ab-lak-ba
 De szép har-ma kis-lány tart-ja, tyu-haj-la!
 Ha ma-ga-mé-nak tö-het-ném, tyu-haj-la!
 Nem is ad-mám száz a-ne-mért

2. Még-é-nél a bu-za tö-ve,
 Be ke-rek a le-gény szá-me.

Bár csak a szá-me meg-ér-me, tyu-haj-la!
 Het-től, har-mal né szá-vel-me,

3. Mert ha csak egyet szeretne,
 Tudom, rám is sor kerülne,
 Mert, ha csak egyet szeretne,
 Tudom, rám is sor kerülne, tyuhajja.

„A kislán tizénkét évig hazavárta a legént és a legén megpillantott a szomszédba égyg kislányt. Akkor kezdte ezt az énekét, amejiket én elénekéltem most.“

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. X.

♩ = 104

1. Sár-ga - diny - nyél nem jó so - kat ü - lő - te - lő - ni,

Őz - vegy - asz - szony lá - nyát nem jó sze - rel - ni.

Őz - vegy - asz - soon ma - ga is le - gényl sze - rel,

Sze - gény lá - nya saém - ved ér - te je - le - get.

2. vsz.

2. Szomszédasszon megfőzte jaz ibolyát,
Abba fürösztötte meg a leányát.
Kijöntötte ja székei kocsmá jelébe,
Hogy a lányát minden legény szeresse.

Samu Gáborné Nagy Rozália (sz. 1903)

Sz. 1969. III.

♩ = 108

1. Éld a mu - rok, öld a ne - lők, ku - ko - ri - ca - szár,

Jaj, de büsz - ke, jaj, de csal - ta a hu - nya - di lány!

Kör - nyes - kö - nül saál - la - gos a kö - lő - je,

Rá se méz - hal a - kár - mi - lyen le - gény - re.

3. 4. vsz.

3. 4. vsz.

3. 4. vsz.

2. Kimostam a zsebkendőmet tiszta fehérre,
Nem is adom akármilyen legén kezébe!
Annak adom, kit igazán szeretők,
Kivel én az esküvőre mehetők.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

3. A székei templomtorony, tyuhaj, de magos,
Rá van írva babám neve, jaj, de aranyos.
Ára jártam, nem bírtam fölolvadni,
Csalfa szemem nem tudott rá vigyázni.
4. Befonyom a korbácsomat harminchat ágra,
Rávágom a feleségem gyöngye vállára.
Addig ütöm, míg a karom elfárad,
Mégájj, kedves feleségem, megbánod!

Pámel Pálné Ambrus Erzsébet (sz. 1904)

Sz. 1969. III.

375

Rubato $\text{♩} = 24$

1. El- ta- sei- től az Úr- is- ten ma- ga- tól,

Nem sü- löt- tem i- ga- zi jó a- nyá- tól.

Mér nem löt- tem zöld er- dő- ben vad- ál- lat,

Hogy né öl- né sü- ve- mel a bu- bá- mel!

2. Nádfödeles a mi házunk teteje,
A szegénység kikönyökölt belőlle.
Nem megmontam, édes rózsám, ne szeress,
Nincs égyebem, mit a két karom keres.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1968. XI.

376

d = 136

1. Két ke-re-kü ko-csin já-rok,
A-hol a-ka-rok, meg-ál-lok.
A-kár mer-re fo-rog a ke-re-kem,
Csak a ba-bám i-ga-zán sze-res-sém!

2. Két malomhoz tartok számot,
Az égyiktől vészék vámot.
Kopik a kőm, újra vágattatom,
Férecsapom btyáros kalapom.

Rancz Péter (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

♩ = 72

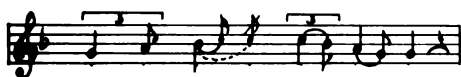
1. Le- tün- tét- tem nap- ja,
Hogy az é- let ter- hét,
Tes- tem méj á- lom- na
Fáj- dal- mim ke- ser- vét
Ha- jo- lá cse- de- sen,
Bé- kén pi- hen- je [m].
A ko- por- só lé- szem á- gyam,
Ben- ne Is- ten leg- főbb vá- gyam.

II^a II^a II^a

2. Tegyétek hát testem,
Kihalt porhüvejem
Csendes hejére,
Honnán égő vágygal
Lelkem égbe szárnyal
Az ítéletre.
Ó, kérjétek az ég Urát,
Ne ítélje el szolgáját!

IDEGEN RÉTEG — E₃
(379—399. sz.)

Parlando rubato $\text{♩} = 92$ 378

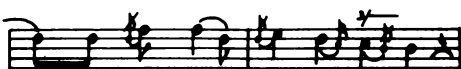
1. E vi - lá - ga mi - ó - ta
Min - den dol - ga in - ség,

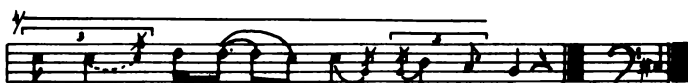
Fünn - áll, ó mi - vol - ta
Nyö - ges, ke - se - rü - ség

Sü - rü vál - to - zás. m
És só - haj - to - zás. ?

Min - csem ben - ne ál - lan - dó - ság,

Min - de - ne hi - já - ba - va - ló - ság.

1. ff^{a} vsz. 1. ff^{a} vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Ó, ha meggondolná,
Embér megfontolná
Éltének végét,
És minden dolgában
Forgatná magában
Íj rövidségét,
Bizony e világ szépségét,
Mégutálná ékességét.

Nagy Márton (sz. 1893)

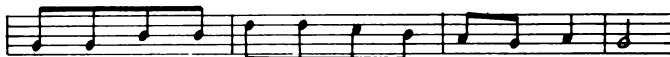
H. 1966. IX.

379

$\text{♩} = 88$

Vé - gig - mēm - tem egy asz - seon - nak az ud - va - rán

Vé - lét - le - mül bé - te - kin - ték az ab - la - kám!

Sze - re - tóm ott lát - tam, más kar - ján ta - lál - tam,

Ver - je még az. Is - tem, jāj, de még - u - tál - tam!

Varga Andrásné Varga Teréz (sz. 1872)

H. 1940. X.

♩ = 70

1. Ö-rülj, ör-ven-dész, min-dén jó lé-tek,
Mert ma szü-le-télt, ki meg-vált té-géd.

♩ = 69

Gló-ni-ja, gló-ni-ja, glór-ja, ör-vendj, Je-zus sü-le-télt,

♩ = 66

Szép kis-ded, szép kis-ded, ki mé-ga-vált té-géd!

♩ = 84

Nézd, szal-mán fek-szik, já-szoj-ban nyug-szik,
A szép Szűz-a-nya mif hűn á-pol-ja!

♩ = 76

Gló-ni-ja, gló-ni-ja, glór-ja, ör-vendj, Je-zus sü-le-télt,

Szép kis-ded, szép kis-ded, ki meg-vált té-géd.

♩ = 70

1. I^{a} , 2. I^{a} vsz. 3. I^{a} vsz. 3. vsz.

2. vsz. 2. vsz. 2. I^{a} vsz.

2. Gyerték, pásztorok ki a pusztába,
A Mëgváltóhoz az istállóba!
Csëndësën, csëndësën, csëndësën, mondjuk: aludj, aludj, aludj
Szép kised, szép kised, aludj, nyugodj.
Nézd, szalmán fekszik, jászojba nyugszik,
A szép Szűzanya mif hűn ápolja!
Csëndësën, csëndësën, csëndësën, mondjuk: aludj, aludj, aludj
Szép kised, szép kised, aludj, nyugodj.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

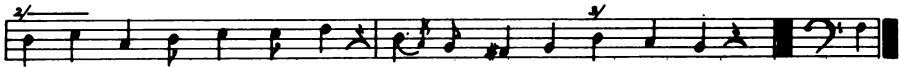
H. 1968. XI.

1. Ó, ál- lan- dó Szent- há- rom- ság, nyö- gé- sem- re fi- gyel- mezz.

Jö- vel, si- ess fő bol- dog- ság, én Is- te- nem, ke- gyel- mezz!

Ó, ll- ram, ll- ram, ne hagyj, mert re- mé- nyom csak te vagy.

2. Vsz. 2. Vsz. 2. Vsz.

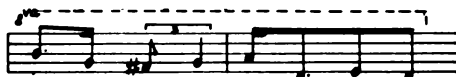
2. Im, környül vett már az inség, s minden bűnöm rám tódul.
Szorongat a végző szükség, fetrengék, mint egy bódult.
Ó, szerelmes szent Atyám, légy nékem erős bástyám!

Nagy Márton (sz. 1893)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

Cé- gért lá- tok tö- gán- doz- mi

O- da bé kell bo- tor- káz- mi.

Még van egy e- züst fő- nön - tom,

Azt az éj- jel bé koty- tyim - tom!

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1941. II.

$\text{♩} = 120$

1. El-men-nék én ténál-latok egy es-te,
Ha az a-nyád o-ján csál-ta nem lén-ne,
De az a-nyád i-lyen-o-lyan mé-nyecs-ke,
na-gyon csál-ta mé-nyecs-ke,
Xi-hall-gas-sa, mit be-szél-lünk mi es-te.

2. Elmennék én ténállatok egy este,
Ha a szobád oly szemetes nem lenne.
(de) Rézsarkantyúm főlészedi a szemetet, főlészedi a szemetet,
Kisangyalom, megcsaltad a szívemet!
3. Széna, széna, széna terem a rétén,
Nem beszéltem a rózsámmal a hűtén,
Keszkenyője, keszkenyője zsebémbe, zsebémbe, de zsebémbe,
Visszaadom csütörtökön estére.

$\text{♩} = 120$

Ad- jon is- ten, é- des- a- nyám, jó es- tét, jó es- tét,
 El- hoz- tük a bar- na pi- ros mü- nyecs- két, mü- nyecs- két!
 De nem a- zért, hogy mi ö- tét sze- res- sük,
 Ha- nem {csak a / a- zért: gaz- da- sá- gát ke- res- sük.
 Kórhóginé

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
 Kórhógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1941. I.

$\text{♩} = 78$

1. Ma- gyar- or- ség nagy di- cső- ség
 Hö- rül- vel- le az el- lem- ség
 Sír- nak ben- ne, ri- nak ben- ne a jó a- nyák
 Mer el- vül- ték ka- to- ná- nak a jó fi- ál.

2. Asztalos, csinájj koporsót,
 Éggy egész ezrednek valót,
 Vérbetűkkel, nagy betűkkel írad rája:
 Itt nyugszik egy egész ezred katonája.

Biró Istvánné Varga Rózsa (sz. 1913)

H. 1940. X.

386

1. Zöld er - dő a - ra - nyos ki - vül - be - lől,

A - ra - nyos kis - ma - dár á - grol - ág - ra re - pül.

Ó, te ál - mok sa, mért zö - rög - tél,

A - ra - nyos kis - ma - dár, ho - vá lét - tél?

4. vsz. 4. vsz. 2-4. vsz. 2. 4. vsz. 3. vsz.

2. Amint így sírdogál a kisléjány,
 Bokorból a vadász eléje áll:
 – Mijért sírsz, anyjának sziveckéje,
 Erdőnek legdrágább szép tündére?
3. Hoznék én madárkát, tarka lepkét,
 Ha megtennéd, amit megigértél,
 Ha ja vadászt szivedből ha szeretnéd,
 Hoznék én madárkát, tarka lepkét!
4. – Várj csak meg, te vadász, itt a tanyám,
 Először megkérdem édesanyám!
 Az anyám azt mondja, kerüljelek,
 A szívem azt súgja, szeresselek.

Szofrán János (sz. 1900)

Sz. 1968. XI.

Rubato $\text{♩} = 100$

1. Bá-na-to-som zeng a ma-dár, vesz-telt pár-ját si-rai-ja,
Bá-na-tos az én szü-vem és, mer el-ha-gyott egy csal-ta.

5 Maj még-é-nem azt az ü-döt, hogy sze-nel-mél té-en-gé-met,

Hej, de már ak-kor ké-ső lése, gyén-ge szü-vem a má-sé lése,

Gyén-ge szü-vem a má-sé lése!

néha 2. var.

2. Vót nekém egy szép szeretóm, de nem es ojan régén.
A két széme hogy ragyogott, mind a csillag az égén.
(de) Nem érdemli szerelmemet, avval zárta el szívemet.
Métt es tudtalak szeretni, el nem tudlak felejteni,
El nem tudlak felejteni!
3. Hányszor hazudtad, hogy szeretsz, véllem mind elhitetted.
Kár volt véled szóba jönni, egy sém mirevalóért!
Maj mégérem azt az időt, sirva jársz a kapum előtt,
S megöleled kapufáját, s úgy siratod a gazdáját,
S úgy siratod a gazdáját!

$\text{♩} = 04$

1. Ném mész-sze van egy vá-ros,
 Bet-le-hem vá-ros-sa,
 Ab-ban van egy is-tál-ló,
 Ben-ne egy kis já'-szoly.

2. V.SZ. 2. V.SZ. 3. V.SZ. 2. S. V.SZ. 3. V.SZ. 2. V.SZ.

2. Jászolyba fekszik Jézus,
 Mellette az anyja,
 Mellette van Mária
 És nevelőatyja.

3. Most jönnek az angyalok
 És éneklék aztot:
 Glória in e szent Szűz,
 Glória in e szent.

Erőss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
 Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
 Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)
 Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
 lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

1. Bá-rán- bór- ból van,

Bá-rán- bór- ból van,

Bá-rán- bór- ból van a mej- je- sem,

Ne ke- se - néj- jé- des ked- ve- sém.

2. VSZ. 4. VSZ. 2. 3. VSZ. 2. 3. VSZ. 3. 4. VSZ. 2-4. VSZ. 2. VSZ. 2. VSZ. 3. VSZ.

2. Pappirosból van,
Pappirosból van,
Pappirosból van a bocskorom,
Érted, rózsám, el nem szagatom.
3. Nagy hófuvás van,
Nagy hófuvás van,
Nagy hófuvás van az árokba,
Szerelmes vagyok a lányokba.
4. Sárga rézből van,
Sárga rézből van,
Sárga rézből van a fokosom,
Szomszédomba jár a kakasom.

„Akkor a bíró előáll, és parancsot oszt ki a fíjatláságnok, hogy jól viselkedjenek; mikor ezt beszéli, nyílik az ajtó, jönnek Indijából az orvosok, mer azt hallották, hogy Vojlovicán nagy betegség van. A betegség mindēfiēle. A bíró úr előáll, betegség van fekete himlő, vērēs himlő, mindēfiēle himlő. Akkor azt mondja a bíró: Nálunk betegség nincs, itt csak a legényēk betegek, mert fáj nekik, hogy a lēányok nem adnak bokrétát, és ēgyiknek fáj a szive, másíknak fáj a tērgye kaláccsa, a harmadíknak fáj a szūgye; akkor a nép oda-odakíjából ēgyík ēgyyet, másík másít a népek közūl. Az orvos elé jáll s azt mondja a bíró: – Hát keressēn ēgy betegēt! Akkor a beteg eléáll, oan alázatos legény, aki szégyēllős. Azt mondja, hogy – Ez a beteg! Akkor hallgatkozík itt-ott az orvos, hogy a legēnnek mi baja van. Mikor legíjbban vizsgája az orvos, akkor fēlbukík az orvos és mēghol. S akkor kíáltsta a nép: Jaj, odavan az orvos, mēghalt az orvos. Mikor az orvos mēghalt, rákezdődík ēgy szép csárdásra muzsíkálni és táncolni, sírossák az orvos halálát. És így akkor ēgy szép énekēt énekēlnek“:

(Csípkēs a szōllő levele 145. sz.)

Kovács Júlia (sz. 1886)

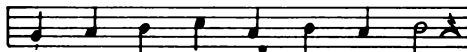
H. 1966. IX.

390

Poco parlando $\text{♩} = 116$

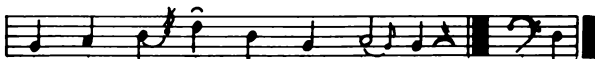
e. Jē, hagy-juk őt itt a-lud-mi,

Krisz-tus Jē-zus-ban nyu-god-mi

Es mi sēm-te-lem vi-gyá-zunk,

Mert ne-künk is meg kell hal-munk.

1. vsz.

1. Jer, temessük el a testet,
Melyről kétségünk nem lehet,
Hogy az ítéletnek napján
Fel fog támadni igazán.

Nagy Márton (sz. 1893)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

391

1. El az aj-tó-ig, s visz-sza,

A gyü-rü-mét ad' visz-sza,

Mert ha visz-sza nem a-dó-d, Meg-csi-pém a fa-ro-dó!

Mert ha visz-sza nem a-dó-d, Meg-csi-pém a fa-ro-dó!

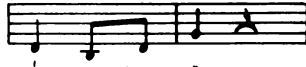
2. Le Cibénbe, le, le, le,
Me pálinka, me, me, me.
A pálinka édessén,
A pogácsa mézössen.
Igyál, édes kedvesöm,
Hogy az Isten éltesse!

Forrai Tamás (sz. 1897)

S. 1969. III.

1. - Hol jár - tál te , szép va - dász ?

Így mond - ja ő .

- Hol jár - tál te , szép va - dász ,

Hol jár - tál i - lyen ko - rán ,

Eb - ben az er - dő - ben ,

Eb - ben a sű - rű - ben ?

<p>2. – Szamócázni járok én,
Így mondja ő.
Szamócázni járok én,
Egy barna lányt várok én
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.</p>	<p>4. – Nem mehetek lovamtól,
Így mondja ő.
Nem mehetek lovamtól,
Lovam dobogásától
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.</p>
<p>3. – Jer közelébb, szép vadász,
Így mondja ő.
Jer közelébb, szép vadász,
Csókot adok, majd meglásd
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.</p>	<p>5. – Kösd a lovad a fához,
Így mondja ő.
Kösd a lovad a fához,
Gyere ide babádhhoz!
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.</p>

6. – Nem mehetek kutyámtól,
Így mondja ő.
Nem mehetek kutyámtól,
Kutyám ugatásától.
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.
7. – Hadd a kutyát ugatni,
Így mondja ő.
Hadd a kutyát ugatni,
Gyere velem mulatni!
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.
8. – Nem mehetek puskámtól,
Így mondja ő.
Nem mehetek puskámtól,
Puskám ropogásától.
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.
9. – Vedd a puskát válladra,
Így mondja ő.
Vedd a puskát válladra,
Gyere velem a bálba!
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.
10. Puska- lő- vés hallatszik,
Így mondja ő.
Puska- lő- vés hallatszik,
Vadász lány haldoklik,
Ebben az erdőben,
Ebben a sűrűben.

Szofrán János (sz. 1900)

Sz. 1968. XI.

393

1. Mily i- gen jó az Úr- is- tent di- cser- mi,
Föl- sé- géd- nek én u- ram, é- me- ké- lő- mi,
Szent me- ve- det di- cse- rő- s- vón ma- gass- tal- mi,
És min- de- mi- t e vi- lá- gon hir- det- mi.

2. v. sz. 2. v. sz. 2. v. sz. 2. v. sz.

2. Csodaképpen én vigasztalást vészek,
 Cselekedetidre hogyha tekinték,
 Kezeidnek munkájában örvendék,
 Teremtőmnek, megváltómnak éneklék.

Kerekes Lajosné Gyórfi Anna (sz. 1912)
 lej. Paksa K. 1982

H. 1968. XI.

394

1. Je-mő her-ceg, vi-téz lo-vag,

Meg-i-gér-te a ki-ráj-mak

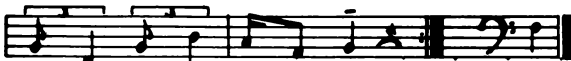
Bélg-rád visz-sza-vé-te-lét.

Tá-bort üt-mek Zi-mony a-latt,
 Hí-dat ver-mek át a Szá-vám,

On-mam in-dul-mak a ha-dak
 A-zon kül-di át csa-pa-lát

A vár be-vé-te-lé-me.
 Je-mő her-ceg, hős ve-zér.

1. vsz. I^a 3. vsz.

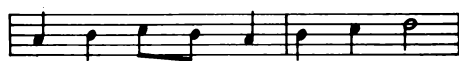
2. Őszi szélben vihar tombol,
Hírnök jön a tuloldalról,
És emígy jelentkezik:
Háromszázezer a harcos,
Kiket sereged levagdós,
Szolgád erre esküszik!
3. Komor lett a vezér arca:
– A világ legnagyobb harca
Áll előttünk, emberek!
Mindegyikre tíz ellenség,
Mégsem lehet abba kétség:
Győzelem lesz veletek!
4. Tizenkét óraker éjjel
Szállunk szembe a veszéllyel,
Mint ezelőtt annyiszor.
Hegyes szurony, szikrázó kard,
Próbálja ki az erős kar,
Mit tudsz, most rajtad a sor!
5. Lórapak a huszár menten,
A gyalogság vitéz kedvben
Indul dicső útjára.
Mint oroszlán, oj szökéssel
Mérkőzik az ellenséggel,
Büszke is rá hazája.
6. Menydörgető ágyú szava,
Ez után jön csak a java!
Szaladj, pogány, ha lehet,
Mert ha jön a szuronyroham,
Vágtázó sok huszár lovon,
Kitapossa beledet!
7. Jenő herceg a jobb szárnyon
Legelsőt üt a pogányon,
Nincs senkinek kegyelem.
Lajos pedig, a tábornok,
Buzdít és küzd, mint egy bajnok.
Ez aztán a fegyelem!
8. Örömmámor, vad dob perreg,
Győzelmi tort ül a sereg,
Még sincs vigság mindazért.
Most temetik hón szeretett,
Öldöklő harcban elesett
Jenő herceg hős vezért.

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

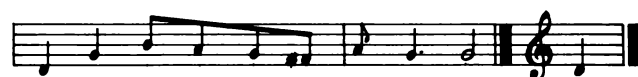
1. U- gal a ku- tyám, a Raj- ma,

Jön a sze- re- tőm, a bar- ma

Ha bar- ma is, tu- dom, hogy nem ci- gán,

Sze- ret is az en- gem i- ga- zám.

2. Le van a szívem láncolva,
Ej, nincsen, aki feloldja.
Oldozd fel, te gyönyörű virágszál,
Akkor leszek csak szabad madár.

3. Szabad madár vagy te, rózsám,
Mégis ritkán jársz énhozzá.
Ha én ojan szabad madár vónék,
Éjjel-nappal tenállad vónék!

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

396

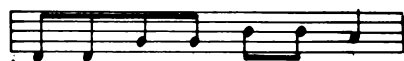
Re-cse-gős a csiz-mám, a-me-lyet vől-tem,

A-ra-myas a pat-kó a sar-kám,

A-kár-mer-re já-rok, min-dig azt re-cse-gi,

Hogy te én-gem nem sze-relsz,

hogy te én-gem nem sze-rel-tél i-ga-zán.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

♩ = 92

397

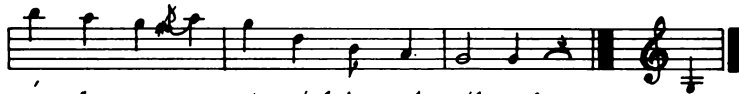
1. Ka-to-má-mak el a- kar-mak vin-mi,

Gön-dör ha-jam le a- kar-ják vág-mi.

Gön-dör ha-jam nem ha-gyom le-vág-mi,

Így fo-gom a csá-szárk ki-szol-gál-mi!

2. vsz.

2. Göndör hajam leullik a földre,
Gyere, babám, szedd föl a kötődbe!
Valahány szálát szédsz a kötődbe,
Annyi százszor jussak az eszedbe.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

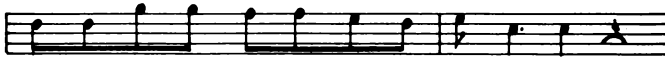
H. 1941. III.

♩ = 100

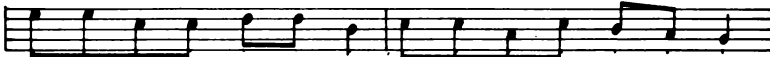
398

Ezt a kis-lányt nem az any-ja nő-vel-te,

Kis pa-csír-ta ba-ráz-dá-ba köl-töl-te.

Szép a szé-me, fe-ke-te, su-gár a szé-möl-dő-ke,

É- des-any-ja de ked-vém-re me-vel-te!

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889) és
Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1941. I.

1. Is-mer-tem egy há-zal lent a fa-lu vé-gem,

Oly szép, oly gyö-myö-rű hód-vi-lá-gos éj-jem.

Xé-kebb ott az ég is, pi-ro-sabb a ró-zsa,

Hogy szív-ből sze-ret-tek, nem tá-he-ték ról-la.

2. Ismertem egy legént, nem is olyan régén,
Azt beszélük rólla, mást szeret, nem engem.
Nem bánom én, hogyha akárcire néz is,
Azért úgy titokba megsiratom mégis.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1940. IX.

3. Húz-za-tek szo-mo-rú, mert bá-na-tos va-gyok,

úgy fáj az én sei-vem, hogy maj be-le-ha-lok!

Hadd huj-jon a köny-nyem, mint a zá-por-es-ső,

Lenn a fa-lu-vé-gem most van egy es-kü-rő.

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

**FÜGGELÉK: SZÉKELYKEVEI
(HADIKFALVI) BETLEHEMES**

1. Mi-dön min-de-ne-ke! Bir-ság-gal hi-val-mak,

Au-gusz-tusz-nak köny-vé-ből Szám-ze-ni-mi i-ral-mak.

2.. József is elindul
A Szűz Máriával,
Hogy az egész tartományban
Venné egy summába.

(Kopogás)

Parlando ♩ = cca 72

(Király) —

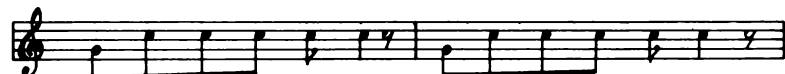
Di-csér-tes-sék Krisz-tus a ma-gas e-gek-ben,

(Énekelve) Ki kegyelmeteket kapta egészségben,
Tartsa és marassza vég nélkül örömben!
Mi nem azért jöttünk, hogy itt istóriázzunk,
Vagy valami tréfát, játékot indítsunk,
(Beszélve) Hanem a Krisztusról egy példát mutassunk!

Hogy mi-ként sü-le-tett, já-sol-ba té-le-tett,
Há-rom pász-to-rol-tól

(Beszélve) ajándék vitetett,
Melynek Krisztus anyja igen örvendezett.

(József)

E-gés-ség-gel gaz-da mi-sd meg az aj-tó-dat,

(Énekelve) Ereszd bé megszükölt te jóakaródat,
Ez világ urának éltető dajkjáját,

(Király – *beszélve*) Egy szózatot hallék az ajtómon,
Ki légyen az oka, bizonytal nem tudom.
Jelen vagy-e szolgám?

(Szolga) – Jelen vagyok uram, parancsolatára.

(Király) – Parancsolom szolgám, lásd meg sietséggel,
Ki zörget ajtónkon ily nagy bátor szívvel!

(Szolga) – Ki vagy, honnan jöttél, miféle ember vagy?
Feleletet nékem mindjárt erre adj!

(Énekelve) Jöttünk Názaretből a beiratásra,
Hogyha befogadnál ezen éjszakára,

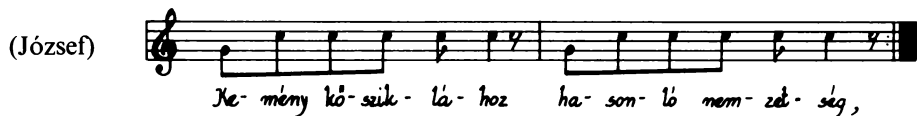

(Szolga – *beszélve*) – Várjál egy kevéssé, mindjárt jelentem.

(Király) – Mi hírek vannak mostan a városban,
Mondd meg hát, hiv szolgám nékem bizonyosan!

(Szolga) – Felséges királyom, oly emberekre találtam,
Nem hinném jönnének országunkból.
Ha befogadjuk őket, elvesz a hatalmunk,
Ez ékes városból éppen kipirulunk.

(Király) – No, ha így van, szolgám, ajtót, kaput bezárj,
Éppen be se bocsásd!

(Énekelve) Még a pogánynál is van engedelmesség,

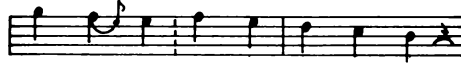
- (Király – *beszélve*) – Jer be hát, barátom, füttőzz egy kevéssé!
 (József) – Felséges királyom, fogadj bé házadba,
 Fizetést nem szántunk ezen éjszakára,
 De hogyha befogad ezen éjszakára,
 Bizony megfizetné az egeknek Ura.
- (Király) – Szerelmes barátom, szállást nem adhatok,
 Mivelhogy estére sok vendéget várok.
 Hanem egy kis helyet mindjára mutatok:
 A városon kívül vagyon egy istálló,
 Oda szokott szállni a jövevény szálló.
- (Mária) – Szerelmes jegyesem, már mire jutottunk,
 Ez ékes városban házról-házra jártunk,
 Szállást nem találtunk.
- (József) – Szerelmes jegyesem, ne sirj, s ne bánkódjál,
 Mert így sem hagy az Ur, hogy ártson a halál.
 Krisztus személye szerint miközünk ha leszáll,
 Itt semmi dér és hideg helyet nem talál.
 Azért csak szálljunk be, szálljunk be ezen istállóba,
 Inkább is lesz részünk a szent imádságba.
- (József és Mária) Azért csak szálljunk be, szálljunk be ezen istállóba,
 Inkább is lesz részünk a szent imádságba.
- (Pásztor) – ... nyugodjunk le e helyre,
 Még a hajnalcsillag feltetszik az égre.

(Mind)

Di- cső- ség menny- ben Is- ten- nek ,

Bé- kes- ség föl- di né- ped- nek ,

36- a- ka- ra - tu hi- vek- nek ,

Mik Is- ten- ben ör- ven- dez- nek.

(Öreg pásztor) – Ó jaj, mit hallék, mit láték!

(Többi pásztor) – Mit te?

(Öreg pásztor) – Ördög-e vagy angyal nékem megjelenék,
Azt csak nem hihetem, hogy Jézuska született volna,
Hanem inkább ráhajtom e pucékra a fejem,
Nyugszom, míg a hajnalcsillag feltetszik az égbe.

(Többi pásztor) – Az a vörös...

De mivelhogy sötét volt, tovább nem látható.

(Egy pásztor) – Fúdd hát!

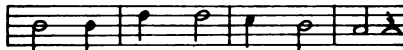
(Angyal)

Ser- ken- je- tek pász- to- rok,

Mik nyáj mel- lett a- lusz- tok , a- lusz- tok ,

Mert süi- le- tett ll- ra- tok,

Nek- tek kis 36- zu- so- tok.

(Beszélve) Gyertek, pásztorok, gyorsan a városba,
 Mert ott fekszik Jézus a korós szénába!
 (Egyik pásztor) – Keljünk fel és menjünk el!
 A kicsi Jézuskának vigyünk valami ajándékot,
 Kis ki tőlünk lehet.
 (Többi pásztor) – Menjünk hát!

(Mind)

$\text{♩} = \text{cca } 50$

Pász- to- rok, kel- jünk fel,
 Ha- mar in- dul- jünk el

$\text{♩} = \text{cca } 40$

Bet- le- hem vá- ro- sá- ba,
 Rom- lott is- től- ló- ja- ban:

Pó- lyá- val be van ta- kar- gat- va.

Ó mily fá- zik, köny- nye- i - től á- zik.

Mert nincs né- ki gyolcs ne- há- ja,

Sem é- kes myo- szo- lya á- gya,

Csak szé- na pár- ná- ja.

Ö- kör, sza- már le- hel már ö- re- á- ja.

Sí- es- sünk,
 ne kés- sünk,

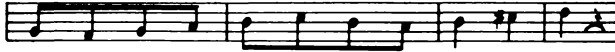
Hogy még e- zen éj- jel o- da: ér- hes- sünk
 Mi ll- nunk- mak tűz- te- le- tel: te- hes- sünk.

(Mind)

♩ - cca 50

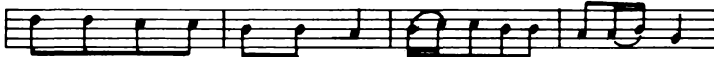

1. A pász-to- rok hal- lot- tak már sza- vun- kat,

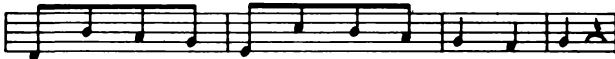

O- da hagy- ják ap- ró gön- dör nyá- ju- kat.

♩ - cca 46

Im- du- ló- ra ké- szül- nek ...

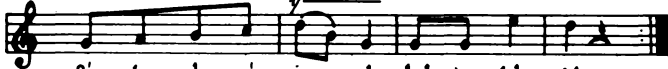
Bet- le- hem- ben most szü- le- tett kis- ded- nek .

...

2. Lám, mily örömmel veszi fel bundáját
Vén... mint kötözi saruját.
Indulnak már előre...
Betlehembe most született kisednek.
...

♩ - cca 42

Pász- to- rok, nyá- ja- sok kel- je- tek fel,
Bet- le- hem- be ha- mar men- je- tek el!

Ott ta- lál- já- tok va- ló- ban

a kis Jé- zust be- pó- lyáz- va

Va- ló- ban a já- szo- ly- ban.

2. Hogyha pedig majdan oda értek,
 Jézus nevét mindenütt hirdessétek!
 Furulyátok megfujjátok, a kis Jézust úgy áldjátok (?)
 ... a jászolyban.

Menny-ből az an-gyal le-jött hoz-zá-tok,

Hogy Bál-le-hem-ben si-et-ve men-vén lás-sá-tok.

- (Öreg pásztor – *beszélve*)
 – Jónapot, Mária, Istennek szent Anyja!
 Serkentsd fel fíjadot, pásztorok eljöttek,
 Kik szent angyalidtól tehozzád küldettek,
 Hogy köszöntést mondjanak az Istennek.
 Ó édes, kicsi Jézuskám, hát én mint öreg pásztor létemre
 Mi szép ajándékkal kedveskedjek?
 Én neked egyebet nem adhatok,
 Hanem egy sajtocskát, nézd csak, be szépet adok!
 Kérlek, vedd jó néven, melyeket most adhatok,
 Mert hónap, hónapután még többeket es adok.
 Adjál te es, pajtás!
- (Második pásztor – *kopog*)
 – Ó édes kicsi Jézuskám, én mint második pásztor létemre
 Mi szép ajándékkal kedveskedjem?
 Én neked egyebet nem adhatok,
 Hanem egy báránkát, nézd csak, de szépet adok!
 Kérlek, vedd jó nevén, melyeket most adhatok,
 Mert hónap, hónapután még többeket es adok.
 Adjál te es, pajtás!
- (Harmadik pásztor – *kopog*)
 – Ó én édes kicsi Jézuskám, én mint harmadik pásztor létemre
 Mi szép ajándékkal kedveskedjem?
 Én neked egyebet nem adhatok,
 Hanem egy bogláros szijjacskát, nézd csak, de szépet adok!
 Kérlek, vedd jó nevén, melyeket most adhatok,
 Mert hónap, hónapután még többeket es adok.
- (Öreg pásztor)
 – Drága Messiásom, megértem hát végre,
 Hálásan nézek a kegyes jó égre.
 Öreg napjaimra vigasztalást hoztál,
 Szívemnek mily édes örömet okoztál.
 Leborulván eléd könnyet ejt a szemem,
 Örömkönnyet hajt rá az édes érzelem.
 Egész életemnek lettél édessége.
 Nem bánom, hát legyen életemnek vége. Ammen.

- Jusson, Vaszilije, Estéfán, Ligure,
Mind álljatok elő, Tódor paracsítái!
- Itt vagyunk mind! (*kopognak*)
- A kicsi Jézuskának a kedvijé járjunk egy szép zsukát!
- Ausz pakulárok!
- Kedves furulyásom, mivel az uj királyt
Talpon állva olvasni látom,
Azért egy szép nótát fujjad hát barátom!
Vig muzsika megér három pótrázst.
- . . . bocskorának talpát földtől ne sajnálja.

Giuolo J-69

Haj-ja set-te bu-ko-ne sej o-da te

kopogás:

fá-cse lo-lo-ra-cse.

De de le le le le le le le le le.

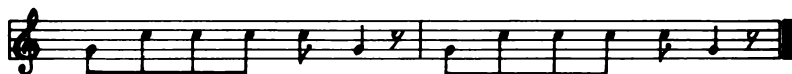
- (Egy pásztor) – E gazdának báccsa én vótam tavaly es,
Hej, de jó gazdám vót ő nékem akkor es.
Háromszázszor kértem, s nem adott egyszer sem,
De most azt mondja, hogy megtőtti még a kulubánkat es.
- (Öreg pásztor) – Halljátok, jó cimborák, ne panaszkodjatok, jó?
- (Többi pásztor) – Jó.
- (Öreg pásztor) – Mivelhogy öreg es vagyok, süket es vagyok,
Jól tudjátok, hogy nem es igen jól látok.
A gazdasszonka kicsi jócskával kinál es,
Azt gondolom, hogy szid,
Neki fogok, s kifelé fartolok.
- (Egyik pásztor) – Fére jó cimborák, hisz én es a kecskéket öröztem,
De a gazdát magát meg se emlitettem,
De a gazdasszonkával nagyon jól egyetértettem.

Eleget es ettem, ha pénzemvel vettem.
Kérlek, vén Unciás, ne panaszkodjál,
Mert én sem ettem ma egyebet egy cipócskánál,
Azt is tova elébb másik háznál kaptam.

(Öreg pásztor) – Hazudsz, ma oda se jártál!
(Egyik pásztor) – Most menyek.

Parlando ♩ = cca 72

(Király)

Xő- seő- nöm shá- lá- lom, kik itt hall- ga- lá- tok
A- la- csomy mun- kán- kat mag nem u- tál- lá- tok.
Te pe- dig . . .

(Vége a felvételnek)

Hompot János előadása nyomán

Botka József gyűjtését átjátszotta Kiss Lajos, 1968. nov. 21.

lej. Paksa K. 1983.

Sz. 1965

Dallam nélkül megjelent: HITK 3. sz. Újvidék, 1970. A két lejegyzésben jelentkező eltéréseket magyarázza az a körülmény, hogy Botka József a felvétel szövegét írásban is eljuttatta az újvidéki Magyar Tanszékre.

JEGYZETEK

I. ÜTEMPÁR SZERKEZETŰ DALOK

Gyermekjátékok

- 1 Központi dallama *drm* trichord. A 3–5. sor elejét vö. Bartók: 269 sz. (Román var.-t is említ.) KL utal szerb (piroti) vált.-ra. Megj. MNT I: 127 j. Közeli vált. vége letörlődött a felvételről. Játékleírása a 2. sz.-hoz hasonló:

$\text{♩} = 104$

-Ho- va jár- tál, szent Er- zse- bét, in- nen- on- nan al- ló- ja?

-Lánt jöt- tem ké- ret- ni, Kar- csu ma- gos- sab- bi- kat.
szab- bi- két, job- bi- ot

-A mi lá- nyunk nem el- a- dó, csak a ház- ba[n] il- lan- dó.

Ki se mer- jük bo- csáj- ta- ni, száz a - rany- gyű- rű nél- kül.

Égy hintóba hat ló legyen, mint a hat ló, szélé legyen Szöveg és dal-
Kar kezembe Mári lányom, — — — — lam letörlődött.

„Ezt ugyanúgy játszottuk, ahogy az előbbi [2. sz.], csak mikor odaértünk, hogy „Kar kezembe Mári, vagy Rózsi, v. amejiknek a nevét montuk, azt vittük magunkkal s mikor a körből elfogyott, akkor kezünk más játékot.“

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1969. II.

- 2 Dallammagva *s l s m*. Vö. MNT I: 303 és uo. 655
3 Vö MNT I: 217, 218 (Bukovina) és uo. 221 (Torontál)
4 Megj. MNT I: 178 sz. „Ezt szeretem“ sortól kezdve KL az 5. sz.-ra utal. Onnan másoltuk az ott megadott eltérésekkel.

5 Megj. MNT I: 185 sz. Vö. Andr. nd: 1. Közeli vált.-át kissé eltérő játékkal itt mellékeljük:

$\text{♩} = 112$

É-rik a mégy-fa haj-lik az á-ga,
A-lát-ta van egy bar-na kis lán-ka.

Kap' bē szí-ve-m, kap' bē, a- kít sze-réise kap' bē!

$\text{♩} = 132$

Ezt sze-re-tém, ezt ked-ve-lém,

Ez az én é-dős ked-ve-sém,

Ha pénz vő-na pēn-dül-ne, még-is ki-for-dül-na.
Ró-za vol-na sár-dul-ne,

Ég a gyér-tya, ha meg-gyújt-sák, mi-kor a seep lán-cót jár-ják,

Jár-jad, jár-jad, jó kis-lán-ka,

hogy do-bog-jon ez az ut-ca, ájj ki most.

„Kijöttünk az iskolából szünetidőbe játszani. Körbefogódtunk s énekeltünk. Aztán, amikor énekeltünk s akkor hova jutottunk, mikor azt mondja, hogy „Ájj ki most“, közepibe vót éggy, a körnek a közepibe, az kiugrott, égy másikat lökött a hējibe s ő odafogódtott a körbe s énekeltünk tovább, míg a játéknak vége lett.“

Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1897) és
Gejzer Antalné Györfi Zsuzsanna (sz. 1893)

H. 1969. II.

6 Megj. MNT I: 230. Második sorát vö. uo. 969 első sorával. Ld. Andr. nd.: 2 is. A bejelölt dallamváltozatok vonatkozhatnak az egyidejű éneklés egyéni eltéréseire, vagy dallamisméltlésre, nincs rá utasítás. A nyomtatott alakban (MNT I: 230) az eltérések vannak a főszövegben.

- 7 Vö. MNT I: 230–231. Az előbbi közeli vált.-a.
- 8 A 4–7. sz. dalok betétjeként állandóan szereplő dallam (Kodály „Pünkösödölő” c. kórusfeldolgozásában is így) itt önállóan jelenik meg. Vö. MNT I: 969–971. Ld. még SzN: 94. A szaffikus formára emlékeztet.
- 9 Közölve MNT I: 263. Ld. Andr. nd: 3 is. KL megjegyzi: „Az utolsó előtti ütem szerb idézet” ti. a „Kad se Cigan zaželi”... utolsó sora. Játékleírás nincs. Kapus v. labirintus-játék. A tavaszi népszokások között is található hasonló.
- 10 Közölve MNT I: 454. Játékleírás nincs.
- 11 Vö. MNT I: 287–290. (L. uo. még a dallamok egymás közötti rokonságának mutatóját.) Vö. 14. sz. is.
- 12 Közölve MNT I: 648. Tempója fokozatosan gyorsul. L. még uo. a 648. j is.
- 13 Az előző vált.-a. Vö. még MNT I: 294–295.
- 14 Szintén az előzőek vált.-a, csak összetettebb dallamfűzéren. Vö. 11. sz.
- 15 Közölve MNT I: 885. L. uo. a j.-t is. KL megjegyzi: „Alsó kvintválasz nyomai”. A 11–14 sz. dalainkban is mintha ez a dallam bújkálna az ütempárokban. Még két vált.-a van:

♩ = 152 - 136

Kecs-ke ment a kis ker-be,

A ká-posz-tát még-ét-te.
Si-jess, kecs-ke, u-gorj ki,

Jön a gaz-da, jön a gaz-da meg-fog-ni.

Szóval:

- Kecske, mit csinász a kiskerbe?
- Észem a káposztát.
- Nem is kapáltad.
- Most is kapállom! – Akkor a lábával vágja a földet.
- Nem is öntözted!
- Most is öntözöm! – Akkor mēgköpködi.
- Hátha én bemēgyék? – Akkó mutati:
- Itt is luk, ott is luk, ēgy hejt kiugrok.

Lócsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

Ugyanerre a dallamra a következő vált. is lejegyezve:

Szóval:

- „Kecske, mi csinász a kērbe?”
- Észem a káposztát.
 - Hátha én mēgfoglak?
 - Itt ēs lik s ott ēs luk, s minnyá kiszaladok.

„Körbeátunk, a kecske a közepin vót. A gazda még mēnt környöskörül a körön. Mikor elvégeztük az énekēt, akkor a gazda mēgkérdezte a kecskēt, hogy mi csinál a kerbe. Az mēgint azt mondta, hogy észí a káposztát. De mikor mondta a gazda, hogy „mēgfoglak“, ő meg monta, hogy „kiszaladok“, akkor rögtön kibujt a koerbül, futott, ahogy csak tudott, a gazda utánna. Ha mēgfogta, akkor másikat választott kecskének, s ha mēg nem tudta mēgfogni, akkor a gazda lett a kecske.“

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1969. II.

- 16 Megj. MNT I: 1013. Első sorát vö. uo. 740. Számos változata él különböző dallamokon, de hasonló megfogalmazásban (l. pl. Bartók: 252) nemcsak a magyaroknál, hanem más környező népeknél is. Szerbeknél is tudunk jónéhány vált.-ról. Szaffikus forma.
- 17 Közölve MNT I: 1035. Játékleírás nincs. Az ún. „Párna“ v. „Kendőtánc“, táncos társasjáték, amely a lakodalmi szokásokon kívül (MNT III/B: 197–199 és j.) a gyermekjátékokban is előfordul (MNT I: 1019–1041). Szlavóniában ue. a tánc „Vanjkušac“ v. „Jastučak“ néven ismert. KL megjegyzi.: Utolsó előtti ütem szerb idézet. (Vö. a 9. sz. j.-t.)
- 18 Megj. MNT I: 1069. Német vált. „Adam hatte sieben Söhne“. KL megjegyzi: „Valószínűleg két gyermekjátékdallam kontaminációja.“
- 19 Az előző vált.-a.

II. Strofikus szerkezetű dalok: A

- 20–21 Közölve Muskátlí: 88 és MNT VI: 213 j. Jellegzetes ritmusú, összetett, 6+6, v. 7+7-es sorokból álló dallamok, vsznű táncok. Feltételezhetően (így Jagamas is) kis kvintváltó formából jöttek létre ismétléssel, v. bővüléssel. A kis kvintváltó formák a IV dial, ter. jellemző dallamai. Vö. K–V: 24 és 57, SzN: 103, valamint Jagamas: 8, 41, 54, és MNT VI: 222 j. Típusa: J I: 136 (székely) és J I: 149 (általános). Bővült formában l. MNT VI: I típus, 213, 214, 213 j. és Jagamas: 8 j. Az MNT VI idézett számai bukovinai eredetűek, a dunántúli kanásztáncok egyik alcsoportját képviselik. – A dallamokban bejelölt eltérésekre nincs megjegyzés.
- 22 Az előzők kis formájú képviselője. A VII-es főzárlat gyakoribb, ritkábban 5-ös főzárattal is előfordul. Refrénnel hatsorossá bővült, kissé kopottas vált.-a is van:

$\text{♩} = 96$

fé-re tő-lem, bu-bá-mot₂ Nem é-rék mēg több nyá-rai.

Ha jé-rék is csak háv-mat, Nem é-pi-tünk kő-vá-rot.

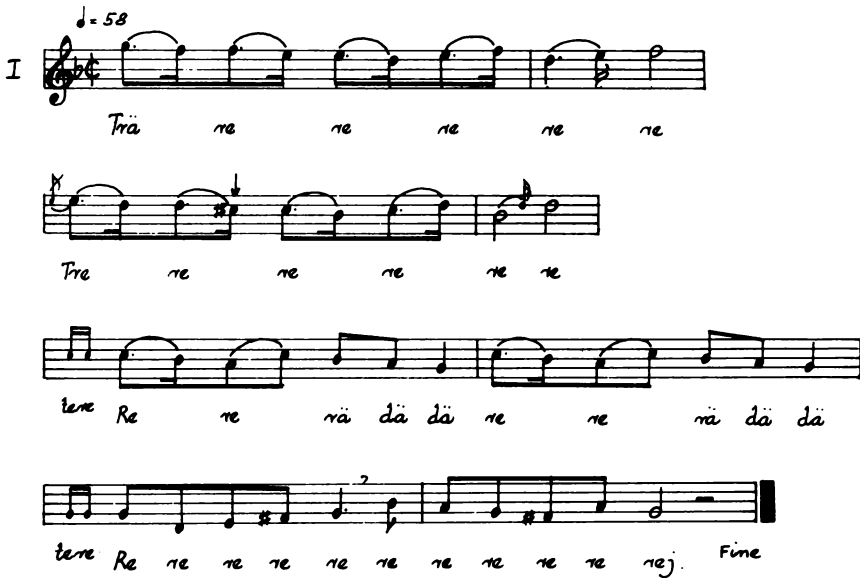
Sej, dril-la dril-la da, Dril-la, dril-la da.

Édesanyjától tanulta. „Rég má, még kicsike vótam. Édesanyám hadikfalvi vót, ezt meg úgy táncolták, hogy a lábik koezt verték oessze a kezükét. Igy emelték a lábikot s ütték oessze a keziket. Térd-alatt-igén.“

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)

H. 1969. II.

- 23** Két rokon vált. összevonva. Az 1–2. vsz. tempo giusto, szövege szerint lakodalmos, a 3–4 vsz. parlando-rubato, lírai dal. Mindkettő közölve MNT VI: 12. típus, 489, ill. 514 j/b. Vö. SzN: 113. Andr. nd. 101, 102 (keservesek), Jagamas: 165, K–V: 12. és J I: 45 (székely). Román var. is van.
- 24** Keserves, az előző rokona. Vö. Andr. nd. 101. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 25** Közölve MNT VI: 13. típus, 583. Vö. uo. 544–549, SzN: 114, Andr. nd: 145, 154 (lakodalmos, mulató), Jagamas: 163. Első vsz.-át l. Kriza: 38 és 369. Típusa: J I: 46 (székely, mezősegi). Moldvában ismeretlen. Román var. is van. KL megjegyzi: „Borozás közben éneklik. Énekes Vajdahunyadon tanulta egy akkor 50 éves asszonytól.“
- 26** Közölve MNT III/B: 59. KL megjegyzi: „A második ütem el is maradhat. Lakodalmos ivónóta.“
- 27** Kodály „Háry János“ c. dalfjátékából közismert. Eredetileg műdal, melynek számtalan népi vált.-a él az egész nyelvterületen (ld. Bartók: 259/a, 295/b) Szöveg és dallam kapcsolata elég állandó. Vargyas (A magy. nz.-je, 210–211 l.) különböző példákkal szemlélteti a műdal átváltozását ötfokú kvintváltóvá. Típusa: MNT VII: 18. típus. A 3–4. sor megegyezik a kórógyi „Túl a Tiszán ég az ezüst“ kezd. táncdallammal, melyet KL Jacob Paix 1593-ból származó orgonatabulatúrájában szereplő „Ungaresca“-val hoz kapcsolatba (KL: Gombos, 54 j). Funkciója itt ismeretlen, vsz. tánc.
– Dallamával némiképp rokon
a „Csoszogtatós“ v. „silladri“ lakodalmi paptánc is. A bukovinai székelyeknél az „esküttés“ utáni második tánc. Tk. két különböző dallam: az I-et l. MNT VII: 355 j/g, a II-öt vö. 334 sz. dalunkkal. Midkettő közölve MNT III/B: 159.

I

♩ = 58

Trá re re re re re

Tra re re re re re

re Re re ná dá dá re re ná dá dá

re Re re re re re re re re re re re; Fine

Csozogatós tánc

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

- 28—29** A 28. sz. megj. KL: 108: 95. és Rozmaring: 41. Két vált. összevonása. Dallamaikat vö. MNT VII: 26. típus és Bartók: 69. (ott is Dévára telepített bukovinaiaktól). A főzárlatok VII, b3 és 4 között váltakoznak. Szöv. vö. Jagamas: 338, új stílusú dallamon, rukkolónóta a Ferenc József korabeli katonaköltészetből.
- 30** Az előzők rokona. Vö. Jagamas: 167, 76 és 269. Legtöbb vált. Moldvából. Van három soros forma is. Vö. még K–V: 149, és Csángó nz. II: 59. Szövegei különbözők. Itt betyárball. Csak az első vsz. van lejegyezve, majd utalás: Szöv. ua. mint [111/c]. Onnan másolva. A dallamban bejelölt 2), 3) és 4) vált. helyére nincs utalás, kivéve a 2. vsz.-ot.
- 31—33** Közismert dallam. Típusa J I: 25 (alföldi, székely). Itt ponyvaball. és új ball. szöv. A hertelendi vált. 1940 és 1941-ből egyetlen lej. három különböző énekestől. Farkasné vált.-hoz az 5. vsz.-ot Némethné énekelte; a dallamvar. Kórógyiné 1941-ből. Vö. Újváry: 44. Sándoregyházáról két, Székelykevéről csak egy vált. van. A 31. sz. 7–12 vsz.-a Bara János ball.-ja, Kovács Júlia és lánya, Erössné összevont vált.-ai. Erössné 4-es főzárata vsznü romlás eredménye, ezért nem jelöljük. A 31. sz. kétféle ball. szöv.-hez (nem túl sikeres költői megfogalmazás) mellékelünk még három lírai tartalmú vsz.-ot: 13–15. vsz. Dallamának első sora oktáv helyett a kvinten zár, kopottas vált., ezért itt közöljük. Megj. MNT VI: 450j. Típusa (MNT VI 10. típus) rokonságban van ugyan főszövegben közölt dallamainkkal, de míg ott kvintváltó, a 31–33 sz. dalok már nem azok, sőt, az utolsó sorok lefelé szekvenciázó molltercei igen műdalos fordulatok. Vö. Andr. nd. 222 (ue. a ponyvaball.). A 31. sz. 13–15 vsz.-a:

Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870)

H. 1940. IX.

- 34 Két összevont vált. Első vsz. lakodalmás (vö MNT III/B: 342. – újasszonytánc), 2–3 vsz.-a lírai. Dallamát vö. SzN: 108., Jagamas: 157, Andr. nd.: 19 és 174 sz. és Penavin, Tanulm.: 293–294 l. Tipusa J I: 74 (székely, mezőségi). KL műköltői szöveggel is lejegyezte:

$\text{♩} = 85$

1. El- hul- lott a ró- zsa- fá- nak le- ve- le

Nincs sza- re- tőm, mellé a wo- nai el- vit- te.

úgy el- vit- te pusz- ta Ma- gyar- or- ség- ra,

Jaj, Is- te nem, mélt se- ret- tem hé- já- ba.

2. Baja város sok gyönyörű kislánya,
Ki-kisétál a nagy Duna partjára.
Várja, várja szeretőjét, csak várja,
Sírva gondol a bakára, huszárra.
3. Lányok, lányok, bajai szép kislányok,
Egyhamar őket vissza nő várjátok.
A madár és, míg odaér, elfárad,
Ahol ők most védelmezik hazánkat.
4. Szőke Száva, sebes Száva folyón túl,
Ottan őrzik hazánkat az oroszul(!)
Duna mellől szakadt bátor vitézek,
Farkasszemet a kozzákkal(!) ott néznek.
5. Vagy a háború viharja elkerül,
Vagy elverik a vadembert ellenül (vad ellent emberül?)
Lányok, lányok, bajai szép kislányok,
Megjönnek a nyalka bakák, huszárok.

„Kalendából van a szöveg, a nótáját kitaláltam.“

Biszak Andor Ferenc (sz. 1868)

H. 1940. X.

- KL megjegyzi: „Érdekes példája a régi stílusú dallam ösztönszerű alkalmazásának városi szövegre.“ – A dallameltérések helyére a vsz.-okban nincs utalás.
- 35** Két vált. összevonva. Tréfás lírai dal mindkettő, talán tánc. Vö. KL, Gombos; 105–109. Típusuk J I: 21 (déalföldi és székely).
- 36** KL megjegyzi: „Tiszta kvintisméltéses szerkezet.“ (Második sorában a b6-os zárlat kicsit furcsának hat mégis.) Refr. nélküli vált.-át vö. Balla: 133/9. Típusa J I: 61 (általános, dél-dunántúli).
- 37** Jellegzetes táncritmusú, lírai dal. Rokona MNT VI: 11. típus. Vö. SzN: 141, Andr. nd.: 150 (lakod., mulató), Jagamas: 219 (romlott). Típusa J I: 69 (székely, mezősgéi és dunántúli).
- 38** Közlve MNT III/A: 373., menyasszonyi induló. „Zörög a kocsi“ kezd. az egész nyelvterületen ismert menyasszonykivívés dala (a múlt sz. 2-ik felében igen népszerű, l. MNT III/A 954–955 l.). Dallamának rokonnépi párhuzamai is vannak, szerkezetét Bartók (244j) nem tartja eredendően magyarnak. A székely vált.-ok 3. és 6. sorának ritmusa jellegzetesen eltér: 3+3 helyett 4+2. Vö. Andr. nd.: 129 (lakod., mulató). Típusa J I: 19 (általános).
- 39** Két vált. összevonva, egy-egy vsz.-kal, folytatásuk a 116. sz.-ról átmásolva. KL megjegyzi: „Szövegfolytatás ld. [116. sz.]. Ugyanez a dallam egyik ősi dallama a szlavóniai magyarságnak is (az óriási távolság ellenére is), s így méltán tartom az ősi magyar zene egyik legjellegzetesebb dallamának. 1. pentaton fordulatok, 2. jellegzetes sorvégződés, 3. alsó kvintválasz nyomai. Az előadó 4 éves korában tanulta... Szerinte az első vsz. *mindég* [363. sz.] első vsz.-a volt, folytatása pedig [erre a] dallamra ment. Az öregek mindig sírtak rá. Vö. KL 108; l. (Szlavónia), Andr. nd.: 224 (Gögös feleség ball.), Jagamas: 97, Csángó nz. II: 3, 12, 14, 14/a, 32, 45. Vö. még Kerényi: függ. 330 („Jó ló vót a fakó“). Román, és néhány hasonló dallamjárású, de eltérő szerk.-ű szerb vált.-a

- is van. Szövege Erdélyben és Moldvában a legnépszerűbbek egyike, hasonló hangulatú strófákkal kisebb-nagyobb lírai dalfűzereket alkot (Jagamas: 247 j).
- 40** Négy összevont vált. Kodály „Székelyfonó“-jában is szerepel. Jellegzetesen bukovinai dallam. L. SzN: 134, Andr. nd.: 73. Klarinéton játszottá még Györfi Barabás, dallamelt. lényegtelen, tempója 126 (nem közöljük). Csomasz Toth (RMDT I: 236) a dallamot a 16. sz. beli Balassi-féle nagysoros szerk.-tel (6+6+7) hozza kapcsolatba. – Andrásfalvi B. (14 l.) értesülései szerint ez volt a „bosszu“-nóta. „Bosszuságból, mikor haraguttak a leány, vaj a legény, futták.“ Ün. félkeserves, vidámabb hangulatú és kevésbé díszes, mint a keservek. Utolsó vsz.-át vö. Kriza: 47.
- 41–45** Az alföldi zenei dial. ter.-en is elterjedt dallam. Hangneme váltakozhat pent., dór v. aeol között, hangterjedelme lehet VII-b10, v 1 – 8 (9). Utolsó sora ereszkedhet fentről, v. ívelhet felfelé mélyről. Zárata nem ritkán friges. Vö. K – V: 116, Andr. nd.: 103 – 105, 114 (keservek). Típusa J I: 80 (általános, főként palóc és alföldi).
- 41** Négy összevont vált. Az 1 – 2 vsz. közölve Rozmaring: 48, és MNT III/A: 251, menyasszonybúcsúzó (gyakoribb dallamán l. 291 – 292 sz. dalaink). A 3. vsz. vö. MNT III/B: 298 (bukovinai kontyolási tánc, más dallamon), Jagamas: 108 – 1 – 3 vsz.-a virágének. Vö. még Kriza: 339. A 4 – 15 vsz. keserves.
- 42** KL megjegyz. az 1 – 2 vsz.-ra: „Lakodalom?“ A 3 – 7. vsz. ua, mint SzN: 30. KL utalása: „Szöv. folyt. l. [91. sz.]“, onnan másoltuk. A 8. és 9. vsz. Németh S. vált.-hoz (44. sz.) lejegyezve.
- 43** Keserves. A 2. vsz. közismert „Hegyek, völgyek között állok“ kezd. L. SzN: 112. Vö. Jagamas: 267 is. KL megjegyzi: „A dalos szülei még bukovinából települtek át az Alduna mellékre. A szüleitől megtanult dallamban megtaláljuk a régi bukovinai éneklésmód minden jegyét. A parlando előadást izlésesen díszíti a népi ornamentika elemeivel. A strófák eleje gyorsabb tempójú, de a versszak második fele fokozatosan lelassul. (NB. Az idős dalos – kora következtében keletkező – hangrezgetéseit nem jelöltem.)“
- 44** Három vált. mindhárom Németh Sándortól, 1940, 1966 és 1968-ból. Az 1940-es vált. négy vsz.-ot, a későbbiek már csak az első kettőt tartalmazzák. A későbbi felvételek főbb eltéréseit a főszöveg alatt közöljük, mint vált.-okat. KL megjegyzi: „Anyjától tanulta... Anyja szerint éneklí, igen szép, cifrázatos előadás.“ Az 1966-os vált. megj. Vargyas, A m. nz.-je; 282/224. Vö. még Király, 1962: 9.
- 45–54** A gyűjtemény egyik legszámosabban képviselt dallama. Az előző típussal rokon, csak a főzárlat itt b3, nem 5. A 41 – 45 sz. vált.-ból kitűnik, hogy a két rokon típus nem is különül el élesen egymástól. A b3-as főzárlattól eltekintve a dallamra kb. ua. észrevételek vonatkoznak, mint a 41 – 45 sz. alattiakra. Vö. SzN: 105 (Bukovina), K – V: 133, Jagamas: 149, 156 és 279, Andr. nd.: 90, 97 – 100, 112 (keservek), 225 (ball.), Balla: 134/12, Újváry: 52, 58, 64, Penavin, Tanulm.: 297, 289, 300, Király: 52 m. nd.; 1, Király: Gyöngyk.; IV/4. Típusa J I: 84 (székely, szlavóniai). Román vált. is van. A 41 – 54 sz. dalainkban összesen 95 vsz. fordul elő, nagyjából különböző lírai tartalommal. Főleg keservek. Vö. Kriza: 60, 138, 176, 178, 197, 417, 421. Jagamas kötetében számtalan vált. a megfelelő címszók alatt. Az „Úgy elmegyek, meglássátok“ kezd. a kuruckorig visszanyúló búcsudal részlete (Jagamas: 48 j).
- 46** Hat összevont vált. Az első három Gejzernétől 1969 és 1968-ból. A főszöveg tehermentesítése érdekében Lócseiné és Kórógyiné vált. itt mellékeljük összevonva. A 18. vsz. után, Kórógyiné változatánál 3. vsz. jelöléssel egy szövegsor

áll, „S én Istenem, én egyedül“ kezd., folyt. nélkül, vö. a 91. sz. 1. vsz. 3–4 sorával. A 13–19. vsz.-ok dallama:

Parlando $\text{♩} = 208$

13. vsz. 13. 14. vsz. 13. 14. vsz. 13. 14. vsz.

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873)

H. 1969. II.
H. 1941. III.

- 47 Két összevont vált. Nyisztor Istvántól 1968 és 1969-ből. 1969-ben csak az első vsz.-kal énekelt (tréfás tartalma kissé meglepő itt). KL megjegyzi: „Nyisztor István a két világháború között költözött Székelykévére.“
- 48 Négy összevont vált. A 3. vsz. szokatlan ebben a közegben. A 3–6. és 9–10. vsz. vált. lej.-ét KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 49 Hét összevont vált. Az 1–3 és 4–5; 6–7 és 8–9; 10–12 és 13–18 vsz.-ot két-két dalként énekelték. A szöv. egyes részei (3–4 és 11–12 vsz.) talán lakodalmasok. A 16–18 vsz. ún. hajnalnóta részlete. A 6–7 és 19–23 vsz. kivételével KL gy. f.-ből másolta BJ. A 19–21 vsz. szövegét már Berzsenyi is gyűjtötte (Jagamas: 265), l. Kriza: 143 is.
- 50 Bujdosónóta, a mádэфalvi veszedelem utáni kivándorlás emlékét őrzi (Andrásfalvi B. 19 1.). L. Jagamas: 215, 4–5 vsz. „Mikor Csikból elindultam“ kezd. általánosabb.
- 51 Négy összevont vált. Kovács J.-tól: három 1966-ból, egy 1940-ből. A negyedik dallamsor itt egyéni fordulat, a SzN: 112 utolsó sorát idézi. L. még 56 sz. dalunk utolsó sorát is. A harmadik vsz. utolsó sora megegyezik az 50 sz. vált.-tal. Az 1–4 vsz. vö. Kriza: 60, Jagamas: 285. A 8. vsz. vö. Kriza: 391. Penavin Olga gyűjtésében a „Verd meg, Isten azt a szívet“ kezd. dalt (Tanulm.: 281) más dallamon énekelt. Ez a dallam KL gyűjt.-ben nem szerepel, de megtalálható a SzN: 68 sz. alatt, ugyancsak Bukovinából, ezért a dallamot itt mellékeljük. (Ugyanerre a dallamra „Bukovina, édes hazám“ kezd. is énekelt

az énekes, Penavin, Tanulm.: 286.). A szóban forgó dallam némileg eltér a SzN: 68 sz.-tól, a kis kottás vált. ezeket jelzik. (Penavin, Tanulm.: 281és 286 1.).

Rubato

The musical score for 'Rubato' is written in 3/4 time. It consists of four staves of music. The first staff is in treble clef, and the subsequent three staves are in bass clef. The melody is characterized by a slow, expressive tempo (rubato) and features a mix of eighth and quarter notes.

- 52 A Három árva ball. az előzővel azonos dallamon.
 53 Három összevont vált. A 7–11 vsz. „móduvás“. A 10. vsz.-ot vö. Kriza: 391.
 54 Négy összevont vált. Mindegyiket KL gy. f.-ből másolta BJ. Az 1–2 vsz. lehet lakodalmas is.
 55 Két összevont vált. pent. dallamok. Németh Sándoré megj. KL, 108; 92 és Rozmaring: 69 „búcsúzónóta“ megjelöléssel. KL megjegyzi: „lakodalom?“ (1–2 vsz.) Mindkét vált. VII-5 ugrással kezd, főszövegünkben ezt 7–5 ugrásra korigáltuk. Ugyanennek a dalnak még két vált.-át énekelte Németh S. 1966 és 1968-ban. A szöveg azonos, a dallam díszítéseiben némi elt. tapasztalható. Mindkét vált. szöv. nélkül mellékeljük:

a) *Parlando rubato* $\text{♩} = 126$

The musical score for 'Parlando rubato' is in 3/4 time with a tempo of 126 beats per minute. It consists of five staves of music. The first two staves are in treble clef, and the last three staves are in bass clef. The score includes figured bass notation (numbers 1, 2, 3, 4) and various musical ornaments and phrasing marks. The first staff has a 1/4 note, the second has a 2/4 note, and the third has a 3/4 note. The fourth and fifth staves have 4/4 notes. The first four staves are labeled '2. vsz.' (second version).

H. 1966. IX.

b)

Parlando rubato $\text{♩} = 72$

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

H. 1968. XI.

- 56 Zárlatai révén 40. sz. dalunkkal rokon, utolsó sorát vö. SzN: 112. Szövege „módúvázás“-ra utal, vö. 50. sz.-szöv. is. Az énekes az 50 és 56 sz. dalok ötvözetét énekelte Penavin Olga (Tanulm.: 286) felvételén az 51 j mellékletünk dallamán.
- 57 A Három árva balladája. Ld. Balla: 125/5, SzN: 69 (és 68), és Jagamas: 77. Jagamas szerint a ball. Moldvában még virágkorát él; Erdélyben viszont mintha kiveszőben volna. KL megjegyzi: „Érdekes, hogy az öregek most is Józseffalának nevezik az illető falut; fényt vetve a *falú* eredeti etimológiájára. Ue. Szlavóniában Rétfala, mely csak az idők folyamán kapta a Rétfalva nevet; míg most, különös módon *horvát* (hivatalos) neve ismét Retfala lett.“ Ue. az oldalon áll még: „Józseffala, Hadik, Cibin, Gyorok (Bánát)“ is. A megjegy. összefüggésére az adatközlővel v. a ball.-val nem derül fény. Hozzá kell tenni azonban, hogy a moldvai magyarok ma is pl. Szabufalának hívják Szabófalvát (Domokos P. P. gyűjtései). Székelykevéen „Bukovina keskeny fala“ kezd. keserve is lejegyezték (Penavin: Tanulm., 299).
- 58 Vö. Andr. nd.: 211. K – V: 92 és J I: 206 – 207 (székely). Az 1. vsz. „Erdő nincsen zöld ág nélkül“ kezd. Kisfaludi neve alatt is megj. Kisfaludi műveiben azonban ilyen verset nem találni, így feltételezhetően népköltés (Jagamas: 265 j) KL megjegy.: „Selypítve: kici = kicsi“. Az ilyen selypítés a moldvaiak nyelv-járására jellemző, a bukovinaiakhoz tőlük kerülhetett át. Penavin Olga is említi (A jug. szék. nyelvatlasza: 12 1.).

- 59—61 Egymás között is, az előző dallammal is rokon keservesek. A 61. sz. betyárball. Vö. Jagamas: 162, Andr. nd.: 228, K—V: 128. Főzárata lehet 5, b3, v. 4 (itt nincs képviselve). A 60. sz. első vsz.-a b3-as, a második 5-ös főzárlatú. Tipusa J I: 30 (általános).
- 59 KL megjegyz.: „Érdekes előadásánál az ékesítésekre énekelt, zöngével ellátott külön mássalhangzók.“ (L. a zenei jelek magyarázata.)
- 60 Szöv. vö. 58. sz.
- 61 Betyárball. Az előadó fogságban tanulta. A harmadik sor b3-as, v. 4-es zárata itt az 1. vsz.-ban 7, a bejelölt eltérésben (nem tudjuk vsz.-hoz kötni) pedig 5.
- 62 Megj. Sz-D-V: 434/2g. A köztudatban mint ritka erdélyi népdal él, „Az hol én elmegyek“ kezd.-tel, 5 (b3) VII zárlatokkal (l. K—V: 2). Valójában az egész nyelvterületen elterjedt b3-as és 1-es főzárlatokkal. Különböző, de hasonló hangulati elemekkel rendelkező műfajokhoz kapcsolódik, mint pl. balladák, rabénekek, keservesek, árvák éneke, koldus panasza, Mária siralom-búcsus ének, sőt menyasszony búcsúztató. (L. KL, Gombos: 6; Telecskán mint siratót jegyezték le: HITK 35 sz.) Sz-D-V szerint a dallamsorozat lényegében népi eredetű, a balladaköltészetben és egyéni hangú vallásos lírában nyilván csak másodlagos a megjelenése. Feltételezhetően valamilyen hasonló hangzású, hat szótagos, 5 (1) VII-es kadenciájú egyházi ének „elszínező“ hatásáról van szó, mint pl. a sok funkcióban szereplő „Ave maris stella“ himnusz, mely a középkor végétől magyar fordításokban is élt (RMDT I: 158 sz. 671 l. és RMDT II: 449 l.). Ebben is található az árvák énekével stb. hangulatilag távolról egyező elemek. Az 1-es főzárlatú vált.-okban a hétfokúság kifejezettebb, míg Erdélyben a b3-as főzárlat és a pent. van túlsúlyban. Közölt vált.-unk 1-es főzárlatú, de ötfokú. Vö. Hozsanna: 184/b. Egyéb (keserves) vált. ld. Andr. nd; 95, Jagamas: 122. Jagamas Moldvából különösen sok vált.-ot említ.
- 63 Két összevont vált. Megj. Vargyas, Balladaskönyv: 5. L. SzN: 95 (= K-V: 136), melynek dallamával szinte hangról-hangra megegyezik, csak szövegében tér el. Vö. még Jagamas: 139, Balla: 128/2 és 3 (ez utóbbi román vált.) A dallamot klarinéton és tárogatón is eljátszotta Györfi Barabás.

a) Klarinéton:

Rubato $\downarrow = 60$

H. 1969. II.

b) *Tárogatón:*

Rubato \downarrow *96*

H. 1969. II.

- 64 Közölve MNT III/A: 875. Lakodalmas, kontyolási menetben éneklük, vegyes páros tánc. KL megjegyz. „1–4 sor között alsó kvintválasz, ami arra vall, hogy ősi két soros dallam lehetett!“ L. SzN: 115 (Bukovina). Kodály „Székelyfonó“ c. daljátékában is szerepel. Összefüggésére 28–29 sz. dalainkkal Bartók (69j) utal. L. Andr. nd.: 130 (lakodalom) is. Típusa J I: 26 (székely, kelet-alföldi – Békés –, palóc – Borsod –, északnyugati). Szöv. vö. Kriza: 106.
- 65 Három összevont vált. Mindhárom megj. MNT III/B: 292–294. Lakodalmas, lányok, asszonyok kontyolási tánca. KL megjegyz. Ömböliné vált.-ra: „még lány korából, Bukovinából tudja.“ Egy vsz.-kal énekelte, az MNT III/B: 292 két vsz.-kal közli, ami ua. mint Ömböli M.-é (MNT III/B: 294). Ömböli: „Nem tudom tovább, pedig ennyisze nem ér semmit.“ KL utalása Kerekesné vált.-ra: „szövege ugyanaz, mint a [85 és 82 sz.]“, az MNT III/B: 293 is úgy közli. Dallama frig, megegyezik SzN: 93 (Bukovina). Balladák is kapcsolódnak hozzá, a tempo ilyenkor rubato. Vö. Jagamas: 138, Andr. nd.: 227. A SzN: 93 is ball.
- 66 Ballada az előző dallamon. Vö. Penavin, Tanulm.: 288–290. Típusa J I: 110 (székely, mezősegi, kelet-alföldi).
- 67 Közismert mulatónóta. Vö. J II; függ. 171 „Nincsen pénzem, de majd lesz“. Itteni formájában közelebb áll J I: 64 (dunántúli, szlavóniai, alföldi) típusához. Utolsó sorát kivéve pent. Heterometrikus szerk., ami múdál eredetre enged következtetni.
- 68 Kádár István hist. éneke. Dallama: Tinódi: Erdélyi história I. rész. Variált kétsoros forma, 1-es főzárlattal, pent., aeol és frig fordulatokkal. Tizenkettes sorú keservesek, balladák kapcsolódnak hozzá. Egyházi használatban halottas. (Sz-D-R I: 38–39). Főleg Erdélyben él, de Szlavóniából is előkerült. Sz-D-R szerint az epikus dallam köznyelvi használatú, mely Tinódinál némileg stilizált alakot nyert. – Kádár István családja II. Rákóczi Györgytől kapott 1651-ben címeres nemesi levelet, vezetéséért a török elleni harcokban. Maga Kádár vsznű a Rákócziak felső-magyarországi erősségeiben szolgált, mielőtt az Alföldre jött csatázni a törökkel, azaz a krími tatárokkal, akik a török szultán csatlósaiént gyakran pusztítottak Erdélyben. (A székiek ma is böjttel, gyászszal emlékeznek Bertalan napján – aug. 24. – az 1657-es és 1717-es nagy tatárpusztításra. L. Népr. lex.: tatár mondakör). 1657 (1658?)-ban a Berettyó-újfalu közelében vívott ütközetben Kádár István is elesett. – Az éneket nem sokkal halála után szerezhették, úgy tartják, Ködi Farkas, az erdélyi fejedelem bizalmas embere, de ez nem bizonyított tény. Búcsúztató jellegéből következtetve, talán Kádár temetésére készült, de a vitézi költészet hagyományai is megtalálhatók benne (RMDT II: 159 l.). Szembeötlő az ének népi szemlélete. Népszerűségét számos kéziratot másolat és ponyvakiadás bizonyítja. Legkorábbi forrás Petrovay Miklós 1671-ből származó énekeskönyve. Legalább 10 ponyvakiadásról tudnak a 18. sz.-ból. Terjedelme 35–40 vsz. között mozog. Kodály gyűjtésének idején a bukovinai magyaroknak még megvolt ponyvanyomtatványként. Szállóigévé vált két sorát: „Fölemelé Kádár szemeit az égre, Mondván: Uram, Jézus, jöjj segítségemre!“ Arany János is említi (A magyar nemzeti versidomokról, 1856). Az énekes koldusok is ezt énekeltek (Újváry: 10). Vargyas (A magy. nb. és Eur. I: 141–142) a népi emlékezetben megőrzött vsz.-aink közül az 1, 7, 8. és 5. vsz.-ot említi. – Kovács J.-tól KL kétszer is lej. az éneket, 1940 és 1966-ban (14 ill. 16 vsz.) A későbbi verzióhoz áll közelebb Újváry Zoltán (11–13) és Penavin Olga (Tanulm.: 266–268) gyűjtése. Kovács

J. elmondja, hogy Hertelenden az éneket többnyire lakodalomban dalolták, hallatára az öregek sírtak (Újváry: 11). Az 1. és 2. vsz.-kal Erössnétől is készült felv. Ez utóbbi közölve Sz-D-R I: 38/h. Kovács J. 1966-os vált.-át itt mellékeljük:

Parlando $\text{♩} = 72$

1. Ször-nyű nagy rom-lás-ra ké-szült lan-mó-mi-a,
 Ki-nak, mint ten-gér-nak meg-á-ra-dott hab-ja.
 Sok bí-nak, bá-mat-mak kör-nyül-vét-te ár-ja,
 Mert ma-gya-rok kö-zül ma e-sik egy hí-ja.

13. vsz. 2-16 vsz. 2-7. 9-13. 15. 16. vsz. 19. vsz. 3. 6-11. 4-9. 6. vsz. 3. 5. 7-10. 6. vsz. 13-16 vsz. 16. vsz. 19. 16. vsz.

2. Elhagyá érettünk a Félöldnek partját,
 Hogy hallá itt alatt magyarok romlását.
 Félköté érettünk Kádár István kardját,
 Ó, miben kevésé forgatá szándékát.
3. De íme, hirtelen esék változása,
 Midőn küldék ötöt Pápolc oltalmára.
 Újfaluhoz gyüle tatárok tábora,
 Ott leszén Kádárnak utolsó csatája.
4. A zászlótartónak felszóval kiáltja:
 Vidd el, fiam, vidd el a zászlót más útra,
 Hogy el ne vesszén mi urunk kedves hada,
 Mert Magyarországért meghalok én még ma!
5. Kiontom véretem én szegén hazámért,
 Én szegén hazámétt, kedves nemzetémétt.
 Nem szánok érte bizony ontani vért,
 Mert én a Krisztustól veszek jutalombétt.

6. A sereget pedig fëlszóval biztatta,
Monván: vágjuk által a tatárt a síkra!
Hátul a seregek eszekbe nem vevék,
Hogy másutt a vízen több tatár érkezett.

7. Mikor jobbra vágok, szekérútát vágok,
Mikor balra vágok, gyalogösvent vágok.
Fëlvetëm szememët a magas egekre:
Uram, Jézus Krisztus, jöjj segítségemre!

8. A tatár a nyilát mind a szél, úgy szórja,
Kádár vitéz módra velik megütközött.
Fëlvetëm szememët a magas egekre,
Mert nem látok embërt jöni segítségre.

9. Szórja tatár nyilát, mind a szél a pojvát,
Tatár nyila miatt én es szélre estëm.
Fëlvetëm szememët a magas egekre:
Uram, Jézus Krisztus, jöjj segítségemre!

10. Szegén Széki Péter [buzgó] szeretettel,
Úgy éltél te velem, mint test a lélekvel,
Úgy éltél te velem, mint test a lélekvel,
Azért bucsuzásom bizom rád íj rendbe.

11. Elsőben ungvári szives akaróim,
Nógrádi, palánki, gyarmati társaim,
Diósgyörgy, ónódi, szendrei barátim,
S füleki, pápolci, szécsényi rokonim,

12. Kikvel az Alföldön sokat sanyargottam,
Sok derët, hidegët, melegët kóstoltam.
Már Isten hozzátok, tölleték megváltam,
Már Isten hozzátok, tölleték megváltam!

13. Vig János, Bezerédi, vitéz kapitányom,
Kit a hadnagyságra szivesën emeltem,
Kérlek, tedd a sírba mëghidegült testëm,
Kérlek, tedd a sírba mëghidegült testëm!

14. Ne keressëték a pompás temetésëm,
Ama cifra pompás temetőhejeken,
Hanem ahol lészën vérëm kihullása,
Ott legyen csak közel testëm elásása.

15. Szabó Pál, szerelmes, édös kënyeresëm,
Kérlek, tedd a sírba meghidegült testëm.
Isten veled, hazám, kedves Magyarország,
Kedves, drága népem, áldjon még az Isten!
16. Boldogságos szënt Szűz, tárd ki karjaidat,
Védelmezd továbbra szép Magyarországot,
Boldogasszony, szënt Szűz, tárd ki karjaidat,
Vezérelj tovább is szép Magyarországot!

„Énekélte Kovács Péter, született 1850-be, meghalt 1933-ba. Most énekélte a lánya, Kovács Júlia, Hertelendifalván, született 1886, 80 éves vagyok... Tatárjárásári ének, édesapám mondta, 1720-ba volt ez.“

Kovács Júlia (sz. 1886)
lej. Domokos Mária, 1982. XI.

H. 1966. IX.

- 69—80** Előző históriás énekünkkel rokon recitáló tizenkettes (l. K-V: 348–367 és 74 l.). Záratai révén a 68 sz.-mal együtt az ún. sirató stílusba tartozik (Sz-D-V: 456–457). KL megjegyzi: „A bukovinai Andrásfalva – melynek lakóiból tevődik Vojlovica (Hertelendyfalva) mai lakossága – fődallamának látszik ez a dallam, amely sok változatban keringhetett Andrásfalva zenei életében. H. is kivétel nélkül tudják a bukovinai eredetű öregek, innen a sok variáns.“ KL összesen 28 vált.-ot gyűjtött az aldunai székelyektől, 79 vsz.-kal, ezek közül kb. 50 különböző tartalmú, többnyire keservesek. Ez is variált kétsoros szerk. 1 és 2 főzáratokkal. A sorok többféleképpen variálódhatnak: ereszkedők, domborúk, tágabb v. szűkebb terjedelműek, és különböző kombinációkban alkotnak négy sort. Vö. SzN: 40 (Bukovina), Andr. nd.: 96, 107–109, Jagamas: 63, Ujváry: 54, 55, Penavin, Tanulm.: 274–275, Király, 1962: 10, Király, 52 m. nd.: 43, Király, Gyöngyk.: IV/1. Szöv. vált. l. Jagamas: 122, 308, Kriza: 5 (6–7 vsz.), 311.
- 69** Három összevont vált. A nyolcadik vsz. hét esetben fordul elő a vált.-okban. A főzárlat az alaphang, a harmadik sor vége ún. dinamikus zárlat: a másodról hajlik az alaphangra. – A „cëchal“ értelmét nem tudjuk. L. az ismeretlen tájszavakat is.
- 70** KL megjegyzi: „Szövege ugyanaz, mint [73 sz. 6. vsz.]“, onnan közöljük.
- 71** Három összevont vált. ugyanazon énekestől három különböző időpontból. Főszövegben az 1966-os vált.-ot közöljük, alatta a másik kettő eltéréseit jelöljük. DM megjegyzi: „Előadásmódja alapján revival“. 1940-ben csak a 2. és 3. vsz.-ot énekelte. (A 3. vsz. l. még 72. és 76. sz. kötetünkben.) A főzárlat az 1966-os felv.-en felváltva 2 és 1. Ugyanerre a dallamra ue. az énekes rabéneket is dalolt, szintén három ízben: 1940, 1966 és 1968-ban. Ezekből két vált.-ot összevonva mellékelünk, a harmadik főbb eltéréseit a kotta alatt jelöljük. A vsz.-ok száma és sorrendje mindhárom időből különböző (1968-ból a legtöbb), valamennyit mellékeljük. KL megjegyzi: (1940) „Az újabb nemzedék még mindég él az öregek dalaival, de szövegeit felejtani kezdi. Az előadó Bukovinából származott édesanyjától tanulta.“ (L. a Rajna, cëthal stb. furcsaságokat). A dallam néhány vsz.-val megj. KL, 108: 93 és Rozmaring: 28. Király is gyűjtötte a 2. és 3. vsz.-kal, ugyanilyen szövegromlással (Király, 1962: 10).

Parlando $\text{♩} = 132$

1. Ká-szál-lott egy fáty-tyú vá-r-me-gye há-zá-ra,
 Mozs-dó-vi-zet ho-zott a ra-bok szá-má-ra.
 Rab vagy ró-zsám, rab vagy, én és be-tag va-gyok!
 Sha ta még-sza-ba-dulse, én és meg-gyó-gyu-lok.

6. Vsz. 5. Vsz. 4. G. Vsz. 5. Vsz. 5. G. Vsz.

1. Vsz. 1968. 1. Vsz. 1968.

4. Vsz. 5. Vsz. 6. Vsz. 4. 5. Vsz.

4. G. Vsz. 5. Vsz.

1. Vsz. 1968.

2. Széles a Balaton, keskeny a híd rajta,
 Átindultam, rózsám, jaj, leesék rulla!
 Kár vóna énnékem a Rajnába (!) veszném,
 Egy huncut kislányért magam elveszteném!

3. Ha folyóvíz vónék, bánatot sem tudnék,
 Hegyek-völgyek között zengedezve járnék,
 Apró cēthalaknak (!) magas martot ásnék,
 Kaszáló réteken fát, fűvet nevelnék.

Németh Sándor (sz. 1904)

H. 1940. IX.

4. l. 1. vsz.

5. Mëgunta két lábom toelmoec földjét nyomni,
Szép, karcsu dërëkam (a) rabszijat viselni,
Két bogár szemëmmel vasrostën kinézni,
Két bogár szemëmmel vasrostën kinézni.

6. Szomoru jaz üdö, mëg akar változni,
Szomorú ja szüvem, mëg akar hasadni.
Vërës têngër habja mind a partját mossa,
A világnak búja mind a szüvem nyomja.

Németh Sándor (sz. 1904)

H. 1966. IX.

72 Közölve Sz-D-R I:80/u. A dallameltérések helyére a szövegben nincs utalás. A 10. vsz. után számozás nélkül még két sor található. Ezeket l. 74. sz. 5. vsz. 5–6 sor. A 9. vsz. l. 73. sz. 1. vsz.

73 Két összevont vált. KL megjegyz. [Ömböliné]: „Az előadó 11 éves korában jött el Andrásfalváról, 1883-ban.“

74 Két összevont vált. Az 1. vsz. megj. KL, 108: 93. Második vsz.-áról Vargyas (A m. nb. és Eur. II, 209) feltételezi, hogy a „Vitéz és kegyes“ középkori ball. töredékeként él. A 6. és 7. vsz.-ot vö. MNT III/A: 480 (Bukovina), lakodalmi alkalmi dal, teljesebb szöveggel. Vált.-unk ABCC szerk. a 6–7. vsz.-ban. A dallamban jelölt 1b és 7c elt. helyére a szövegben nincs utalás.

75 Egyetlen vsz.-ú vált. két énekestől. Gejzerné 1968 és 1969-es, alig eltérő vált.-ból itt mellékeljük a korábbi. Mindkét alkalommal következetesen szaporítja a 3. és 4. sor szótagszámát.

Parlando $\text{♩} = 92$

Bu-sul-ni nem tud-tam, jaj, de meg-ta-nul-tam!

Meg-ta-nyi-tott a bú szo-mo-ru nó-tá-ra

Szo-mo-ru nó-tá-ra, sü-rü könny-hul-la-tás-ra,

Szo-mo-ru nó-tá-ra, sü-rü könny-hul-la-tá-sok-ra.

Gejzer Antalné Györfi Zsuzsanna (sz. 1897)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

76 Két összevont vált. ua. énekestől. Az 5–16 vsz.-ot vö. 74. sz. A második vált.-ot mint ball.-át énekelte. Vö. Ujváry: 14–15, Penavin, Tanulm.: 275. Az 1–4 vsz.-ot vö. a hatszótagú 106. sz. 11–16 vsz. Az 1–4 vsz. megj. Vargyas, A m. nz.-je: 0193. Itt mellékelünk még két összevont vált.-ot (vö. 74. és 76. sz.) Erössné előadásában. Vö. még Király, 52 m. md.: 43.

Parlando $\text{♩} = 96$

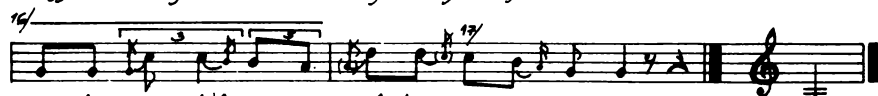
1. Szé-gény le-gé vö-ta-my so-kat gon-dol-koz-tam,

Hogy ké-me én-me-lém jó pár-ra ta-lál-mi.

Hogy-ha szé-géni vé-szék, még szé-gé-nye-bbé lé-szék,

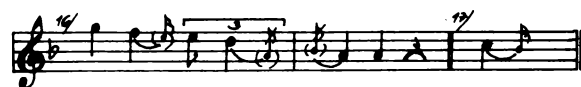
Hogy-ha gaz-dát vé-szék, azt hány-ja szé-mém-re.

4. vsz. 2. 3. vsz. 3. vsz. 2. vsz. 3. vsz. 4. vsz. 2. vsz.

3. vsz. 4. vsz. 4. vsz. 3. vsz. 2. vsz. 2. 4. vsz. 2. 3. vsz. 3. vsz.

3. 4. vsz. 3. 4. vsz.

2. Hogyha gazdát vészék, azt hányja szemémre,
Széjjes jószágjait nem velem szerezte.
Isteném, Isteném, szerelmes Isteném,
Hogy kell világomot búval eltölteném?

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

3. Fudd el szép nótátod Anador szép Anna,
A szegény rabokról s árva magyarokról!
– Nem fuvom, nem fuvom, nagy urak, asszonyok,
Most és az én nótám tengerén túl hallik.

4. Árva vagyok, árva, a jó Isten lássa,
S az én árvaságom a pogán és szánja.
Sír az egyik szemém, sírjon a másik és,
Sírjon mind a kettő, mind a záporesszó!

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

77 Két összevont vált. Az első vsz. utolsó sorában megjegyz. nélkül, zárójelben még egy sor mellékelve. A 3. vsz. megj. Vargyas, A m. nz.-je: 0194.

78—79 Egyetlen vsz.-ú vált.-ok. A 78. sz. szöv. vö. a hatszótagú 107. sz.-mal. KL gy. f.-ből másolta BJ.

80 KL megjegyzi: „Az előadó apjától, Illés Péter vajdahunyadi, bukovinai visszatelepültől tanulta, aki szerint ezt énekeltek, mikor a székelyek Bukovinába költöztek. Érdekes változata a falu legelterjedtebb nótájának.“ Vö. Király, Gyöngyk.: IV/1. — 69—80 sz. dalainknak még egy vált.-ét Rancz Péter is énekelte „Ahol én eljárók“ kezd. Dallamfordulataiban sok a bővített másod. (Nem mellékeljük.)

Ugyancsak a bővített másodok jellemzik Erössné rokon vált.-át, melyet itt közlünk. Első két sorát (szöv. és dallam) önálló dalként ismerjük Csókáról (Bodor, Hid, 1977). Dallama rokon MNT III/A: 76—78 bukovinai menyasszonysíratókkal. KL megjegyzi: „Árgirus — var. átmenet“. Vö K-V: 358 és 362. A J I: 97 (északkeleti és palóc, alföldi, dél-dunántúli, székely) és J I: 124 (székely) közötti átmenet.

Parlando ♩ = 92

Buj-do-sik a ku-bya, két szé-mi-vel nem lát,
I-gyál (az ü-veg-ből kám-so-ros pá-lin-kát! j-
fo-lz mé-gz-méz-dz, lé-á-nyom, e-le-jét, su-tó-ját,
A-ki-vel bé-kő-tő-dz két szé-mé-dz vi-lá-gát.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

81 Táncritmusú dallam. KL megjegyzi: „80 éves öregapjától tanulta.“ Több bukovinai vált.-át gyűjtötte. Vö: SzN: 46 (= K-V: 299, Bukovina), Andr. nd.: 139 (lakodalmas). Kodály „Székelyfonó“-jában is szerepel. Típusa J I: 125 (székely). A bővített másod itt műdalos fordulat, emlékezet J I: 106 (dél-dunántúli, alföldi) „Nem bánom, hogy juhásznak születtem“.

82—85 Lakodalmas, kontyolási női körtánc. KL megjegyzi: „lassan, ingadozva járnak”. Négynegyedes és hatnyolcados ritmusban fordulnak elő, olykor a két ritmus vegyesen is (pl. 83 sz.). Záratait vö. SzN: 123. L. még Jagamas: 200, K-V: 55.

82 Négy összevont vált. Az 1–3 vsz. megj. MNT III/B: 296. KL utal 90. sz. dalunkra. A lej. eredetileg 4/8-os, mellette a megjegyzi: „4/4-be írni.” Az 5–8. vsz. KL gy. f.-ből másolta BJ. Az 1. 2. és 7. vsz.-ot vö. Kriza: 18, 322, ill. 302. A 8. vsz.-ot vö. 226. sz. dalunkkal.

85 KL megjegyzi. „A közölt két vsz. külön alkalmi dallamnak látszik, az előadó külön dallamnak fogta föl.” Szöv. közölve MNT III/B: 293, mint 5. és 6. vsz. Dallama nem jelent meg.

86 Két összevont vált. Az 1. vsz.-kal megj. MNT III/A: 911. Jegyz: A lakodalom vége felé szól a házigazda a vendéggazdának (násznagy), hogy már jó volna befejezni a mulatást. A vendéggazda ilyenkor ezt a dalt énekli, vagy énekelteni el. – A bukovinai magyarok általánosan úgy ismerik, mint „vendégküldő tánc”-ot. Lehet páros csárdás, vagy menettánc (vö. 125. sz. is). Vö MNT III/B: 911–918, SzN: 22, Jagamas: 44, 46, Andr. nd.: 161 (lakodalmas). Típusa J I: 146 (székely, palóc).

Egy másik vált. kontaminációnak látszik. KL megjegyzi. „Eltörött a jegyző lába”. (Refrénes táncdal idegenes fordulatokkal, vö. Király, 52 m. nd.: 5.)

♩ = 84

Ed- dig, ven- dég, jól mu- lat- tál,
Ha tet- sze- nék, el- m- dul- mál.
Ue- cu, gaz- da, kap- jál bot- ra,
A ven- dé- gel in- dísd ül- ra.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

87 Három összevont vált. kétféle szöv. KL megjegyzi. (5–8. vsz.) „Kiss Józsefnétől tanulta 1915-ben, Vajdahunyadon, aki akkor 52 éves lehetett.” A harmadik dallamsor zárhat az alaphangon, vagy a kis tercen. Bartók (275/a) szlovák variánst, K-V (33 l.) rokonnépi párhuzamot említ. Vö. Jagamas: 148, Andr. nd.: 88, Újváry: 51. Tempoja többnyire giusto, az itteni vált.-oké parlando-rubato. Típusa J I: 65 (általános).

Egy vált.-ot Kovács Júliától nem közlünk, dallama ua. mint az 1–4. vsz.-é, szöveg a 9–12. vsz.-kal egyezik. – Mellékelünk egy vált.-ot, melynek első sora oktávon zár, és még egyet, melynek dallamfordulatai nem tipikusak:

a)

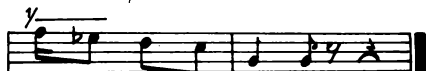
1. El- ve - szett a lo- vam

Cit- rus- fa er- dő- be,

El- ko- pott a csiz- mám tal- pa

A nagy ke- re - sés- be.

2. vsz.

2. Ne keresd a lovad,
Mert be vagyon hajtva,
Hértelendi bíróságnál
Szóll a cséngő rajta.

3. Ismerem a lovam
Cséngő szólásáról,
Ismerem a galambomot
Karcú derekáról.

Varga Józsefné Győrfi Anna (sz. 1899)

H. 1969. II.

b)

1. El- ve - szett a lo- vam

Cit- rus- fa- jér - dő- ben,

Lé- sza- kadt a csiz- mám sar- ka

A nagy ke- re - sés- ben.

2. Ne keresd a lovat,
Mert még van az fogva,
Túl a Tiszán, betyároknál
Le van az láncolva.

3. Ismerem a lovam
Csengője szaváról,
Ismerem a kisangyalom
Büszke járásáról.

Rancz Péter (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

- 88 Lírai dal. Vált. l. 95. sz. Vö. Jagamas: 172, Andr. nd.: 132 (lakodalmás). KL a SzN: 100-al veti össze. Típusa J I: 117 (alföldi, dunántúli és palóc). Vö. még 34. sz. dalunkkal is.
- 89–90 Keservek, dallamuk is rokon. Vö SzN: 26, K-V: 324, Jagamas: 49. Típusuk J I: 132 (általános). Román var. is van. Szöv. vö. 41–55. sz. kötetünkben.
- 91 Két összevont vált. A 6. vsz.-tól l. 42. sz. 7–10. vsz. Vö. SzN: 30 (Bukovina), K-V: 143. Kis kvintváltó szerk.
- 92 Három összevont vált. Vö. Andr. nd.: 63, Balla: 133/8, Király, Gyöngyk.: IV/18. Típusa J I: 127 (általános). Vö. még 25. sz. is. A 2. vsz.-ot vö. SzN: 29. A 8–9 vsz.-ot KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 93 Nyolcszótagú dudánóta. Utolsó sora nem 4 + 4, hanem 6 + 2-es tagolódású. KL megjegyzi: „Utolsó sora közhelyszerű.“ Izometrikus és heterometrikus vált.-ban él (l. 3–7. vsz.). Harmadik sora zárhat 4, v. b3. Szöv. az 1. vsz. kivételével szilárdan kapcsolódik a dallamhoz. Típusa J I: 128 (általános). Dallamjárása szerint távolabbi rokon a következő mellékletünk, melynek zárósora felcsúszott. Ép vált. l. Andr. nd.: 58. Típusa J I: 135 (általános)

$\text{♩} = 100$

1. Gyere-re, ró-zsám a sze-ke-rem u-cán,

Majd föl-vése-lek va-la-hol a kö-resz-té-ni uc-cán!

I-ca te, gön-dör-ha-jú lány,

Jár-hatsz tö-lem a kár-mer-re az uc-cán.

2. Ez a kislány úgy éli világját,
Ha az anyja nincs otthon, kifesti pofáját.
Kifesti, jaj, de jól teszi,
Mer ő azzal bécsületét keresi.

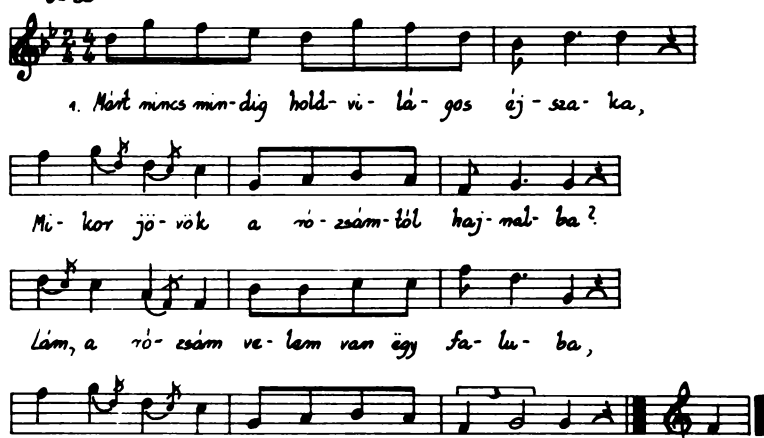
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

94—95 A 11-es szótagú soroknál ritka szerk. Bartók (132 l.) csak egyet említ. KL (Gombos: 131) átmeneti szerk.-nek tartja.

94 Első dallamsora emlékeztet J I: 216 (székely, mezőségi). A negyedik, bővült sort vö. 166. sz. kötetünkben. Rokonát Kispiacról is ismerjük. Itt mellékeljük egyik vált.-át, melynek első sora lecsúszott (ua. a romlás, mint 31j dallamunknál tapasztalható). Dallamfordulatai, az első sort kivéve, igen szépek. KL megjegyzi: „Erdélyben tanulta az előadó“.

$\text{♩} = 88$

1. M^ért minc^s min-^{dig} hold-^{vi-} lá-^{gos} éj-^{sea-}ka,
Mⁱ⁻kor jö-^{vök} a ró-^{zsám-}tól haj-^{mal-}ba?
Lám, a ró-^{zsám} ve-^{lem} van égy fa-^{lu-}ba,
Sok az i-^{rigy}, nem szól-^{ha-}tok hoz-^{zá-}ja.

2. Édesanyám, mind kend ennek az oka,
Hogy én a rózsámtól el vagyok zárva.
Zárva vagyok, mint pohárban a virág,
Nem süt énrám ez a fényes holdvilág.

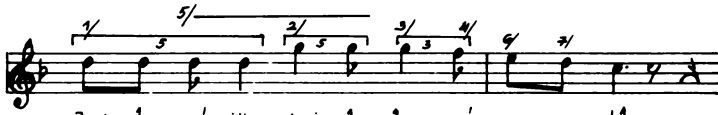
3. S ha bémegyek a kocsmába borinnya,
Rézfokosom vágom a g^{er}endába.
M^égmutatom, ki a legén, aki, ki
Csend^ővérrel pingálom a szavát ki.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

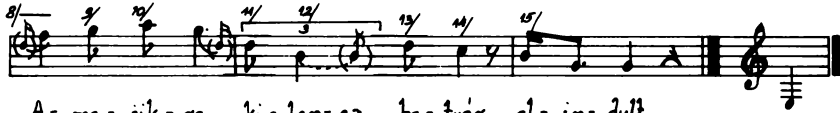
H. 1941. II.

95 Megj. KL, 108: 100. Vö Andr. nd.: 19, J I: 133 (északnyugati, kelet-alföldi – csak Békés). Az 5. vsz. csak két sor. A 4. vsz.-ot vö. 88. sz.
Ue. az énekes közeli vált.-on, csak fél dallamon ponyvaballadát énekelt. A tempo itt rubato. A vált. furcsasága, hogy a történet szerencsés kimenetelűvé válik. A 31–33. sz.-ú dallamunkon, de ugyanilyen befejezéssel Újváry is lejegyezte (44–45).

Parlando 6-84

1. Jaj, de szé-jős, jaj, de hosz-szú ez az út,

A-me-jik-re ki-len-cs be-tyár el-in-dult.

3. 11. 12. 14-16. v. sz. 4. 5. 8. 9. 9. v. sz. 8. 10. v. sz. 15. v. sz. 11. 12. v. sz. 14. v. sz. 16. v. sz. 2. v. sz.
12. 13. 16. v. sz.

14. v. sz. 4. v. sz. 5-10. v. sz. 11. 15. 15. v. sz. 6. 7. v. sz. 13. v. sz. 2. 3. 9. 12. v. sz. 13. v. sz.

2. Elindult a kilenc betyár rabolni,
Pápajinét pénztől megfosztani.
3. Adjon Isten, Pápajiné, jóestét!
– Adjon Isten, kilenc betyár, szerencsét.
4. – Ne kívánja, Pápajiné, szerencsét,
Még az éjjel kés megjárja a szívét!
5. Ahogy eztet Pápajiné hallotta,
A két kezét a fejire kapcsolta:
6. – Jaj, Isteném, hogy kell ennek meglenni,
Hogy kell nekem kilenc árvát itthagyni!
7. Erigy, lányom, a legnagyobb pincébe,
Hozzál fél bort a legnagyobb icébül!
8. – Nem kell nekem sem a bora, se maga,
Még az éjjel piros vérét kifújja.
9. – Eridj lányom, rengesd a kis écsédet,
Hogy ne tudják, hogy ő és tud beszélni!

10. Ha mégtudják, hogy ő és tud beszélni,
Vele jés ekként fognak cselekedni!
11. Legnagyobb lány kiszökött az ablakon,
Sírva-ríva futkosott az utcákon:
12. – Jerték népek, mentsétek még anyámat,
S vele együtt az én kedves bátyámat!
13. Jöttek népek, és jöttek a zsandárok,
A betyárok széjjefuttak a határba.
14. Csak ha vannak, tudják őt elfogni,*
A hat betyár futott a határba ki.*
15. Elvitték anyámat a kórházba,
És három betyárt bészártak fogságba.
16. Pápajiné megmaradott életbe,
Három betyárt, jaj, vesztére ítétek.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

- 96** Egyetlen vált. Második vsz.-a töredékes. Vö. Jagamas: 228 és MNT III/A: 229–230 erdélyi lakodalmas. Legénycsúfoló szö. vált. is ismert Marosvásárhelyről. Vö. még SzN: 59. Típusa J I: 96 (északnyugati, dunántúli).
- 97–100** KL megjegyzi: „Bukovinai kanásztánc“ ill. „A karádi kanásznóta bukovinai eredetű változata“. Férfi szólótánc, általában valamilyen eszközzel. KL megjegyzi (Tánc. tanulm. 74 l.), hogy a dallamot a bukovinai székelyek még ismerik, de a táncot magát már nem tudják. Általános elterjedt dallama (100. sz.) „Olajos“ néven ismert. (K-V: 41). Az első és harmadik dallamsor zárzata lehet VII v. b3, a szótagszám 12 és 14 között váltakozik. Vö. Jagamas: 19–21, 276, 297 (említ három és hat soros vált.). Román var. is van. A délbánáti szerbek „Šantavi mađarac“ v. „Erdeljanka“ néven ismerik (gyakran csak kétsorosak). Bartók (303/a, és b) szlovák vált.-ot említi. Vö. még Király, 52 m. nd.: 6, Újváry: 63. – Szövegei sokfélék. A „Rengesd, uram...“ Moldvában is, Erdélyben is kedvelt táncszöveg. Makarónikus (magyar-román) szö. is van (Bartók: 303/a).
- 97** Három vált. összevonva. Az 1. 2. és 4. vsz. közölve KL, 108: 96 és Rozmaring: 83.
- 98** Két összevont vált. egy-egy, azonos (leggyakoribb) vsz.-al. – KL nyolc vált. gyűjtött különféle tréfás szöveggel, köztük makarónikusat is. Valamennyit közöljük, kivéve kettőt. Ezekről úgy tartjuk, sértőek lehetnek más nemzetiségű népeinkre. Egy makarónikus szövegűt itt mellékelünk.

* K. L.: Rögtönzés.

$\text{♩} = 104 - 102$

Mo-du-vá-ba a bug-já-kon bag-jók fu-nu-jáz-mak,
Ész-sze-gyü-lé-mek a ba-kák, ve-re-bel pat-kol-mak.
Ok-tó-bé sim-gé mu-dán na fu-rát na mu,
Ha még-fog-mak, fél-a-kaszt-mak, noj mun-ka-t na mu.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

99 Tücsöklakodalom az előző dallamon. Vö. Jagamas: 20–21 (az egyikre zsupkátát jártak), és 263. Állatok szerepeltetése emberi viszonyokban Európa-szerte ismert téma, igen különféle megfogalmazásban. Vargyas (A m. nb. és Eur. II: 580–586 l.) magyar nyelvterületen húszt vált-ot említi. KL gy. f.-ben a lejkövető oldalon rosszul olvashatóan, halványan feljegyezve 2–4. vsz. számozással tücsöklakodalom szöveg van. Semmilyen utalást nem találtunk sem énekes, sem helység tekintetében, ezért figyelmen kívül hagytuk. – Székelykévéről is van vált. féldallamon:

a)

1. Ig-nik-ug-nik a tü-csők,
Há-za-sod-mi ké-szül,
O-lél-ge-li a le-gyet,
El a-kar-ja ven-mi.

2. vsz. El a-kar-ja ven-mi.

2. – Elvinnélek, te kis légy,
Ha kicsi nem vónál!
– Hozzád mennék, te tücsök,
Ha görbe nem vónál!

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

Ugyancsak rokon dallamon, bár eltérő szerk.-tel (hat és hétsorosság között ingadozik) a „Rossz feleség“ ball. is:

b,

1. -Jöj-jön ha-za, é-dés-a-nyám,
 Meg-hall é-dés-a-pám, Meg-hall é-dés-a-pám!
 -Ker, lé-já-nyom, egy ki-csit, Hogy tan-col-jak egy ki-csit,
 Míny-mya ha-za-mé-nyék, Míny-mya ha-za-mé-nyék!

2. vsz. 4. vsz. 2.3. vsz. 2.3. vsz. 2. vsz. 3.4. vsz. 4. vsz.
 2-4. vsz. 2. vsz. 3. vsz.
 4. vsz. 3. vsz.

2. Mibe takartátok, lejánkám,
 Édesapátokot,
 Édesapátokot?
 – Lepédőbe, édesanyám,
 Fehér lepédőbe,
 Fehér lepédőbe!

3. – Jaj, lepédőm, lepédőm,
 Szép fehér lepédőm,
 Szép, fehér lepédőm!
 De jén embért ma jés kapok,
 De lepédőt nem szabok,
 Lepédőm, lepédőm,
 Szép, fehér lepédőm!

4. Jöjjön, édes komámasszon,
 Sirassuk még ketten,
 Sirassuk még ketten!
 Van nekem egy kendérmagos
 Péttyegetett tyukocskám,
 Azt és kénnek adom,
 Azt és kénnek adom!

5. 1. 3. vsz.

Péter (Volák) Anna (sz. 1897)

Sz. 1969. III.

100 Szöv. lakodalmi társas-táncos játékokban szokott előfordulni (Párnatánc – MNT III/B: 196, 200 – 202, 227). A gyermekjátékok között is találkozunk vele (MNT I: 1017 – 1018).

Szokatlan (talán romlott?) formában itt mellékeljük:

$\text{♩} = 96$

1. El- in- dul- tam há- za- sod- mi, bár né- mën- tam vó- ma,
É- des, ki- csi fe- le- sé- gëm, bár ott- vesz- tél vó- ma!
Ha jáz ör- dög o- jam vó- ma, ta- lics- ká- ra tëm- me,
Men- nél job- ban si- koj- toz- mál, an- mál job- ban vin- me.

2. vsz.

2. Megkértem egy vén leánt, mi' csináljak velle?
Ojan, mint a kicsi ujjam, harmadrésze sincsen,
Télen, mikor hideg van, fölül a kuptorra,
Nyáron, mikor meleg van, heverész a porba.

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941. II.

101—102 Tipikus párosító, I. MNT IV: 480 – 578, dur, moll, ritkábban frig hang-
nemben. Erdély és Moldva nem ismeri, de az áttelepült bukovinaiak tudják.

101 Két összevont vált. Kerekesnéé megj. MNT IV: 536. L. Király, 1962: 16 is.

102 Moll vált. Harmadik dallamsorában a bővített másod nem szép fordulat.
Típusa J I: 164 (országos).

103—204 Kis hangterjedelmű, hat szótagos (3+3 v. 4+2-es tagolódású) dallam.
Kapcsolatai elég bonyolultak: kisebb hangterjedelmű vált.-ai a rokonnépek
felé, mások Nyugat felé – pl. az ún. volta dallam – mutatnak. Vö. Bartók:
34/a, b, K-V: 494 – 495, Vargyas, A m. nz.-je: 312 – 313 I. és 0296, Andr. nd.:
223, Balla: 129 – 130/6a – b. távolabbi var. Jagamas: 107, 111, 137, 206, 83, 87.
Balladák, v. lírai szövegek kapcsolódnak hozzá, de él mint egyh. népének is
(Sz-D-V: 437 – 443).

103 Vö. Penavin, Tanulm.: 288. Felejtés okozta töredékes formában is mellékeljük.
A Zsivány felesége ball. különböző vált.-okban a szerb népköltészetben is
előfordul (Vargyas, A m. nb. és Eur.).

1. Ó, a-nyám, jó a-nyám,
 m - Mért ad-tál nagy he-gyi íd-vaj-mak,
 Nagy he-gyi íd-vaj-mak,
 Ke-véj ka-lo-má-mak?
 3. vsz. 2. vsz. 2-4. vsz. 2. vsz. 2. vsz. 3.4. vsz. 2. vsz. 3.4. vsz.

2. Aki elmént
 Örmén papot ölni,
 Örmén papot ölni,
 Embérekét gyilkolni.
3. – Eressz bé, eressz bé,
 Bestiháros kurva!
 – Vár' kicsit, vár' kicsit
 Kedves, édés párom!
4. Cserefát égeték,
 Gyermeiket röngeték,
 Cserefának füstje
 Kihúzta könnyemet.

Daradics Ambrusné Szitás Zsuzsanna (sz. 1891)

Sz. 1968. XI.

104 Különös, régi ball. elemekből összeálló történet. A dallamelt. (1a, 3, 4) helyére a szöv.-ben nincs utalás. Balla Péter 1933-ban ue. a dallamon két ilyen furcsa kontaminációt is lejegyzett (129 – 130. 6a, 6b). KL két ízben is felvette ue. a balladát ua. énekestől. A későbbi vált. 30 vsz.-ra nőtt, prózai betéttel bővült. Ugyanígy gyűjtötte Ujváry (18 – 19) és Penavin (Tanulm.: 270 – 275) is, csak a vsz.-ok száma 33 és 40-re szaporodott, a prózai betétek még nagyobbra duzzadtak. Balla (130/6b) megjegyzi, hogy a szövegre az énekes már nem emlékszik, és prózában mondja el, amit versben már nem tud. A fogalmazási részletek több balladához is kapcsolódnak (Zsivány felesége, Szaván kapott feleség stb.) Az 1966-os vált.-ot (szöv. közölve Vargyas, A m. nb. és Eur. I: 136 – 138) itt mellékeljük:

Parlando rubato $\text{♩} = 160-152$

1. Hu- nya- di Be- na- dek Ké- szé- ti- ja hú- gát,

Hogy fér- ház ad- ja jó És ő a nagy ú- rú- nak.

2. Azt mond- ja Ju- dit- ka: - lé- á- nyok, lé- já- nyok,

Lé- á- nyok, lé- á- nyok, Szép ma- gyar lé- já- nyok,

Gyer- ték el, mien- jünk el Fe- jér gyo- párt széd- mi,

Fe- jér gyo- párt széd- mi, Ko- szo- ru- ba köt- mi.

9-11. vsz. 16.22. vsz. 3.6.16.18.22. 11.13.18. 23.26. vsz.
28.30. vsz. 20.24.30. vsz.

5. vsz. 25.27.29. vsz. 28. vsz. 4.5.9. 8.15. vsz.
17.30. vsz.

21. vsz. 5. 5[~] 14. 5[~] 15. 26. 28. 29. vsz. 3.5.7.9.11. 12. 14. 4.8.10.13. 15.16. 19. 21.22. 24.26. vsz.
28. 5[~] 30. 5[~] 28. 5[~] 30. 5[~] 18. 20. 28. vsz. 5. 5[~] 17. 5[~] 28. 5[~] 30. 5[~]

23. vsz. 4.8.10.13.15.16. 18. 21.22. 19. vsz. 28. 5[~]
24. 26. vsz. 5. 5[~] 17. 5[~] 30. 5[~]

3. Hogy jönek s hogy lőnek
A buzamezőbe,
Bizon, bizon, mondom,
Fejem vesztésire!

4. Anyám, édessanyám,
Elkúttök a háztól,
S égynéhán év mulva
Csak hírém hajjátok.

5. Látod, édesanyám,
Ez itt most a jele:
Ág sem érintőtten,
Szél sem fuvintottan,
Méges elhasadott,*
A sejm karinca!
6. – Léányom, léányom,
Édés szép lejányom,
Lëssz-ë valahára
Visszafordulásod?
7. – Lëszën, anyám, lëszën,
Mikor kapud előtt,
Mikor kapud előtt,
Ingyen vásár lëszën.
8. Mikor a gabonát
Félpénzën eladják,
Azt tudhatod, anyám,
Hogy sohasem lëszën!

„Elvitték Juditot, de nem Pestre, se Budára, hanem egy nagy magos kőszikla tetejire, valami erdészházba. Ott tartotta a nagyúr Juditot. Judit szült egy szép kis fíjucskát, keservibe, bánatába rëngette. Énekélte:

9. – Eli-beli kis fíjam,
Alugyál csëndësën,
Met nincs édesapád,
Aki rëngetgessën!
10. Azt híhatod apádnak,
Ki kütte ja bölcsőt,
Bölcső négy szëgibe
Négy arany perecët.
11. Eli-beli, kis fíjam,
Alugyál csëndësën,
Mett nincs édesapád,
Aki rëngetgessën,
12. Most ës odavagyon,
Kërësztút állanyi,
Kërësztút állanyi,
Örmén papot ölni.
13. Jaj, de mëguntam én,
Mindën szép hajnalban
Vëres ruhát mosni,
Jajszóval sujkolni!
14. Azon ajtón szólla
Erdeji kapitány:
– Nyiccs ki jaz ajtódot,
Gyënge Judit asszon!
Nyiccs’ ki az ajtódot,*
Bocsásd bé uradot!
15. – Mit sírsz, mit keserëgsz,
Gyënge Judit asszon?
– Nem sírok, nem sírok,
Cserefát égetëk.
16. Cserefát égetëk,
Gyermëkët rëngetëk,
Cserefának füstje
Kihúzta könnyemët!
17. Azon ajtón szólla
Erdeji kapitán:
– Nyics’ ki az ajtódot,
Bëstëházi kurva!
Ájj fëre elömbe,*
Nem nekëm való vagy!
18. – Uram, édess uram,
Édës jámbor uram,
Mindën szép halottnak
Hármat harangoznak!
19. Mindën szép halottnak
Hármat harangoznak,
Ën árva fejemnek
Ëgyet sem kondítanak.
20. Bárcsak vóna nekëm
Ëgy íródëákom,
Ëgy íródëjárom,
S ëgy bizott embërem!

* a dallam második felére.

21. Iródéjáromval
Levelet íratnék,
Bízott embéremtől
Bátyámnok üze'nék.
22. Kijállt az erkéjre,
Levél a kezében,
Fekete félhoeboel
Egy holló lerepült.
23. A holló lerepült,
Levelet elvitte,
Hunyadi Benedék
Szép kastélyablakára.
24. – Nyújts ki tányérodát,
Vedd bé céduládat,
Olvasd fel szomorú
Húgodnak kínjajit!
25. – Kocsisom, kocsisom,
Legbizottabb kocsisom,
Fogjál bé a hintóba
Hat fekete lovat!
26. Hat ló a kutyáké,
A hintó a tűzé,
A hintó a tűzé,
Az ostor a tējéd!
27. Odaért Benedék,
Erdeji kapitához:
– Jó napot, jó napot,
Erdeji kapitány!
28. Jónapot, jónapot,
Erdeji kapitán!
Hon van-é, benn van-é
Gyēnge Judit asszony?
– Hon vagyon, benn van-é:*
A tēngērbe vagyon.
29. – Kocsisom, kocsisom,
Legbizottabb kocsisom,
Mindēnek a tījéd,
Vigyázz az ēcsémre!
30. És avval elméne
A tēngēr mellékre:
– Te hótál mēg értem,
Én halok mēg érted.
És a bánatába,*
Ugrott a mélségben.

„Akkoriba nem vót igasság, nem lehetett keresni az ijen ügyekēt, mert az urak, nagy urak vótak, a másokat nem tették sēmmi érvénbe. És így történt Hunyadi Benedék és Judit asszon tragédiája (!)“

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

105 Megj. 111 népi tácd.: 111, MNT II: 73. Többnyire farsangkor éneklik, ún. vornyik tánc (menet, azaz láctánc), de része a betlehemes játéknak is (Ujváry: 79), ott is táncolnak rá. Az MNT II: 73 j a dévai csángók karácsonyi énekeire is utal. Szöv. l. Kriza: 285 (a felnöttek a térdükön kisgyermeket hopocáltatnak, miközben ezt a dalt éneklik.). Hertelendi vált.-ait l. még Király, KFJ: 387–389, Király, 52 m. nd.: 2, 3. – KL Kovács J.-tól felvett vált.-a csak szöv. néhány apróságában tér el, dallam nélkül mellékeljük.

1. A kutyának tarka lába,
A macskának kesej lába,
A kuttoron hever,
Mamaligát kever estére.
2. A kutyának tarka lába,
Azon mēnyünk Moldovába.
A kuttoron hever,
Mamaligát kever estére.
Olá fáta, fáj a háta,
Majd mēgjárja járompáca.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. I.

* a dallam második felére

106 Két összevont vált.: betyárball. (1–10. vsz.) és keserves (11–16. vsz.). Az utóbbi a gy. f.-ben csak egy vsz.-kal lej. majd utalás: „Folyt. ld. SzN: 67“ – ezután következik csak a többi vsz. L. SzN: 67 (Bukovina), Ujváry: 46, Penavin, Tanulm.: 285–286 (az utolsó vsz. ott sikeresebb). – Még két vált. lejegyezve. Erössné 1967-es vált.-át (2–9. vsz. itt) közli Vargyas, A m. nz.-je: 0271. Kovács J. balladája csak szövegében tér el, dallam nélkül mellékeljük. Az 1. vsz.-ot 1966-ban a 128. sz. dallamán énekelte.

1. Mikor Barna Pétér A lovát itassa,
Rományné két lánya Nagy ebédre várja.
2. Egy szózatot hallok: Ülj fel a lovadra,
Ülj fel a lovadra, Indúlj az útdra!
3. Barna Pétér indult, Indult az útjára,
Rományné két lánya Szívszakadva várja.
4. Jártába-kötibe Kapott egy csapszékre.
– Eressz bé, eressz bé, Csaplárosné, kincsem!
5. Eressz be, eressz bé, Csaplárosné, kincsem!
– Nem eresztlek biz én, Mert nem tudom, (hogy) ki vagy!
6. – Én vagyok, én vagyok, Szegény csikóslegény,
A lábom és fázik, Köpönyegem ázik.
7. A lábom és fázik, Köpönyegem ázik,
Finom pejparipám Kert mellett szigorgik.
8. A város hat lovát, Nagy abrakon tartásák,
Sokszor megfuttassák Barna Pétér után.
9. Veszett vóna reték A fekete földbe,
Rományné két lánya, Az annya méhébe.
10. Bárcsak mikor futnom, Födre leborulnom,
Rományné két lánya, Térgyén imádkozna.
11. Bárcsak mikor futna, Födre leborulna,
Addig Barna Pétér Nagy útat haladna.
12. Jó ló vót a Fakó, Jónak és maraggyon,
Álgya még az Isten, Aki fölnövelte.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

107 A bejelölt eltéréseket nem tudjuk vsz.-okhoz kötni. Közölve KL, 108: 91 és Tiszán innen: 43. Az énekes édesapjától tanulta. Vö. Jagamas: 247, jegyzete szerint Kacsóh Pongrác „A fuszujka szára“ kezdetű dalának népi vált.-a, a dallamot csak Moldvából ismerik, tudomása szerint. Vö. még J I: 188 (dunántúli) és K-V: 262.

108–109 Ladodalmasok, mulatásban éneklük. KL utalása: „[108. sz.] 6/8-ba írni.“ Ott áll még: „2. vsz. Édesanyám, ne szídj engem“, folyt. nincs. Az MNT III/A

és B így nem közli. Emlékeztet: MNT III/B: 287, Kerényi: 27. Vö. még SzN: 21. A 109. sz. címe „Édesanyám, ne szídj engem“, de a kotta alá a 108. sz. szövege van írva.

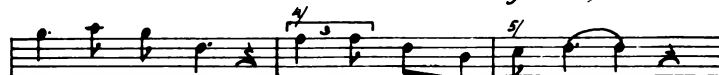
110 Szöv. talán lakodalmas. Dallama a közismert „Úveges tánc“. Típusa J I: 199 (általános).

111 Róm. kat. virrasztó. Dallama országosan elterjedt, ball. is kapcsolódnak hozzá. Legkorábbi felj. CC, 1651. A népi gyakorlatban már korábban is használatos lehetett. Vö J I: 207 (székely). – Rokona a „Veni creator spiritus“ gregorián himnusznak, melynek általánosan elterjedt népi vált. is élnek, köztük sok ball. L. J I: 190, 191, 193, 194. A „Nem messze van ide Kismargita“ ball. KL négy vált.-ban is lej. Ezeket itt mellékeljük. Az ált. ismert típustól (J I: 194) mindegyik furcsamód, de következetesen ugyanúgy eltér. Első soruk kivételével közelebb állnak egy másik régies dallamhoz, melyre szintén a „Kismargita“ ball. éneklük. Vö Jagamas: 338, K-V: 94. Típusa J I: 34 (általános). – Első mellékletünk két összevont vált. Vö. Penavin, Tanulm.: 295 – 296.

a) *Parlando rubato* $\text{♩} = 100-106$

1. Nem messze van i - de Kis-mar-gi-ta,

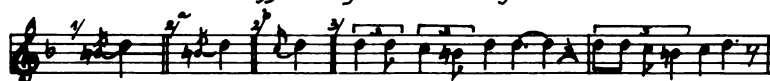
{ Kör-myes-kö-rül foly-ja jász a Ti-sza
{ Xit a Ti-sza köer-myes-koe-rül foly-ja.

{ Kö-ze-pi-be a Le-bu-ki csár-da,
{ Kö-ze-pé-ban

Ab-ba mu-lat egy bé tyá-rz bú-já-ba.

6. vsz. 2. 6. vsz. 4. vsz. 3. vsz.

3. 6. vsz. Daradicáné 3. 6. vsz. Daradicáné 2. vsz. 2-6. vsz. 6. vsz. II^a

2. Amint látom, jönnek a zsandárok,
Nem messziről
Még messziről fémlik a csákójuk.
fémlik
Elöl megy a zsandárok káplárja,
jön
Utánna ja többi cimborája.

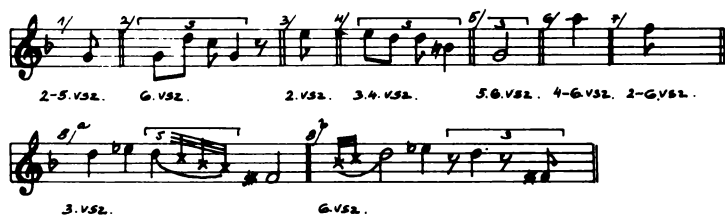
3. – Jó jestét, jó jestét, Lebuki csárdásné!
 – Jó napot hát
 Hát ez a szép pejparipa kijé?
 – Jó bort iszik annak a gazdája,
 Most jött ide, nincs egy félórája.
4. – Küldje ki hát annak a gazdáját!
 – Küggye ennek
 Nem bántjuk mink, ha megadja magát.
 bántsuk csak adja még magát.
 – Ki sém mégyék, meg sém adom magam,
 Kinek tetszik, vigye el a lovam!
5. A lovamat nem annyira bánom,
 Kis pejlovam
 Rajta lévő szerszámom sajnálom
 Rajta ja szerszámomot
 Szügy előben a bugyellárisom,
 van egy bugyelláris,
 Benne nyugszik százezer forintom.
 Abba fekszik százezeer dinár is.
6. Éggyet adtam e pejparipájér,
 Ezret a
 Másodikat rávaló szerszáméért,
 Kettőt meg a
 || Harmadikat egy szép barna lányéért, ||
 || Kit nem adnék szélöss e világéért! ||
 széjész ez

Németh Sándor (sz. 1904)
 Daradics Ambrusné Szitás Zsuzsanna (sz. 1891)

H. 1966. IX.
 Sz. 1968. XI.

b) *Rubato* $\text{♩} = 72$

1. n - Nem mesz-sei van i-de Kis-mar-gi-ta,
 Kö-rö-myes kö-rül foly-ja jart a Ti-sea.
 Kö-ze-pe-ben a Le-bu-ki csá-rö-da
 Ab-ba-rö-mu-lat e-gyö be-tjár ma-gá-ban.

2. Amint látom, jönnek a zsandárok,
Már messziről fénylik a csákójuk.
Elöl jön a zsandárok káplárja,
Utánna ja többi csimborája.
3. – Jó jestét hát, Lebuki csárdásné!
Hát ez a szép pej paripa kijé?
– Jó bort iszik e lónak gazdája,
Mos jött ide, nincs egy félórájja.
4. – Küldje ki hát e lónak gazdáját!
Nem bántjuk mi, csak adja meg magát.
– Ki sem megyek, meg sem adom magam,
Kinek tetszik, vigye el a lovam!
5. A lovamat nem annyira bánom,
Csak nyeregszerszámomat sajnálom,
Szügyellőben van a bugyellárom,
Abban fekszik százezer dinárom.
6. Eggyezeret adtam a lovamér,
Másadikat rávaló szerszámér,
A többit meg egy szép barna lányér,
Kit nem adnék széles ez világér!

Hompot János (sz. 1899)
lej. Bereczky J. 1983.

Sz. 1968. XI.

c) *Rubato* $\text{♩} = 144$

1. Nem messz-sze van i-de Kis-mar-gi-ta,
Kőr-myes-kő-rül foly-ja azt a Fi-sea,
Kő-ze-pi-be egy Le-bu-ki csár-da,
Ab-ba mu-lat egy bé-tyár bú-já-ba.

2. Amint látom, jönek a zsandárok,
Ideláccik a fénylő csákójuk,
Elöl zsandár, utánna a káplár,
Egyenest a csárda elébe áll.
3. – Jóestét hát, édés csaplárosné!
Hát az a szép pejparipa kijjé?
– Jó bort iszik annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy félórája.
4. – Küldje ki kend annak a gazdáját,
Nem bántunk mi, csak aggya még magát!
– Ki sem mēgyék, s még sēm adom magam,
Kinek teccik, vigye el a lovam!
5. A lovamat nem annyira bánom,
Csak a nyerégszerszámot sajnálom.
Szügyelőbe a bugyellárisom,
Abba vagyon százezer forintom.
6. Ezret adtam szép pejparipámért,
Másik ezret rá a lószerszámért,
Ezret adtam egy szép barna lányért,
Ezret pedig véhelállásáért.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. II.

Tizenegyes szótagú a rubato tempóban előadott (különben tempo giusto) katonadal, mely szintén több dallam kontaminációjának hat.

d)

1. Ga-li-ci-ja kör-myes-kő-rül gyász-ba van

Fe-renc Jós-ka réz-á-gyú-ja ben-me van.

Szóll az á-gyú, ro-pog-nak a fe-gy-ve-rék,

Most lát-seik még, mit ér egy ma-gyar-gye-rék.

2. Jöjj be janyám, jöjj be Galicijába,
 Jöjj be tiszta fekete gyászruhába.
 Föltalálod siromat a hantjáról,
 Fejfámat a fekete pánlikáról.

Nyisztor Lajos István (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

Ereszkedő záratai révén a siratókkal rokon, de kötött formájú dallam. Tempo giusto, előadása ennek is rubato. KL: „Gyenge Sándor nótája, műdal eredetű?” Az öngyilkos szeretőgyilkos és A kiirtott kocsmáros család ball. is éneklük rá. L. Andr. nd.: 217, Bartók: 228. Román párhuzama is van. Egy középkori dallamokat is tartalmazó 17. sz.-i német kéziratban is található nagyon hasonló dallam (Vargyas, A m. nz.-je: 300 l.). A múlt század közepén a vásári énekesek kedvelt dallama lehetett.

„Galicia gidres-gödrös határa” kezd.-tel ún. diótörő, szórakoztató táncot is járnak rá hármásban (KL, Tánct. tanulm.: 86). Mellékletünk szöveg eltérő.

e) *Poco rubato* $\text{♩} = 88$

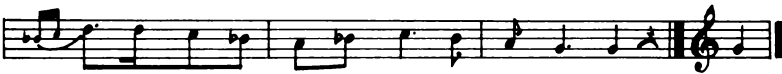
Ti-sza-par-ton van egy ha-jó lei-kiöl-ve,

Ab-ba van az én ga-lam-bom meg-öl-ve.

Fe-je-aj-ja fé-nyes kard-ja, fegy-ve-re,

Szem-fő-de-le a hu-szár kö-pő-nyeg-je.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

Rokon dallamú, szaffikus formára emlékeztető a Sírdogáló János ball. Az énekes még Bukovinában tanulta édesanyjától.

f) $\text{♩} = 76$

1. Az ud-va-rom mélt sír-do-gál Jan-csi?
 Kér-di Ró-zsi: - S mi bajod van, Jan-csi?
 - A kús-asszony még on-ged-mé, a szo-bá-ba be-sé-tál-mék?
 - Tessék, szívem, Jan-csi!

2. De azért még csak sírdogál Jancsi,
 Kérdi Rózsi: – S mi bajod van, Jancsi?
 – A kúsasszony oly jó lenne, az ágyába lefektetne?
 – Tessék szívem, Jancsi!
3. De azért még csak sírdogál Jancsi,
 Kérdi Rózsi: – S mi bajod van, Jancsi?
 – A kúsasszony oly jó lenne, hogy melléjem lefeküdné?
 – Tessék szívem, Jancsi!
4. De azért még csak sírdogál Jancsi,
 Kérdi Rózsi: – S mi bajod van, Jancsi?
 – A kúsasszony ha megtenné, kicsit mennyországba mennének?
 – Tessék szívem, Jancsi!

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899)

H. 1941.III.

Midegyik mellékletünkben bőségesek az idegenes, sőt kirívóan műdalos for-
 datok. Első sora, függetlenül, hogy 10 v. 11 szótagú, mindnek megegyezik.

- 112 Vö. Andr. nd.: 155 (lakodalmás) és MNT III/B: 158, paptánc, az „esküttés”
 utáni harmadik tánc, Vargyas, A m. nz.-je: 0168, Király, 52 m. nd.: 4. Vargyas
 (A m. nz.-je: 270 és folyt.) az ugor rétegbe sorolja. A kötetlen formájú, recitáló
 siratók táncritmussá merevedett formája, ahol még a sirató hangismétléses,
 recitáló parlandoja él tovább. A sorvégi ritmusformulák itt változatosabbá
 teszik a hangismétlést. Kisebb-nagyobb szótagszámmal él (pl. Bartók: 181).
 Vö. még RMDT II: 115–116 l.
- 113–114 Róm. kat. virasztók, szintén siratórokonság. Feljegyzett népének vált.-ik
 a 17–18. sz.-ból ismertek. Vö. RMDT II: 64, Hozsanna: 49, 251/f, SzN: 127,
 Jagamas: 200, 201. Az egész nyelvterületen nagyjából egységes formában
 élnek. Mindkettőt KL gy. f.-ből másolta BJ. A 113. sz. szöv. l. 282 jegyz.
- 115 Középkori ball. Dallama az előzőkkel rokon. Vö. Andr. nd.: 226, K-V: 118.
 Típusa J I: 200^f (palóc és alföldi, székely). A 10. vsz. második sora eredetileg:
 „Börtönajtó udvarára”, javítottuk. A későbbi felvételen Kovács J. prózai
 kiegészítéssel toldotta meg a ball. és happy enddel fejezte be. Ugyanúgy
 gyűjtötte Penavin Olga (Tanulm.: 227–280) és Újváry Zoltán (25–27) is.

Parlando rubato ♩=96

a)

1. Lo-vat lo-pótl Fe-jer Lá-sz-é-ló

A se-ke-te ha-lom a-lól,

Xó-tó-sékl és kan-tá-nos-tól,

Min-dém nye-ré-gő - szér-szá-mas-tól.

4. 152. 5. 6. 152. 11. 152. 14. 152. 28. 152. 49. 152. 6. 30. 24. 30. 152. 44. 152.

3rd, 4th, 5th, 7th, 8th, 9th

10. V52. 15. 2.1. V52. 6. V52. 2. V52. 2. 6. 15. 2. 4. 9. 10. 12. 22. 2.4. V52. 30. V52. 2. 6. V52. 44. V52.

9th, 10th, 11th, 12th, 13th, 14th, 15th, 16th, 17th, 18th

15. 16. 24. V52. 2. 6. V52. 25. 2. 8. V52. 7. V52. 2. 8. V52. 13-14. 16. 19. 23. 18. 26. 27. V52. 25. 2. 8. V52. 2. 1. V52.

12th, 13th, 14th, 15th, 16th, 17th, 18th, 19th

29. V52. 9. 10. 20. 22. 2. 2. V52. 25. 2. V52. 25. 2. V52. 2. V52. 2. V52. 4. V52. 6. 9. 11. 13. 18. 20. 25. V52. 2. 8. 12. 15. 24. 2. 8. 2. 9. V52.

15th, 16th, 17th, 18th, 19th, 20th

7. 2. 6. 2. V52. 4. 10. 24. 2. 5. 1. V52. 14. V52. 4. 15. 16. 18. 22. 11. V52. 3. 4. 5. 17. V52. 15. V52. 2. 8. V52. 30. V52.

21st, 22nd, 23rd, 24th

9. V52. 11. V52. 13. V52. 16. V52.

2. – Add még magad, Fejér László!
Nem lesz sém mi bántódásod!
– Nem adom én még magamot,
Míg félbirom két karomot!
3. Rajtaütött a vármegye,
Bévték sötét tömlecebe,
Még hallá ezt Fejér Anna,
Futott a tömlec ajtójára.
4. – Bátyám, bátyám, édes bátyám,
Aluszol-é, vaj meghótál?
– Nem aluszom, még se hótam,
Csak felőled gondolkoztam.
5. – Bátyám, bátyám, Fejér László,
Melyik itt a legnagyobb úr?
Hozok neki tál aranyat,
Tál aranyat, tál ezüstöt!
6. Bátyám, bátyám, édes bátyám,
Mond' még, hogy most mi csinájak?
Vigyék-é én tál aranyat,
Tál aranyat, tál ezüstöt?
7. Felel ottan Fejér László:
– Édes hugom, Fejér Anna,
Ne vigy annak tál aranyat,
Tál aranyat, tál ezüstöt!
8. – Nem kell neki az aranyam,
Nem kell neki az ezüstöm,
Csak szemét vetette réjám,
Kell neki jasz szüzességem.
9. Elfutott hát Fejér Anna
Horvát Miklós ajtójára:
– Uram, uram, Horvát Miklós,
Ne akasztasd fél bátyámat!
10. Uram, uram, Horvát Miklós,
Hozok nekéd tál aranyat,
Hozok nekéd tál aranyat,
Tál aranyat, tál ezüstöt!
11. – Nem kell nekem, édes hugom,
Sem aranyad, sem ezüstöd,
A két szeméd csillogása
Elég léssz az nekem.
12. Hazafutott Fejér Anna,
Fölpakolta tál aranyat,
Tál aranyat, tál ezüstöt,
Horvát Miklós asztalára.
13. Szegény, szegén Fejér Anna,
Odaadta bécsületét,
Csak ne akasszák fel bátyát,
Légyen most má', ami léssz.
14. Ott hát szegén Fejér Anna
Horvát Miklósnak ágyába.
Hajnalba, három óraker
A katonák trombitálnok.
15. – Uram, uram, Horvát Miklós,
Félakasztatod bátyámat?
Hallom én, hogy a katonák
Trombitálnak és dobolnak!
16. Kifutott hát Fejér Anna,
Horvát Miklós szobájából,
Odafutott, odafutott
Fejér László börtönajtójára:
17. – Bátyám, bátyám, Fejér László,
Aluszol-é, vagy meghótál?
Azt mondják az többi rabok:
– Ne jitt keresd te bátyádat!
18. Ne jitt keresd te bátyádot,
Ződ erdőbe, sík mezőbe,
Ződ erdőbe, sík mezőbe,
Akasztófa tetejiben.
19. Visszafutott Fejér Anna
Horvát Miklós szobájába:
Tér' re vetette ott magát,
És félkapcsolta két karját:

20. – A jó Isten engedje még,
Horvát Miklós, mikor félkelsz,
Kapod vized, hogy megmozsdjál,
Mozsdóvized vérré vájjon!
21. Kapod kendőd, megdörgölöd,
Az a kendő lángot hánnyon,
Kapod kényered, hogy égyél,
Az a kényér kője váljon!
22. Kapod lovad, hogy elnyarajj,
Lovad lába megbotojjon,
Lovad lába megbotojjon,
S rajta a nyakad szakadjon!
23. Mégátkozta Fejér Anna
Horvát Miklóst szobájába,
De jó csak égyet kacagott,
S a kezivel égytet intett.
24. A jó Isten meghallgatta,
Réggel félkelt, hogy megmozsd/jék,
Mozsdóvize vérré váltott,
A kendője lángot hányott.
25. Kapott kényeret, hogy égyék,
Az a kényér kője váltott.
Kapá lovát, elnyargaljon,
Lova lába megbotlott.
Lova lába megbotlott,*
Rajta a nyaka szakadott.
26. Hazamént hát Fejér Anna,
Eszméletlen állapotba.
Sírt, jajgatott, ahogy tudott,
Odamént a vőlegénye:
27. – Ne sírj, Annám, Fejér Anna,
A jó Isten meghallgatta,
Horvát Miklós lova botlott,
S rajta a nyaka szakadott.
28. Elvitték hát Fejér Annát
Égy orvosnak elébe,
Azt mondta az a főorvos:
– Gyógyítható léssz örökre.
29. Meggyógyult hát Fejér Anna,
Elvette ja vőlegénye.
A bátyjának emlékére
A sírját fél béültette.
30. Híre maradt az esetnek,
Egész falu érdekélte.
Annám, Annám, Fejér Anna,
Te kiharcoltad magadot!

„Azt mondta az édesapám, hogy vót Fejér Annának apja, anyja, de meghaltak. Maradott Fejér László, a bátyja és ez készítette férjhez. Nem hiányzott belőle, csak két arany. Azt mondja a... Anna: – Édes bátyám, ne mēnj lopni, mert nem tudod, hogy kihirdették a statárijumot, s hogyha elfognak, akkor nekem az élet nem ér sēmmi. – Édes hugom, én elmēgyék. Mēgpróbálok, hazajoevoek, úgy odaállok a tisztességēs embērēk közé, mind a fēnyēs nap. Oda is állott vóna ő, de elárulta a mēnyasszonya. Igy fogták el Fejér Lászlót. Ez a törtēnetje.“

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

Ugyanerre a dallamra énekelte Molnár Anna ball. (Penavin, Tanulm.: 268–270), és talán Újváry (15–18) gyűjtésében is (ti. dallam nélkül közli). Kovács J. lánya, Erössné négy vsz.-kal énekelte Fehér László balladáját.

* a dallam második felére.

Parlando ♩ = 92

b)

l - lo - va - ty lo - polt Fe - hé - re Lász - ló

A se - ke - te ha - lo - má a - lalt,

Kö - tö - sék és kan - tá - ros - tól,

Min - den - me - mü szér - sed - mos - tól.

2. Vsz. 4. Vsz. 3.4. Vsz. 4. Vsz. 2.4. Vsz. 3. Vsz.

3. Vsz. 2.4. Vsz. 4. Vsz. 3. Vsz. 2.3. Vsz.

2. – Add még magad szégén legény,
Nem lesz sémmi bántódásod!
– Nem adom én még magamot,
Míg félbirom két karomat!
3. Rajtaütött a vármégye,
Bevitték sötét tömlecbe.
Még hallá ezt Fehér Anna,
Fut a tömlec ajtajára:
4. – Bátyám, bátyám, Fehér László,
Aluszol-é, vagy meghóttál?
– Nem aluszom, még se hótam,
Csak felőled gondolkoztam.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1967. V. (Budapest)

116 Kis hangterjedelmű táncdal. Közölve KL. 108: 98. KL megjegyzi: „Talán nem jár messze az igazságtól, ha ezt az ősi *tánc-játék* (talán ősi típusú) dallamot *nagyon* régi eredetűnek mondom. 1. tiszta pentatonika, 2. primitív, változatlan

tempo giusto ritmus (a 4. sor újabb eredetű ritmusváltozással), 3. ősi, primitív szöveg. A sok versszak táncdallamra mutat; különösen a szöveg versszakainak egybefonódásai, ismétlései.“ Jagamas (247j) közlése szerint a moldvai csángóknál nagyon elterjedt szöveg. L. még 39. és 363. sz. dalainkat is
Még szűkebb terjedelemben mozog a 3+3-as tagolódású, Kodály „Székelyfonó“-jából is ismert dallam, melynek kissé kopottas vált.-át itt mellékeljük. Vö. SzN: 73 (Bukovina), Jagamas: 117, Csángó nz.: 17, Vargyas, A m. nz.-je: 0308 stb. Van plagális zárlatú vált. is, pl. SzN: 74, 75 és J I: 71 (székely). Az Andr. nd.: 27 is ugyanilyen kopottas vált.-ot közöl, mint mellékletünk. Szöv. párosító, vö. MNT IV: 697 l. 20 (ismeretlen dallamú szövegek fejezete). KL kérdésére, hogy kidaloló, párosító-e, az énekes így válaszolt: „Tuggya a csuma!“

1. Ess, pá-va, ess, pá-va,

Csá-szár-né pá-vá-ja!

Ha én pá-va lén-nék,

Jó reg-gel fél-ke-l-nék.

2. Jó réggel félkelnék,
Folyóvízre mennék,
Folyóvizet innám,
Szárnyam csattogtatnám.
3. Szárnyam csattogtatnám,
Tollam elhullatnám,
Az én édessemnek
Jó reggelt mondanék.

Varga Ferencné Bíró Viktória (sz. 1867)

H. 1940. X.

117—118 Eredetileg talán nyolcas, de bővült szótagszámú, recitáló tréfás dalok. Ün. zsolttár típusú, *drm* trichord körül mozgó kis terjedelmű dallam, melynek rokonnépi kapcsolatai is számosak (Vargyas, A m. nz.-je: 275 l.). Szövegük, a

„Vénlány panasza“ igen kedvelt lehetett, pl. Csokonai: Dorottya, ÉP: 146, Kriza: 94, 247, 360, Jagamas: 76, Andr. nd.: 134, 135 (ue. a dallam, tiszta nyolc szótagú). KL megjegyzi: „Az előadó édesanyjától tanulta ezt a tréfás dalt, amelyet vénlány keservének mondott. A régi parlando stílus kifigurázása (?), vagy a régi siratók maradványa, mint paródia.(?)“

- 119—120 Lakodalmasok, hét és nyolc szótagos vált.-ban. A menyasszonykísérés dalai, vö. MNT III/A: 394–405. KL feltételezi (Tánc. tanulm.: 86/40j), hogy valamikor ezekre a dalokra is táncoltak. Vált. l. K-V: 218 – alatta: munkadal. Fonás közben dalolják a rest lányok csúfolására. A „Székelyfonó“-ban is szerepel. L. Andr. nd.: 126–128 (lakodalmasok) is.
- 119 Három összevont vált. Kerekesné közölve MNT III/A: 394. Akkor éneklék, mikor a menyasszony holmiját leveszik a kocsiról. Kovács J.: „Mikor megérkeztek a hazajival, akkor énekelte ezt a nép.“
- 120 Lakodalmas, menyasszonycsúfoló. Megj. MNT III/A: 396 és Rozmaring: 46.
- 121 Közölve MNT III/A: 395 és Rozmaring: 46.
- 122—123 Rokonnépi vált.-ra Kodály mutatott rá (K-V: 30 l.). Román párhuzama is van. Mind 4/8, mint 6/8-os ütemben előforduló táncdallam. Vö. SzN: 104 (Bukovina), Andr. nd.: 114 (lakodalom), Jagamas: 88. Típusa J I: 215 (székely, mezősegi).
- 122 Közölve KL, 108: 94. A dallamba bejelölt elt. nem tudni, mire vonatkoznak. Illésné dallama nem a legügyesebben megformált, ezért itt mellékeljük. A 2. és 3. vsz. dallama:

The musical score consists of five staves of music. The first staff is in treble clef, 4/8 time, with a tempo marking of quarter note = 116. The second staff is in bass clef. The third and fourth staves are in treble clef. The fifth staff is in treble clef and includes two first endings marked '2. vsz.'.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. III.

Kovács J. 6/8-os dallamában idegenes fordulat a szext ugrás (második sor: 7–2):

Quasi tempo ♩ = 104

Xe-rek ud-var, ki-csi ház,
 Bar-ma kis-lány, mi-csi-málsz?
 - Csi-mo-sít-tem ma-ga-mot,
 Lá-rom a ga-lam-bo-mot.

Kovács Júlia (sz. 1886)

H. 1966. IX.

123 Szövege táncnóta. Vö. 334. sz.

Biró F. vált. ua. az idegen fordulatot tartalmazza, mint az előbbi j dallam:

Poco rubato

1. Ez a lá-bam, ez, ez, ez,
 Job-ban jár-ja, mind e-mez.
 Jár-d ki, lá-bam, jár-d ki most,
 Nem pa-ran-csol sen-ki most!
 2. v.sz. 2. v.sz. 2. v.sz.

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

- 124 Dallamának *drm* kezd.-e kapcsolja 117–123. sz. dalainkhoz, de nem rokonuk. Szerk.-e is idegen, három soros (refrénés). KL megjegyz. „Szerkezete emlékeztet: Bociné [303–304 sz.]“. „Előadója szintén bukovinai eredetű családból való (Székelykeve), selypes-csángó községből.“ – Dallama is, szövege is emlékeztet Pálóczi gyűjteményének cigánycsúfoló táncdalára (ÉP: 118), ennek első két sora már egy 17. sz.-i cigánycsúfolóban is megvan.
- 125 Lakodalmas, a vendégküldő tánc fődallama (l. MNT III/A: 919–921). Megj. MNT III/A: 920, KL. 108: 97, Rozmaring: 78. Vö. még Bartók: 13, K-V: 253 (Bukovina). Típusa J I: 222 (székely). Dudanóta, vö. 86. sz. dalunkkal is. Csárdás (páros), v. menettánc (lánc tánc). Dallama kis és nagy terc között ingadozik, frig zárlatú. – Három vált. összevonva. A 3. 7. és 8. vsz. párosító, megj. MNT IV: 653 l. A vsz. sorrendjébe logikusan az 5. után a 9. illene. L. még Újváry: 125. Van még két vált. Kovács J. 1966-os felv. nem tartalmaz semmi újat, a másikat itt mellékeljük:

♩ = 100

Ed - dig, vem - dég, jó - l2 mu - lat - tál,

Ha - ja - kar - mál, el - in - dul - mál.

♩ = 104

No - sea, gaz - da, kap - jál bo - l2 - ra,

A vem - dé - gét in - dítod út - ra!

II^a *II^a*

Nagy Márton (sz. 1893)

H. 1966. IX.

- 126—127 Lakodalmas, paptánc. Az „esküttés“ utáni harmadik tánc, lassú csárdás, magyaros, vö. MNT III/B: 159, Andr. nd.: 143, J II: függ. 168 „Ha mégegy-szer legény lennék“, Király, 51 m. nd.: 24, Újváry: 58, Gomboson is ismerik (KL, Gombos: 76). Hasonló egy kórógyi táncdallam is (KL, 108: 19), mely motivikus rokonságban áll K-V: 79 l. (Cipellő szájú ...) és Bartók: 252 (Adj el, anyám ...). Román párh. is van.
- 127 KL megjegyz. „Előadó 1918-ig élt Bukovinában.“ „Érdekes átmeneti alak (B-C között). Vethető B osztálynak is, ha az utolsó sor kisebb eltéréseit az elsőtől nem vesszük tekintetbe és ha a 2. sort A⁵, tonális válasznak vesszük.“

128 Vált. léteznek „ej, haj“ bővülés nélkül is. Három összevont vált. Vö. Bartók: 277 (szlovák és morva vált. említ), SzN: 148, Andr. nd.: 229, Jagamas: 216–218, 339, Király, Gyöngyk: IV/3, Újváry: 49. Típusa J II: 5 (székely, mezőségi és palóc). – Rózsa Sándor a szamosújvári börtönben halt meg 1878-ban, híre az erdélyi népi köztudatba is mélyen beivódott. Sírját a temetőben ma is mutogatják. Emlékét a román folklór is magábafofogadta (Jagamas: 128 j).

II. *Strofikus szerkezetű dalok*: B₁

- 129** Közismert katonanóta. Típusa J I: 223 (általános), az nem visszatérő szerkezetű. Vö. Andr. nd.: 167.
- 130** Csali Pista balladája. Vö. Andr. nd.: 84 (lírai), Újváry: 48, Balla: 137/17, Penavin, Tanulm.: 292. Típusa J II: 10 (általános).
- 131–132** Az előző rokonai, de valamennyi eltér J II: 10 típusától, és dallamfordulataiban ingadozik 131. és 132. sz. között. (L. pl. a 2-es eltérést a 132. sz.-ban). A 133. sz. kivételével KL gy. f.-éből másolta BJ. Harmadik soruk jellegzetes fordulatallal zár, ugyanezt a formulát l. még 170. sz. dalunknál is.
- 132** Két vált. összevonva. Vö. KL, 108: 41 (Gombos).
- 133** Szélső sorai megegyeznek 130. sz. dalunkkal, a középsőket vö. J II: 105 (országos).
- 134** Vált. l. KL, HN: 106. KL, gy. f.-ből másolta BJ.
- 135–136** Közismert dallamok, a bácskai vidéken legalább is elterjedtek. Mindkettőt KL gy. f.-ből másolta BJ. A 135. sz. nagy ambitusú vált.-át. l. 158. sz.
- 135** KL megjegyzi: „Ugyanerre ugyan ő [Magda F.] énekelt: Kis kertemben kinyílt a jácint.“ (A gyűjteményben ilyen szöveget nem találtunk.)
- 136** Vált. vö. KL, HN: 105.
- 137** Közismert katonanóta. Típusa J II: 12 (általános). Vö. még Andr. nd.: 202. KL megjegyzi: „Tonális válasz [a kezdő és középső sorok között]“. Székelykevéről Magda F. is énekelt a 2. vsz.-al, lényegtelen eltéréssel.
- 138** Vö. Bartók: 119 (szlovák vált. is említ). Típusa J II: 15 (általános) KL megjegyzi: „itt dór, de lehet, hogy előadó hajlamos arra, hogy aeol hangsorból dórt alakítson. L. [159. sz.]“. KL a 173. sz.-ra utal még, mint motivikailag rokon dallamra.
- 139** KL megjegyzi: „Az előadó apjától tanulta, aki Bukovinából jött.“ Vö. Andr. nd.: 70, 71. Típusa J II: 19 (székely, mezőségi, északkeleti). A vált. érdekessége, hogy a visszatérő 4. sor nagy ambitusú. Vö. még MNT III/B: 287 és Bartók: 142.
- 140** A kis ambitusú dalok olyan csoportját képviseli, amely stílusrokonságban van a középkori visszatérő formájú egyházi énekekkel. L. SZ-D-V: 445–447, 8. példacsoport, Újváry: 50. Típusa J II: 17 (országos). Változatai Bácska-szerter elterjedtek. Emlékeztet még egy moll hangnemű Simonffy-dalra is: „Kéményünkre szállt a gólya“ (KL, HN: 80 j), ezenkívül Kerényi: 74-re is.
- 141** Vö. Bartók: 93 a (szlovák var. is. van.). Típusa J II: 20 (általános).
- 142** Emlékeztet J II: 105 (általános). Közelebbi változatokat Bácska-szerter gyűjtöttek.
- 143** KL megjegyzi: „Előadó 15 éves korában (1906 körül) Gyöngyösön járt szálló munkában, onnan hozta magával.“ Ue. vonatkozik a 149. sz. dalra is. Középső dallamsorait vö. J II: függ. 170 „Kedves jó anyám, nem írok több levelet.“

- 144 Bartók (124) féldallamán szlovák változatot is említ. Tipusa J II: 24 (általános). KL nagy ambitusú vált. is lejegyzett:

Sar-kom van az új-vá-ro-si ven-dég-to-ga-dó,

Van-e ben-me bar-na kis-lány el-a-dó?

Ha nincs ben-me bar-na kis-lány, tyu-haj, el-a-dó,

Düj-jön ősz-see ez az új-vá-ro-si ven-dég-to-ga-dó.

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1941. I.

- 145 Közvetlen változatait Bácskából is ismerjük. Vö. J II: 48 és J II: 11. Itt mint farsangi dal szerepel, a 389. sz. előtt éneklék. Vö. Újváry: 61, Jagamas: 312, Andr. nd.: 31, 32, Király, 53 m. nd.: 53.
- 146 Szövege lakodalmas (Vö. Jagamas: 272, 4–6 vsz. és 44j). MNT III kötetekben nincsenek változatai. Dallamát vö. Jagamas: 328. Tipusa J II: 39 (általános).
- 147 AABA formában Bácskában is általános katonanóta. Ez a változat a 2. sort 5 hanggal feljebb ismétli. KL megjegyzi: „Érdekes a 2. sor tonális válasza, a felső kvint elkerülésével, mint a fugánál.“ Vö. Jagamas: 320. A 2. vsz. eredetileg:

Nem forog a kocsi, ha nem húzza jó négy ló,
Nem zörög a levél, ha nem fújja ja szellő.

A főszövegben KL javítását közöljük.

- 148 Vált. vö. J II: függ. 172 „Rétest ettem, megégettem a számat“. Vö. még Andr. nd.: 12. KL megjegyzi: „Valahogy az az érzésem, hogy az egyes sorok kezdő ötemei 5/8 + 5/8 metrumúak. Kétszeri megfigyelés: Úgy van“. Az egyes (tripódikus) sorok tehát: 5/8 + 5/8 + 4/4 üteműek. Tempo rubato jelzésről lévén szó, ezt nem jelöltük, de az utasítás szerint javítottuk a lejegyzést.
- 149 L. J II: függ. 168 „Este, este, de szerelmes kedd este“. Vö. még: Andr. nd.: 165. Az 1. vsz.-ot l. még kötetünkben 373. sz. 2. vsz. is.
- 150 Általánosan ismert, valaha tandal is lehetett. Igen közeli vált.-át l. KL, 108: 71 (Bácsfeketehegy) Vö. még J II: 75 (palóc, alföldi). A lejegyz. KL gy. f.-ből másolta BJ.

- 151 Típusa J II: 48 (általános). Vö. még kötetünkben 145. sz. is. Tempója általában giusto, un. jóni metrumú. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 152 Elterjedt katonanóta. Vö. Jagamas: 337, még Moldvából is említ változatot. Típusa J II: 57 (általános). Kis szótagszámú, harmadik sora összetett (7+7), voltaképpen 5 sorosnak is vehető. Szövege Jagamas szerint újabbkori katonadal. A KL által gyűjtött 3 változat közül csak egy katonadal (3. vsz.), a többi szerelmi. A 4. vsz. műköltés ízű. A dallamfordulatok csak Illésnél szépek, a másik kettő nem túl ügyes megoldás. Szöveg nélkül mellékeljük a kettőt összevonva:

Poco rubato $\text{♩} = 112$

Kerekesné Gyuris Kerekesné

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)
Gyuris József (sz. 1897)

H. 1941. III.
Sz. 1968. XI.

KL megjegyzi: „A... tercelő féle dallamot (tót eredetű) átformálta az új stílus a maga képére, bár a... sor duplázása miatt még közeli rokonságban van $C_{III/2}$ -vel [Bartók féle osztályozás]“.

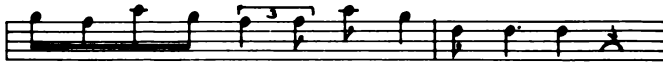
- 153 Vö. J II: függ. 167 „Akkor szép a huszár...“. Első két sora igen hasonlít 233. sz. dalunkra is (Kerényi: függ. 234 „Megáradt a patak“). KL megjegyzi: „Rákóczi, Bercsényi ragyogó vitézek“. Sok szlovák vált. említ szlovák népdalgűjteményekből.
- 154 AABA formában általánosan ismert. Vö. Andr. nd.: 194, típusa J II: 161 (általános). Itt a második sort kvinttel feljebb éneklik, vö. J II: 68 és Jagamas: 336. KL Megjegyzi: „Édesanyjától, Eröss Annától tanulta (most 72 éves) Bukovinában.“
- 155 Megj. KL, 108: 104. Típusa J II: 77 (általános). Az „Én vagyok a te szeretőd“ kezdetű sor a 2. vsz.-ban zárójelben írva a gy. f.-ben.
- 156 Típusa J II: 84 (általános). KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 157 Megj. KL, 108: 108 és Tiszán innen: 62. L. még: Andr. nd.: 34 Típusa J II: 88 (alföldi palóc). KL 132. sz. dalunk gombosi változatára utal.

- 158 Megj. KL, 108: 107. Vö. J II: függ. 168 „Beteg a szeretőm“ ... Középső sorait vö. Jagamas 317. Kis ambitusú változatban l. 135. sz. kötetünkben.
- 159 Az előző rokona, csak középső sorai térnek el. Bácska-szerzte ez is közismert. Két vált. lejegyezve, Illésnéé dór, Kerekesnéé aeol hangnemű.
- 160 Pentaton hangsorú (csak egy átmenő hanggal). Közv. vált.-ra a szakirodalomban nem találtunk. A 2. vsz. vö K-V: 391.
- 161 A közismert (tandalként is) gombosi lakodalmas (KL, 108: 39) közeli variánsa. Vö. Jagamas: 315. Típusa J II: 96 (palóc, székely, alföldi és dunántúli). KL megjegyz.: „Lakodalmas Vojlovicán is?“ (Az anyagból ez nem derül ki). Továbbá: „Szöv. vált. Szentirmay.“ Két összevont vált. A székelykevei lehet, hogy tandalként elsajátított. Erre utal mindhárom vsz.-a és a dallamfordulatok is. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- A szokásostól eltérő (nem éppen szép) rubato előadása miatt került jegyzetbe a következő közismert rokondallam. Dallamfordulataiban is elég bizonytalan, más dallamokra is emlékeztet. Szövege kiforratlannak tűnik. Típusa J II: 83 (általános). Vö. Király, Gyöngyk.: IV/5. Szép vált. l. Andr. nd.: 26.

Rubato

1. Te-me-tő-be kő-re szel-lőt a ri-gó,

Mi-n-dan sző-ke, bar-ma assz-szony esd-bi-tó.

Két sze-mé-ből hi-ze-leg az u-rá-mak,

Há-la mö-gött sze-re-től tar-ma-gá-mak.

2. Biró uram, tégén köztünk igazat,
Szomszéd asszony szereti az uramat!
Temetőben azt füttyöli a rigó:
Szerelemből nem parancsol a biró!

Rancz Péter (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

- 162 Közvetlen vált.-ra nem akadtunk. Szélső sorai 161. sz., a középsők pedig a 164. sz.-mal rokonok. Hasonlít Jagamas: 322. KL a ritmust a 172. sz. dallal veti össze.
- 163 Két vált. Mindkettő dór. Típusa J II: 91 (palóc és alföldi). Dallamát még vö. 135. 136. és 159. sz. dalainkkal.

- 164 **Típusa J II: 97** (általános). Bácska-szerzte ismert dallam.
- 165 **Vö. 160. sz.** dalunkkal, csak a 3. sora aeol fordulatú. A bejelölt eltérésre nincs utasítás. Középső sorait, különösen a ritmust vö. J II: 128 (általános).
- 166 **Két összevont vált.** vö. Bartók: 122, valamint 171. sz. dalunk. Típusa J II: 101 (általános). Utolsó sora ua. mint 94. sz. dalunké.
- 167 **A szokatlanul nagy ambitus miatt oktáv töréssel elterjedt dallam** (l. a középső sorokat). Típusa J II: 113 (általános). Az 1. vsz. utolsó sora alatt beírt szöveg vált-ra nincs megjegyzés.
- 168 **Két összevont vált.** Típusa J II: 114 (általános). A székelykevei közelebb áll a J-féle típushoz, a hertelendi csak rokon. Mindkét vált. egyformán elterjedt, a székelykeveit KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 169 **Megj. KL, 108: 103. Vö. J II: 118** (palóc, székely) és J II: 120 (országos). **Rokonát kissé bizonytalan ritmussal és mesterkéltszöveggel itt mellékeljük. Egy gombosi dallam közvetlen változata.** (KL, Gombos: 218). **Kezdősora kis, zárósora következetesen nagy ambitusú.** KL gy. f.-ből másolta BJ.

♩ = 108 - 112

1. *Bim-ból fa-kajt a mus-kát-li vi-rág-ja,*

Em va-gyok az a-myám leg-szebb lé-já-mya.

Bim-ból fa-kajt a szí-ve-m is, ugy ér-zem,

2. *Myi-la-do-zik a vi-rág-ja má ré-gén.*

2. vsz.

2. Jaj, de járva ja kalapom szallagja,
Még egy árva kis virágszál sincs rajta!
Bimbódzó kis virágszivem letépem,
Aval mégyék majd az oltár elébe.

Váradi Pál (sz. 1922)

Sz. 1968. XI.

- 170 **Közismert katonanóta.** Vö. Andr. nd.: 191, Jagamas: 322. A harmadik dallam-sor záróformuláját l. 131 – 132. sz. dalainkban. Nem a legsikerültebb alakulat. **Típusa J II: 127** (általános). KL gy. f.-ből másolta BJ.

- 171 A 166. sz. dallam kisebb szótagszámú vált. Vö. Andr. nd.: 51. Típusa J II: 128 (általános). A szögletes zárójelbe tett hang és szótag valószínű sorvégi elnyelést jelent. Magyarázatot nem ír rá sehol a gyűjtő.
- 172 Megj. KL, 108; 102. Vö. J II: 81 (általános) és Jagamas: 323. A 3. vsz.-ot vö. a 88. és 95. sz. dalok szövegével. KL megjegyzi: „Míntha a dallam ősi szerkezete nem a mostani ABBA lett volna, hanem B²B.” Ugyanettől az énekestől gyűjtötte Király is (Gyöngyk.; IV/2).
- 173 Vö. Andr. nd.: 36, Jagamas: 345. Típusa J II: 140 (dél-dunántúli), vö. még J II: 141 és 142. KL a 138. és 161. sz. dalokra utal. Megjegyzi: „Berdócról való nóta, Udvarhelyszékről (Tokos Páltól tanulta).”
- 174 Típusa J II: 148 (országos). Sem dallama, sem szövege nem igen tér el a típustól.
- 175 KL megjegyzi: „Az öreg vak asszony az újabb stílus dalait is a régi ékesítésekkel adja elő. A 6/8 ritmushoz vonzódik (egyéni?) a többi tempo giusto dallamaiban is.” A ritmust vö. 148. sz. dalunkkal is. Típusa J II: 153 (általános). Vö. még Jagamas: 348. A 2. és 3. vsz. eredetileg így lejegyezve:

2. Az aradi . . . stb.

Ül egy holló . . . stb.

Fekete a lába, hammúszin a szárnya,

Vót szeretőm, egy nagy betyár, el kell felejteni.

3. S az aradi, az aradi bíró kapujába,

Kinyilott az, kinyillott az akácfa virága.

Ojan piros . . . stb.

Ügye, kedves . . . stb.

Javítva közöljük.

- 176 Típusa J II: 154 (általános). Bartók (134) kéziratosszlovák és morva variánsokra hivatkozik. Vö. még Andr. nd.: 72.
- 177 Típusa: J II: 155 (általános). L. még Andr. nd.: 190. KL megjegyzi: „Vittkay Gyula dala?”
- 178 Vö. a 154. sz. dallal. Típusa: J II: 163 (általános). KL megjegyzi: „Látod-e babám – plagális változata.” L. még KL, 108: 48 (Gombos). A 2. vsz. utolsó sora eredetileg így végződik: Nem hajja. KL zárójeles megjegyz. alatta: „még hallja?” Ezt közöltük.

II. Strofikus szerkezetű dalok: B₂

- 179 Általánosan ismert katonadal. Mixolid hangnemben is gyakori, pl. Bartók: 89, Andr. nd.: 199. Vö. J II: függ. 171 „Lemberg mellett . . .” (Lemberg = Lwow). A 4. vsz. 6. sora eredetileg: Mint egy vadot, elásva fekszem én. Az Andr. nd.: 199, 4. vsz. alapján javítottuk.
- 180 Összetett harmadik sora alapján ez is vehető 5 soros szerkezetnek, mint a 152. sz. dal. KL utal a 361. sz. dalra is, megjegyzi: „Dóczy József dala.” L. Kerényi: függ.: 231 „Magas a kaszárnya.”
- 181 Vö. Andr. nd.: 168 és 82, valamint J II: függ. 170 „Kapitány úr kiadta a parancsot.”
- 182 Két összevont vált. Simonffy dallama, l. Kerényi: 60. A székelykevei vált. KL gy. f.-ből másolta BJ.

- 183 Az előző változatán „A halálra táncoltatott lány“ ball. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 184 Közvetlen vált.-ra nem találtunk. Vö. Király, 51 m. nd.: 37.
Romlott dallam a következő melléklet, mely A sora helyett a B-vel kezd és azt ismétli. Típusa J II: 64 (palóc, dunántúli, dél-alföldi, mezőségi). Vö. még KL, Gombos: 180. KL megjegyzi: „Előadó bukovinai születésű apjától tanulta. Vö. Járjatok be minden földet. A 3. sor ritmusszükítése tót eredetre vall.“

$\text{♩} = 104$

Ga-ri - bal - di kis csár - dás ka - lap - ja,
Nem - ze - ti - szim pánt - li - ka van raj - ta.

Nem - ze - ti - szim pánt - li - ka van raj - ta,

Ga - ri - bal - di me - ve ra - gyog raj - ta.

Rancz Péter (sz. 1893)

- 185 Közism. Vö. KL, HN: 133, J II: függ. 172 „Túr a disznó...“ és Andr. nd.: 183.
- 186 „Ha majd egyszer vége lesz a sok, sok szenvedésnek“ kezd. közism. Vö. J II: függ. 169 „Ez a kislány barna kislány...“, Andr. nd.: 178, uo. AABA vált. 196. KL megjegyzi: „A 3. vsz. párosító.“
- 187 Közvetlen vált. nem találtunk a szakirodalomban. Ue. a szöveggel népszerű. Emlékeztet Simonffy egyik dallamára is (Kerényi: 70).
- 188 Vö. J II: függ. 172 „Szombat este...“. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 189 Vö. J II: függ. 167 „Felmásztam a kemencére“, továbbá 214 és 215 sz. dalainkkal és Andr. nd.: 31, 32. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 190 Vö. J II: függ. 170 „Kilenc ökröt...“ és Kerényi: függ. 231 „Olyan ember...“, továbbá Andr. nd.: 210.
- 191 Bartók (140j) megjegyzése szerint 1914 óta nagyon kedvelt dallam, de kétségkívül már előbb is el lehetett terjedve, mert van két 1909-ben gyűjtött, sajtóságosan megrövidített román variánsa is. L. Kerényi: 153.
- 192 Lakodalmas, vö. MNT III/A: 212 (lakodalmi menetdal), J II: függ. 169 „Ez a kislány akkor sír...“. Kodály utal egy 17. sz.-i dur népének vált.-ra is (K-V: 69 1.). L. még Hozsanna: 180. Szöv. vö. 249. számunkkal.
- 193 Vö. 189. sz. Az 1. vsz. vö. 175. sz.
- 194 Két összevont vált. Vö. J II: függ. 168 „De sok falut...“. Moll vált. „Nem akar az ökörcsorda legelni“ kezd. közism. Vö. 181. sz. is.
- 195 Megj. KL, 108: 105 és Tiszán innen: 151. Vö. J II: függ. 171 „Lassan, kocsis“. Bácska-szerte több vált. él. Igen hasonlót ehhez Kishomokról ismerünk.

- 196 Vö. Kerényi: függ. 235 „...torony tetejében“, Király, 60 m. nd.: 42. KL megjegyzi: „A régi stílusból átmentett ékesítések (különösen az utánütések) igen alkalmasak, különálló hangnak fogván fel őket, egy-egy szótag (de, sejt, hejt stb.) beszúrására. Talán innen eredt az új stílus.“ A 2. vsz. 2. sora alatti szöveg vált. megjegyzés nélkül van bejelölve.
- 197 Két összevont vált. egy-egy vsz.-kal L. Balla: 137/16, J II: függ. „A mi házunk előtt...“ Szöv. keserves, vö. pl. 73, 79 stb.
A következő féldallamot (nem vált.), melynek csak 3. és 4. sora van meg, fonóból hazamenet éneklék a lányok. Kezdetét vö. Jagamas: 147.

$\text{♩} = 70$

1. Ha-za lá-myok, ha-za, mer' es-te van,

A {sze-re-lem-csil-lag az é-gen van.
haj-ma-li}

2. vsz.

2. Már én többet este nem sétalok,
Mett mégfognak ingemét a zsandárok.
3. Belévetnek tömlec fenekébe,
Letésznek a
Kisangyalom, jutok-é eszédbe?
4. – Jutol, kisangyalom, az eszembe,
Csak azután más ül az ölömbel!

„Fonóból hazamenet éneklék“

Kovács Júlia (sz. 1886) és
Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889)

H. 1940. X.

- 198 Közvetlen vált.-ra nem találtunk. Nagyon hasonló egy népszerű nótacsárdához, „Jegenyefák, jegenyefák nem nőnek az égig“. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 199 Három összevont vált. Izometrikus 10. v. 11 szótagúak, mindkét féleképp közism. Bartók (92) szlovák variánsokra is hivatkozik. L. még Újváry: 57, Király, 51 m. nd.: 18, J II: függ. 170 „Kiöntött a Tisza a partjára“. A 2. vsz. vö. 28. és 317. sz., valamint Jagamas: 338.
Harmadik sorának csúnya dallamfordulata miatt került jegyzetbe az alábbi vált. Szöv.-e egy másik dallamon gyakoribb (J II: függ. 173 „...lányok, Isten veletek“). KL gy. f.-ből másolta BJ.

a)

1. Ti székeli lányok, Isten veletek!

Már én többet nem széltek veletek.

Ki-múlhat a rózsák kertekben,

Három évig nem széltek belőle!

2. A székeli lányok kottát ültettek,
Kottó alá huszonhat tojást tettek.
Huszonhat tojásból csak egy kakas lett, az is kappan lett,
Ti székeli lányok, mi lesz veleték?

Magda Ferenc (sz. 1903)

Sz. 1968. XI.

Ugyancsak jegyzetdalként mellékelünk egy közism. katonanótát. Második sora „eltévedt“, az oktávon zár. KL megjegyzi: „Második sora hibásnak látszik.“ Érdekes, hogy a 202j dallamban ue. a romlás tapasztalható. A 2. vsz. szövege is bizonytalanságról árulkodik. Vö. J II: függ. „Széles az Isonzó vize...“ (Isonzó = Soča olaszul). Szép vált. l. Andr. nd.: 47.

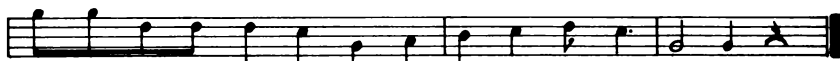
1. Széles az Isonzó vize, kesken a híd rajta,

Ne mánj rő-a, kis-an-gya-lom, mert le-e-sél rő-la!

Én nem bá-nom, hadál es-sek az I-son-zó vi-zé-be,

Úgy se lesz már so-ha bá-ka eb-be az é-let-be!

2. Trieszt felől a katonák sebésülve jönnek,
De sok szőke, barna kislány várja a babáját!
De csak minden tizediknek jön haza a párja,
A többinek közös sírba nyugszik a babája.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. II.

- 200 Vö. J II: függ. 172 „Utca, utca...”. KL gy. f.-ből másolta BJ.
201 Vö. Andr. nd.: 178. Csernovic II. József alatt Bukovina és Galícia közigazgatási központja. A dallam „Falu végén van egy ház, sárgára van kifestve” kezd. népszerű.
202 Vö. Andr. nd.: 13, J II: függ. 168 „Én már többet...” KL megjegyzi: „Az erdélyi származású (Vajdahunyad) Illés Ambrustól tanulta. „Az I. vsz. 1 b eltérésére nincs semmi megjegyzés. – Székelykevei vált. dallamát második, romlott sora miatt itt mellékeljük. L. a 199j/b dallamot is. KL gy. f.-ből másolta BJ.

Gyuris József (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

- 203 Vö. Andr. nd.: 43, KL, Gombos: 236, 238, J II: 118 (palóc, székely). KL megjegyzi: „Közölve: Délvidéki Daloskönyv [= KL, 108], 106 sz. Doroszlói vált. 41. sz. [= Gombos: 256]”. Vö. J II: függ. 173 „Zöld búzában...” – Erössné vált.-ának szövege, dallama pedig csak ritmusbeli eltéréseket mutat. Szöveg nélkül közöljük. Ebben a formában hasonló J II: függ. 168 „Barázdáról-barázdára...”

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)

H. 1966. IX.

- 204 L. Király, 1962: 5 (Kovács J.), Andr. nd.: 41, J II: függ. 172 „Sej, haj, lemegek az alföldre kaszálni“.
- 205 Vö. J II: függ. 170 „Kelet felől jön egy dalos pacsirta“. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 206 Két összevont vált. Vö. J II: függ. 169 „Fekete gőzösnek...“ (többféle szöv. is van) és Kerényi: függ. 231 „Mariskám, Mariskám...“. Hasonló az „Ó, boldog Betlehem, áldások városa“ kezd. karácsonyi népének is. Itt mint „Lassu“ csárdás szerepel. Doroszlón csirajoznak ue. a dallamra.
- 207 Népszerű katonadal. Közvetlen vált. a szakirodalomban nem találtunk. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 208 Vált. nem találtuk.
- 209 Vö. J II: függ. 170 „Lágy a kenyér, igazán, csakugyan...“, Andr. nd.: 76. KL megjegyzi: „Szegény asszony fia vagyok, romtírári...“ A 2. vsz. első két sora hiányzik, vsznú az énekes nem tudta.
- 210 Vö. J II: függ. 172 „Százados úr, seje haj...“
- 211 Vö. J II: függ. 170 „Jaj, de sokat áztam-fáztam...“, Andr. nd.: 182. Doroszlón csiraj.
- 212 Vö. J II: függ. 169 „Este kezdtem a lovam...“

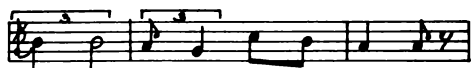
II. Strofikus szerkezetű dalok: B₃

- 213 L. Bartók: 276a, J II: függ. „Zavaros a Tisza“. Vsznú szlovák dallam; így általános. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 214 Vö. J II: függ. 167 „A bogárdi bíró háza“. KL megjegyzi: „Kukorica, édes málé [J II: függ. 170]+ Nem ütik a jogászt... [Kerényi: 106] kontaminációja“.
- 215 Az előbbi rokona, vö. még 189. és 227. sz. Az 1. vsz.-ot vö. 51. sz. szöv. KL gy. f.-ből másolta BJ. L. még Andr. nd.: 147.
- 216 KL utalása: „vö. Simonffy: Dalvirágok, 34 – Székely vagyok, szabad bércek lakója.“ A 2. vsz. külön lejegyezve, kisebb szótagszáma miatt, majd utalás: „Gólya, gólya, hosszú lábú gólya“.

- 217 Vö. Kerényi: függ. 234 „Kimentem én a szőlőbe, haj, haj, haj”.
- 218 Vö. Kerényi: függ. 233 „Falu végén kurta kocsm...”
- 219–220 Közvetlen megfelelőikre nem akadtunk a szakirodalomban, de különböző változataikat gyakran hallani. Vö. Király, 1962: 18.
- 221 Vö. Kerényi: függ. 233 „Egyszer házasodtam...” KL gombosi vált.-ra is utal.
- 222 Számos vált. él, mind dur, mind moll hangnemben, de egyik sem igazán népdalszerű. Kodály (K-V: 40 1.) Kovács Ferenc (1777) kéziratos énekeskönyvéből „Prussianak királya” kezd. dallal hasonlítja össze. Vargyas (A m. nz.-je: 326–328 1.) Patkó Jancsi betyárról szóló félirodalmi szövegeket is említ ue. dallamnak a felére. Szerb megfelelőjére („Moja mati čilim tka”) Király utal. A 3. vsz. vö. 20. sz.
- 223 L. Kerényi: 200. Muraközi vált. („Tri devojke”), úgy tartják, átvétel a magyar anyagból. Tercelő szerk., harmadik sorában a „tót ritmusszűkítés” idegen eredetre vall. L. még MNT I: 1043, MNT IV: 102. KL megjegyzi: „Bukovinai eredetű táncnóta. Lakodalomban összefogódkodva éneklük az asszonyok.” (Ilyen szövegű vált. nincs az MNT III egyik kötetében sem.). Továbbá: „Érdekes az első ütem 1. és 4. sor kvartlépése a nem pentaton *a* elkerülése végett, bár a 2. 3. (tercelő) dallamának logikája szerint *a* kellene. Viszont a 2. 3. sorok *b–c* hangjai részei a pentaton skálának, ezért maradhatnak.” A 2. vsz. első sorvége után zárójelben „én az uram” áll. KL megjegyzi: „A 2. vsz. példája annak, hogy mennyire kevésbé fontos a rímelés! Ha adva van is a rímelés (l. a zárójel), akkor is *a beszéd* megszokott fordulata marad a győztes?”
- 224 Vö. Kerényi: függ. 233 „Hát már erről ki tehet, mi tehet”. Népi vált. l. Bartók: 87 és J II: 43 (általános). KL megjegyzi: „Ugyanez a németes dallam ismerős Kórogyon. Katonaságnál tanulták el?”
- 225 A középkorban ált. elterjedt szekvencia, „Mittit ad virginem” származéka (Sz-D-V: 444–445). Magyar fordítását a protestáns graduálok és a CC, 1651 is közli. (L. Ref. é. k.: 310.) Ez a vált. pontosan megegyezik mind a szekvencia, mind a CC által közölt első strófával. A szlavóniai ref. vidékeken ugyanígy él (Sz-D-V: 6b). Országosan elterjedt négy soros népének formájában l. KL, Gombos: 288 (ádvent) és 321 (János köszöntő). Itteni funkciója vsznű karácsonyi.
- 226 Tercelő építkezésű dallam. L. MNT IV: 730–796. KL utal szlavóniai, gombosi stb. vált.-ra. Kerényi (88j) közlése szerint az ún. jegyzőhimmuszt is erre a dallamra éneklük, illetlen tartalmú, eddig még kiadatlan, „Csés jóestét, kis menyecske” kezd. szöveggel. Ennek töredéke lehet az alábbi, letörlődött felv. KL gy. f.-ben csak az egyes sorok kezdete van leírva, onnan másolta BJ.

1. - Jó-jes-tét, bar-ma me-nyecs-ke!

Hol jár i-jen ké-so jes-te?

2. – Jöj-jön be hát – – –
– – –
A két lábát – – –
– – –

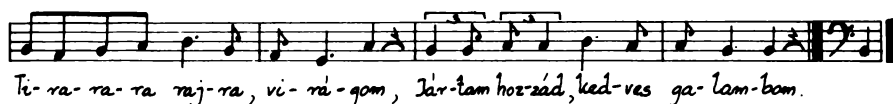
3. De-rövid – – –
– – –
Azt kéne – – –
– – –

Nyisztor Lajos István (sz. 1898)

Sz. 1969. III.

- 227 Dallamát vö. MNT III/B: 170–171 (Szakácsasszonyok tánca), Andr. nd.: 147 és J II: függ. „Kukorica, édes malé“. Vö. még 189. és 215. sz. dalainkkal.
- 228 „Nincs szebb madár a fecskénél“ kezd. népszerű nótacsárdás. Közvetlen megfelelőjére a szakirodalomban nem találtunk. KL megjegyzi: „Műdal:...” (a név utána sajnos olvashatatlan). A 3. vsz. vö. 395. sz.
- 229 Vö. J II: függ. 171 „Látod, babám azt a tearózsát“.
- 230 L. Andr. nd.: 30, 124 és 125, MNT III/B: 159j/a (az „esküvés“ utáni harmadik tánc). Sebestyén (174 l.) mint kontyolási táncot idézi. Bukovinában igen kedvelt lehetett, KL még három bukovinai vált.-ra utal. Vö. J II: függ. 168 „Elvenném én a kend lányát, a Marcsát“.
- 231 Vsznű Mária-ének, közvetlen vált.-ra nem akadtunk a szakirodalomban. Második vsz.-a hasonló megfogalmazásban gyakori az ádventi énekekben.
- 232 A szakirodalomból nem tudunk hivatkozni megfelelőjére, de a közhasználatban igen gyakori. Cigányzenekaroktól is sűrűn hallani 14-es szótagú alakban. Emlékeztet a „Selyem kendő, selyem papucs, selyem szoknya“ kezd. vszínű népszínmű dalbetétre is. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 233 KL megjegyzi: „Dóczy J.“. Vö. Kerényi: függ. 234 „Megáradt a patak...“ KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 234 Szentirmay dalának vált. L. Kerényi: 119. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 235–236 A dallam azonos Beethoven variációjából ismert „Schweizerlied“-del, és egy francia chanssonal is (K-V: 41 l.). A német dallamnak vannak 16. sz.-i változatai, ezekhez a magyar közelebb áll. A „tót ritmusszűkítés“ a harmadik sorban itt is jelen van.
- 235 KL megjegyzi: „Keservesnek mondta be előadója. Új stílusú dallam, bő ékesítésekkel. Előadója pár éve még Bukovinában volt, amiből következik, hogy ott még mindig divik a régi stílus ékesítése, előadásmódja.“ Szöv. vö. „Udvaromon van egy vályú“ kezd. Kacsóh dalbetéttel („János vitéz“).
- 236 KL megjegyzi: „előadó Hadikfalván született. 1911-ben jött el onnan.“ A dalt 9 éves korában tanulta az öregektől.
- 237 Vö. J II: 66 (általános), csak ebben a vált.-ban sok a kirívóan műdalos, akkordfelbontásos dallammenet.
- 238 Közvetlen vált.-ra nem találtunk. A tempojelzés mellett zárójelben rubato áll. Az első dallamsor végén bejelölt eltérésre nincs utasítás.
- 239–240 Az előzővel rokonok. A 240. sz. vö. J II: függ. 169 „Ha bemegyek az újfalvi kocsmába“, és Andr. nd.: 75.
- 241 Vö. Kerényi: függ. 229 „Elátkozom ezt a cudar világot“. Sem verselése, sem rubato előadása nem túl sikeres.
- 242 Bartók (92j) feltűnteti az ismeretlen szerzőtől eredő ugyanilyen kezd. műdalt is, majd megjegyzi, hogy a dallam az átalakulás és formaváltás ellenére ritmusaiban a „magyar parasztzene ritmusával teljesen ellentétes képletet tüntet föl.“ Ugyanilyen szerk. szlovák variánsokra is hivatkozik. Balla (140/22) is gyűjtötte, vö. J II: függ. 172 „Utcára nyílik a kocsmajtó“.
- 243 L. Kerényi: 191. Három összevont vált. A 2–4. vsz. lej. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 244 L. Kerényi: 141. ennek jegyz.-ben: Kiss Áron szerint már 1891-ben közism. dal. Szerzőjének Matók Bélát tartják. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 245 Vö. II: függ. 168 „Cifra csárda, két oldalán ajtó“, Ün. Patkó nóta, Patkó Jancsi betyárról. Tempója itt rubato.
- 246 Ritmusa és A sorai igen hasonlóak a „Kék a kökény, recece...“ kezd. dalhoz (Kerényi: 197), melynek szerzője Kóródi Gyula, cigányprímás. KL gy. f.-ből másolta BJ.

- 247 KL megjegyzi: „Budapesti temető“. Közism. bakanóta. Vö. J II: függ. 173 „... kaszárnya, oda vagyok három évre bezárva“. Első vsz.-a más dallamokon is gyakori szerelmi dal.
- 248 Vö. Kerényi: 165, Király, 1962: 31. KL kórógyi vált. említ. Doroszlón csiraj.
- 249 A A⁵... formában közism. Vö. Kerényi: függ. 233 „Ez a kislány akkor sír...“ A A... formában l. MNT III/A: 212j. KL megjegyzi: „Közismert bakanóta“. L. Andr. nd.: 187 is. Szöv. vö. 192. sz. kötetünkben.
- 250 Dallamát l. Hozsanna: 136/A, és 273 (az Egerszegi kz.-ból, 1804, idézve). Itt ref. halottas ének. Van még egy hertelendi vált. 1968-ból, lényegtelen eltérésekkel, négy asszony előadásában. Nem mellékeljük.
- 251 Vö. Kerényi: függ. 235 „Rigó, rigó, sárga rigó...“. Szlovák variánsáról is tudunk. KL rosszul olvasható bejegyzése: „vö. Krestolovác. Köszöntő (var.)“ Majd: „Énekeljünk Cypriának“. [Csokonai]. Ott áll még: „Várpalota, -Szolgaházi summáslányok“.
- 252 Az előző rokona. Harmadik dallamsora közelebb áll a fent idézett Kerényi függ. dallamához, mint a 251. sz. Talán a magas szótagszám és a szélső sorok semmitmondó mivolta eredményezi a féldallamú változatokat. KL galgácsi lakodalmas féldallamra utal; féldallam a következő mellékletünk is. Színvonalas alkotásnak sem egész, sem fél formában nem nevezhető. KL utalása: „Emlékeztet Bartók...“ (Bartók neve után nem áll semmi, sajnos nem is lehetett kideríteni, melyik dallamra gondolhatott KL Bartók gyűjteményében.) A székelykevei vált. KL gy. f.-ből másolta BJ.

<p>2. Azt az átkot mondtam rejjád:
Ország, világ légyen hazád.
Tirarara rajra, virágom,
Jártam hozzád, kedves galambom.</p> <p>3. Tízé három koci szalma
Rohadjonn el az ágyadba!
Tirarara rajra, virágom,
Jártam hozzád, kedves galambom.</p> | <p>4. Tízé három orvos keze
Száradjon el a mejjedén!
Tirarara rajra, virágom,
Jártam hozzád, kedves galambom.</p> <p>5. Tízé három sor patika
Foggyon ki a te számodra!
Tirarara rajra, virágom,
Jártam hozzád, kedves galambom.</p> |
|--|--|

Biró Gergely (sz. 1892)

Sz. 1968. XI.

- 253 Közvetlen vált.-ra nem akadtunk. Talán idegen eredetű táncdallam. Szöv. úgy hat, mintha hangszeres dallamra lenne „ráhúzva“. Kicsit emlékeztet a „csatogtató“ v. „fenyegetős“ tánc dallamára: KL, Tánc. tanulm.: 79.

II. Strofikus szerkezetű dalok: C₁

- 254 Három összevont vált. Az 1–2. vsz. megj. SZ-D-R I: 144/f. A dallam legkorábbi feljegyzése CC, 1651. Csak Erdélyben közhasználatú (Deák – Szentés kz. 1774). Kapcsolatairól egy középkori trubadur dallal l. Bodor, 1979. Itt ref. és kat. halottasok, fiatal lány- és gyermektemetésre. Az 5–6. vsz. közeli vált. itt mellékeljük:

Poco rubato parlando ♩ = 72

1. Mēny-asz- szony vagy, ko-szo- rud fe- jed- re,

Mēny-asz- szo- nyi á- gyad már föl- vet- ve.

An- gya- lok- ból áll a te nász- né- ped,

Jé- zus Krisz- tus lett a ró- le- gé- mēd.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. vsz.

2. Mēnyasszonyi koszorúdnak gyöngye,
Szülőidnek rejá hulló könnye,
És a lakodalmi zene hangja,
Atyád, s anyád zokogó jajszava.

Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

- 255 Betlehemes. L. Újváry: 81 (csak szöv.), Sebestyén: 111, valamint függelékünket is. Kájoni CC, 1676 „Új ének“ című közli szövegét, dallama csak a Deák – Szentés kz.-ból (1774) maradt fenn. Erdélyben általánosan ismert. Köszöntőként is használatos a ref. vidékeken. L. Sz-D-R I: 244/a–i.
- 256 Megj. KL, 108: 101. Mind autentikus, mind plagális vált. él. Vö. Andr. nd.: 29 és 14 (= szó-végű). KL utal további bukovinai mix. vált.-ra, és egy dorozslóira (a gombosi kötetben nem szerepel).

257 Négy összevont vált. Lakodalmások. Kettő közölve MNT III/A: 387–388 (menyasszonykísérés). KL megjegyzi: „Ne menj, rózsám a tarlóra c. népdalra emlékeztet.“ L. Kerényi: 31 (Egressy B. dallama Petőfi versére). Ballada-dal- lam is lehet (Vargyas, A m. nz.-je.: 329–330 1.). L. még SzN: 25, a „Székely- fonóban“ is szerepel. A hertelendi lakodalmások izometrikus nyolcas sorok, a negyediket többnyire három szótagú refrénnel toldják meg, de e nélkül is van vált (1. az 5, elt.). Táncdalok, a triolás mozgásból 6/8-os ütemre is következ- tetetünk.

Táncdallam, de nem var. a következő „Egy szem kökény, két szem kökény“ c. csárdás is. Közism. népies műdal, l. Kerényi: 152. Népdalként l. J I: 72 (székely, palóc). KL gy. f.-ből másolta BJ.

$\text{♩} = 144$

Hegedűn

Rancz Péter (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

258 Genfi zsoltár 1542-ből, Szenczi M. A. fordítása. L. Ref. é. k.: 8 (9 vsz.-kal). Dallamában és ritmusában alig van eltérés.

Vonalvezetése szerint ide kívánczik a következő táncdallam is, vsznű féldallam. „Kettős toppantós“ néven vö KL, Tánc. tanulm.: 81/15, hangszeres dallamra alkalmilag ráhúzott szöveggel. Szöv. vö. 97 sz. (kedvelt táncszöveg). A hegedűn előadott vált. neve itt „Magyar óra“. Mindkét vált.-ot KL gy. f.-ből másolta BJ.

$\text{♩} = 104$

Csip-kés, fod-ros ro-ko-jám-nak el-sza-kadt a rán-ca,

Rin-gasd, u-rom, a bi-tan-got, hogy mēn-jek a bál-ba.

$\text{♩} = 116$

Hegedűn

Biró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

Rancz Péter (sz. 1893)

Sz. 1968. XI.

259 Ebben az alakjában közism. mulató, vö. J II: függ. 169 „Ha nem szeretnék“. KL utal egy gombosi autentikus vált.-ra és a „Szűcs Maris“ (Meggyilkolt fonólány) balladára. Ez utóbbi legrégebb dallamvált.-a megegyezik egy obszcén szövegű, Pálóczi 1813-as gyűjteményéből származó dallammal, melyet Egressy B. 1870-ben átdolgozott (Vargyas, A m. nb. és Eur. I: 224 1.). A Pálóczi-féle dallam megismételt első sorát két külön sornak számítva olyan zárlatrendet kapunk, mely a siratóknál szokványos (l. 112–114. sz. dalainkat). Ugyanilyen zárlatokat – két hasonló rövid sor után következő két hosszú sossal – a 18. századi táncdalok között is találunk (Vargyas, A m. nz.-je: 329 1.).

„Pajkos huszár“ – Pálóczi, Ötödfélszáz énekek, 1813: 391. sz.

A kötetünkben közölt vált. első sorai a kvartról a nagy tercre csúsztak, a 3. és 4. dallamsor viszont közelebb áll Pálóczi dallamához. KL megjegyzi: „A tempo giusto úgy látszik, az ősi parlando megkristályosodásából lett.“

- 260 Vö. J II: függ. 174 „Fekete gözös...” MNT III/B: 312–315 és 314j (kontyolási táncok), Andr. nd.: 60.
- 261 L. Ref. é. k. 441 (13 vsz.-kal), szövegírója Régiusz Király Jakab (1623–1690). Dallama uo. 286 sz. alatt a Debreceni (1774) énekeskönyvből idézve. – A 16. századi dallam ismeretlen eredetű, de már korábban is használatban lehetett. Sokféle szöv. kapcsolódik hozzá, ismeri mindkét felekezetet. A ref. énekgyakorlat a Debreceni énekeskönyvhöz ragaszkodik, a kat. hagyomány változatosabb (Sz-D-R I: 36–37.). L. még 352 és 370 jegyzetünket.
- 262 L. Ref. é. k.: 315, dallama a Debreceni énekeskönyvből (1774) idézve, szöv. (7 vsz.-kal) egy 1641 körül elhunyt szerzőé. Ismeretlen eredetű, csak ref. é. k.-ben továbbhagyományozott dallam. Főleg karácsonyi köszöntő (l. Sz-D-R I: 214/a–c). Szaffikus forma. Két vált. lej. Az eltérések lényegtelenek.

II. Strofikus szerkezetű dalok: C₂

- 263 Dur kvintváltó dallam. Vö. J II: függ. 174 „Új a csizmám, debreceni fajta“, Király, 52 m. nd.: 9. Változatunk furcsasága, hogy zárósorában az oktávra kanyarodik. KL gy. f.-ből másolta BJ. Szintén dur kvintváltó következő mellékletünk, melynek zárlata a harmadik sorban a szextre csúszott. Hatsoros, refrénes forma. Dallamáról a múlt század közepétől tudnak. L. Kerényi: 57. Tandalként is előfordul. KL megjegyzi: „Az alsó kvintválasz gondolkodóba ejt, hogy műdalnak nevezzük-e az eredetét.“

♩ = 92

1. É - des - ked - ves ko - mám - asz - szomy,

Mint kend o - lyan so - vány asz - szomy?

Eb - be a nagy me - leg - be!

Lám, én mé - lyem kö - vér va - gyok,

Mind a háj, majd el - ol - va - dok!

Ebb' a fe - ne me - leg - be!

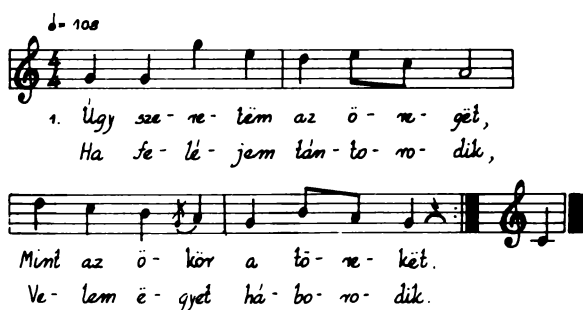
2. – Én még azér vagyok kövér,
 Hogy az uram sēmmit sem ér,
 Ebbe a nagy melegbe.
 – Lám én azé vagyok sovány,
 Mert az uram sokat kíván
 Ebb'a fene melegbe!

Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1889)

H. 1941. III.

- 264 Vö. Kerényi: 101 (itt az utolsó sor oktávval mélyebben), MNT IV: 44/b. KL megjegyzi: „Érdekes lejegyezni ezt a közismert dallamot, mert így énekelték Bukovinában.“ Változatát „Nem leszek én már szerelmes“ kezdettel megtalálhatjuk már Szkárosi István melodiáriumában is (1787–1792). Szintén a múlt század közepétől ismert következő földallamunk vált.-a, I. Kerényi: 56. Szöv. vö. 35. sz.-kal.

♩ = 108

1. Úgy sze-re-lém az ö-re-gét,
 Ha fe-lé-jem lám-to-ro-dik,
 Mint az ö-kör a tö-re-két.
 Ve-lém é-gyet há-bo-ro-dik.

2. Úgy fekszem az öreg mellé,
 Mint káposztás hordó mellé.
 3. Ha feléjem kondorodik,
 Velem égyet háborodik.

Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890)

H. 1941. I.

- 265 L. Ref. é. k.: 316, dallama Debrecen, 1774 (korábbi felj. Eperjesi graduál, 1635), szövege Luther után. Sz-D-R (II:28 l.) szerint már a középkorban rögzödtek záratai. Előbb husvét-pünkösdi funkcióban élt, majd Luther szövegadaptációja révén karácsonyi énekként vált közismertté. A templomi formák simább vonalúak, míg a Kolozs vidéki ref. falvakban a karácsonyi kánták dús díszítményűek. Ezekhez tartozik a hertelendi vált. is.
- 266 Vö. J II: függ. 169 „Faggyu gyertyát égetek én“. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 267 L. Ref. é. k.: 205, dallamforrása Kolozsvári é. k. 1751 (korábbi felj. Eperjesi graduál, 1635), szövege egy kb. 1641-ben elhunyt szerzőtől származik (13 vsz.-kal). Ismeretlen eredetű, 16. századi dallam. Elterjedése szórványos, de változatai egységesek. Használata felekezeti (Sz-D-R I: 92) Rokonságban áll népzenénk ún. kis kvintváltó csoportjával (pl. J I: 129, 130 stb.).
- 268 Első sorai emlékeztetnek K-V: 6: (ötfokú dudanóta), a második rész kolojeka ritmusú, idegenes fordulatokkal. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 269 Betlehemes. Vö. MNT II: 520, 539–543 stb. Igen különböző formájú dallamok, az MNT II jegyz. Bozóky (1797) é. k.-re utal.

- 270 Rom. kat. virrasztó. Változatára nem találtunk. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 271 Két összevont vált. Vö. J II: függ. 172 „Szépen szól az egyes honvéd banda“, Andr. nd.: 133 (lakodalom). KL két bukovinai vált.-ra és Simonffy, Dalvirágok: 46 sz.-ra utal. Az 5. vsz. vö. 65, 82 és 84. sz. szövegével.
- 272 Betlehemes, I. Sebestyén: 133. Két összevont vált. Van még egy székelykevei is, lényegtelen eltérésekkel. Vö. még MNT II: 362, 384, 532.
- 273 Betlehemes, de éjféli misén is éneklük. L. KL, Gombos: 295. Szeged környékéről is van adat.
- 274 Rom. kat. halottas. Közvetlen vált. nem találtunk. Szerkezete az új stílusra emlékeztet, de első két sorának záratai nem egyformák. A forma nyilván idegen eredetű, ue. pl. Beethoven IX. szimfóniájának fináléjában a Schiller-ódára írt dallam formája (Freude, schöner Götterfunken). Ilyenek kötetünkben pl. 280–281, 258. sz. Szöv. vö. 328. sz.
- 275—276 Az előadásban kétféle tempo, rubato-giusto váltja egymást. Nem szilárd strófaszerkezet. Az utolsó vsz. megváltozik, az első dallamsor helyett a 3. és 4.-et ismétli. A 276. sz. (két összevont vált.) megj. Vargyas, A m. nz.-je: 0280. Erössné 4. vsz.-a a lej.-ből hiányzik. Vö. még Újváry: 23. Kis ambitusú dór dallam, felemelt kvarttal, ami bővített másodot eredményez. Ilyen szempontból l. 291–292 és 334–336. sz. dalainkat is.
- 277 A középkori gregorián szekvencia, „Dies irae“ magyar fordítása. Kájoni (Organo missale, 1667) három szólamra írt dallama (l. DPP: 121 l.) Kétféle, de hasonló dallamon él. Talán az eredeti szekvencia két részéből vált külön két dallam, de a többszólamú alak is közrejátszhatott (Sz-D-R I: 109–110). Bartalus István, múlt századi zenetörténész szerint a dallam népi vált.: „Mikor én még nőtlen voltam“ – I. Kerényi: 53, v. 325. sz. dalunkat is. L. még a 283 jegyz. is.
- 278 L. Kat. temet. szert.: 351–355. Mind a prot., mind a kat. egyház ismeri halottasként (Nagyenyedi halottas, 1769, ill. Deák–Szentés, 1774). A vált. kissé eltérnek. Históriais jellegű dallam (Sz-D-R I: 204). Őt összevont vált. Eltéréseik csak az ékesítéseket érintik. Gyermekek és felnőtt-temetésre egyaránt vannak szövegek. Kájoni CC (1676)-ban is szerepelnek (DPP: 787 ill. 783). AZ 1–7. vsz. versfőiben eredetileg: CZEGLÉDI PÁL ÉDES PANNÁJÁRÓL. A 4–5 vsz. megj. Sz-D-R I: 204/g. A 8. vsz.-hoz l. a 294. sz. jegyzetét.
- 279 Ref. és kat. halottas. A dallamot vö. KL, Gombos: 307 (karácsonyi kánta). KL itt Bartók: 304-re utal, ami viszont a „Tyukodi nóta“ (Káldy: Kuruc dalok) 13-szótagos népi változata. Az egymás közötti elt. ellenére is mind a hertelendi, mind a gombosi vált. nem a műdalhoz, hanem annak népi formájához áll közelebb, elsősorban ritmusában. A „Tyukodi nóta“ kiterjedt családjáról l. Sz-D-R I: 207 (= RMDT II/309).
- 280—281 Közvetlen dallamvált.-ra nem találtunk. A 280. sz. szöv. jellegzetes adventölő, vö. MNT II: 317–318, KL, Gombos: 292. Ez utóbbi dallama kicsit hasonlít is mellékleteinkre.
- 282—283 A dallamot l. RMDT II: 293/b (Kolozsvári halottas, 1846). A Ref. é. k. (419 sz.) ismeretlen eredetű magyar dallamnak tartja. L. még Sz-D-R I: 108/e (Nagyenyedi halottas, 1769). Vö. 277. jegyzetünket is. Háromsoros dallam, de vannak négy soros vált. is, főleg Erdélyben (balladák, v. más templomon kívüli egyh. népénekek). Az első két sor pusztán ismétlés, a négy soros formák a harmadik dallamsor variált ismétléséből keletkeznek (Sz-D-V: 454/13).
- 282 Szövegét 16. századnak tartják (a Ref. é. k. 1550 körülnek). Kájoni CC (1676)-ban is szerepel (DPP: 766). Az eredetileg 16 szakaszos vers versfőiben:

- MIKLOS DEÁK DOLGA. Egyes népi vált.-ban még hosszabb-rövidebb részletei kiolvashatók. Mindkét felekezetnél halottas. Két összevont vált. Van még egy eltérés nélküli lej. is. Szöv. vö. 113. sz.
- 283 Celanoi Tamás (kb. 1190 – 1250) „Dies irae, dies illa“ kezd. énekének magyar fordítása. Kájoni CC (1676)-ban is szerepel (DPP: 770). L. a 277. sz. jegyz. is. Más fordításai is ismertek, pl. CC, 1651. Mindkét egyház ismeri. L. Ref. é. k.: 363, Hozsanna: 237, 251/b. Két összevont vált.
- 284 Három egy-egy vsz.-os lej. eltérés nélküliek. A dallamot I. Kat. temet. szert.: 349 („népi dallam“), szöv. Kájoni CC (1676) (DPP: 786).
- 285 Rom. kat. virrasztó. Az előző izometrikus vált.-a. Szöv. vö. 370. sz. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 286 Közism. betlehemes, azelőtt templomban is énekelték, de sem a Hozsanna, sem az MNT II ilyen formában nem közli. Dallamát vö. ÉP: 160, K-V: 284 (csak első sora), MNT II: 621 – 622. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 287–289 Vö. MNT II: 465 – 458, 612 – 616. A 16. század elejéről való, cseh forrásból származó „En virgo partit filium“ dallama. A templomi használat mellett a karácsonyi népszokásokban is gyakori. A betlehemezés központi darabja (I. Újváry: 72, Sebestyén: 115 és függelékünk). Legkorábbi írásos felj. Eperjesi graduál, 1635, és a CC, 1651 (Sz-D-R I: 122 = RMDT II: 212 és RMDT II: 325, valamint Sz-D-R I: 124 = RMDT II: 33). Közli Hozsanna: 34 is (az ottani V-ös főzárlatot a népi gyakorlat egységesen az alaphangra igazítja. A dallam középkori gregorián típusokkal (7. tónusú antifónák, tropusok) is stílusrokon. Az erdélyi és bukovinai hagyomány őrzi leggazdagabban.
- 287–288 KL. gy. f.-ből másolta BJ.
- 289 Négy összevont vált. Mindegyiket KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 290 Az ún. Hajnal nótájának elterjedt háromsoros változata. Használata nem ismer felekezeti határokat. Egy középkor végi kancio típusra vezethető vissza csehországi forrásban a 15. – 16. század fordulóján. Legkorábbi magyar felj. a CC, 1651. Nemzeti nyelvű változatai is hamar megjelennek. Előfordul mint éjjeli-őrök hirdetőnótája is (Sz-D-R I: 55). Vargyas (A m. nz.-je: 318 l.) a középkori nyugati dallamok prototípusát látja benne. Közli még Hozsanna: 11 is.
- 291–292 Bukovinai menyasszonybúcsúztató. L. MNT III/A: 246 – 251, Andr. nd.: 121. Nem szilárd strófaszervezet, hajlik a kétsorosság felé. KL is utal féldallam vált.-ra. Vö. még 275 – 276. sz. dalainkkal is.
- 291 Megj. MNT III/A: 246. KL megjegyzi: „Ez előtt a dal előtt mondta az anya: Fogg’ meg, leánykám anyácskádnak a kezét, borujj a nyakába, bócsúzzál el tőle! Erre a lányok rákezdték a dallamot, addig lány és anya lóggaták magukat.“
- 292 Két összevont vált. Az egyik ingadozik két- és négysorosság között, a másik tisztán kétsoros. Biszákné vált. a 4. és 5. vsz. helye felcserélődve. Erössné szintén kétsoros vált.-ban a 2. vsz.-ban romlás tapasztalható, talán felejtés következménye. Egyébként megegyezik a többivel.

Poco parlando ♩ = 92

2. Ez- tán nem lesz gond-ja Sem mo- sás- ra, sem var- rás- ra

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

- 293—294 Általánosan elterjedt halottas, melyet a 17–18. századi énekeskönyvek tartottak fenn. Gregorián dallamokkal tart rokonságot, azoknak is legrégebb antifóna rétegével, melyben kezdettől fogva különböző hosszúságú alakok ének egymás mellett. Motívum-összekapcsolással vagy kihagyással hosszabb-rövidebb formák jönnek létre. Sokféle funkcióban szereplő, szinte azonos hangzású, de különböző szótagszámú és strófaszerkezetű dalok. A középkori dallam Európa-szerte elterjedt, a gregorián zenében írásban is fennmaradt. Kapcsolatban áll a históriás énekekkel, Záratait vö. a „sirató stílusba“ tartozó 69–80. sz. dalokéval. A bukovinai vált.-ok terce ingadozó. (L. Vargyas, A m. nz.-je: 313–314 l.; Sz-D-V: 437–443; Sz-D-R I:26).
- 293 Három összevont vált. Az 1–3. vsz. vö. 278. sz. dalunkkal, a 4–7. vsz. vö. „Református“ v. „kálvinista keresztény ABC“ (Sebestyén: 206–208), virrasztáskor énekelték. Kovács J. vált. megj. SZ-D-R I: 26/f. A szövegkiejtésen érezni, hogy olvasás útján sajátították el.
- 294 Megj. SZ-D-R I: 26/g. Szöv. l. Kájoni CC, 1676 (DPP: 783). A versfőkben: STEPHANUS KÖRÖSI RECTOR CHOMIATIENSIS (Három részből álló, hosszú vers. Harmadik részét l. 278/8 sz. kötetünkben.)
- 295—297 „Cur mundus militat...“. Német eredetű dallam. Első magyar írásos megjelenése: Eperjesi graduál, 1635, későbbiek Kájoni CC, 1676, Illyés, Halottas, 1693. L. Hozsanna: 247 is. Eredetileg frig hangnemét dórrá, ritmusát parlandóvá alakította a hagyomány. A dallamvezetés a históriás énekekre, a sortípusok a siratókra emlékeztetnek. Rokonságban van az „Árgirus dallammal“, ezen keresztül pedig 69–80. sz. dalainkkal. Átalakult formájában a legnépszerűbbnek mondható halottas. Vannak öt-, két- és két és félsoros formái (Sz-D-R I: 78–80 = RMDT I: 188).
- 296 Rom. kat. virrasztó. Szöv. vö. 284. sz. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 297 Két és félsoros var. Megj. Sz-D-R I:80/cc. Csak a prot. hagyomány ismeri l. Ref. é. k.: 404 (Forrása: debreceni Halottas, 1791). Ugyanilyen formájú, de dallamában inkább 293–294. sz. dalainkhoz húz a következő mellékletünk:

Parlando ♩ = 80

1. Jaj, mej ha-mar mú-lik vi-lág di-cső-sé-ge,

Hír-te-len vál-to-zik min-den é-kes-sé-ge,

Tá-vo-zik szép-sé-ge.

2. Mint a füst és árnyék, csak ojan életem,
Hirtelen elmúlik, észre sem vehetem,
Mint lesz enyészetem.

Nagy Márton (sz. 1893)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

- 298 Megj. Sz-D-R I: 216/c. Vszínűleg magyar eredetű dallam, talán a sirató dalszerű átformálásából lett. Szövege itt ötsorosnak értelmezve. Ilyen formában csak Erdélyben, de négysoros alakban elterjedtebb. Többféle funkcióban él: lakod., tánc, koldusének, ballada stb. Dallama lehet dór v. frig zárlatú, szűkebb v. tágabb terjedelmű. Vö. SzN: 39, MNT III/A: 238, 239, 276, SZ-D-V: 454–455. Szöv. I. Kájoni CC, 1676 (DPP: 740), ua. mint 297. sz. L. Hozsanna: 68 is.
- 299 KL megjegyzi: „Ismert kriptadia. Önböli Mártonnétól tanulta.“ Vö. ÉP: 143 (dur dallam). A 18. század második felétől ismert mulatónóta. Pálóczi legalább 100 esztendősenek tartotta. Hasonló szójátékon alapul még ÉP: 180 is.
- 300 Közvetlen vált.-ra nem akadtunk, de Bácska-szerte nagyon népszerű. KL. gy. f.-ből másolta BJ.
- 301 KL megjegyzi: „Idegen eredetű dallam lehet.“ Dallama idegen, de a balladának nem ismerünk idegen párhuzamát (Vargyas, A m. nb. és Eur. II: 512–515). Igazi dallampárhuzamát nem találtuk, de vö. még J II: függ. 168 „Egyszer egy királyfi“. A dallamban jelölt eltéréseket nem tudjuk vsz.-hoz kötni.
- 302 Megj. MNT III/B: 24j. KL megjegyzi: „Lakodalmas, mikor a menyasszonyt viszik. Rutén eredetű dallam (?) Egy Sorompolyka csúfnevű kis rutén embertől ered Andrásfalván. (Szolgaember lehetett.) Az 1. sor lehetett Mára péntekszöveggel, eredetileg 8 tagú. Ukrános.“ Kolomejka ritmusú féldallam. L. KL, Tánc. tanulm.: 75/7, mint „Ruszászka“, férfi magántáncot. Ruszászka = oroszos, dallama is bizonyos mértékig hasonló az ukrán kolomejkáéhoz. Szöv. vö. ÉP: 189.
- 303–304 Vszínű táncdallam, bukovinában népszerű lehetett. L. SzN: 60 (Bukovina), Andr. nd.: 151. Hasonló Bartók: 264 is. KL megjegyzi: „Muciné és Buciné c-je *selypített* ty.“ Továbbá: „Butyiné, Ficiné is lehet.“ A 303. sz. eltéréseit nem tudjuk vsz.-hoz kötni.
- 305 Általánosan ismert halottas. A 16. sz.-tól folyamatosan jelentkezik kat. és ref. gyakorlatban egyaránt (SZ-D-R I: 86). Balladadallam is lehet (Vargyas, A m. nb. és Eur. I: 235/25). Valószínűleg középkori eredetű. Forrásai pl. Szentese-Deák kz., 1774, szöv. Kájoni CC, 1676 (DPP: 780). A kat. temet. szert. is közli, mint népi eredetű dallamot Kájoni nyomán (346, 348). A dallam emlékeztet egy középkori himnuszra, mely, úgy tartják, talán Ambrosius, milánói püspöké (340–397), I. Ref. é. k.: 302. Ez a dallam Európa-szerte ismert. Új keletű vált. I. Hozsanna: 113 és 132 (forrása Zsaskovszky, Énektár, 1855).
- 306 Barokk dur hexakord dallam. Az északbánáti falvakban karácsonyi „kóringyálás“ dala. Itt is vszínű ilyesmi funkciójú.
- 307 Közvetlen vált.-ra nem találtunk.
- 308 Legények karácsonyi kántálója. L. Ref. é. k.: 325, dallamforrása Nicolai Philipp, Frankfurt am Main, 1599. A dallam nem sokban tér el, csak ritmusa símább az eredetinel. A Ref. é. k. a szöveget egy 1743-as forrásból idézi.
- 309 Ádventi ének. Vö. MNT II: 312, 313. Általánosan elterjedt német eredetű dallam, melyet jelentékeny változtatásokkal a hágyomány befogadott (Sz-D-R I:166).
- 310 Rom. kat. böjti ének. A „Cur mundus militat“ halottas (I. 295–297. sz.) másik kedvelt dallama. Legkorábbi feljegyzése CC, 1651 (Sz-D-R I: 82). A gyűjtések

fogyatékoságának tulajdonítják, hogy csak kevés adat van belőle. (Zenta környéki kántori búcsúztatók szabványdallama volt.) A reformátusok is ismerik, pl. Kórógy, Szentlászló. L. Hozsanna: 252/c. Szöv. vö. 365. sz. kötetünkben. KL gy. f.-ből másolta BJ.

II. Strofikus szerkezetű dalok: C₃

- 311 Rom. kat. egyh. ének. Vált.-ra nem találtunk. Emlékeztet egy „Téged dicsér az ég...” kezd. Mária-énekre. (A Hozsanna nem közli.)
- 312 Vö. Kerényi: 139. A múlt század végétől ismert, refrénes műdal. Muraközi horvát vált. is van.
- 313 Közvetlen vált.-ra nem találtunk. KL megjegyzi: „Asszony és férj tréfás párbeszéde, veszekedése. Ez után szokott következni [üres hely]”. Kissé lejjebb a lapon: „Bécsi kuplé (bumsztiri)”. Más bukovinai és szlavóniai vált.-ra is utal. A bejegyzés nem egyértelmű, minden esetre a dallam nem magyar.
- 314 KL megjegyzi: „Érdekes bukovinai eredetű változata a közismert dallamnak [Kerényi: 52]”. A gyermekdalok között is megtalálható, MNT I: 951–954. Tandalként is szerepel. L. Andr. nd.: 8 is. Két ütemes egységekből építkezik a következő, hangszeres jellegű „Egyes toppantós” és „Kettes toppantós” táncdallam is. Néha részlegesen szöveget is kap. Vö. KL, Tánc. tanulm.: 80–81/14, Sebestyén: 177.

The musical score is presented in a single melodic line across 11 staves. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and articulation marks. The final staff includes a double bar line and a repeat sign.

Györfi Barabás (sz. 1923)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1969. II.

315 Két ízben is készült lejegyzés ua. énekestől. KL megjegyzi: „Szülei iskolában tanulták Bukovinában.“ Harmadik sorában ritmusszűkítés. Idegen, talán ukrános? A későbbi vált. kétszer énekelte ugyanúgy. Az 1940-es lej.-től csak egyetlen hangban (VII) tér el.

316 KL megjegyzi: „Tánc nóta, kolomejka ritmusú.“ Egy dallamstrófát 2–2 megismételt sor tesz ki. A bejelölt dallameltérésre nincs megjegyzés. Szöv. vö. 367. sz.

Szintén táncdallam a hasonló felépítésű, de nem rokon „Árgyilányos“ v. „Csoszogtatós tánc“. Megj. MNT III/B: 153 (paptánc, az „esküttés“ utáni második tánc). A hadikfalviak „silladri“ néven emlegetik. A „csoszogtatós“ elnevezés a tánc jellegéből ered, mert talpon, vagy sarokkal csuszantva lépnek tánc közben. (KL, Tánc. tanulm.: 73). El is táncolta előadója Kovács J.-val. KL megjegyzi: „A szinkópás ritmus ellenére a tánclépések simák, egyenletesek, a csárdásra emlékeztetnek. Eredete a román ardelana?“

Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1899)

H. 1940. X.

317 Három összevont vált. A székelykeveieket KL gy. f.-ből másolta BJ. Dallamát vö. J II: függ. 170 „Kék pántlika...“ 5. vsz. vö. 28. és 199. sz. A 6. vsz. vö. 245. sz. A 2. vsz. első és második sora végén zárójelben: „adjon“, ill. „elhagyjon“ áll. A 3. vsz. „Cukros“, „éccakát“ szavait selypítve ejtette ki az előadó, c és ty között. KL utal még bukovinai, zoborvidéki és más féldallam vált.-ra.

318 Közkedvelt műdal, a múlt század közepétől ismert. L. Kerényi: 136.

319 Karácsonyi dal, nyolc soros. Közvetlen vált. nem találtunk. Ha négy összetett sornak tekintjük, AABA_v formát kapunk. KL gy. f.-ből másolta BJ.

320 Műdal, szöv. Endrődi Sándor verse: „Fordulj, kedves lovam Lengyelország felé“ kezd. Két ízben is rögzítve, 1968 és 1969, elt. lényegtelenek. Mindkettőt BJ jegyezte le.

- 321** Ref. karácsonyi énekként feltüntetve. Nem igazi strófaszerkezet. Szöv. vö. MNT II: 384, 471 stb., dallamát uo. 464–466, 471, 536. Ezek jegyz. Melegh Dániel 1797-ből származó kz.-át említik legrégebb feljegyzésként, német vált. is utalnak. L. még ÉP: 178. Arany János nd. gyűjteményében is szerepel.
- 322** Műdal a múlt század második feléből. L. Kerényi: 100, hivatkozik MNT I: 1001–1002-re.
- 323** Rom, kat. virrasztó. L. Hozsanna: 294/A, forrása a Dőri kz., 1763. L. még ÉP: 83. Népi var. egyszerűbbek, újévi, adventi, aratási énekek és névnapköszöntők, vö. MNT II:19, 302, 315, 887–892. Régi, német eredetű dallam. KL, Gombos: 321 jegyz. a CC, 1651-re is hivatkozik. L. még a 225. sz. és jegyz. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 324** „Erdélyország fővárosa Kolozsvár“ v. „Tiszaháton van egy város, Beregszász“ kezd. műdal változata. Népdalként is él, l. J I: 162 (országos). Román var. is van. Általában plagális zárlatú, frig dalok. Ez kevésbé szép vált.
- 325** L. Kerényi: 53. Liszt is feldolgozta 9. rapszodiájában. Utolsó dallamsorát, valamint 1–2. vsz. vö. 223. sz. dalunkkal. L. Még a 277. sz. jegyz. Bartalus utalásáról.
- 326–328** Vö. Hozsanna: 146 és 154, ez utóbbi forrása CC, 1651. Stílusjegyei a 17. századra utalnak. Dallamcsaládja mind a kat., mind a ref. énekhagyományra kiterjed (pl. Nagyenyedi halottas, 1769). Használata nemcsak egyh., de világi is. Kis ambitusú, kifejezetten moll dallam, vsznú ált. nemzetközi kapcsolatai vannak (Sz-D-R I: 210–212, RMDT II: 316). Vö. még „Égő lánggal lobog szívem“ kezd. dallal a Vietorisz kódexből (1680), valamint KL, Gombos: 327–328, azaz MNT II: 978–979.
- 326** Három összevont vált. Ezzel a szöv. Budapest, 1778, ref. halottas é. k. (RMDT II: 316).
- 327** Három összevont vált. A sándoregyházit KL gy. f.-ből másolta BJ. Rom. kat. virrasztó. A 2. vsz. helyszíni lej. L. Sz-D-R I: 210/i.
- 328** Megj. Sz-D-R I: 210/f. Szöv. vö. 274. sz.
- 329** L. Ref. é. k.: 277. Dallamának szerzője a híres német prot. korálszerző, Johann Crüger (1598–1662). Szöv. Lévy Józseftől (1825–1918) származik. A hertelendi vált. az első két sort megismétli, ebben eltér az eredetitől. Vö. 348. sz. is kötetünkben.
- 330** Talán betlehemes. Az MNT II-ben ilyen kezd. nem szerepel. Tk. kétsoros dallam, a sorok variálódásából áll össze a négysoroság.
- 331** L. Ref. é. k.: 205, forrása a Kolozsvári é. k. (1751), ennek simább ritmusú, kétsoros változata. Sz-D-R szerint (I: 127) egy kvintváltó dallamból (RMDT II: 62) fejlődött formavált., melyet a ref. vidékek egyöntetűen énekelnek az énekeskönyvek hatására. A Ref. é. k.-ben közölt 11 vsz.-os szöveg Rutilius Márton (1550–1618) nyomán készült. A 2. vsz. második sora eredetileg hiányzik, innen pótoltuk. L. még Hozsanna: 235, 239 (múlt századi források) és 348. sz. dalunkat is.
- 332** Négy összevont vált. L. Bartók: 224, Király, 51 m. nd.: 27. Ritmusát vö. 110. sz. KL utal bukovinai lakodalmas vált.-ra, és még egy szövegre, amit nem értünk, mire vonatkozik. Az 1–2. vsz. itt is vsznú lakodalmas. A harmadik dallamsor a 8–9. vsz.-ban 10 szótagúra bővült. A hertelendi lej. kivéve KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 333** Két összevont vált. Halottasok. Vö. Sz-D-R I: 48 = RMDT I: 68, de első három sorzárata másként alakul. Vö. 358. sz. dalunkkal is.

334—336 Kedvelt táncdallam, összesen 17 vált. 20 különböző szöveg. Egyébként is népszerű, van szlovák, román, muraközi és szlavóniai délszláv vált. is. I. Lhotka—Kalinski népszerű zongorafeldolgozása is („Kud si pošel, kam si grel“) ezen a dallámon alapszik. Nyilván divatos tánc lehetett. Három típusa különül el egymástól: a 334. sz. még műdal, legtöbb a változata, és ezek mind egységesek; a 335. és 336. sz. már a régi stílus szellemében igyekszik eljárni, hasonló a kis kvintváltó szerkezethez, de a zárósor továbbra is árulkodóan műdalos fordulat marad. Vö. Bartók: 218/a—b (autentikus és plagális vált.), népdal rokonait I. J I: 165 (palóc, észak alföldi). Szövegei közül leggyakoribb az „Édes kicsi kincsecském“ (9 esetben) és a „Fehér faszujka virág“ (7 esetben). Egyéb gyakori vsz. vö. 121—123. sz.

334 Számos szövegének egy részével megj. KL, 108: 99. L. még Ujváry: 62, Király, 1962: 19. Négy összevont vált.

Kovács J. mint farsangi dalt énekelte „Fehér faszujka virág“ és „Vörös ember, vörös ló“ vsz.-kal, majd így folytatta: „Akkor a bíró csendét teremt: Ide hallgassatok, fíjatlóságok, szép csend-és jóra való mulatságot akarok látni, kezdjétek egy szép darabot bekezdőnek. Farsang utolsó éjszakáján. Akkor aszongya: [attaca, 398. sz. „Báránbőrből van“]“.

Kovács Júlia (sz. 1886)

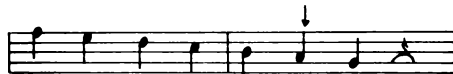
H. 1966. IX.

335 Az 1—4. vsz. KL gy. f.-ből másolta BJ. Két összevont vált.

336 Négy összevont vált. KL megjegyzi: „Közel áll az A osztályhoz. Az ismert táncnóta számtalan változatban kering a falu zenéjében.“ Erössné DM megjegyzése szerint laza ritmusban énekel. Vö. Király, 52 m. nd.: 8. Tisztán moll vált., kissé bizonytalan intonációban itt mellékeljük:

Ez a lá-bam, ez, ez, ez,

Job-ban jár-ja mint e-mez.

Járd ki, lá-bom, járd ki most,
Ha pa-ran-csol va-la-ki,

Nem pa-ran-csol sem-ki most.
Fogd a lá-bát, s ha-jtsd ki!

Nagy Márton (sz. 1893)
lej. Domokos M. 1982.

H. 1968. XI.

- 337 L. Bartók: 185. Szlovák, morva és cseh változatokat említ. Szlovák eredetű dallam. Mind dur plagális, mind moll autentikus alakban a szlovákoknál is van párja. Tipikus szlovák gyakorlat a középső sorok ritmusszűkítése (két ütemmé összevonva a szélső sorok három üteme) is. KL utal még egy bukovinai vált.-ra.
- 338 Múdallam, melynek jó néhány változata kering a hagyományban. Vö. KL, HN: 44 (vált. nem ismeri), de ismerünk még orosz-lámosi, moholi, zentai variánsokat is, sokszor „cigány“ szöveggel. Táncnótaként l. Andr. nd.: 42 (talán a romlott dallamú 221 is ez, uo.). Egyes alakjaiban olykor közel kerül K-V: 323-hoz, ami egy Pálóczi-féle dur kvintváltó dallam népi variánsa (ÉP: 102). Román vált. is van. KL megjegyzi: „Szinte tempo giusto is felfogható volna, ha a 2. és 4. sor végződése nem volna kitarva.“ Még egy megjegyzés: „Czuczor Gergely verse után“. A lírai tartalmú szöveg ilyen elbeszélő jellegű megfogalmazása a szerb népköltészetben is ismert. A dallamról bővebben l. Vargyas, A m. nz.-je: 286 – 288 l.
- 339 Népszínmű a „Gyűrűs zsidó“-ból. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 340 Idegen járású, illetlen szövegű (a 2. vsz. kopott is) dallam. Közeli, vált. Zentáról is ismerünk. Ritmusképletét vö. 329., 331. sz. valamint a következő dalunkkal. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 341 Esti ének. Dallamát vö. KL, HN: 57 és jegyz. E szerint a 18–19. század fordulóján keletkezett múdál, melynek felsorolja bukovinai és délszláv vált.-it, egyebekben pedig J I: 224 (általános) veti össze. L. még 343. jegyzetünket.
- 342 Talán bőjti ének. A 12. vsz. vö. előzővel. A hosszú ének szakaszai felváltva négy és hét sorosak, a 10. vsz. pedig tíz soros.
- 343 Vö. KL, HN: 58, l. 341 jegyzetünket is. Két összevont vált., mindkettőt KL gy. f.-ből másolta BJ. Egyik sem sorolható a sikeres alakulatok közé.
- 344 Vö. Bartók: 166 és MNT I: 886j. Mintha megrögzött féldallam lenne, de ebben a formában elterjedt. KL utal horgosi és szlavóniai vált.-ra. Erössné is énekelte az 1–3. vsz.-kal, lényegtelen eltéréssel.
- 345 Szövegtípusa „Lóra, csikós“ kezd. fordul elő leggyakrabban. KL megjegyzi: „Előadó Galiciában tanulta egy 16-os“ huszártól“ (kórházban) a világháború alatt.“ Arany gyűjteményében is szerepel. További utalások még gombosi és szlavóniai vált.-ra.
- 346 Talán névnapi köszöntő. Az MNT II-ben így nincs, viszont ugyanilyen. kezd. hasonló tartalmú szövegeket találni az MNT III/A: 1–2, 417j, 925–929 és j. Lánykéréskor és búcsúzaskor éneklik, vagy mint ételnótát. Főként nyitrai, de Pest környéki adatok is vannak.
- 347 Hasonló Kerényi: függ. 235 „Nyitva van a százados úr ablaka“, ebben a vált.-ban is közism.
- 348 Vö. Ref. é. k.: 277 és 329. sz. dalunk jegyz. L. még 331. sz. is. A lejegyző, DM észrevétele: „Kicsit érzelgős előadás“.
- 349 Vö. Kerényi: 75, MNT IV: 66, 92 b. 182. Itt két soros, refrénnel megtoldva. Az előadás tempója egyre gyorsul.

II. Strofikus szerkezetű dalok: D₁

- 350 L. Hozsanna: 2, forrása múlt századi. Szöv. kissé eltér. Öt soros, refrénes forma. Vö. még 309. sz. is. Talán annak későbbi leszármazottja? (Sz-D-R I: 116 = RMDT II: 30/b).

- 351** A székelykeveiek az utcán éneklik, mielőtt egyes házaknál a betlehemes játékot előadnák (HITK, 3, 1970: 108). Karácsonyi éjféli miséken is énekelték. Vö. MNT II: 558 – 559 és j. Palóc dallamnak tartották. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 352** L. Hozsanna: 67 b, böjti ének Volly I. gyűjtéséből. Első dallamsorát l. 362. sz. Sz-D-R szerint (I: 36) egy ismeretlen eredetű 16. századi dallam (261. sz. itt) harmadlagos formaváltozata, vsznú az új stílus hatására. Vö. még 370. sz. Zenta környékén mint halottas, v. esti ének „A fényes nap immár lenyugodott“ kezd. ismert. Hasonló formaképletű, szintén nem új stílusú rokonát l. K-V: 94 és 111 j/a – c dalaink 2–4 sorát. A 2. vsz. hiányzó sorait a Hozsannából pótoltuk. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 353–355** Magyar eredetűnek tartott, legrégebbi karácsonyi énekeink közé tartozik. A CC, 1651 mint 100 évnél régebbi éneket közli (Vargyas, A m. nz.-je: 127) Szöv. Kájoni CC, 1676, is szerepel (DPP: 138). Ma is elevenen él, mint a karácsonyi ünnepkör szerves tartozéka (MNT II: 407 – 409, 411, 415 – 420 stb.). Templomban is éneklik (Hozsanna: 20). Inkább a katolikusokra jellemző, de a reformátusoknál is előfordul. A záróhang váltakozása szerint (régies gyakorlat a hangnemi megszilárdulás előtt!) többféle hangnemi átalakulásra nyílik lehetőség: frig (alföldi típus), dór (erdélyi típus), mix. és jón. (L. Sz-D-R I: 102 – 104). A tonális elsődlegesség szempontjából a frig vált. mellett szólnak az érvek. (Ezért a dór vált. záróhangját VII-re transzponáltuk a főszövegben.) Mind négy, mind öt soros formában él. Az 5. sor lényegében variált ismétlés. L. még Sebestyén: 118, Újváry: 69.
- 353** Megj. Sz-D-R I: 120/t. A harmadik sor hat szótagúvá bővült, mint a 354. sz. is.
- 354** Megj. KL, HITK: 58. Hangneme furcsa, nyomtatásban is így közölve.
- 355** Négy soros frig vált, következetes 5 + 6-os tagolódással. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 356** Vö. J I: 224 (általános). L. még a 343. sz. jegyz.
- 357** Négy összevont vált. Hompot Jánosé két, a többi egy-egy vsz. megj.: KL, HITK: 51. és Sz-D-R I: 46/d. A lányok megéneklése karácsony estéjén (katolikus szokás). Dallamfelépítése a késői középkor világába illik. Rendkívüli formája ellenére is népzeneinkkel rokon hangvételi (a 4. sor VII-es zárlatát vö. pl. K-V: 95). Csak Erdélyben él. (Sz-D-R I: 46 = RMDT I: 66). Szöveg és dallam kapcsolata állandó. Legkorábbi felj. CC, 1651. Kájoni CC, 1676, már ue. a szöv. közli (DPP: 97). Dallama 16. századi huszita dallamokkal is kapcsolatba hozható (KL, HITK: 51 és jegyz.). Templomi használaton kívül él mint közzöntő, v. betlehemes (Sebestyén: 124), balladaszöv. is kapcsolódik hozzá (Sz-D-V: 451/10 Moldva).

II. *Strofikus szerkezetű dalok: D₂*

- 358** „Árvák éneke“ (a lejegyzésen: 56 vsz.-ből áll). Vö. Sz-D-R I: 46 = RMDT I: 68. Négysoros forma. Népszerű középkori dallam. A 16. századtól magyar é. k.-ben is szerepel sokféle szöveggel. Már a CC, 1651-ben is AA⁵ viszonyban állnak első sorai. L. még 333. és 343. sz.
- 359–360** Halottasok, mindkettő megj. Sz-D-R I: 30/k – l. 16. századi dallam, mely ebben a formában ma kizárólag egyházi használatban él, mind kat., mind ref. között. Valaha többféle szöveggel élt. Egyike a legnépszerűbb és legsikeresebben megformált dallamoknak. Legkorábbi felj. a Hofgreff gyűjt. 1546-ból.

Az alapul szolgáló vers az ún. „redukált Balassi strófa“ (2 × 6 + 7, 6 + 6, 7 – pl. „Bocsásd meg, Uristen“ kezd. Balassi-vers). Vannak teljes Balassi-sort felölölő változatok is, pl. Kájoni CC, 1676 (DPP: 727, 801, 879), de találhatóak olyanok is, melyek ennek a sornak mindössze a második felére szorítkoznak (6 + 6 + 7), pl. ÉP: 110. Ez a tény arra a következtetésre késztet, hogy maga a strófa és a vele járó dallam csak művi megformálása egy már előbb is általános gyakorlatnak (Sz-D-R I: 32 = RMDT I: 237). A népi használatban élő mai rokonai az ún. „Rákóczi – Révész“ dallamcsoport (Sz-D-V: 448–450/9). L. még Hozsanna: 302, forrása CC, 1651, továbbá Ref. é. k.: 414 (ue. a szöveggel) és 220, forrása a Kájoni kodex (1634–1671), szöv. Balassi B. „Bocsásd meg, Uristen“ kezd. verse. L. még KL, Gombos: 345. Két halottasunk közül az egyik frig, a másik dór zárlatú. Az utóbbi záróhangját VII-re transzponáltuk.

- 361** Vö. Bartók: 275 a–b, a jegyzetekben említett szlovák vált.-okat átvételnek tartja a magyar anyagból, továbbá említ kétszer akkora, AABA szerk. variánsokat is. Kapcsolatban van 87. és 180. sz. dalainkkal is. L. még Andr. nd.: 23. KL megjegyzi: „Előadója Csernakeresztúron tanulta 1918 körül. Dóczy műdala.“ Általánosan elterjedt dallam, első sora leginkább a másodon zár. Vö. J II: függ. 172 „Temető kapuja“.
- 362** Közism. karácsonyi, betlehemes ének. Vö. MNT II: 387–I, 586–588 és 56. Szlovákos szerkezet, van is szlovák megfelelője. Első sorát l. 352. sz.
- 363** L. Bartók: 177 (szlovák vált. is van), ÉP: 114 (latin-magyar tréfás makarónikus szöveg), Andr. nd.: 39, Balla: 135/14, Kerényi: függ. 234 „Látod, rózsám, látod“. Kodály 1914-ben Barna Péter balladáját is erre a dallamra gyűjtötte. „Povela je Jela“ kezd. délszláv vált. is van. KL megjegyzi: „Szövegfolytatás megegyezik [116. sz.-onnan másultuk]. Mindkét változat egyformán elterjedt volt, mert az öregek egyformán tudják. A 2. sor tercelése alapján tót eredetűnek látszik, de az ősi 6 soros tempo giusto alapján nem.“ KL Bartók: 175-re utal, ritmusa ennek is u. ugyanilyen. L. még a 39. sz. jegyz.
- 364** L. Hozsanna: 9, forrása Zsaskovszky, 1874. Ettől alig tér el.

II. Strofikus szerkezetű dalok: D₃

- 365** Zárlatai eredetileg V (V) 2, ált. elt. dallam, mint búcsús v. koldusének, altató v. „szent család járás“: vö. MNT II: 321, 349–III (a jegyz. Zsaskovszkyra utalnak). Hasonló dallamot közöl az RMDT II: 234/b az 1743-as Debreceni ref. é. k.-ból, ott négyszólamú tétel tenorja. Változatunk (talán halottas v. böjti é.) első sorai más dallamfordulattal cserélték fel az idegenest, az alaphangon zárnak.
- 366** L. Hozsanna: 53, forrása Illyés, Soltári Énekek, 1693. Sz-D-R (I: 220) szerint vsznú hazai eredetű zsolttárparafrazis. Külföldi forrásokban ismeretlen, a magyar ún. psalmodizáló népdalstílussal rokon. Eredetileg la-végű, változatunk azonban dur végződésű, AABA_v forma. Ebben nem áll variánsok nélkül. Ilyen megnyilvánulási formáját Sz-D-R esetlegesen a psalmodizáló stílusra jellemző zárlat iránti közömbösségnek tekinti.
- 367** Két összevont vált., a székelykeveit KL gy. f.-ből másolta BJ. L. Bartók: 267 (párosító), Kerényi: 143, MNT IV: 224. KL utal további bukovinai variánsokra, majd megjegyzi: „A közismert változattól ahnyiban tér el, hogy az 1–2

sor 3 ütemű.“ Igen hasonlít egy német dalra, magyar címe „Libadal“, ennek van délszláv megfelelője is.

- 368** L. Ref. é. k.: 483, forrása Leipzig, 1539, szöve. ismeretlen szerzőtől, 1685. A 18 szakaszos versbe a „Mi atyánk“ sorai vannak beleszőve. A hatsoros dór dallam rokona egy régi himnusz, „Hymnum dicamus Domino“, ez megvan a 15. századi Budai Psalteriumban is (Sz-D-R I: 202 = RMDT II: 296). Ez a dallam négy soros, az általános gyakorlatú kvint finalis helyett, az alaphangon végződik. E miatt az új stílusú népdalforma egyik legrégebbi előfutárának tekintik.
- 369** Karácsonyi éjféle misén énekelték. Közvetlen vált. nem találtunk, nyilván újabb keletű ének.

II. *Strofikus szerkezetű dalok:* E₂

- 370** L. Sz-D-R I: 36/o, valamint a 352. jegyzet kötetünkben. Emlékeztet „Karcagi kis bojtár vagyok én“ kezd. dalra is. Szöve. vö. 285. sz.
- 371** Betlehemes, „Szent József éneke“. L. Újváry: 75, Sebestyén: 117, valamint függelékünk. Ütempáros szerkezethez közelebb álló dur hexakord dallam. Van még egy vált. lényegtelen eltéréssel.
- 372** Két alkalommal is rögzítve ua. énekestől, 1940, és 1966-ban, mindkétszer ugyanilyen furcsa alakban. Lehet, hogy nem szilárd strófaszerkezet. Itt is tapasztalható a 8-szótagos sorok megtoldása a sor végén háromszótagú refrénnel, mint 257. sz.
- 373** Két összevont vált. Vö. J II: függ. 168 „Elvennem én a kend lányát, a Marcsát“. Első sorát vö. 230. sz. Szöve. vö. 149. sz.
- 374** Vö. Bartók: 231, Andr. nd.: 138. Van mi-végű vált. is (J II: 149). Két összevont vált.
- 375** KL megjegyzi: „Műdal eredetű (kontamináció), 1. sora – Bús az idő [Erdélyország fővárosa . . . , l. 324. j.]“. Második sora a „Becskeréki pipagyújtó“-ra hasonlít.
- 376** Vö. Kerényi: függ. 234 „Két malomra tartok számot“, v. J II: függ. 170 „Két kerekű kocsin járok“. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 377** Rom. kat. virrasztó. Közvetlen vált. nem találtunk, vsznű újabb dallam. KL gy. f.-ből másolta BJ.

II. *Strofikus szerkezetű dalok:* E₃

- 378** Vö. ÉP: 206. A 18. században közism. halotti ének, szerzője ismeretlen. Dallama német eredetű, a debreceni ref. é. k.-ekben a 18. század óta szerepel. Pálóczi legalább 100 évesnek vélte.
- 379** Vö. Kerényi: függ. 232 „Végigmentem egy asszonynak az udvarán“. KL megjegyzi: „műdal eredetű?“, majd utal Simonffyra is. Vö. még Kerényi: 70, Simonffy dallama, melynek mind magyar népdal, mind délszláv vált. ismertek.
- 380** Ref. karácsonyi ének. Szerkezete meglehetősen komplikált, dallamfordulatai mesterkélték. Másik lejegyzését itt mellékeljük:

♩ = 60-63

1. Ö-rülj, ör-ven-dezz, ke-resz-tény lá-tek,
Mert ma szü-le-tett, ki meg-vált té-ged.

Gló-ri-a, gló-ri-a,

gló-ri-a, ör-vendj, Jé-zus-ka szü-le-te!

Szép kis-ded, szép kis-ded, ki meg-vált té-ged.

Nézd, szal-mán fek-szik, já szol-ba nyug-szik, Dal *F* al Fine
A szép Szűz-a-nya mily hön á-pol-ja.

2. vsz. 2. vsz. 2. vsz.

2. Jertek, jó hivek, az istállóhoz,
Ki ja pusztába a Megváltóhoz!
Csendesen, csendesen, csendesen mondjuk: aludj, aludj, aludj
Szép kiseded, szép kiseded aludj, nyugodj.
Nézd, szalmán fekszik, jászolba nyugszik,
A szép Szűzanya mily hön ápolja!
Csendesen, csendesén, csendesén mondjuk: aludj, aludj, aludj
Szép kiseded, szép kiseded aludj, nyugodj.

Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912)
Kerekes Lajosné Györfi Anna (sz. 1912)
Biszák Andrásné Kovács Anna (sz. 1904)
Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899)
Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913)
lej. Paksa K. 1982.

H. 1968. XI.

- 381** Ref. halottas. L. Ref. é. k.: 210, dallamforrása Debreceni halottas, 1791, szövegforrása Ráday Pál, 1715. Vö. még Sz-D-R I: 222 = RMDT II: 349.
- 382** Vált.-ra nem találtunk. Első két sora oktáv töréssel. Így közöljük a lej. szerinti alakban. KL megjegyzi: „Egy öreg bukovinaitól tanulta.“ Továbbá utal egy kórógyi „Egy szem szőlőt...“ kezd. vált.-ra. Ezt a dalt l. KL, 108: 13, de változatunk egészen más.
- 383** Vö. J II: függ. 170 „Jól van dolga a mostani huszárnak“. Változatunk négy vsz.-os, a negyedik közölhetetlen más népeket sértő mivolta miatt.
- 384** KL megjegyzi: „Lakodalmas nóta. Akkor éneklik, mikor a menyasszony kocsjá berobog a vőlegény házába. Utána következik a [119, esetleg a 120, v. 121 sz.-ezek a gy. f.-ben 98 a, b, c-vel jelölve, az utalás csak a 98-ra vonatkozik]. Rokonságban van vele [383. sz.]“. Vö. még 374. sz. A gy. f. két további adatközlőt tüntet fel, az egyik egy izményi, a másik Kórógyiné. Az ő neve alá bejelölt eltérést nem értjük, mire vonatkozik:

- 385** Vö. Kerényi: 46, és uo. függ. 231 „Magyarország, híres ország“. Kb. 1849-ből ismert első, hasonló dallamon, mint hangszeres „Debreceni csárdás“. A 2. vsz. 3. sora lehet így is: „Vérbetűkkel, vérbetűkkel írjad rája“. Román vált. is van.
- 386** Minden bizonyos német eredetű dallam. Talán tánc, keringő? Szöv. is idegen, v. mű, vö. 392. sz. is. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 387** Magyarnóta. KL megjegyzi: „Serey Lajos dala. Érdekes változata egy városi eredetű műdalnak. Előadó andrásfalvi születésű.“ A 3. vsz. 3–4 sorát vö. ÉP: 102, 5. vsz., Kerényi: 27. Számos népi vált. is él. A 2. vsz. 1–2 sorában a gy. f.-ben a „de“ és „a“ zárójelbe téve. Elhagyásukkal a sorok 10-szótagúakká válnának, ilyesmire viszont nincs jelölve eltérés.
- 388** Ref. karácsonyi ének. Eredetileg nyilván 6/8-os dallam, vsznű német eredetű. Közvetlen vált. nem találtunk.
- 389** Vö. J II: függ: 171 „Már én többet nem“. Szerb vált. l. „U tem Somboru“ kezd. Sok illetlen szövegű magyar vált. is van. Itt farsangi dal. Kovács J. szerint a 105j, és 334j sz. után erre a dalra zendítenek rá, ezután pedig a 145. sz.-mal folytatják.
- 390** Ref. halottas. Vö. Ref. é. k.: 415, dallamforrása Wittenberg, 1544, szöv. reformáció előtti latin énekből, Várad, 1566 (8 vsz.). Változatunk dallama (a 6., majd az 1. vsz.-kal lejegyezve, mert az 1. vsz. hamisan énekelt – a lejegyző észrevétele) inkább a Debreceni Halottasban megjelent (1791) alakkal egyezik meg. Sz-D-R I: 50 = RMDT I: 80 még egy szentlászlói vált. közöl, többről nincs tudomása.
- 391** „Rizgetős“ v. „Fenyegető“ tánc. Hangszeres, idegen műzene, alkalmilag ráhúzott szöveggel. L. KL, Tánct. tanulm.: 80/13, és 83/18. Ilyen dallamú cseh táncre is utal. L. még Sebestyén: 176. KL. gy. f.-ből másolta BJ. UE. a dallamot először énekelve és hegedűn, majd csak hegedűn előadva, kétszer egymás után fokozatos tempogyorsulással itt mellékeljük. KL gy. f.-ből másolta BJ. A „karodot“ szóra BJ megjegyzi: „k helyett mindkét helyen sokkal inkább f hallható.“

♩ = 80 - 84

hegedű

Az aj- tó- ig még visz- sza, A gyű- rü- met add visz- sza,

Mer ha visz- sza nem a- dód, Még- csi- pom a ka- ro- dot

Mer ha visz- sza nem a- dód, Még- csi- pom a ka- ro- dot.

Rancz Péter (sz. 1893) és
Bíró Ferenc (sz. 1897)

Sz. 1968. XI.

- 392** Ritka, 18. századi német ponyvakiadványokban már szerepel az őse. Vö. Vargyas, A m. nb. és Eur. II: 629, Kerényi: függ. 233 „Jó reggelt, te szép leány, így mondá ő”. Hasonló dallamon szóló és tercelő, kétszólamú kórus váltakozásában előadva egy svéd tankönyvben is szerepel, „régii német hagyomány nyomán” megjegyzéssel. A magyaroknál tragikus kimenetelű történet itt happy enddel zárul, a vadász elveszi az erdészleányt, mert a lány anyja rajtakapta a szerelmeseket. KL gy. f.-ből másolta BJ.
- 393** L. Ref. é. k.: 255, dallamforrásul „régii magyar dallam” megadva, szövege Sztárai Mihály (először Bártfa, 1593). A versfőkbén: MICAEL R V. A ref. között ma élő 4 × 11-es formájú vált.. valójában ismeretlen eredetű (Sz-D-R I: 76 = RMDT I: 186 I). Változata heterometrikus, hipodór dallamon a CC, 1651, megtalálható, a Kolozsvári é. k., 1744, némileg eltérő, hipoaeol dallamon közli.

- 394** A lej. elején: „Prinz Eugen der edle Ritter“ áll. Német eredetijét nem ismerjük. Az énekes bátyjától tudja, aki 1911 v. 1912-ben, Nagyszebenben a huszároktól tanulta. A történeti háttér helytálló bizonyos fokig: miután a zentai csatában döntő vereséget mért a törökre, Savoyai Jenő herceg Belgrádot is visszafoglalta 1688-ban. Ekkor súlyos sebet kapott, de nem esett el. Idős korában halt meg Bécsben.
- 395** L. Bartók: 225 a– b (A 225 a jelzésű AABA formává alakult új stílusú dallam.) KL utal gombosi vált.-ra is. Hasonló a „Kérges a tenyerem...” kezd. nótacsárdához is. Az előadó apjától tanulta. Szöv. vö. 228. sz.
- 396** L. Bartók: 289, Kerényi: 124, KL, Gombos: 116. KL utal további bukovinai vált.-ra. Eredetileg vsznű 8, 7, 8, 7 soros strófa. KL megjegyzi: „kontamináció? – inkább, az utolsó sora közhely féle.”
- 397** L. Kerényi: függ. 230 „Lakodalom van a mi utcánkban“, így közism. KL megjegyzi: „Műdal. Hoppe Rezső – Méra István (szöv.)”.
- 398** L. Kerényi: függ. 233 „Én vagyok a csongorádi kis béres“. Talán annak vált. Az általunk ismert 5 (5) 5 g zárlatú dallam izometrikus.
- 399** Magyarnóta, azaz hallgató. KL megjegyzi: „A 3. sor bizonyítja, hogy műdal átvételről van szó. A dallam nem bukovinai eredetű, de az említett 3. dallamsort kivéve, előadó a régi stílus szerint alakította át. Csak ezért jegyeztem le.”
 \ Két vált.-ban énekelték. Ömböliné a 3. vsz.-kal, oktávtöréssel, így külön mellékeljük. Ha az 1. sort dur hangnembe képzeljük, a középső sorokat kihagyjuk, az 1. és 4. dallamsor a 344. sz. dalt eredményezi.

RÖVIDÍTÉSEK

AA_k = egymástól csak zárlatukban különböző sorok

AA_v = hasonló sorok, kis eltéréssel

AA³A₃ = harmaddal feljebb, vagy harmaddal lejjebb fekvő sorok (a számok a hangköz nagyságát jelölik)

ált. = általános

ball. = ballada

BJ = Bereczky János

dial. ter. = dialektusterület

DM = Domokos Mária

egyh. népé. = egyházi népének

elt. = eltérés

felj. = feljegyzés

felv. = felvétel

folyt. = folytatás

gy. f. = gyűjtő füzet

gyűjt. = gyűjtés, gyűjtemény

H. = Hertelend

hist. ének = históriás ének

k. = kadencia, zárlat

kat. = katolikus

kezd. = kezdetű, kezdettel

KL = Kiss Lajos

közism. = közismert

kz. = kézirat

l. = lap, lásd

lakod. = lakodalom

lej. = lejegyzés, lejegyezte

megj. = megjelent

megjegyz. = megjegyzése

mix. = mixolid

párh. = párhuzam

pent. = pentaton

PK = Paksa Katalin

prot. = protestáns

ref. = református

rom. kat. = római katolikus

ritm. = ritmus

S. = Sándoregyháza

Sz. = Székelykeve

szerk. = szerkezet, szerkezetű

szöv. = szöveg

var. = variáns (változat)

vált. = változat

vö. = vesd. össz.

vsz. = versszak

vsznű = valószínű

ua. = ugyanaz

ue. = ugyanez

ui. = ugyanígy

uo. = ugyanott

uú. = ugyanúgy

A JEGYZETEKBE FELHASZNÁLT IRODALOM RÖVIDÍTÉSEI*

Andr. nd. = Sebestyén, 1976

Balla = Balla, 1935

Bartók = Bartók, 1924

Bodor = évszámmal, A Híd-ban megjelent cikkek

CC = Cantus Catholici, 1651

Csángó nz. = Domokos P. P. – Rajeczky B.

DPP = Domokos P. P.

ÉP = Énekes poézis

HITK = A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei

Hozsanna = katolikus népénekeskönyv

Jagamas = Jagamas J. – Faragó J.

J I, II = Járdányi

Kat. temet. szert. = Temetési szertartáskönyv, 1977

Kájoni CC = Kájoni János: Cationale Catholicum, 1676

Kerényi = Kerényi

Király, 1962 = Király: Magyar népdalok

Király, 51 m. nd. = Király: 51 magyar népdal

Király, 52 m. nd. = Király: 52 magyar népdal

Király, 53 m. nd. = Király: 53 magyar népdal

Király, 60 m. nd. = Király: 60 magyar népdal

Király, Gyöngyk. IV, V = Király: Gyöngykaláris

Király, KFJ = Király: Pokladni običaji ...

KFJ = Kongres Folklorista Jugoslavije

KL, Gombos = Kiss L., 1982

KL, HITK = Kiss L.: Köszöntők ...

KL, HN = Kiss L.: Horgosi népdalok

KL, 108 = Kiss L.: 108 magyar népdal

KL, Tánct. tan. = Kiss L.: A bukovinai székelyek tánczenéje

K-V = Kodály Z.: A magyar népdal. – A példátartat szerkesztette Vargyas L.

Kriza = Kriza J.: Vadrózsák

MNT = A Magyar Népzene Tára

MNT I = Gyermejátékok

MNT II = Jeles napok

MNT III/A, B = Lakodalom

MNT IV = Párosítók

MNT VI = Népdaltípusok

MNT VII = Népdaltípusok

MNT VIII = Népdaltípusok

Népr. lex. = Néprajzi lexikon

Penavin, Tanulm. = Penavin O.: Két bánati ...

RMDT I = Csomasz Toth K.

RMDT II = Papp G.

Ref. é. k. = Énekeskönyv ...

Sebestyén = Sebestyén Á., 1972

* L. az irodalomjegyzéket.

Sz-D-R = Szendrei J. – Dobszay L. – Rajeczky
B.
Sz-D-V = Szendrei J. – Dobszay L. – Vargyas
L.
SzN = (Székely népdalok) Bartók – Kodály: Er-
délyi magyarság

Vargyas, A m. nb. és Eur. = Vargyas: A magyar
nápballada és Európa I–II.
Vargyas, A m. nz.-je = Vargyas; A magyarság
népzeneje
Vargyas, Balladáskönyv = Vargyas: Balladáskönyv
Újváry = Újváry

IRODALOM

KÖNYVEK, TANULMÁNYOK*

Albert Gábor: Emelt fővel, Budapest, 1983.

Andrásfalvi Bertalan: A bukovinai székelyek kultúrájáról, in: Népi kultúra – Népi társadalom, Budapest, 1973.

Balla Péter: Népzenei gyűjtés a bukovinai magyar falvakban, in: *Ethnographia* XLVI, Budapest, 1935.

* *Balla Péter*: A magyar népdal kis tükre, Budapest, 1944.

* *Balla Péter*: Kis magyar daloskönyv, Párkány é. n.

Bartók Béla: A magyar népdal (1924), in: *Szöllősy András*: Bartók összegyűjtött írásai I, Budapest, 1966.

Bartók Béla – *Kodály Zoltán*: Erdélyi magyarság – Népdalok, Budapest, 1923.

Belényesy Márta: Kultúra és tánc a bukovinai székelyeknél, Budapest, 1958.

Bodor Anikó: Az Árgirus nóta dallama környékünkön, in: Híd, január, Újvidék, 1977.

Bodor Anikó: Egy trubadúrdal és népzenei emlékei, in: Híd február, Újvidék, 1979.

Bodor György: Emlékezések a jobbágyéletre – *László János* (Istensegíts), kéziratos emlékezése, in: Forrás XI. évf., Budapest, 1979, jan.

Bori Imre: Idő, idő, tavaszidő... – A jugoszláviai magyarság népköltészetéből, Újvidék, 1971.

Bosnyák Sándor: A bukovinai magyarok hitvilága, in: Magyar Tudományos Akadémia – Néprajzi kutatócsoport, Budapest, 1977.

Botka József – *Matijevics Lajos* – *Penavin Olga*: Székelykevei betlehemes játékok (bukovinai hagyomány), in: HITK, 3. sz. Újvidék, 1970.

Csomasz Toth Kálmán: A XVI. század magyar dallamai, Régi Magyar Dallamok Tára I, Budapest, 1958.

Csupor Tibor: Bukovinaiak, in: Valóság 5. Budapest, 1979.

Domokos Pál Péter: „...édes Hazámnak akartam szolgálni...” – *Kájoni János*: Cationale Catholicum, *Petrás Incze János*: Tudosítások, Budapest, 1979.

Domokos Pál Péter – *Rajeczky Benjamin*: Csángó népzene I–II. Budapest, 1956.

Dergel, Stevan: Šaranje uskršnjih jaja kod Čango-mađara u Vojlovici, in: Rad Vojvođanskih Muzeja I. Novi Sad, 1952.

Dergel, Stevan: Narodni običaji Čango-mađara u Vojlovici kod Pančeva, in: Rad Vojvođanskih Muzeja II, Novi Sad, 1953.

Énekes Poézis – *Válogatás Pálóczi Horváth Ádám*: Ó és új, mintegy ötfélszáz énekek, ki magam csinálmányja, ki másé c. 1813. évi kéziratos gyűjteményéből, Budapest, 1979.

Énekeskönyv – Magyar reformátusok használatára, Budapest, 1981.

Fél Edit: Adatok a bukovinai székelyek rokonsági intézményeiről, in: Néprajzi Közlemények 4. Budapest, 1958.

Hozsanna – Teljes kottás népénekeskönyv, a Harmat-Sík: „Szent vagy, uram!” énektár énekeivel, kibővítve más régi és újabb magyar és gregorián dallamokkal, valamint a szentmise olvasmányközi énekeivel, Budapest, 1974.

Jagamas János – *Faragó József*: Romániai magyar népdalok, Bukarest, 1974.

Járdányi Pál: Magyar népdaltípusok I, II. Budapest, 1961.

Kerényi György: Népies dalok, Budapest, 1961.

Király Ernő: Magyar népdalok, Újvidék, 1962.

Király Ernő: 60 magyar népdal, Újvidék, 1965.

Király Ernő: 51 magyar népdal, Újvidék, 1966.

Király Ernő: 52 magyar népdal, Újvidék, 1966.

Király Ernő: 53 magyar népdal, Újvidék, 1966.

Király Ernő: Gyöngykalásris I–V (stencil), Újvidék, 1972. 1973.

Király Ernő: Pokladni običaji kod Mađara u Vojvodini, in: Kongres Folklorista Jugoslavije, Sarajevo, 1962.

Kiss Lajos: Gombos és Doroszló népzeneje, Újvidék, 1982.

Kiss Lajos: Horgosi népdalok, Zenta, 1974.

Kiss Lajos: Köszöntők a jugoszláviai magyar népzeneben, in: HITK 11–12. Újvidék, 1972.

* A *-tel jelölt munkákat csak az irodalom hivatkozásából ismerjük.

- Kiss Lajos*: 108 magyar népdal, Budapest, 1943.
- Kiss Lajos*: Rozmaring – 91 magyar népdal, Budapest, 1958.
- Kiss Lajos*: A bukovinai székelyek tánczenéje, in: Táncudományi Tanulmányok, Budapest, 1958.
- Kodály Zoltán*: A magyar népzene – A példatárat szerkesztette *Vargyas Lajos*, Budapest, 1971.
- Kriza János*: Vadrózsák (1863) – *Kriza János* székely népköltési gyűjteménye, Bukarest, 1975.
- László Mihály*: A bukovinai és moldvai csángók, in: Földrajzi Közlemények, Budapest, 1877.
- * *Lenhart F.*: Csángó tájszók Hertelendyfalváról, in: Magyar Nyelvőr, XXVIII, 1899.
- MAGYAR NÉPZENE TÁRA** – Szerkesztette *Bartók B.* és *Kodály Z.* Budapest:
- Gyermekjátékok I. – sajtó alá rendezte *Kerényi György*, 1957 (II).
- Jeles napok II. – sajtó alá rendezte *Kerényi György*, 1953.
- Lakodalom III/A, B – sajtó alá rendezte *Kiss Lajos*, 1956.
- Párosítók IV. – sajtó alá rendezte *Kerényi György*, 1959.
- Népdaltípusok VI/1. – sajtó alá rendezte *Járdányi Pál* és *Olsvai Imre*, 1973.
- Népdaltípusok VI/2. (VII) – sajtó alá rendezte *Olsvai Imre*, sajtó alatt
- Népdaltípusok VI/3. (VIII) – sajtó alá rendezte *Vargyas Lajos*, sajtó alatt
- Martin György*: A magyar körtánc és európai rokonsága, Budapest, 1979.
- Muskátlí – 97 magyar népdal, összeállította *Deák Bárdos György*, Budapest, 1970.
- * *Nagy György*: Emlékirat az aldunai munkálatokról és a bukovinai magyarok hazatelepítéséről, Szeged, 1883.
- 111 népi táncdal – összeállította *Rajeczky Benjamin* és *Gönyi Sándor*, Budapest, 1977.
- Néprajzi Lexikon 1 – 5, Budapest, 1977 – 1982.
- Paksa Katalin*: Ütempárosítás és strófaszerkezet összefonódása a magyar népdalok egyik csoportjában, in: Népi kultúra – Népi társadalom XI – XII. Budapest, 1977.
- Papp Géza*: A XVII. század énekelt dallamai – Régi Magyar Dallamok Tára II. Budapest, 1970.
- Penavin Olga*: Székelykeve (Skorenovac) népének hitvilága, in: HITK, Újvidék, 1972.
- Penavin Olga*: Román kölcsönszavak a jugoszláviai székelyek nyelvében, in: HITK 18. Újvidék, 1974.
- Penavin Olga*: A kalotaszegi nyelvjárás magánhangzórendszere. A bánági magyar nyelvjárások magánhangzórendszere, in: HITK 29. Újvidék, 1976.
- Penavin Olga*: Halotti búcsúztatók, imák, koldúsénekek, gyógyító ráolvasások, in: HITK 32. Újvidék, 1977.
- Penavin Olga*: Két bánági székelytelep balladája, in: Tanulmányok – Az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékének kiadványa, Újvidék, 1971.
- Penavin Olga*: A ház, a ház berendezése, a főzés és étkezés Székelykevéen, in: Tanulmányok – Az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékének Kiadványa, Újvidék, 1972.
- Penavin Olga* – *Matijevics Lajos*: A jugoszláviai székelytelepek nyelvatlasza, Újvidék, 1978.
- Penavin Olga* – *Matijevics Lajos*: Székely szójegyzék, Újvidék, 1980.
- * *Sánta Alajos*: A bukovinai magyarok, Kolozsvár, 1942.
- Sebestyén Ádám*: A bukovinai andrásfalvi székelyek élete és története Mádéfalvától napjainkig, Szekszárd, 1972.
- Sebestyén Ádám*: Népdalcsoport – Bukovinai andrásfalvi népdalok, Szekszárd, 1976.
- * *Szádeczky Lajos*: A székely határőrség szervezése 1762–64-ben, Budapest, 1908.
- Szendrei Janka* – *Dobszay László* – *Rajeczky Benjamin*: XVI – XVII. századi dallamaink a népi emlékezetben, Budapest, 1979.
- Szendrei Janka* – *Dobszay László* – *Vargyas Lajos*: Balladánk kapcsolatai a népennel, in: Ethnographia 4. Budapest, 1973.
- Temetési szertartáskönyv, Budapest, 1977.
- Tiszán innen, Dunán túl – 150 magyar népdal, szerkesztette *Borsy István* és *Rossa Ernő*, Budapest, 1967.
- * *Thomka V.* Egy aldunai székely község szociográfiája, in: Magyar Kisebbség, Temesvár XVIII. 1939.
- Vargyas Lajos*: A magyar népballada és Európa I – II. Budapest, 1976.
- Vargyas Lajos*: Balladáskönyv, Budapest, 1979.
- Vargyas Lajos*: A magyarság népzeneje, Budapest, 1981.
- Újváry Zoltán*: Népdalok és balladák egy aldunai székely községből, Debrecen, 1968.
- Új magyar tájszótár, I (A – D), Budapest, 1979.

ÚJSÁGCIKKEK:

DELEGATSKI GLASNIK (Pančevo):

- Najzad ono pravo (problemi sanacije aerozagađenja), 1980. I. 26.
- Miriše li benzin, ili ne?, 1980. III. 22.
- Studija o aerozagađenju, 1982. V. 22.
- Rezultati merenja aerozagađenja, 1982. V. 22.
- Urbanistički plan za zeleni pojas, 1982. VI. 19.

DOLGOZÓK (Újvidék):

Pósa Rózsa: Egy falu népének viszontagságos története, 1968. I. 12.
Részletek *Nagysívó Zoltán*, történelemtanár készülő monográfiájából:

- Vojlovica története I. 1968. III. 29.
- Vojlovica története II. 1968. IV. 5.
- Vojlovica története III. 1968. IV. 12.
- Vojlovica története IV. 1968. IV. 19.

Pósa Rózsa: Két nagyszabású kultúrrendezvény Délbánátban. Otthonavatás és szemle Vojlovicán, 1969. X. 3.

Pósa Rózsa: Délbánát kitett magáért, 1969. XII. 12.

DUGA (Beograd):

D. I. Birta: Kako crkavaju pilići, 1980. IX. 13.

HITÉLET (Újvidék):

Pancsova peremén, naftafinomító és azotgyár munkásai szeretetéből él az egyház, 1976. november.

ILUSTROVANA POLITIKA (Beograd):

Jovan Antonijević: Molitva za povoljan vetar, 1980. IX. 16.

Ratimir Britvec – János Pál: Sadiće plastično drveće, 1980. XI. 25.

PANČEVAC (Pančevo):

Ljiljana Živković: Vojlovicu treba preseliti, 1981. I. 17.

Ljiljana Živković: O Vojlovici otvoreno, 1981. III. 7.

Plohl Roman: Povodom odgovora na jedno pismo, 1980. IV. 26.

(Odgovor redakcije): Koliko smo odgovorni?, 1980. IV. 26.

D. N. Pavlović: Hlor „izleteo“ iz cisterne, 1982. V. 29.

– Ipak zatvorite prozore, 1982. V. 29.

Sl. Rakonjac: Nisu ugrožni samo vojlovčani, 1982. VI. 5.

– Kakvi su to oblaci?, 1982. VII. 10.

POLITIKA (Beograd):

S. Pavlov: U narednih pet godina predstoji li seoba vojlovčana?, 1980. IX. 23.

POLITIKA EKSPRES (Beograd):

S. Janković: Od dimnjaka i nebo pocrnelo, 1980. IX. 25.

TRIBINA (Beograd):

M. Milanović: Zahteva se veća odgovornost, 1980. IX. 15.

MUTATÓK

ZENEI MUTATÓ

sorvégző hangok szerint*

Négysoros dallamok

5	(8)	1	(7) --- 334
1	(8)	9	(14) --- 199j/b, 202j
1	(8)	5	(8) --- 338
9	(5)	5	(8) --- 35
9	(5)	5	(8) --- 264
8	(5)	7	(8) --- 61
8	(5)	5	(6) --- 26, (8) --- 61, (10) --- 37
8	(5)	4	(6) --- 106, 107, (8) --- 60
#7	(5)	3	(10) --- 263
7	(5)	b3	(8) --- 41, 42, 43, 44, 45
7	(5)	1	(6) --- 27j/l
6	(5)	5	(10) --- 386
5	(5)	9	(12) --- 399
5	(5)	8	(11) --- 300
5	(5)	7	(10) --- 184j
5	(5)	b6	(8) --- 318
5	(5)	5	(7) --- 15, 15j, 27j/II, 96, (8) --- 382,
(10) --- 111j/a, 111j/b, 111j/c,
(11) --- 31j, 111j/d, (19) --- 316j
5	(5)	3	(8) --- 110, 287, (15) --- 270
5	(5)	1	(8) --- 268, 275, 299, 325, (10) --- 101, 102
4	(5)	5	(10) --- 261
4	(5)	4	(8) --- 111
4	(5)	1	(10) --- 315
4	(5)	VII	(8) --- 56, (11) --- 40
b3	(5)	8	(10) --- 271
b3	(5)	b3	(12) --- 299
2	(5)	9	(10) --- 397
2	(5)	5	(11) --- 262
2	(5)	4	(8) --- 343
2	(5)	3	(8) --- 349
2	(5)	2	(8) --- 348
2	(5)	1	(8) --- 395
2	(5)	V	(11) --- 347
1	(5)	9	(14) --- 202
1	(5)	8	(9) --- 171, (11) --- 131, 132, 143, 205,
(12) --- 138, 182, 204, (13) --- 170,
(14) --- 200
1	(5)	#7	(11) --- 199j/a, (12) --- 243
1	(5)	7	(10) --- 243, (11) --- 133, 167, 169, 169j,
(12) --- 168, 243
1	(5)	6	(8) --- 235, 236, 356, (17) --- 191
1	(5)	b6	(8) --- 145, (11) --- 137, 185, (12) --- 155
1	(5)	5	(6) --- 152j, (8) --- 215, 372,
(10) --- 141, 160, 199, 224, 352, 370,
(11) --- 130, 142, 165, 195, 199, 199j/a, 240,

* A főzárlat (-)ben jelölve. Az utolsó sor záróhangja mindig g^1 , ezért nem közöljük. Kivételes esetekben a záróhangot nem transzponáljuk g^1 -re, ilyenkor a negyedik sor záróhangját félkövér számokkal jelöljük, pl. VII. A második (-)ben lévő szám a kezdősor szótagszámára vonatkozik.

			(12) --- 153, 197, 232, 242,
			(13) --- 144, 234,
			(14) --- 201
			(15) --- 203, 203j
1	(5)	4	(6) --- 152, 180, (8) --- 151, 189, 343,
			(10) --- 188,
			(11) --- 150, 156, 161j, 163,
			(12) --- 182, 183,
			(13) --- 166, 222, (15) --- 190
1	(5)	3	(6) --- 344, 361, (11) --- 181, (14) --- 139
1	(5)	b3	(7) --- 358, (8) --- 126, 127, 227, (10) --- 135
			(11) --- 134, 136, 161j, (12) --- 168, 172,
			(13) --- 144j, 147, (14) --- 186
1	(5)	2	(8) --- 140, (10) --- 179, 219, 239, 244, 339,
			(11) --- 148, 149, 184, 197, 237,
			(12) --- 187, 218, 233, (13) --- 221,
			(14) --- 193, 198, (15) --- 192,
			(18) --- 154
1	(5)	1	(8) --- 342, (10) --- 146, 158,
			(11) --- 129, 157, 159, 194, 196, 217, 241,
			(14) --- 161
VII	(5)	4	(8) --- 214
VII	(5)	1	(6) --- 128, (8) --- 341
V	(5)	VI	(8) --- 340
8	(4)	1	(10) --- 29
7	(4)	4	(6) --- 87j/b
7	(4)	1	(8) --- 82
5	(4)	b3	(8) --- 115, 115j/a, 115j/b
5	(4)	2	(8) --- 113, 114, (11) --- 111j/e, (14) --- 112
5	(4)	1	(8) --- 82, 83, 84, 85, (11) --- 398
2	(4)	2	(13) --- 360
1	(4)	5	(6) --- 152j
VII	(4)	4	(5) --- 355
8	(3)	5	(8) --- 265
5	(3)	5	(6) --- 301
5	(3)	2	(8) --- 252j
5	(3)	1	(10) --- 111j/f
4	(3)	3	(6) --- 116j, (8) --- 51j
3	(3)	5	(6) --- 307, (8) --- 272, 314, 321,
			(12) --- 259, 278,
			(13) --- 286
3	(3)	4	(10) --- 317
3	(3)	3	(8) --- 51j
3	(3)	1	(8) --- 8
1	(3)	5	(7) --- 391, 391j
1	(3)	3	(6) --- 363, (7) --- 391j, (8) --- 351
1	(3)	1	(11) --- 238
1	(3)	VI	(8) --- 390
#VII	(3)	2	(7) --- 388
b10	(b3)	1	(11) --- 88
8	(b3)	7	(11) --- 33
8	(b3)	5	(11) --- 32
8	(b3)	4	(6) --- 87j/a, (8) --- 23, 25, 60, (10) --- 64
8	(b3)	b3	(6) --- 27, (8) --- 24, 59, (10) --- 28, 30,
			(11) --- 31, 32
8	(b3)	1	(10) --- 29

7	(b3)	4	(8) --- 23, (11) --- 34, 34j
7	(b3)	b3	(6) ---- 87, (7) ---- 67, 122, 122j, 123, 123j,
(8) ---- 24, 46, 46j/a, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
55, 55j/a, 55j/b
7	(b3)	1	(6) ---- 87, (8) ---- 54, 85
7	(b3)	VII	(8) ---- 55, 55j/a, 55j/b
5	(b3)	5	(8) ---- 266, (11) ---- 258
5	(b3)	4	(6) ---- 116, (7) ---- 119, (8) ---- 63, 65, 66, 120
5	(b3)	b3	(8) ---- 58, 65, 121, (11) ---- 117, 118
5	(b3)	1	(8) ---- 58
5	(b3)	2	(6) ---- 255
5	(b3)	VII	(10) ---- 254, 254j
4	(b3)	b3	(6) ---- 106
4	(b3)	1	(6) ---- 103, 103j, 104, 104j, (7) ---- 302
4	(b3)	VII	(8) ---- 57
b3	(b3)	4	(13) ---- 316
b3	(b3)	b3	(8) ---- 304, 305
2	(b3)	5	(12) ---- 310
1	(b3)	4	(5) ---- 125, 125j, 389, (12) ---- 20
1	(b3)	b3	(13) ---- 164, (14) ---- 21
1	(b3)	2	(10) ---- 229, (11) ---- 223, (12) ---- 231
1	(b3)	1	(10) ---- 362, (11) ---- 223, (12) ---- 162
1	(b3)	1	(13) ---- 360
1	(b3)	VII	(6) ---- 39, (13) ---- 359
VII	(b3)	5	(10) ---- 216, (14) ---- 216
VII	(b3)	4	(6) ---- 213
b6	(2)	2	(10) ---- 81
5	(2)	2	(7) ---- 334
5	(2)	1	(8) ---- 228, (12) ---- 80j
4	(2)	2	(12) ---- 295, 296
4	(2)	1	(12) ---- 71, 71j, 72, 73, 74, 75, 75j, 76, 76j, 77, 78, 79, 80,
293, 294
b3	(2)	b3	(8) ---- 292
2	(2)	5	(12) ---- 284, 320
2	(2)	4	(11) ---- 327, (12) ---- 328
2	(2)	2	(11) ---- 324, 326
2	(2)	1	(13) ---- 322
2	(2)	V	(12) ---- 323
1	(2)	6	(11) ---- 220
1	(2)	1	(6) ---- 345
V	(2)	3	(11) ---- 396
V	(2)	2	(8) ---- 226
V	(2)	V	(11) ---- 230
9	(1)	5	(11) ---- 311
8	(1)	b3	(7) ---- 336, 336j, (8) ---- 92
7	(1)	5	(11) ---- 94
7	(1)	4	(8) ---- 91, 93
7	(1)	b3	(8) ---- 93
6	(1)	5	(8) ---- 86j
b6	(1)	4	(8) ---- 257j
5	(1)	8	(10) ---- 93j
5	(1)	5	(7) ---- 267, (12) ---- 372
5	(1)	4	(8) ---- 90, 312
5	(1)	b3	(6) ---- 62, (12) ---- 68, 68j
5	(1)	2	(7) ---- 335, (11) ---- 95
5	(1)	1	(8) ---- 257, 276, 291, (11) ---- 94j

4	(1)	5	(8) --- 86
4	(1)	b3	(8) --- 108, 109
4	(1)	2	(7) --- 313, (12) --- 69
4	(1)	1	(12) --- 69, 70, 71
b3	(1)	4	(8) --- 89
b3	(1)	b3	(7) --- 303, (13) --- 97, 98, 98j, 99,
(14) --- 97, 98, 98j
b3	(1)	2	(8) --- 305
b3	(1)	VII	(13) --- 97, 98, 98j, (14) --- 97, 98, 98j
2	(1)	5	(12) --- 274
2	(1)	2	(8) --- 330, 331, (10) --- 280, 281, 285,
(13) --- 279
2	(1)	1	(9) --- 256
1	(1)	8	(12) --- 206
1	(1)	5	(8) --- 385, (10) --- 245, (12) --- 173,
(14) --- 17, 253, (15) --- 248,
(17) --- 209, (18) --- 210,
(25) --- 246
1	(1)	3	(14) --- 251, (15) --- 251, (17) --- 252,
(18) --- 249
1	(1)	b3	(11) --- 260, (18) --- 177, (19) --- 174
1	(1)	2	(11) --- 250, (12) --- 365, 379,
(18) --- 207, 212, 247
1	(1)	1	(10) --- 367, (14) --- 16, 175, 211,
(15) --- 176, 178, 208, (17) --- 178
1	(1)	#VII	(8) --- 364
1	/1)	V	(10) --- 367, (12) --- 366
VII	(1)	b3	(13) --- 97, 98, 98j, (14) --- 97, 98j
VII	(1)	VII	(13) --- 97, 98, 98j, (14) --- 97, 100
V	(1)	2	(11) --- 373
V	(1)	V	(11) --- 393
8	(VII)	b3	(10) --- 28
5	(VII)	1	(7) --- 22
VII	(VII)	VII	(14) --- 100j
2	(V)	3	(8) --- 332
2	(V)	1	(8) --- 332
V	(V)	5	(8) --- 376, 382, (11) --- 375
V	(V)	b3	(13) --- 374
V	(V)	2	(14) --- 384
V	(V)	IV	(11) --- 383

Kétsoros dallamok

6	(8) --- 306
5	(8) --- 292, (10) --- 197j, (13) --- 99j/a,
(14) --- 258j
4	(11) --- 95j
3	(16) --- 252j
2	(8) --- 264j
1 (2)	(8) --- 226j

Háromsoros dallamok

5 (5)	(8) --- 277
5 (4)	(6) --- 124

4	(2)	(12)	---	297, 297j
2	(2)	(8)	---	282, 283
2	(1)	(12)	---	289
1	(1)	(15)	---	381
1	(bVI)	(8)	---	290

Ötsoros dallamok

5	(5)	4	5	(6)	---	289
5	(5)	1	1	(8)	---	275
(5)	1	1	5	(8)	---	275
4	(5)	8	2	(5)	---	309
1	(5)	5	5	(5)	---	353, 354
1	(5)	4	5	(6)	---	288
1	(5)	4	2	(5)	---	350
VII	(4)	4	4 VII	(5)	---	353, 354
2	(2)	4	4	(7)	---	273
1	b3	(1):	b3	(6)	---	378
2	1:	2	4	(14)	---	369
1	(1)	2	b10	(15)	---	387
1	(1)	1	V	(6)	---	225
1	2 (#VII):	2	2	(6)	---	377

Hatsoros dallamok

5	5	(6)	1	1	(8)	---	263j
9	8	(5)	5	4	(5)	---	38
8	b6	(5)	4	b2	(7)	---	36
5	(5)	5	1	b3	(7)	---	22j
1	5	8	(5)	b3	(8)	---	368
1	2	3	(3)	3	(6)	---	346
1	(3)	5	5	5	(7)	---	391
5	5	(1):	3	1	(8)	---	308
5	(1)	2	2	5	(6)	---	371
2	1	2	(1)	b3	(8)	---	329
2	V	5	(1)	5	(7)	---	333
V	(1)	1	V	3	(7)	---	392
1	1	b3	(VII)	b3	(8)	---	357
2	4	(V):	3	2:	(8)	---	394

Hétsoros dallamok

1	:b3	(5)	1:	5	1	(8)	---	342
1	5	(1)	1	5	5	(8)	---	99j/b
1	5	(1)	1	1	5	(8)	---	99j/b

Nyolcsoros dallamok

1	1	(5)	1	2	2	(5)	(10)	---	380, 380j
2	2	2	(2)	5	5	2	(10)	---	319

ZENEI MUTATÓ

SZÓTAGSZÁM SZERINT

Négysoros dallamok

5, 5, 9, 9	384
5, 6, 5, 6	355
6, 6, 6, 6	39, 62, 103, 103j, 104, 104j, 106, 107, 116, 116j, 301, 307, 344, 345, 363
6, 6, 8, 6	87, 87j/a, 87j/b, 213
6, 6, 8, 7	128
6, 6, 8, 8	128
6, 6, 10, 8	361
6, 6, 10, 11	27j/I
6, 6, 14, 6	152, 152j
6, 6, 20, 6	180
6, 7, 7, 7	26
6, 11, 14, 7	27
7, 6, 7, 6	255, 388
7, 6, 7, 7	27j/II
7, 6, 8, 6	302
7, 7, 7, 7	22, 96, 119, 122, 122j, 123, 123j, 303, 313, 334, 335, 336, 336j, 337
7, 7, 7, 11	15, 15j
7, 7, 12, 7	267
7, 8, 8, 8	358
7, 9, 11, 11	67
7, 11, 11, 11	67
8, 5, 8, 7	331, 341, 342
8, 7, 8, 7	340, 343, 348, 356
8, 8, 5, 7	349
8, 8, 6, 7	312
8, 8, 6, 9	105
8, 8, 7, 7,	269, 304
8, 8, 7, 9	257j
8, 8, 7, 10	264
8, 8, 8, 8	23, 24, 25, 35, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 46j/a, 47, 48, 49, 50, 51, 51j, 52, 53, 54, 55, 55j/a, 55j/b, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 65, 66, 82, 83, 84, 85, 86, 86j, 89, 90, 91, 92, 93, 108, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 115j/a, 115j/b, 120, 125, 125j, 140, 145, 151, 189, 214, 215, 226, 227, 228, 235, 236, 257, 265, 291, 292, 305, 330, 332, 338, 351 364, 382, 390
8, 8, 8, 11	257, 325, 372,
8, 8, 9, 9	314
8, 8, 10, 8	93, 189, 332,
8, 8, 10, 9	266, 395
8, 8, 10, 10	321, 376,
8, 8, 12, 12	385
8, 8, 13, 6	275, 276
8, 8, 13, 8	126, 127
8, 8, 14, 12	272
8, 8, 14, 14	268
8, 8, 16, 3	8
8, 8, 16, 16	318
8, 10, 8, 6	118
8, 10, 8, 8	118
8, 14, 14, 12	276

9, 9, 8, 8	256
9, 9, 12, 9	171
9, 10, 8, 8	256
10, 9, 9, 8	315
10, 9, 12, 9	171
10, 10, 10, 7	362
10, 10, 10, 10	28, 29, 30, 37, 64, 81, 111j/a, 111j/b, 111j/c, 135, 141, 146, 158, 160, 179, 184j, 199, 219, 224, 229, 243, 244, 245, 254, 254j, 261, 263, 271, 280, 281, 285, 317, 352, 370, 386, 397,
10, 10, 10, 11	229
10, 10, 10, 12	117, 243
10, 10, 10, 14	216
10, 10, 11, 10	160, 242, 386
10, 10, 12, 5	101, 102
10, 10, 12, 10	188
10, 10, 14, 7	367
10, 10, 14, 8	367
10, 10, 16, 6	111j/f
10, 10, 16, 8	287
10, 11, 11, 10	242
10, 11, 11, 12	243
10, 12, 9, 10	386
10, 14, 8, 11	93j
11, 9, 12, 18	396
11, 10, 11, 11	141
11, 10, 12, 10	165
11, 10, 13, 12	167
11, 10, 14, 12	167
11, 11, 8, 8	118
11, 11, 8, 11	223, 372
11, 11, 10, 10	258, 324, 327
11, 11, 11, 5	262
11, 11, 11, 10	327
11, 11, 11, 11	31, 31j, 32, 33, 34, 34j, 40, 88, 94, 94j, 95, 111j/d, 111j/e, 130, 133, 134, 143, 148, 156, 157, 159, 161j, 163, 169, 169j, 181, 194, 196, 199, 199j/a, 220, 238, 239, 241, 260, 311, 326, 347, 373, 375, 393
11, 11, 11, 15	241
11, 11, 11, 16	199j/a
11, 11, 12, 11	150
11, 11, 13, 11	131, 132, 136, 142, 149, 205,
11, 11, 13, 12	184
11, 11, 14, 11	137, 184, 230, 240, 398,
11, 11, 14, 13	300
11, 11, 16, 11	199j/a, 217, 237, 250
11, 11, 18, 11	383
11, 12, 10, 12	117
11, 12, 12, 11	129, 185
12, 10, 7, 7	299
12, 10, 10, 12	161, 204, 243
12, 10, 10, 14	161
12, 11, 11, 12	162, 172
12, 12, 10, 12	155, 284, 296, 320
12, 12, 12, 12	20, 68, 68j, 69, 70, 71, 71j, 72, 73, 74, 75, 75j, 76, 77, 78, 79, 80, 80j, 138, 153, 168, 182, 183, 197, 218, 231, 259, 274, 278, 293, 294, 295, 310, 323, 328, 365, 379, 399
12, 12, 12, 13	153

12, 12, 12, 14	173
12, 12, 12, 16	232
12, 12, 13, 12	20, 366
12, 12, 13, 14	75j, 206
12, 12, 15, 12	197
12, 12, 16, 10	339
12, 12, 16, 12	233
12, 13, 10, 12	155
12, 13, 10, 14	155
12, 13, 12, 12	71, 222
12, 14, 7, 7,	299
12, 15, 15, 12	162
13, 10, 11, 13	166
13, 11, 13, 13	144, 164, 170,
13, 11, 13, 15	144j
13, 12, 12, 14	222
13, 13, 8, 7	286
13, 13, 9, 13	234
13, 13, 10, 13	322
13, 13, 11, 11	374
13, 13, 11, 13	147
13, 13, 12, 7	359, 360
13, 13, 13, 13	99, 279, 316
13, 13, 22, 16	221
13, 14, 14, 13	97
14, 10, 10, 14	139, 200, 216
14, 10, 11, 14	166
14, 12, 10, 14	161
14, 12, 12, 12	71
14, 13, 13, 6	16
14, 14, 11, 11	384
14, 14, 12, 12	100
14, 14, 12, 13	253
14, 14, 12, 14	175
14, 14, 12, 16	211
14, 14, 13, 6	16
14, 14, 13, 13	100j
14, 14, 13, 14	21, 112
14, 14, 14, 14	17, 21, 97, 98, 100j, 186, 187, 193, 198, 199j/b, 201, 251
14, 14, 16, 14	202, 202j
14, 14, 16, 16	202
14, 15, 13, 14	206
15, 11, 16, 15	203, 203j
15, 14, 14, 15	251
15, 15, 11, 11	195
15, 15, 12, 7	270
15, 15, 13, 13	190
15, 15, 15, 14	190
15, 15, 15, 15	248
15, 15, 16, 15	176
15, 15, 18, 15	208
15, 16, 15, 15	178
15, 18, 15, 16	192
16, 14, 6, 6	299
16, 16, 19, 16	249
17, 17, 15, 17	209

17, 17, 16, 17	209, 252
17, 17, 17, 9	191
18, 16, 15, 15	178
18, 17, 15, 18	154
18, 18, 11, 18	212
18, 18, 13, 18	210, 247
18, 18, 14, 18	177, 207
19, 19, 13, 19	174
25, 25, 19, 25	246

Kétsoros dallamok

8, 8	226j, 264j, 292, 306
10, 10	197j
11, 11	95j
13, 13	99j/a
14, 14	258j
16, 18	252j

Háromsoros dallamok

6, 6, 10	124
8, 8, 8	277, 282, 283, 290
12, 12, 6	297, 297j, 298
15, 15, 14	381

Ötsoros dallamok

5, 5, 6, 6, 8	309, 350
5, 6, 6, 6, 6	353, 354
6, 6, 5, 8, 8	377, 378
6, 6, 6, 6, 6	225
6, 6, 7, 8, 4	288, 289
7, 7, 7, 7, 6	273
8, 14, 12, 14, 12	275
14, 14, 14, 8, 14	369
15, 15, 16, 16, 8	387

Hatsoros dallamok

5, 5, 6, 5, 5, 6	38
6, 6, 6, 6, 6, 6	346
6, 6, 7, 7, 5, 6	371
7, 4, 7, 7, 6, 6	392
7, 7, 6, 7, 7, 6	36
7, 7, 7, 7, 6, 5	22j
7, 7, 7, 7, 6, 7	333
7, 7, 7, 7, 7, 7	391, 391j
8, 5, 9, 5, 8, 5	357
8, 7, 8, 7, 8, 8	329
8, 8, 7, 8, 8, 7	263j

8, 8, 7, 8, 8, 7,	394
8, 8, 7, 8, 8, 8	308
8, 8, 8, 8, 8, 8	368

Hétsoros dallamok

8, 6, 6, 7, 7, 6, 6	99j/b
8, 8, 5, 8, 5, 8, 7	342

Nyolcsoros dallamok

10, 8, 10, 8, : 10, 10, 10, 8	319
10, 10, 15, 11, 10, 10, 15, 11	380
10, 10, 17, 10, 10, 10, 17, 10	380, 380j
10, 10, 17, 11, 10, 10, 17, 11	380j

DALLAMMUTATO

I. Ütempár szerkezetű dalok

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hang-sor
1	Hová jártál, ...	ütempár	1-5	pentachord
1j	Hová jártál, ...	ütempár	1-5	pentachord
2	Hol jársz, ...	ütempár	1-6	hexachord
3	Cimcimdralom	ütempár	1-6	hexachord
4	Kis kácsa fürdik	ütempár	1-6	hexachord
5	Érik a meggyfa	ütempár	1-6	hexachord
6	A pünkösdi rózsza	ütempár	1-6	hexachord
7	A pünkösdi rózsza	ütempár	1-6	hexachord
8	Ég a gyertya, ...	AAb + bc	1-6	hexachord
9	Bujj, bujj zöld ág	ütempár	1-6	hexachord
10	Zöld paradicsom	ütempár	1-6	hexachord
11	Hej, széna, széna	ütempár	1-8	dúr
12	Hej, szénárú, szénárú	ütempár	1-7	mix.
13	A szénának, szénának	ütempár	1-8	mix.
14	A szénának, szénának	ütempár	1-8	mix.
15	Kecske ment a kis kertbe	AAAB	1-8	dúr
15j	Kecske ment a kis kertbe	AAAB	1-8	dúr
16	Lányom, lányom, ...	AAb + b,c	1-5	pentachord
17	Elvesztettem zsebkendőmet	AABB	1-5	pentachord
18	Ádámnak volt két fia	ütempár	1-6	hexachord
19	Ádámnak volt két fia	ütempár	1-6	hexachord

II. Strofikus szerkezetű dalok (A)

20	Szeretném, szeretném ...	A ⁵ A ⁵ AA	1-8	aeol
21	Fehér faszujkavirág ...	A ⁵ A ⁵ A _v A _v	VII-9	aeol
22	Édes uram, de jó kend	A ⁵ A _v BA _v	VII-9	aeol
22j	Fére tőlem, bubánat	AA _v ABCD	1-b10	dór
23	Én ültettem a rózsafát	A ⁵ B ⁵ AA _v	1-8	aeol
24	Meg kell a buzának érni	A ⁵ B ⁵ A _v B _v	1-8	aeol
25	Túl a vizen van egy malom	ABCD	VII-9	pentaton
26	Bé, bé, bé	ABCC _v	1-9	pentaton
27	Tiszán túl, ...	ABc + cD	1-9	dór
27j/I	Csoszogtatós tánc	ABc + cD	V-8	moll
27j/II	Csoszogtatós tánc	ABAC	1-6	dór
28	Leszedik a szőlőt ...	ABCD	(VII) 1-8	aeol
29	Megérett a szőlő ...	ABCD	1-9	aeol
30	Nem messze van ...	ABBC	1-8	aeol
31	Jaj, de széles, ...	ABCC(D)	1-8	aeol
31j	Két fa között ...	AA _v BB _v	1-b10	dór
32	Jaj, de széles, ...	ABCC _v (D)	1-8	aeol
33	Jaj, de széles, ...	ABCD	1-8	aeol
34	Adjon Isten, édesanyám ...	ABCD	VII-b10	dór (aeol)
34j	Elhullott a rózsafának ...	ABB _v C	1-9	aeol
35	Úgy szeretem az uramot	A ⁵ A _v BA _k	1-b10	aeol
36	Édes, kedves kis Bodri	A ⁵ B ⁵ C ⁵ B _v BC	VII-9	aeol (frig)

* A kis betűk rövid sorokat jelölnek.

| Sorsz. | Kezdősor | Szerk.* | Amb. | Hang-
r |
|--------|-------------------------------|--|---------------|--------------|
| 37 | Piros alma legurult ... | ABCC _v | 1-9 | dór |
| 38 | Huncut a gazda | A ⁵ B ⁵ C ⁵ A _v BC | VII-9 | pentaton |
| 39 | Menyecske, menyecske | A ⁵ A _v AA _v | VII-7 | fríg |
| 40 | A citromfa levelestől ... | A ⁵ B ⁵ A _v B _v | VII-8 | fríg |
| 41 | Megbocsásson, édesanyám | A ⁵ B ⁵ A _v B | 1-9 | dór |
| 42 | Édesanyám sok szép szava | A ⁵ B ⁵ AB | 1-8 (9) | dór (aeol) |
| 43 | Nem megmondtam, bús gelice | ABAB | (VII) 1-9 | dór |
| 44 | Bűjdosik a kicsi madár | A ⁵ B ⁵ B _v B | VII-b10 | dór (pent.) |
| 45 | Bukovina, édes hazám | ABB _v C | VII-8 | dór |
| 46 | Bukovina, édes hazám | ABCD | VII-9 | aeol |
| 46j/a | Édesanyám sok szép szava | ABCD | VII-9 | pentaton |
| 46j/b | Menyek az úton lefelé | ABCD | VII-8 | pentaton |
| 47 | Piros szegfű, mákvirágszál | ABCD | VII-9 | aeol |
| 48 | Kimegyek a temetőbe | ABCD | VII-8 | aeol |
| 49 | Bukovina, édes hazám | ABBC | VII-8 (9) | aeol |
| 50 | Mikor bujdosni indultam | ABCD | VII-8 (9) | aeol |
| 51 | Verd meg, Isten, azt a szivet | ABB _v C | (VII) 1-8 (9) | aeol |
| 51j | Verd meg, Isten, azt a szivet | AA _v BC | 1-8 | mix. |
| 52 | Túl a Tiszán egy almafa | ABB _v C | 1-8 (9) | aeol |
| 53 | Ügyelmegek itt lefelé | ABB _v C | VII-8 (9) | pent. (aeol) |
| 54 | Édesanyám mondta nékem | ABCD | 1-9 | pentaton |
| 55 | Édesanyám sok szép szava | ABB _v C | VII-8 | pentaton |
| 55j/a | Édesanyám sok szép szava | ABB _v C | VII-8 | pentaton |
| 55j/b | Édesanyám sok szép szava | ABB _v C | VII-9 | pent. (aeol) |
| 56 | Ha a hazádba megélhetsz | A ⁵ B ⁵ A _v B _v | VII-9 | fríg |
| 57 | Túl a vizen egy almafa | ABCD | VII-7 | fríg |
| 58 | Erdő nincsen zöld ág nélkül | ABBC | 1-9 | pentaton |
| 59 | Olyan nap nem jó az égere | ABBC | VII-8 (9) | pent. (dór) |
| 60 | Erdő nincsen zöld ág nélkül | ABCD | 1-9 | pentaton |
| 61 | Nem loptam én életembe | AB ⁵ CB | 1-9 | dór |
| 62 | Mária, Mária | ABCD | 1-9 | pentaton |
| 63 | Túl a vizen egy diófa | ABCD | VII-8 | pentaton |
| 64 | Ne busuljon senki menyecskéje | ABB _v C | VII-8 | fríg |
| 65 | Addig éllem világomat | ABB _v C | VII-7 | fríg |
| 66 | Fehér László lovat lopott | ABB _v C | VII-7 | fríg |
| 67 | Most jöttem én Aradról | ABB _v C | 1-b10 | aeol |
| 68 | Szörnyű nagy romlásra ... | ABCC _v | 1-9 | aeol |
| 68j | Szörnyű nagy romlásra ... | ABCC _v | 1-9 | aeol |
| 69 | Anyám, édesanyám ... | ABCB _v | 1-8 | dór |
| 70 | Leszállott a páva ... | ABBB _v | 1-8 | dór |
| 71 | Este van, este van ... | ABCD | 1-8 | dór |
| 71j | Rászállott egy hatyú ... | ABB _v C | 1-8 (9) | dór |
| 72 | Szomorú az üdö ... | ABCD | (V) 1-8 | dór |
| 73 | Ahol én eljárak ... | ABCD | 1-8 | dór |
| 74 | Megunta két lábam ... | ABCD | 1-8 | dór |
| 75 | Busulni nem tudtam ... | ABCD | 1-8 | dór |
| 75j | Busulni nem tudtam ... | ABCD | 1-8 | dór |
| 76 | Látom, az életem ... | ABCC _v | 1-9 | dór |
| 76j | Szegény legény vótam ... | ABCD | 1-9 | dór |
| 77 | Könnyebb kösziklának ... | ABB _v C | 1-8 (9) | dór |
| 78 | Elment a madárka ... | ABCD | 1-9 | dór |
| 79 | Amerre én jártam ... | ABB _v C | 1-9 | dór |
| 80 | A szekerem rúdja ... | ABCD | 1-9 | dór |

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hangsor
80j	Bujdosik a kutya ...	ABCD	1–8	dór
81	Cifra szűröm szegre van	ABBC	1–7	dór
82	Addig éllesem világot	A ⁵ A ₂ AA	1–9	dór
83	Ne busujjon, komámasszony	AA,BC	1–9	dór
84	Addig éllesem világot	A ⁵ A ₂ AA _v	1–9	dór (aeol)
85	Én ültettem a rózsafát	A ⁵ B ⁵ AB	1–9	dór (aeol)
86	Eddig, vendég, jól mulattál	ABCB	1–7 (8)	dór
86j	Eddig vendég, jól mulattál	ABCC _k	1–8	dór
87	Megöltek egy legényt	ABCD	1–b10	dór (aeol)
87j/a	Elveszett a lovam	ABCD	1–b10	dór (aeol)
87j/b	Elveszett a lovam	ABCD	1–b10	dór (aeol)
88	Édesanyám, ha meguntál ...	ABCC _v	1–11	aeol
89	Úgy elmegyek, meglássátok	ABB _v B	1–8	aeol
90	Úgy elmegyek, meglássátok	ABCD	1–9	dór
91	Bánat, bánat, sürü bánat	A ⁵ BA _v B	1–8	dór
92	Andrásfalvi magas torony	ABCD	1–9	dór
93	Fakó lovam, rúgd fel a port	ABCD	1–8 (9)	dór (aeol)
93j	Gyere, rózsám, a szekerem után	ABCD	1–9	mix (dúr)
94	Udvaromat egy mély árok hasítsa	ABCB	1–b10	aeol
94j	Mért nincs mindég ...	ABCB	VII–8	aeol
95	Túl a Tiszán ...	ABCB	1–9	dór
95j	Jaj, de széles ...	AB	1–9	dór
96	Erigy haza, s mosdjál meg	AABB _v	1–8	dór
97	Tarka-barka rokolyának ...	AA _k BB _k	VII (1)–8	dór (aeol)
98	Tarka-barka rokolyának ...	AA _k BB _k	VII (1)–8	dór (aeol)
98j	Móduvában a bugyákon ...	AA _k BB _k	VII–8	dór (aeol)
99	A mezőbe a tücsök ...	AA _k BB _k	1–8	aeol
99j/a	Igrik-ugrik a bolha	AB	1–7	dór
99j/b	Jöjjön haza, édesanyám	ABB _k AA _v BB _k	1–7	aeol
100	Elvesztettem zsebkendőmet ...	AA _k BB _k	VII–7	aeol
100j	Elindultam házasodni ...	AABB _k	VII–5	aeol
101	Széjess a Duna ...	AAb+cd	1–9	dúr
102	Széles a Duna ...	AAb+cd	1–9	moll
103	Verje meg az Isten	ABCD	1–7	aeol
103j	Ó, anyám, jó anyám	ABCD	1–7	aeol
104	Hunyadi Benedek	ABCD	VII–b6	aeol (moll)
104j	Hunyadi Benedek	ABCD	(VII) 1–b6	frig
105	A kutyának tarka lába	AABB _v	1–5+8	aeol
106	Mikor Barna Péter	ABCD	1–8	dór
107	Elment a madárka	ABCD	1–b10 (11)	aeol
108	Édesanyám mondta nékem	ABB _v C	1–9	dór
109	Édesanyám mondta nékem	ABB _v C	1–8	dór (aeol)
110	Édesanyám mondta nékem	ABCD	1–10	dúr
111	A teremőnek szavára	AB ⁵ CB _v	1–8	aeol
111j/a	Nem messze van ide ...	ABBC	(#VII) 1–8 (9)	dór (moll)
111j/b	Nem messze van ide ...	ABBC	(#VII) 1–8 (9)	moll
111j/c	Nem messze van ide ...	ABCD	V+1–8	dór
111j/d	Galicia környes-körül ...	ABBC	(#VII) 1–9	aeol (moll)
111j/e	Tiszaparton van egy hajó ...	ABCD	#VII–7	moll
111j/f	Udvaromon mért sírdogál Jancsi	ABc+cd	1–8	mix. (aeol)
112	Meghalt, meghalt ...	ABCD	(VII) 1–7	dór
113	Már elmegyek az örömben	A ⁴ B ⁴ A _v B _v	1–8	dór
114	Hív társaim, ide jertek	A ⁴ B ⁴ A _v B _v	1–7 (8)	dór

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hangsor
115	Lovat lopott Fehér László	AB ⁵ CB _v	VII–8 (9)	dór
115j/a	Lovat lopott Fehér László	AB ⁵ CB _v	VII–8	dór
115j/b	Lovat lopott Fehér László	AB ⁵ CB _v	VII–8	dór
116	Menyecske, menyecske	ABCD	1–7	pentaton
116j	Ess, páva, ess, páva	AA _v BC	1–5	pentaton
117	Kiseprem fehérre meszelt...	ABCD	1–5+7	aeol
118	Kihajtottam a tehenet...	ABCD	1–5+7	aeol
119	Lepedőcske, párnocska	AB ² CB	1–7	aeol
120	Üres ládám az ajtóba	ABB,C	1–7	aeol
121	Lepedőcske, kis párnocska	ABCC _v	1–7	aeol
122	Kerek udvar, kicsi ház	ABCC _v	VII–8	aeol
122j/a	Igyunk egy kis pálinkát	ABCC _v	VII–8	pentaton
122j/b	Kerek udvar, kicsi ház	ABCC _v	VII–8	pentaton
123	Ez a lábam, ez, ez, ez	ABCC _v	VII–8	pentaton
123j	Ez a lábam, ez, ez, ez	ABCC _v	1–8	pentaton
124	Egyszer a cigányok	ABC	1–8	mix.
125	Elesett a tyúk a jégen	ABB,C	VII–8	fríg
125j	Eddig, vendég, jól mulattál	ABB,C	VII–8	fríg
126	Ha még egyszer leány lennék	AA ⁵ BC	1–9	dór (aeol)
127	Ha még egyszer legény lennék	AA ⁵ BA _v	1–9	aeol
128	Mikor Rózsa Sándor	AA ⁵ BC	VII–9	aeol

II. Strofikus szerkezetű dalok (B_v)

129	Édesanyám, ki a legény...	ABBA	1–8	mix.
130	Esik eső, szép csendesen...	AA ⁵ A ⁵ A	1–9	dór
131	Esik eső, sáros lesz...	AA ⁵ A ⁵ A	1–9	dór
132	Kis pejlovam...	AA ⁵ BA	1–b10	dór (aeol)
133	Adjon Isten, édesanyám...	ABBA	1–b10	pent. (aeol)
134	A mohoji zöld erdőbe...	ABBA	1–8	aeol
135	Olvad a hó...	ABBA	1–8	aeol
136	Nádfödeles a mi házunk...	ABB,A	1–8	aeol
137	Ha bemegyek hertelendi...	AA ⁵ A ⁵ A	1–b10	aeol
138	Fekete kőkének...	ABB,A	1–8	dór
139	Szében felől, Szében felől...	ABB,A	1–8	mix. (dúr)
140	Sándorházi gulyáslegény	AA ⁵ BA	1–9	dúr
141	Ezt a kislányt...	AA ⁵ A ⁵ A	1–8	aeol
142	Harmatos a törökbuza...	ABB,A	1–b10	aeol
143	Végigmentem hertelendi...	ABB,A	1–9	mix.
144	Ejnye, babám, de gondör...	ABB,A	(VII) 1–b10	aeol
144j	Sarkon van az ujavárosi...	ABB,A	1–8	aeol
145	Csipkés a szőlő levele	AA ⁵ BA	1–9	dór
146	Szárnya, szárnya...	ABBA	1–9	mix.
147	Kapitány úr, sej, haj...	AA ⁵ BA	1–9	dór (aeol)
148	Kitették a holttestet...	ABB,A	1–9	dúr
149	Szomszédasszony megfőzte...	AA ⁵ A ⁵ A	1–9	dúr
150	Este van már...	ABB,A	1–9	aeol (dór)
151	Csütörtökön viradóra	AA ⁵ A ⁵ A	1–8 (9)	aeol
152	Este van, este van	AA ⁵ B,A	1–8	dór
152j	Este van, este van	AA ³ B,A	1–7 (8)	aeol
153	Az ökör a földet...	AA ⁵ BA	1–9	dúr
154	Sej, a Tiszának...	AA ⁵ BA	1–11	mix. (dúr)

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hang-sor
155	A gőzösnek hat kereke...	ABBA	1-9	aeol
156	Nyílnak, nyílnak...	AA ⁵ A ⁵ A	1-9	pentaton
157	Nem füstöl az aradi...	ABB _v A	1-9	dór
158	Beléesett rózsám...	ABBA	1-8	dór
159	Ha mégegyszer...	ABBA	1-8	dór (aeol)
160	Cifra szűrőm...	ABBA	1-b10	pentaton
161	Szálldogál a fecske...	ABB _v A	1-9	dór
161j	Temetőbe kőre szállott...	ABB _v A	1-9	dór
162	Ej, de kilátszik...	ABBA	1-b10	dór
163	Szépen legel...	ABBA	1-8 (9)	dór
164	Sej, haj, amit világléletembe...	ABBA	VII-b10	pentaton
165	Ferenc József...	ABB _v A	1-b10	aeol (pent.)
166	Fekete cserepes...	ABB _v A	1-b10	dór
167	Este, este, ej, csütörtökön...	ABBA	1-12	pentaton
168	Elhervad az a fű...	ABBA	1-b10	aeol
169	Édesanyám, mit viszel...	ABBA	1-b10	dór
169j	Bimbót fakajt a muskátli...	ABBA	1-b10	aeol
170	Édes, kedves anyám...	ABBA	1-b10	aeol
171	Libuskám, kihajtlak...	ABB _v A	1-b10	dór (aeol)
172	Ej, búra, búra, bubánatra...	ABBA	VII-9	pentaton
173	Nem az a nagygazda...	AABA	1-9	mix.
174	Látod, édesanyám...	AABA	1-b10	aeol
175	Homokos az, homokos az...	AABA	1-8	aeol
176	Szeged felől, Szeged felől...	AABA	1-b10	aeol
177	Felmentem a hegyre...	AABA	1-11	aeol
178	Felszántottam, de felszántottam...	AABA	1-8	mix.

II. Strofikus szerkezetű dalok (B₂)

179	Trieszt mellett...	ABB _v A	1-9	dúr
180	Kaszárnya, kaszárnya	AA ⁵ BA _v	(#VII) 1-9	dúr
181	Szegény legény...	ABB _v A	1-9	dúr
182	Virágos kenderem...	AA ⁵ A ⁵ A	1-8	aeol
183	Jó estét, jó estét...	AA ⁵ A ⁵ A	1-9	aeol
184	De szeretnék az égen...	AA ⁵ BA	1-9	dúr
184j	Garibaldi csárdás...	AABC	1-9	moll
185	Ne menj férhez te...	ABB _v A	#VII-8	moll
186	Barna kislány...	AA ⁵ BA	#VII-9	moll
187	Balaton közepe...	AA ⁵ BA	1-b10	aeol
188	Péntek este...	ABB _v A	V+1-8	dúr
189	Felültem a kemencére	AA ⁵ BA	1-8	dór
190	Este későn, szombat este...	AA ⁵ BA _v	1-9	dúr
191	A gőzösnek hat kereke	AA ⁵ BA _v	1-9	dúr
192	Akkor szép a kislány...	AA ⁵ BA _v	1-b10	aeol
193	A hunyadi, a hunyadi...	AA ⁵ A ⁵ A	1-9	dúr
194	Szegény legény bújdosik...	AA ⁵ BA	1-9	dúr
195	Görögdinnyét...	AA ⁵ BA	1-9	dór (aeol)
196	Teli van a rózsabokor...	ABB _v A	1-b10	aeol
197	Ahol én eljárak...	AA ⁵ A ⁵ A	1-9	dúr
197j	Haza lányok, haza...	AB(A ⁵ A _v)	1-8	dúr
198	Mér teremtett...	AA ⁵ BA	1-10	dúr
199	Zavaros a Bodrog...	ABBA	1-b10	aeol

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hangsor
199j/a	Ti, székei lányok...	AA ⁵ A _v A	1–b10	moll
199j/b	Széles az Isonzó-vize...	ABB _v A	1–11	moll
200	Utca, utca, de szép utca...	ABB _v A	1–10	dúr
201	Csernovici kaszárnya...	ABBA	1–10	dúr
202	Már én többet Románia...	ABBA	1–11	moll (aeol)
202j	Mikor engem besoroztak...	ABB _v A	1–11	aeol
203	Borozdába, zöld búzába...	ABB _v A	1–9	aeol
203j	Borozdába, zöld búzába...	ABB _v A	1–8	aeol
204	S ej, haj, lemegek az...	ABBA	1–10	dúr
205	Ritka búzát öntöttem...	ABBA	1–8	dúr
206	Kerek a káposzta...	AABA _v	1–8	dúr
207	Kis kalapom a szegre...	AABA	1–b10	aeol
208	Cifra szűröm szegre...	AABA	1–10	dúr
209	Sárga tolla, igazán, csakugyan...	AABA	1–b10	aeol
210	A legénnek csak akkor...	AABA	1–9	dúr
211	Tudod, babám, mit fogadtál...	AABA	V+1–8	dúr
212	Ha bemegyek, bemegyek...	AABA	V+1–8	aeol

II Strofikus szerkezetű dalok (B₃)

213	Zavaros a Tisza	AA ³ BA _v	V–7	aeol
214	Arad. felől jön egy hintó	AA ³ BA	V–8	moll
215	Fejik a fekete kecskét	AA ³ BA	#VII–8	moll
216	Csütörtökön virradóra...	AA ³ BA	V–b6	moll
217	Az én anyám férhez adott...	AA ⁵ A _v A	1–9	moll
218	Falu végén csókos csárda	AA ⁵ A _v A	V–10	dúr
219	Ha meghalok, tudom, eltemetnek	ABBA	#VII–8	dúr
220	Kövezik a hertelendi...	ABBA	#VII–9	dúr
221	Egyszer házasodtam...	AA ³ BA _v	1–9	moll
222	Sarkon van az én házam...	AA ⁵ BA	V+1–9	dór
223	Az uramat borotváltam, seje, haj	AA ³ A _v A	V+VII–5	pentaton
224	Páncsovai fehér cédulaház	ABBA	V–6+8	dúr
225	Küldé az Úristen	AB ⁴ A ³ B _v A	V–5	dúr
226	Felmásztam a rózsafára	ABB _v A	V–5	dúr
226j	Jó estét, barna menyecske	AB	V–5	dúr
227	Ki az urát nem szereti	AA ⁵ A _v A	V+1–7	dór
228	Kihajtom az apám nyáját	AA ⁴ BA _v	V+1–6 (+8)	dúr
229	Ezt a kislányt nem az anyja szülte	ABB _v A	V+1–7	aeol
230	Én nem bánom, akárhogy...	ABB _v A _v	V+1–6	dúr
231	Bánkódva kezdem el...	AA ³ BA	V–b6	moll
232	Kacsaringós bajúsza van...	AA ⁵ BA	1–b10	aeol
233	Kiáradt a Tisza...	AA ³ BA	1–10	dúr
234	Recece, recece...	AA ⁵ BA	1–10	dúr
235	Falu végén van egy válú	AA ³ BA _v	1–9	dúr
236	Megverték a gyászos dobot	AA ³ BA _v	1–10	dúr
237	Nincsen párja...	ABB _v A	1–10	dúr
238	Asztalomon tenta...	ABBA	1–10	dúr
239	Elmennék én tenálatok...	ABBA	1–10	dúr
240	Két krajcárral csináltattam...	ABB _v A	1–10	dúr
241	Jegyző uram,...	ABCA _v	1–b10	moll
242	Érik már, hajlik a...	ABBA	1–11	aeol
243	Ha kiszabadulok...	ABB _v A	1–b10	moll

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hangsor
244	Még azt mondják, bort iszik...	ABBA	1 – b10 (11)	aeol
245	Azér, hogy én ijen-ojan vagyok	AABA _v	1 – 10	dúr
246	Édesanyám, elmegyek...	AABA	V – 6	dúr
247	Duna mellett jegenye...	AABA	V + 1 – 5	dúr
248	Bár valahol ivás közbe...	AAA ³ A	V – 7	moll
249	Akkor szép a kisleány...	AABA	V – 8	dúr
250	Ó, halandó bűnös ember...	AABA	#VII – 5	moll
251	Feleségem egy áldott asszony...	AABA	V – 6	dúr
252	Ej, Rózsi, Rózsi, Rózsikám...	AABA	VI – 6	dúr
252j	Tizenhat éves koromba	BA	VI – 6	dúr
253	Hoppa-cuppa, denevér...	AABA _v	1 – 8	dúr

II. Strofikus szerkezetű dalok (C₁)

254	Éltem legszebb...	ABCD	VII – 7	aeol
254j	Menyasszony vagy...	ABCD	VII – 7	aeol
255	Midőn mindeneket	AB ⁴ CB _v	1 – 8	dór
256	Hadikfalva, de szép...	ABCD	V + 1 – 6 + 8	dúr
257	Édesanyám rózsafája	AA _v BC	(#VII) 1 – 8	dúr (mix.)
257j	Egy szem kökény...	ABCD	1 – 8	fríg
258	Ó, felséges úr...	ABCD	1 – 9	dór
258j	Csipkés, fodros rokolyának...	AB	1 – b10	aeol
259	Templom középebe...	AABB _k	1 – 8	dór
260	Azt gondoltad, kisangyalom...	AABC	1 – 8	pentaton
261	Kegyés, Jézus...	ABCD	1 – 8	dór
262	Krisztus urunknak...	ABCd	1 – 8	dór

II. Strofikus szerkezetű dalok (C₂)

263	Elmegyek a hegyek közé lakni	A ⁵ B ⁵ AB	1 – 10	dúr
263j	Édes-kedves komámasszony	A ⁵ A ⁵ B ⁵ AAB	1 – 10	dúr
264	Hajtsd ki, rózsám...	ABCD	VI – 10	dúr
264j	Úgy szeretem az öregot	AB	1 – 6 + 8	dúr
265	Az Istennek szent anygala	ABCD	(#VII) 1 – 10	dúr (mix.)
266	Erre gyere, amere én	ABCD	1 – 9	dór (aeol)
267	Ne szállj perbe énvelem	ABCB	1 – b10	aeol
268	Édesanya, jüjjön haza	AABB	#VII – 8	aeol
269	Betlehemnek pusztájában	AABB	1 – 8	dúr
270	Gyászokorsómhoz jőjjetek	AABC	1 – 8	dúr
271	Elmegyek a hegyek közé lakni	ABCD	1 – b10	aeol
272	Keljetek fel, jó bojtárok	AABC	1 – 9	dúr
273	Született szűz leánytól	AABBC	1 – 5 + 8	dór (dúr)
274	Készen van a nyughely...	AA _v BA _v	1 – 10	dúr
275	Jöjjön haza, édesanyám	AABC	1 – 6	dór
276	Jöjjön haza, édesanyám	AABC	1 – 6	dór
277	Napja Isten haragjának	ABC	1 – 5	dór
278	Krisztushoz készülök...	AABC	1 – 8	dúr
279	Gyertek ide, csókoljuk meg...	AA _v BA _v	1 – 6	dór
280	Gábrriel indula követségbe	AA _v BA _v	1 – b6	aeol
281	Esünk számolyodhoz...	AA _v BA _v	1 – b6	aeol
282	Már elmegyek az örömbé	AAB	1 – 6	dúr

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hangsor
283	A nap eljő nagy haraggal	AAB	(VII) 1–6	dúr
284	Ó, keserves jajszó ...	AABA _v	1–6	dúr
285	Rémítő, ó, Halál ...	AA _v BA _v	1–6	dúr
286	Szóljatok, ó, pástorok ...	AABC	1–6	dúr
287	Pástorok, nyájastól ...	AABC	1–6	dúr
288	A Szűz egy fiat szült ...	ABCDe	1–6	dúr
289	A Szűz egy fiat szült ...	ABCDe	1–6	dúr
290	Ó, fényes szép hajnal	ABC	bVI–b6	fríg
291	Megbocsásson, édesanyám	ABCD	1–6	dór
292	Megbocsásson, édesanyám	(AB) v. ABAB _v	1–6	dór
292j	Megbocsásson, édesanyám	AB	1–6	dór
293	Krisztushoz készülök ...	ABCD	1–6	dór (dúr)
294	Szomorú a halál ...	ABCD	1–7	dór (dúr)
295	Halld meg élő ember ...	ABCD	1–7	dór
296	Ó, keserves jajszó ...	ABCD	1–6 (7)	dór
297	Jaj, mely hamar múlik ...	ABc	1–6	dór
297j	Jaj, mely hamar múlik ...	ABc	1–6	dór
298	Jaj, mely hamar múlik ...	ABc	1–5	dór
299	Augusztusba megpendül a ...	ABCC _v	1–5+8	dór
300	Még azt mondják ...	ABCD	1–b10	aeol
301	Egyszer egy királyfi	ABCD	V+ #VII–6	dúr
302	Ma péntek, hónap szombat	A ⁴ B ⁴ AA _v	1–6	dór
303	Feleségem csúf asszony	AA _k BC	VII–5	dór
304	Van egy kupa málélisztem	AABC	VII–5	dór
305	Seregeknek szent Istene	AA _v ³ BA _v ³	VII–5	dór
306	A karácsony étszakáján	AB	#VII–6	dúr
307	Bánod, asszony, bánod	ABCD	1–#7	dúr
308	Szívünk újsággal ma bétölt	ABC; DD _v E	1–8	dúr
309	Üdvöz légy, szet Szűz ...	ABCDE	1–8	dór (dúr)
310	Atyám, hogyha lehet ...	ABCD	1–b10	aeol

II. Strofikus szerkezetű dalok (C₃)

311	Irgalmas Úristen ...	ABCD	1–b10	moll
312	Csicónénak nagy a csicse	AA _v BC	1–8	mix.
313	Gyere haza, te sátán	ABCD	#VII–5+8	dúr
314	Erdő mellett nem jó lakni	AABB _k	1–8	dúr
314j	Egyes és kettős toppantós	A: B: CC _k d
:DD _v EE _v : d	1–8	dúr (mix.)
315	Verik a dobot ...	ABCD	(VII) 1–8	aeol
316	Az én uram olyan vén ...	AABB _k	(V+) 1–8	aeol
316j	Árgyilányos	AA _v BB _k	#VII–6+8	dúr
317	Rászállott a varjú a vasútra	AABC	1–9	dúr
318	Árok is van, gödör is van	AABC	VII–11	aeol
319	Imádva jöttünk, kised Istenünk	ABABCC _v AB _v	V–5	dúr
320	Indulj meg hát, lovam ...	AABC	1–6+8	dúr (moll)
321	Páztortársim, jó hírt mondok	AABC	1–6	dúr
322	Leányvásár lesz a héten ...	AABC	V–6	dúr
323	Tehozzád kiáltok ...	AABA _v	V–4	dúr
324	Pancsovától nem messze van ...	AABC	V–b6	moll
325	Elveszett a kontyos ludam	AABC	V–8	aeol
326	Mint a rózsa, melyet sért ...	AABA _v	#VII–5	moll

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hang-sor
327	Jaj, de mély gyász borult...	AABC	# VII – b6	moll
328	Készen van a nyughely...	AABC	# VII – b6	moll
329	Gondviselő jó atyám vagy...	ABABCD	# VII – b6	moll
330	Ó, örvedetes hírhallás	ABA _v B	1 – 5	dúr
331	Én Istenem, sok nagy bűnöm	ABA _v B	1 – b6	aeol
332	Édesanyám sok szép szava	ABCB _v	V + 1 – 6	dúr
333	Letörött a szép rózsza	ABCDEF	V – 5	moll
334	Virágos kis kertembe	AA _v BC	# VII – 6	dúr (moll)
335	Kerek udvar, kicsi ház	AB ⁵ CB _v	# VII – 7	mix. (moll)
336	Édes kicsi kincsecském	AB ⁵ CB _v	# VII – 8	mix. (moll)
336j	Ez a lábam, ez, ez, ez	AB ⁵ CB _v	# VII – 8	moll
337	Bakonyerdő gyászba van	ABCD	1 – 9	pentaton
338	A temető bal oldalán	AA _v B ⁵ B _v	1 – 10	dúr
339	Szép butykosom, jó butykosom...	ABA _v C	V – 8	dúr
340	Minapjába láttam rózsát	ABCD	V – 5 + 8	dúr
341	Dicsértessék Jézus Krisztus	ABCD	V – 7	aeol
342	Az utolsó végvacsorát	ABCD
AB _v BCBCD	v. V + 1 – 5	aeol
343	Jaj, de magasak a falak	ABCD	1 – b10	aeol
344	Fujják a trombitát	ABCD	1 – 8	aeol
345	Csütörtökön este	ABCD	V – 6	aeol
346	Szent János áldása	ABCCDD _v	1 – 6	aeol
347	Tárva-nyitva van...	AA ⁴ BC	V – 8	moll
348	Midőn egyszer Szűzmária	ABC _v	# VII – 5	moll
349	Kert alatt láttam vadkecskét	AA ² BC	1 – 5 (6)	dúr

II Strofikus szerkezetű dalok (D₁)

350	Harmatozzatok	AA ⁵ BCD	1 – 7	dór
351	Hej, víg juhászok, csordások	AA ³ BC	1 – 5	dúr
352	Gyászba borult...	ABBC	1 – 7	aeol
353	Csordapásztorok	ABCDD _v	VII – 7	dór
354	Csordapásztorok	ABCDD _k	VII – 7	dór
355	Csordapásztorok	ABCD	VII – b6	fríg
356	Fölszántatom, fölszántatom	ABCD	1 – b10	aeol
357	Serkenj, lelkem...	ABCDC _v B	VII – 8	fríg

II Strofikus szerkezetű dalok (D₂)

358	Nézz reánk, ó, jó anyánk	ABB _v A _v	1 – 8	dór (aeol)
359	Megszabadultam már...	ABCd	1 – b6	fríg
360	Megszabadultam már...	ABCd	VII – b6	dór
361	Temető kapuja	AA _v ⁵ BA _v	1 – 9	dúr
362	Mostan kinyílt...	AA ³ A _v ² B	1 – b6	aeol
363	Szerelem, szerelem	AA ³ A _v ² A _v	V + 1 – 5	dúr
364	Ébredj, ember...	AABA _v	V – 4	moll

II Strofikus szerkezetű dalok (D₃)

365	Atyám, hogyha lehet...	AABC	V + 1 – 5	dúr
366	Könyörülj, Istenem...	AABA _v	V – 5	dúr

Sorsz.	Kezdősor	Szerk.*	Amb.	Hang-sor
367	Az én uram olyan vén...	AABC	V-4	dúr
368	Mennybéli fölséges Isten	ABCDEA _v	1-b10	moll
369	Üdvöz légy Betlehemben...	AA _v : BBA _v	1-8	dúr

II Strofikus szerkezetű dalok (E₂)

370	Rémítő, ó, Halál...	AA ⁵ BB _k	1-9	aeol
371	Pásztorok, keljünk fel	A :BC: CB :C	1-7	mix.
372	Jaj, de szépen ég a gyertya...	ABBB	1-8	dúr
373	Sárga dinnyét nem jó...	AA _k BB _k	V+1-6	dúr
374	Zöld a murek...	AABC	V+1-b6 (7)	moll
375	Eltaszított az Úristen...	ABCBA _v	V-b6	moll
376	Kétkerekű kocsin járok	AABC	V+1-7	aeol
377	Letűnt éltém napja	ABC: DE	V-5	moll

II Strofikus szerkezetű dalok (E₃)

378	E világ, mióta...	ABC: DE	#VII-7	dór
379	Végigmentem egy asszonynak...	AABC	#VII-7	moll
380	Örülj, örvendezz...	AABC DDBC	VI-5	dúr
380j	Örülj, örvendezz...	AABC DDBC	VI-5	dúr
381	Ó, állandó Szentháromság...	AAB	V-5	moll
382	Cégért látok lógándozni	AA _v BC	V-b6	moll
383	Elmennék én tenállatok...	AABC	VI-4	moll
384	Adjon Isten, édesanyám...	AABB _k	V-5	moll
385	Magyarország nagy dicsőség	AABC	1-8	aeol
386	Zöld erdő aranyos...	A ² ABD	1-8	dúr
387	Bánatosan zeng a madár...	AABCD	1-11	aeol
388	Nem messze van egy város	ABCD	1-6+8	dúr
389	Báránbórból van	AA ³ BC	1-8	aeol
390	Jer, temessük el a testet	ABCD	VI-5	dúr
391	El az ajtóig, s vissza	AA ³ BCBC _k	1-6	dúr
391j	Az ajtóig, meg vissza	AA ³ BCBC _k	V+1-6	dúr
392	Hol jártál, te szép vadász	ABA ³ A ₃ CC _v	V-4	dúr
393	Mily igen jó az Úristent...	AA ⁴ BC	V-5	dúr
394	Jenő herceg, vitéz lovag	ABC :D ² DE:	V+1-6	dúr
395	Ugat a kutyám, a Rajna	AA _v ² BC	V-5	moll
396	Recsegős a csizmám...	ABCD	V+1-6+8	dúr
397	Katonának el akarnak vinni	ABCD	1-b10	moll
398	Ezt a kislányt nem az anyja...	ABCD	VII-8	aeol
399	Ismertem egy házat...	ABCBA _v	1-11	moll

MŰFAJMTUTATÓ*

1. Gyermekdalok: 1 – 19 sz.

2. Balladák

- a) Középkori: 52, 57, 63, 63j (Három árva), 76/5, 76j/3 (Vitéz és kegyes-töredék), 103, 103j, 104, 104j (A zsvány felesége), 183 (A halálra táncoltatott lány), 66, 115, 115j/a – b (A halálraítélt húga), 99j/b, 268, 275, 276 (Rossz feleség), 87 (Megszólaló halott), 111j/f (Sirdogáló János), 301 (Házasuló királyfi)
- b) Balladaszerű régi énekek: 99, 99j/a (Tücsöklakodalom)
- c) 18 – 19. (20.) századi ponyvaballadák: 31, 32, 33, 95j (A kiirtott kocsmáros család), 386 (?), 392 (A vadász és a lánya)
- d) Betyárballadák: 213 (Bogár Imre), 106, 106j (Jó ló volt a fakó), 128 (Rózsa Sándor), 61, 151 (A betyár utazólevele), 130 (Lova lába megbotlott), 30, 111j/a – c (Ki sem megyek, meg sem adom magam), 345 (Lóra csikós), 70, 71j, 74, 76/6, 343 (Rabénekek)
- e) Új balladák: 163 (A báró lány és a gulyás), 31/7 (A gyilkos feladja magát) 337 (Verekedés fog lenni)
- f) Históriai énekek: 68, 68j (Kádár István), 394 (?) (Jenő herceg)

3. Lírai dalok

- a) parlando-rubato (keservesek, félkeservesek): 23/3, 24, 41/15, 42/3, 43 – 51, 53 – 56, 58 – 60, 69, 71 – 73, 74/6, 75 – 80, 89 – 91, 106/11, 107, 235 (?)
- b) parlando-rubato (egyéb): 28, 29, 31/13, 54/8, 80j, 87/9, 87j, 112, 117, 118, 320, 324, 338, 375, 387, 399
- c) giusto: 25, 34/2, 34j, 35, 36, 39, 40, 67, 88, 92 – 96, 111j/d – e, 112 – 124, 129 – 144, 147 – 150, 152 – 162, 164 – 182, 184 – 191, 193 – 212, 214 – 222, 224, 226 – 230, 232 – 248, 251 – 253, 256, 259, 260, 263, 264, 266, 271, 299, 300, 303, 304, 307, 312 – 315, 317, 318, 322, 325, 332/3, 339, 340, 344, 347, 349, 356, 361, 363, 367, 379, 382, 383, 385, 395 – 398

4. Szokásdalok

- a) lakodalom és tánc (parlando és giusto): 20 – 22, 27, 27j, 34, 37, 38, 41, 42, 54, 64, 65, 81 – 86, 86j, 97, 98, 98j, 100, 100j, 108 – 110, 116, 119 – 121, 125 – 127, 146, 192, 206, 223, 249, 257, 257j, 258j, 291, 292, 302, 314j, 316, 316j, 332, 334 – 336, 336j, 384, 391, 391j
- b) párosító: 101, 102, 116j (?), 125/3, 125/7, 125/8, 186/3
- c) farsang: 105, 145, 334j, 389

5. Egyházi népének

- a) karácsony, betlehemezés, köszöntő: 225, 262, 265, 269, 272, 273, 280, 286 – 290, 306, 308, 309, 319, 321, 346, 350, 351, 353 – 355, 357, 362, 364, 369, 371, 380, 388
- b) halottas, virrasztó: 111, 113, 114, 250, 254, 254j, 270, 274, 277 – 279, 282 – 285, 293 – 298, 305, 323, 326 – 328, 330, 333, 359, 360, 370, 377, 378 (?), 381, 390
- c) husvét, böjti és esti énekek: 310, 341, 342, 348 (?), 352, 365
- d) Mária-énekek, „árvák éneke”: 62, 231, 358
- e) egyéb: 258, 261, 267, 281, 293/4, 293/5, 311, 329, 331, 333/3, 366, 368, 393

* A tört számok belső vsz-ot jelölnek.

A DALSZÖVEGEK MUTATÓJA*

A citromfa levelestül, ágastól	40	Bakony erdő gyászba van	337
Addig élem világomat	65, 82, 84	Balaton közepe náddal van	
Addig megyek, míg a szemmel látok	159/3	kerítve	187
Adjon Isten, édesanyám, jó estét	34, 133, 384	Barna kislány megy a kútra, két korszó	
A gőzösnek hat kereke, de nem bánom	155	a vállán	186
A gőzösnek hat kereke fekete	191	Bánat, bánat, sűrű bánat	91
Ahol én eljárók, még a fák is		Bánatosan zeng a madár, vesztett párját	
sírnak	69/8, 73, 197	siratja	387
A hunyadi, a hunyadi bíró kapujába	193	Bánkódva kezdem el búcsúzó versémet	231
A karácsony éjszakáján	306	Bánod asszony, bánod	307
Akkor szép a kislány, mikor koszorú		Báránbőrből van	389
van a fején	192, 249	Bár valahol ivás közbe a nyavalya	
A kutyának tarka lába	105, 105 j	kitörne	248
A legénynek csak akkor, a legénynek csak		Belécsett rózsám a Dunába	158
akkor van jókedve	210	Betlehemnek pusztájában	269
Amerre én járok, még a fák is sírnak	79	Bé, bé, bé	26
Amerre én jártam, még a fák is sírtak	77/3	Bimbót fakajt a muskátli virágja	169/2
A mezőbe a tücsök házassodni készül	99	Boldog, kinek dolgát Isten igazítja	293/5
A mohoji zöld erdőbe születtem	134	Borozdába, zöld búzába száll a dalos	
A nap eljő nagy haraggal	283	pacsirta	203, 203 j
Andrásfalvi magas torony	92	Bújdosik a kicsi madár	44, 44 j, 46/7
Anyám, édesanyám, megharagutt reám	65	Bújdosik a kutya, két szémire nem lát	80 j
A pünkösdi rózsza	6, 7	Bújj, bújj, zöld ág	9
Arad felől jön egy hintó	214	Bukovina, édes falva	54/5
A szekerem rúdja kihajlott az útra	80	Bukovina, édes hazám	41/15, 45, 46, 49
A székei templomtorony, tyuhaj, de		Bukovina, keskeny palló	49/8
magos	374/3	Bukovina, mit vétettem	53/3
A szénának, szénának	13, 14	Búsulni nem tudtam, jaj de megtanultam	75, 75 j
Asztalomon tenta, penna, papíros	238	Cégypt látok lógándozni	382
A Szűz egy fiat szült	288, 289	Cifra szűrőm szegre van akasztva	81, 160
A temető bal oldalán	338	Cifra szűrőm szegre, cifra szűrőm szegre	
A Teremtőnek szavára	111	akasztom	208
Atyám, hogyha lehet, múltjék el		Cim – cimdrálom	3
e pohár	310, 365	Csernovici kaszárnya, bádogos a teteje	201
Augusztusba, augusztusba peng a kasza	299	Csicsónának rfagy a csicse	312
Az ajtóig meg vissza (Rezgetős)	391 j	Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok	168/4
Az én anyám férhez adott, az nem baj	217	Csipkés a szőlő levele	145
Az én uram goszpodár, nem es		Csipkés, fodros rokojámnak elszakadt a	
olyan, mint más	97/6	ránca „Magyar óra“	258 j
Az én uram olyan vén, olyan vén	316, 367	Csordapásztorok	353, 354, 355
Azér, amér be vagyok sorozva	317/7	Csoszogtatós tánc	27 j
Azér, hogy én ijen-ojan vagyok	245, 317/6	„Csoszogtatós tánc“ „árgyilányos“	316 j
Az Istennek szent angyala	265	Csütörtökön este	345
Az ökör a földet nem magának szántja	153	Csütörtökön virradóra	151
Azt gondoltád, kis angyalom, megcsaltál	260	Csütörtökön virradóra lementem a kútra	216
Az uramat borotváltam, seje haj	223	De szeretnék az égen csillag lenni	184
Az utolsó végvacsorát	342	Dicsértessék Jézus Krisztus	341
Ádámnak volt két fia	18, 19	Duna mellett jegenye, Duna mellett	
„Árgyilányos“ – „csoszogtatós“ tánc	316 j	jegenyefa tövébe	247
Árok is van, gödör is van	318	Duna partján egyszer elaludtam	28/3
Áron vétettünk meg, mégpedig nagy			
áron	293/4		

* A tört számok belső versszakot, a j jegyzetdallamot jelöl.

Eddig, vendég, jól mulattál	86, 86j, 125	Ezt a kislányt nem az anyja nevelte	398
Ej, búra, búra búbanatra születtem	172	Ezt a kislányt nem az anyja szülte	229
Ej, de kilátszik, kinek van szeretője	162	Ezt a kislányt ne vedd el, ne vedd el	141
Ejnye, babám, de göndör a maga bajússza	144		
Ej, Rózsi, Rózsi, Rózsikám	251	Ébredj ember, méj álmodból	364
Ej, szénárú, szénárú	12	Édesanya, jüjjön haza	268
Egyes toppantós, kettes toppantós	314j	Édesanyám, elmegyek a kocsmába mulatni	246
Egy szem kőkény, két szem kőkény	257j	Édesanyám édes teje	41/13, 48/7
Egyszer a cigányok	124	Édesanyám gyengén nevelt engemet	40/7
Egyszer egy királyfi	301	Édesanyám, ha meguntál tartani	88
Egyszer házasodtam, azt is nagyon
megbántam	221	Édesanyám, ki a legén, ha én nem	129
Egy vasárnap délután, azt üzente a
babám	166/3	Édesanyám, mit viszel a kötődbe	169
El az ajtóig s vissza	391	Édesanyám mondta nekem	54, 108, 109, 110,
257/3
Elesett a tyúk a jégen	125	Édesanyám rózsafája	41/14, 49/4, 257, 332/5
Elhervad az a fű, kit a kasza elvág	168	Édesanyám sok szép
szava	42, 46/13, 55, 55j, 82/5, 257/5, 332
Elhullott a rózsafának levele	34j	Édes, kedves anyám, ha föl akarsz
keresni	170
Elindultam házasodni	100j	Édes kedves kis Bodri	36
Elmegyek a hegyek közé iakni	263, 271	Édes-kedves komámasszony	263j
Elmennék én tenállatok egy este	239, 383	Édes kicsi kincsecském	336
Elment a madárka	107	Édes uram, de jó kend	22, 334/6
Elment a madárka, üress a galicka	69/6, 78	Ég a gyertya	8
Elmégy, kedves gyermek, szüleid öléből	278/4	Éltem legszebb arany idejében	254
Elmész rózsám, járj békével	42/3, 49/6, 91/6	Én Istenem, sok nagy bűnöm	331
Eltörött a kocsim rúdja	49/10	Én nem bánom, akárhogy zörög az ég	230
Elveszett a kontyos ludam	325	Én ültettem a rózsafát (az almafát)	23, 85, 257/2
Elveszett a lovam	87/9, 87j/a, b.	Érik a meggyfa	5, 5j
Elvesztettem keszkenőmet	17	Érik már, hajlik a búzakalász	242
Elvesztettem zsebkendőmet, megver anyám
érte	100		
Elvitte a víz az egri hegyet	271/4	Fakó lovam, rúgd fel a port	93
Ember, a földi lét, nézd mily hamar
múlik	278/11	Falu végén csókos csárda, jaj, de hangos	218
Engem anyám elátkozott	51/17	Falu végén van egy válú	235
Erdő, erdő, kerek erdő	23/3, 55/3	Fecském, fecském, édes fecském	93/2
Erdő nincsen zöld ág nélkül	58, 60	Fehér fuszujkavirág, ne jöjj hozzám
napvilág	21
Erdő mellett nem jó lakni	314	Fehér László lovat lopott	66
Ére gyere, amëre én	266	Fejik a fekete kecskét	48/3, 215
Erigy haza, s mosdjál meg	96	Fekete cserepes a mi házunk eleje	166
Esik eső, sáros lesz a nagy utca	131, 132/2	Fekete kőkénnek fehér a virága	138
Esik esső, szép csendesesen csepegve	130	Feleségem csúf asszony	303
Ess páva, ess páva	116j	Feleségem egy áldott asszony, egy hiba
van benne	251
Este, este, ej, csütörtökön este	167	Felmásztam a rózsafára	226
Este későn, szombat este, kint maradtam
az utcán	190	Felmegyek egy magas hegyre	49/19
Este száll a madár magassan a levegőbe	161/2	Felmegyek én egy nagy hëgyre	48/9
Este van, este van, haza kéne menni	71	Felmentem a hegyre, felmentem a hegyre,
lenéztem a völgybe	177
Este van már, hetet ütött az óra	150	Felszántottam, de felszántottam hertelendi
temetőt	178
Este van, sötét van	152	Felültem a kemencére	189
Esünk zsámolyodhoz, nagy Istenség	281	Ferenc Jóska nyolcvanhat éves császár	165
E világ mióta fennáll, ő mivolta sűrű
változás	378	Fére tőlem, búbanat	22j
Ez a lábam, ez, ez, ez	123, 123j, 336/4, 336j	Felszántatom, felszántatom	356
Ez az én szeretőm, ez a kicsi barna	182/3		
Ez az utca bánat utca	49/13		

Fúdd el szép nótádot, Anador szép
Anna	65j/3, 76/5	Jaj, de magasak a falak	343
Fújják a trombitát	344	Jaj, de méj gyász borult ezen hajlékra	327
Galicija környes-körül gyászba van	111j/d	Jaj, de széles, jaj, de hosszú ez
az út	31, 32, 33, 95j
Garibaldi kis csárdás kalapja	184j	Jaj, de szépen ég a gyertya az ablakba	372
Gábriel indula követségbe	280	Jaj, istenem, mit csináljak	54/3
Gondviselő jó atyám vagy	329	Jaj, mej hamar múlik világ
dicsősége	297, 297j, 298
Görögdinnyét nem jó dombra ültetni	195	Járd ki, lábom, járd ki most	336/5
Gyászba borult Isten csillagára	352	Jegyző uram, hátra kötöm a sarkát	241
Gyászokporsómhoz jöjjetek	270	Jenő herceg, vitéz lovag	394
Gyere haza, te sátán	313	Jer, temessük el a testet	390
Gyere, rózsám, a szekere után	93j	Jó estét, barna menyecske	226j
Gyertek ide, csókoljuk meg a szent
keresztet	279	Jó estét, jó estét, Csészi birónénak	183
		Jőjjön haza, édesanyám	99j/b, 275, 276
Ha a házadba megélhetsz	56	Kacsaringós bajúza van a babámnak	232
Ha bemegegyek, bemegegyek, ha bemegegyek,
virágos kis kertembe	212	Kapitány úr, sej, haj, nyergelje
föl a lovát	147
Ha bemegegyek hertelendi csárdába	137	Kaszárnya, kaszárnya	180
Hadikfalva de szép hejen van	256	Katonának el akarnak vinni	397
Hajtsd ki rózsám a csürrkéket	264	Kecske ment a kis kertbe	15, 15j
Ha kiszabadulok, meg is házasodok	243	Kegyess Jézus, én imádságomra	261
Halld meg, élő ember, fújják a
trombitát	295	Keljetek fel, jó bojtárok	272
Ha meghalok, tudom, eltemetnek	219	Kerek a káposzta, csipkés a levele	206
Ha mégegyszer én húsz éves lehetnék	159	Kerek udvar, kicsi ház	122, 122j, 335
Ha még eccer leány lennék	126	Kert alatt láttam vadkecskét	349
Ha még egyszer legény lennék	127	Kék szivárvány koszorúzza az eget	40/6
Harmatos a törökbúza levele	142	Készen van a nyughely, mejre régen
vártál	274, 328
Harmatozottok	350	Két fa között kisütött a holdvilág	31/13
Haza lányok, haza, mer este van	197j	Két kerekű kocsin járok	376
Házunk előtt folyik el egy halastó	31/12	Két krajcárval csináltattam szekeret	240
Hej, széna, széna	11	Két út van előttem, nem tudom, melyiken
menjek	206/3
Hej, vig juhászok, csordások	351	Ki az urát nem szereti	227
Hertelendi kettős torony	332/8	Kiáradt a Tisza, elmosta a partot	233
Hív társaim, ide jertek	114	Kicsi ablak, kicsi ház	334/5
Hol jársz	2	Kicsi madár nem tud szólni	51/7
Hol jártál, te szép vadász	392	Kihajtom az apám nyáját	228
Homokos az, homokos az kis pejlova
lába	175	Kihajtottam a tehenet a csordába	118
Hoppa-cuppa, denevér	253	Kimegyek a temetőbe	48
Hová jártál	1, 1j	Kiseprem fehérre meszelt házamat	117
Huncut a gazda	38	Kis kalapom a szegre, nagy kabátom
melléje felakasztom	207
Hunyadi Benedek	104, 104j	Kis kácsa fürdik	4
Húzzatok szomorút, mert bánatos vagyok	399/3	Kis pejlova többet ér a sok jónál	132
Igrik-ugrik a tücsök	99j/a	Kitették a holttestet az udvarra	148
Igyunk egy kis pálinkát	122/2	Komámasszony hallá-e, hallá-e	367/4
Imádva jöttünk, kiseded, Istenünk	319	Könnyebb kösziklának vajviasszá válni	77
Indulj meg hát, lovam, Lengyelország
felé	320	Könyörülj, Istenem, én bűnös lelkemen	366
Irgalmas nagy Isten, ítélő bíránk	311	Kövezik a hertelendi nagy utcát	220
Ismertem egy házat, lenn a faluvégén	399	Közeledik október elseje	243/2
Istenem, istenem	152/4	Krisztushoz készülök, szerelmes
szülőim	278, 293

Krisztus urunknak áldott születésén	262	Mikor elindulsz bújosni	42/8
Küldé az Úristen	225	Mikor engem besoroztak
virágvasárnapján	202/3
Lányom, lányom, lenvirágom	16	Mikor Rózsa Sándor	128
Látod édesanyám, látod édesanyám, mért
szültél a világra	174	Mily igen jó az Uristent dicsérni	393
Látom az életem	106/11	Minapjába láttam rózsát	340
Látom az életem, nemigen gyönyörű	76	Mint a rózsá, mejet sért a hideg szél	326
Leányvásár lesz a héten, tudom, tudja ke'	322	Móduvába a bugjácson bagjok furujáznak	98 j
Lepedőcske, kis párnocska	121	Mon' meg, virág, a virágnak	41/3
Lepedőcske, párnocska	119	Mosd ki, anyám, ingem, gatyám	31/7
Leszállott a páva vármegye házára	70, 73/5	Mostan kinyílt egy szép rózsavirág	362
Leszedik a szállót nem sokára	28	Most jöttem én Aradról	67
Letörött a szép rózsá	333	Nagy nemzetből való vagyok, nem olyan,
mint más	97/5
Letűnt éltem napja	377	Napja Isten haragjának	277
Libuskám, kihajtlak a rétre	171	Nádfődeles a gunyhómnak teteje	136, 375/2
Lovat lopott Fehér László	115, 115 j/a, 115 j/b	Ne búsujon, komámasszony	82/7, 83
Magasak a vár falai	343/4	Ne búsujon senki menyecskeje	64
„Magyar hórá“	258 j	Nem az a nagygazdá, kinek hat lova van	173
Magyarország nagy dicsőség	385	Nem átkozlak, rózsám, nem szokásom	199/3
Ma péntek, hónap szombat	302	Ne menj férhez te, csárdás kisangyalom	185
Mária, Mária	62	Nem füstöl az aradi gyár kéménye	157
Már elmegyek az örömbé	113, 282	Nem kell nekem a kenderem, csak a
pozdorjája	97/3
Már ezután úgy életem világom	243/3	Nem loptam én életembe	61
Már én többet Románia lakója nem
leszek	202	Nem megmondtam, bú gelice	43
Megbocsásson, édesanyám	41, 291, 292, 292 j	Nem messze van egy város	388
Megérett a szőlő feketére	29, 317/5	Nem messze van ide	
Meghalt, meghalt a cigányok vajdája,
vajdája	112	Kismargita	30, 111 j/a, 111 j/b, 111 j/c
Meg kell a búzának érni	24	Ne szállj pörbe énelem	267
Megmondtam vót, kicsi madár	42/9	Nézz reánk, ó, jó anyánk	358
Megöltek egy legényt	87	Nincsen fonal a rudamon	125/3
Megszabadultam már én a testi
haláltól	359, 360	Nincsen párja a szép székelly kislánynak	237
Megunta két lábam tömlec földjít nyomni	74	Nyílnak, nyílnak a mezei virágok	156
Megverték a gyászos dobót	236	Ó, anyám, jó anyám	103 j
Megyek az úton lefelé	51/5	Ó, állandó Szentháromság, nyögésemre
figyelmezz	381
Mennyasszony vagy, tedd fel
koszorúdat	254/5, 254 j	Ó, édes Megváltóm, ne nézd bűneimet	278/8
Mennybéli, fölséges Isten	368	Ó, felséges úr, mily kegyes Istenünk	258
Menyecske, menyecske	39, 116	Ó, fényességes szép hajnal	290
Menyek az úton lefelé	46/17	Ó, halandó bűnös ember, nézz oda	250
Még azt mondják, bort iszik a báró	244	Olyan nap nem jó az égre	46/9, 53/7, 59
Még azt mondják, Székelkevén nincsen
sár	300	Ó, keserves jajszó, minnyáján
meghalunk	284, 296
Mér teremtett a jó Isten asszonyt a
világra	198	Olvad a hó, tavasz akar lenni	135, 158/2
Mért nincs mindég holdvilágos éjszaka	94 j	Ó, örvendetes hírhallás	330
Mindenkinek van babája, csak énnekem
nincsen	97/4	Örülj, örvendezz, minden jó lélek	380, 380 j
Midőn egyszer szűz Mária	348	Örvend a nagy ég is	289/2
Midőn mindenedet	255	Páncsovai fehér cédulaház	224
Mikor Barna Péter	106, 106 j	Pancsovától nem messze van Szerbia	324
Mikor bújosni indultam	50/1	Pásztorok, keljünk fel	371
		Pásztorok, nyájastól keljtek fel	287
		Pásztortársaim, jó hírt mondok	321

Péntek este de csodát álmodtam	188	Szép butykosom, jó butykosom picit szájja	339
Piros alma leesett a sárba	37	Szépén legel a kisasszony gulyája	163
Piros szekfű, mákvirágszál	47	Szívünk újsággal ma bétölt	308
Rámlehel a halál, elhervadtam tőle	278/6	Szóljatok, ó, pásztorok, mi dolgot
leltetek	286
Rászállott a varjú a vasútra	317	Szomorú a halál a gyarló embernek	294
Rászállott egy hatyú vármegye
házára	71j	Szomorú az üdő, meg akar változni	72
Rászállott egy páva vármegye
házára	71j/4	Szomszéd asszony megfőzte az ibóját	149, 373/2
Recece, recece, nincs a lánynak
kötője	234	Szürnyű nagy romlásra készült
Pannónia	68, 68j
Recsegős a csizmám, amelyet vettem	396	Született szűz leánytól	273
Rémítő, ó Halál, a te kezed	285, 370	Tarka-barka rokolyának elszakadt
a ránca	97, 98
Repednek a hordók a szüret után	199/4	Tárva-nyitva van a rózsám ablaka	347
Ritka búzát öntöttem a garatba	205	Tegnap volt ajkamon utoljára hang	327/3
Sarkon van az én házam, napnak van
fordulva	222	Tehozzád kiáltok, Mária, szűz anyám	323
Sarkon van az újvárosi vendégfogadó	144j	Teli van a rózsabokor bimbóval	196
Sándorházi gujaslegény	140	Temetőbe köre szállott a rigó	161j
Sárgadinnyét nem jó sokat ültetni	373	Temető kapuja	361
Sárga tolla, igazán, csakugyan, van
a sárgarigónak	209	Templom közepébe fojót patakocska	259
Sebes szárnyon én messze repültem	254/3	Tiszaparton van egy hajó kikötve	111j/e
Sej, a Tiszának, tyuhaj, a Dunának mind
a négy sarka sáros	154	Tiszán túl, Dunán túl	27
Sej, haj, amit világeletembe
kerestem	164	Ti székei lányok, Isten veletek	199j/a
Sej, haj, lemegek az Alföldre
kaszálni	204	Tizenhat éves koromba	252j
Seregeknek szent Istene	305	Törökbúza, édes málé	332/3
Serkenj, lelkem, méj álmodból	357	Trieszt mellett van egy kerek erdő	179
Sír a mezei pacsirta	126/4	Tudod babám, mit fogadtál csütörtökön
este	211
Sokat arattam a nyáron	54/8	Túl a Tiszán egy almafa	52
Spirituszból csinálják a pálinkát	40/4	Tull a Tiszán, zöld erdőbe születtem	95
Szálldogál a fecske magassan a levegőbe	161	Túl a vizen egy almafa	57
Szárnya, szárnya, szárnya a fecskének	146	Tull a vizen egy diófa	63
Szeben felől, Szeben felől jönnek
a huszárok	139	Túl a vizen van egy malom	25
Szeged felől, Szeged felől jön egy
fekete felhő	176	Tűzből pattant kis menyecske
vagyok én	34/2
Szegény ember azt gondolja	125/9	Udvaromban van egy méj kút	92/8
Szegény legény bújosdik az erdőbe	181, 194	Udvaromon mét sirdogál Jancsi	111j/f
Szegény legény vótam, sokat
gondolkoztam	74/6, 76j	Udvaromat egy mély árok hasítsa	94
Szent János áldása	346	Ugat a kutyám, a Rajna	395
Szerelem, szerelem	39/2, 116/2, 363	Úgy elmegyek itt lefelé	53
Szerethetél vóna, rózsám, ha szép nem
vótam es	71/3	Úgy elmegyek, meglássátok	89, 90
Szeretném, szeretném faluvégén lakni	20	Úgy szeretem az öregot	35/2, 264j
Széjes a Duna, magoss a partja	101, 102	Úgy szeretem az uramat	35
Szélles az Isonzó vize, kesken a híd
rajta	199j/b	Úrjézus, Isten fia	333/3
		Utca, utca, de szép utca a székei
utca	200
		Üdvöz légy, Betlehemben szült Jézus
teste s vére	369
		Üdvöz légy, szent Szűz	309
		Üres láda az ajtóba	120
		Van egy kupa málélisztem	304
		Verd meg, Isten, azt a szivet	51

Verik a dobot	315	Virágos kenderem elázott a héten	182
Verje meg az Isten	103	Virágos kis kertembe	334
Végigmentem egy asszonynak az
udvarán	379	Zavaros a Bodrog, ha megárad	199
Végigmentem hertelendi nagy utcán	143	Zavaros a Tisza	213
Végigmentem hertelendi, sej, haj,
nagy utcán	144	Zöld erdő aranyos kívül-belől	386
Vékon cérna, kőménmag	336/3	Zöld a murok, zöld a retek,
kukoricaszár	374
Vékony deszkakerítés	334/8	Zöld paradicsom	10

A GYŰJTŐTT DALOK JEGYZÉKE*

I. Ütempár szerkezet (gyermekdalok)

*1.	Hová jártál...	(H.)		gy. f. 116 l.
1j.	Hová jártál...	(H.)		AP 7099/a
2.	Hol jársz...	(H.)		AP 7098/o
3.	Cimcimdralom...	(H.)		AP 7099/c
*4.	Kis kácsa fürdik...	(H.)		gy. f. 117 l.
*5.	Érik a meggyfa...	(H.)		gy. f. 54 l.
5j.	Érik a meggyfa...	(H.)		AP 7099/d
*6.	A pünkösdi rózsá...	(H.)		gy. f. 133 l.
7.	A pünkösdi rózsá...	(H.)		AP 7098/n
8.	Ég a gyertya...	(H.)		AP 7098/j
*9.	Bujj, bujj, zöld ág...	(H.)		gy. f. 135 l.
*10.	Zöld paradicsom...	(H.)		gy. f. 136 l.
11.	Hej, széna, széna...	(H.)		AP 7098/m
*12.	Ej, szénárú, szénárú...	(H.)		gy. f. 115 l.
13.	A szénának, szénának...	(H.)		AP 7098/k
14.	A szénának, szénának...	(H.)		AP 7098/l
*15.	Kecske ment a kis kertbe...	(H.)		gy. f. 137 l.
15j.	Kecske ment a kis kertbe...	(H.)		AP 7099/f
15.	Kecske ment a kis kertbe...	(H.)		AP 7099/e
*16.	Lányom, lányom, lenvirágom...	(H.)		gy. f. 114 l.
*17.	Elvesztettem keszkenőmet...	(H.)		gy. f. 138 l.
*18.	Ádámnak volt hét fia...	(H.)		gy. f. 134. l.
19.	Ádámnak volt hét fia...	(H.)		AP 7099/b

II. STROFIKUS DALOK (A)

*20	Szeretném, szeretném...	(H.)	tánc?	gy. f. 6 l.
*21.	Fehér faszujkavirág...	(H.)	tánc?	gy. f. 14 l.
22.	Édes uram, de jó kend	(Sz.)	tánc?	AP 7105/o
22j.	Fére, tőlem, bubánat	(H.)	tánc?	AP 7098/c
*23.	Én ültettem a rózsafát	(H.)	lakodalom	AP 6020/1
*23.	Erdő, erdő, kerek erdő	(H.)	lírai	gy. f. 10 l.
24.	Meg kell a buzának érni	(S.)	keserves	AP 7103/d
*25.	Túl a vizen van egy malom	(H.)	lírai	gy. f. 157 l.
*26.	Bé, bé, bé	(H.)	lakodalom	gy. f. 46 l.
27.	Tiszán túl...	(H.)	lírai	gy. f. 45 l.
*27j.	Csoszogtató tánc	(H.)	lakodalom	gy. f. 89 – I – II
l.
*28.	Leszedik a szőlőt...	(H.)	lírai	gy. f. 5 l.
28.	Duna partján...	(S.)	lírai	AP 7103/e
29.	Megérett a szőlő...	(S.)	lírai	AP 7103/f
30.	Nem messze van...	(H.)	ballada	gy. f. 183 l.
31.	Jaj, de széles,...	(H.)	ballada	gy. f. 30 l.
31.	Mosd ki, anyám...	(H.)	ballada	gy. f. 43 l.
31.	Házunk előtt...	(H.)	ballada	AP 6429/k
*31j.	Két fa között...	(H.)	lírai	gy. f. 19 l.
32.	Jaj, de széles...	(S.)	ballada	AP 7103/b

AP = Akadémiai Pyral lemez, gépi felvétel

gy. f. = gyűjtőfüzet, helyszíni lejegyzés

* = nyomtatásban megjelent

j = jegyzetdallam

32.	Adjon isten, Pápainé...	(S.)	ballada	AP 7103/a
33.	Jaj, de széles...	(Sz.)	ballada	AP 7106/c
34.	Adjon isten, édesanyám...	(H.)	lakodalom	AP 7099/h
34.	Tűzből pattant...	(H.)	lírai	gy. f. 256 l.
34j.	Elhullott a...	(H.)	lírai	gy. f. 84 l.
35.	Úgy szeretem az uramat	(H.)	lírai	gy. f. 15 l.
35.	Úgy szeretem az öreget	(H.)	lírai	gy. f. 105 l.
36.	Édes, kedves kis Bodri	(H.)	lírai	gy. f. 95 l.
37.	Piros alma legurult...	(H.)	lakodalom	gy. f. 184 l.
*38.	Huncut a gazda	(H.)	lakodalom	gy. f. 261 l.
39.	Menyecske, menyecske	(H.)	lírai	gy. f. 86 l.
39.	Menyecske, menyecske	(H.)	lírai	gy. f. 129 l.
40.	A citromfa levelestől...	(H.)	lírai	gy. f. 81 l.
40.	Spirituszból csinálják...	(H.)	lírai	gy. f. 217 l.
40.	Két szivárvány...	(H.)	lírai	gy. f. 218 l.
40.	Édesanyám gyengén nevelt...	(H.)	lírai	AP 7098/d
40.	A citrusfa... (klar.)	(H.)	lírai	AP 7100/g
*41.	Megbocsásson, édesanyám	(H.)	lakodalom	gy. f. 234 l.
41.	Mon' meg, virág...	(H.)	lakodalom	gy. f. 247 l.
41.	Édesanyám édes teje	(S.)	keserves	AP 7104/c
41.	Bukovina, édes hazám	(S.)	keserves	AP 7103/n
42.	Édesanyám sok szép szava	(H.)	lakodalom	gy. f. 48 l.
42.	Elmész, rózsám...	(H.)	keserves	gy. f. 16. l.
42.	Mikor elindulsz...	(H.)	keserves	gy. f. 9 l.
42.	Megmondtam vót...	(H.)	keserves	gy. f. 9 l.
43.	Nem mondtam...	(Sz.)	keserves	AP 7085/i
44.	Bujdosik a kicsi madár	(H.)	keserves	gy. f. 9 l.
44.	Bujdosik a kicsi madár	(H.)	keserves	AP 6020/i
44.	Bujdosik a kicsi madár	(H.)	keserves	AP 7079/d
45.	Bukovina, édes hazám	(H.)	keserves	AP 7099/g
46.	Bukovina, édes hazám	(H.)	keserves	AP 7086/b
46.	Bujdosik a kicsi madár	(H.)	keserves	AP 7099/i
46.	Olyan nap nem jó az ég	(H.)	keserves	AP 6429/a
46j.	Édesanyám sok szép szava	(H.)	keserves	AP 7098/e
46j.	Menyek az úton lefelé	(H.)	keserves	gy. f. 255 l.
47.	Piros szegfű, mákvirágszál	(Sz.)	lírai	AP 7094/e
47.	Piros szegfű, mákvirágszál	(Sz.)	lírai	AP 7106/i
48.	Kimegyek a temetőbe	(Sz.)	keserves	AP 7105/i
48.	Fejik a fekete kecskét	(Sz.)	lírai	AP 7105/f
48.	Édesanyám édes teje	(Sz.)	keserves	AP 7106/d
48.	Felmegek én egy nagy hegyre	(Sz.)	keserves	AP 7105/g
49.	Bukovina, édes hazám	(Sz.)	keserves	AP 7105/e
49.	Édesanyám rózsafája	(Sz.)	keserves	AP 7105/h
49.	Elmész, rózsám...	(Sz.)	keserves	AP 7105/n
49.	Bukovina, kesken palló	(Sz.)	lírai	AP 7105/d
49.	Eltörött a kocsim rúdja	(Sz.)	lírai	AP 7082/g
49.	Ez az utca bánat utca	(Sz.)	lírai	AP 7082/b
50.	Mikor bujdosni indultam	(H.)	keserves	AP 6017/b
51.	Verd meg, Isten, azt a szívet	(H.)	lírai	AP 6018/c
51.	Megyek az úton lefelé	(H.)	keserves	AP 6022/f
51.	Kicsi madár nem tud szólni	(H.)	keserves	AP 6025/b
51.	Engem anyám elátkozott	(H.)	keserves	gy. f. 49 l.
52.	Túl a Tiszán egy almafa	(H.)	ballada	AP 6023/a
53.	Úgy elmegyek itt lefelé	(H.)	keserves	AP 7098/f
53.	Bukovina, mit vétettem	(H.)	keserves	AP 7086/a
53.	Olyan nap nem jó az ég	(H.)	keserves	gy. f. 3 l.

54.	Édesanyám mondta nékem	(S.)	lakodalom	AP 7103/e
54.	Jaj, Istenem, mit csináljak	(S.)	keserves	AP 7104/d
54.	Bukovina édes falva	(S.)	keserves	AP 7103/c
54.	Sokat arattam a nyáron	(S.)	lírai	AP 7103/o
*55.	Édesanyám sok szép szava	(H.)	lakodalom	gy. f. 50 l.
55.	Erdő, erdő, kerek erdő	(H.)	lírai	gy. f. 258 l.
55j/a	Édesanyám sok szép szava	(H.)	lírai	AP 6020/k
55j/b	Édesanyám sok szép szava	(H.)	lírai	AP 7079/b
56.	Ha a hazádba megélhetsz	(H.)	keserves	gy. f. 34 l.
57.	Túl a vizen egy almafa	(H.)	ballada	gy. f. 18 l.
58.	Erdő nincsen zöld ág nélkül	(H.)	keserves	gy. f. 11 l.
59.	Olyan nap nem jó az ég	(H.)	keserves	gy. f. 177 l.
60.	Erdő nincsen zöld ág nélkül	(H.)	keserves	AP 7099/k
61.	Nem loptam én életembe	(H.)	ballada	gy. f. 187 l.
*62.	Mária, Mária	(H.)	egyházi	AP 7085/e
*63.	Tull a vizen egy diófa	(H.)	ballada	AP 7100/a
63.	Tull a vizen egy diófa	(H.)	ballada	AP 7100/d
63j.	Tull a vizen egy diófa (tárogató)	(H.)	ballada	AP 7100/b
63j.	Tull a vizen egy diófa (klarinét)	(H.)	ballada	AP 7100/c
*64.	Ne busuljon senki menyecskéje	(H.)	lakodalom	gy. f. 79 l.
*65.	Addig élem világomat	(H.)	lakodalom	gy. f. 132 l.
*65.	Addig élem világomat	(H.)	lakodalom	gy. f. 131 l.
*65.	Addig élem világomat	(H.)	lakodalom	gy. f. 90 l.
66.	Fehér László lovat lopott	(Sz.)	ballada	AP 7094/j
67.	Most jöttem én Aradról	(H.)	lírai	gy. f. 216 l.
68.	Szörnyű nagy romlásra ...	(H.)	hist. ének	gy. f. 28 l.
68j.	Szörnyű nagy romlásra ...	(H.)	hist. ének	AP 6015/m,
AP 6016/a
*68.	Szörnyű nagy romlásra ...	(H.)	hist. ének	AP 6429/g
69.	Anyám, édesanyám ...	(H.)	keserves	gy. f. 63 l.
69.	Elment a madárka ...	(H.)	keserves	AP 7099/j
69.	Ahol én eljárók ...	(Sz.)	keserves	AP 7105/c
70.	Leszállott a páva ...	(H.)	rabének	gy. f. 7 l.
71.	Este van, este van ...	(H.)	lírai	AP 6020/j
71.	Szerethetnél vóna ...	(H.)	lírai	gy. f. 47 l.
71.	Este van, este van ...	(H.)	lírai	AP 7079/c
*71j.	Rászállott egy hattűy ...	(H.)	rabének	gy. f. 8 l.
71j.	rászállott egy páva ...	(H.)	rabének	AP 6021/d
71j.	Fudogál a szellő ...	(H.)	rabének	AP 7079/a
*72.	Szomorú az üdő ...	(H.)	keserves	gy. f. 246 l.
73.	Ahol én eljárók ...	(H.)	keserves	gy. f. 52 l.
73.	Leszállott a páva ...	(H.)	rabének	gy. f. 1 l.
*74.	Megunta két lábam ...	(H.)	rabének	gy. f. 23 l.
74.	Szegény legény voltam ...	(H.)	lakodalom	gy. f. 44 l.
75.	Busulni nem tudtam ...	(H.)	keserves	AP 7098/g
75j.	Busulni nem tudtam ...	(H.)	keserves	AP 7086/c
75j.	Busulni nem tudtam ...	(H.)	keserves	AP 7098/h
*76.	Látom, az életem ...	(H.)	keserves	AP 6021/e
76.	Fúdd el szép nótádat ...	(H.)	rabének	AP 6017/a
76j.	Szegén legén vótam ...	(H.)	lakodalom?	AP 6429/l
76j.	Fúdd el szép nótádat ...	(H.)	rabének	AP 6429/c
77.	Könnyebb kősziklának ...	(H.)	keserves	gy. f. 188 l.
*77.	Amerre én járók ...	(H.)	keserves	AP 7084/h
78.	Elment a madárka ...	(Sz.)	keserves	AP 7106/a
79.	Amerre én járók ...	(Sz.)	keserves	AP 7095/h
80.	A szekerem rúdja ...	(H.)	keserves	gy. f. 109 l.

80.	Ahol én eljárók...	(Sz.)	keserves	AP 7080/m
80j.	Bujdosik a kutya...	(H.)	lakodalom?	AP 6025/c
81.	Cifra szűrőm...	(H.)	tánc	gy. f. 220 l.
*82.	Addig élelem világomat	(H.)	lakodalom	gy. f. 87 l.
82.	Addig élelem világomat	(S.)	lakodalom	AP 7104/h
82.	Édesanyám sok szép...	(Sz.)	lakodalom	AP 7103/m
82.	Ne busuljon, komámasszony	(Sz.)	lakodalom?	AP 7081/p
83.	Ne busuljon, komámasszony	(Sz.)	lakodalom?	AP 7083/j
84.	Addig élelem világomat	(H.)	lakodalom	AP 7084/i, j
85.	Én ültettem a rózsafát	(H.)	lakodalom	gy. f. 68 – 69 l.
*86.	Eddig, vendég, jól mulattál	(H.)	lakodalom	gy. f. 20 l.
86.	Eddig, vendég, jól mulattál	(H.)	lakodalom	AP 6025/k
86j.	Eddig, vendég, jól mulattál	(H.)	lakodalom	gy. f. 101 l.
87.	Megöltek egy legényt	(H.)	ballada	AP 6022/d
87.	Megöltek egy legényt	(H.)	ballada	gy. f. 160 l.
87.	Elveszett a lovam	(H.)	lírai	gy. f. 179 l.
87.	Elveszett a lovam	(H.)	lírai	AP 6020/e
87j/a.	Elveszett a lovam	(H.)	lírai	AP 7099/e
87j/b.	Elveszett a lovam	(Sz.)	lírai	AP 7081/d
88.	Édesanyám, ha meguntál...	(H.)	lírai	gy. f. 94 l.
89.	Úgy elmegyek,...	(H.)	keserves	gy. f. 74 l.
90.	Úgy elmegyek,...	(H.)	keserves	gy. f. 53 l.
91.	Bánat, bánat, sűrű bánat	(H.)	keserves	gy. f. 248 l.
91.	Elmész, rózsám, járt békével	(H.)	keserves	gy. f. 2 l.
92.	Andrásfalvi magas torony	(H.)	lírai	gy. f. 190 l.
92.	Andrásfalvi magas torony	(H.)	lírai	gy. f. 191 l.
92.	Udvaromba van egy méj kút	(Sz.)	lírai	AP 7096/e
93.	Fakó lovam, rúg fel a port	(H.)	lírai	gy. f. 56 l.
93.	Fecském, fecském...	(H.)	lírai	gy. f. 57 l.
93.	Fecském, fecském...	(H.)	lírai	gy. f. 73 l.
93.	Fecském, fecském...	(H.)	lírai	AP 6430/b
93j.	Gyere, rózsám,...	(H.)	lírai	gy. f. 156 l.
94.	Udvaromat egy mély árok...	(H.)	lírai	gy. f. 152 l.
94j.	Mért nincs mindég...	(H.)	lírai	gy. f. 141 l.
*95.	Túl a Tiszán,...	(H.)	lírai	gy. f. 82 l.
95j.	Jaj, de széles,...	(H.)	ballada	AP 6021/a
96.	Eridj haza, s mosdjal meg	(H.)	lírai	AP 7098/b
*97.	Tarka-barka rokolyának...	(H.)	tánc	gy. f. 31 l.
97.	Mindenkinek van babája...	(H.)	tánc	gy. f. 122 l.
97.	Messze mentem házasodni...	(H.)	tánc	AP 6020/h
98.	Tarka-barka rokolyának...	(H.)	tánc	AP 6023/b
98.	Tarka-barka rokolyának...	(S.)	tánc	AP 7103/j
98j.	Az én uram goszpodár...	(H.)	tánc	AP 6430/d
98j.	Megkértem egy...	(H.)	tánc	AP 7086/m
98j.	Tarka-barka rokolyának	(H.)	tánc	AP 7086/l
99.	A mezőbe a tücsök...	(H.)	ballada	gy. f. 167 l.
99j/a.	Igrik-ugrik...	(Sz.)	ballada	AP 7081/g
99j/b.	Jöjjön haza, édesanyám	(Sz.)	ballada	AP 7104/f
100.	Elvesztettem zsebkenőmet...	(Sz.)	tánc?	AP 7105/l
100j.	Elindultam házasodni...	(H.)	tánc?	gy. f. 166 l.
101.	Szējess a Duna,...	(H.)	párosító	AP 6022/h
*101.	Szējess a Duna,...	(H.)	párosító	gy. f. 113 l.
102.	Szējess a Duna,...	(H.)	párosító	AP 6025/d
103.	Verje meg az Isten	(H.)	ballada	AP 7100/e
103j.	Ó, anyám, jó anyám	(Sz.)	ballada	AP 7080/h
104.	Hunyadi Benedek	(H.)	ballada	gy. f. 35 l.

104j.	Hunyadi Benedek	(H.)	ballada	AP 6017/d
*105.	A kutyának tarka lába	(H.)	farsang	gy. f. 96 l.
105j.	A kutyának tarka lába	(H.)	farsang	AP 6023/d
106.	Mikor Barna Péter	(H.)	ballada	gy. f. 24 l.
106.	Látom, az életem	(H.)	keserves	gy. f. 25 l.
106j.	Mikor Barna Péter	(H.)	ballada	AP 6022/b
*106j.	Mikor Barna Péter	(H.)	ballada	AP 6429/d
*107.	Elment a madárka	(H.)	keserves	gy. f. 17 l.
108.	Édesanyám mondta nékem	(H.)	lakodalom	gy. f. 249 l.
109.	Édesanyám mondta nékem	(H.)	lakodalom	gy. f. 250 l.
110.	Édesanyám mondta nékem	(H.)	lakodalom?	AP 7099/m
111.	A Teremtőnek szavára	(Sz.)	egyházi	AP 7105/a
111j/a.	Nem messze van ide...	(H.)	ballada	AP 6022/g
111j/b.	Nem messze van ide...	(Sz.)	ballada	AP 7080/i
111j/c.	Nem messze van ide...	(H.)	ballada	gy. f. 182 l.
111j/d.	Galicija környes-körül...	(Sz.)	lírai	AP 7094/c
111j/e.	Tiszaparton van egy hajó...	(H.)	lírai	gy. f. 193 l.
111j/f.	Udvaromon mért sírdogál...	(H.)	ballada	gy. f. 200 l.
112.	Meghalt, meghalt...	(H.)	tánc	AP 6430/c
113.	Már elmegyek az örömbe	(S.)	egyházi	AP 7102/a
114.	Hív társajim,...	(S.)	egyházi	AP 7101/f
115.	Lovat lopott Fehér László	(H.)	ballada	gy. f. 27 l.
115j/a.	Lovat lopott Fehér László	(H.)	ballada	AP 6016/b
115j/b.	Lovat lopott Fehér László	(H.)	ballada	AP 6429/f
*116.	Menyecske, menyecske	(H.)	tánc?	gy. f. 61 l.
116j.	Ess, páva, ess, páva	(H.)	párosító?	gy. f. 60 l.
117.	Kiseprem fehérre meszelt...	(H.)	lírai	gy. f. 172 l.
118.	Kihajtottam a tehenet...	(H.)	lírai	gy. f. 173 l.
*119.	Lepedőcske, párnocska	(H.)	lakodalom	gy. f. 128 l.
119.	Lepedőcske, párnocska	(H.)	lakodalom	AP 6022/a
119.	Lepedőcske, párnocska	(H.)	lakodalom	AP 7084/k
*120.	Üres láda az ajtóba	(H.)	lakodalom	gy. f. 262 l.
*121.	Lepedőcske, kis párnocska	(H.)	lakodalom	gy. f. 236 l.
*122.	Kerek udvar, kicsi ház	(H.)	tánc	gy. f. 78 l.
*122.	Igyunk egy kis pálinkát	(H.)	lírai	gy. f. 257 l.
122j.	Kerek udvar, kicsi ház	(H.)	tánc	AP 6021/c
123.	Ez a lábam, ez, ez, ez	(S.)	tánc	AP 7103/k
123j.	Ez a lábam, ez, ez, ez	(Sz.)	tánc	AP 7081/r
124.	Egyszer a cigányok	(Sz.)	lírai	gy. f. 123 l.
*125.	Elesett a tyúk a jégen	(H.)	lakodalom	gy. f. 12 l.
*125.	Nincsen fonal a rudamon	(H.)	lakodalom	gy. f. 102 l.
*125.	Szegény ember azt gondózza	(H.)	lakodalom	gy. f. 37 l.
125j.	Eddig, vendég, jól mulattál	(H.)	lakodalom	AP 6020/c
125j.	Szegény ember azt gondolja	(H.)	lakodalom	AP 6018/b
126.	Ha még eccer leján lennék	(H.)	lakodalom	gy. f. 93 l.
126.	Sir a mezeji pacsírta	(H.)	lakodalom	AP 6020/g
127.	Ha még egyszer legény lennék	(H.)	lakodalom	gy. f. 165 l.
128.	Mikor Rózsa Sándor	(H.)	ballada	gy. f. 26 l.
128.	Mikor Rózsa Sándor	(H.)	ballada	AP 6022/c
*128.	Mikor Rózsa Sándor	(H.)	ballada	AP 6429/e

II. Strofikus szerkezetű dalok (B₁)

129.	Édesanyám, ki a legény...	(H.)	lírai	gy. f. 239 l.
130.	Esik eső szép csendesen...	(H.)	ballada	AP 6024/g
131.	Esik eső, sáros lesz...	(Sz.)	lírai	AP 7094/g

132.	Kis pejlovam . . .	(Sz.) lírai	AP 7082/j
132.	Esik eső, sáros lesz . . .	(Sz.) lírai	AP 7082/c
133.	Adjon Isten, édesanyám . . .	(Sz.) lírai	AP 7106/h
134.	A mohoji zöld erdőbe . . .	(Sz.) lírai	AP 7081/k
135.	Olvad a hó, tavasz akar lenni	(Sz.) lírai	AP 7082/p
136.	Nádfődeles a gunyhómnak teteje	(S.) lírai	AP 7103/g
137.	Ha bemegek hertelendi kocsmába	(H.) lírai	gy. f. 149 l.
137.	Ha bemegek hertelendi kocsmába	(Sz.) lírai	AP 7083/i
138.	Fekete kőkénnek . . .	(H.) lírai	gy. f. 142 l.
139.	Szeben felől, szeben felől . . .	(H.) lírai	gy. f. 203 l.
140.	Sándorházi gulyáslegény	(H.) lírai	gy. f. 233 l.
141.	Ezt a kislányt ne vedd el . . .	(H.) lírai	gy. f. 120 l.
142.	Harmatos a törökbúza . . .	(H.) lírai	gy. f. 185 l.
143.	Végigmentem hertelendi . . .	(H.) lírai	gy. f. 41 l.
144.	Ejnye, babám, de gondör . . .	(H.) lírai	gy. f. 125 l.
144.	Végigmentem hertelendi . . .	(H.) lírai	AP 6429/j
144j.	Sarkon van az úvjárosi . . .	(H.) lírai	gy. f. 126 l.
145.	Csipkés a szőlő levele	(H.) farsang	AP 6023/g
146.	Szárnya, szárnya, . . .	(H.) lírai	gy. f. 118 l.
147.	Kapitány úr, sej, haj . . .	(H.) lírai	gy. f. 98 l.
148.	Kitették a holtestet az udvarra	(H.) lírai	gy. f. 178 l.
149.	Szomszédasszony megfőzte az ibóját	(H.) lírai	gy. f. 40 l.
149.	Szomszédasszony megfőzte az ibóját	(Sz.) lírai	AP 7108/j
150.	Este van már, hetet ütött az óra	(Sz.) lírai	AP 7094/h
151.	Csütörtökön virradóra	(S.) ballada	AP 7104/e
152.	Este van, sötét van	(H.) lírai	gy. f. 224 l.
152j.	Este van, sötét van	(H.) lírai	gy. f. 223 l.
152j.	Este van, sötét van	(Sz.) lírai	AP 7083/l
153.	Az ökör a földet nem magának szántja	(H.) lírai	gy. f. 163 l.
154.	Sej a Tiszának, tyuhaj, a Dunának	(H.) lírai	gy. f. 168 l.
*155.	A gőzösnek hat kereke, de nem bánom	(H.) lírai	gy. f. 222 l.
156.	Nyílnak, nyílnak a mezei virágok	(Sz.) lírai	AP 7081/i
*157.	Nem füstöl az aradi gyár kéménye	(H.) lírai	gy. f. 202 l.
*158.	Belésett rózsám a Dunába	(H.) lírai	gy. f. 169 l.
159.	Ha mégegyszer én húsz éves lehetnék	(H.) lírai	gy. f. 139 l.
159.	Ha mégegyszer én húsz éves lehetnék	(H.) lírai	gy. f. 140 l.
160.	Cifra szűröm szegre van akasztva	(H.) lírai	gy. f. 219 l.
161.	Szálldogál a fecske . . .	(H.) lírai	gy. f. 198 l.
161.	Este száll a madár	(Sz.) lírai	AP 7081/j
161j	Temetőbe kőre szállott a rigó	(Sz.) lírai	AP 7081/l
162.	Ej, de kilátszik, kinek van szeretője	(H.) lírai	gy. f. 251 l.
163.	Szépen legel a kisasszony gulyája	(H.) ballada	gy. f. 213 l.
163.	Szépen legel a kisasszony gulyája	(H.) ballada	gy. f. 212 l.
164.	Sej, haj, amit világeletembe kerestem	(H.) lírai	gy. f. 195 l.
165.	Ferenc Jóska nyolcvanhat éves császár	(H.) lírai	gy. f. 153 l.
166.	Fekete cserepes a mi házunk eleje	(H.) lírai	gy. f. 164 l.
166.	Egy vasárnap délután, azt üzente a babám	(H.) lírai	gy. f. 124 l.
167.	Este, este, ej, csütörtökön este	(H.) lírai	gy. f. 259 l.
168.	Elhervad az a fű, kit a kasza elvág	(H.) lírai	gy. f. 260 l.
168.	Csillagok, csillagok, szépen ragyogjatok	(Sz.) lírai	AP 7079/g
*169.	Édesanyám, mit viszel a kötődbe	(H.) lírai	gy. f. 146 l.
169j	Bimbót fakajt a muskátli virágja	(Sz.) lírai	AP 7083/h
170.	Édes, kedves anyám	(Sz.) lírai	AP 7094/d
171.	Libuskám, kihajtlak a rétre	(Sz.) lírai	AP 7106/l
*172.	Ej, búra, búra, búbanatra születtem	(H.) lírai	gy. f. 108 l.
173.	Nem az a nagygazda, kinek hat lova van	(H.) lírai	gy. f. 155 l.

174.	Látod, édesanyám, látod édesanyám...	(Sz.)	lírai	AP 7082/s
175.	Homokos az, homokos az...	(H.)	lírai	gy. f. 253. l.
176.	Szēged felől, Szēged felől...	(H.)	lírai	gy. f. 242. l.
177.	Felmentem a hegyre, felmentem a hegyre...	(H.)	lírai	gy. f. 243. l.
178.	Felszántottam, de felszántottam...	(H.)	lírai	gy. f. 221. l.

II. Strofikus szerkezetű dalok (B₂)

179.	Trieszt mellett van egy kerek erdő	(H.)	lírai	AP 6024/e
180.	Kaszárnya, kaszárnya	(H.)	lírai	gy. f. 232. l.
181.	Szegény legény bújdosik az erdőbe	(H.)	lírai	gy. f. 36. l.
182.	Virágos kenderem elázott a héten	(H.)	lírai	AP 6429/i
182.	Ez az én szeretőm, ez a kicsi barna	(Sz.)	lírai	AP 7080/d
183.	Jó estét, jó estét, Csészi bírónénak	(Sz.)	ballada	AP 7080/c
184.	De szeretnék az égen csillag lenni	(H.)	lírai	gy. f. 145. l.
184j	Garibaldi kis csárdás kalapja	(H.)	lírai	gy. f. 77. l.
185.	Ne menj férjhez te, csárdás kisangyalom	(H.)	lírai	gy. f. 241. l.
186.	Barna kislány megy a kútra...	(H.)	lírai	gy. f. 119. l.
187.	Balaton közepe náddal van kerítve	(Sz.)	lírai	AP 7106/e
188.	Péntek este de csodát álmodtam	(Sz.)	lírai	AP 7079/l
189.	Felültem a kemencére	(Sz.)	lírai	AP 7083/b
190.	Este későn, szombat este...	(H.)	lírai	gy. f. 196. l.
191.	A gőzösnek hat kereke fekete...	(Sz.)	lírai	AP 7106/g
192.	Akkor szép a kislány...	(H.)	lakodalom	gy. f. 180. l.
193.	A hunyadi, a hunyadi bíró kapujába	(H.)	lírai	gy. f. 154. l.
194.	Szegény legény bújdosik az erdőbe	(H.)	lírai	AP 6025/f
*195.	Görögdinnyét nem jó dombra ültetni	(H.)	lírai	gy. f. 215. l.
195.	Görögdinnyét nem jó dombra ültetni	(H.)	lírai	AP 6020/f
196.	Teli van a rózsabokor bimbóval	(H.)	lírai	gy. f. 51. l.
197.	Ahol én eljárók, még a fák is sírnak	(H.)	lírai	AP 6020/b
197.	Ahol én eljárók, még a fák is sírnak	(Sz.)	lírai	AP 7079/f
197j	Haza lányok, haza, mer este van	(H.)	lírai	gy. f. 99. l.
198.	Mér teremtetted a jó Isten asszonyt a világra	(Sz.)	lírai	AP 7081/f
199.	Zavaros a Bodrog, ha megárad	(H.)	lírai	gy. f. 92. l.
199.	Nem átkozlak rózsám, nem szokásom	(H.)	lírai	AP 6025/a
199.	Repednek a hordók a szüret után	(H.)	lírai	gy. f. 194. l.
199j/a	Ti székei lányok, Isten veletek	(Sz.)	lírai	AP 7081/o
199j/b	Szélles az Isonzó vize, kesken a hid rajta	(H.)	lírai	gy. f. 150. l.
200.	Utca, utca, de szép utca a székei utca	(Sz.)	lírai	AP 7081/n
201.	Csernovici kaszárnya, bádogos a teteje	(Sz.)	lírai	AP 7106/m
202.	Már én többet Románia lakója nem leszek	(H.)	lírai	gy. f. 103. l.
202j	Mikor engem besoroztak virágvasárnapján	(Sz.)	lírai	AP 7083/k
203.	Borozdába, zöld buzába száll a dalos pacsirta	(H.)	lírai	gy. f. 210. l.
203j	Borozdába, zöld buzába száll a dalos pacsirta	(H.)	lírai	AP 6025/h
204.	Sej, haj, lemegyek az Alföldre kaszálni	(H.)	lírai	gy. f. 39. l.
205.	Ritka buzát öntöttem a garatba	(Sz.)	lírai	AP 7083/a
206.	Kerek a káposzta, csipkés a levele	(H.)	lírai	AP 6025/e
206.	Két út van előttem...	(H.)	lírai	gy. f. 244. l.
207.	Kis kalapom a szegre, nagy kabátom melléje...	(Sz.)	lírai	AP 7108/h
208.	Cifra szűröm szegre, cifra szűröm szegre...	(Sz.)	lírai	AP 7094/f
209.	Sárga tolla, igazán, csakugyan, van a...	(H.)	lírai	gy. f. 189. l.
210.	A legénynek csak akkor, a legénynek csak akkor...	(H.)	lírai	gy. f. 238. l.
211.	Tudod babám, mit fogadtál csütörtökön este	(H.)	lírai	gy. f. 159. l.
212.	Ha bemegyek, ha bemegyek virágos kis kertembe	(H.)	lírai	gy. f. 192. l.

II. STROFIKUS SZERKEZETŰ DALOK (B₃)

213.	Zavaros a Tisza	(Sz.)	ballada	AP 7096/b
214.	Arad felől jön egy hintó	(H.)	lírai	gy. f. 227. l.
215.	Fejik a fekete kecskét	(Sz.)	lírai	AP 7080/b
216.	Csütörtökön virradóra lementem a kútra	(H.)	lírai	gy. f. 206. l.
217.	Az én anyám férjhez adott, az nem baj	(H.)	lírai	AP 7086/h
218.	Falu végén csókos csárda, jaj, de hangos	(Sz.)	lírai	AP 7108/l
219.	Ha meghalok, tudom, eltemetnek	(H.)	lírai	gy. f. 143. l.
220.	Kövezik a hertelendi nagy utcát	(H.)	lírai	gy. f. 201. l.
221.	Egyszer házasodtam, azt is nagyon megbántam	(H.)	lírai	gy. f. 214. l.
222.	Sarkon van az én házam, napnak van fordulva	(H.)	lírai	gy. f. 252. l.
223.	Az uramat borotváltam, seje haj	(H.)	lakodalom	gy. f. 33. l.
224.	Páncsovai fehér cédulaház	(H.)	lírai	gy. f. 230. l.
225.	Küldé az Úristen	(H.)	egyházi	AP 7087/h
226.	Felmásztam a rózsafára	(H.)	lírai	gy. f. 158. l.
226j	Jó estét, barna menyecske	(Sz.)	lírai	AP 7108/o
227.	Ki az urát nem szereti	(H.)	lírai	gy. f. 42. l.
228.	Kihajtom az apám nyáját	(H.)	lírai	gy. f. 228. l.
229.	Ezt a kislányt nem az anyja szülte	(H.)	lírai	gy. f. 111. l.
230.	Én nem bánom, akárhogy zörög az ég	(H.)	lírai	gy. f. 75. l.
231.	Bánkódva kezdem el búcsúzós versémet	(H.)	egyházi	AP 7085/a
232.	Kacsaringós bajusza van a babámnak	(Sz.)	lírai	AP 7081/h
233.	Kiáradt a Tisza, elmosta a partot	(Sz.)	lírai	AP 7083/d
234.	Recece, recece, nincs a lánynak kötője	(Sz.)	lírai	AP 7083/g
235.	Falu végén van egy válú	(H.)	lírai	gy. f. 171. l.
236.	Megverték a gyászos dobót	(H.)	lírai	gy. f. 65. l.
237.	Nincsen párja a szép székyi kislánynak	(H.)	lírai	gy. f. 144. l.
238.	Asztalomon tenta, penna, papiros	(H.)	lírai	gy. f. 207. l.
239.	Elmennék én tenálatok egy este	(H.)	lírai	gy. f. 226. l.
240.	Két krajcárval csináltattam szekeret	(H.)	lírai	gy. f. 199. l.
241.	Jegyző uram, hátra kötöm a sarkát	(Sz.)	lírai	AP 7081/a
242.	Érik már, hajlik a búzakalász	(H.)	lírai	gy. f. 151. l.
243.	Ha kiszabadulok, meg is házasodok	(H.)	lírai	gy. f. 237. l.
243.	Közeledik október elseje	(Sz.)	lírai	AP 7083/m
243.	Már ezután úgy élem világom	(Sz.)	lírai	AP 7083/n
244.	Még azt mondják, mort iszik a báró	(Sz.)	lírai	AP 7081/b
245.	Azér, hogy én ijen-ojan vagyok	(Sz.)	lírai	AP 7106/k
246.	Édesanyám, elmegyek a kocsmába mulatni...	(Sz.)	lírai	AP 7083/o
247.	Duna mellett jegenye...	(H.)	lírai	gy. f. 170. l.
248.	Bár valahol ivás közbe a nyavalya kitörne	(H.)	lírai	gy. f. 175. l.
249.	Akkor szép a kislány, mikor koszorú van a fején	(H.)	lírai	gy. f. 181. l.
250.	Ó, halandó, bűnös ember, nézz oda	(H.)	egyházi	AP 6023/j
250.	Ó, halandó, bűnös ember, nézz oda	(H.)	egyházi	AP 7089/d
251.	Feleségem egy áldott asszony	(H.)	lírai	gy. f. 211. l.
252.	Ej, Rózsi, Rózsi, Rózsikám	(H.)	lírai	gy. f. 231. l.
252j.	Tizenhat éves koromban	(Sz.)	lírai	AP 7079/j
253.	Hoppa-cuppa, denevér	(H.)	lírai	gy. f. 186. l.

II. Strofikus szerkezetű dalok (C₁)

*254.	Éltem legszebb arany idejében	(H.)	egyházi	AP 6020/a
254.	Sebes szárnyon én messze repültem	(H.)	egyházi	AP 7089/e
254.	Menyasszony vagy, vedd fel koszorúdat	(H.)	egyházi	AP 6023/i
254j	Menyasszony vagy, vedd fel koszorúdat	(H.)	egyházi	AP 7090/e

255.	Midőn mindeneke	(Sz.)	egyházi	AP 7083/p
255.	Midőn mindeneke	(Sz.)	egyházi	AP 7095/g
*256	Hadikfalva, de szép hejjen van	(H.)	lírai	gy. f. 76. l.
*257.	Édesanyám rózsafája	(H.)	lakodalom	gy. f. 121. l.
*257.	Édesanyám rózsafája	(H.)	lakodalom	gy. f. 72. l.
257.	Édesanyám mondta nekem	(H.)	lakodalom	gy. f. 71. l.
257.	Édesanyám mondta nekem	(H.)	lakodalom	AP 6429/m
257j	Egy szem kőkény, két szem kőkény	(Sz.)	tánc	AP 7082/o
258.	Ó, felséges úr, mily kegyes Istenünk	(H.)	egyházi	AP 7087/g
258j	Csipkés, fodros rokokójának elszakadt a ránca	(Sz.)	tánc	AP 7082/m
258j	Csipkés, fodros rokokójának elszakadt a ránca	(Sz.)	tánc	AP 7082/b
259.	Templom közepébe fojó patakocsa	(H.)	lírai	gy. f. 209. l.
259j	Pajkos huszár			
260.	Azt gondoltad, kisangyalom, megcsaltál	(Sz.)	lírai	AP 7105/k
261.	Kegyes Jézus, én imádságomra	(H.)	egyházi	AP 7087/e
262.	Krisztus urunknak áldott születésén	(H.)	egyházi	AP 7087/j
262.	Krisztus urunknak áldott születésén	(H.)	egyházi	AP 7087/k

II. Strofikus szerkezetű dalok (C₂)

263.	Elmegyek a hegyek közé lakni	(Sz.)	lírai	AP 7082/a
263j	Édes, kedves komámasszony	(H.)	lírai	gy. f. 208 l.
264.	Hajtsd ki, rózsám, a csürcékét	(H.)	lírai	gy. f. 29 l.
264j	Úgy szeretem az öregét	(H.)	lírai	gy. f. 106 l.
265.	Az Istennek szent anygala	(H.)	egyházi	AP 7087/i
266.	Ēre gyere, amĕre ĕn	(Sz.)	lírai	AP 7082/k
267.	Ne szállj perbe ĕnvelem	(H.)	egyházi	AP 7087/a
268.	Ēdesanya, jűjjon haza	(Sz.)	ballada	AP 7080/a
269.	Betlehemnek pusztájában	(S.)	egyházi	AP 7102/f
270.	Gyászkoporsómhoz jűjjetek	(S.)	egyházi	AP 7101/c
271.	Elmegyek a hegyek közé lakni	(H.)	lírai	gy. f. 110 l.
271.	Elvitte a víz az egri hegyet	(H.)	lírai	AP 6025/j
272.	Keljetek fel, jó bojtárok	(S.)	egyházi	AP 7102/d
272.	Keljetek fel, jó bojtárok	(Sz.)	egyházi	AP 7080/k
272.	Keljetek fel, jó bojtárok	(Sz.)	egyházi	AP 7095/e
273.	Szűletett szűz lejárnyól	(H.)	egyházi	AP 7084/m
274.	Kĕszen van a nyughely ...	(H.)	egyházi	AP 7089/c
275.	Jűjjon haza, ĕdesanyám	(H.)	ballada	gy. f. 32 l.
*276.	Jűjjon haza, ĕdesanyám	(H.)	ballada	AP 6018/a
276.	Jűjjon haza, ĕdesanyám	(H.)	ballada	AP 6429/a
277.	Napja Isten haragjának	(H.)	egyházi	AP 7084/d
278.	Krisztushoz kĕszűlők ...	(H.)	egyházi	AP 6019/a
278.	Ēlmĕgy kedves gyermek ...	(H.)	egyházi	AP 7097/b
278.	Rámlehel a halál ...	(H.)	egyházi	AP 7090/c
278.	Ē, ĕdes megváltóm ...	(H.)	egyházi	AP 7085/c
278.	Ēmber, a földi lét ...	(H.)	egyházi	AP 7083/i
279.	Gyertek ide, csókoljuk meg ...	(H.)	egyházi	AP 7085/g
280.	Gábriel indula kűvetĕségbe	(H.)	egyházi	AP 7085/b
281.	Ēsűnk zsámolyodhoz, nagy istensĕg	(H.)	egyházi	AP 7098/a
282.	Már ĕlmegek az ĕrűmbe	(H.)	egyházi	AP 6019/f
282.	Már ĕlmegek az ĕrűmbe	(H.)	egyházi	AP 7097/e
282.	Már ĕlmegek az ĕrűmbe	(H.)	egyházi	AP 6019/g
283.	A nap ĕljű nagy haraggal	(H.)	egyházi	AP 7097/f
283.	A nap ĕljű nagy haraggal	(H.)	egyházi	AP 7089/i
284.	Ē, keserves jajsző ...	(H.)	egyházi	AP 7083/a

284.	Ó, keserves jajszó...	(Sz.)	egyházi	AP 7104/l
284.	Ó, keserves jajszó...	(H.)	egyházi	AP 7086/p
285.	Rémítő, ó, halál...	(Sz.)	egyházi	AP 7104/m
286.	Szóljatok, ó, pásztorok...	(Sz.)	egyházi	AP 7095/b
287.	Pásztorok, nyájastól keljetek fel	(Sz.)	egyházi	AP 7095/d
288.	A Szűz egy fiat szült	(Sz.)	egyházi	AP 7080/j
289.	A Szűz egy fiat szült	(S.)	egyházi	AP 7102/g
289.	A Szűz egy fiat szült	(Sz.)	egyházi	AP 7096/h
289.	A Szűz egy fiat szült	(Sz.)	egyházi	AP 7104/i
289.	Örvend a nagy ég is	(S.)	egyházi	AP 7095/a
290.	Ó, fényességes szép hajnal	(H.)	egyházi	AP 7084/n
*291.	Megbocsásson, édesanyám	(H.)	lakodalom	gy. f. 235 l.
292.	Megbocsásson, édesanyám	(H.)	lakodalom	AP 6022/e
292.	Megbocsásson, édesanyám	(H.)	lakodalom	AP 7086/k
292j	Megbocsásson, édesanyám	(H.)	lakodalom	AP 7086/j
293.	Krisztushoz készülök...	(H.)	egyházi	AP 7097/a
293.	Áron vétettünk meg...	(H.)	egyházi	AP 7089/j
*293.	Boldog, kinek dolgát...	(H.)	egyházi	AP 6018/e
*294.	Szomorú a halál...	(H.)	egyházi	AP 6019/e
295.	Halld meg, élő ember...	(H.)	egyházi	AP 6019/d
296.	Ó, keserves jajszó...	(S.)	egyházi	AP 7101/h
297.	Jaj, mely hamar múlik...	(H.)	egyházi	AP 7094/d
297j	Jaj, mely hamar múlik...	(H.)	egyházi	AP 7089/g
*298.	Jaj, mely hamar múlik...	(H.)	egyházi	AP 6018/d
299.	Augusztusba meggendül a...	(H.)	lírai	gy. f. 176 l.
300.	Még azt mondják, Székelkevén...	(Sz.)	lírai	AP 7083/c
301.	Egyszer egy királyfi	(H.)	ballada	gy. f. 85 l.
*302.	Ma péntek, holnap szombat	(H.)	lírai	gy. f. 80 l.
303.	Feleségem csúf asszony	(H.)	lírai	gy. f. 204 l.
304.	Van egy kupa málélisztem	(H.)	lírai	gy. f. 70 l.
305.	Seregeknek szent Istene	(H.)	egyházi	AP 6019/h
305.	Seregeknek szent Istene	(H.)	egyházi	AP 7090/b
306.	A karácsony éjszakáján	(S.)	egyházi	AP 7102/e
307.	Bánod, asszony, bánod	(H.)	lírai	gy. f. 13 l.
308.	Szívünk újsággal ma bétölt	(H.)	egyházi	AP 7088/b
309.	Üdvözlégy, szent Szűz	(H.)	egyházi	AP 7084/l
310.	Atyám, hogyha lehet...	(Sz.)	egyházi	AP 7105/b

II. Strofikus szerkezetű dalok (C₃)

311.	Irgalmas Úristen, ítélő bíránk	(H.)	egyházi	AP 7089/k
312.	Csicsónénak három lánya	(Sz.)	lírai	AP 7105/m
313.	Gyere haza, te sátán	(H.)	lírai	gy. f. 174 l.
314.	Erdő mellett nem jó lakni	(H.)	lírai	gy. f. 21 l.
314j	Egyes és kettes toppantós	(H.)	tánc	AP 7100/b
315.	Verik a dobot, verik a dobot	(H.)	lírai	gy. f. 66 l.
315.	Verik a dobot, verik a dobot	(H.)	lírai	AP 6023/c
316.	Az én uram olyan vén, olyan vén	(H.)	tánc	gy. f. 100 l.
*316j	Árgylányos	(H.)	lakodalom	gy. f. 88 l.
317.	Rászállott a varjú a vasútra	(H.)	lírai	gy. f. 254 l.
317.	Megérett a szöllő feketére	(Sz.)	lírai	AP 7082/b
317.	Megérett a szöllő feketére	(Sz.)	lírai	AP 7082/e
318.	Árok is van, gödör is van	(Sz.)	lírai	AP 7106/j
319.	Imádva jöttünk, kisdéd Istenünk	(Sz.)	egyházi	AP 7104/j
320.	Indulj meg hát, lovam...	(Sz.)	lírai	AP 7094/i

320.	Indulj meg hát, lovam ...	(Sz.)	lírai	AP 7106/n
321.	Pásztortársim, új hirt mondok	(H.)	egyházi	AP 7088/d
322.	Leányvásár lesz a héten ...	(H.)	lírai	gy. f. 162 l.
323.	Tehozzád kiáltok, Mária, szűzanyám	(S.)	egyházi	AP 7101/g
324.	Pancsovától nem messze van Szerbija	(H.)	lírai	AP 6024/f
325.	Elveszett a kontyos ludam	(H.)	lírai	AP 7085/h
326.	Mint a Rózsa, melyet sért ...	(H.)	egyházi	AP 7097/c
326.	Mint a Rózsa, melyet sért ...	(H.)	egyházi	AP 7086/o
326.	Mint a Rózsa, melyet sért ...	(H.)	egyházi	AP 6018/f
327.	Jaj, de mély gyász borult ...	(H.)	egyházi	AP 6023/h
327.	Tegnap volt ajkamon ...	(Sz.)	egyházi	AP 7104/k
327.	Tegnap volt ajkamon ...	(S.)	egyházi	AP 7101/b
*328.	Készen van a nyughely ...	(S.)	egyházi	AP 7101/d
329.	Gondviselő jó atyám vagy ...	(H.)	egyházi	AP 7087/c
330.	Ó, örvendetes hírhallás	(H.)	egyházi	AP 7084/c
331.	Én Istenem, sok s nagy bűnöm	(H.)	egyházi	AP 7087/b
332.	Édesanyám sok szép szava	(S.)	lírai	AP 7104/b
332.	Törökbuza, édes malé	(Sz.)	lírai	AP 7079/k
332.	Édesanyám rózsafája	(Sz.)	lírai	AP 7081/c
332.	Hertelendi kettős torony	(H.)	lírai	gy. f. 91 l.
333.	Letörött a szép rózsa	(S.)	egyházi	AP 7101/e
333.	Úrjézus, Isten fia	(H.)	egyházi	AP 7084/a
*334.	Virágos kis kertembe	(H.)	tánc	gy. f. 38 l.
334.	Édes kicsi kincsecském	(Sz.)	tánc	AP 7105/p
334.	Járd, ki, lábom, járd ki most	(H.)	tánc	AP 6021/b
334.	Fehér faszujkavirág	(H.)	farsang	AP 6023/e
334.	Édes uram, be jó kend	(H.)	tánc	gy. f. 59 l.
334.	Fehér faszujkavirág	(H.)	tánc	AP 6429/b
334.	Vékony deszkakerítés	(Sz.)	tánc	AP 7080/e
334.	Édes kicsi kincsecském	(H.)	tánc	AP 7086/d
334.	Fehér faszujkavirág	(H.)	tánc	AP 7079/e
334.	Édes kicsi kincsecském	(Sz.)	tánc	AP 7096/b
335.	Kerek udvar, kicsi ház	(S.)	tánc	AP 7103/i
335.	Édes kicsi kincsecském	(H.)	tánc	gy. f. 58 l.
336.	Édes kicsi kincsecském	(H.)	tánc	AP 6020/d
336.	Fehér faszujkavirág	(H.)	tánc	AP 7086/g
336.	Fehér faszujkavirág	(H.)	tánc	AP 7086/e
336.	Járd ki, lábom, járd ki most	(H.)	tánc	gy. f. 104 l.
336j	Ez a lábam, ez, ez, ez	(H.)	tánc	AP 7086/f
337.	Bakony erdő gyászba van	(H.)	ballada	gy. f. 164 l.
338.	A temető bal oldalán	(H.)	lírai	gy. f. 64 l.
339.	Szép butykosom, jó butykosom ...	(Sz.)	lírai	AP 7082/i
340.	Minapjába láttam rózsát	(Sz.)	lírai	AP 7108/m
341.	Dicsértessék, Jézus Krisztus	(H.)	egyházi	AP 7090/a
342.	Az utolsó végvacsorát	(H.)	egyházi	AP 6024/c
343.	Jaj, de magasak a falak	(Sz.)	rabének	AP 7083/f
343.	Magasak a vár falai	(Sz.)	rabének	AP 7083/e
344.	Fújják a trombitát	(H.)	lírai	gy. f. 55 l.
344.	Fújják a trombitát	(H.)	lírai	AP 6430/a
345.	Csütörtökön este	(H.)	ballada	gy. f. 4 l.
346.	Szent János áldása	(H.)	egyházi	AP 6024/d
347.	Tárva-nyitva van a rózsám ablaka	(H.)	lírai	AP 7086/n
348.	Midőn egyszer Szűzmária	(H.)	egyházi	AP 7089/b
349.	Kert alatt láttam vadkecskét	(H.)	lírai	AP 6025/g

II. Strofikus szerkezetű dalok (D₁)

350.	Harmatozzatok	(H.)	egyházi	AP 7084/g
351.	Hej, vig juhászok, csordások	(Sz.)	egyházi	AP 7095/b
352.	Gyászba borult Isten csillagvéra	(S.)	egyházi	AP 7102/b
*353.	Csordapásztorok	(H.)	egyházi	AP 7084/e
354.	Csordapásztorok	(H.)	egyházi	AP 6024/b
355.	Csordapásztorok	(S.)	egyházi	AP 7102/h
356.	Fölszántatom, fölszántatom...	(Sz.)	lírai	AP 7108/k
*357.	Serkenj, lelkem, mély álmodból	(Sz.)	egyházi	AP 7095/c
357.	Serkenj, lelkem, mély álmodból	(Sz.)	egyházi	AP 7080/f
357.	Serkenj, lelkem, mély álmodból	(Sz.)	egyházi	AP 7104/h
357.	Serkenj, lelkem, mély álmodból	(S.)	egyházi	AP 7102/c

II. Strofikus szerkezetű dalok (D₂)

358.	Nézz reánk, ó, jó anyánk	(H.)	egyházi	AP 7089/l
*359.	Megszabadultam már...	(S.)	egyházi	AP 7101/a
*360.	Megszabadultam már...	(S.)	egyházi	AP 7100/l
361.	Temető kapuja	(H.)	lírai	gy. f. 197 l.
362.	Mostan kinyílt egy szép...	(H.)	egyházi	AP 7084/b
363.	Szerelem, szerelem	(H.)	lírai	gy. f. 83 l.
364.	Ébredj, ember, mély álmodból	(H.)	egyházi	AP 7084/f

II. Strofikus szerkezetű dalok (D₃)

365.	Atyám, hogyha lehet...	(H.)	egyházi	AP 6024/a
366.	Könyörülj, Istenem	(H.)	egyházi	AP 7085/f
367.	Az én uram olyan vén...	(H.)	lírai	gy. f. 107 l.
367.	Komámasszony, legyen úgy...	(Sz.)	lírai	AP 7082/h
368.	Mennybéli fölséges Isten	(H.)	egyházi	AP 7087/f
369.	Üdvöz légy Betlehemben...	(H.)	egyházi	AP 7089/a

II. Strofikus szerkezetű dalok (E₂)

370.	Rémítő, ó, Halál, a te kezéd	(H.)	egyházi	AP 7090/d
371.	Pásztorok, keljünk fel	(H.)	egyházi	AP 7088/b
371.	Pásztorok, keljünk fel	(H.)	egyházi	AP 7088/a
372.	Jaj, de szépen ég a gyertya...	(H.)	lírai	gy. f. 67 l.
372.	Jaj, de szépen ég a gyertya...	(H.)	lírai	AP 6017/c
373.	Sárga dinnyét nem jó sokat...	(Sz.)	lírai	AP 7106/b
374.	Zöld a murek...	(H.)	lírai	gy. f. 148 l.
374.	A székei templomtorony...	(Sz.)	lírai	AP 7105/j
375.	Eltaszított az Úristen magától	(H.)	lírai	gy. f. 205 l.
376.	Két kerekű kocsin járok	(Sz.)	lírai	AP 7096/g
377.	Letűnt élttem napja	(S.)	egyházi	AP 7101/i

II. Strofikus szerkezetű dalok (E₃)

378.	E világ mióta fennáll...	(H.)	egyházi	AP 6019/c
378.	E világ mióta fennáll...	(H.)	egyházi	AP 6019/b
379.	Végigmentem egy asszonynak...	(H.)	lírai	gy. f. 62 l.

380.	Örülj, örvendezz minden jó lélek	(H.)	egyházi	AP 7085/d
380j	Örülj, örvendezz minden jó lélek	(H.)	egyházi	AP 7088/e
381.	Ó, állandó Szentháromság...	(H.)	egyházi	AP 7089/f
382.	Cégypt látok lógándozni	(H.)	lírai	gy. f. 130 l.
383.	Elmennék én tenállatok...	(H.)	lírai	gy. f. 225 l.
384.	Adjon Isten, édesanyám...	(H.)	lakodalom	gy. f. 127 l.
385.	Magyarország nagy dicsőség	(H.)	lírai	gy. f. 97 l.
386.	Zöld erdő aranyos...	(Sz.)	tánc?	AP 7096/d
387.	Bánatosan zeng a madár...	(H.)	lírai	gy. f. 245 l.
388.	Nem messze van egy város	(H.)	egyházi	AP 7088/c
389.	Báránbőrből van	(H.)	farsang	AP 6023/f
390.	Jer, temessük el a testet	(H.)	egyházi	AP 7089/h
391.	El az ajtóig, s vissza	(S.)	tánc	AP 7104/a
391j	Az ajtóig, meg vissza	(Sz.)	tánc	AP 7082/n
392.	Hol jártál, te szép vadász	(Sz.)	ballada	AP 7096/a
393.	Mily igen jó az Úristen dicsérni	(H.)	egyházi	AP 7087/d
394.	Jenő herceg, vitéz lovag	(Sz.)	hist. ének?	AP 7081/e
395.	Ugat a kutyám, a Rajna	(H.)	lírai	gy. f. 229 l.
396.	Recsegős a csizmám...	(H.)	lírai	gy. f. 147 l.
397.	Katonának el akarnak vinni	(H.)	lírai	gy. f. 240 l.
398.	Ezt a kislányt nem az anyja születte	(H.)	lírai	gy. f. 112 l.
399.	Ismertem egy házat...	(H.)	lírai	gy. f. 22 l.
399.	Húzzatok szomorút...	(H.)	lírai	gy. f. 22 l.

A DALOSOK BETÜRENDES MUTATÓJA

Hertelend (H.) (gyűjtés éve: 1940, 1941, 1966—1969)

- Balog Mária (sz. 1930) – 6, 9, 10, 15, 17, 18, 337
Bíró Istvánné Varga Rózsa (sz. 1913) – 97, 385
Bíró Józsefné Önböli Mária (sz. 1903) – 195, 197, 282, 336
Biszak Andor Ferenc (sz. 1868) – 34j, 344
Biszak Andor Ferencné Bíró Zsuzsanna (sz. 1867) – 97
Biszak Andrásné, Kovács Anna (sz. 1904) – 98j, 217, 225, 250, 258, 267, 274, 292, 308, 348, 368, 371, 380j, 388
Biszak Erzsébet (sz. 1929) – 337
Biszak Mária (sz. 1931) – 10, 15, 17, 337
Bónis Ágoston (sz. 1900) – 40, 230, 236, 256
Eröss Istvánné Kovács Teréz (sz. 1912) – 1j, 2, 3, 8, 13, 14, 15j, 19, 31, 45, 46, 62, 68, 76j, 80j, 93j/a, 96, 98j, 103, 106j, 112, 115j/b, 128, 144, 182, 194, 203j, 206, 225, 250, 257, 258, 262, 267, 271, 276, 278, 279, 281, 282, 283, 292j, 293, 297, 308, 321, 325, 326, 334, 336, 344, 349, 368, 371, 380j, 388
Farkas Andrásné Biszak Anna (sz. 1870) – 31, 97
Fábián Lajosné Balog Rózsa (sz. 1909) – 30, 118, 251, 253
Gecő Márton (sz. 1894) – 61
Gejzer Antalné Györfi Zsuzsanna (sz. 1897) – 5j, 34, 46, 75j, 225, 258, 261, 262, 265, 267, 326, 329, 331, 334, 368, 371
Györfi Barabás (sz. 1923) – 40, 63, 314j
Györfi Endre (sz. 1925) – 63, 103
Györfi Lajosné Varga Erzsébet (sz. 1914) – 9
Illés Ambrus (sz. 1903) – 40, 81
Illés Ambrusné Buta Mária (sz. 1890) – 25, 34, 38, 80, 87, 92, 93j/b, 94, 99, 109, 111j/e, 121, 122, 129, 137, 138, 140, 146, 149, 152, 157, 159, 160, 161, 163, 164, 165, 166, 167, 169, 172, 173, 176, 177, 180, 184, 185, 186, 190, 193, 199, 199j/b, 206, 210, 211, 212, 214, 219, 220, 228, 229, 237, 242, 257, 264j, 322, 361, 367, 374, 383, 395, 396
Kelemen Katalin (sz. 1931) – 337
Kelemen Margit (sz. 1933) – 337
Kemény Lajos (sz. 1896) – 40, 59, 77, 86, 87, 92, 148, 203, 239
Kerekes Borbála (sz. 1931) – 337
Kerekes Andrásné Bíró Veronika (sz. 1890) – 363
Kerekes Andrásné Kuruc Veronika (sz. 1889) – 27j, 35, 37, 39, 41, 65, 67, 82, 84, 86j, 88, 97, 101, 105, 111j/c, 119, 125, 126, 129, 139, 141, 142, 144j, 146, 147, 152j, 153, 155, 157, 158, 159, 163, 166, 178, 186, 192, 195, 197j, 202, 203, 209, 210, 221, 224, 243, 249, 252, 271, 277, 291, 316, 316j, 336, 384, 397, 398
Kerekes Lajosné Györfi Anna (sz. 1912) – 53, 225, 258, 261, 262, 267, 329, 336, 368, 371, 393
Kerekes Samuné Györfi Zsófia (sz. 1901) – 273, 280, 290
Kórógyi Mártonné Varga Mária (sz. 1873) – 31, 41, 46, 55, 72, 91, 108, 120, 162, 175, 222, 317, 384, 387
Kovács Albert Lajos (sz. 1910) – 93j/a, 257
Kovács Albert Lajosné Varga Rózsa (sz. 1912) – 89
Kovács Júlia (sz. 1886) – 23, 31, 36, 50, 51, 52, 56, 68, 74, 76, 86, 87, 95, 95j, 97, 98, 98j, 101, 104, 104j, 105j, 106, 106j, 115, 115j/a, 119, 122j, 125, 125j, 126, 128, 130, 144, 145, 146, 147, 166, 179, 181, 184j, 186, 195, 197j, 199, 204, 226, 227, 238, 250, 254, 276, 282, 292, 293, 298, 301, 305, 315, 324, 327, 332, 334, 338, 342, 344, 346, 365, 372, 378, 389, 398, 399
Lőcsei Lajosné Bréti Erzsébet (sz. 1913) – 7, 11, 15j, 22, 46, 46j, 69, 250, 254j, 274, 278, 281, 282, 283, 293, 297, 308, 311, 326, 341, 358, 369, 370, 371, 380j, 388
Nagy Erzsébet (sz. 1933) – 6, 9, 10, 15, 17, 18, 337
Nagy Mária (sz. 1931) – 6, 9, 10, 15, 17, 18, 337
Nagy Márton (sz. 1893) – 125j, 168, 254, 278, 283, 294, 295, 297j, 326, 336j, 347, 371, 378, 381, 390
Nagy Zsuzsanna (sz. 1930) – 337

Németh Erzsébet (sz. 1932) – 10, 15, 17
Németh Mihályné Kovács Rózsa (sz. 1912) – 31, 74, 143, 149, 275
Németh Sándor (sz. 1904) – 44, 55, 58, 71, 71j, 111 j/a, 196, 334
Önböli Márton (sz. 1863) – 20, 42, 65, 70, 302, 307, 345
Önböli Mártonné Kis Mária (sz. 1870) – 21, 23, 26, 27, 28, 31, 35, 39, 42, 53, 57, 58, 64, 65, 70,
73, 86, 91, 106, 107, 122, 125, 264, 304, 314, 382, 399
Papp Eszter (sz. 1931) – 9, 10, 15, 17
Smit Anna (sz. 1931) – 337
Szatmári Mihályné Balog Mária (sz. 1899) – 77, 100j, 111 j/f, 117, 127, 154, 216, 235, 240, 247,
248, 259, 263j, 278, 284, 299, 303, 313, 330, 333, 350, 353, 362, 364, 366, 371, 375, 380
Varga Andrásné Varga Teréz (sz. 1872) – 116, 379
Varga Ferencné Biró Viktória (sz. 1867) – 69, 95, 116j, 334, 335, 363
Varga Györgyné Balog Anna (sz. 1903) – 99, 313
Varga Józsefné Györfi Anna (sz. 1899) – 5j, 34, 40, 46, 53, 60, 75, 87j, 110, 250, 254j, 262, 274,
278, 281, 282, 283, 290, 293, 297, 305, 309, 311, 326, 341, 370, 371, 380j, 388
Varga Zsiga József (sz. 1876) – 257
Varga Zsiga Józsefné Kásler Mária (sz. 1879) – 73, 85, 90, 93, 304, 335
Többen (név nélkül) – 284

Székelykeve (Sz.) (gyűjtés évei: 1968—1969)

Barabás Antalné Keresztes Zsuzsanna (sz. 1895) – 49, 317
Biró Ferenc (sz. 1897) – 82, 123j, 132, 258j, 263, 266, 317, 367
Biró Gergely (sz. 1892) – 168, 215, 252j
Borsos Antal (sz. 1903) – 83, 197, 232, 234, 266
Daradics Ambrusné Sztítás Zsuzsanna (sz. 1891) – 49, 66, 103j, 111 j/a, 171, 289
Gáspár Józsefné Jordáki Erzsébet (sz. 1946) – 343
Géber Ferencné Szabó Etel (sz. 1894) – 33, 334
Gejzer Konrádné Keresztes Erzsébet (sz. 1900) – 272, 288
Gyuris József (sz. 1897) – 99 j/a, 152j, 243, 244, 332, 394
Hompot János (sz. 1899) – 43, 92, 111 j/b, 255, 287, 351, 357
Hompot Jánosné Biró Erzsébet (sz. 1900) – 79, 272, 286, 334
Juhász Jánosné Várda Erzsébet (sz. 1927) – 33, 284, 334
Kiss Dezsőné Szofrán Mária (sz. 1925) – 182, 183, 188, 189, 205, 268, 284, 332, 334
Magda Ferenc (sz. 1903) – 48, 134, 135, 137, 156, 161, 174, 187, 198, 199 j/a, 200, 202j, 233, 245,
300, 318, 339
Mircsov Jakabné Rankov Petronella (sz. 1905) – 284
Nagypál András (sz. 1891) – 207, 218
Nyisztor Lajos István (sz. 1898) – 47, 111 j/d, 131, 133, 149, 150, 170, 191, 208, 226j, 340, 356
Nyisztor Lajos Istvánné Daradics Teréz (sz. 1898) – 201, 320
(Paraj) Pámel Pálné, Ambrus Erzsébet (sz. 1904) – 22, 33, 49, 69, 78, 100, 260, 284, 334, 374
Pál Sándor (sz. 1899) – 49
Peregi Antalné Kiss Mária (sz. 1908) – 124
Péter (Volák) Anna (sz. 1897) – 33, 48, 99 j/b, 284, 289, 312, 319, 327, 334, 357
Rancz Péter (sz. 1893) – 80, 87j, 161j, 213, 241, 257j, 258j, 376, 391j
Samu Gaborné Nagy Rozália (sz. 1903) – 33, 48, 284, 327, 334, 373
Szofrán János (sz. 1900) – 386, 392
Szofrán Jánosné Kovács Róza (sz. 1901) – 272, 286, 334
Váradí Pál (sz. 1922) – 169, 255, 343
Többen (név nélkül) – 111, 285, 289, 310

Sándoregyháza (S.) (gyűjtés évei: 1968—1969)

Ambrus Katalin (sz. 1923) – 28, 82, 136, 269, 328, 332, 338
Balog Istvánné Monoki Zsuzsanna (sz. 1921) – 269, 306, 328, 333
Basa Boldizsárné Magyar Rozália (sz. 1929) – 269, 306, 328, 333, 360

Bréti Lajosné Basa Anna (sz. 1921) – 24, 54, 98, 123, 306, 328, 333, 359, 360
Cseke Antalné Mezei Anna (sz. 1924) – 231
Cseke Józsefné Szabó Anna (sz. 1927) – 269, 328, 333
Fiser Györgyné Biró Mária (sz. 1929) – 328, 333
Forrai Kálmánné Erős Veronika (sz. 1922) – 328, 333, 359, 360
Forrai Tamás (sz. 1897) – 41, 391
Géber Lajos István (sz. 1895) – 32, 151, 357
Jakab Jánosné Binecz Etel (sz. 1930) – 328, 333
Jakab Jánosné Salamon Teréz (sz. 1903) – 328, 333
Szabó Lászlóné Cerbiszlói Petronella (sz. 1901) – 269, 328, 333
Vámos Józsefné Basa Viktória (sz. 1921) – 29, 32, 54, 98, 123, 269, 328, 333, 335, 360
Többen (név nélkül) – 113, 114, 270, 272, 289, 296, 323, 327, 352, 355, 377

TÁJSZAVAK

TÁJSZAVAK

avangérozunk össze: (itt:) fogjunk hozzá
azétt: azért
bangó (bankó): bankjegy, pénz
bőcsű: bölcső
bugja: boglya
büdös: rest, lusta
capujhagyma (szapujhagyma): vastag szárú, szárba nőtt hagyma
cēchal (cēthal):? (ebihal)
citrusfa: ciprus (cédrusfa)
csics: csecs, emlő
csokros búbánat: sokrétű bánat
csuma (csoma): pestis (román ciuma) 1. még: csumapásztor – farsang; maskarának öltöztetett
guzsaly, a lánykérőn a vőlegény elé teszik a menyasszony helyett
dívó: dió
ēs (es): is
elhajkászott (elvajkászott): elűzött, elzavart
elig: alig
elvadászott: elűzött
faszujka (paszujka): bab (román fasole, fasui)
fáta: lány (román fata)
favirágó: vastag szoknya
fluska: deci (flaska? – német Flasche)
galicka: kalitka
goszpodár: úr (szláv gospodar)
gunya: felső ruha
gunyhó: kunyhó
guzsalyas: fonó; udvarlás
guzsaj: rokka
hazaji: menyasszony
hējába: hiába
hēzzám: hozzám
ipátok: apódotok
innya: inni
kalán: kanál
karinca (katrinca): kötény (román catrinta)
keccēr: kétszer
keszkenyei: keszkenői
kici: kicsi
kocsorba: szénvonó (román cociorba)
kolindál: (itt:) koldul (román „colinda“ nevű ünnepköszöntő szokás)
kondorodik: fordul
kopac: kopasz
korcsomárosné: kocsmárosné
kótyász: keres, kutat
kuptor (kuttor): kemence (román cuptor)
kűjjet: kívül
kűszürlő: köszörülő
lájbi: mellény (német Leibel)
lenfirkó: len alja (firkó: csepű)
mamaliga: puliszka (román mamaliga)
megborittani: ?
mett: mert
métt: miért
minnyát (minnyát, minnyá): mindjárt

mintyább (mintsább): inkább, mintsem
oka: egy kupa (ürmérték itce helyett, v. 1 kg súlym. román oca, v. török)
pászma: 10 igéből álló fonálköteg (1 ige = 3 szál len)
pityóka: burgonya
pozdorja: tilolt kender (len) szárának hulladéka (törekje)
portulákosné: ?
rittveg, rittvent: durrant, csattint (rittventgeti magát: táncolva, egyhelyben lógatja magát)
recefátyol: ? (recefice: csipkeidomú cicoma nőknél)
ruva: ruha, v. kendő
séhajtozni: sóhajtozni (v. sej-haj-ból)
serül (sérül): fordul
sējjettem: siettem
sutu: kuckó
szemle: zsemlye (?)
szējjes: széles
színyem (szényem): színem
szűve (szűve): szíve
szapulló: lugozó (ruhalúgozás)
szigorgik (szigorzik): ?
szür: szúr
tēmlec: tömlőc, börtön
törökbuza (terebuza): kukorica
üdő: idő
vatomán (vaszomány): „kisbíró“ (román vatoman)
vidēr: vödör
vornjik: vőfény (román vornic)
zsukáta: tánc (román jucata)

†

